

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה
Central Bureau of Statistics
دائرة الإحصاء المركزية

שנתון סטטיסטי לישראל

2023

עורך מדעי: עמית יגור-קרול | עורכות תוכן ולשון: מוריה זרעאלב ומעין ערוסי מרכזת תוכן: לילך ביטון | מעצבת תרשימים: מוריה הרטוב

עורכים נושאים (לפי סדר הפרקים)

אפרת אברהם (גאוגרפיה), מיכל אליאב (אוכלוסייה), אירה חיינ (בריאות), עמוס מסיקה (חינוך והשכלה), רויטל כהן (תרבות, בידור וספורט), אוריה לוי (רווחה), ליאור דופז (רמת חיים), אוריה לוי (פשיעה ומשפט), דוד בן נעים (שוק העבודה), הדסה בן אור וטולי ברליאנצ'יק (חשבונות לאומיים), מירי בן טולילה ונטליה מיסקביץ (חשבונות בין-לאומיים), שמעון וינוקור ובטי שמריהו (יבוא ויצוא סחורות ושירותים), יוסי רובן (כספים והון), ליאור זיסמן (עסקים), טלי מרצבך (תעשייה), לנה אוסטרובסקי (תיירות ושירותי הארחה), ליטל ארמון (תחבורה ובטיחות בדרכים), הילה אמר (בינוי, דיור ונדל"ן), חני שמיר (חקלאות), יניב שרעבי (סביבה), סיון עשור (מים ושפכים), ליאור ישעיהו (אנרגיה), רבקה כהן (המגזר הממשלתי), פביאנה שוורץ (רשויות מקומיות), אוריה לוי (בחירות, כנסת וממשל), נורית דוברין (עמדות ותחושות הציבור).

כותבים (לפי סדר האל"ף-ב"ת)

מיכל אבוגנים, שמואל אברהם, טל אדמון טל, אורי אדמסו ביינה, אסתר אוחנה-אנקר, אפרת אוירבך, עידית אופק, סרחאן אטרש, זאור איברגימוב, דורי אינגרם, שושי אינהורן-גרברצ'ק, לורה אלבו, מירי אלון, ליאור אל-על, שירה אלקייס, דבורית אנג'ל-זאבי, טל אנסלמן, סופי ארצב, נאוה בביאן, חיים בטיטו, יונתן בר-און, אילת בן-בסט, טניה בן-גיגי, מלכי בן-דוד, רם בן-דוד, הילה בן-חיים, רחלי בן-לולו, רחל בן יוסף, יאיר בן נתנאל, איילת בן סימון, אורית בראני, גלינה ברוורמן, דגנית גאיליס, משה גיאת, ג'נט גיבורונסקי, נעמה גורדון, אלישבע גולצ'יג, מוריה ג'ורגי, אילה גינת, חני גלבשטיין, גילת גלימידי, נועה דגני, אמיר דודסון, שרה דרפקין, מוריה הומינר, יילה היינל, אסנת הלוי, דפנה הרטל, דן הר שפר, רות ויזנר, מרים ועקנין, שולמית זיני, שלומית זית, איילה זמירי, אנייס טיפול, נועם טל, טאינה טרכטנברג, גליה יוחאי, יאיר יום טוב, אורית ילון-שוקרון, מיכל ימיני, ד"ר משה ינאי, יעל יסמן, שני ירמובסקי, יוספה כהן, הילה כהן, תומר כהן, דלית כהן-לרנר, אילת כהן-קסטרו, מירב כ"ץ, מלכה לוינגר, סילביה ליפלבסקי, דנה מזרחי, פנינה מלול, שושנה מסרופי, שולמית מקסימוף, איריס מתניהו, שני נבון, שלמה נהיר, רונית ניסנבוים, אורי נפתלוביץ', דרון סייג, אורנה סטמקור כהן, איטה סיימון, מיכל סלנסקי, לאה עבוד, אבי עבוד, רואי עבודי, עו"ד ליאור עובדיה, מרק פלדמן, קרול פלדמן, בנימין פנש, לריסה פליישמן, מירב פסטרנק, לובה פקטורוביץ, אלה פרוסקורובסקי, נעמי פריש צחמן, יפית קדמי, חנה קולומיץ, אירינה קורנילנקו, ויטלי קז'דן, יעל קליימן, יונת קנת-שינפלד, אביאל קרנצ'לר, שירלי קרמה, דניאל רואש, רשל רזנברג, עומרי רומנו, נעמה רותם, ליאת רחבי-איטליאנו, דגנית שטיין, ד"ר ארקדי שניידר, ניצן שכטר, ארז שלום, ד"ר עדנה שמעוני, מרינה שפס, דבורה תואתי.

מפות: אורן רו, עינת אלון ואלחנן רוטמן

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה
Central Bureau of Statistics
دائرة الإحصاء المركزية

2023 שנתון סטטיסטי לישראל

בכל מקום שבו ננקטה לשון זכר, הכוונה גם ללשון נקבה.
כל הזכויות שמורות למדינת ישראל © 2024

ISSN 0081-4679

עיצוב גרפי והפקה: סקורפיו 88

הקדמה

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (למ"ס) שמחה להגיש לציבור את השנתון הסטטיסטי של ישראל לשנת 2023. השנתון מספק תיאור תמציתי של החיים במדינת ישראל, תוך התייחסות מעמיקה לחברה, לכלכלה, לסביבה ולתשתיות. המידע המתפרסם בשנתון הוא תמונת מצב של ישראל היום, ובחלק מהנושאים - מציג את התפתחותה מאז קום המדינה.

השנתון כולל ניתוח בסיסי של הנתונים העיקריים הנאספים ומחושבים בלמ"ס. בכל נושא מוצגים מדדים המשקפים את תמונת המצב העדכנית, תיאור מילולי המסביר את המידע העיקרי ותרשימים הממחישים אותו. התרשימים מספקים לקורא תמונה חזותית של השינויים שהתרחשו באותו נושא על פני זמן, תוך השוואה בין קבוצות אוכלוסייה שונות.

במהלך השנה הלמ"ס אוספת ומעבדת מידע סטטיסטי רב במגוון נושאים, והיא מפרסמת אותו באמצעות לוחות, תרשימים, מפות ומאגרי נתונים, וכן באמצעות מחוללי לוחות העומדים לרשות המשתמשים באתר האינטרנט של הארגון (www.cbs.gov.il). השנתון הסטטיסטי משלים ומרחיב את המצוי בלוחות השנתיים המפורטים, הזמינים גם הם באתר הלמ"ס.

אני שמח להודות בשם הנהלת הלמ"ס ובשמי לכל העובדים שנרתמו במסירות רבה להפקה המורכבת של שנתון זה.

נשמח לקבל את חוות דעתכם והערותיכם על שנתון 2023 בדואר אלקטרוני info@cbs.gov.il.

ירושלים, אדר ב תשפ"ד, מרץ 2024

בברכה,

פרופ' ירון פלוס
הסטטיסטיקן הלאומי

דבר העורכים

השנתון הסטטיסטי הוא פרסום הדגל של הלמ"ס, והוא כולל מידע רב ומגוון בכל תחומי החברה והמדינה.

המידע המובא בשנתון מתפרסם גם באתר האינטרנט של הלמ"ס (www.cbs.gov.il). באתר מצויים גם לוחות, מפות ותרשימים, וכן מידע רב נוסף שאינו כלול בשנתון.

בסוף כל פרק בשנתון אפשר למצוא קישורים לנתוני התרשימים המובאים בו, למילון המונחים של הלמ"ס ולעמוד הנושאי באתר הלמ"ס.

את העבודה על השנתון מבצעות יחידות הלמ"ס בפיקוח של ועדת השנתון, האמונה על ייעוץ ובחינה שוטפת של איכות המידע המתפרסם.

חברי ועדת ההיגוי של השנתון הסטטיסטי (לפי סדר האל"ף-בי"ת):

לילך ביטון, דלית גולדפוס, מירית הוכמן כהן, עמית יגור-קרול, ד"ר משה ינאי, אביגיל לוי, אורית לוין, סיגלית מזא"ה, מעין ערוסי, שרי פז, מרק פלדמן, ערן רופאלידיס, ליאת רחבי-איטליאנו, ד"ר עדנה שמעוני, עוז שמעוני, ד"ר ארקדי שניידר, מוריאל שפיר.

מוריה יזרעאלב ומעין ערוסי

עורכות תוכן ולשון

עמית יגור-קרול

עורך מדעי

תוכן העניינים

7	גאוגרפיה	.1
21	אוכלוסייה	.2
57	בריאות	.3
97	חינוך והשכלה	.4
135	תרבות, בידור וספורט	.5
147	רווחה	.6
173	רמת חיים	.7
187	פשיעה ומשפט	.8
215	שוק העבודה	.9
231	מדדי מחירים	.10
247	חשבונות לאומיים	.11
279	חשבונות בין-לאומיים	.12
289	יבוא ויצוא סחורות ושירותים	.13
297	כספים והון	.14
305	עסקים	.15
325	תעשייה	.16
339	מדע, טכנולוגיה ותקשורת	.17
367	תיירות ושירותי הארחה	.18
379	תחבורה ובטיחות בדרכים	.19
401	בינוי, דיור ונדל"ן	.20
419	חקלאות	.21
433	סביבה	.22
455	מים ושפכים	.23
467	אנרגיה	.24
483	המגזר הממשלתי	.25
495	רשויות מקומיות	.26
517	בחירות, כנסת וממשל	.27
529	עמדות ותחושות הציבור	.28

הערות הסבר

- 1. שטח הכיסוי של הנתונים הסטטיסטיים**

הנתונים הסטטיסטיים מתייחסים לשטח הכלכלי של מדינת ישראל, אלא אם כן צוין אחרת.
א. שטח כלכלי של מדינה (The economic territory of a country)
(על פי הגדרת OECD-SNA. לפירוט מלא של ההגדרה, ראו: OECD, Glossary of Statistical Terms)
השטח הכלכלי של מדינה כולל את השטח הגאוגרפי שממשלה מנהלת, ושבזו אין מגבלות על מעבר של אנשים, סחורות והון.
שטח כלכלי של מדינת ישראל:
על פי הגדרה זו, השטח הכלכלי של מדינת ישראל הוא בהתאם לסעיף ב להלן.
ב. מחוז ונפה:
המחוזות והנפות מוגדרים לפי החלוקה המינהלית הרשמית של מדינת ישראל, שלפיה קיימים 6 מחוזות ו-15 נפות.
כולל יישובים ישראלים באזור יהודה והשומרון.
- 2. מידות**

משקל - לפי השיטה המטרית, אלא אם כן צוין אחרת.
שטח - דונם מטרי שווה ל-1,000 מטרים מרובעים.
- 3. עיגול מספרים**

אין סיכום הפירוטים מתאים בהכרח לסך הכל, בגלל עיגול המספרים.

נתוני גאוגרפיה כוללים מידע על שטח המדינה ועל החלוקות הגאוגרפיות העיקריות שלה (מחוזות, נפות ואזורים טבעיים), וכן על חלוקות נוספות המאפשרות חקירת ממדים מרחביים. כמו כן, נכללים נתונים על שימושי קרקע (כגון שטח חקלאי ושטח בנוי) ומידע על אקלים (משקעים וטמפרטורות), המתקבל מהשירות המטאורולוגי הישראלי. הנתונים מתקבלים ממגוון משרדי ממשלה, מעיבודים מרחביים בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה באמצעות מערכת מידע גאוגרפית (ממ"ג) ועוד.

נתונים נבחרים, 2022

משקעים

נפח המשקעים
בשנת הגשם 2021/2022
6.34 מיליארד מ"ק

ממוצע רב-שנתי 1991-2020
6.13 מיליארד מ"ק

כמות המשקעים השנתית
הגדולה ביותר
1,041 מ"מ
בחורפיש

כמות המשקעים השנתית
הקטנה ביותר
14 מ"מ
בחצבה ובפארן

טמפרטורות

טמפרטורת המקסימום היומית
הגבוהה ביותר
47.1°C
באילת (28.8.2022)

טמפרטורת המינימום היומית
הנמוכה ביותר
-5.4°C
במרום גולן (17.1.2022)

שימושי קרקע

(2021)
שטח קרקע, סלע, שיחים
ושטח חפור
60.9%

שטח חקלאי
21.3%

שטח יער, חורש ופארקים
8.8%

שטח בנוי
6.7%

שטח גופי מים
2.3%

שטח

שטח המדינה
22,072 קמ"ר

שטח יבשתי
98.0%

שטח הימות
הכנרת וים המלח
2.0%

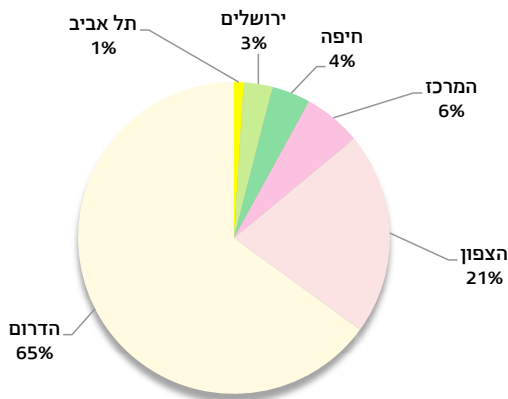
שטח

מדינת ישראל נמצאת בקצה הדרום-מערבי של יבשת אסיה, באגן המזרחי של הים התיכון, בין קווי הרוחב $29^{\circ}30'$ - $33^{\circ}20'$ מצפון לקו המשווה וקו האורך $35^{\circ}30'$ ממזרח לגריניץ'. שטח המדינה הוא 22,072 קמ"ר: 98.0% שטח יבשתי ו-2.0% שטח ימות - הכנרת וים המלח (לרבות האגן הדרומי שלו). השטח מחולק על פי החלוקה הרשמית של מדינת ישראל ל-6 מחוזות ול-15 נפות. משנת 1967 הוא כולל את מזרח ירושלים, ומשנת 1982 גם את רמת הגולן. שטח ישראל דומה לשטחן של סלובניה ושל אל סלוודור ולכמחצית השטח של הולנד ושל שווייץ.

מדינת ישראל מחוזות 2022

שטח מדינת ישראל - מחוזות 2022

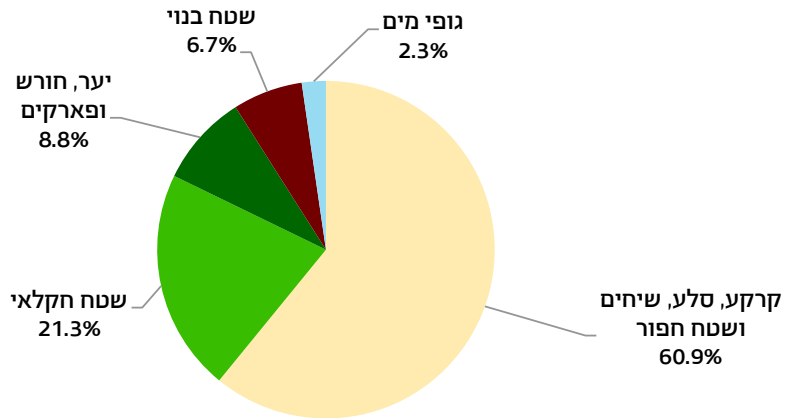

שימושי קרקע

שימושי קרקע הם האופנים שבהם האדם מנצל את הקרקע: הסדרים, פעילויות ותשומות אנושיות לצורך ניצול הקרקע, שינוי שלה או שימורה. שימושי הקרקע מציגים את המצב הנוכחי, ואילו ייעודי הקרקע - את השימוש העתידי.¹

שימוש הקרקע העיקרי (60.9% משטח המדינה) הוא שטחי קרקע, סלע, שיחים ושטח חפור (13,419 קמ"ר), ואחריו שטח חקלאי ושטחי יער, חורש ופארקים. 6.7% מכלל שטח המדינה הוא שטח בנוי (1,487 קמ"ר).

שימושי קרקע
2021

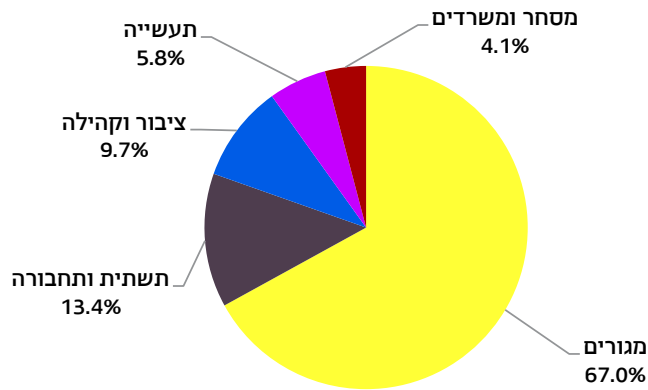

1 הגדרה זו מבוססת על ההגדרה המופיעה בתקן שפרסם האו"ם עבור סיווג של תכנית (כיסוי קרקע) ועל תקן מערך קודים ארצי אחיד למיפוי תכניות ושימושי קרקע, שהוכן בוועדה הבין-משרדית למערכות מידע גאוגרפיות. המידע סווג ל-37 שימושי קרקע שונים, שמופו בסדר הייררכי, והוא מתבסס על עיבוד של מקורות מידע שונים המקושרים למיקום גאוגרפי.

מתוך השטח הבנוי שטחי מגורים הם החלק הגדול ביותר (67.0%), ואחריהם שטחי תשתית ותחבורה (חשמל ותקשורת, תשתיות רטובות סגורות, אתרי סילוק פסולת, כבישים, תחנות דלק, חניונים, תחנות מרכזיות, תחנות רכבת, שדות תעופה ונמלים), שטחי ציבור וקהילה, שטחי תעשייה ושטחי מסחר ומשרדים.

שטחי הציבור והקהילה מתפלגים כך: חינוך והשכלה - 44%, תרבות, פנאי וספורט - 28%, בריאות ורווחה - 6%, מלונאות - 4%, שירותי דת - 3%, והשאר - 15%.

שטח בנוי
2021

מחלוקת המחוזות לפי שימושי הקרקע עולה כי במחוז תל אביב אחוז השטח הבנוי מכלל שטח המחוז הוא הגבוה ביותר (66.5%). אחוז השטח הבנוי במחוז הדרום הוא הנמוך ביותר (2.3%). במחוז ירושלים אחוז השטח של יער, חורש ופארקים מכלל שטח המחוז הוא הגבוה ביותר (50.0%). השטח הגדול ביותר המוקצה לחקלאות מכלל שטח המחוז נמצא במחוז המרכז (44.8%), ואחריו מחוז הצפון ומחוז חיפה. מחוז הדרום בולט באחוז גבוה של שטחי קרקע, סלע, שיחים ושטח חפור (78.2%). אחוז השטח החקלאי במחוז זה הוא 14.8%.

שימושי קרקע, לפי מחוז 2021

גופי מים	קרקע, סלע, שיחים ושטח חפור	יער, חורש ופארקים	שטח חקלאי	שטח בנוי	שטח - סך הכל	
אחוזים					קמ"ר	
0.1	15.9	50.0	17.7	16.3	653	מחוז ירושלים
4.6	33.9	18.9	34.6	8.0	4,637	מחוז הצפון
1.1	16.2	30.5	29.9	22.3	866	מחוז חיפה
0.5	20.2	6.4	44.8	28.1	1,294	מחוז המרכז
0.2	19.2	3.6	10.5	66.5	172	מחוז תל אביב
2.0	78.2	2.7	14.8	2.3	14,450	מחוז הדרום

אקלים

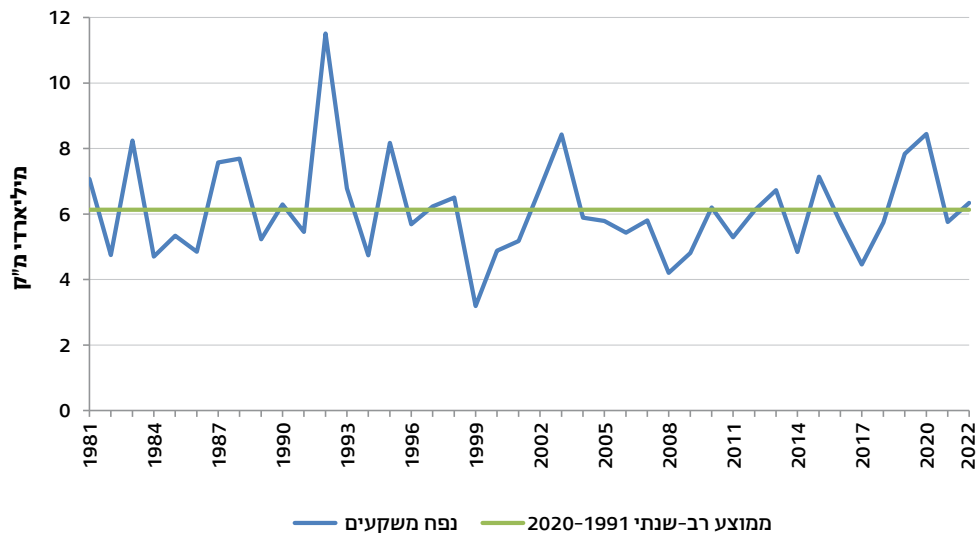
ישראל שוכנת ב"צומת אקלימי"; אזוריה הדרומיים והמזרחיים מתאפיינים באקלים מדברי, ואילו שאר האזורים מתאפיינים באקלים ים-תיכוני. בישראל יש הבחנה ברורה בין שתי עונות: קיץ שחון וחורף קריר וגשום, שכמות המשקעים משתנה בו משנה לשנה ומאזור לאזור.

משקעים

עונת הגשם מתחילה בדרך כלל בחודש אוקטובר ומסתיימת במאי. נתוני המשקעים (חלקיקי מים, במצב נוזל או מוצק, הנופלים מענן ומגיעים אל פני הארץ) מתייחסים לשנת גשם, המוגדרת כשנה המתחילה באוגוסט ומסתיימת ביולי.

בגלל האופי המיוחד של משטר הגשמים (מחזוריות ושונות) מקובל לחשב ממוצעים רב-שנתיים של משקעים לתקופה של שלושים שנה. בישראל תקופת המדידה העדכנית היא השנים 1991-2020. בממוצע רב-שנתי נפח המשקעים (אומדן של כמות המשקעים הכוללת שהצטברה במהלך שנת גשם על פני שטח המדינה) הוא 6.13 מיליארד מ"ק של מים. בשנת הגשם 2021/2022 היה נפח המשקעים 6.34 מיליארד מ"ק.

נפח משקעים 2022-1981

לפי הממוצע הרב-שנתי לשנים 1991-2020, כמות המשקעים הממוצעת בצפת היא 688 מ"מ בשנה, בחיפה 565 מ"מ, בתל אביב 557 מ"מ, בירושלים 522 מ"מ, בבאר שבע 192 מ"מ ובאילת 23 מ"מ בלבד.

עונת הגשם 2021/2022 הייתה גשומה מהממוצע הרב-שנתי, לאחר שהעונה הקודמת הייתה קרובה לממוצע ושתי העונות שקדמו לה היו גשומות מאוד. כך נוצר רצף יוצא דופן של ארבע שנים, שמתוכן שלוש גשומות ואחת קרובה לממוצע.

בממוצע ארצי ירדו בעונת הגשם 2021/2022 כ-110% מהממוצע הרב-שנתי. תפוסת הגשם ביחס לממוצע לא הייתה אחידה - במרכז הארץ ובחלקים מצפונה היה גשום מהממוצע, בעוד שבדרום הארץ ירדו מעט גשמים.

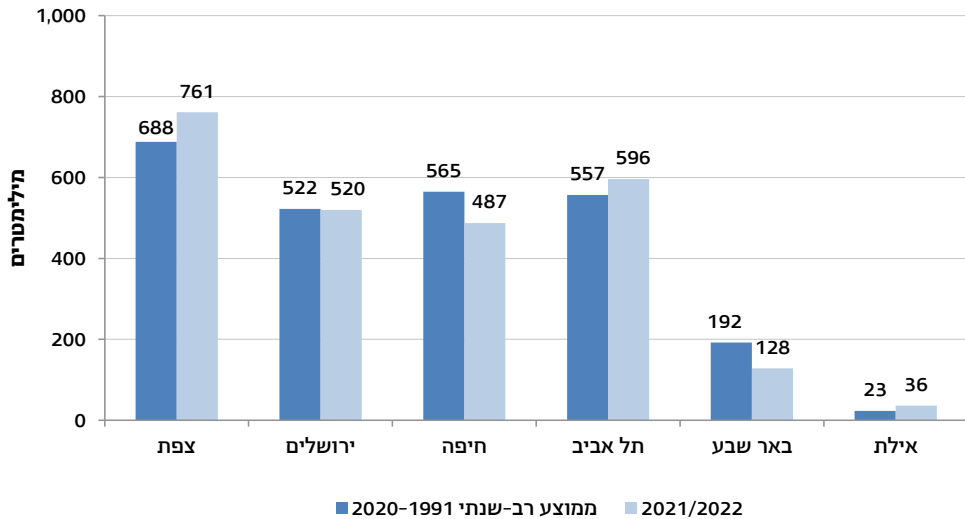
האזורים הגשומים ביותר ביחס לממוצע היו מישור החוף המרכזי והדרומי וחלקים ממערב השומרון ויהודה - 130% עד 150% מהממוצע לעונה. בצפון הגליל והגולן הגיעו כמויות הגשם ל-110% עד 120% מהממוצע, ובחלקים אחרים בצפון הן היו קרובות לממוצע. לעומת זאת, בדרום הארץ הכמויות היו קטנות מהממוצע - 70% עד 90% בצפון הנגב, 60% עד 70% במרכז הנגב ופחות מ-50% בדרום הנגב ובאזור ים המלח והערבה. בנגב ובאזור יתיר היה החורף יבש באופן ניכר זו השנה השנייה. בחלקה הדרומי של הערבה היה גשום מהממוצע.

חלקה הראשון של עונת הגשם 2021/2022 התאפיין במיעוט אירועים, מלבד אירוע גשם אחד נרחב בספטמבר. למעשה העונה החלה באמצע נובמבר והסתיימה בסוף מרץ.

הכמות הגדולה ביותר של משקעים בעונת הגשם 2021/2022 נמדדה בחורפיש (1,041 מ"מ), והכמות הקטנה ביותר של משקעים נמדדה בחצבה ובפארן (14 מ"מ, בכל אחת מהתחנות).

קיימים פערים בין המשקעים שנמדדו בכמה אזורים בארץ לבין הממוצע הרב-שנתי: בצפת הייתה כמות המשקעים גדולה ב-73 מ"מ מהממוצע, בחיפה - קטנה ב-78 מ"מ ובבאר שבע - קטנה ב-64 מ"מ מהממוצע הרב-שנתי.

כמות משקעים ביישובים נבחרים שנת גשם

מהשוואה של כמויות הגשם שירדו בעונת 2021/2022 לעומת עונות קודמות עולה כי ברוב תחנות המדידה הכמויות שירדו בעונת 2021/2022 לא היו חריגות. באזורים שבהם ירדו כ-130% עד 140% מהממוצע (בעיקר במישור החוף המרכזי והדרומי ובשפלה) מתקבלות כמויות דומות או גדולות יותר פעם בעשור בממוצע. בחלקים ממישור החוף המרכזי שבהם ירדו קרוב ל-150% מהממוצע, הכמות שירדה בעונה זו הייתה חריגה יותר. כך למשל במקווה ישראל, תחנה שבה נערכות מדידות מעל מאה שנים, נצפו שבעה מקרים בלבד שבהם ירדו כמויות גדולות יותר, לאחרונה בעונת הגשם 1991/1992. במישור החוף המרכזי זו עונת הגשם הרביעית ברציפות שבה כמויות הגשם היו גדולות מהממוצע. לעומת זאת, בדרום הארץ כמויות הגשם היו קטנות מהממוצע, לאחר שהעונה הקודמת הייתה מעוטת גשמים בצורה יוצאת דופן. מיעוט הגשמים בעונת 2021/2022 בדרום היה משמעותי, אך לא חריג.

למהלך הגשם בעונת 2021/2022 כמה מאפיינים עיקריים:

בספטמבר היה אירוע גשם בעל תפוסת נרחבת מצפון הארץ ועד לדרומה, ובאוקטובר ירד מעט גשם, לרוב 5 עד 15 מ"מ. נובמבר התאפיין בכמויות גשם קטנות מהמוצע, והגשם ירד כמעט כולו באירוע אחד.

דצמבר היה גשום מהמוצע בצפון הארץ ובמרכזה ובמיוחד במישור החוף המרכזי, בעוד שבדרום הארץ הכמויות היו קטנות מהמוצע. רוב הגשם ירד בשני אירועים כמעט רצופים, אחד מהם במהלך הסופה "כרמל". סופה זו התאפיינה ברוחות חזקות מאוד בתחילתה ובגשם רב בהמשכה, שהגיע ל-200 מ"מ ואף יותר בכמה אזורים בגוש דן.

ינואר היה גם הוא חודש גשום מהמוצע בצפון הארץ ובמרכזה, ואחד מחודשי ינואר הגשומים במישור החוף הדרומי. אירועי

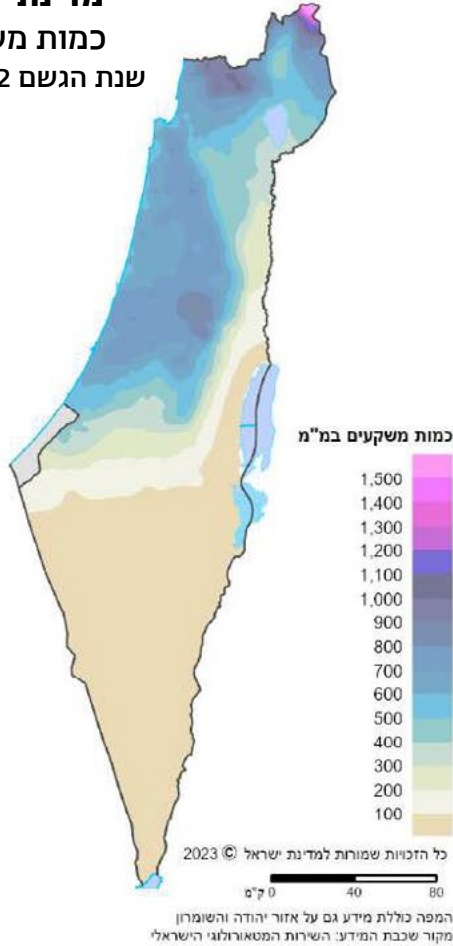
הגשם המשמעותיים היו באמצע החודש ובסופו, ובהם הסופה "אלפיס", שהתאפיינה בשלג רב בהרים. בירושלים הגיע עומק השלג ל-15 עד 25 ס"מ. ינואר היה קר, במיוחד במחציתו השנייה.

בפברואר כמויות הגשם היו קטנות מהמוצע, אך התפרסו על פני אירועי גשם רבים.

מרץ היה גשום מהמוצע בצפון הארץ ובמרכזה וקר מאוד. הוא כלל מספר גדול של אירועי משקעים, שבחלקם הגדול ירד שלג, בעיקר בצפון הארץ. הטמפרטורות בחודש זה היו נמוכות מהמוצע במידה ניכרת במשך קרוב לשלושה שבועות - רצף חסר תקדים לחודש זה.

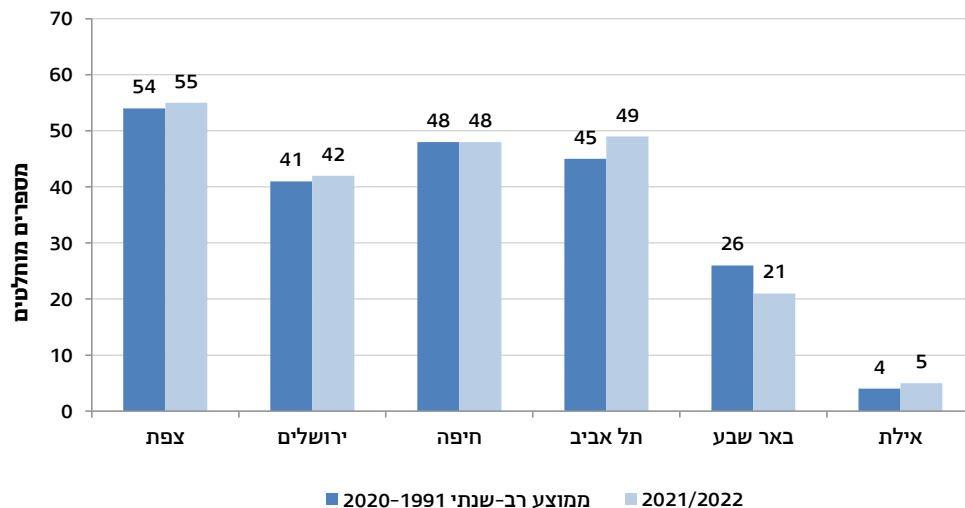
אפריל, בניגוד מוחלט למרץ, היה חם מאוד וכמעט ללא משקעים, ובמאי ירד גשם בעיקר בצפון הארץ באירוע אחד בתחילת החודש.

מדינת ישראל כמות משקעים שנת הגשם 2021/2022

יום גשם הוא יום שירד בו יותר ממילימטר אחד של גשם. בשנת הגשם 2021/2022 מספר ימי הגשם בתל אביב היה גדול ב-4 בהשוואה לממוצע הרב-שנתי בעיר, ובבאר שבע מספר ימי הגשם היה קטן ב-5 מהממוצע הרב-שנתי.

ימי גשם ביישובים נבחרים שנת גשם

טמפרטורות

הממוצעים הרב-שנתיים של הטמפרטורות חושבו לשנים 2020-1991. נתוני הטמפרטורה השנתית מחושבים לפי שנה קלנדרית, המתחילה בינואר ומסתיימת בדצמבר.

שנת 2022 הייתה קרובה לממוצע של תקופת הייחוס הנוכחית (1991 עד 2020). ב-15 השנים האחרונות רק שנת 2011 הייתה קרירה יותר. בסדרת המדידות של 73 השנים האחרונות, שנת 2022 מדורגת במקום ה-19, כלומר בשליש העליון. קיימת מגמה מובהקת של התחממות בשלושת העשורים האחרונים, כך שלמרות הקרירות היחסית בשנה זו, היא עדיין הייתה חמה יותר מרוב השנים עד אמצע שנות ה-90 והטמפרטורות בה היו גבוהות מהממוצע של תקופת הייחוס הקודמת (1961 עד 1990).

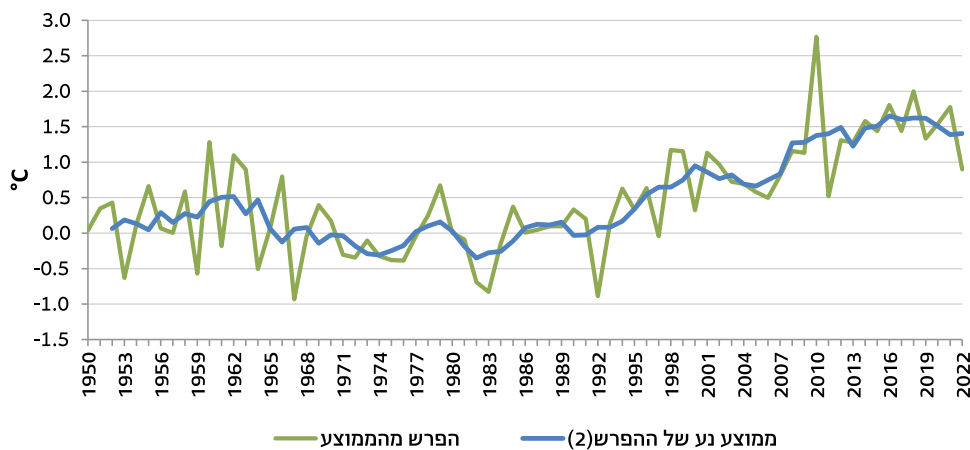
חלקה הראשון של שנת 2022 היה קר: ינואר ומרץ היו קרים מהממוצע, ופברואר היה קרוב לממוצע. מרץ היה קר במיוחד, ובהשוואה לעבר הוא היה אחד מהקרים ב-70 השנים האחרונות ומדורג שלישי בסדרת המדידות.

אפריל היה חם מאוד והוא מדורג שלישי בסדרת המדידות. בולט מאוד הפער בין אפריל החם ומרץ הקר, וההפרש בין ממוצעי טמפרטורות המקסימום של שני החודשים הגיע ל-10 עד 13 מעלות צלזיוס בהרים (בהשוואה להפרש ממוצע של 3 עד 5 מעלות צלזיוס). זהו ההפרש הגדול ביותר בין חודש אפריל וחודש מרץ ב-70 השנים האחרונות.

מאי, יוני ויולי היו קרובים לממוצע. פרק הזמן מאמצע יוני עד אמצע יולי היה קריר מהממוצע. אוגוסט וספטמבר היו חמים מהממוצע. אוגוסט מדורג חמישי בסדרת המדידות, ובימים האחרונים של החודש שרר גל חום, שבלטו בו במיוחד הלילות החמים במישור החוף.

אוקטובר ונובמבר היו קרובים לממוצע, ודצמבר היה חם מהממוצע, אם כי לא בצורה קיצונית. מהלך הטמפרטורה היומית הממוצעת מצביע על ממוצע גבוה יחסית בשנות ה-50, לעומת ממוצע נמוך יותר בשנות ה-70 ובשנות ה-80, ועל עלייה ניכרת מאמצע שנות ה-90 לממוצע גבוה בשנות ה-2000. זאת בעיקר בשל הבדלים בטמפרטורות המינימום בין התקופות (במיוחד בעונת הקיץ). נוסף על כך, בשנות ה-50 חלק מהשנים היו חמות מאוד וחלק קרות מהממוצע הרב-שנתי של התקופה 1961-1990, אך כל אחת מהשנים 1993-2022 (למעט 1997) לא הייתה קרה מממוצע זה.

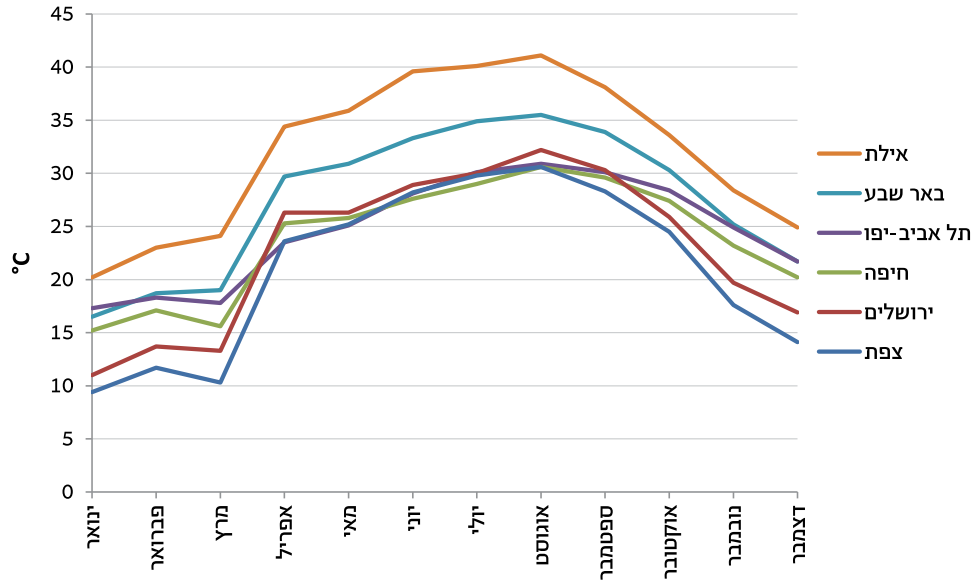
סטיית הטמפרטורה היומית הממוצעת בשנים 1950-2022 מהממוצע הרב-שנתי 1961-1990⁽¹⁾

- (1) כדי לייצג את שטח ישראל נבחרו חמש תחנות מאפיינות שיש להן נתונים משנת 1950. המגמה של הממוצעים בתחנות אלו דומה למגמת הממוצעים במדגם גדול ומגוון יותר של תחנות.
- (2) מדד מקובל בסדרות זמן, שמטרתו החלוקה של תנודות קצרות מועד לשם זיהוי מגמות בסדרה. בכל נקודה בתרשים הממוצע הוא של פרק הזמן משנתיים לפני נקודה זו ועד שנתיים לאחריה.

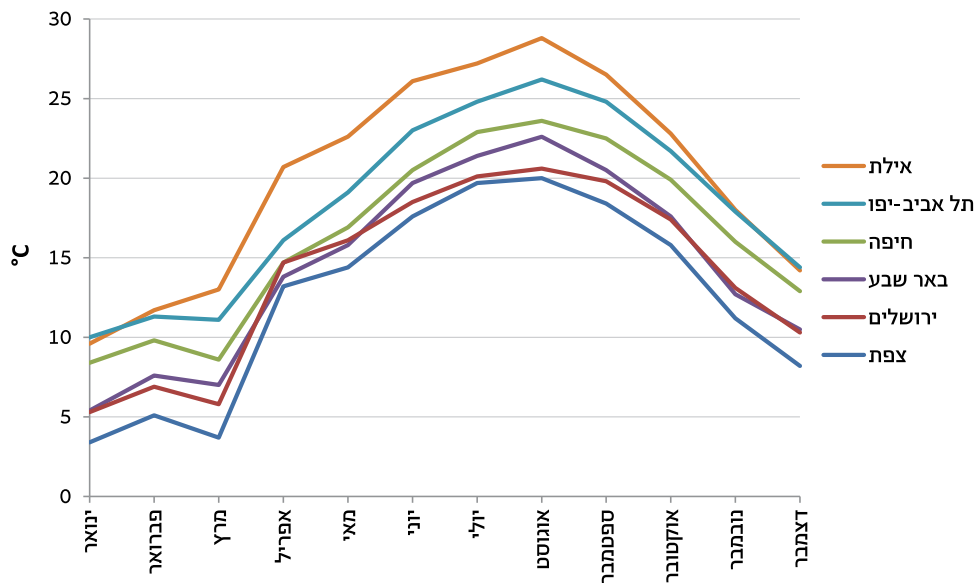
בשנת 2022 אוגוסט היה החודש החם ביותר. הטמפרטורה היומית המקסימלית הממוצעת הגבוהה ביותר בחודש נתון נמדדה באוגוסט בסדום - 41.8°C , והטמפרטורה היומית המינימלית הממוצעת הגבוהה ביותר בחודש נתון נמדדה באוגוסט בסדום - 31.6°C .

ממוצע חודשי של טמפרטורה יומית מקסימלית ביישובים נבחרים 2022

בשנת 2022 ינואר היה החודש הקר ביותר. הטמפרטורה היומית המינימלית הממוצעת הנמוכה ביותר בחודש נתון נרשמה בינואר במרום גולן - 1.0°C , והטמפרטורה היומית המקסימלית הממוצעת הנמוכה ביותר בחודש נתון נרשמה בינואר במרום גולן - 8.8°C .

ממוצע חודשי של טמפרטורה יומית מינימלית ביישובים נבחרים 2022

טמפרטורות קיצון

טמפרטורת המקסימום היומית הגבוהה ביותר בשנת 2022 נמדדה ביום 28.8.22 באילת (47.1°C), וטמפרטורת המינימום היומית הנמוכה ביותר נמדדה ביום 17.1.22 במרום גולן (-5.4°C).

[למילון המונחים](#)

[לנתוני התרשימים](#)

[ללוחות השנתיים - גאוגרפיה](#)

[לעמוד הנושאי - גאוגרפיה](#)

אוכלוסייה 2

אוכלוסיית ישראל גדלה ומשתנה כל העת, ושינויים חלים במאפייניה הדמוגרפיים. נתונים על האוכלוסייה נדרשים לשם היערכות מוסדות המדינה למתן מענה לצורכי האוכלוסייה (בטווח הקצר ובטווח הארוך), ובכללם תכנון עירוני וקביעת מדיניות במגוון נושאים חברתיים וכלכליים. נושא זה כולל נתונים על התכונות הדמוגרפיות של אוכלוסיית ישראל: גידול האוכלוסייה ומקורותיו; פיזור האוכלוסייה וצפיפותה; עלייה והגירה בין-לאומית. כמו כן, מוצגים נתונים על המבנה של משקי הבית והמשפחות ועל רכיבי השינוי העיקריים של המשפחה (פריון, נישואין וגירושין). השנה הושם דגש מיוחד על אוכלוסיית בני 75 ומעלה, לרגל חגיגות 75 שנה למדינת ישראל. הנתונים מבוססים על מפקד האוכלוסין והדיר 2008 ועל דיווחי התושבים כפי שתועדו במרשם האוכלוסין לאחר המפקד (לידות, פטירות, עולים, שינוי כתובת, נישואין, גירושין וכו').

נתונים נבחרים, 2022

משפחה נישואין וגירושין (2021)
 זוגות שנישאו **51,605**
 זוגות שהתגרשו **16,300**
לידות חי ופריון
 יילודים חיים **181,193**
 שיעור פריון כולל **2.89** ילדים בממוצע לאישה
הפסקות היריון
 פניות של נשים לוועדות להפסקת היריון **15,890**
 שיעור פניות ל-1,000 נשים בנות 15-49 **7.2**
משקי בית ומשפחות
 משקי בית פרטיים **2,857,300**
 מספר נפשות ממוצע למשק בית **3.19**
 משפחות גרעיניות **2,251,400**

עלייה והגירה בין-לאומית עלייה

עולים מקום המדינה **3.4** מיליון
 עולים בשנת 2022 **74.7** אלף
 (לעומת 25.5 אלף בשנת 2021)

הגירה של ישראלים לחו"ל (2021)

יצאו מישראל **18.2** אלף
 חזרו לישראל **16.8** אלף

עובדים מחו"ל בעלי אשרת עבודה

נכנסו לישראל **67.8** אלף
 (לעומת 41.6 אלף בשנת 2021)
 יצאו מישראל **55.1** אלף
 (לעומת 35.4 אלף בשנת 2021)

אוכלוסייה

אוכלוסיית ישראל (סוף שנה) **9.662** מיליון נפש
 יהודים ואחרים **78.9%**
 ערבים **21.1%**
 קצב הגידול השנתי של האוכלוסייה **2.2%**
 (לעומת 1.8% בשנת 2021)

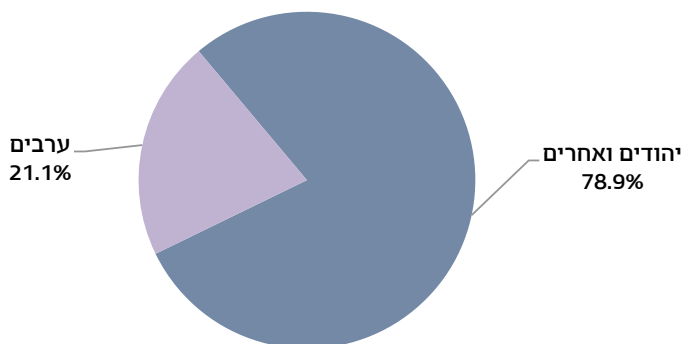

אוכלוסייה

גידול האוכלוסייה

בסוף שנת 2022 כללה אוכלוסיית ישראל¹ כ-9.662 מיליון נפש: כ-7.623 מיליון יהודים ואחרים² (78.9%) וכ-2.039 מיליון ערבים (21.1%).

אוכלוסייה, לפי קבוצת אוכלוסייה
2022

מאז קום המדינה גדלה האוכלוסייה ביותר מפי אחד עשר - מ-872.7 אלף תושבים בסוף 1948 ל-9,662 אלף תושבים בסוף 2022. קצב גידול האוכלוסייה הממוצע לשנה מאז קום המדינה ועד היום הוא 3.4%. קצב זה נחשב למהיר מאוד ודומה לקצב הגידול במדינות מתפתחות ולא במדינות מפותחות. חלק ניכר מגידול זה הוא תוצאה של גלי העלייה לישראל בתקופות שונות.

בשנת 2022 גדלה האוכלוסייה ב-2.2% (לעומת 1.8% בשנת 2021). קצב הגידול של היהודים ואחרים גבוה בשנת 2022 מקצב הגידול של הערבים, וחלקם היחסי של מקורות הגידול שונה.

בשנים קודמות, קצב הגידול של אוכלוסיית הערבים היה גבוה מזה של אוכלוסיית היהודים ואחרים. אולם, עקב המלחמה בין רוסיה ואוקראינה, עלו לישראל בשנת 2022 כ-60 אלף עולים משתי המדינות הללו (שהם כ-80% מכלל העולים בשנה זו). לכן קצב גידול האוכלוסייה בקרב היהודים ואחרים בשנה זו היה גבוה מזה של הערבים. בשנת 2022 גדלה אוכלוסיית היהודים ואחרים ב-2.3%: 54.0% מהגידול נבע מריבוי טבעי (137.6 אלף לידות פחות 46.9 אלף פטירות) והיתר ממאזן הגירה בין-לאומית; אוכלוסיית הערבים גדלה ב-2.1%: 93.1% מהגידול נבע מריבוי טבעי (43.6 אלף לידות פחות 6.4 אלף פטירות).

1 אומדני האוכלוסייה אינם כוללים את אוכלוסיית העובדים הזרים בעלי אשרת עבודה. אוכלוסייה זו נאמדה בכ-136 אלף נפש בסוף שנת 2022 וחלקם שהו בישראל יותר משנה.

2 "אחרים": נוצרים לא-ערבים, בני דתות אחרות ואנשים ללא סיווג דת במרשם האוכלוסין.

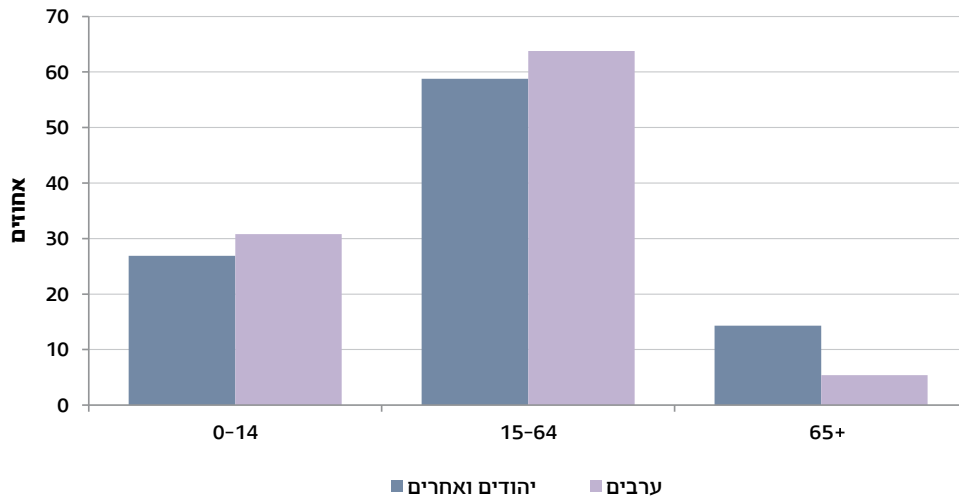

הרכב הגילים באוכלוסייה

האוכלוסייה בישראל נחשבת לצעירה לעומת האוכלוסייה ברוב המדינות המפותחות,³ ונראה כי הגורם העיקרי לכך הוא רמת הפרייון הגבוהה בארץ. כך, בשנת 2022 27.7% מהאוכלוסייה היו ילדים עד גיל 14, לעומת 17.2% בממוצע במדינות ה-OECD. עם זאת, תהליך ההזדקנות בישראל צפוי להיות מואץ בעשורים הקרובים.

אוכלוסיית הערבים צעירה יחסית לאוכלוסיית היהודים ואחרים: בשנת 2022 חלקם של ילדים עד גיל 14 באוכלוסיית הערבים היה גדול מחלקם באוכלוסיית היהודים ואחרים (30.8% לעומת 26.9%, בהתאמה), וחלקם של בני 65 ומעלה באוכלוסיית הערבים היה קטן מחלקם באוכלוסיית היהודים ואחרים (5.4% לעומת 14.3%, בהתאמה).

אוכלוסייה, לפי גיל וקבוצת אוכלוסייה 2022

3 על פי הגדרה של האו"ם. קבוצת המדינות המפותחות מורכבת ממדינות באזור אירופה, אמריקה הצפונית, אוקיאניה ואסיה.

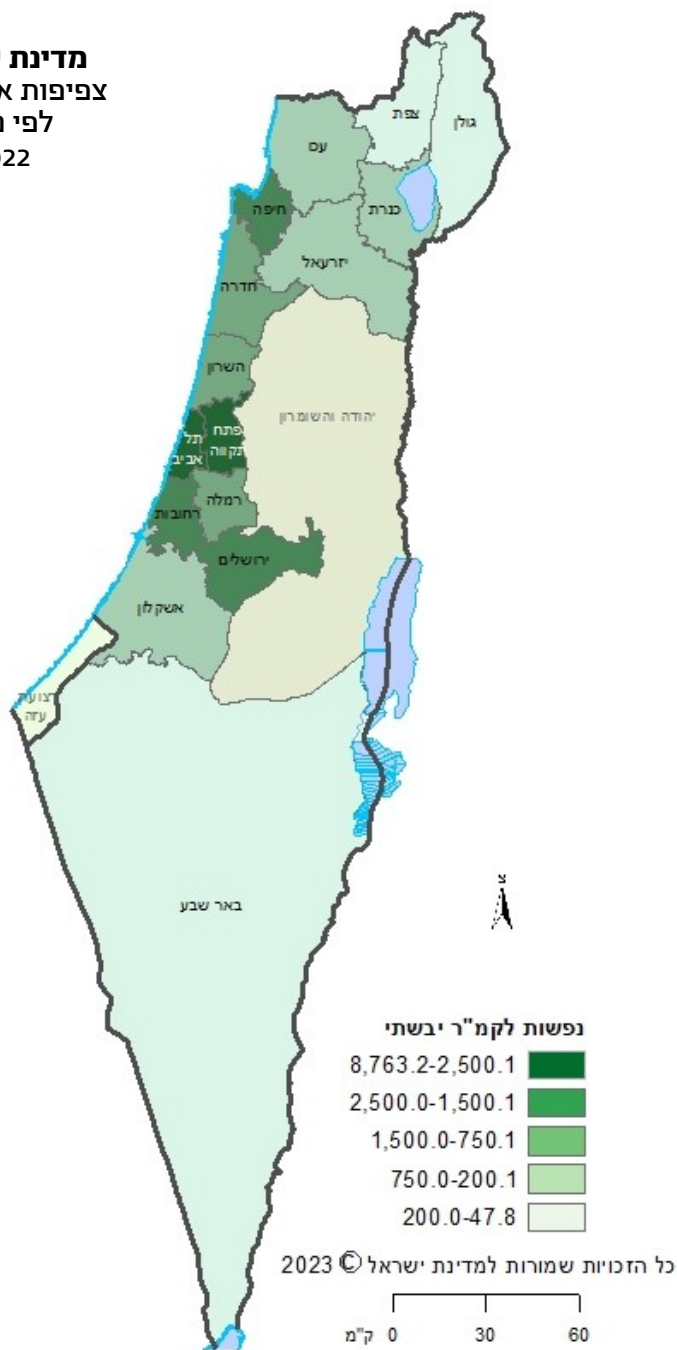
הפיזור והצפיפות של האוכלוסייה

רוב האוכלוסייה בישראל חיה במרכז הארץ, ו-39.9% ממנה גרה בפחות מ-7% משטח המדינה: במחוז המרכז (הכולל את הנפות האלה: השרון, פתח תקווה, רמלה ורחובות) 24.3% מהאוכלוסייה גרה בשטח של 1,294 קמ"ר (6% משטח המדינה), ובמחוז תל אביב (נפת תל אביב) 15.6% מהאוכלוסייה גרה בשטח של 172 קמ"ר (0.8% משטח המדינה). בשל כך צפיפות האוכלוסייה במחוזות אלו גבוהה מאוד (1,814 נפש לקמ"ר במחוז המרכז ו-8,763 נפש לקמ"ר במחוז תל אביב). במחוז הצפון (הנפות צפת, כנרת, יזרעאל, עכו וגולן) 16.0% מהאוכלוסייה גרה בשטח של 4,473 קמ"ר (20% משטח המדינה) בצפיפות של 345 נפש לקמ"ר, ובמחוז הדרום (הנפות אשקלון ובאר שבע) 14.7% מהאוכלוסייה גרה בשטח של 14,185 קמ"ר (64% משטח המדינה) בצפיפות של 100 נפש לקמ"ר.

בסוף שנת 2022 היו בישראל 18 ערים שמספר התושבים בכל אחת מהן היה 100 אלף ויותר. בערים אלו גרים 4.424 מיליון תושבים, שהם כ-46% מאוכלוסיית המדינה. שלוש הערים הגדולות ביותר הן ירושלים (981.7 אלף תושבים), תל אביב-יפו (474.5 אלף) וחיפה (290.3 אלף).

מדינת ישראל צפיפות אוכלוסייה לפי נפות 2022

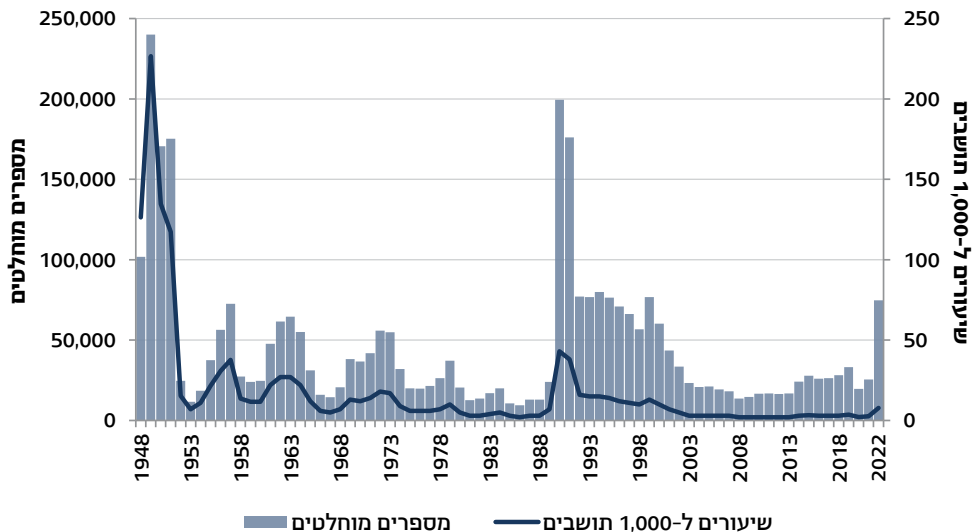
עלייה והגירה בין-לאומית

בשנת 2022 הגיעו לישראל 84.4 אלף מהגרים חדשים: עולים, אזרחים עולים, מהגרים במסגרת איחוד משפחות ומהגרים במסגרת רישום חדש אחר.

עולים

מקום המדינה הגיעו לישראל 3.4 מיליון עולים⁴, ו-46.2% מהם עלו בשנת 1990 ואילך. בשנת 2022 הגיעו לישראל 74.7 אלף עולים. מספר זה קרוב לפי שלושה יותר מבשנת 2021 (25.5 אלף) והגבוה ביותר מאז שנת 2000. שיעור העולים היה 7.8 ל-1,000 תושבים. העלייה הגבוהה לישראל בשנת 2022 הושפעה בעיקר מהמשבר בין רוסיה לאוקראינה שהחל ב-24.2.22. בשנת 2022 עלו יותר נשים (51.9%) מגברים. יתר על כן, בהשוואה לשנת 2021 העולים היו מעט מבוגרים יותר: הגיל החציוני של העולים היה 35.8 שנים בשנת 2022, לעומת 34.8 שנים בשנת 2021. המספר הגדול ביותר של עולים בשנת 2022 הגיע מרוסיה (45,472 עולים, שהם 60.9% מסך העולים), מאוקראינה (14,656 עולים, 19.6%), מארצות הברית (2,953 עולים, 4.0%) בלרוס (2,237 עולים, 3.0%) ומצרפת (2,211 עולים, 3.0%). העולים מרוסיה ואוקראינה היו יחד 81.4% מכלל העולים שעלו בשנה זו.

עולים לישראל
2022-1948

4 כולל עולים, עולים בכוח ותיירים ששינו את מעמדם לעולים או לעולים בכוח; לא כולל אזרחים עולים.

אזרחים עולים, איחוד משפחות ורישום חדש אחר

בשנת 2022 הגיעו לישראל 1.9 אלף אזרחים עולים⁵, 5.3 אלף מהגרים במסגרת איחוד משפחות⁶ ו-2.5 אלף מהגרים במסגרת רישום חדש אחר.⁷

בקרב האזרחים העולים ישנם מעט יותר גברים מנשים (51.6% ו-48.4%, בהתאמה). בקרב המהגרים שהגיעו במסגרת איחוד משפחות הנשים היו הרוב (56.7%), ובקרב המהגרים במסגרת רישום חדש אחר הרוב היו גברים (70.5%).

מרבית האזרחים העולים (77.6%) היו ילדים עד גיל 14, שנולדו בחו"ל להורים אזרחי ישראל ושבו לארץ. בקרב המהגרים במסגרת איחוד משפחות, 23.6% היו ילדים עד גיל 14 ו-73.7% היו בני 15-64 (בגיל העבודה). בקרב שאר המהגרים שנכנסו לארץ במסגרת קטגוריות נוספות בחוק הכניסה (רישום חדש אחר) היה אחוז הילדים קטן מאוד, ומרביתם היו בני 15-64 (91.1%).

עולים ומהגרים לישראל, לפי גיל 2022

רישום חדש אחר	איחוד משפחות	אזרחים עולים	עולים	סך הכל	
אלפים					
2.5	5.3	1.9	74.7	84.4	סך הכל
0.0	1.3	1.4	15.4	18.1	14-0
2.3	3.9	0.4	49.8	56.5	64-15
0.2	0.1	0.0	9.5	9.9	+65
אחוזים					
100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	סך הכל
1.1	23.6	77.6	20.6	21.4	14-0
91.1	73.7	22.1	66.7	66.9	64-15
7.8	2.7	0.3	12.7	11.7	+65

5 מי שנולד לאזרחי ישראלי בעת שהייתו בחו"ל ונכנס לישראל בכוונה להשתקע.
6 מי שנכנס לישראל במטרה להתאחד עם בני משפחה קרובים שלא במסגרת חוק השבות.
7 מי שנכנס לישראל במטרה להשתקע שלא במסגרת עלייה או איחוד משפחות.

הגירה של ישראלים לחו"ל

18.2 אלף תושבים יצאו לחו"ל בשנת 2021 ושהו שם ברציפות שנה ויותר. הגיל החציוני של היוצאים היה 30.4 שנים, ורובם היו גברים (52.7%). 27.7% מהם היו ילדים עד גיל 14, 63.2% היו בני 15-64 (בגיל העבודה), ו-9.1% היו בני 65 ומעלה. מקרב התושבים היוצאים בני 15 ומעלה, 47.6% היו נשואים ורובם (62.5%) יצאו לחו"ל באותה שנה עם בן או בת זוגם.⁸

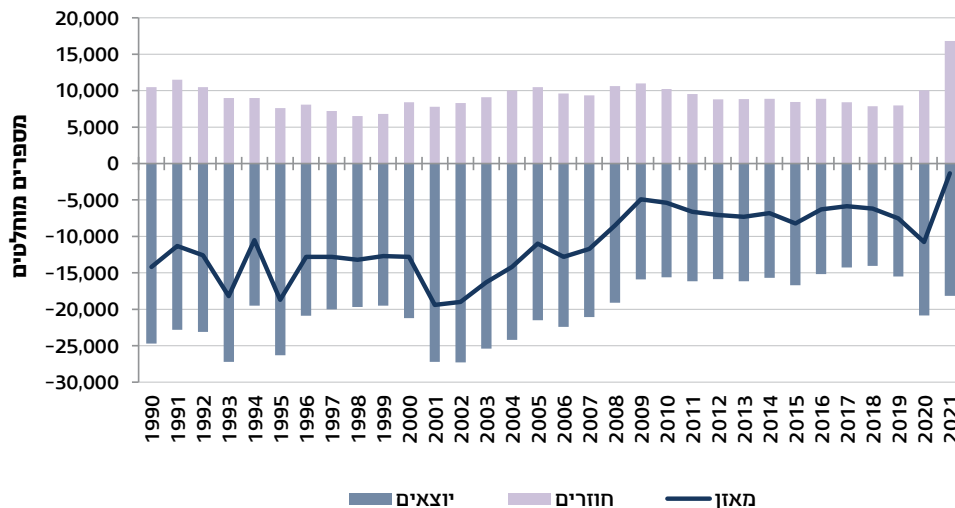
באותה שנה חזרו מחו"ל 16.8 אלף תושבים לאחר שהייה רצופה של שנה ויותר. הגיל החציוני של החוזרים היה 33.7 שנים, וגם הם היו ברובם גברים (51.6%). 20.6% היו ילדים עד גיל 14, 65.5% היו בני 15-64, ו-13.9% היו בני 65 ומעלה. מקרב החוזרים מחו"ל בני 15 ומעלה 43.6% היו נשואים, ורובם (67.1%) חזרו מחו"ל באותה שנה עם בן או בת זוגם.⁸ 78.6% מהחוזרים שהו בחו"ל תקופה קצרה יחסית - עד שלוש שנים.

בשנת 2021 מאזן ההגירה של ישראלים (ההפרש בין מספר היוצאים לחו"ל לשהייה של שנה ויותר לבין מספר החוזרים מחו"ל לאחר שהייה של שנה ויותר) היה שלילי (יותר יוצאים מחוזרים) ועמד על 1.3 אלף תושבים. מאזן זה הוא הנמוך ביותר שנמדד מאז תחילת המדידה בשנת 1990, ובשנה קודם לכן (2020) המאזן היה שלילי ועמד על 10.8 אלף תושבים.

8 שני בני הזוג רשומים כנשואים זה לזה במרשם האוכלוסין.

ישראלים יוצאים, ישראלים חוזרים ומאזן הגירה של ישראלים 2021-1990

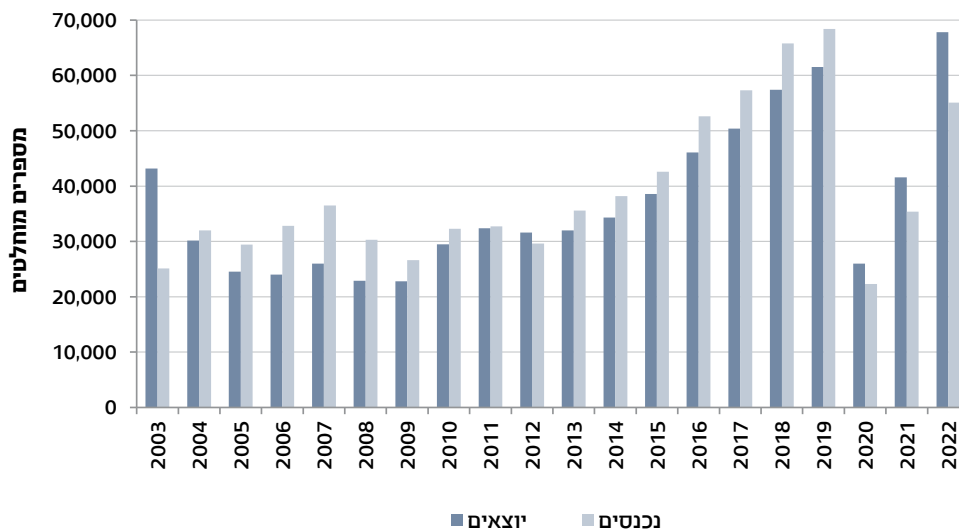
לפי מאזני הגירה מצטברים לשנים 1948-2021, כ-760 אלף ישראלים יצאו לחו"ל ולא חזרו. אומדן זה כולל גם ישראלים שנפטרו בחו"ל, ולפי שיעורי התמותה בישראל מספרם מוערך בין 147 אלף ל-188 אלף. לפיכך האומדן של מספר הישראלים ששהו בחו"ל בסוף שנת 2021 נע בין 572 אלף ל-613 אלף. אומדן זה אינו כולל ילדים שנולדו בחו"ל למהגרים ישראלים.

עובדים מחו"ל בעלי אשרת עבודה

בסוף שנת 2022 שהו בישראל 136.0 אלף בעלי אזרחות זרה, שנכנסו אליה משנת 2003 באשרת עבודה וטרם נרשמה להם יציאה מהארץ. רובם (82%) נכנסו לישראל בחמש השנים האחרונות. ארצות האזרחות העיקריות של העובדים: תאילנד (23%), הפיליפינים (21%), הודו (12%), מולדובה (11%), סין (9%), אוזבקיסטן (8%) וסרי לנקה (4%).

בשנת 2022 נכנסו לישראל 67.8 אלף עובדים (לעומת 41.6 אלף בשנת 2021) - עלייה של 63%, ויצאו ממנה 55.1 אלף (לעומת 35.4 אלף בשנת 2021) - עלייה של 56%.

עובדים מחו"ל (נכנסים ויוצאים) בעלי אשרת עבודה 2022-2003

משפחה

נישואין וגירושין

בעשורים האחרונים אנו עדים לתופעות של ירידה בשיעורי הנישואין, עלייה בגיל הנישואין, עלייה בשכיחות של זוגות החיים יחד ללא נישואין (קוהביטציה) ועלייה בשיעורי הגירושין. תופעות אלה ניכרות בעולם המערבי בכלל ובישראל בפרט. עם זאת, בקרב כלל האוכלוסייה ובקרב היהודים חלה התייצבות בשיעורי הגירושין לפני למעלה מעשור.

נישואין⁹

51,605 זוגות¹⁰ נישאו בשנת 2021: 71.2% מהם יהודים (36,650 זוגות), 25.4% מוסלמים (13,068), 1.6% נוצרים (815) ו-2.0% דרוזים (1,040). 88.2% מהחתנים ו-90.2% מהכלות נישאו בשנה זו בפעם הראשונה. מספר מקרי הנישואין בשנה זאת גבוה באופן ניכר ממספר מקרי הנישואין בשנת 2020 (39,984), ייתכן בשל הסגרים שהוטלו בשנת 2020 בעקבות משבר הקורונה. יתר על כן, מספר זה גבוה ממספר מקרי הנישואין בשנת 2019 (48,056) בכל הדתות ובעיקר בקרב היהודים.¹¹ הסיבה לעלייה במספר מקרי הנישואין בשנת 2021 בהשוואה לשנת 2019 היא שמספר המקרים בשנת 2021 כוללים ככל הנראה גם נישואין שהיו מתוכננים לשנת 2020 אך נדחו בשל אותם סגרים. שיעורי הנישואין הגולמיים ל-1,000 נפש בשנת 2021 היו 5.5 בכלל האוכלוסייה (4.3 בשנת 2020 ו-5.3 בשנת 2019), 5.3 בקרב היהודים (4.0 בשנת 2020 ו-5.0 בשנת 2019), 7.7 בקרב המוסלמים (6.9 בשנת 2020 ו-8.0 בשנת 2019), 4.5 בקרב הנוצרים (3.3 בשנת 2020 ו-4.6 בשנת 2019) ו-7.0 בקרב הדרוזים (6.1 בשנת 2020 ו-6.7 בשנת 2019).

בהשוואה לשנת 1970,¹² שיעורי הנישואין הגולמיים בכלל האוכלוסייה נמוכים ב-40%. בקרב היהודים השיעורים נמוכים ב-44%, בקרב הנוצרים ב-23% ובקרב הדרוזים ב-20%. לעומת זאת, בקרב המוסלמים שיעורי הנישואין הגולמיים עלו ב-7% בהשוואה בין שנת 1970 ל-2021. זאת, על אף מגמת ירידה שחלה בין השנים 1995 ו-2020.

9 כולל נישואין אשר נערכו במוסדות הדת המורשים לערוך נישואין בישראל, ושלפחות אחד מבני הזוג רשום במרשם האוכלוסין. לא כולל נישואין שנערכו בחו"ל ונרשמו לאחר מכן במרשם האוכלוסין.

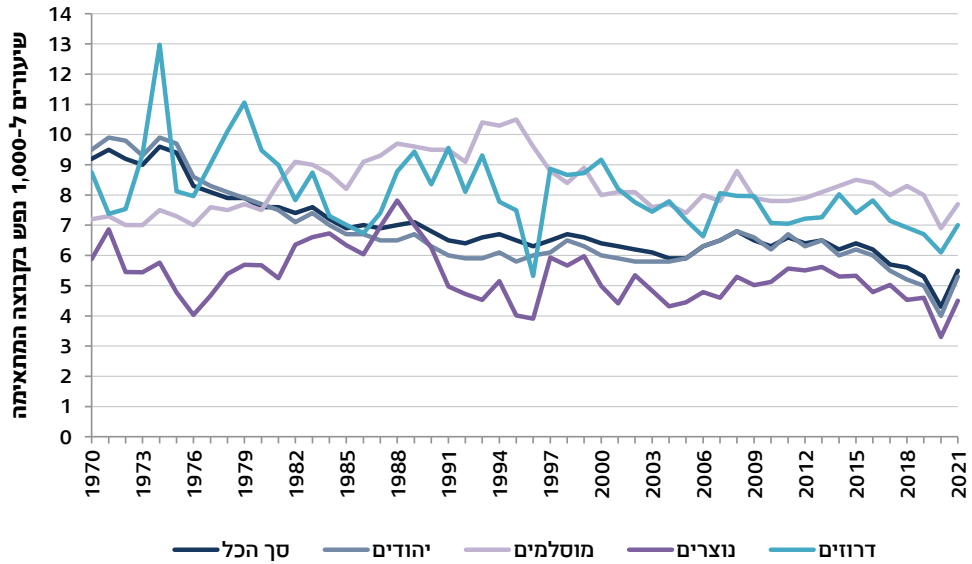
10 כולל נישואין של זוגות שדתם אינה ידועה: נישואין של בני זוג שדתם אינה זהה (מלבד נישואין של חתן מוסלמי עם כלה יהודייה, הנכללים בנישואי מוסלמים) וכן נישואין של בני זוג שהדת של שניהם אינה ידועה או אינה מסווגת במרשם האוכלוסין.

11 מספר הזוגות היהודים שנישאו בשנת 2021 היה גבוה ב-10% ממספרם בשנת 2019. מספר הזוגות הדרוזים עלה באותה תקופה ב-7%, ומספר הזוגות המוסלמים והנוצרים - באחוז אחד בלבד.

12 שיעורי הנישואין הגולמיים הגבוהים בקרב כלל האוכלוסייה ובקרב היהודים היו בתחילת שנות השבעים.

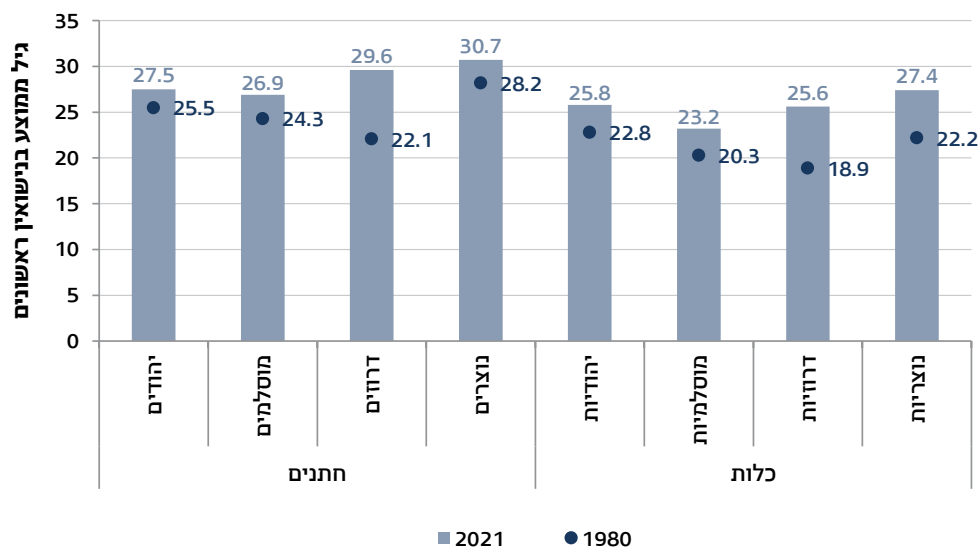
על רקע מגמת ירידה זו, בשנים האחרונות חלה ירידה נוספת בשיעור הנישואין הגולמי בכל הדתות: בקרב היהודים החל ב-2009, בקרב המוסלמים החל ב-1996, בקרב הדרוזים החל ב-2001 וביתר שאת ב-2017 ובקרב הנוצרים החל ב-2014.

שיעור נישואין גולמי, לפי דת 2021-1970

הגיל הממוצע של החתנים שנישאו לראשונה בשנת 2021 היה 27.5 שנים (26.9 בשנת 2020), והגיל הממוצע של הכלות שנישאו לראשונה היה 25.2 שנים (24.6 בשנת 2020). בשנת 2021 הגיל הממוצע בנישואין ראשונים הגבוה ביותר היה בקרב החתנים הנוצרים (30.7) והכלות הנוצריות (27.4). הגיל הממוצע בנישואין ראשונים היה גבוה יותר אצל יהודים לעומת מוסלמים, הן בקרב החתנים (27.5 שנים לעומת 26.9 שנים, בהתאמה) והן בקרב הכלות (25.8 שנים לעומת 23.2 שנים, בהתאמה).

גיל ממוצע בנישואין ראשונים, לפי דת ומין 2021-1 1980

גיל הנישואין הממוצע בנישואין ראשונים בשנת 2021 עלה בהשוואה לגיל זה בשנת 1980, הן בקרב החתנים והן בקרב הכלות, ובכל הדתות. גיל הנישואין הממוצע עלה במיוחד בקרב חתנים דרוזים וכלות דרוזיות -ב-7.5 ו-6.7 שנים, בהתאמה. העלייה בגיל הנישואין בשנים אלה הייתה גבוהה יותר בקרב הכלות מאשר העלייה בקרב החתנים בכל הדתות, חוץ מאשר אצל הדרוזים והדרוזיות.

ההפרש בין הגיל הממוצע בנישואין ראשונים בשנת 2021 לבין הגיל הממוצע בשנת 1980, לפי דת ומין

כלות	חתנים	דת הזוג
2.8	2.2	סך הכל
3.0	2.0	יהודים
2.9	2.6	מוסלמים
5.2	2.5	נוצרים
6.7	7.5	דרוזים

גירושין¹³

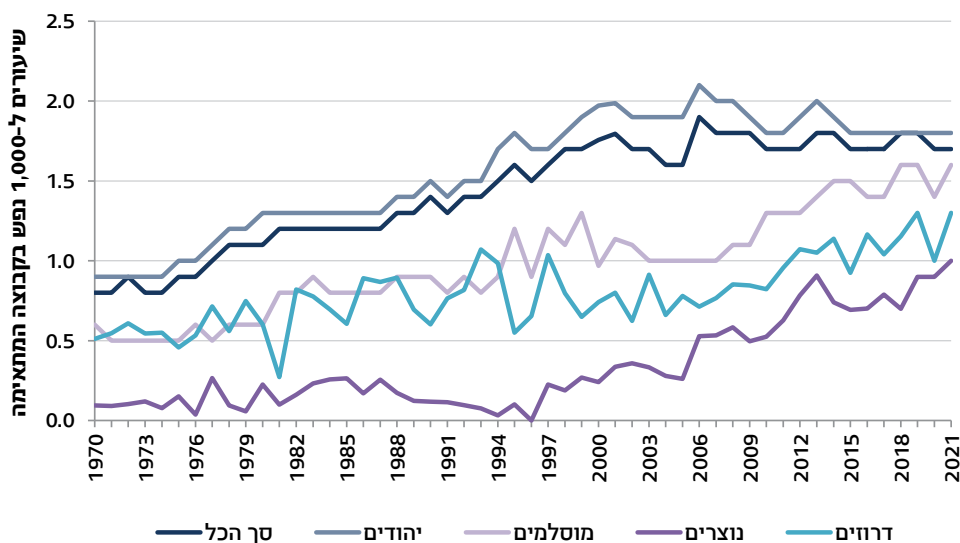
16,300 זוגות¹⁴ התגרשו בשנת 2021: 76.8% מהם יהודים (12,524 זוגות), 16.2% מוסלמים (2,646), 1.1% נוצרים (179) ו-1.2% דרוזים (189).

שיעורי הגירושין הגולמיים ל-1,000 נפש היו 1.7 בכלל האוכלוסייה,¹⁵ 1.8 בקרב היהודים, 1.6 בקרב המוסלמים, 1.0 בקרב הנוצרים ו-1.3 בקרב הדרוזים.

בשנת 2021 שיעור הגירושין הגולמי בכלל האוכלוסייה היה גבוה פי 2.1 מהשיעור בשנת 1970 (0.8 ל-1,000 נפש)¹⁶ - פי 2.7 בקרב המוסלמים, פי 2.5 בקרב הדרוזים, פי 2.0 בקרב היהודים ופי 10.6 בקרב הנוצרים.

זה יותר מעשור נצפית בקרב היהודים התייצבות בשיעורי הגירושין לאחר ירידה בשיעורים. לעומתם, בקרב המוסלמים והדרוזים חלה עלייה ניכרת בשיעורי הגירושין, ובקרב הנוצרים חלה עלייה משמעותית אף יותר אשר החלה לפני שני עשורים.

שיעור גירושין גולמי, לפי דת 2021-1970

13 כולל גירושין אשר נערכו במוסדות הדת המורשים לערוך גירושין בישראל או בבתי הדין לענייני משפחה, ושלפחות אחד מבני הזוג רשום במרשם האוכלוסיין. כמו כן כולל גירושין של זוגות שנישאו בחו"ל.

14 כולל גירושין של זוגות שדתם אינה ידועה: גירושין של בני זוג שדתם אינה זהה (מלבד גירושין של חתן מוסלמי מכלה יהודייה, הנכללים בגירושין מוסלמים) וכן גירושין של בני זוג שהדת של שניהם אינה ידועה או אינה מסווגת במרשם האוכלוסיין.

15 בשונה משיעורי הנישואין, שיעורי הגירושין לא הושפעו באופן ניכר מהמגבלות שחלו בשנת 2020 בשל משבר הקורונה, ולכן שיעורים אלה היו יציבים בשנים 2019-2021.

16 שיעורי הגירושין הגולמיים הנמוכים ביותר בכלל האוכלוסייה ובקרב היהודים היו בתחילת שנות השבעים.

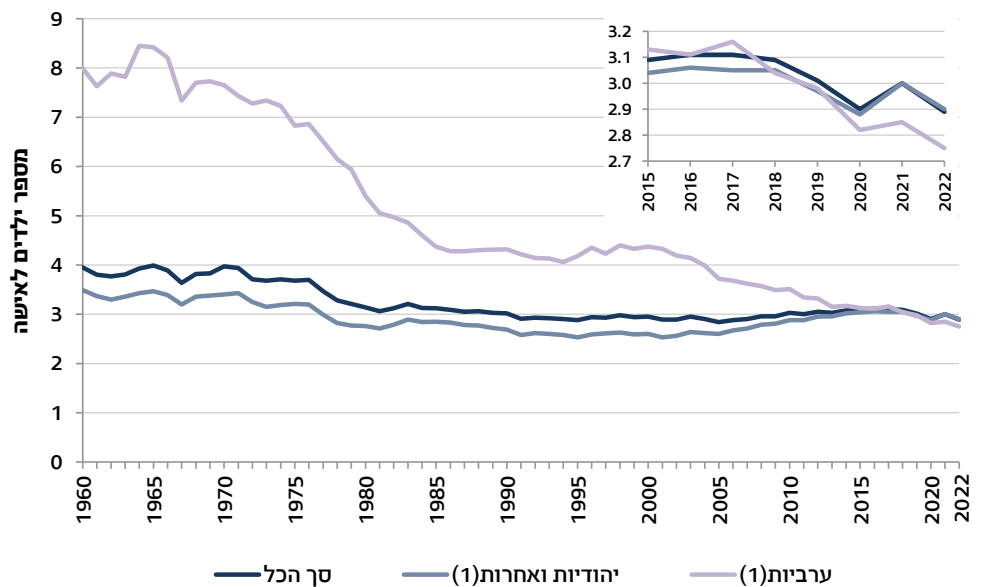
לידות חי ופריון

בשנת 2022 נולדו בישראל 181,193 יילודים חיים (לידות חי) שיש להם לפחות הורה אחד בעל תעודת זהות ישראלית. 75.9% מהיילודים היו לנשים יהודיות ואחרות, ו-24.1% לנשים ערביות. בשנה זו ירד מספרם של היילודים ב-2.1% (3,847) לעומת שנת 2021. ירידה במספר היילודים נרשמה במרבית חודשי השנה, מלבד ינואר ונובמבר, והגיעה לשיאה בספטמבר (1,609 יילודים פחות). בקרב יהודיות ואחרות חלה ירידה של 2.6% במספר היילודים (2.5% בקרב יהודיות ו-4.8% בקרב נשים ללא סיווג דת). בקרב ערביות נרשמה ירידה מתונה יותר של 0.5%, וזאת בעיקר בשל ירידה במספר היילודים לנשים דרוזיות (6.5%) ולנשים נוצריות ערביות (2.6%).

הירידה במספר היילודים בשנת 2022 הובילה לירידה בשיעור הפריון הכולל, שנאמד באותה שנה ב-2.89 ילדים לאישה לאחר שב-2021 הגיע ל-3.00 ילדים לאישה. נראה כי ירידה זו היא המשכה של מגמה שהחלה ב-2018, אז נאמד שיעור הפריון הכולל ב-3.09 לאחר שבשנים 2016-2017 הגיע לרמה של 3.11. לאורך השנים ובאופן עקבי היה שיעור הפריון הכולל לערביות גבוה מהשיעור לנשים יהודיות ואחרות. מ-2018 חל היפוך במגמה זו, ושיעור הפריון הכולל ליהודיות ואחרות היה גבוה מהשיעור לנשים ערביות.

בקרב יהודיות ואחרות נאמד שיעור הפרייון הכולל ב-2.90 ילדים בממוצע לאישה בהשוואה ל-3.00 ב-2021 (ב-3.03 לאישה יהודייה ב-2022 לעומת 3.13 ב-2021). ירידה דומה ברמת הפרייון התרחשה בקרב הערביות ששיעור הפרייון הכולל שלהן נאמד ב-2.75 ילדים לאישה ב-2022 בהשוואה ל-2.85 ב-2021. כמו כן, נרשמה ירידה בשיעורי הפרייון בקרב מוסלמיות (מ-3.01 ב-2021 ל-2.91 ב-2022), דרוזיות (מ-2.00 ל-1.85, בהתאמה) ונוצריות ערביות (מ-1.68 ל-1.62, בהתאמה).

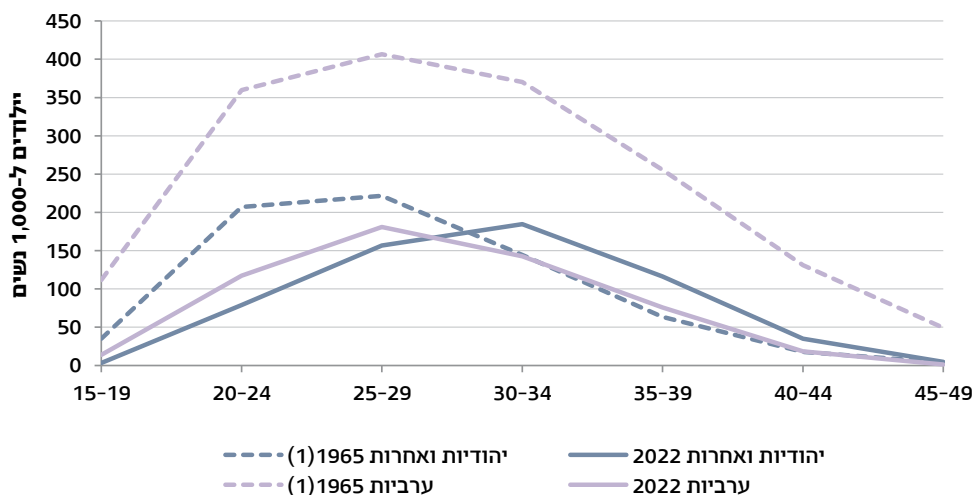
שיעור פרייון כולל, לפי קבוצת אוכלוסייה של האם 2022-1960

(1) עד 1995 "יהודיות ואחרות" כללו יהודיות בלבד, ו"אחרות" נכללו בערביות.

שיעור הפרייון הכולל נאמד על סמך שיעורי הפרייון הסגוליים לפי גיל לנשים בנות 15-49 (גיל הפוריות). בשנת 2022 נרשמו ירידות בשיעורי הפרייון הסגוליים בקרב נשים בנות 15-40 ועליות בשיעורי הפרייון לנשים בנות 40 ומעלה. תמונה דומה של ירידות בשיעורי הפרייון הסגוליים נרשמה בקרב יהודיות ואחרות. בקרב הערביות הירידות בשיעורי הפרייון הסגוליים כללו כמעט את כל קבוצות הגיל, למעט 45-49. בחינת דפוסי הפרייון של נשים לפי גיל מראה כי משנות השישים של המאה העשרים שיעור הפרייון של יהודיות ואחרות ירד בקרב נשים צעירות (בנות 15-29) ועלה בקרב נשים מבוגרות יותר (בנות 30-49), ואילו שיעור הפרייון של ערביות ירד בכל קבוצות הגיל.

שיעור פרייון סגולי לגיל, לפי קבוצת אוכלוסייה של האם
2022-1 1965

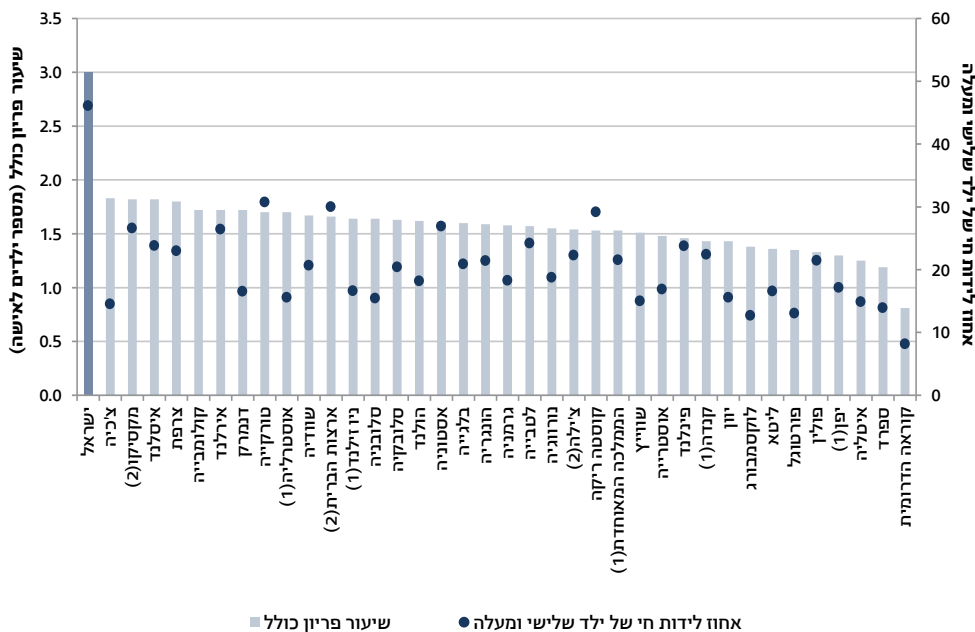

(1) עד 1995 "יהודיות ואחרות" כללו יהודיות בלבד, ו"אחרות" נכללו בערביות.

שנת 2021 התאפיינה בעלייה ברמת הפרייון במדינות רבות בעולם, לאחר שבשנת 2020 נרשמו ירידות בשיעורי הפרייון. כך לדוגמה, שיעור הפרייון בצ'כיה עלה מ-1.71 ב-2020 ל-1.83 ב-2021, באוסטרליה עלה השיעור מ-1.58 ל-1.70 ובאיסלנד מ-1.72 ל-1.82 בהתאמה. בהשוואה בין-לאומית ישראל בולטת בשיעור הפרייון הכולל הגבוה שלה ביחס לשאר מדינות ה-OECD, יותר מילד אחד בהשוואה לצ'כיה בעלת שיעור הפרייון הגבוה ביותר לאחר ישראל ממדינות ה-OECD. למעט ישראל, בכל מדינות ה-OECD קיימת רמת פרייון נמוכה משיעור התחלופה של האוכלוסייה - 2.10 ילדים בממוצע לאישה. מדד נוסף המצביע על רמת פרייון גבוהה בישראל בהשוואה לשאר מדינות ה-OECD הוא אחוז לידות חי של ילד שלישי ומעלה מתוך סך כל היילודים. בשנת 2021 45.8% מהיילודים היו מסדר שלישי ומעלה לאימותיהן, לעומת 8.2%-30.8% במרבית מדינות ה-OECD.

שיעור פרייון כולל ואחוז לידות חי של ילד שלישי ומעלה בישראל ובמדינות ה-OECD 2021

מקור הנתונים: שיעור פרייון כולל - OECD; אחוז לידות חי של ילד שלישי ומעלה - OECD ואתר האו"ם; נתוני ישראל - הלמ"ס.
 (1) הנתונים על אחוז לידות חי של ילד שלישי ומעלה הם לשנת 2020.
 (2) הנתונים על אחוז לידות חי של ילד שלישי ומעלה הם לשנת 2019.

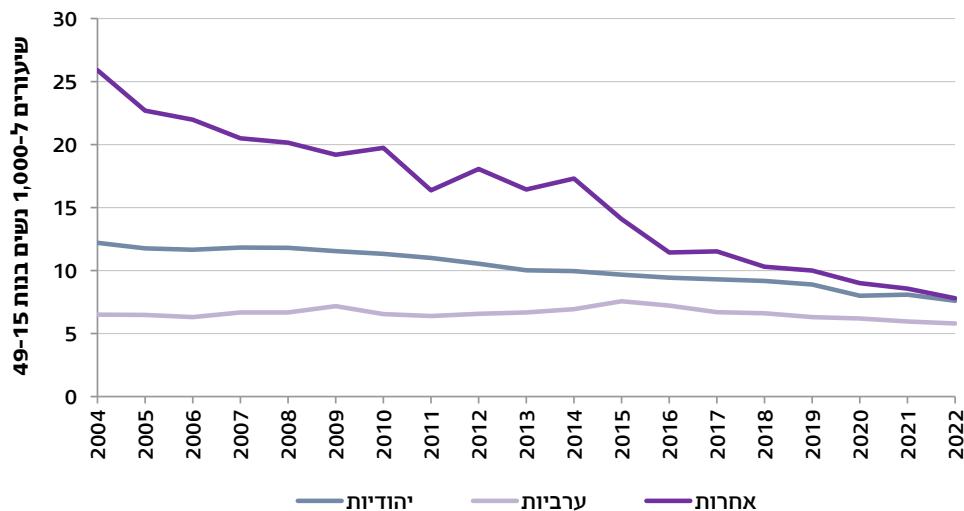
הפסקות היריון

בשנת 2022 הוגשו לוועדות להפסקת היריון 15,890 פניות של נשים בגיל הפרייון (15-49), שיעור של 7.2 ל-1,000 נשים בגילים אלו. בשנים האחרונות נצפתה ירידה הדרגתית במספרן ובשיעורן של הנשים הפונות לוועדות להפסקת היריון. שיעור הפניות ל-1,000 נשים ירד מ-11.9 בשנת 2000 ל-7.2 בשנת 2022.¹⁷

בשנת 2022 היו 1,081 פניות של נערות עד גיל 19. שיעור הפניות של נערות ירד מ-10.1 בשנת 2000 ל-2.9 בשנת 2022. 99.5% (15,720) מכלל הפניות אושרו בוועדות.¹⁸

לעומת תחילת שנות האלפיים, בשנים האחרונות הצטמצמו מאוד הפערים בין קבוצות האוכלוסייה בשיעורי הפניות ל-1,000 נשים בגיל הפרייון. בשנת 2022, כמו בשנים קודמות, שיעור הפניות של קבוצת האוכלוסייה אחרות (נוצריות לא-ערביות ונשים ללא סיווג דת) היה הגבוה ביותר, אך הוא נמצא במגמת ירידה ניכרת מ-25.9 ל-1,000 נשים בשנת 2004, ל-7.8 ל-1,000 נשים בשנת 2022. שיעור הפניות הנמוך ביותר בשנת 2022 היה בקרב ערביות (5.8 ל-1,000 נשים). בשיעור הפניות של קבוצה זו היו תנודות קטנות במשך השנים (בין 5.8 ל-7.6). משנת 2015 השיעור נמצא בירידה והגיע בשנת 2022 לערך הנמוך ביותר בשנים אלו. שיעור הפניות בקרב היהודיות נמצא במגמת ירידה מתמדת משנת 2004 ועד שנת 2022 (12.2 ו-7.6 ל-1,000 נשים, בהתאמה).

פניות לוועדות להפסקת היריון, לפי קבוצת אוכלוסייה 2004-2022

17 באוקטובר 2022 הוחלף טופס הפנייה לוועדות להפסקת היריון. ייתכן שהשינוי גרם לירידה זמנית בדיווח הוועדות.
18 האחוז חושב מתוך 15,797 פניות שידוע אם אושרו או לא.

בשנת 2022 סעיף החוק השכיח ביותר לאישור הפסקת היריון היה היריון מחוץ לנישואין - 47.7% מהפניות. הסעיפים הבאים בשכיחותם היו סיכון למום גופני או נפשי בעובר (23.4%) וסיכון לבריאות האישה (19.7%). שכיחות הסעיף סיכון למום גופני או נפשי בעובר נמצאת במגמת עלייה מ-14.7% בשנת 2000 ליותר מ-20% מהאישורים בשנתיים האחרונות.

הסעיף היריון מחוץ לנישואין שכיח כמעט פי שניים יותר בקרב יהודיות (51.1%) לעומת ערביות (29.1%). בקרב אחרות 63.2% מהאישורים ניתנו מסיבה זו. בקרב ערביות סעיף החוק השכיח ביותר לאישור הפסקת היריון היה סיכון לבריאות האישה - 38.3% מהפניות - פי 2.5 לעומת יהודיות (15.4%). בקרב אחרות 13.6% מהאישורים ניתנו מסיבה זו.

שכיחות הפסקות ההיריון על רקע הסעיף סיכון למום גופני או נפשי בעובר הייתה 23.1% בקרב יהודיות ו-27.8% בקרב ערביות. בשנת 2004 שכיחות סעיף זה הייתה גבוהה משמעותית בקרב ערביות לעומת יהודיות (25.9% ו-15.6%, בהתאמה). במהלך השנים הפער הצטמצם - בקרב יהודיות עלתה השכיחות של סעיף זה, ובקרב ערביות חלה מגמת ירידה. בשנים האחרונות שכיחות הסעיף בקרב ערביות החלה שוב לעלות. בקרב אחרות השכיחות נעה בין 12% ל-16% בשנים 2004-2022, ובשנת 2022 השכיחות עמדה על 14.1%.

משקי בית ומשפחות¹⁹

אומדן שוטף של משקי הבית ושל המשפחות נחוץ בשל ההתפתחויות החלות בהם ולאור המגמות הדמוגרפיות, החברתיות-תרבותיות והכלכליות המשפיעות עליהם ומושפעות מהם. הרכב האוכלוסייה והתמורות החלות בה בעקבות הגירה, הזדקנות, שינויים בדפוסי נישואין וגירושין, פרויון ותמותה - משפיעים גם הם על מבנה המשפחה ועל הרכב משקי הבית בישראל.

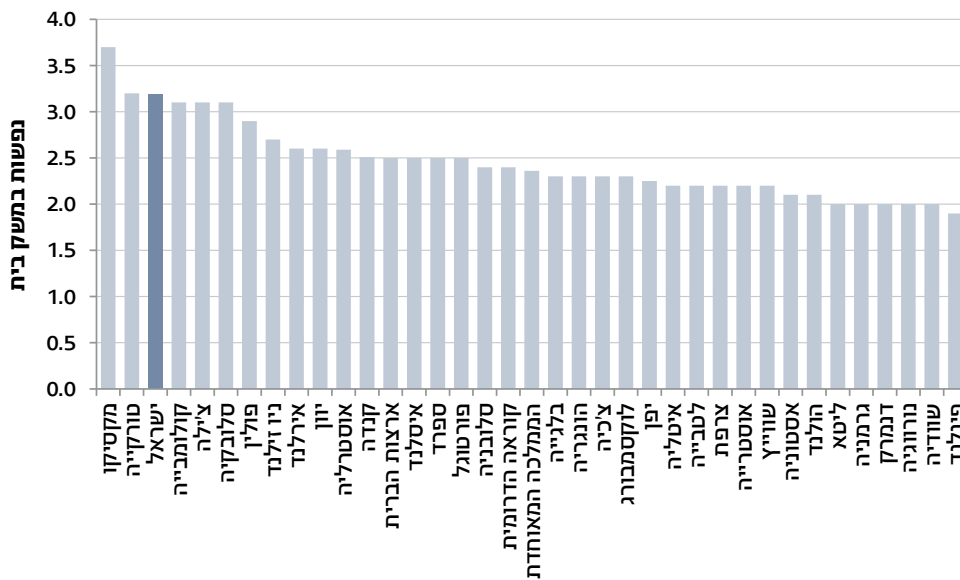
משקי בית

בשנת 2022 היו 2,857,300 משקי בית פרטיים, ומהם 81.1% משקי בית של יהודים ו-15.9% משקי בית של ערבים. מספר הנפשות הממוצע למשק בית (גודל משק בית) בכלל האוכלוסייה היה 3.19 (לעומת 3.80 ב-1970), בקרב יהודים - 3.02 (לעומת 3.50 ב-1970) ובקרב ערבים - 4.17 (לעומת 6.00 ב-1970).

בהשוואה בין-לאומית לשנים 2021-2022 נמצא כי גודל משק בית בישראל גבוה מהממוצע במדינות ה-OECD. ביותר ממחצית ממדינות אלו גודל משק בית נמוך מ-2.5 נפשות.

19 הנתונים מבוססים על סקר כוח אדם לשנת 2022. הנתונים אינם כוללים משקי בית בקיבוצים, במוסדות ובמעונות סטודנטים וכן משקי בית מחוץ ליישובים (בדוים בדרום).

גודל משק בית בישראל ובמדינות ה-OECD 2022-2021

מקור הנתונים: יורוסטאט; נתון של ישראל - הלמ"ס.

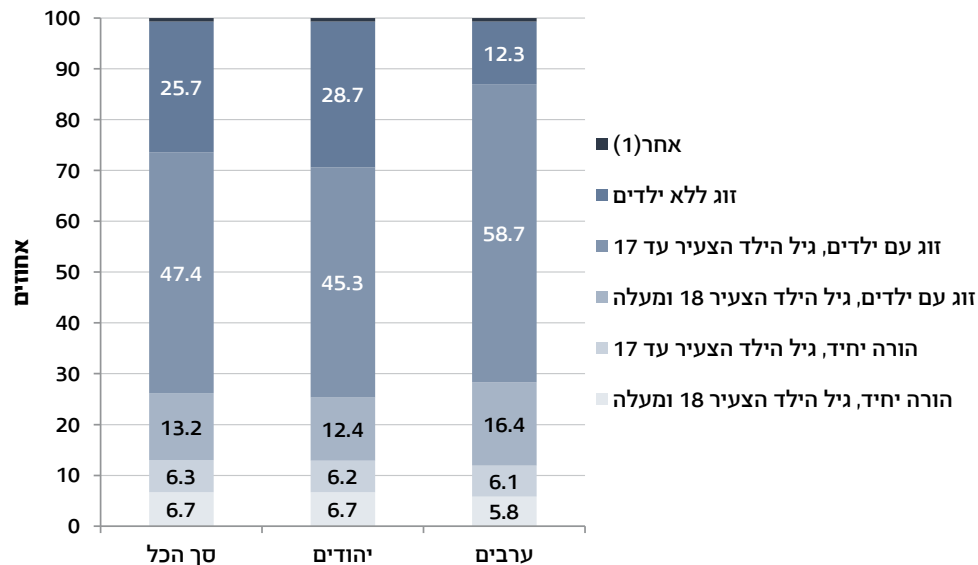
בשנת 2022 77.4% ממשקי הבית היו משקי בית משפחתיים (שמתגוררת בהם לפחות משפחה גרעינית אחת) - 74.8% ממשקי הבית היהודיים ו-91.0% ממשקי הבית הערביים. ברוב משקי הבית המשפחתיים (95.8%) הייתה משפחה אחת בלבד.

22.6% ממשקי הבית היו משקי בית לא-משפחתיים, וברובם (91.5%) נפש אחת. משקי בית של אנשים הגרים לבד היו נפוצים יותר בקרב יהודים מבקרב ערבים (כמעט פי שלושה - 23.0% לעומת 8.5%, בהתאמה), ושכיחותם הייתה גבוהה יחסית בקרב צעירים (בשנות העשרים והשלושים לחייהם) ובקרב מבוגרים (בני 60 ומעלה). בקרב צעירים מגורים לבד היו שכיחים אצל גברים יותר מאשר אצל נשים. לעומת זאת, בקרב מבוגרים משקי בית של נפש אחת היו שכיחים אצל נשים יותר מאשר אצל גברים. בקרב בני 60 ומעלה 27.3% מהנשים ו-12.4% מהגברים התגוררו בגפם.

משפחות

בשנת 2022 נאמד מספר המשפחות הגרעיניות בישראל ב-2,251,400. המספר הממוצע של ילדים (עד גיל 17) במשפחה היה 2.43: 2.44 במשפחה יהודית ו-2.48 במשפחה ערבית. סוג המשפחה הנפוץ ביותר בישראל היה זוג עם ילדים, שגיל הצעיר בהם הוא עד 17 (47.4%). סוג זה היה נפוץ יותר בקרב ערבים מבקרב יהודים. 25.7% מהמשפחות כללו זוג ללא ילדים (זוגות צעירים וזוגות מבוגרים). משפחות מסוג זה היו נפוצות יותר בקרב יהודים מבקרב ערבים. ב-13.0% מהמשפחות היה הורה יחיד. ב-142.8 אלף משפחות, שהן כמחצית מהמשפחות החד-הוריות, היה לפחות ילד אחד עד גיל 17 ובהן 265 אלף ילדים (עד גיל 17). המספר הממוצע של ילדים עד גיל 17 במשפחות חד-הוריות בישראל היה 1.86, לעומת 2.51 במשפחות עם שני הורים. בראש 85.7% מהמשפחות החד-הוריות עם ילדים עד גיל 17 עמדה אישה.

משפחות, לפי סוג וקבוצת אוכלוסייה 2022

(1) כולל משפחות שבהן אחים ללא בני זוג וללא ילדים משלהם או סב ו/או סבתא ונכדים בלבד; הנתון הוא 0.7%.

בני 75 ומעלה

בחלק זה יוצגו נתוני אוכלוסיית בני 75 ומעלה שנולדו לפני 1948, לרגל 75 שנות עצמאות למדינת ישראל.

מאפיינים דמוגרפיים

אוכלוסיית בני 75 ומעלה

בסוף שנת 2022 חיו בישראל כ-509.7 אלף בני 75 ומעלה. כ-42% מכלל אוכלוסיית האזרחים הוותיקים (בני 65 ומעלה) היו בני 75 ומעלה.

האחוז של בני 75 ומעלה מתוך כלל האוכלוסייה בישראל נמוך יחסית (5.3%) למדינות אחרות. הסיבה לכך נעוצה באחוז הגבוה של הילדים עד גיל 14 בישראל (27.7%) לעומת מדינות אחרות. מספרם של בני 75 ומעלה נמצא במגמת עלייה. לשם השוואה, בשנת 2021 גדלה אוכלוסייה זו ב-5.6% ובשנת 2022 גדלה ב-6.6%.

קבוצת אוכלוסייה וגיל

בסוף שנת 2022 חיו בישראל כ-470.2 אלף יהודים ואחרים בני 75 ומעלה (92.2%), מהם כ-39.6 אלף היו ערבים (7.8%). האחוז הגבוה של בני גיל זה בקרב האוכלוסייה היהודית נובע בעיקר מייצוג אנשים מבוגרים יותר בגלי העלייה לישראל, תוחלת חיים ארוכה יותר באוכלוסיית היהודים ואחרים ופריון גבוה יותר באוכלוסיית הערבים בשנים עברו.

בני 75 ומעלה היו כ-43% מכלל האזרחים הוותיקים באוכלוסייה היהודית וכ-36% באוכלוסייה הערבית.

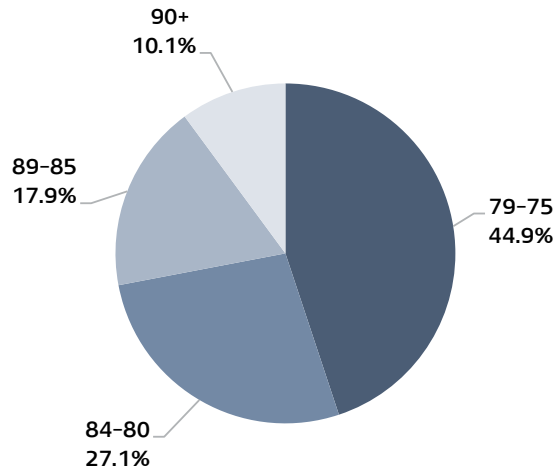
בני 75 ומעלה, לפי קבוצת אוכלוסייה סוף 2022

אלפים, אלא אם כן צוין אחרת

ערבים	יהודים ואחרים	כלל האוכלוסייה	גילים
2,038.8	7,623.2	9,662.0	אוכלוסייה - סך הכל
			בני 75 ומעלה
39.6	470.2	509.7	אלפים
1.9	6.2	5.3	אחוזים

44.9% מכלל אוכלוסיית בני 75 ומעלה הם בני 75-79, 27.1% בני 80-84, 17.9% בני 85-89, ו-10.1% בני 90 ומעלה.

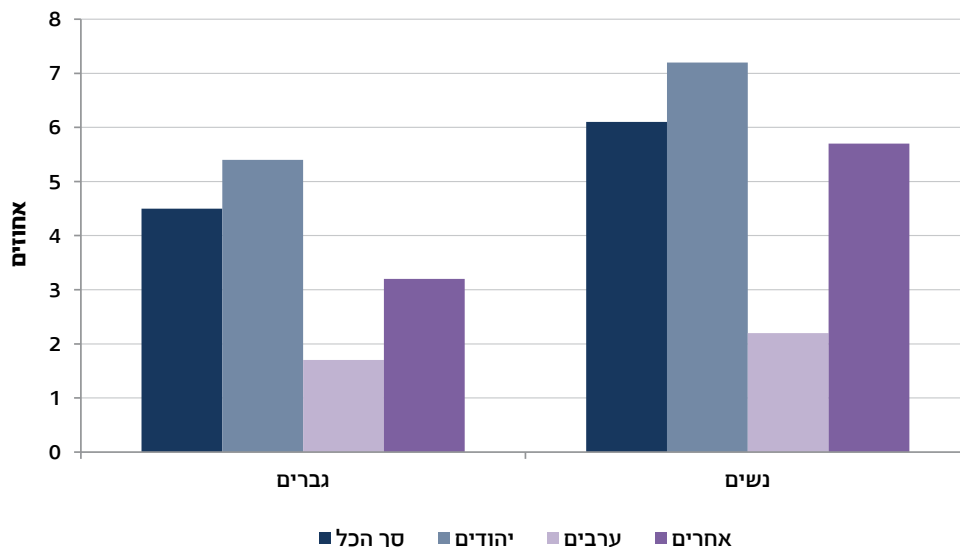
בני 75 ומעלה ילידי ישראל, לפי גיל סוף 2022

מין

מכלל אוכלוסיית בני 75 ומעלה 57.8% הן נשים ו-42.2% הם גברים. לנשים תוחלת חיים גבוהה יותר, ולכן חלקן היחסי גדל עם העלייה בגיל. מגמה זו צפויה להימשך גם בעתיד.

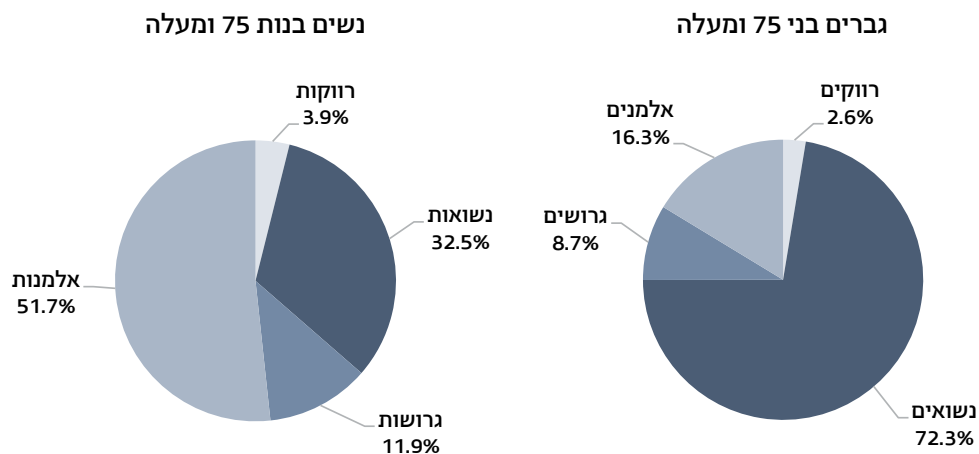
בני 75 ומעלה האוכלוסייה, לפי מין וקבוצת אוכלוסייה
סוף 2022

מצב משפחתי (נתוני סוף 2021)

49.3% מבני 75 ומעלה נשואים ו-36.8% אלמנים. בקרב הגברים 72.3% נשואים ו-16.3% אלמנים, ובקרב הנשים כשליש נשואות (32.5%) ולמעלה ממחצית אלמנות (51.7%). האחוז הגבוה של אלמנות נובע מתוחלת החיים הגבוהה יותר בקרב נשים, אך גם מכך שנשים נוטות להתחתן עם גברים המבוגרים מהן. גורם נוסף לשיעור הגבוה של אלמנות נובע מנישואין חוזרים בשיעור גבוה יותר אצל הגברים (במקרים של גירושין והתאלמנות).

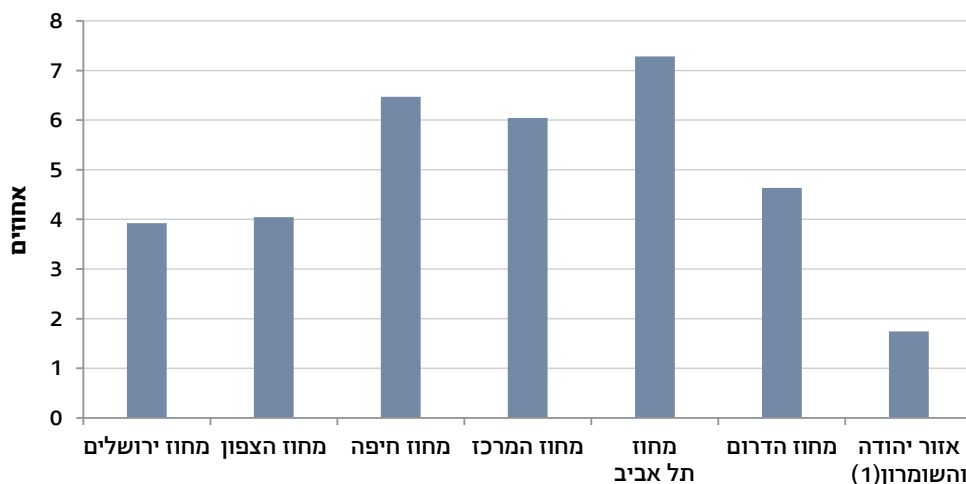
בני 75 ומעלה לפי מין ומצב משפחתי סוף 2021

מחוזות וערים גדולות (100 אלף תושבים ויותר)

המספר הגבוה ביותר של בני 75 ומעלה נמצא במחוז המרכז שבו נרשמו כ-141.9 אלף תושבים. לעומת זאת, המספר הנמוך ביותר של בני 75 ומעלה נמצא באזור יהודה והשומרון שבו נרשמו כ-8.3 אלף תושבים. המחוז עם האחוז הגבוה ביותר של בני 75 ומעלה הוא תל אביב-יפו (7.3%) והמחוז עם האחוז הנמוך ביותר הוא אזור יהודה והשומרון (1.7%). במחוז הגדול ביותר, מחוז ירושלים, נרשמו כ-48.6 אלף תושבים בני 75 ומעלה, שהם 3.9% מכלל האוכלוסייה במחוז.

בני 75 ומעלה, לפי מחוז
סוף 2022

(1) יישובים ישראליים.

בערים הגדולות שבהן יותר מ-100 אלף תושבים, האחוז הגבוה ביותר של תושבים בני 75 ומעלה נמצא בבת ים - 10.6%. לעומת זאת, בירושלים נרשם מספר התושבים הגבוה ביותר של אוכלוסיית בני 75 ומעלה, כ-41.6 אלף תושבים (שהם בסך הכל 4.2% מאוכלוסיית העיר). בבית שמש נרשם אחוז התושבים הנמוך ביותר בקרב אוכלוסייה זו (1.5%). בבית שמש נמצא כי גם מספר התושבים בני 75 ומעלה הוא הנמוך ביותר (כ-2.3 אלף תושבים).

בני 75 ומעלה בערים הגדולות שבהן 100 אלף תושבים ויותר סוף 2022

בני 75 ומעלה (אחוזים)	בני 75 ומעלה (אלפים)	
10.6	13.6	בת ים
10.1	29.2	חיפה
9.2	9.3	כפר סבא
8.8	9.4	הרצלייה
8.5	19.7	נתניה
8.5	14.6	רמת גן
8.3	16.4	חולון
7.8	20.4	ראשון לציון
7.6	19.5	פתח תקווה
7.2	10.8	רחובות
7.1	33.9	תל אביב-יפו
7.0	15.9	אשדוד
6.9	14.9	באר שבע
6.9	10.5	אשקלון
6.8	7.0	חדרה
4.2	41.6	ירושלים
2.7	5.9	בני ברק
1.5	2.3	בית שמש

הגירה פנימית

בסוף שנת 2022 נרשמו 16,048 תנועות פנימיות (רק בתוך המדינה) בקרב בני 75 ומעלה. מהן, 8,909 תנועות בתוך יישובים ו-7,139 תנועות בין יישובים. היישובים שאליהם נכנסו הכי הרבה בני 75 ומעלה הם תל אביב-יפו וראשון לציון, ואחריהם נתניה, חיפה, פתח תקווה וירושלים. בסך הכל היגרו בין היישובים 7,139 בני 75 ומעלה. שיעור²⁰ ההגירה הפנימית של בני 75 ומעלה נמוך משיעור ההגירה הפנימית של כלל אוכלוסיית ישראל (14.5 ו-34.0, בהתאמה).

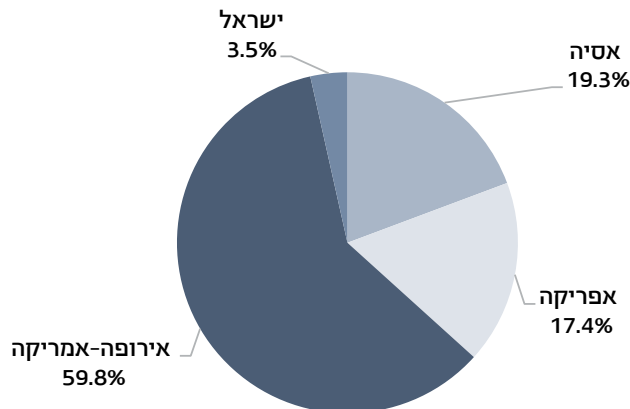
הגירה בין-לאומית

בסוף שנת 2022 עלו לארץ 3,418 בני 75 ומעלה. יצאו מישראל לתקופה ממושכת בחו"ל 719 איש וכ-750 איש חזרו לישראל לאחר שהייה ממושכת בחו"ל.

ארץ/יבשת מוצא (יהודים ואחרים)

יבשת המוצא של 59.8% מבני 75 ומעלה היא אירופה-אמריקה, של 17.4% היא אפריקה, של 19.3% היא אסיה ושל 3.5% היא ישראל.²¹

בני 75 ומעלה, לפי יבשת מוצא
סוף 2022

20 הנתונים מתייחסים למספר המקרים ל-1,000 איש.

21 לילידי חוץ לארץ - יבשת המוצא היא יבשת הלידה; לילידי ישראל - יבשת המוצא היא יבשת לידת האב. יבשת מוצא מסוימת כוללת את ילידי אותה יבשת ואת ילידי ישראל שאביהם נולד בה.

ארץ המוצא עם האחוז הגבוה ביותר של בני 75 ומעלה היא בריה"מ לשעבר (29.1%). אחריה פולין, מרוקו, עיראק ורומניה (9.5%, 9.0%, 6.9%-1 6.6%, בהתאמה).

בני 75 ומעלה, לפי ארץ מוצא (ארצות נבחרות) סוף 2022

אחוזים	ארץ מוצא
29.1	בריה"מ לשעבר
9.5	פולין
9.0	מרוקו
6.9	עיראק
6.6	רומניה
4.2	תימן
3.5	גרמניה
3.5	ישראל
3.4	תוניסיה
3.3	איראן
2.4	טורקיה
2.1	צ'כוסלובקיה לשעבר
2.0	בולגריה

ארץ/יבשת לידה (יהודים ואחרים)

למעלה מרבע ילידי חו"ל בני 75 ומעלה עלו לישראל בשנים 1951-1949 (25.6%) ו-9.3% עלו בשנים 1991-1990.

מכלל אוכלוסיית בני 75 ומעלה 101.1 אלף (21.5%) הם ילידי ישראל.

עולים בני 75 ומעלה, לפי יבשת לידה ושנת עלייה

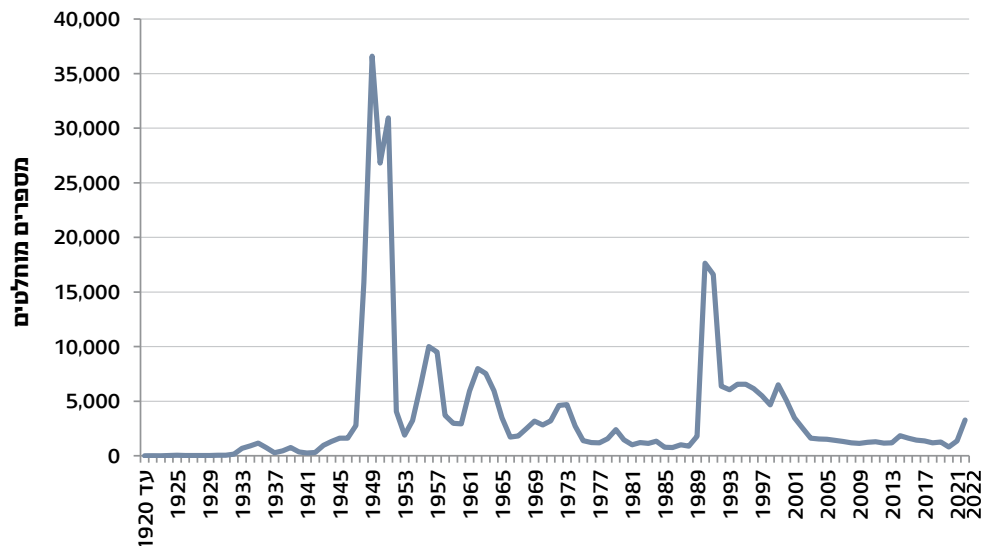
2022

אחוזים

שנת עלייה	סך הכל עולים	אסיה	אפריקה	אירופה-אמריקה
סך הכל	100.0	100.0	100.0	100.0
עד קום המדינה	3.9	5.8	1.0	4.4
מקום המדינה ועד 1960	42.1	79.4	56.7	23.8
1971-1961	12.5	8.9	25.2	9.0
1979-1972	5.3	1.3	1.4	8.2
1989-1980	3.1	2.1	2.7	3.5
2022-1990	33.1	2.5	13.0	51.1

ילידי חו"ל בני 75 ומעלה, לפי שנת עלייה

סוף 2022

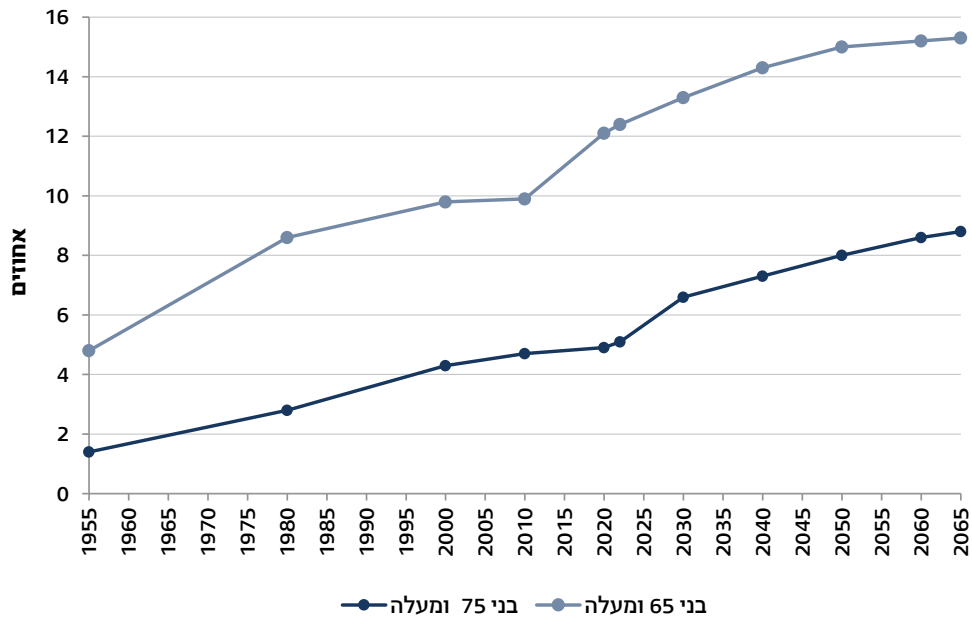
תחזיות לאוכלוסיית בני 75 ומעלה

חלקם של האזרחים הוותיקים בני 75 ומעלה עולה בהדרגה, ועל פי תחזיות האוכלוסייה עד שנת 2030 צפויה אוכלוסייה זו לכלול כ-734 אלף איש. בשנת 2040 היא צפויה לכלול כ-967 אלף איש, ובשנת 2050 היא צפויה לכלול כמיליון ו-248 אלף איש. בשנת 2060 צפויה אוכלוסייה זו לכלול כמיליון ו-595 אלף איש ובשנת 2065 היא צפויה לכלול כמיליון ו-755 אלף איש.

אוכלוסיית בני 75 ומעלה גדלה לא רק במספרים מוחלטים, אלא גם בשיעורם באוכלוסייה. בשנת 1955 בני 75 ומעלה היו כ-1.4%, בשנת 2000 כ-4.3%, בשנת 2010 היו כ-4.7% ובשנת 2020 היו כ-4.9%. בשנת 2065 חלקם צפוי לגדול ל-8.8%.

בשנת 2065 צפויים להיות בני 75 ומעלה כ-58% מכלל אוכלוסיית הוותיקים בישראל (בני 65 ומעלה).

בני 65 ומעלה ובני 75 ומעלה מכלל אוכלוסיית ישראל
שנים נבחרות ותחזית עד 2065

דיירי מוסדות

באפריל 2022²² התגוררו 5.2% מתוך בני 75 ומעלה (27,767 איש) בדיור מוגן ובבתי אבות, 2.1% (11,373 איש) התגוררו במוסדות אשפוז ו-0.1% (778 איש) - בדיור אחר.²³ שאר בני 75 ומעלה התגוררו בקהילה. לשם השוואה, אחוז בני 85 ומעלה שהתגוררו בדיור מוגן ובתי אבות היה 9.5% (14,940 איש), במוסדות אשפוז - 4.2% (6,700 איש), ובדיור אחר - 0.1% (182 איש).

נישואין

בשנת 2021, 86 חתנים (0.2% מכלל החתנים שנישאו בשנה זו) ו-21 כלות (0.04% מכלל הכלות שנישאו בשנה זו) היו בני ובנות 75 ומעלה בעת הנישואין. מבין החתנים בגיל זה, 69 (80.2%) היו יהודים ו-13 מוסלמים (15.1%). מבין הכלות שנישאו בגיל זה 20 היו יהודיות (95.2%). רוב החתנים והכלות היהודים שנישאו בגיל 75 ומעלה היו גרושים עד לנישואין אלה (71.9%). לעומת זאת, רוב החתנים והכלות המוסלמים שנישאו בגיל 75 ומעלה היו אלמנים עד לנישואין אלה (71.4%). בקרב 17 זוגות שנישאו בשנת 2021 שני בני הזוג היו בגיל 75 ומעלה בעת הנישואין.

גירושין

בשנת 2021, 139 גברים (0.9% מכלל הגברים שהתגרשו בשנה זו) ו-42 נשים (0.3% מכלל הנשים שהתגרשו בשנה זו) היו בני 75 ומעלה בעת הגירושין. 118 גברים (84.9% מבין הגברים שהתגרשו בגיל זה) היו יהודים ו-39 נשים (92.9% מבין הנשים שהתגרשו בגיל זה) היו יהודיות.

דפוסי מגורים של בני 75 ומעלה²⁴

בשנת 2022 היו כאמור 2,857.3 אלף משקי בית פרטיים, מהם 379.3 אלף משקי בית שבהם אדם אחד לפחות בגיל 75 ומעלה (13.3% ממשקי הבית). 54.5% (206.8 אלף) ממשקי הבית שבהם מתגורר לפחות אדם אחד בן 75 ומעלה היו משקי בית משפחתיים. 45.6% מהם כללו משפחה אחת בלבד, 7.1% כללו משפחה אחת ואחרים, ו-1.8% כללו שתי משפחות ויותר. 45.5% ממשקי הבית שבהם מתגורר לפחות אדם אחד בן 75 ומעלה היו משקי בית לא-משפחתיים, רובם משקי בית של אנשים המתגוררים לבד (82.2%). 468.0 אלף בני 75 ומעלה גרו במשקי הבית, מהם 42.9% גברים ו-57.1% נשים. מרבית בני 75 ומעלה גרו עם בני או בנות זוגם, גברים יותר מנשים. חלקם גרו בגפם, או עם מישהו נוסף שאינו קרוב משפחה (לרוב מטפל), נשים יותר מגברים, ומעטים גרו עם משפחת ילדיהם באותו משק בית.

22 מועד מפקד האוכלוסין והדיר, 2022.

23 מגורים אחרים - מגורי עולים והוסטלים.

24 הנתונים על דפוסי המגורים מבוססים על סקר כוח אדם לשנת 2022. בסקר נחקרים כלל משקי הבית הפרטיים, ללא אנשים הגרים בקיבוצים, במוסדות ובמעונות סטודנטים וללא אנשים הגרים מחוץ ליישובים (בדווים בדרום).

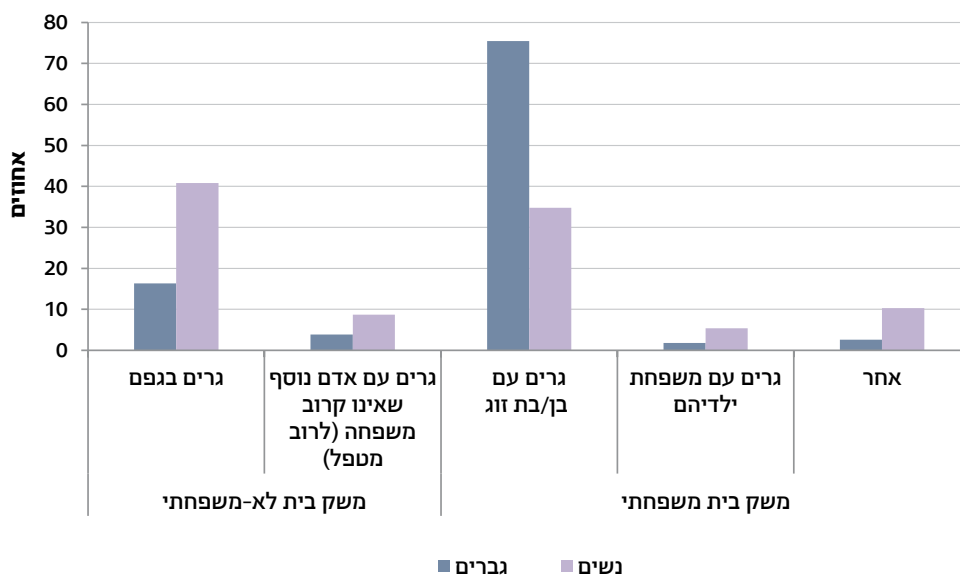
141.8 אלף בני 75 ומעלה, שהם כשליש (30.3%) מכלל בני 75 ומעלה, גרו בגפם בשנת 2022. אחוז הנשים בנות 75 ומעלה שגרו בגפן היה גבוה פי 2.5 מאחוז הגברים (40.8% לעומת 16.3% בהתאמה). אחוז היהודים בני 75 ומעלה שגרו בגפם היה גבוה מעט יותר מאחוז הערבים (30.6% לעומת 28.6%, בהתאמה).

30.6 אלף (6.5%) גרו במשק בית עם אדם נוסף שאינו קרוב משפחתם (לרוב מטפל²⁵). 75.5% מהגברים בני 75 ומעלה גרו עם בת זוג (151.6 אלף), לעומת 34.8% בלבד מהנשים בגיל זה שגרו עם בן זוג (92.9 אלף).²⁶

3.8% מבני 75 ומעלה גרו במשק בית משותף עם משפחת ילדיהם (אך ללא בן או בת זוג), רובם (80.4%) אלמנים או אלמנות; תופעה זו שכיחה יותר בקרב נשים בנות 75 ומעלה (5.4%) מאשר בקרב גברים בני 75 ומעלה (1.8%).

משקי הבית שבהם מתגוררים בני 75 ומעלה הם קטנים יותר משאר משקי הבית בישראל, הן אצל ערבים והן אצל יהודים.

הסדרי מגורים של בני 75 ומעלה, לפי מין 2022

25 כולל רק מטפלים השוהים בישראל יותר משנה ברציפות.
26 בן/בת הזוג אינם בהכרח באותם הגילים.

ממוצע נפשות למשק בית, בכלל האוכלוסייה ובמשקי בית עם בני 75 ומעלה,
לפי קבוצת אוכלוסייה
2022

משקי בית עם בני 75 ומעלה	אוכלוסייה סך הכל	
1.90	3.19	סך הכל
1.84	3.02	יהודים
2.35	4.17	ערבים

[למילון המונחים](#)

[לנתוני התרשימים](#)

[ללוחות השנתיים - אוכלוסייה](#)

[לעמוד הנושאי - אוכלוסייה](#)

בריאות, על פי ארגון הבריאות העולמי, היא "מצב של רווחה גופנית, נפשית וחברתית מושלמת - ולא רק היעדר מחלה". מכאן שבריאות היא אחד מן הרכיבים החשובים באיכות החיים של אדם. על פי חוק ביטוח בריאות ממלכתי, על המדינה להסדיר את מתן שירותי הבריאות לכל תושביה במסגרת סל שירותי בריאות.

נושא הבריאות כולל נתונים על ההוצאה הלאומית לבריאות; על תוחלת חיים; על תמותה ותחלואה; על הערכה עצמית של מצב הבריאות; על משאבים פיזיים במערכת הבריאות; על כוח אדם במקצועות הבריאות ועל ביטוחי בריאות.¹ נתונים בנושא ויתורים בתחום הבריאות בשל קשיים כלכליים מוצגים בפרק 28, "עמדות ותחושות הציבור".

הנתונים מאפשרים לנטר את מצב הבריאות של האוכלוסייה ואת הגורמים המשפיעים עליו ומסייעים בתכנון שירותי בריאות ובקביעת מדיניות בתחום הבריאות. הנתונים מתקבלים מרשות האוכלוסין וההגירה, מסקרי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ממשרד הבריאות (סקרים וקבצים מינהליים) ועוד.

נתונים נבחרים, 2022

מיטות לאשפוז כללי

שיעור ל-1,000 תושבים

1.75

(לעומת 1.74 ב-2021)

רופאים מועסקים

בשירותי בריאות (2021)

שיעור ל-1,000 תושבים

3.4

(לעומת 3.3 ב-2020)

אחיות מועסקות
בשירותי בריאות

שיעור ל-1,000 תושבים

4.8

(לעומת 4.9 ב-2021)

ביטוח בריאות משלים (2021)

ל-84.5% ממשקי הבית

הייתה הוצאה על

ביטוח בריאות משלים

(לעומת 83.9% ב-2020)

סיבות מוות (2021)

22.8%

מהפטירות היו משאתות ממאירות

(סרטן) (לעומת 24.1% ב-2020)

12.6% היו ממחלות לב

(לעומת 13.4% ב-2020)

9.5% נפטרו ממחלת נגיף

הקורונה (לעומת 6.5% ב-2020)

מקרים חדשים של שאתות
ממאירות (סרטן) (2020)

31,876

שיעור ל-100 אלף נפש

346 מקרים

(לעומת 359 מקרים ב-2019)

הערכה עצמית
של מצב הבריאות

83.4% מבני 20 ומעלה

דיווחו שמצב בריאותם

טוב מאוד או טוב

(לעומת 83.8% ב-2021)

הוצאה לאומית לבריאות

132.6 מיליארד ש"ח

7.6% מהתמ"ג

(לעומת 126.4 מיליארד ש"ח,

8.0% מהתמ"ג, בשנת 2021)

תוחלת חיים

גברים

80.7 שנים

(לעומת 80.5 שנים ב-2021)

נשים

84.8 שנים

(לעומת 84.6 שנים ב-2021)

תמותת תינוקות

שיעור ל-1,000 לידות חי

2.8

(זהה לשיעור ב-2021)

1 בשנתון הנוכחי לא יפורסמו נתונים בנושא גורמי סיכון לבריאות והתנהגויות בריאות (עישון, השמנה ופעילות גופנית) בשל מחסור בנתונים מעודכנים.

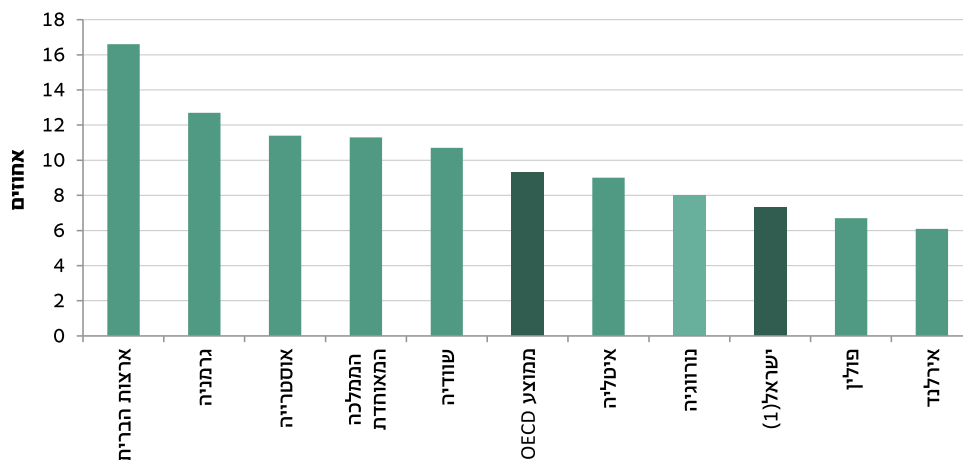
הוצאה לאומית לבריאות

בשנת 2022 הסתכמה ההוצאה הלאומית לבריאות ב-132.6 מיליארד ש"ח (7.6% מהתמ"ג), לעומת 126.4 מיליארד ש"ח (8.0% מהתמ"ג) בשנת 2021.

בהשוואה בין-לאומית, ההוצאה הלאומית השוטפת לבריאות (ללא השקעות) כאחוז מהתמ"ג בשנת 2022 הייתה 7.3% בישראל, פחות מהממוצע במדינות ה-OECD - 9.3%².

בשנים 2000-2019 אחוז ההוצאה הלאומית השוטפת לבריאות מהתמ"ג בישראל נע בין 6.7% ל-7.3% ובשנים 2020-2021 הוא עלה ל-7.8%. האחוז הממוצע במדינות ה-OECD נע בין 7.2% ל-8.8% בשנים 2000-2019, בשנת 2020 הוא עלה ל-9.6% ובשנת 2021 - ל-9.7%.

הוצאה לאומית שוטפת לבריאות (ללא השקעות) כאחוז מהתמ"ג בישראל ובמדינות ה-OECD 2022

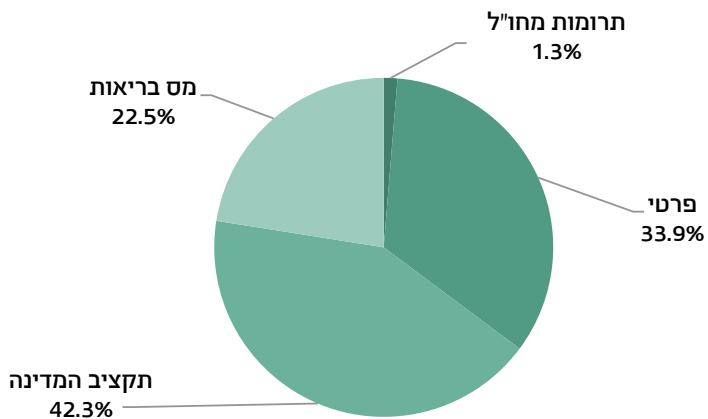

מקור הנתונים: OECD.
(1) נתון של הלמ"ס.

2 בהשוואה הבין-לאומית לא מובאים בחשבון הבדלים בגורמים העשויים להשפיע על ההוצאה: הרכב הגילים, מבנה מערכת הבריאות, מבנה התעסוקה וכדומה.

להוצאה הלאומית לבריאות כמה מקורות מימון: ציבורי (תקציב המדינה ומס בריאות), פרטי (מלכ"רים פרטיים, ביטוחים והוצאות ישירות של משקי בית) ותרומות מחו"ל. בשנת 2022 64.8% מההוצאה הלאומית הייתה במימון ציבורי, ו-35.2% הייתה במימון פרטי.

הוצאה לאומית לבריאות, לפי מגזר מממן (1)2022

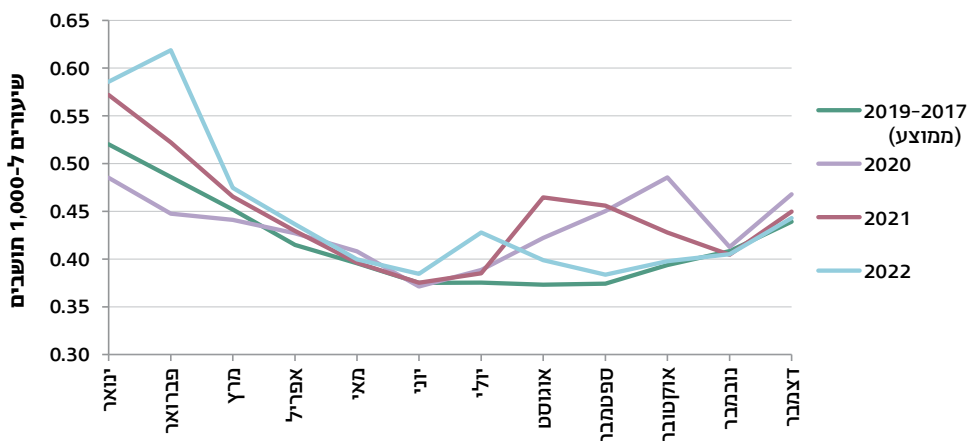
(1) נתונים ארעיים.

פטירות ותוחלת חיים

בתחילתה של שנת 2022 התמותה הייתה גבוהה מאוד בשל גל התחלואה החמישי במגפת הקורונה (גל האומיקרון). מחודש אפריל התמתנו שיעורי התמותה, אך בחודש יולי חלה עלייה נוספת בשיעורי התמותה מקורונה.

בשנת 2022 נפטרו בישראל 51,722 תושבים³, עלייה של כמעט 1,000 נפטרים לעומת 2021. לפי נתוני משרד הבריאות נפטרו בשנה זו 3,783 תושבים מנגיף קורונה (7.3% מהפטירות). בשנת 2021 נפטרו 4,831 תושבים מנגיף קורונה (9.5% מהפטירות) ובשנת 2020 - 3,353 (6.9% מהפטירות)⁴.

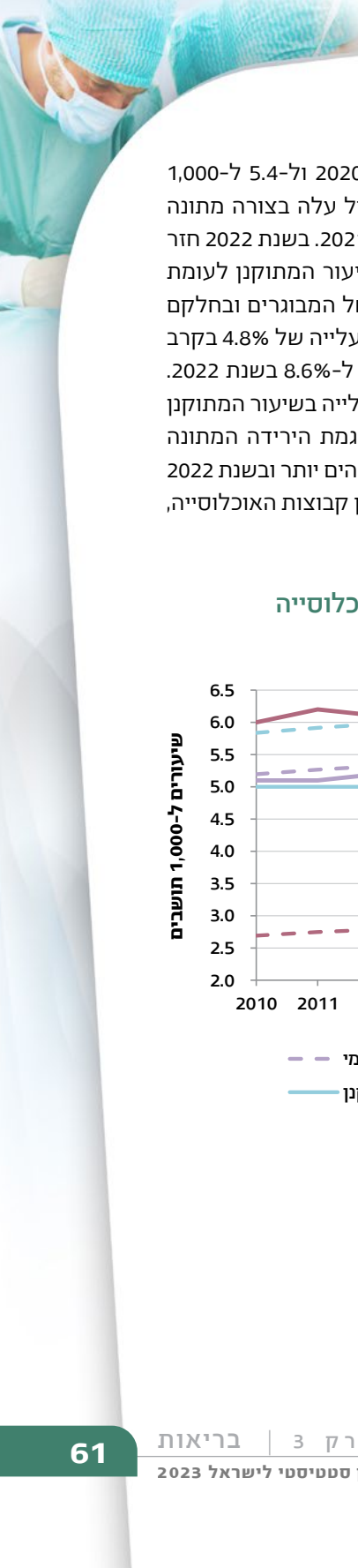
נפטרים, לפי חודש⁽¹⁾
2022-1 2021, 2020, (ממוצע), 2019-2017

(1) מתוקן למספר זהה של ימים בחודש.

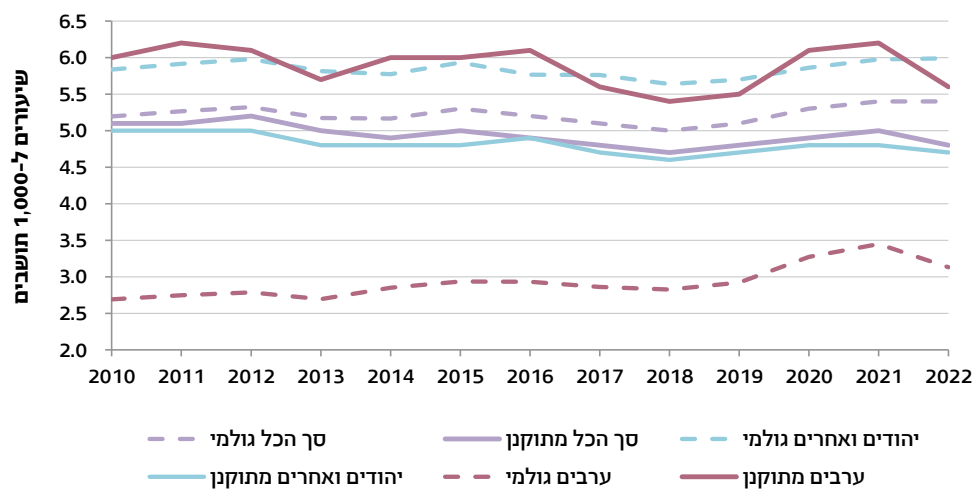
3 הנתונים אינם כוללים פטירות בחו"ל.

4 בשנת 2020 מספר הנפטרים מקורונה לפי נתוני משרד הבריאות היה גבוה ב-193 לעומת נתוני סיבות מוות. בהתאם לכך, האחוז מסך הנפטרים היה גבוה יותר - 6.9% לעומת 6.5%.

שיעור התמותה עלה מ-5.0 ל-1,000 תושבים בשנת 2019 ל-5.3 בשנת 2020 ול-5.4 ל-1,000 תושבים בשנת 2021 ובשנת 2022. עם זאת, שיעור התמותה המתוקן לגיל עלה בצורה מתונה יותר מ-4.8 ל-1,000 תושבים בשנת 2019 ל-4.9 בשנת 2020 ול-5.0 בשנת 2021. בשנת 2022 חזר שיעור התמותה לרמתו ב-2019 (4.8 ל-1,000). העלייה המתונה יותר בשיעור המתוקן לעומת השיעור הגולמי נובעת מהזדקנות האוכלוסייה, כלומר העלייה במספרם של המבוגרים ובחלקם באוכלוסייה. מספר בני 70 ומעלה עלה בין 2019 ל-2022 ב-13.8% לעומת עלייה של 4.8% בקרב בני 0-69. חלקם באוכלוסייה של בני 70 ומעלה עלה מ-8.0% בשנת 2019 ל-8.6% בשנת 2022. וכך, למרות העלייה הגדולה מאוד במספר הנפטרים במיוחד בגילים אלו, העלייה בשיעור המתוקן הייתה קטנה. בסך הכל בשנים שבהן התפרצה מגפת הקורונה נעצרה מגמת הירידה המתונה בשיעורי התמותה הקיימת עם השנים. בשנים 2020 ו-2021 השיעורים היו גבוהים יותר ובשנת 2022 התמותה כמעט חזרה לרמתה בשנת 2019, אם כי יש הבדלים בין המינים ובין קבוצות האוכלוסייה, כפי שהתבטא בתוחלת החיים וכפי שיתואר להלן.

שיעור תמותה גולמי ומתוקן, סך הכל ולפי קבוצת אוכלוסייה 2022-2010

בשנת 2022 תוחלת החיים של הגברים עמדה על 80.7 שנים (0.2 שנים יותר מבשנת 2021, 0.1 שנים יותר מבשנת 2020, אך עדיין 0.3 שנים פחות מבשנת 2019), ותוחלת החיים של הנשים עמדה על 84.8 שנים (0.2 שנים יותר מבשנת 2021, אך זהה לתוחלת החיים שהייתה בשנת 2020 וגבוהה מעט [ב-0.1 שנים] מבשנת 2019). תוחלת החיים נמצאת במגמת עלייה מתמדת, אם כי בעשור הקודם עד לשנת 2019 קצב העלייה הואט, כמו במרבית מדינות ה-OECD. בשנים 2020-2022 נעצרה מגמת העלייה בתוחלת החיים והיא אף ירדה, ככל הנראה בשל מגפת הקורונה. נראה כי מגפת הקורונה השפיעה באופן שונה על קבוצות באוכלוסייה - הירידה בתוחלת החיים בולטת יותר בקרב גברים לעומת נשים, ובקרב ערבים לעומת יהודים ואחרים. בשלושים השנים האחרונות עלתה תוחלת החיים ב-6.0 שנים אצל הגברים וב-6.4 שנים אצל הנשים.

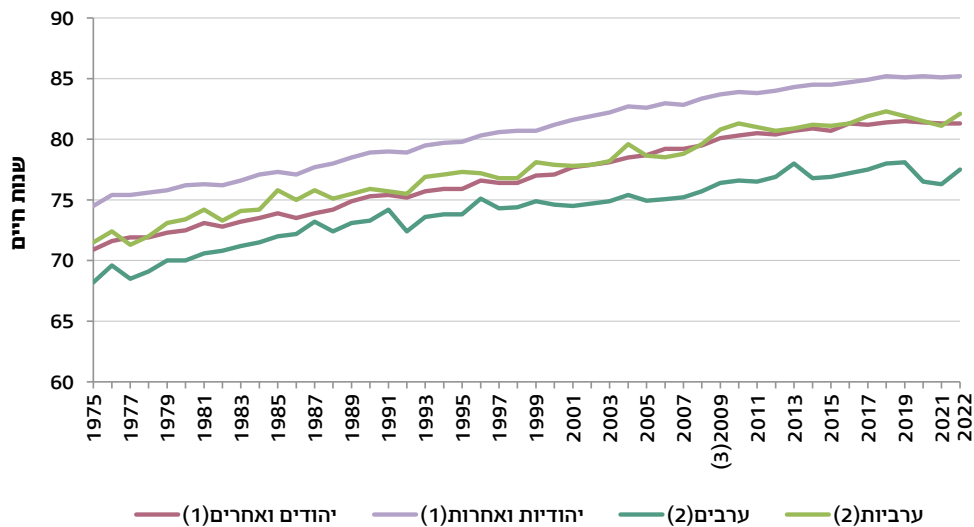
תוחלת החיים בקרב היהודים ואחרים⁵ בשנת 2022 הייתה 81.3 שנים אצל הגברים (81.3 שנים גם ב-2021, 81.4 שנים ב-2020 ו-81.5 שנים ב-2019) ו-85.2 שנים אצל הנשים (85.1 שנים ב-2021, 85.2 שנים ב-2020 ו-85.1 שנים ב-2019). בקרב הגברים הערבים תוחלת החיים ירדה מאוד ב-2020 וב-2021, אך בשנת 2022 היא עלתה באופן משמעותי - 77.5 שנים, אם כי היא עדיין נמוכה יותר מאשר בשנת 2019 (76.3 שנים ב-2021, 76.5 שנים ב-2020 ו-78.1 שנים ב-2019). גם אצל הנשים הערביות תוחלת החיים ירדה ב-2020 וב-2021, אך עלתה מאוד בשנת 2022 והגיעה ל-82.1 שנים, יותר מאשר בשנת 2019 (81.1 שנים ב-2021, 81.5 שנים ב-2020 ו-81.9 שנים ב-2019).

תוחלת החיים של הערבים נמוכה מתוחלת החיים של היהודים ואחרים, הן אצל הגברים והן אצל הנשים. הפער בתוחלת החיים בין הגברים היהודים ואחרים לגברים הערבים עמד על 3.8 שנים בשנת 2022. בשנים 2020-2021 הפער היה גדול יותר מאשר בשנים שקדמו (5.0 שנים בשנת 2021, 4.9 שנים ב-2020, לעומת 3.4 שנים ב-2019 ו-3.5 שנים בשנת 2012 לפני עשור). הפער בתוחלת החיים בין הנשים היהודיות והאחרות לנשים הערביות עמד בשנת 2022 על 3.1 שנים. פער זה דומה לפער שהיה בשנת 2019 (3.2 שנים), וקטן מהפער שהיה בשנים 2020-2021 (4.0 שנים ב-2021 ו-3.7 שנים ב-2020). לפני עשור (ב-2012) הפער עמד על 3.3 שנים. הגידול בפערים אלו בשנים 2020-2021 נובע מהירידה בתוחלת החיים של הגברים הערבים ושל הנשים הערביות, ככל הנראה בשל מגפת הקורונה. לעומת זאת בתוחלת החיים של הגברים היהודים ואחרים ושל הנשים היהודיות ואחרות השינויים היו קטנים יותר. בשנת 2022 הפער היה קטן יותר בשל עלייה ניכרת בתוחלת החיים באוכלוסייה הערבית, הן אצל הגברים והן אצל הנשים, ללא שינוי ניכר בתוחלת החיים באוכלוסייה היהודית.

5 בשנתונים של שנים קודמות הוצגו נתונים עבור אוכלוסיית היהודים בלבד. הנתונים בקרב יהודים ואחרים דומים מאוד לנתונים בקרב יהודים בלבד. הקבוצה "יהודים ואחרים" כוללת יהודים, נוצרים לא-ערבים ואוכלוסייה ללא סיווג דת.

בשנת 2022 הפער בתוחלת החיים בין הנשים היהודיות ואחרות לגברים היהודים ואחרים עמד על 3.9 שנים, פער של 3.8 שנים בשנת 2021 ובשנת 2020, ושל 3.6 שנים בשנת 2019. לעומת זאת, הפער בתוחלת החיים בין הנשים הערביות לגברים הערבים היה גדול יותר בשנת 2022 ועמד על 4.6 שנים (לעומת 4.8 שנים בשנת 2021, 5.0 שנים ב-2020 ו-3.8 שנים ב-2019).

תוחלת חיים, לפי קבוצת אוכלוסייה ומין 2022-1975

(1) לפני 1996 - יהודים או יהודיות בלבד.

(2) לפני 1996 - בני דתות אחרות.

(3) משנת 2009 לוח התמותה מחושב על סמך שיעורים סגוליים עד גיל 94.

בשנים קודמות חושב הלוח על סמך שיעורים סגוליים עד גיל 84.

הפער בתוחלת החיים בין הנשים לגברים בישראל הוא מהקטנים במדינות ה-OECD, וכמעט לא חל בו שינוי במשך השנים. בשנת 2022 הפער עמד על 4.1 שנים (בדומה לשנת 2021, 4.2 שנים ב-2020 ו-3.7 שנים ב-2019). הפער גדל בשנים 2020-2022 בעיקר בשל הירידה בתוחלת החיים של הגברים. במדינות ה-OECD הפער הממוצע בתוחלת החיים בין הנשים לגברים בשנת 2021 גדל ל-5.5 שנים (5.4 שנים בשנת 2020 ו-5.3 שנים בשנת 2019, לאחר שהצטמצם במשך השנים). בשנת 2022 שנות החיים הבריאים⁶ הצפויות מהלידה עמדו על 67.6 שנים בקרב נשים ועל 67.1 שנים בקרב גברים. זוהי עלייה של 0.6 שנים בקרב הנשים ועלייה קטנה של 0.1 שנים בקרב הגברים בהשוואה לשנת 2021. בשנים האחרונות נצפית מגמת עלייה בשנות החיים הבריאים בשני המינים. אומנם תוחלת החיים הרגילה גבוהה יותר אצל הנשים, אך היא כוללת שנים רבות יותר של חיים עם מוגבלות, שהן ההפרש בין תוחלת החיים הרגילה לבין שנות החיים הבריאים (17.2 שנים לנשים ו-13.6 שנים לגברים). מנתונים אלו עולה כי הנשים היו צפויות לחיות 79.7% משנות חייהן ללא בעיה בריאותית המפריעה להן בתפקוד והגברים - 83.1% משנות חייהם.

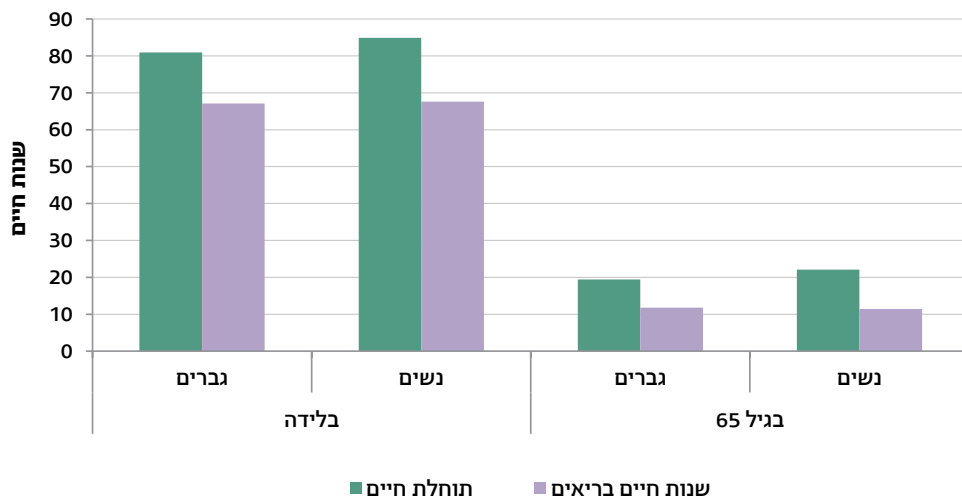
שנות החיים הבריאים במדינות האיחוד האירופי בשנת 2021 היו 63.1 שנים בממוצע בקרב הגברים ו-64.2 שנים בממוצע בקרב הנשים. במדינות האיחוד האירופי הגברים היו צפויים לחיות 81.7% משנות חייהם ללא מוגבלות בתפקוד, והנשים - 77.4% משנות חייהן.

בשנת 2022 תוחלת החיים בגיל 65 עמדה על 19.4 שנים בקרב גברים ועל 22.1 שנים בקרב נשים. שנות החיים הבריאים הצפויות בגיל 65 בשנה זו היו 11.8 שנים בקרב גברים (זהה ב-2021) ו-11.4 שנים בקרב נשים (10.5 שנים ב-2021).

6 שנות חיים בריאים - מספר השנים שאדם צפוי לחיות ללא בעיה בריאותית המפריעה לו בתפקוד. החישוב מבוסס על נתוני לוח תמותה ועל שיעורי הימצאות ספציפיים לגיל של בעיה בריאותית המפריעה בתפקוד, המחושבים לפי הסקר החברתי של הלמ"ס. תוחלת החיים לחישוב שנות החיים הבריאים מחושבת בשיטת Chiang, ולכן היא שונה מעט מהנתונים האחרים המוצגים בנושא.

תוחלת החיים בגיל 65 גבוהה יותר בקרב נשים לעומת גברים (ב-2.7 שנים), אך מספר שנות החיים הבריאים גבוה יותר במעט בקרב גברים לעומת נשים (ב-0.4 שנים).

תוחלת חיים⁽¹⁾ ושנות חיים בריאים בלידה ובגיל 65, לפי מין 2022

(1) תוחלת החיים מחושבת בשיטת Chiang, ולכן נתוני התרשים שונים מעט מהנתונים המוצגים לעיל.

תוחלת החיים הממוצעת בשנים 2020-2022 הייתה 82.7 שנים. בחינה של תוחלת החיים לפי מחוז העלתה כי בשנים אלו תוחלת החיים הגבוהה ביותר הייתה במחוז המרכז (84.0 שנים) וביישובים הישראליים באזור יהודה והשומרון (83.9 שנים). תוחלת החיים הנמוכה ביותר הייתה במחוזות הצפון והדרום (81.3 שנים בכל אחד). במחוז ירושלים ובמחוז תל אביב תוחלת החיים הייתה דומה ועמדה על 83.1 שנים ו-83.2 שנים, בהתאמה. בקרב יהודים ואחרים תוחלת החיים הגבוהה ביותר הייתה במחוז המרכז (84.3 שנים) ואחריו במחוז ירושלים (84.1 שנים), והנמוכה ביותר הייתה במחוז הדרום (81.9 שנים). בקרב ערבים תוחלת החיים הגבוהה ביותר נרשמה במחוז הצפון (80.1 שנים) והנמוכה ביותר - במחוז תל אביב (74.5 שנים).

תוחלת חיים, לפי מחוז וקבוצת אוכלוסייה (ממוצע) 2022-2020

שנות חיים

ערבים	יהודים ואחרים	סך הכל	
79.3	84.1	83.1	מחוז ירושלים
80.1	82.2	81.3	מחוז הצפון
78.9	82.9	82.3	מחוז חיפה
78.1	84.3	84.0	מחוז המרכז
74.5	83.3	83.2	מחוז תל אביב
78.5	81.9	81.3	מחוז הדרום
	83.9	83.9	אזור יהודה והשומרון(1)

(1) יישובים ישראליים.

מתוך הערים הגדולות בישראל (100 אלף תושבים ויותר) תוחלת החיים (ממוצע 2020-2022) הגבוהה ביותר בכלל האוכלוסייה הייתה בכפר סבא, ברמת גן ובהרצלייה (85.0 שנים, 84.8 שנים ו-84.7 שנים, בהתאמה). תוחלת החיים הנמוכה ביותר הייתה בבתי ים (80.7 שנים). בירושלים ובתל אביב-יפו תוחלת החיים הייתה דומה - 82.9 שנים ו-83.0 שנים, בהתאמה.

בהשוואה בין-לאומית של תוחלת החיים במדינות ה-OECD (לשנת 2021) דורגה ישראל במקום ה-11 מבין המדינות החברות בארגון (בדומה לשנת 2019 - במקום העשירי, אך נמוך יותר לעומת 2020 - במקום השביעי), ותוחלת החיים בה הייתה 82.6 שנים - יותר מהממוצע במדינות ה-OECD (80.3 שנים). ברוב מדינות ה-OECD תוחלת החיים ירדה בשנים 2019-2020, ובישראל היא ירדה

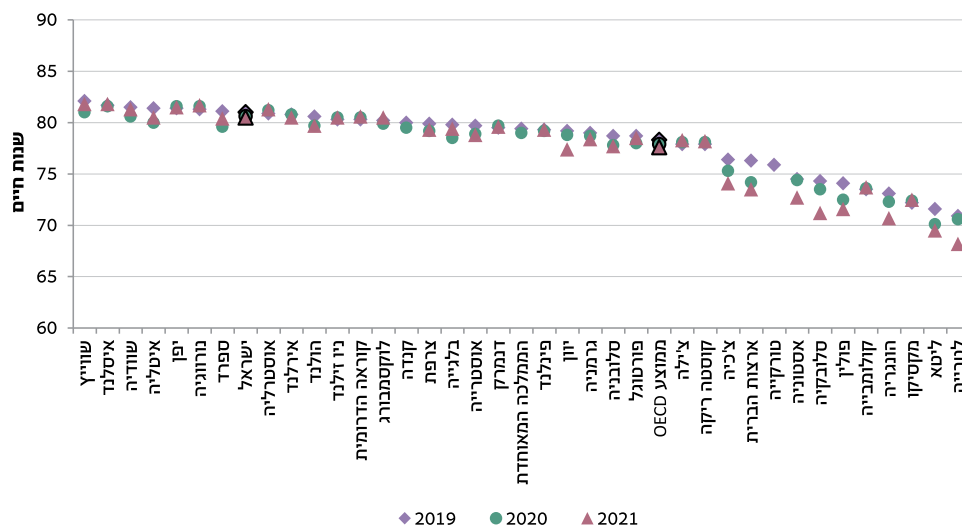

מעט (ב-0.2 שנים, מ-82.9 שנים ל-82.7 שנים). הירידה בתוחלת החיים הייתה בולטת במיוחד בארצות הברית, בספרד, בפולין, בליטא, באיטליה ובבלגיה - ירידה של 1.3-1.8 שנות חיים. בשנת 2021 מגמת הירידה בישראל נמשכה ותוחלת החיים ירדה בעוד 0.1 שנים לעומת 2020. בכמחצית מהמדינות בשנת 2021 תוחלת החיים עלתה מעט או לא השתנתה לעומת 2020. ביתר המדינות תוחלת החיים ירדה מעט (כמו בישראל), או ירדה באופן ניכר יותר (כמו במדינות צ'כיה, יוון, הונגריה, אסטוניה, סלובקיה ולטביה - ירידה של 1.1-2.4 שנות חיים).

בשנת 2021 תוחלת החיים הממוצעת של הגברים בישראל לעומת זו של הגברים במדינות ה-OECD הייתה מדורגת במקום גבוה יותר (מקום 8) מזה של הנשים בישראל לעומת הנשים במדינות ה-OECD (מקום 11).

בשנת 2021 תוחלת החיים של הגברים בישראל (80.5 שנים) הייתה זהה לזו של הגברים באיטליה, באירלנד, בניו זילנד ובלוקסמבורג וגבוהה ב-2.9 שנים מהממוצע במדינות ה-OECD (77.6 שנים). תוחלת החיים של הנשים בישראל בשנה זו (84.6 שנים) הייתה זהה לזו של הנשים בפינלנד ובאיסלנד, וגבוהה ב-1.6 שנים מהממוצע במדינות ה-OECD (83.0 שנים).

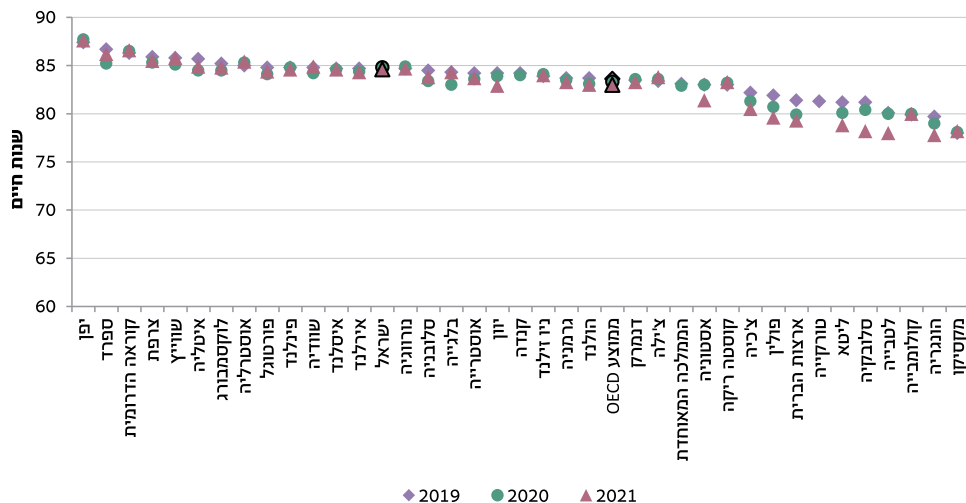
תוחלת חיים של גברים בישראל ובמדינות ה-OECD (1) 2021-2019

מקור הנתונים: OECD.
(1) הנתונים לשנים 2021-2019 עודכנו, נכון ליולי 2023.

תוחלת חיים של נשים בישראל ובמדינות ה-OECD

(1) 2019-2021

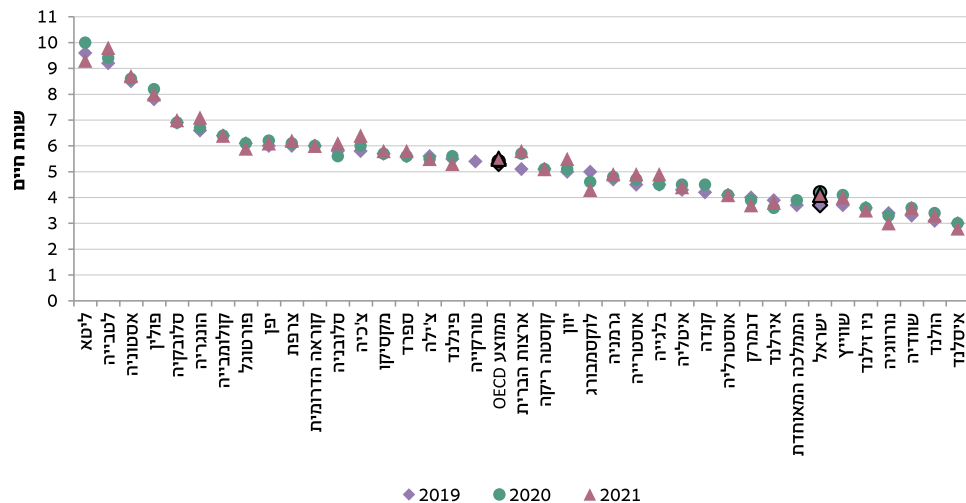

מקור הנתונים: OECD.

(1) הנתונים לשנים 2019-2021 עודכנו, נכון ליולי 2023.

פער בתוחלת החיים בין נשים לגברים בישראל ובמדינות ה-OECD

(1) 2019-2021

מקור הנתונים: OECD.

(1) הנתונים לשנים 2019-2021 עודכנו, נכון ליולי 2023.

תמותת תינוקות

בשנת 2022 נפטרו 505 תינוקות שגילם עד שנה (510 תינוקות נפטרו בשנת 2021, 423 בשנת 2020 ו-539 בשנת 2019). שיעור תמותת התינוקות ל-1,000 לידות חי עמד בשנת 2022 על 2.8, זהה לשיעור שהיה בשנת 2021. שיעור זה גבוה מהשיעור בשנת 2020 (2.4) - שהיה השיעור הנמוך ביותר מאז קום המדינה), אך נמוך מעט מהשיעור בשנת 2019 (3.0).

שיעור תמותת התינוקות בכלל האוכלוסייה נמצא במגמת ירידה מתמדת, לעיתים מתונה. בשנים 2012-2013 חלה ירידה ניכרת בשיעור תמותת התינוקות, מ-3.6 ל-3.1 ל-1,000 לידות חי, אך בשנים 2014-2019 כמעט לא חל בו שינוי, בעיקר בשל התמתנות הירידה בשיעור זה בקרב היהודים ואחרים.⁷ בשנת 2020 הייתה ירידה ניכרת בשיעור תמותת התינוקות לעומת השנים הקודמות, ובשנת 2021 השיעור עלה שוב ונשאר זהה גם בשנת 2022. בעשור האחרון ירד השיעור ב-22.2% (מ-3.6 ל-1,000 לידות חי בשנת 2012 ל-2.8 ל-1,000 לידות חי בשנת 2022).

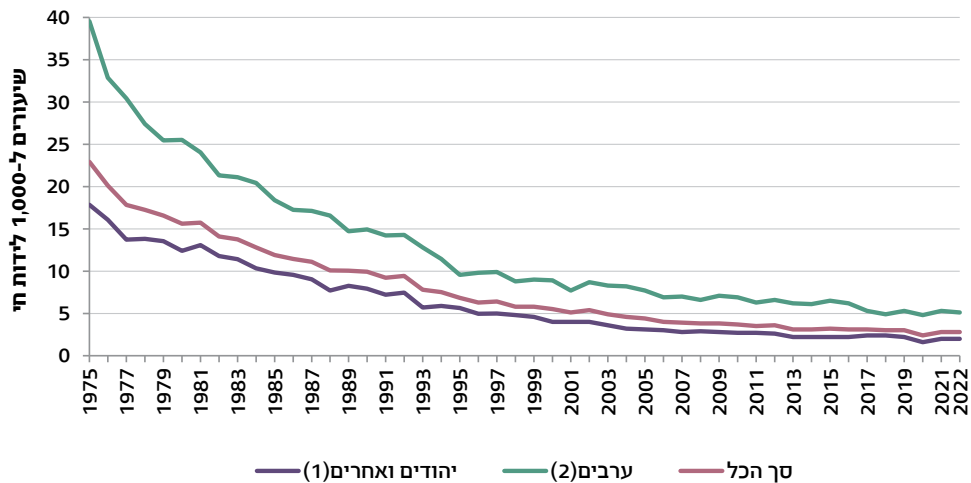
בכל השנים שיעור תמותת התינוקות היה גבוה יותר בקרב הערבים בהשוואה ליהודים ואחרים. בשנת 2022 היה השיעור בקרב הערבים 5.1 ל-1,000 לידות חי (לעומת 5.3 ב-2021, 4.8 ב-2020 ו-5.3 ב-2019) ובקרב היהודים ואחרים השיעור היה 2.0 ל-1,000 לידות חי (זהה לשיעור ב-2021, ולעומת 1.6 ב-2020 ו-2.2 ב-2019). בקרב יהודים בלבד השיעור בשנת 2022 עמד על 2.1 ל-1,000 לידות חי (לעומת 2.0 ב-2021, 1.7 ב-2020 ו-2.2 ב-2019).

בעשור האחרון ירד השיעור בקרב הערבים מ-6.6 בשנת 2012 ל-5.1 ל-1,000 לידות חי בשנת 2022 (ירידה של 22.7%), ובקרב היהודים ואחרים הוא ירד מ-2.6 ל-2.0 ל-1,000 לידות חי, בהתאמה (ירידה של 23.1%). בשנת 2022 יחס השיעורים של תמותת התינוקות בין הערבים ליהודים ואחרים עמד על 2.6, לעומת 2.5 בשנת 2012 (לפני עשור) ו-2.2 בשנת 2000.

משנת 2000 ירד השיעור בכלל האוכלוסייה ב-2.7 תינוקות ל-1,000 לידות חי; בקרב היהודים ואחרים ירד השיעור ב-2.0 תינוקות, ואילו בקרב הערבים הירידה הייתה ניכרת יותר - 3.8 תינוקות ל-1,000 לידות חי.

⁷ כאמור בהערה 5 לעיל בשנתונים של שנים קודמות הוצגו נתונים עבור אוכלוסיית היהודים בלבד. הנתונים בקרב היהודים ואחרים דומים מאוד לנתונים בקרב יהודים בלבד. הקבוצה "יהודים ואחרים" כוללת יהודים, אוכלוסייה ללא סיווג דת ונוצרים לא-ערבים.

תמותת תינוקות, לפי קבוצת אוכלוסייה 2022-1975

(1) לפני 1996 - יהודים בלבד.

(2) לפני 1996 - בני דתות אחרות.

השיעור הממוצע של תמותת התינוקות בשנים 2020-2022 היה 2.6 ל-1,000 לידות חי. בחינה של שיעור תמותת התינוקות לפי מחוז העלתה כי בשנים אלו השיעור הממוצע הגבוה ביותר נרשם במחוז הדרום (4.4 ל-1,000 לידות חי) ואחריו במחוז ירושלים (3.1), ואילו השיעורים הנמוכים ביותר היו במחוז המרכז ובמחוז תל אביב (1.6 ו-1.7, בהתאמה).

בקרב היהודים ואחרים השיעור הממוצע הגבוה ביותר של תמותת התינוקות היה במחוז ירושלים (2.6 ל-1,000 לידות חי), והנמוך ביותר - במחוז המרכז (1.4). בקרב הערבים השיעור הממוצע הגבוה ביותר היה במחוז הדרום (8.7) ואחריו במחוז חיפה (4.7), והנמוך ביותר - במחוז המרכז (3.3).

תמותת תינוקות, לפי מחוז וקבוצת אוכלוסייה (ממוצע) 2022-2020

שיעורים ל-1,000 לידות חי

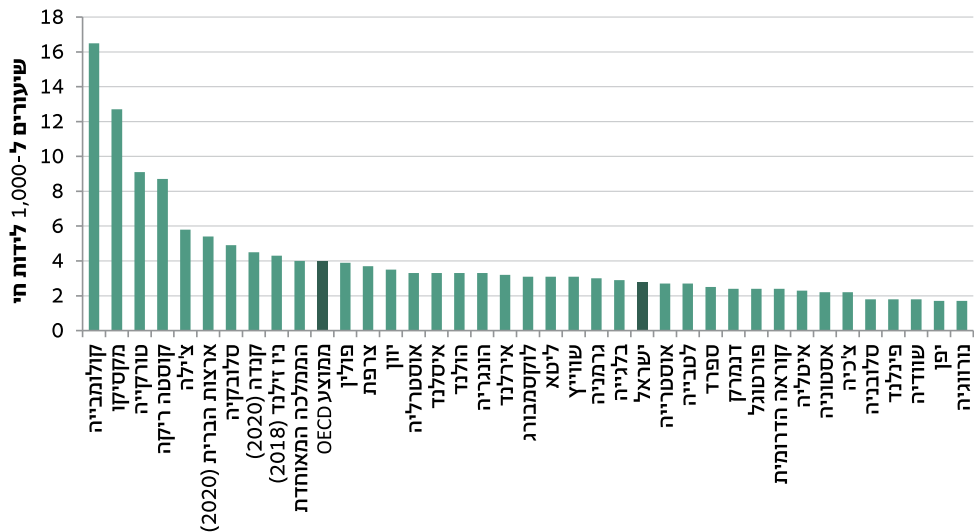
ערבים	יהודים ואחרים	סך הכל	
4.4	2.6	3.1	מחוז ירושלים
3.4	1.9	2.7	מחוז הצפון
4.7	1.6	2.5	מחוז חיפה
3.3	1.4	1.6	מחוז המרכז
..	1.7	1.7	מחוז תל אביב
8.7	2.2	4.4	מחוז הדרום
	2.1	2.1	אזור יהודה והשומרון(1)

... = הנתון מבוסס על פחות מ-5 מקרים, ולפיכך לא ניתן לפרסמו.
(1) יישובים ישראליים.

מתוך הערים הגדולות בישראל (100 אלף תושבים ויותר) שיעור תמותת התינוקות (ממוצע 2020-2022) הגבוה ביותר היה בבית שמש (4.0 ל-1,000 לידות חי), ואחריה בירושלים (3.0). השיעור הנמוך ביותר היה ברמת גן (0.7), ואחריה ברחובות (1.2).

בהשוואה בין-לאומית של שיעור תמותת התינוקות (לשנת 2021) דורגה ישראל במקום ה-15 מתוך 38 מדינות ה-OECD, אם כי הפערים בשיעורים בין מרבית המדינות היו קטנים מאוד. שיעור תמותת התינוקות בישראל (2.8 ל-1,000 לידות חי) היה נמוך מהשיעור הממוצע במדינות ה-OECD (4.0 ל-1,000 לידות חי). השיעור הנמוך ביותר של תמותת תינוקות ל-1,000 לידות חי נרשם בנורווגיה וביפן (1.7 בכל אחת מהן), והשיעורים הגבוהים ביותר היו בקולומביה (16.5) ובמקסיקו (12.7).

תמותת תינוקות בישראל ובמדינות ה-OECD 2021

מקור הנתונים: OECD.

סיבות מוות

בשנת 2021 נפטרו 50,772 איש מכלל סיבות המוות. בשנת 2021 שתי סיבות המוות השכיחות ביותר בכלל האוכלוסייה היו שאתות ממאירות (סרטן) - 22.8% מהפטירות, ומחלות לב (ללא מחלות לב ראומטיות) - 12.6% מהפטירות. מחלת נגיף הקורונה הייתה סיבת המוות השלישית בשכיחותה בשנה זו - 9.5% מהפטירות, ואחריה סוכרת (4.9%) ומחלות זיהומיות (4.6%).

בלוח שלהלן מוצגות עשר סיבות המוות המובילות לפי שכיחותן בשנת 2021, בכלל האוכלוסייה ולפי מין. הדירוג בגברים ובנשים דומה ברובו אך יש שלושה הבדלים בולטים: קיהיון (דמנציה) היה סיבת המוות הרביעית בשכיחותה בקרב נשים (אחרי מחלת נגיף הקורונה), אך עשירית בקרב גברים; סיבות חיצוניות⁸ היו סיבת המוות הרביעית בשכיחותה (אחרי מחלת נגיף הקורונה) בקרב גברים, אך לא נכנסה לרשימת עשר סיבות המוות המובילות בקרב נשים; יתר לחץ דם היה סיבת המוות השמינית בקרב נשים, אך לא נכלל ברשימת עשר סיבות המוות המובילות בקרב גברים.

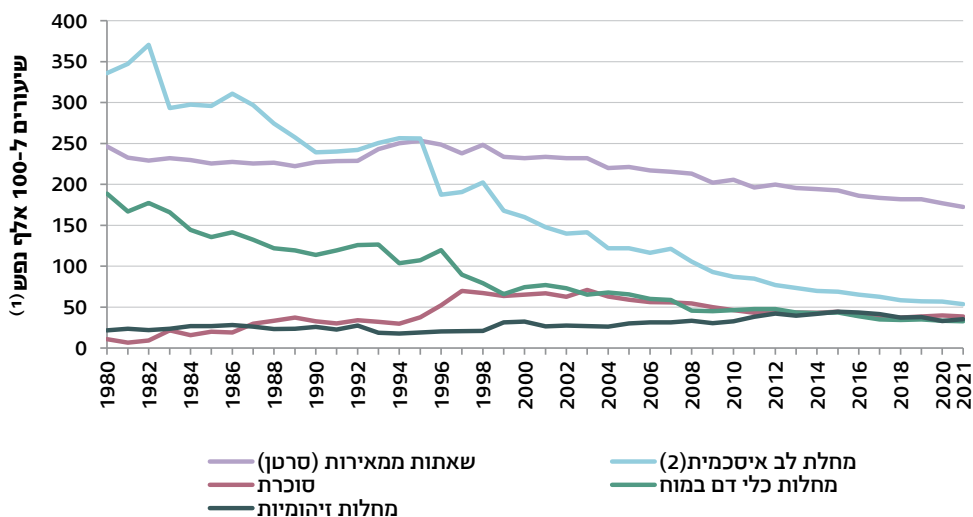
עשר סיבות מוות מובילות, לפי מין 2021

סיבות מוות מובילות	אחוז מסך הפטירות - כלל האוכלוסייה	אחוז מסך הפטירות - גברים	אחוז מסך הפטירות - נשים
1	שאתות ממאירות (סרטן) - 22.8%	שאתות ממאירות (סרטן) - 23.1%	שאתות ממאירות (סרטן) - 22.6%
2	מחלות לב (ללא מחלות לב ראומטיות) - 12.6%	מחלות לב (ללא מחלות לב ראומטיות) - 12.8%	מחלות לב (ללא מחלות לב ראומטיות) - 12.4%
3	מחלת נגיף הקורונה - 9.5%	מחלת נגיף הקורונה - 10.2%	מחלת נגיף הקורונה - 8.7%
4	סוכרת - 4.9%	סיבות חיצוניות ⁸ - 5.0%	קיהיון (דמנציה) - 5.2%
5	מחלות זיהומיות - 4.6%	סוכרת - 4.8%	סוכרת - 5.0%
6	מחלות של כלי דם במוח (שבץ מוחי) - 4.2%	מחלות זיהומיות - 4.5%	מחלות זיהומיות - 4.6%
7	קיהיון (דמנציה) - 4.0%	מחלות של כלי דם במוח (שבץ מוחי) - 3.9%	מחלות של כלי דם במוח (שבץ מוחי) - 4.4%
8	סיבות חיצוניות ⁸ - 3.8%	מחלות כליה - 3.1%	יתר לחץ דם - 3.2%
9	מחלות כליה - 3.1%	דלקת ריאות - 2.9%	מחלות כליה - 3.0%
10	דלקת ריאות - 2.8%	קיהיון (דמנציה) - 2.7%	דלקת ריאות - 2.8%

8 סיבות מוות שאינן מחלות: תאונת דרכים, תאונה אחרת, התאבדות, רצח וכו'.

מאמצע שנות השבעים חלה ירידה גדולה בשיעורי התמותה המתוקננים לגיל⁹ ממחלת לב איסכמית וממחלות כלי דם במוח, ומסוף שנות התשעים הייתה התמותה משאתות ממאירות גבוהה יותר מהתמותה ממחלת לב איסכמית. לאורך השנים ניכרת תנודתיות בשיעורי התמותה משאתות ממאירות, אך המגמה הכללית היא של ירידה מתונה. הירידה בשיעורי התמותה ממחלת לב איסכמית וממחלות כלי דם במוח נמשכת, אך היא התמתנה בשנים האחרונות. שיעורי התמותה מסוכרת היו במגמת ירידה משנת 2004, אך בשנים האחרונות התמתנה הירידה בשיעור התמותה ממחלה זו. שיעורי התמותה ממחלות זיהומיות נמצאים בעלייה מתונה מתחילת שנות האלפיים.

תמותה, לפי סיבות מוות שכיחות 2021-1980

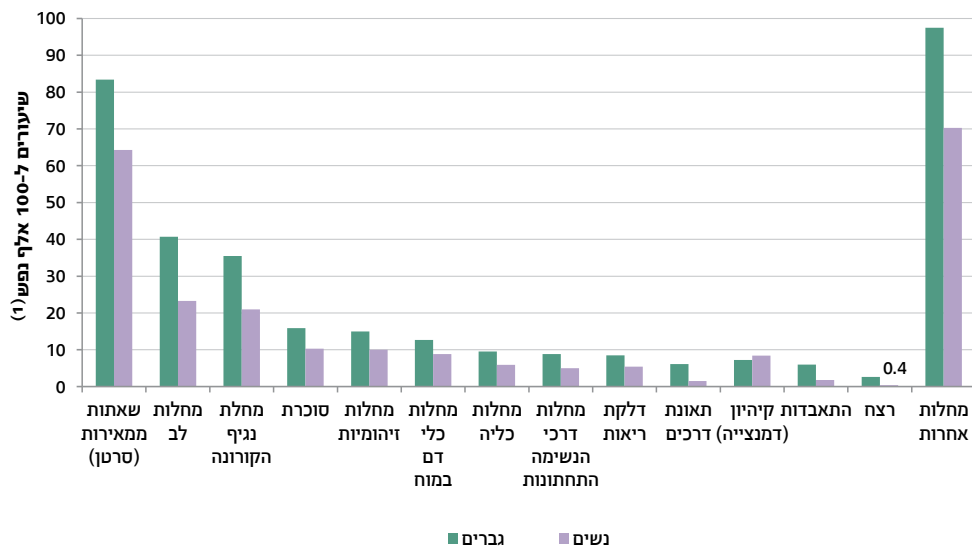
מקור הנתונים: OECD.

- (1) שיעורים מתוקננים לגיל לפי אוכלוסיית תקן של ה-OECD. משנת 2022 אוכלוסיית התקן הוחלפה, מאוכלוסייה של שנת 2010 לאוכלוסייה של שנת 2015. לכן הנתונים המוצגים בתרשים שונים מעט מהנתונים שהוצגו בשנים קודמות.
- (2) הסדרה של מחלת לב שהוצגה בשנים האחרונות הייתה שגויה והיא הוחלפה בסדרה של מחלת לב איסכמית.

9 שיעור תמותה מתוקנן לגיל - שיעור המשקף את התמותה באוכלוסייה הנבדקת, אילו התפלגות הגילים באוכלוסייה זו הייתה זהה להתפלגות הגילים באוכלוסיית התקן. תקנון לגיל מאפשר להשוות בין אוכלוסיות הנבדלות בהרכב הגילים שלהן. לצורך החישובים בסעיף זה נעשה שימוש באוכלוסיית התקן של ה-OECD (משנת 2022 - אוכלוסיית תקן לשנת 2015, לפני כן הייתה לשנת 2010).

בשנת 2021 שיעור התמותה המתוקנן לגיל היה גבוה פי 1.5 אצל הגברים מאשר אצל הנשים. השיעורים היו גבוהים יותר אצל הגברים בכל סיבות המוות העיקריות, מלבד קיהיון (דמנציה), סיבת המוות שבה השיעור אצל הנשים היה גבוה פי 1.2 מהשיעור אצל הגברים. שיעור התמותה אצל הגברים היה גבוה משיעור התמותה אצל הנשים במיוחד במחלות לב, במחלת נגיף הקורונה ובמחלות דרכי הנשימה התחתונות (פי 1.7 בכל אחת מהסיבות), במחלות כליה ובדלקת ריאות (פי 1.6 בכל אחת מהסיבות), וכן בסוכרת ובמחלות זיהומיות (פי 1.5 בכל אחת מהסיבות). בסיבות מוות חיצוניות נמצאו בין המינים פערים גדולים במיוחד - ברצח היה השיעור גבוה אצל הגברים פי 6.7, בתאונת דרכים - פי 4.1 ובהתאבדות - פי 3.4.

תמותה, לפי סיבות מוות נבחרות ומין 2021

(1) שיעורים מתוקננים לגיל לפי אוכלוסיית תקן העולם של ארגון הבריאות העולמי (WHO).

עשר סיבות מוות מובילות, לפי קבוצת אוכלוסייה 2021

סיבות מוות מובילות	אחוז מסך הפטירות - כלל האוכלוסייה	אחוז מסך הפטירות - יהודים ואחרים	אחוז מסך הפטירות - ערבים
1	שאתות ממאירות (סרטן) - 22.8%	שאתות ממאירות (סרטן) - 23.6%	שאתות ממאירות (סרטן) - 17.9%
2	מחלות לב (ללא מחלות לב ראוטיות) - 12.6%	מחלות לב (ללא מחלות לב ראוטיות) - 12.9%	מחלת נגיף הקורונה - 16.1%
3	מחלת נגיף הקורונה - 9.5%	מחלת נגיף הקורונה - 8.4%	מחלות לב (ללא מחלות לב ראוטיות) - 10.8%
4	סוכרת - 4.9%	מחלות זיהומיות - 4.7%	סוכרת - 6.7%
5	מחלות זיהומיות - 4.6%	סוכרת - 4.6%	סיבות חיצוניות ¹⁰ - 6.3%
6	מחלות של כלי דם במוח (שבץ מוחי) - 4.2%	קיהיון (דמנציה) - 4.3%	מחלות של כלי דם במוח (שבץ מוחי) - 3.6%
7	קיהיון (דמנציה) - 4.0%	מחלות של כלי דם במוח (שבץ מוחי) - 4.3%	מחלות זיהומיות - 3.5%
8	סיבות חיצוניות ¹⁰ - 3.8%	סיבות חיצוניות ¹⁰ - 3.4%	מחלות כליה - 3.0%
9	מחלות כליה - 3.1%	מחלות כליה - 3.1%	מחלות דרכי הנשימה התחתונות - 2.7%
10	דלקת ריאות - 2.8%	דלקת ריאות - 2.9%	דלקת ריאות - 2.2%

התפלגות סיבות המוות שונה בקרב היהודים ואחרים¹¹ מבקרב הערבים. בשנת 2021 גרמו שאתות ממאירות ל-23.6% מהפטירות של היהודים ואחרים ול-17.9% מהפטירות של הערבים. אחוז הפטירות ממחלות לב (ללא מחלות לב ראוטיות) היה 12.9% אצל היהודים ואחרים ו-10.8% אצל הערבים. סיבת המוות השנייה בשכיחותה אצל הערבים הייתה מחלת נגיף הקורונה (16.1% מהפטירות), כמעט פי שניים מבקרב היהודים ואחרים (8.4% מהפטירות), הסיבה השלישית בשכיחותה). סוכרת - סיבת המוות הרביעית בשכיחותה בקרב הערבים (6.7% מהפטירות), הייתה סיבת המוות החמישית בשכיחותה בקרב יהודים ואחרים (4.6% מהפטירות; פער של פי 1.5). סיבת המוות החמישית בשכיחותה בקרב ערבים (6.3% מהפטירות) הייתה סיבות חיצוניות, כמעט פי שניים מבקרב היהודים ואחרים (3.4% מהפטירות, שמינית בשכיחותה). קיהיון (דמנציה) גרם

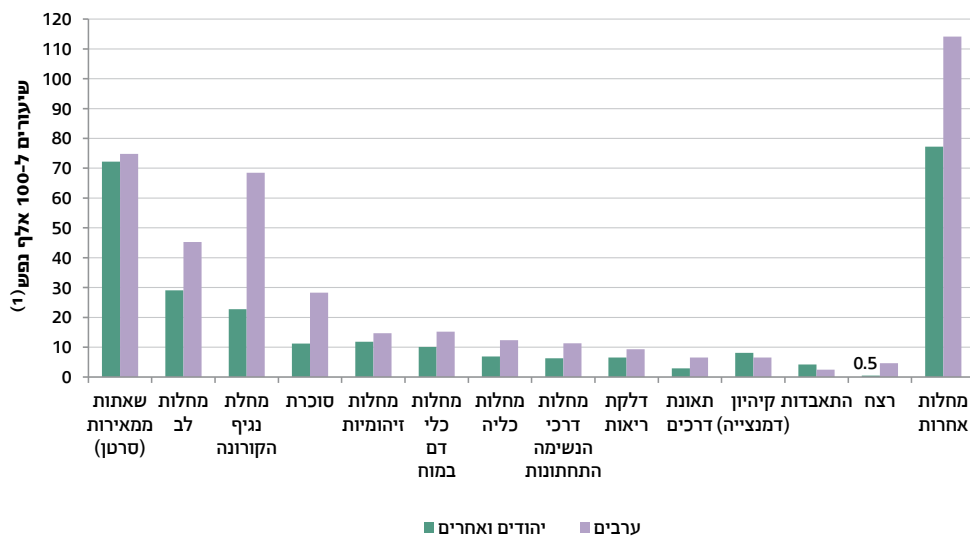
10 סיבות מוות שאינן מחלות: תאונת דרכים, תאונה אחרת, התאבדות, רצח וכו'.

11 ראו הערה 5.

ל-4.3% מהפטירות של היהודים ואחרים, והיא סיבת המוות השישית בשכיחותה בקרבם. אך סיבה זו כלל לא נכללה ברשימת עשר סיבות המוות המובילות בקרב הערבים. מחלות דרכי הנשימה התחונות גרמו ל-2.7% מהפטירות בקרב הערבים, סיבת המוות התשיעית בקרבם, אך לא נכנסו לרשימת הסיבות המובילות בקרב היהודים ואחרים.

תמותה, לפי סיבות מוות נבחרות וקבוצת אוכלוסייה

2021

(1) שיעורים מתוקננים לגיל לפי אוכלוסיית תקן העולם של ארגון הבריאות העולמי (WHO).

ההבדלים בהתפלגות סיבות המוות בין היהודים ואחרים לבין הערבים נובעים, בין היתר, מההבדלים בהתפלגות הגילים בין שתי האוכלוסיות - האוכלוסייה הערבית צעירה יותר. מהשוואה של שיעורי התמותה המתוקננים לגיל עולה כי שיעור התמותה מכלל הסיבות בשנת 2021 היה גבוה פי 1.5 אצל הערבים מאשר אצל היהודים ואחרים. שיעור התמותה ממחלת נגיף הקורונה בקרב הערבים לעומת השיעור בקרב היהודים ואחרים היה גבוה פי 3.0. שיעור התמותה מסוכרת היה גבוה אצל הערבים לעומת היהודים ואחרים פי 2.5, ממחלות כליה - פי 1.8, ממחלות דרכי הנשימה התחונות - פי 1.8, ממחלות לב - פי 1.6, ממחלות כלי דם במוח - פי 1.5 ומדלקת ריאות - פי 1.4. שיעורי התמותה משאתות ממאירות (סרטן) וממחלות זיהומיות היו כמעט זהים בין שתי האוכלוסיות. שיעור התמותה מקיהיון (דמנציה) היה גבוה יותר אצל היהודים ואחרים מאשר אצל הערבים פי 1.2. מכלל הסיבות החיצוניות הפערים הגדולים ביותר בשיעורי התמותה בין היהודים ואחרים לבין הערבים היו ברצח (גבוה פי 9.6 אצל הערבים), בתאונות דרכים (גבוה פי 2.3 אצל הערבים) ובהתאבדות (גבוה פי 1.7 אצל היהודים ואחרים).

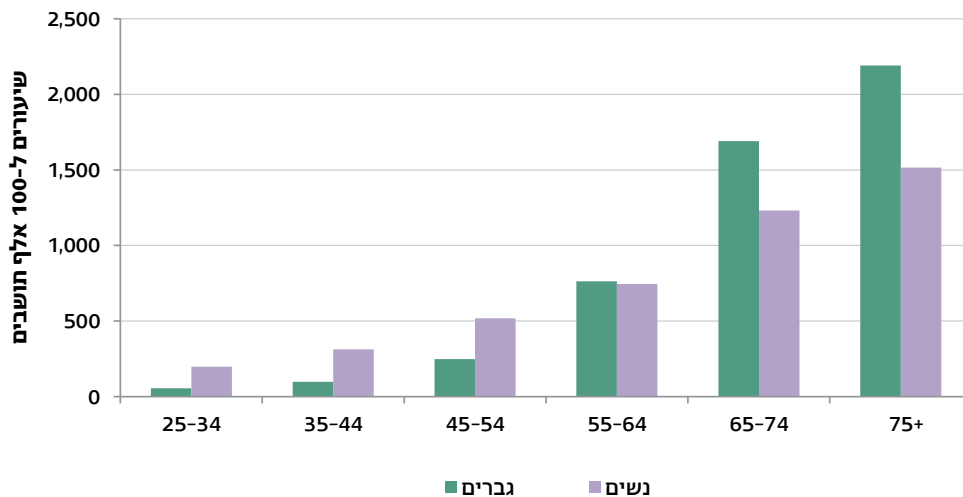
תחלואה בשאתות ממאירות (סרטן)

לפי נתוני משרד הבריאות, בשנת 2020 התגלו 31,876 מקרים חדשים של שאתות ממאירות (סרטן), שיעור של 346 מקרים ל-100 אלף נפש. 17,257 מקרים חדשים התגלו אצל הנשים, ו-14,619 מקרים חדשים התגלו אצל הגברים. השיעור המתוקנן לגיל של מקרים חדשים של שאתות ממאירות היה גבוה יותר אצל הנשים לעומת הגברים (283 ל-100 אלף נפש לעומת 245 ל-100 אלף נפש, בהתאמה).

שיעורי התחלואה עולים ככל שעולה הגיל, אך בעוד שבגילים הצעירים היה שיעור התחלואה גבוה יותר אצל הנשים (פי 3.6 בגילים 25-34, פי 3.2 בגילים 35-44 ופי 2.1 בגילים 45-54), בגילים 55-64 היו השיעורים דומים אצל הגברים והנשים, ומגיל 65 ומעלה היה השיעור גבוה יותר אצל הגברים (פי 1.4 בגילים 65-74 ופי 1.4 גם כן בגיל 75 ומעלה).

מקרים חדשים של שאתות ממאירות (סרטן), לפי גיל ומין

2020

משנות השבעים של המאה הקודמת ועד לסוף המאה נצפתה מגמת עלייה בשיעור המקרים החדשים של שאתות ממאירות בקרב שני המינים. בתחילת שנות האלפיים שיעורי המקרים החדשים היו יציבים למדי, ומשנת 2010 החלה בהם מגמת ירידה עד 2017, בקרב שני המינים. שיעור המקרים החדשים בשנת 2018 היה גבוה יותר מבשנת 2017, הן בקרב גברים, הן בקרב נשים. אך משנת 2018 שוב נצפתה מגמת ירידה בשני המינים.

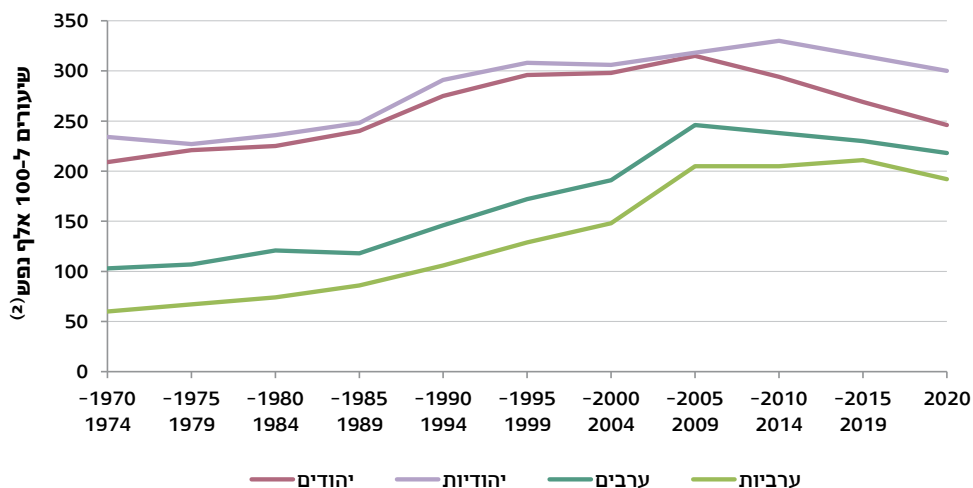
במרבית השנים שיעור המקרים החדשים היה דומה בגברים ובנשים, אך משנת 2009 החל להיווצר פער בין המינים, והשיעור בקרב נשים היה גבוה יותר. פער זה יציב בשנים האחרונות, ובשנת 2020 השיעור המתוקנן בקרב נשים היה גבוה פי 1.2 מהשיעור המתוקנן בקרב גברים.

לאורך השנים שיעור המקרים החדשים של שאתות ממאירות היה גבוה בקרב היהודים מבקרב הערבים, הן אצל הגברים והן אצל הנשים. עם זאת, הפערים בשיעורים המתוקננים בין שתי קבוצות האוכלוסייה הצטמצמו באופן ניכר - מפי 2.0 אצל הגברים היהודים לעומת הגברים הערבים בתחילת שנות השבעים, לפי 1.9 בתחילת שנות התשעים, לפי 1.6 בתחילת שנות האלפיים, לפי 1.2 לפני כעשור ולפי 1.1 בלבד בשנת 2020. בקרב הנשים הצטמצם הפער מפי 3.9 אצל היהודיות לעומת הערביות, לפי 2.7, לפי 2.1, לפי 1.6, ובשנת 2020 פי 1.6 גם כן, בהתאמה. הירידה בפער משקפת עלייה גדולה יותר בשיעורי התחלואה בקרב הערבים לעומת היהודים.

בשנת 2020 השיעור המתוקנן לגיל של מקרים חדשים של שאתות ממאירות בקרב גברים יהודים עמד על 246 ל-100,000 נפש ובקרב נשים יהודיות השיעור עמד על 300 ל-100,000 נפש (248 מקרים בקרב יהודים ואחרים ו-300 מקרים בקרב יהודיות ואחרות). בקרב גברים ערבים השיעור עמד על 218 מקרים ל-100,000 נפש ובקרב נשים ערביות על 192 מקרים ל-100,000 נפש.

שיעור המקרים החדשים של שאתות ממאירות בשנת 2020 לעומת תחילת שנות השבעים של המאה הקודמת היה גבוה פי 2.1 אצל הגברים הערבים, פי 1.2 אצל הגברים היהודים, פי 3.2 אצל הנשים הערביות ופי 1.3 אצל הנשים היהודיות.

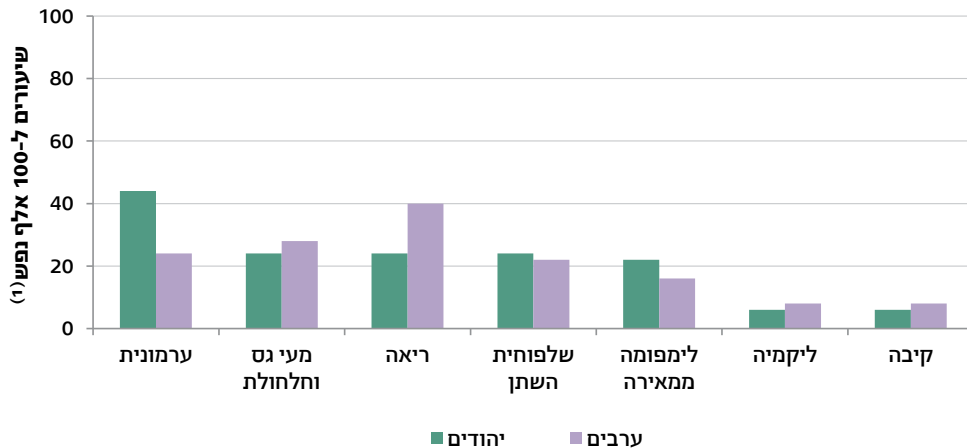
מקרים חדשים של שאתות ממאירות (סרטן), לפי קבוצת אוכלוסייה ומין (1)2020-1970

- (1) מוצגים ממוצעים לכל 5 שנים מ-1970 עד 2019. נתוני שנת 2020 הם לשנה זו בלבד.
 (2) שיעורים מתוקננים לגיל לפי אוכלוסיית תקן העולם של ארגון הבריאות העולמי (WHO).

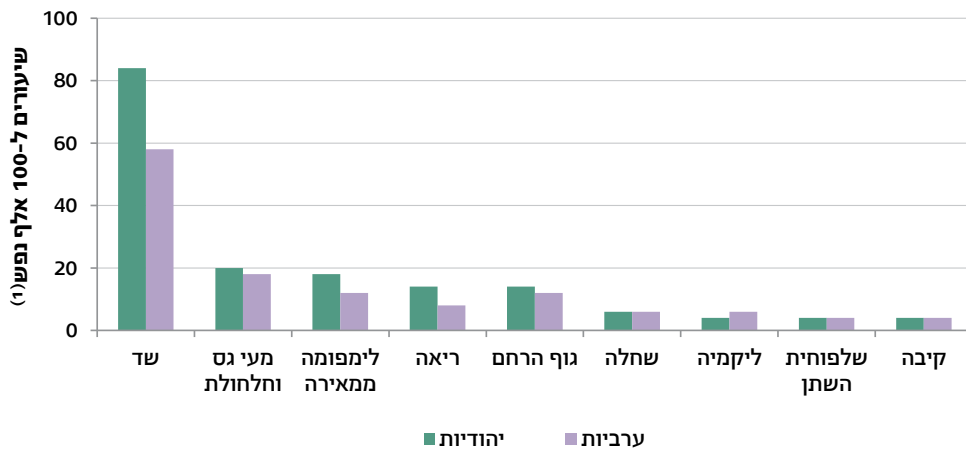
מכלל המקרים החדשים של שאתות ממאירות בשנת 2020, בקרב הגברים הסוג השכיח ביותר היה סרטן הערמונית, ואחריו סרטן הריאה, סרטן המעי הגס והחלחולת, סרטן שלפוחית השתן ולימפומה ממאירה. בקרב הנשים הסוג השכיח ביותר היה סרטן השד, ואחריו סרטן המעי הגס והחלחולת, לימפומה ממאירה, סרטן הריאה וסרטן גוף הרחם.

מקרים חדשים של שאתות ממאירות (סרטן) בקרב גברים, לפי סוגים נבחרים וקבוצת אוכלוסייה 2020

(1) שיעורים מתוקננים לגיל לפי אוכלוסיית תקן העולם של ארגון הבריאות העולמי (WHO).

מקרים חדשים של שאתות ממאירות (סרטן) בקרב נשים, לפי סוגים נבחרים וקבוצת אוכלוסייה 2020

(1) שיעורים מתוקננים לגיל לפי אוכלוסיית תקן העולם של ארגון הבריאות העולמי (WHO).

בממוצע לשנים 2017-2019, מבין המחוזות, השיעור המתוקנן הגבוה ביותר של מקרים חדשים של שאתות ממאירות (סרטן) בקרב **גברים** היה במחוז הדרום (339.4 ל-100,000 נפש) והשיעור הנמוך ביותר - במחוז ירושלים (235.2 ל-100,000 נפש) ובאזור יהודה והשומרון (240.1 ל-100,000 נפש). בקרב **נשים**, השיעור המתוקנן הגבוה ביותר נמצא במחוז חיפה ובמחוז תל אביב (312.7 ל-100,000 נפש בכל אחד), והנמוך ביותר במחוז ירושלים (233.2 ל-100,000 נפש) ובאזור יהודה והשומרון (257.1 ל-100,000 נפש).

מקרים חדשים של שאתות ממאירות (סרטן), לפי מחוז ומין (ממוצע) 2019-2017

שיעורים מתוקננים ל-100,000 נפש

נשים	גברים	
233.2	235.2	מחוז ירושלים
284.9	318.0	מחוז הצפון
312.7	327.3	מחוז חיפה
288.5	297.4	מחוז המרכז
312.7	324.2	מחוז תל אביב
298.2	339.4	מחוז הדרום
257.1	240.1	אזור יהודה והשומרון(1)

(1) יישובים ישראלים.

בממוצע לשנים 2017-2019, מבין הערים הגדולות (שבהן 100,000 תושבים ויותר), השיעור המתוקנן הגבוה ביותר של מקרים חדשים של שאתות ממאירות (סרטן) בקרב **גברים** היה בבית ים (377.8 ל-100,000 נפש) ובאשקלון (368.0 ל-100,000 נפש) והנמוך ביותר היה בירושלים (233.0 ל-100,000 נפש). השיעור המתוקנן הגבוה ביותר בקרב **נשים** היה בבית ים (367.5 ל-100,000 נפש) ובחיפה (345.2 ל-100,000 נפש) והנמוך ביותר - בבית שמש (224.6 ל-100,000 נפש) ובירושלים (236.9 ל-100,000 נפש).

הערכה עצמית של מצב הבריאות

לפי הסקר החברתי של הלמ"ס לשנת 2022, מרבית בני 20 ומעלה (83.4%) מעריכים כי מצב בריאותם טוב מאוד או טוב.¹² נתון זה דומה לנתון שהתקבל בשנת 2021 אך מעט נמוך ממנו (83.8%) ומהאחוז בשנת 2019, לפני העלייה באחוז בשנת 2020.¹³ כמחצית האוכלוסייה (50.9%) דיווחו כי מצב בריאותם טוב מאוד. גם נתון זה נמוך מעט מהאחוזים בשנים האחרונות (52.4% בשנת 2021). 32.5% מהאוכלוסייה דיווחו על בריאות טובה, 12.0% דיווחו כי בריאותם לא כל כך טובה ו-4.3% דיווחו כי מצב בריאותם לא טוב כלל.

בשנה זו, בדומה לכל שנות הסקר, אחוז הגברים שדיווחו על מצב בריאות טוב מאוד או טוב (84.6%) היה גבוה מעט מאחוז הנשים (82.3%). אצל הגברים היתה ירידה קטנה לעומת השנה הקודמת (85.6% ב-2021) ואצל הנשים כמעט ללא שינוי לעומת 2021 (82.2%). האחוזים בשנת 2022 דומים יותר לאחוזים שהיו בשנת 2019, לפני העלייה שנצפתה ב-2020.

אחוז המעריכים כי מצב בריאותם טוב מאוד או טוב יורד ככל שעולה הגיל: בשנת 2022 94.5% מבני 20-44 דיווחו על בריאות טובה מאוד או טובה ו-81.4% מבני 45-64, ללא הבדל של ממש בין המינים. בקרב בני 65 ומעלה רק מעט מעל למחצית מהאוכלוסייה (57.1%) מעריכים כך את מצב בריאותם - הנשים פחות מהגברים (55.3% ו-59.2%, בהתאמה). הסבר חלקי לכך הוא שבקבוצת גיל זו הגיל הממוצע של הנשים גבוה מזה של הגברים. בקרב בני 65 ומעלה האחוז עלה מעט אצל הנשים (מ-52.7% בשנת 2021) וירד אצל הגברים (מ-66.3% בשנת 2021).

בשנת 2022, ובדומה לכל שנות הסקר, אחוז המעריכים כי מצב בריאותם טוב מאוד או טוב היה נמוך באופן משמעותי בקרב הערבים מבקרב היהודים ואחרים (73.7% ו-85.1%, בהתאמה), הן אצל הנשים (75.7% ו-83.4%, בהתאמה) והן אצל הגברים (71.7% ו-86.8%, בהתאמה).¹⁴ בין השנים 2019 ו-2020 נרשמה עלייה באחוז זה הן בקרב הערבים והן בקרב היהודים ואחרים, אך בשנת 2021 האחוזים ירדו.

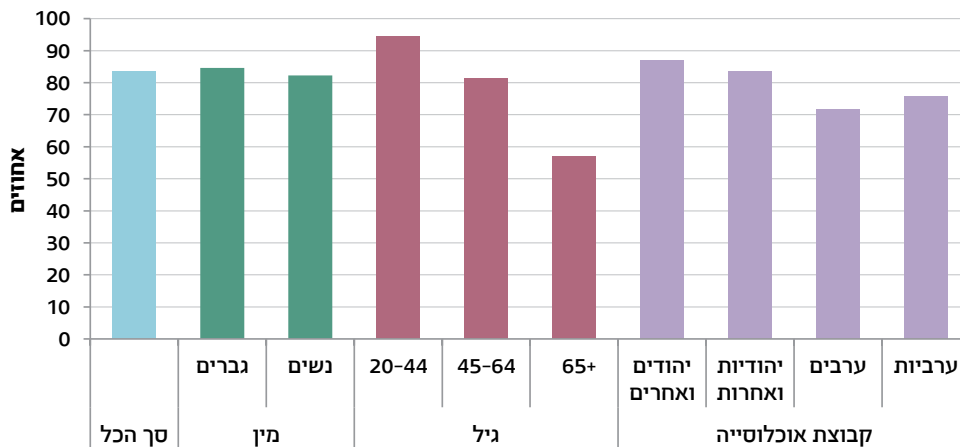
12 הערכה עצמית של מצב הבריאות מבוססת על שאלת הגרעין בסקר החברתי, המתפרסם משנת 2002, והיא מופנית לכלל אוכלוסיית בני 20 ומעלה. השאלה בישראל ("מה מצב בריאותך בדרך כלל?") כוללת ארבע אופוניות תשובה: טוב מאוד, טוב, לא כל כך טוב, בכלל לא טוב (ללא אופנות אמצע). המדד כולל את מי שהשיבו "טוב מאוד" או "טוב". ארגון ה-OECD וארגון הבריאות העולמי (WHO) ממליצים לכלול בשאלה חמש אופוניות תשובה: טוב מאוד, טוב, סביר, לא כל כך טוב, בכלל לא טוב. בסקר החברתי 2017 ו-2021 נשאלו שתי השאלות במקביל, ולצורך ההשוואה הבין-לאומית בלבד נלקח הערך המבוסס על השאלה שבה חמש אופוניות תשובה. לשנים 2018-2020 חושב המדד להשוואה הבין-לאומית על פי מקדם מעבר מארבע לחמש אופוניות תשובה, שנבנה על בסיס נתוני שתי השאלות מסקר 2017. הנתון לשנת 2021 נלקח מהשאלה עם חמש אפשרויות התשובה שנשאלה בסקר החברתי 2021. הנתון לשנת 2022 חושב על פי מקדם מעבר שנבנה על בסיס נתוני שתי השאלות מסקר 2021.

13 בין השנים 2019 ו-2020 חלה עלייה באחוז המדווחים על בריאות טובה מאוד או טובה (83.9% לעומת 86.0%, בהתאמה), ועלייה זו נצפתה גם בחלוקה לפי מין, גיל וקבוצת אוכלוסייה. בשנת 2021 חלה שוב ירידה, ואחוז המדווחים על בריאות טובה מאוד או טובה היה קרוב יותר לאחוז בשנת 2019.

14 ההבדל בין יהודים ואחרים לערבים מושפע גם מהבדל בהתפלגות הגיל בין שתי האוכלוסיות, וחשוב לזכור כי האוכלוסייה הערבית צעירה יותר. בבחינה של שיעורים מתוקננים הפער גדול יותר.

האחוז בשנת 2022 נמוך יותר בקרב הערבים לעומת 2021, בעיקר בשל הירידה בין השנים בקרב הגברים הערבים (75.6% מהערבים בשנת 2021 - 76.1% מהגברים ו-75.0% מהנשים). בקרב היהודים ואחרים האחוזים ב-2022 מעט נמוכים בהשוואה ל-2021 (85.8% מהיהודים ואחרים - 87.7% מהגברים ו-83.9% מהנשים).

בני 20 ומעלה המעריכים כי מצב בריאותם טוב מאוד או טוב לפי מין, גיל וקבוצת אוכלוסייה 2022

בשנת 2022 האחוז הגבוה ביותר של מדווחים על מצב בריאות טוב מאוד או טוב נרשם ביישובים הישראליים באזור יהודה והשומרון (92.9%), אחריו במחוז ירושלים (86.5%), והאחוז הנמוך ביותר היה במחוז הצפון (78.8%).

בני 20 ומעלה, המעריכים כי מצב בריאותם טוב מאוד או טוב, לפי מחוז 2022

אחוזים

סך הכל	
86.5	מחוז ירושלים
78.8	מחוז הצפון
80.7	מחוז חיפה
85.8	מחוז המרכז
84.5	מחוז תל אביב
80.6	מחוז הדרום
92.9	אזור יהודה והשומרון(1)

(1) יישובים ישראליים.

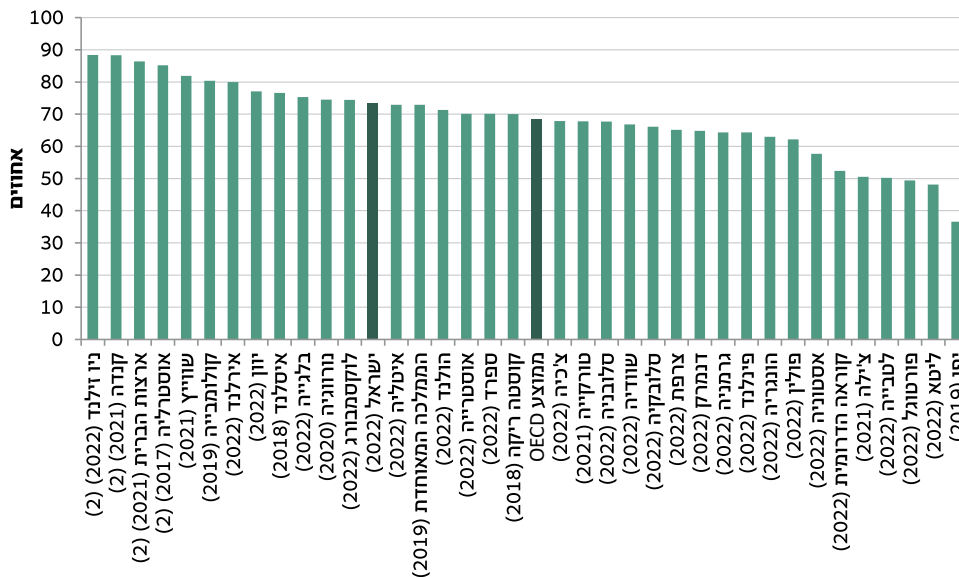
בשנת 2022, מתוך הערים הגדולות בישראל (100 אלף תושבים ויותר), האחוז הגבוה ביותר של מדווחים על מצב בריאות טוב מאוד או טוב היה בבית שמש (95.9%), ואחריה בבני ברק (91.8%) ובכפר סבא (91.3%). בבת ים האחוז היה הנמוך ביותר (66.3%).¹⁵ בירושלים 84.6% דיווחו על מצב בריאות טוב מאוד או טוב (87.8% מהיהודים ואחרים ו-78.9% מהערבים).

נמצא כי ככל שרמת ההכנסה עולה, כך עולה אחוז המדווחים על מצב בריאות טוב מאוד: מ-44.8% בקרב בעלי הכנסה של עד 2,000 ש"ח ברוטו לחודש (בממוצע לנפש במשק בית) ל-54.6% בקרב בעלי הכנסה הגבוהה מ-4,000 ש"ח לחודש. גם אחוז המדווחים על מצב בריאות טוב עולה ככל שרמת ההכנסה עולה - מ-28.5% ל-34.7%, בהתאמה.

15 ההבדלים בין הערים יכולים גם לנבוע מהרכב הגיל של האוכלוסיות בכל אחת מהן.

בהשוואה בין-לאומית של הערכת מצב הבריאות (לשנים 2017-2022, לפי שנת העדכון האחרונה של כל מדינה) בקרב בני 15 ומעלה דורגה ישראל במקום ה-13 מבין מדינות ה-OECD המציגות את המדד - בשנת 2022 73.4% מבני 20 ומעלה דיווחו שמצב בריאותם טוב מאוד או טוב¹⁶ (בשנת 2021 האחוז בישראל עמד על 73.7%, בשנת 2020 על 75.7% ובשנת 2019 על 73.8%). האחוז בישראל דומה לאחוז באיטליה, בממלכה המאוחדת ובלוקסמבורג, וגבוה מהאחוז הממוצע במדינות ה-OECD (68.5%). לעומת זאת, בהשוואה בין-לאומית של הערכת מצב הבריאות בקרב בני 65 ומעלה נמצא כי בישראל 41.1% דיווחו שמצב בריאותם טוב מאוד או טוב (בשנת 2022), פחות מהאחוז הממוצע במדינות ה-OECD בגילים אלה (45.7%).

בני 15 ומעלה⁽¹⁾ המעריכים כי מצב בריאותם טוב מאוד או טוב בישראל ובמדינות ה-OECD 2022-2017

מקור הנתונים: OECD.

ליד כל מדינה מצוינת שנת העדכון האחרונה.

(1) ברוב המדינות - בני 15 ומעלה; בישראל - בני 20 ומעלה.

(2) במדינות אלו אופנויות התשובה לשאלה שעליה מבוסס המדד שונות מהמלצת ה-OECD.

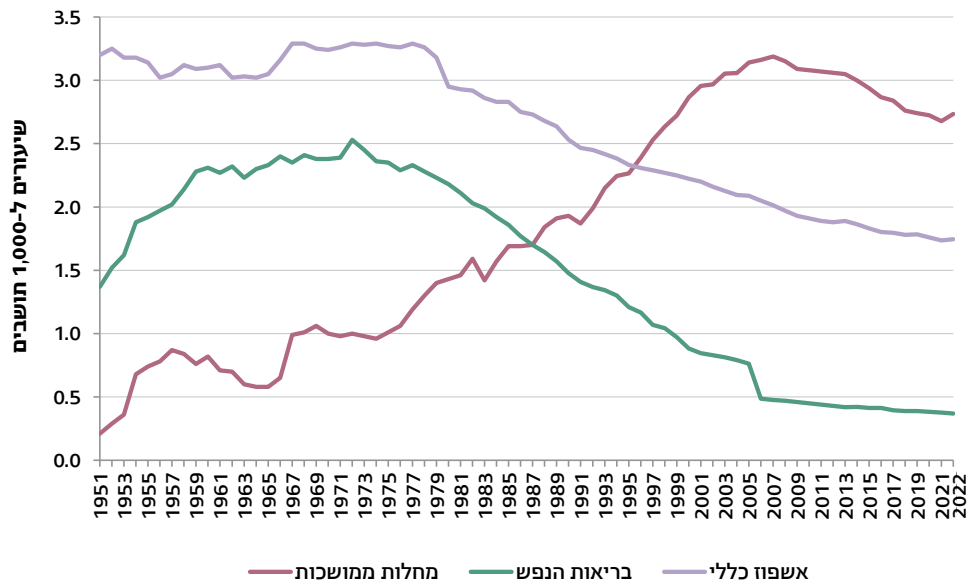
16 ראו הסבר בהערה 12.

משאבים פיזיים במערכת הבריאות

לפי נתוני משרד הבריאות, בסוף שנת 2022 פעלו בישראל 317 בתי חולים - 46 לאשפוז כללי, 11 לבריאות הנפש, 258 למחלות ממושכות ו-2 לשיקום.

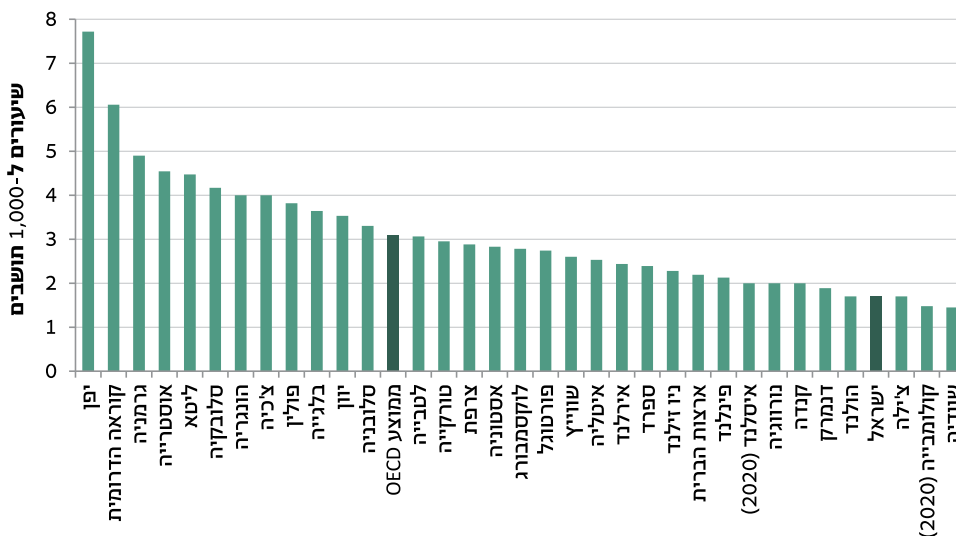
בסוף שנת 2022 היו בבתי החולים 47,815 מיטות אשפוז - 16,869 לאשפוז כללי, 3,570 לבריאות הנפש, 26,419 למחלות ממושכות ו-957 לשיקום. שיעור המיטות לאשפוז כללי ושיעור המיטות לבריאות הנפש ל-1,000 תושבים נמצאים במגמת ירידה ניכרת משנות השמונים, אך בשנים האחרונות היא התמתנה. בשנת 2022 שיעור המיטות לאשפוז כללי עמד על 1.75 ל-1,000 תושבים, כמעט ללא שינוי בהשוואה לשנת 2021 (1.74) ולשנת 2020 (1.76). שיעור המיטות לבריאות הנפש עמד על 0.37 ל-1,000 תושבים בשנת 2022, וגם הוא נותר כמעט ללא שינוי לעומת 2021 ו-2020 (0.38 בכל אחת מהשנים). שיעור המיטות למחלות ממושכות היה במגמת עלייה מתמדת עד לפני כעשור, אך נראה כי בעשור האחרון הוא נמצא במגמת ירידה מתונה - בשנת 2022 הוא עמד על 2.73 ל-1,000 תושבים בדומה לשנת 2020, ובשנת 2021 השיעור ירד ל-2.68 ל-1,000 תושבים.

מיטות בבתי חולים, לפי סוג אשפוז 2022-1951

בהשוואה בין-לאומית¹⁷ לשנת 2021, שיעור המיטות לאשפוז כללי בישראל (1.7 ל-1,000 תושבים) היה זהה לשיעור בהולנד ובצ'ילה, אך נמוך מהשיעור הממוצע במדינות ה-OECD (3.1 ל-1,000 תושבים). רק בשתי מדינות - קולומביה ושוודיה - שיעור המיטות לאשפוז כללי היה נמוך משיעור זה בישראל.

מיטות בתקן לאשפוז כללי בישראל ובמדינות ה-OECD (1)2021

מקור הנתונים: OECD.

(1) ברוב המדינות שנת העדכון האחרונה היא 2021, אלא אם כן צוין אחרת.

בשנת 2022 תפוסת המיטות¹⁸ במחלקות האשפוז הכללי הייתה 88.6%, בדומה לתפוסה שהייתה בשנה הקודמת (88.1% ב-2021), גבוהה מהתפוסה בשנת 2020 (81.1%), אך נמוכה מהתפוסה בשנת 2019 (90.9%) ומהשנים שקדמו לה. תפוסת המיטות במחלקות הפנימיות הייתה 88.4% בשנת 2022, לעומת 85.9% בשנת 2021, 79.0% בשנת 2020 ו-97.3% בשנת 2019. בכל מחלקות

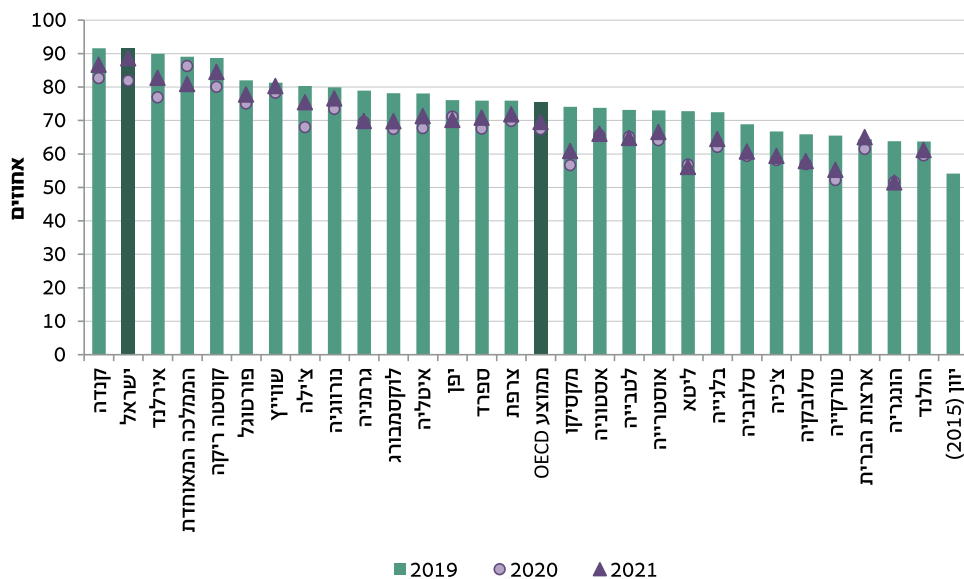
17 בשנתונים הקודמים ההשוואה הבין-לאומית של שיעור מיטות האשפוז כללי ואת בריאות הנפש. בשנתון הנוכחי ההשוואה כוללת את האשפוז הכללי בלבד.

18 בשנים 2020-2021 נתוני הסך הכולל וסך הכל אשפוז כללי כוללים אשפוז במחלקות הקורונה. החלוקה לפי מחלקות אינה כוללת את מחלקות הקורונה.

האשפוז הכללי, בריאות הנפש, מחלות ממושכות ושיקום תפוסת המיטות בשנת 2020 הייתה נמוכה מהתפוסה בשנים הקודמות. ייתכן כי התפוסה הושפעה מההגבלות שחלו על פי הצורך בעקבות התפשטות נגיף הקורונה. בשנת 2021 תפוסת המיטות עלתה כמעט בכל מחלקות האשפוז, אך נשארה נמוכה יותר מבשנים לפני משבר הקורונה. בשנת 2022 במרבית ממחלקות האשפוז תפוסת המיטות עלתה במעט בהשוואה לשנת 2021 או נשארה ללא שינוי ניכר.

בהשוואה בין-לאומית של תפוסת המיטות במחלקות האשפוז הכללי לשנת 2021 דורגה ישראל במקום הראשון ותפוסת המיטות בה הייתה 88.6%. האחוז בישראל היה גבוה מאוד לעומת האחוז הממוצע במדינות ה-OECD (69.6% בלבד). בכל המדינות הנכללות במדד, נצפתה ירידה בתפוסת המיטות בין השנים 2019 ו-2020 (בעקבות התפשטות נגיף הקורונה). במרבית המדינות תפוסת המיטות עלתה בשנת 2021 בהשוואה ל-2020, אך נשארה נמוכה יותר מאשר ב-2019.

תפוסת מיטות במחלקות האשפוז הכללי בישראל ובמדינות ה-OECD (1)2021-2019

מקור הנתונים: OECD.
(1) רק עבור 29 מדינות החברות בארגון ה-OECD קיימים נתונים על תפוסת מיטות.

בשנת 2022 היו בישראל 92 מכשירי טומוגרפיה ממוחשבת - CT (שיעור של 9.6 למיליון תושבים) ו-50 מכשירי דימות בתהודה מגנטית - MRI (שיעור של 5.2 למיליון תושבים). בהשוואה בין-לאומית לשנים האחרונות (2014-2022), השיעור של מכשירי CT בישראל היה נמוך באופן ניכר מהשיעורים במרבית מדינות ה-OECD (רק בשלוש מדינות היה השיעור נמוך מהשיעור בישראל) ונמוך מהשיעור הממוצע שלהן - 29.2 למיליון תושבים. גם השיעור של מכשירי MRI בישראל היה נמוך מהשיעורים ברוב המדינות (רק בשלוש מדינות היה השיעור נמוך מהשיעור בישראל) ומהשיעור הממוצע שלהן - 18.8 למיליון תושבים. השיעורים הנמוכים ביותר של מכשירי CT ו-MRI למיליון תושבים נרשמו בקולומביה (5.9 בשנת 2020 ו-0.2 בשנת 2018, בהתאמה) ובמקסיקו (7.5 בשנת 2021 ו-2.9 בשנת 2021, בהתאמה). השיעורים הגבוהים ביותר של מכשירי CT למיליון תושבים היו ביפן ובאוסטרליה (115.7 בשנת 2020 ו-69.6 בשנת 2021, בהתאמה), והשיעורים הגבוהים ביותר של מכשירי MRI למיליון תושבים היו ביפן (57.4 בשנת 2020) ובארצות הברית (38.0 בשנת 2021).

בישראל שיעור בדיקות ה-CT וה-MRI למכשיר גבוה באופן ניכר משיעור הבדיקות הממוצע במדינות ה-OECD, וזאת בין היתר בשל מיעוט המכשירים בארץ.

כוח אדם במקצועות הבריאות

בשנת 2022 היו בסך הכל 256.9 אלף מועסקים בשירותי בריאות, מספר גבוה לעומת מספרם בשנים הקודמות (245.2 בשנת 2021 ו-236.4 בשנת 2020).

בשנת 2021 הועסקו 34.2 אלף רופאים (שיעור של 3.6 ל-1,000 תושבים), ומהם 92.9% (31.7 אלף) הועסקו בשירותי בריאות (שיעור של 3.4 ל-1,000 תושבים).¹⁹

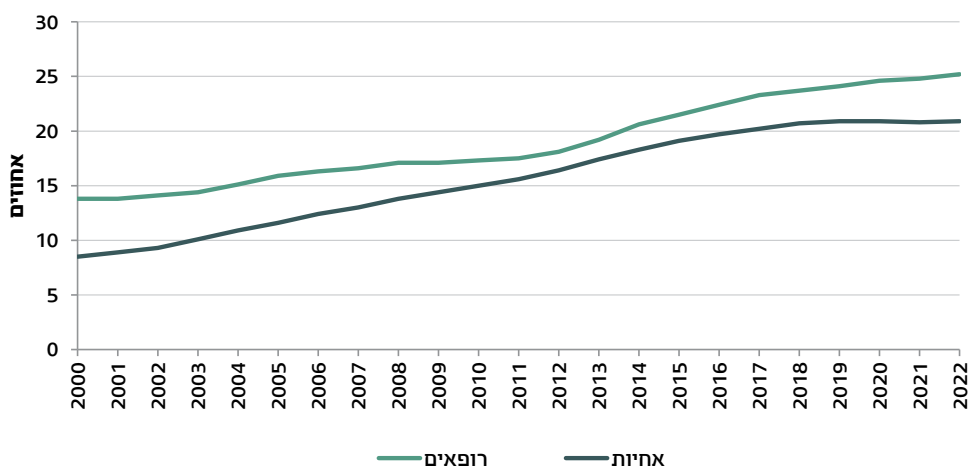
בסוף שנת 2022 היו 44.8 אלף רופאים בעלי רישיון לעסוק ברפואה, אך חלקם (כ-9%) שהו בחו"ל וחלקם לא הועסקו כלל או לא הועסקו בשירותי בריאות. 74.8% מהרופאים בעלי רישיון לעסוק ברפואה בשנת 2022 היו עד גיל 67. חלקם של בני 67 ומעלה (גיל הפרישה לגמלאות) בכלל הרופאים בעלי רישיון לעסוק ברפואה היה 25.2%, כמעט פי שניים מחלקם בשנת 2000. מכלל הרופאים בעלי רישיון לעסוק ברפואה עד גיל 67 - 43.4% היו נשים, עלייה קטנה בהשוואה לשנים קודמות (41.2% בשנת 2010).

בשנת 2022 הועסקו 50.8 אלף אחיות ואחים (שיעור של 5.3 ל-1,000 תושבים), ומהם 90.6% (46.0 אלף) הועסקו בשירותי בריאות (שיעור של 4.8 ל-1,000 תושבים).

19 הנתונים על רופאים מועסקים מתקבלים מעיבוד מיוחד של קבצים מינהליים, ובהם הנתונים העדכניים הם לשנת 2021.

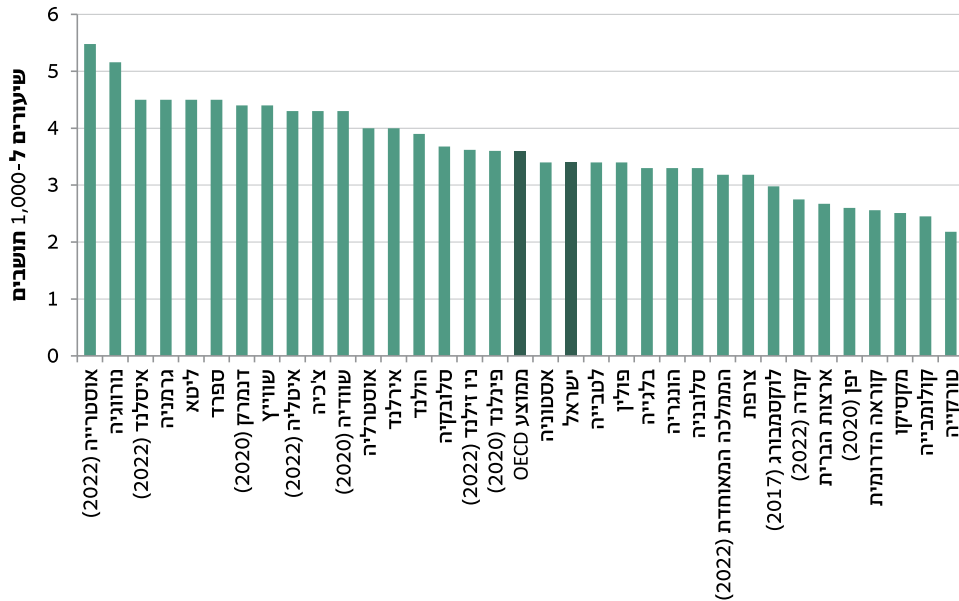
בסוף שנה זו היו 80.4 אלף אחיות בעלות הכשרה בסיעוד - אחיות מוסמכות ואחיות מעשיות. 79.1% מכלל האחיות בעלות הכשרה בסיעוד בשנת 2022 היו עד גיל 67, מרביתן אחיות מוסמכות. חלקן של בנות 67 ומעלה בכלל האחיות בעלות הכשרה בסיעוד היה 20.9%, פי שניים וחצי מחלקן בשנת 2000. מסך בעלי ההרשאה לעסוק בסיעוד עד גיל 67 - 84.4% היו נשים. ניכר כי אחוז האחים, בעלי ההרשאה נמצא במגמת עלייה: מספרם עלה מכ-9% בשנת 2005 לכ-12% בשנת 2015, ובשנת 2022 האחוז עמד על כמעט 16%.

רופאים ואחיות מעל גיל 67 - רופאים מכלל בעלי רישיון לעסוק ברפואה ואחיות מכלל בעלי הכשרה בסיעוד 2022-2000

שיעור הרופאים המועסקים בישראל יציב למדי בעשור האחרון. בשנת 2021 היה השיעור 3.4 ל-1,000 תושבים, זהה לשיעור באסטוניה, בלטיביה ובפולין ונמוך במעט מהשיעור הממוצע במדינות ה-OECD (3.6 ל-1,000 תושבים).

רופאים מועסקים בישראל ובמדינות ה-OECD (1)2021

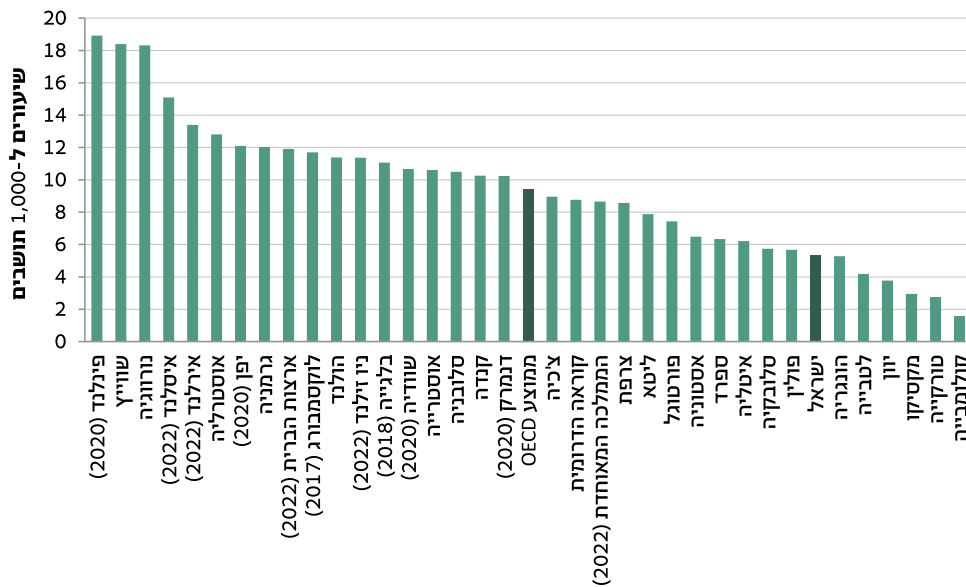

מקור הנתונים: OECD.

(1) במדינות שבתרשים שנת העדכון האחרונה היא 2021, אלא אם כן צוין אחרת.

שיעור האחיות המועסקות בישראל יציב בשנים האחרונות. בשנת 2021 היה השיעור 5.4 ל-1,000 תושבים, דומה לשיעור בהונגריה, בפולין ובסלובקיה וכמחצית מהשיעור הממוצע במדינות ה-OECD (9.4 ל-1,000 תושבים).

אחיות מועסקות בישראל ובמדינות ה-OECD (1)2021

מקור הנתונים: OECD.
(1) במדינות שבתרשים שנת העדכון האחרונה היא 2021, אלא אם כן צוין אחרת.

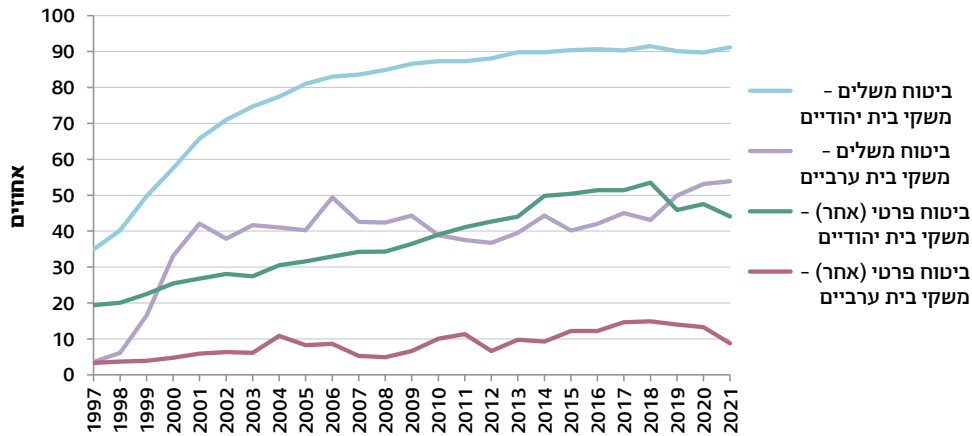
ביטוחי בריאות²⁰

לפי סקר הוצאות משק הבית, במשך השנים חלה עלייה ניכרת באחוז משקי הבית שיש להם הוצאה על ביטוח בריאות משלים, ובשנת 2021 האחוז היה 84.5% בכלל האוכלוסייה (83.9% בשנת 2020, 83.0% בשנת 2019), פי 2.7 מהאחוז (31.5%) בשנת 1997 (שנתיים לאחר החלת חוק ביטוח בריאות ממלכתי). משנת 2013 האחוז יציב למדי, אך נצפית עלייה קטנה משנת 2019. במשקי הבית היהודיים הגיע האחוז ל-91.2% בשנת 2021 - פי 2.6 מהאחוז בשנת 1997 (34.9%). במשקי הבית הערביים היה האחוז נמוך הרבה יותר - 53.9% בשנת 2021, אך הוא היה גבוה משמעותית (פי 15.0) מבשנת 1997 (3.6%). אחוז משקי הבית הערביים שיש להם הוצאה על ביטוח בריאות משלים נמוך מאוד לעומת אחוז משקי הבית היהודיים שיש להם הוצאה על ביטוח זה, אך הפער ביניהם הצטמצם, בעיקר בשנים הראשונות שלאחר החלת החוק (מפי 9.7 בשנת 1997 לפי 1.7 בשנת 2021). אחוז משקי הבית הערביים שיש להם הוצאה על ביטוח בריאות משלים עלה מאוד בשנים הראשונות שלאחר החלת החוק, ומשנת 2001 כמעט לא חל בו שינוי. משנת 2019 האחוז עלה מעט יחסית לשנים הקודמות. לעומת זאת, אחוז משקי הבית היהודיים שיש להם הוצאה על ביטוח בריאות משלים עלה בהתמדה, אך עלייה זו התמתנה בשנים האחרונות.

במשך השנים חלה עלייה ניכרת באחוז משקי הבית שדיווחו על הוצאה בגין ביטוח בריאות פרטי (אחר)²¹, ובשנת 2021 הוא עמד על 37.7% בכלל האוכלוסייה, פי 2.1 מהאחוז בשנת 1997 (17.7%). אחוז משקי הבית היהודיים שדיווחו על הוצאה בגין ביטוח בריאות פרטי (אחר) היה גבוה כל השנים מאחוז משקי הבית הערביים שדיווחו על הוצאה זו, ובשנת 2021 הוא עמד על 44.1% לעומת 8.8%, בהתאמה (פי 5.0). הפער כמעט ולא השתנה לאורך השנים ובשנת 1997 היה פי 5.9 (19.4% ממשקי הבית היהודיים דיווחו על הוצאה בגין ביטוח בריאות פרטי (אחר) לעומת 3.3% ממשקי הבית הערביים). במשקי הבית היהודיים אחוז זה ירד בשנת 2021 לעומת השנים האחרונות, כמו גם האחוז במשקי הבית הערביים שירד באופן ניכר בהשוואה לשנים האחרונות.

20 בשנת 2019 שונתה שיטת האמידה בסקר הוצאות משק הבית, ולכן הנתונים אינם בני השוואה לנתוני שנים קודמות.
21 ביטוח אחר כולל ביטוח בחברת ביטוח, ביטוח שיניים וביטוח אחר (כולל לחצן מצוקה, ביטוח שח"ל, נטלי וכדומה).
משנת 2011 הוא כולל גם ביטוח סיעודי.

משקי בית שיש להם הוצאה על ביטוח בריאות, לפי סוג ביטוח וקבוצת אוכלוסייה (1) 2021-1997

(1) בשנת 2019 חל שבר בסדרה בשל שיטת אמידה חדשה, ולכן הנתונים אינם בני השוואה לנתוני שנים קודמות.

במשך השנים אחוז משקי הבית שיש להם הוצאה על ביטוח בריאות משלים או על ביטוח בריאות פרטי (אחר) עלה בכל חמישוני ההכנסה, אם כי בשנת 2021 נצפתה ירידה קטנה באחוזים אלו. הפער בהוצאות על ביטוח בריאות משלים בין חמישון ההכנסה העליון לחמישון ההכנסה התחתון הצטמצם עם השנים, בעיקר בשנים הראשונות שלאחר החלת חוק ביטוח בריאות ממלכתי. הצמצום בפער נובע ברובו מעלייה גדולה יותר באחוז משקי הבית בחמישון התחתון שיש להם הוצאה על ביטוח זה. בהוצאות על ביטוח בריאות פרטי (אחר), למרות העלייה באחוזים במשך השנים, הפער בין החמישון העליון לחמישון התחתון גבוה, ואף עלה מעט עם השנים.

נמצא כי אחוז משקי הבית שלהם **ביטוח בריאות משלים** עולה ככל שעולות ההכנסות של משק הבית. בשנת 1997 אחוז משקי הבית בחמישון העליון שהיה להם ביטוח משלים היה גבוה פי 3.7 מהאחוז בחמישון התחתון, בשנת 2003 - פי 1.9, בשנת 2009 - פי 1.7, בשנת 2015 - פי 1.7 ובשנת 2021 - פי 1.4. משנת 2004 יותר מ-90% מממשקי הבית בחמישון העליון היו בעלי ביטוח משלים, ומשנת 2009 - יותר מ-95%. משנת 2006 יותר מ-50% ממשקי הבית בחמישון התחתון היו בעלי ביטוח משלים.

בהוצאות על ביטוח בריאות פרטי (אחר) הפער בין חמישוני ההכנסה גדול יותר. הפער גדל וקטן אך נשאר גבוה לאורך השנים בהשוואה לפער בהוצאות על ביטוח בריאות משלים. בשנת 1997 אחוז משקי הבית בחמישון העליון שהיה להם ביטוח פרטי (אחר) היה גבוה פי 5.9 מהאחוז בחמישון התחתון, בשנת 2003 - פי 7.2, בשנת 2009 - פי 8.6, בשנת 2015 - פי 5.1 ובשנת 2021 - פי 8.2.

**משקי בית שיש להם הוצאה על ביטוח בריאות,
לפי סוג ביטוח וחמישוני הכנסה,⁽¹⁾
שנים נבחרות**

אחוזים

2021 ⁽²⁾		2015		2009		2003		1997		חמישון הכנסה
ביטוח פרטי (אחר)	ביטוח משלים	ביטוח פרטי (אחר)	ביטוח משלים	ביטוח פרטי (אחר)	ביטוח משלים	ביטוח פרטי (אחר)	ביטוח משלים	ביטוח פרטי (אחר)	ביטוח משלים	
8.6	68.2	14.6	57.2	6.9	56.8	6.4	46.8	5.5	13.7	1 (תחתון)
21.6	76.8	29.5	78.4	16.4	71.5	14.9	58.4	11.1	19.1	2
35.7	88.8	44.6	89.6	30.3	85.7	23.1	73.8	19.6	32.8	3
51.9	93.3	59.4	93.4	46.1	91.8	32.8	83.7	19.4	40.8	4
70.7	95.4	75.0	96.7	59.0	95.2	46.1	86.6	32.7	50.9	5 (עליון)

(1) חמישוני הכנסה נטו לנפש סטנדרטית.

(2) משנת 2019 חל שבר בסדרה בשל שיטת אמידה חדשה, ולכן הנתונים אינם בני השוואה לנתוני שנים קודמות.

[למילון המונחים](#)

[לנתוני התרשימים](#)

[ללוחות השנתיים - בריאות](#)

[ללוחות השנתיים - עמדות ותחושות הציבור](#)

[לעמוד הנושאי - בריאות](#)

[לעמוד הנושאי - הסקר החברתי](#)

חינוך הוא תהליך של למידה, שבו האדם רוכש ידע, התמצקות, מיומנויות, ערכים או עמדות. חינוך מאפשר לאדם לממש את יכולותיו ומאפשר למדינה להשביח את ההון האנושי שלה ובכך למצות את הפוטנציאל האנושי של אזרחיה.

נתוני חינוך והשכלה כוללים את ההוצאה לחינוך; מערכת החינוך (תלמידים ועובדי הוראה); השכלה גבוהה והכשרה מקצועית. כמו כן, מובאים נתונים על נושאים מיוחדים בחינוך והשכלה. הנתונים מתקבלים ממשד החינוך, ממוסדות להשכלה גבוהה, ממשד הכלכלה והתעשייה, מסקרי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ועוד.

נתונים נבחרים, תשפ"ב (2021/22)

<p>סטודנטים לתואר ראשון באוניברסיטה הפתוחה</p> <p>48.3 אלף</p> <p>מקבלי תארים</p> <p>מכל המוסדות להשכלה גבוהה</p> <p>88.8 אלף</p> <p>מהם:</p> <p>תואר ראשון 54.6 אלף</p> <p>תואר שני 27.6 אלף</p> <p>תואר שלישי 1.7 אלף</p> <p>תעודה אקדמית 4.8 אלף</p> <p>תלמידים בחינוך על-תיכון (לא-אקדמי)</p> <p>60.5 אלף</p> <p>מקבלי תעודה בחינוך על-תיכון (לא-אקדמי) (2021)</p> <p>16.8 אלף</p> <p>תלמידים בקורסים להכשרה מקצועית למבוגרים בפיקוח משרד הכלכלה והתעשייה (2021)</p> <p>63.3 אלף</p> 	<p>נבחנים בבחינות הבגרות</p> <p>80.4%</p> <p>מהנבחנים היו זכאים לתעודת בגרות</p> <p>נשירת תלמידים ממערכת החינוך (שבפיקוח משרד החינוך)</p> <p>(בתשפ"ב - 2021/22 ובמעבר לשנת תשפ"ג 2022/23)</p> <p>16.1 אלף (1.4%)</p> <p>מתלמידי כיתות ז-יב (לא כולל ערביי ירושלים) נשרו מהמערכת</p> <p>מהם 11.8 אלף לא עברו למסגרת לימוד חלופית</p> <p>השכלה גבוהה, השכלה על-תיכונית (לא-אקדמית) והכשרה מקצועית</p> <p>סטודנטים באוניברסיטאות, במכללות האקדמיות ובמכללות האקדמיות לחינוך</p> <p>303.1 אלף</p> <p>מהם:</p> <p>לתואר ראשון 214.5 אלף</p> <p>לתואר שני 68.7 אלף</p> <p>לתואר שלישי 12.1 אלף</p> <p>לתעודה אקדמית 7.8 אלף</p>	<p>הוצאה לאומית לחינוך (2022)</p> <p>132.0 מיליארד ש"ח</p> <p>7.5% מהתמ"ג</p> <p>(לעומת 123.2 מיליארד ש"ח, 7.8% מהתמ"ג, בשנת 2021)</p> <p>מערכת החינוך בתי ספר תלמידים</p> <p>1.91 מיליון בחינוך היסודי</p> <p>1.119 מיליון בחינוך העל-יסודי</p> <p>795.9 אלף עובדי הוראה</p> <p>194.2 אלף</p> <p>מעונות יום וחינוך קדם-יסודי</p> <p>ילדים בני 0-7</p> <p>884.5 אלף</p> <p>גננות בגנים</p> <p>26.3 אלף</p>
--	---	--

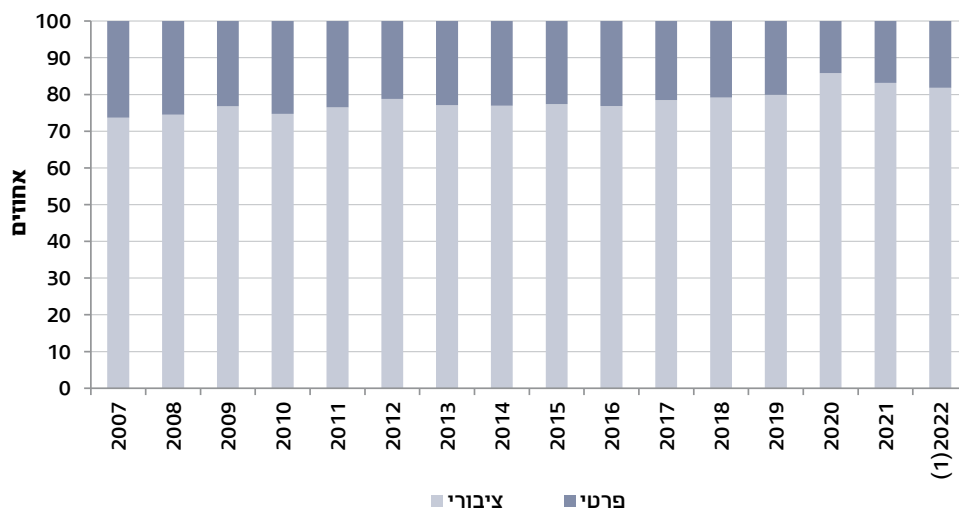
הוצאה לחינוך

הוצאה לאומית לחינוך¹

בשנת 2022 הסתכמה ההוצאה הלאומית לחינוך ב-132.0 מיליארד ש"ח (7.5% מהתמ"ג), לעומת 123.2 מיליארד ש"ח (7.8% מהתמ"ג) בשנת 2021.

81.8% מההוצאה הייתה במימון ציבורי (ממשלה, רשויות מקומיות ומוסדות ממשלתיים ללא כוונת רווח), ו-18.2% - במימון פרטי (משקי בית, מלכ"רים המשרתים את משקי הבית ותרומות).

הוצאה לאומית לחינוך, לפי מגזר מממן
2022-2007

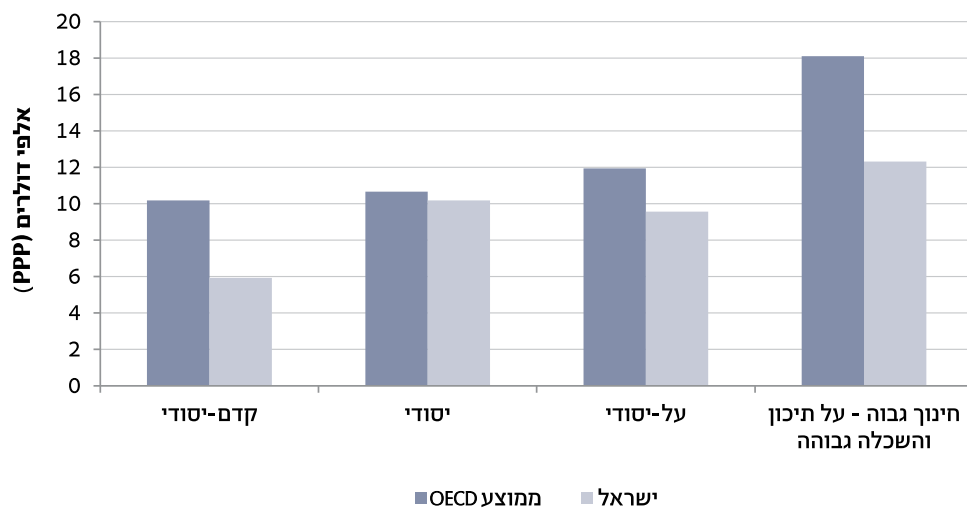
(1) נתונים ארעיים.

בישראל ההוצאה הלאומית לחינוך (לא כולל בני 0-3; לא כולל תוכניות חינוך נוספות) כאחוז מהתמ"ג היא מהגבוהות במדינות ה-OECD. בשנת 2020 ההוצאה הלאומית לחינוך כאחוז מהתמ"ג בישראל הייתה גבוהה במיוחד - 7.3%, לעומת 5.8% בממוצע במדינות ה-OECD.

1 בהוצאה הלאומית לחינוך נכללות ההוצאות השוטפות בכל מוסדות החינוך הציבוריים והפרטיים (מחינוך קדם-יסודי ועד להשכלה גבוהה), הוצאות משקי בית לשיעורים פרטיים, לספרי לימוד וכדומה, וכן הוצאות לבניית מוסדות חינוך חדשים ולרכישת ציוד (השקעות בנכסים קבועים).

השוואת ההוצאה הממוצעת לחינוך לתלמיד במחירים בין-לאומיים קבועים (במונחי שווי כוח הקנייה: PPP – Purchasing Power Parity) מראה כי בכל דרגי החינוך הייתה ההוצאה בישראל נמוכה מההוצאה הממוצעת במדינות ה-OECD. בבחינת פערים אלו יש להביא בחשבון שאחוז הצעירים בישראל גבוה מאחוז הצעירים הממוצע במדינות ה-OECD.

הוצאה ממוצעת לחינוך לתלמיד במוסדות ציבוריים ובמוסדות פרטיים בישראל ובמדינות ה-OECD (ממוצע), לפי דרג חינוך 2020

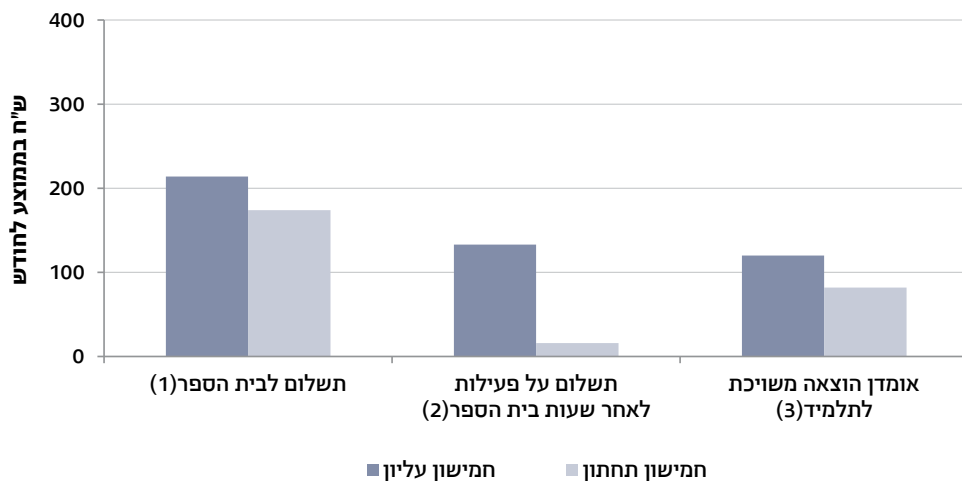

מקור הנתונים: OECD, Education at a Glance 2023.

הוצאה פרטית לתלמיד עבור שירותי חינוך

ההוצאה הפרטית לתלמיד עבור שירותי חינוך בשנת 2020 הייתה 341 ש"ח למשק בית בממוצע לחודש. בחלוקת משקי הבית לחמישונים, לפי הכנסה נטו לנפש סטנדרטית, נמצא כי בחמישון העליון הגיעה ההוצאה ל-467 ש"ח בממוצע לחודש, פי 1.7 מההוצאה בחמישון התחתון - 272 ש"ח בממוצע לחודש.

הוצאה פרטית לתלמיד עבור שירותי חינוך, לפי חמישוני הכנסה של משק הבית 2020

(1) כולל תשלום חובה ותשלום רשות.

(2) כולל הוצאות עבור חוגים, שיעורים פרטיים ומבחנים.

(3) כולל הוצאות לרכישת ספרים ומחברות, כלי כתיבה, מחשב וציוד נלווה, שירותי אינטרנט ומיניו לספרייה.

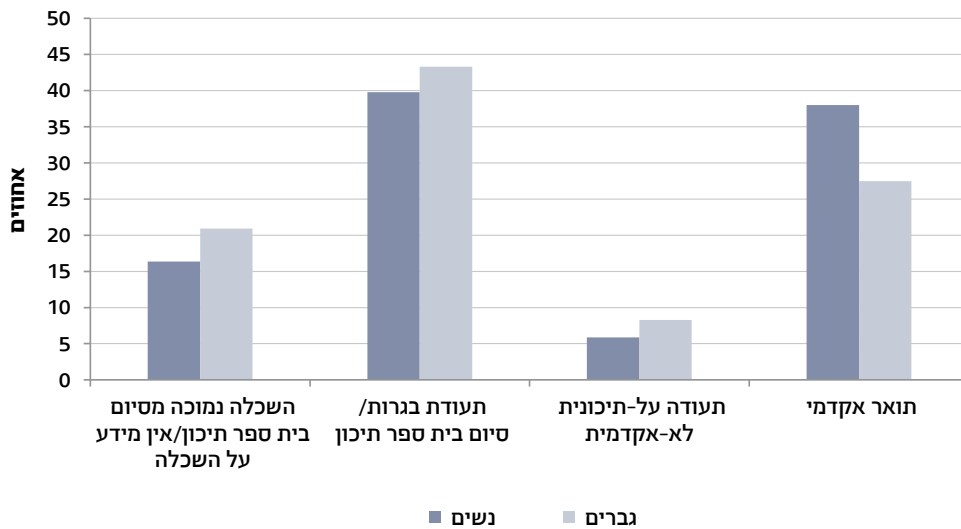
רמת השכלה של בני 25-66

מטרתו של מרשם ההשכלה היא לספק מידע מקיף ומפורט ככל האפשר על רמת ההשכלה של האוכלוסייה בישראל. לכל אדם ממרשם התושבים מחושבת רמת ההשכלה לפי נתונים מינהליים המתקבלים בלמ"ס על השכלה בארץ או בחו"ל. הנתונים מתקבלים ממקורות שונים כגון משרד החינוך, משרד העבודה ומוסדות להשכלה גבוהה.

רמת השכלה לפי מין

השוואת רמת ההשכלה בין נשים לגברים מראה כי אחוז בעלי תואר אקדמי גבוה יותר בקרב נשים מבקרב גברים (38.0% ו-27.5%, בהתאמה). אחוז הנשים שהתעודה הגבוהה ביותר שלהן היא תעודת בגרות או סיום בית ספר תיכון נמוך מזה של הגברים (39.8% ו-43.3%, בהתאמה), כנראה כתוצאה מכך שנשים בעלות תעודת בגרות רוכשות תואר אקדמי יותר מגברים.

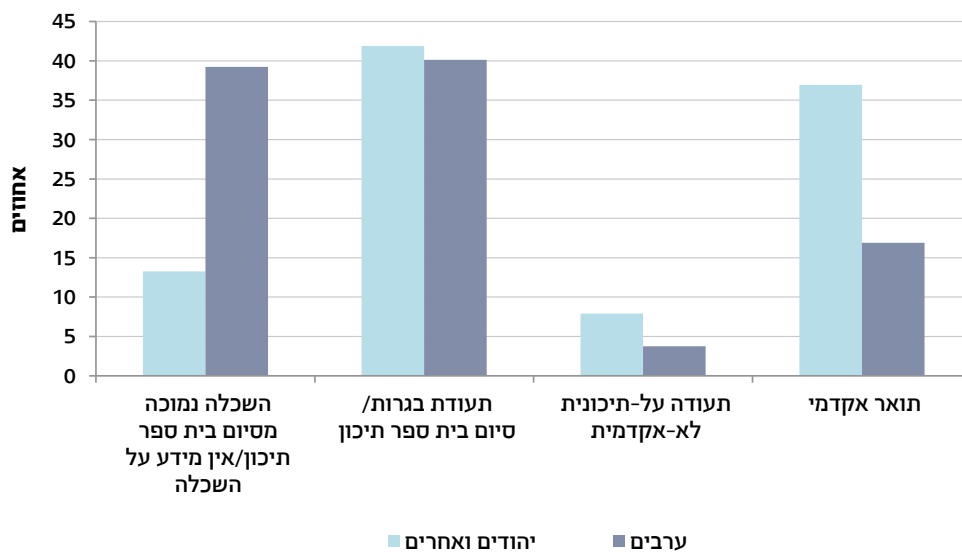
בני 25-66, לפי רמת השכלה ומין
2021

רמת השכלה לפי קבוצת אוכלוסייה

בשנת 2021 נכללו במרשם השכלה 3,364,314 יהודים ואחרים ו-873,951 ערבים בני 25-66. בחינת רמת ההשכלה בקבוצות האוכלוסייה האלה מראה כי קיימים הבדלים בין יהודים ואחרים לערבים. נמצא כי 37.0% מהיהודים ואחרים היו בעלי תואר אקדמי לעומת 16.9% מהערבים (פער של 2.2). בקרב יהודים ואחרים, 13.2% בלבד היו בעלי השכלה נמוכה מסיום בית ספר תיכון לעומת 39.2% בקרב ערבים (פער של 3.0).

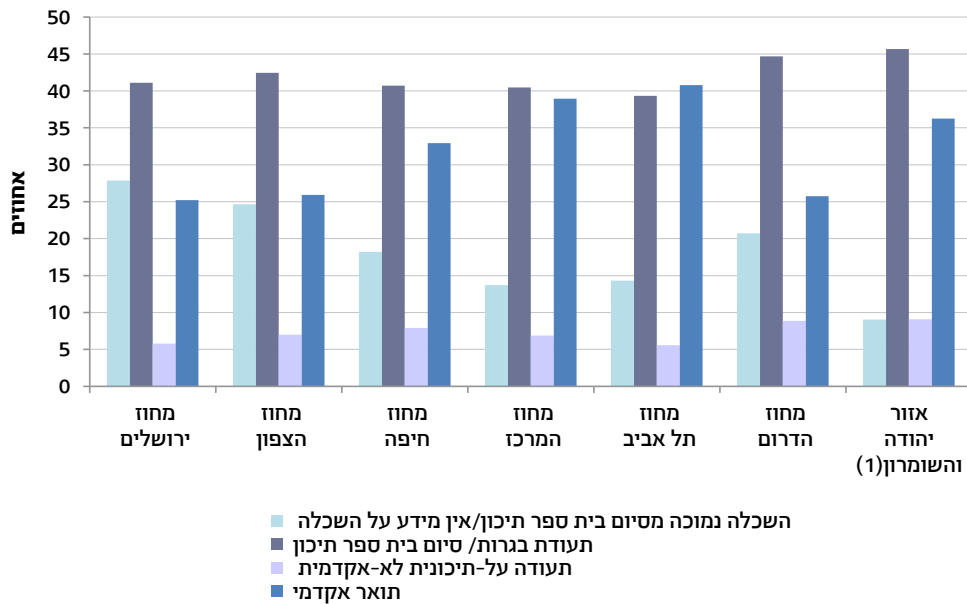
בני 25-66, לפי רמת השכלה וקבוצת אוכלוסייה 2021

רמת השכלה לפי מחוז מגורים

במחוז תל אביב ובמחוז המרכז אחוז האקדמאים היה הגבוה ביותר: 40.8% ו-39.0%, בהתאמה. מחוזות אלו משויכים לאשכול חברתי-כלכלי 8, ובהם נמצאות ארבע מתוך תשע האוניברסיטאות בישראל, וכן מספר רב של מכללות. השיעורים הגבוהים ביותר של בעלי השכלה נמוכה מסיום תיכון או שאין מידע על השכלתם נמצאים במחוז ירושלים ובמחוז הצפון (27.9% ו-24.7%, בהתאמה).

בני 25-66, לפי רמת השכלה ומחוז מגורים
2021

(1) יישובים ישראליים.

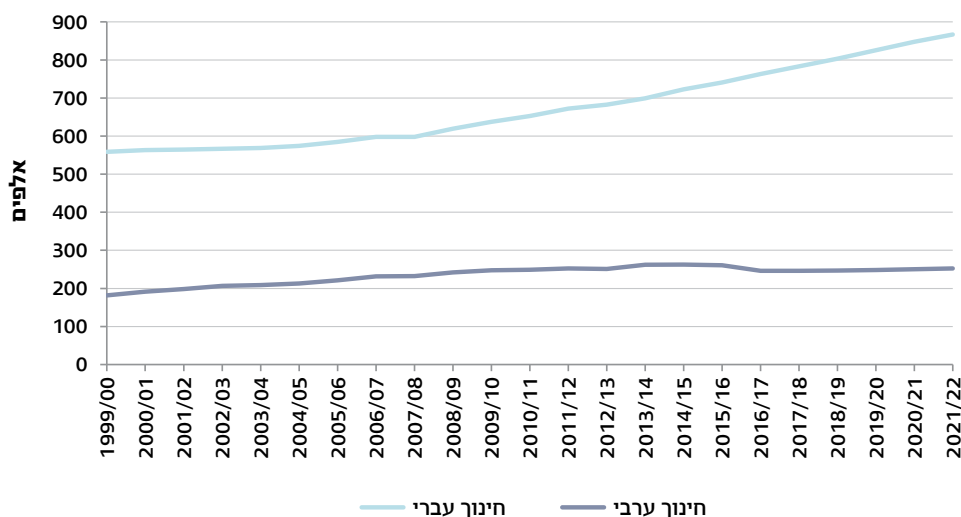
מערכת החינוך

בשנת תשפ"ב (2021/22)² למדו בבתי הספר היסודיים והעל-יסודיים 1.91 מיליון תלמידים ולימדו בהם 194.2 אלף עובדי הוראה. נוסף על כך, בחינוך הקדם-יסודי ובמעונות היום היו בשנה זו 884.5 אלף ילדים בני 0-7. בגנים שבפיקוח משרד החינוך היו 26.3 אלף גננות.

חינוך יסודי

בשנת תשפ"ב (2021/22) למדו 1.119 מיליון תלמידים בבתי ספר יסודיים (77.5% בחינוך העברי ו-22.5% בחינוך הערבי). בשנים תש"ס-תשפ"ב (1999/00-2021/22) עלה מספר התלמידים, הן בחינוך העברי והן בחינוך הערבי (55.2% ו-38.8% בהתאמה), אולם בשנים תשע"ז-תשפ"ב (2016/17-2021/22) מספר התלמידים בחינוך העברי עלה ב-13.6%, ואילו מספר התלמידים בחינוך הערבי עלה ב-2.3%.

תלמידים בחינוך היסודי - חינוך עברי וחינוך ערבי
תש"ס-תשפ"ב (1999/00-2021/22)

² שנת לימודים מתחילה במהלך שנה לועזית אחת ומסתיימת במהלך השנה הלועזית שאחריה. כך למשל, שנת תשפ"ב החלה ב-2021 והסתיימה ב-2022. שנת לימודים מצוינת באותיות עבריות, ולצידה השנים הלועזיות (2021/22). מועד ההתחלה ומועד הסיום של שנת הלימודים משתנים בהתאם למסגרת הלימודים. כך לדוגמה, שנת לימודים במערכת החינוך מתחילה ב-1 בספטמבר ומסתיימת ב-31 באוגוסט, ושנת לימודים אקדמית מתחילה באוקטובר ומסתיימת בספטמבר.

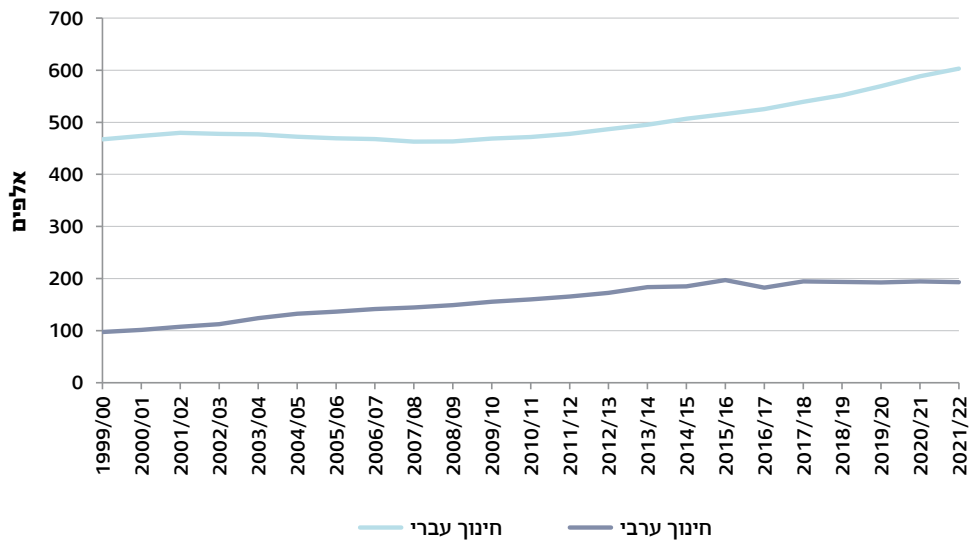
פיקוח בחינוך העברי

בחינוך העברי שלושה זרמים עיקריים: ממלכתי, ממלכתי-דתי וחרדי. רוב תלמידי החינוך העברי לומדים בבתי ספר בפיקוח הממלכתי, אך בשנים תש"ס-תשפ"ב (1999/00-2021/22) ירד חלקם בבתי ספר יסודיים מ-60.4% ל-50.2%. באותן השנים אחוז התלמידים שלמדו בבתי ספר יסודיים בפיקוח הממלכתי-דתי היה יציב (19.2%-ו-18.8%, בהתאמה), ואילו אחוז התלמידים שלמדו בבתי ספר יסודיים בפיקוח החרדי עלה מ-20.4% ל-31.0%.

חינוך על-יסודי

בשנת תשפ"ב (2021/22) למדו 795.9 אלף תלמידים בבתי ספר על-יסודיים (75.8% בחינוך העברי ו-24.2% בחינוך הערבי). בשנים תש"ס-תשפ"ב (1999/00-2021/22) מספר התלמידים בחינוך העברי עלה במתינות (29.0%), ואילו מספר התלמידים בחינוך הערבי כמעט הוכפל.

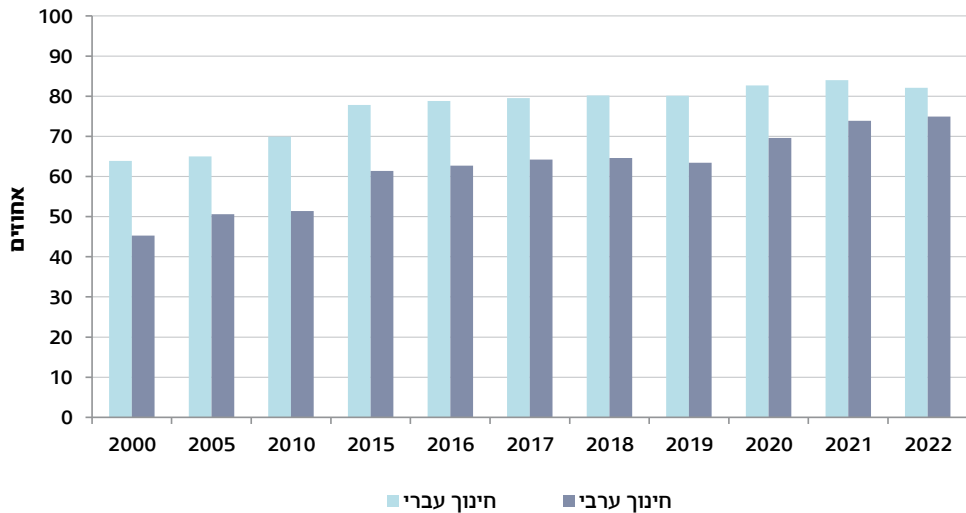
תלמידים בחינוך העל-יסודי - חינוך עברי וחינוך ערבי
תש"ס-תשפ"ב (1999/00-2021/22)

זכאים לתעודת בגרות

בשנת 2022 (מחזור שנת הלימודים תשפ"ב) 80.4% מהנבחנים בבחינות הבגרות היו זכאים לתעודה. אחוז הזכאים בחינוך העברי (82.1%) היה גבוה לעומת אחוז הזכאים בחינוך הערבי (74.9%). בחינוך העברי אחוז הזכאים בפיקוח החרדי (34.1%) היה נמוך מאוד לעומת אחוז הזכאים בפיקוח הכללי (88.5%) ובפיקוח מינהל החינוך הדתי (88.4%).

זכאים לתעודת בגרות מהנבחנים - חינוך עברי וחינוך ערבי שנים נבחרות

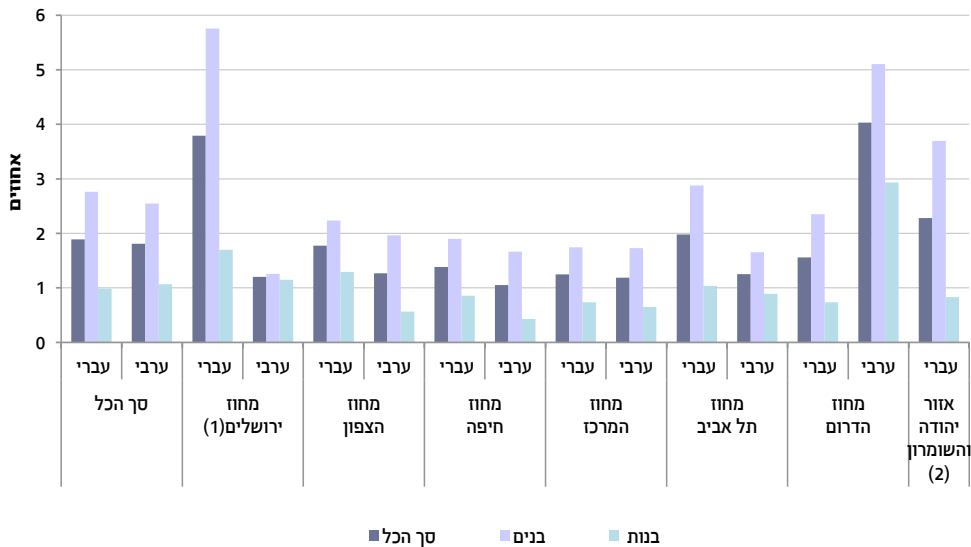
נשירה ממערכת החינוך - בחשפ"ב ובמעבר לתשפ"ג

מתוך כלל תלמידי כיתות ז-יב במערכת החינוך שבפיקוח משרד החינוך, 16.1 אלף נשרו במהלך שנת תשפ"ב (2021/22) או במעבר לשנת תשפ"ג (2022/23).³

11.8 אלף מהנושרים לא עברו למסגרת לימוד חלופית, וחלקם בקרב כלל תלמידי כיתות ז-יב היה 1.4% (1.4% מתלמידי החינוך העברי ו-1.5% מתלמידי החינוך הערבי). אחוז הנושרים בשנת תשפ"ב או במעבר לתשפ"ג היה גבוה מאחוז הנושרים בשנת תשפ"א (2020/21) או במעבר לתשפ"ב (2021/22) - 11.0 אלף (1.3%). ייתכן כי עלייה זו משקפת את החזרה המלאה ללימודים בכיתות לאחר מגפת הקורונה.

האחוז הגבוה ביותר של נושרים בקרב בנים נמצא בחינוך העברי שבמחוז ירושלים (5.8%). בכל המחוזות אחוז הבנים שנשרו גדול מאחוז הבנות שנשרו, הן בחינוך העברי והן בחינוך הערבי.

תלמידי כיתות ז-יב שנשרו ממערכת החינוך במהלך שנת תשפ"ב
(2021/22) או במעבר לשנת תשפ"ג (2022/23),
לפי מחוז מגורים ומין - חינוך עברי וחינוך ערבי

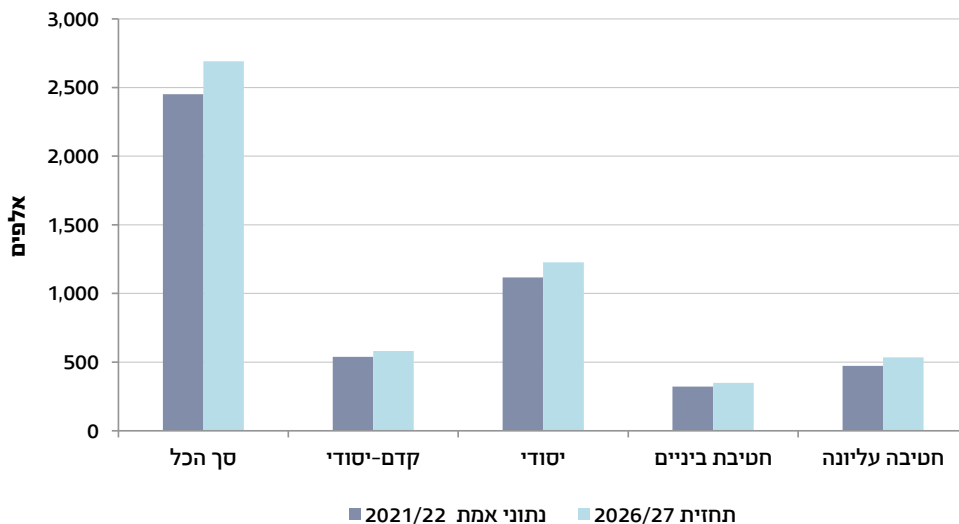
- (1) לא כולל את התלמידים המתגוררים בירושלים ולומדים בחינוך הערבי.
- (2) כולל את התלמידים הלומדים בחינוך העברי בלבד.

³ הואיל ואין נתונים זמינים על מוסדות חינוך רבים במזרח ירושלים, הנתון אינו כולל את התלמידים הערבים תושבי העיר.

תחזית תלמידים למערכת החינוך

בשנת תשפ"ז (2026/27) מספר התלמידים הכולל במערכת החינוך צפוי להיות כ-2.691 מיליון, לעומת כ-2.451 מיליון בשנת תשפ"א (2020/21) (תוספת של כ-240 אלף תלמידים, עלייה של 9.8%). בגני הילדים צפויים להיות כ-581 אלף תלמידים לעומת כ-540 אלף תלמידים, בהתאמה (תוספת של כ-42 אלף תלמידים, עלייה של 7.7%). בבתי הספר צפויים ללמוד כ-2.110 מיליון תלמידים לעומת כ-1.911 מיליון תלמידים, בהתאמה (תוספת של כ-199 אלף תלמידים, עלייה של 10.4%).

תלמידים במערכת החינוך בשנת תשפ"ב (2021/22) ותחזית לשנת תשפ"ז (2026/27), לפי דרג חינוך

עובדי הוראה

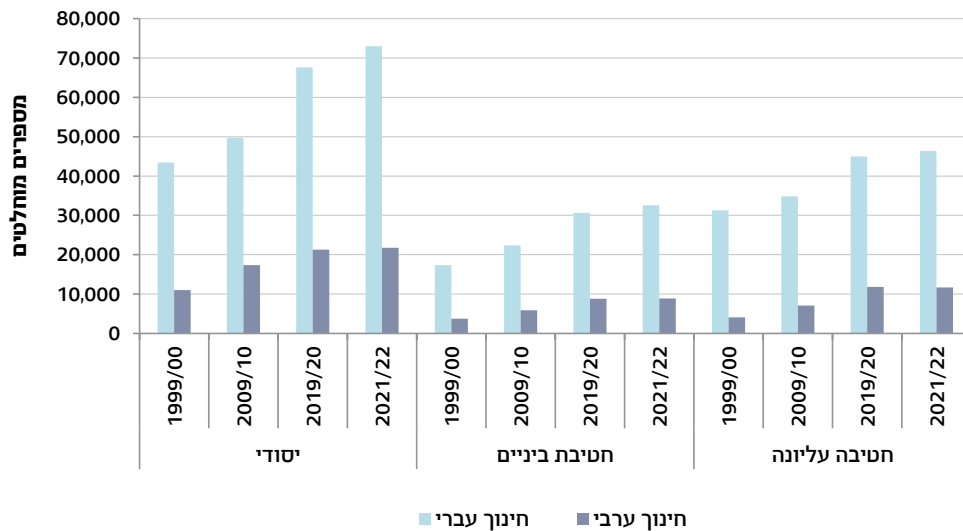
מספר עובדי הוראה

בשנת תשפ"ב (2021/22) לימדו בבתי ספר יסודיים בחינוך העברי 73.0 אלף עובדי הוראה, לעומת 43.4 אלף בשנת תש"ס (1999/00), עלייה של 68.0%. בחינוך הערבי גדל מספרם בשנים אלו מ-11.0 אלף ל-21.7 אלף, בהתאמה, גידול של 97.7%.

בחטיבות הבינים בחינוך העברי לימדו בשנת תשפ"ב (2021/22) 32.6 אלף עובדי הוראה, לעומת 17.4 בשנת תש"ס (1999/00), עלייה של 87.4%. בחינוך הערבי גדל מספרם בשנים אלו מ-3.7 אלף ל-8.9 אלף, בהתאמה, עלייה של 138.3%.

בחטיבות העליונות בחינוך העברי לימדו בשנת תשפ"ב (2021/22) 46.3 אלף עובדי הוראה, לעומת 31.3 בשנת תש"ס (1999/00), עלייה של 48.1%. בחינוך הערבי גדל מספרם בשנים אלו מ-4.1 אלף ל-11.7 אלף, בהתאמה, עלייה של 185.5%.

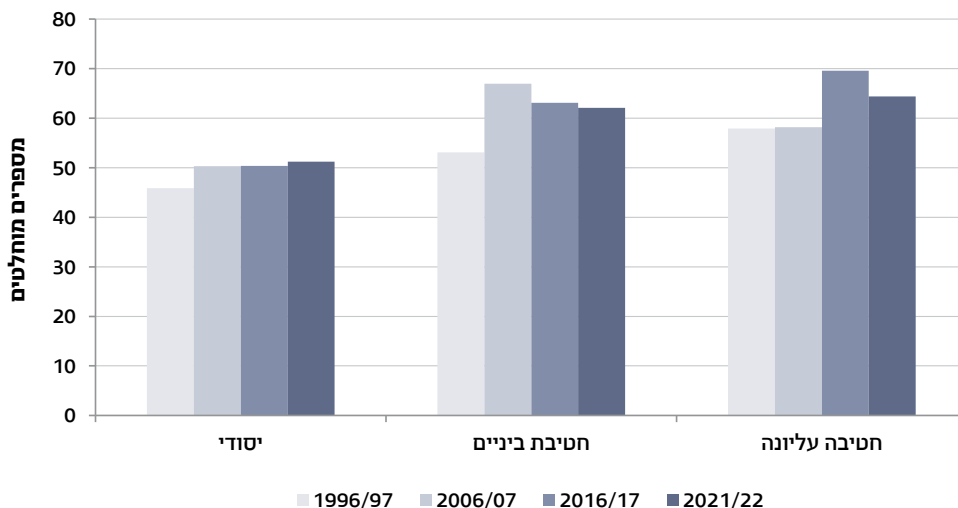
עובדי הוראה, לפי דרג חינוך - חינוך עברי וחינוך ערבי שנים נבחרות

ממוצע שעות עבודה שבועיות לכיתה⁴

בשנים תשנ"ז-תשפ"ב (1996/97-2021/22) ממוצע שעות העבודה השבועיות לכיתה בבתי ספר יסודיים עלה מ-45.9 שעות ל-51.2 שעות (עלייה של 11.5%); בחטיבות הביניים עלה מ-53.1 שעות ל-62.1 שעות (גידול של 16.9%); בחטיבות העליונות עלה מ-57.9 שעות ל-64.4 שעות (עלייה של 11.2%).

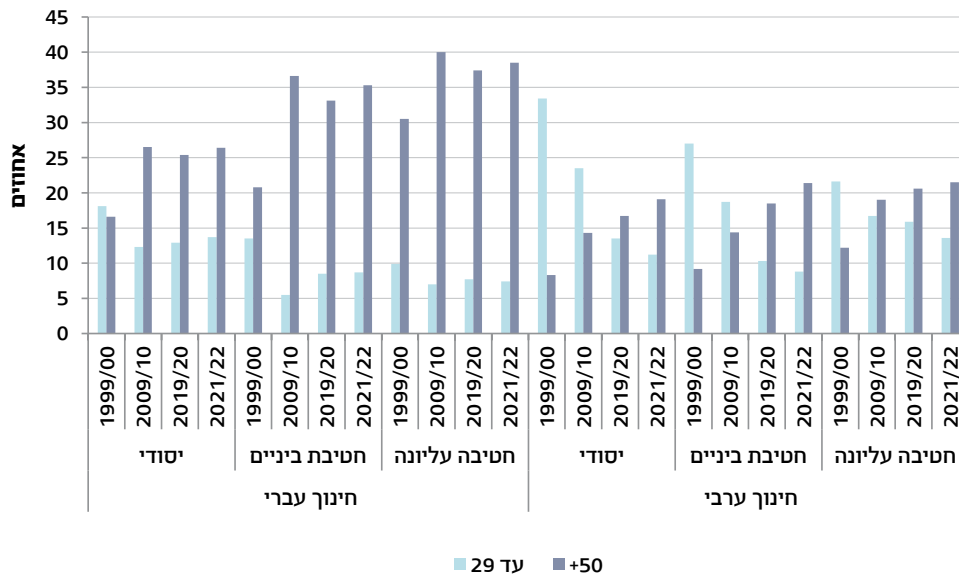
ממוצע שעות עבודה שבועיות לכיתה, לפי דרג חינוך שנים נבחרות

עובדי הוראה, לפי דרג חינוך וגיל

בשנים תש"ס-תשפ"ב (1999/00-2021/22) הלך ופחת שיעורם של המורים הצעירים (עד גיל 29), ומנגד עלה שיעורם של המורים הוותיקים (בני 50 ומעלה). מגמה זו בלטה במיוחד בחינוך הערבי.

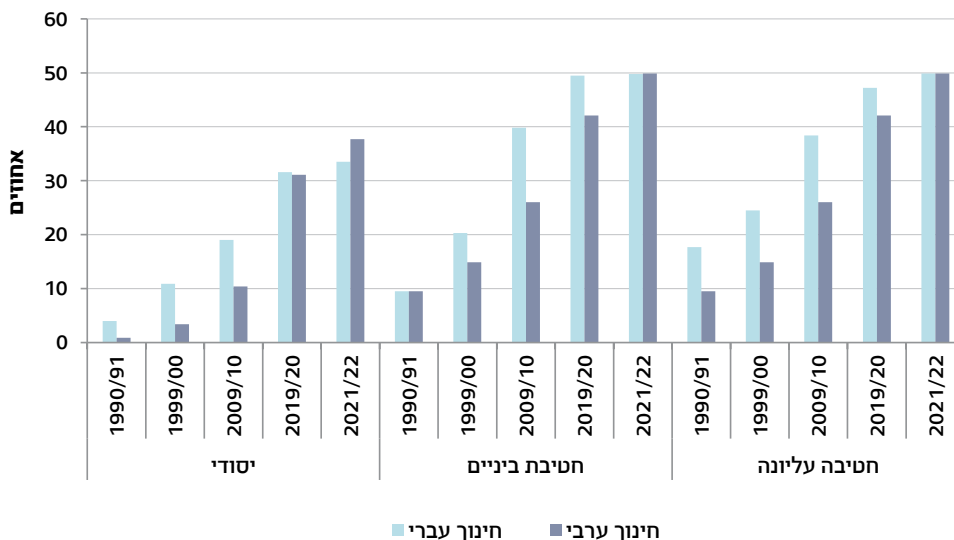
עובדי הוראה, לפי דרג חינוך וגיל - חינוך עברי וחינוך ערבי שנים נבחרות

עובדי הוראה בעלי דרגת שכר תואר שני ומעלה⁵

בשנים תשנ"א-תשפ"ב (1990/91-2021/22) גדל באופן ניכר שיעור עובדי ההוראה בעלי דרגת שכר תואר שני ומעלה. גידול זה ניכר בכל דרגי החינוך, הן בחינוך העברי והן בחינוך הערבי.

עובדי הוראה בעלי דרגת שכר תואר שני ומעלה,⁽¹⁾
לפי דרג חינוך - חינוך עברי וחינוך ערבי
שנים נבחרות

(1) כולל דרגות שכר "שוות ערך" לדרגות שכר אקדמיות.

השכלה גבוהה,⁶ השכלה על-תיכונית (לא-אקדמית)⁷ והכשרה מקצועית

מערכת ההשכלה הגבוהה כללה בשנת תשפ"ב (2021/22) 303.1 אלף סטודנטים באוניברסיטאות (לא כולל תואר ראשון באוניברסיטה הפתוחה), במכללות האקדמיות ובמכללות האקדמיות לחינוך (214.5 אלף למדו לתואר ראשון, 68.7 אלף - לתואר שני, 12.1 אלף - לתואר שלישי ו-7.8 אלף - לתעודה אקדמית, כולל תעודת הוראה). נוסף עליהם למדו 48.3 אלף סטודנטים לתואר ראשון באוניברסיטה הפתוחה.

בשנת תשפ"ב (2021/22) היו 88.8 אלף מקבלי תארים מכל המוסדות להשכלה גבוהה (54.6 אלף מקבלי תואר ראשון, 27.6 אלף מקבלי תואר שני, 1.7 אלף מקבלי תואר שלישי ו-4.8 אלף מקבלי תעודה אקדמית, כולל תעודת הוראה).

בשנת תשפ"א (2020/21) למדו במכינות קדם-אקדמיות 14.0 אלף תלמידים: 10.9 אלף למדו במסלול ייעודי (52.0% במדעי הרוח והחברה, 39.2% במדעים המדויקים ובהנדסה, 8.7% במדעי הטבע והחיים), 1.1 אלף למדו במסלול בגרות, 1.9 אלף למדו במסלול קדם-ייעודי, ו-71 למדו במסלול להשלמת 12 שנות לימוד.

בחינוך העל-תיכון (לא-אקדמי) למדו בשנת תשפ"ב (2021/22) 60.5 אלף תלמידים.

בשנת 2021 היו 16.8 אלף מקבלי תעודה בחינוך העל-תיכון (לא-אקדמי).

63.3 אלף תלמידים למדו בשנת 2021 בקורסים להכשרה מקצועית למבוגרים בפיקוח משרד הכלכלה והתעשייה.

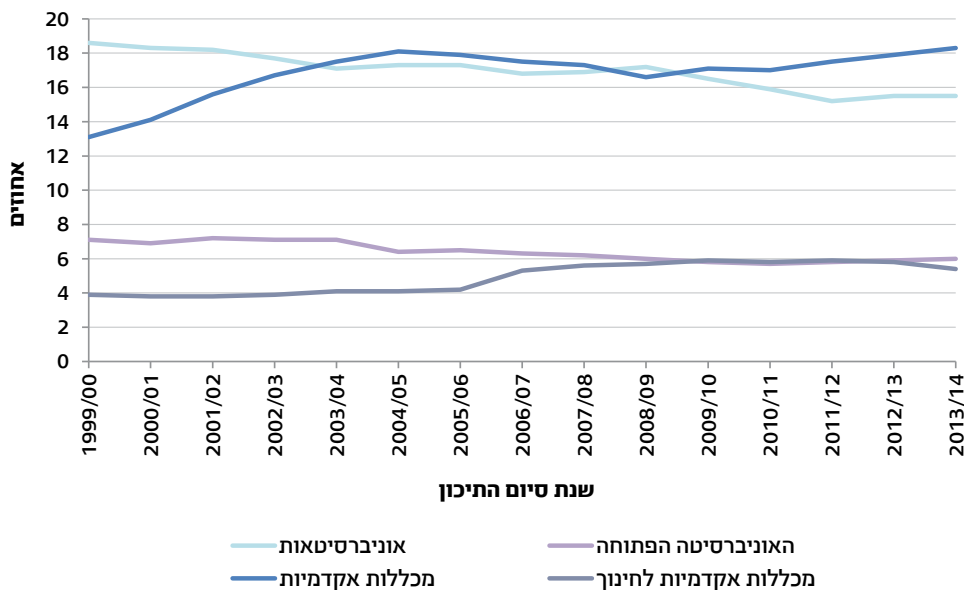
6 נתוני האוניברסיטאות כוללים את נתוני האוניברסיטה הפתוחה, מלבד תואר ראשון באוניברסיטה הפתוחה. הסיבה לכך היא מאפייני האוניברסיטה הפתוחה, המייחדים אותה מיתר המוסדות להשכלה גבוהה: קבלה פתוחה ללימודי תואר ראשון (ללא דרישות מוקדמות) וגמישות בבחירת מסלול הלימודים האישי ומשך הלימודים לקראת תואר זה. כולל נתונים על תלמידים ומקבלי תעודה בכיתות יג-יד בחינוך טכנולוגי על-תיכוני שבפיקוח משרד החינוך, נתונים על תלמידים ומקבלי תעודה של המכון הממשלתי להכשרה בטכנולוגיה ובמדע (מה"ט) שבפיקוח משרד העבודה וכן נתונים על תלמידים ומקבלי תעודת "מורה מוסמך בכיר" במוסדות להכשרת עובדי הוראה שבפיקוח משרד החינוך מלבד. הנתונים אינם כוללים לימודים במוסדות פרטיים שאינם מפוקחים (כגון קורסי הכשרה בנושאים טכנולוגיים).

המשך ללימודים גבוהים אקדמיים (תואר ראשון)⁸

בשנים האחרונות עלה אחוז מסיימי התיכון שהמשיכו ללימודים גבוהים אקדמיים (תואר ראשון) בתוך שמונה שנים מסיום התיכון (עבור מסיימי תיכון בשנת תשע"ד, 2013/14 - המעקב הוא עד תשפ"ב - 2021/22). אחוז הממשיכים ללימודים גבוהים אקדמיים בקרב מסיימי תיכון בשנת תשע"ד (2013/14) היה גבוה מהאחוז בקרב מסיימי תיכון בשנת תשנ"ג (1992/93) - 45.1% לעומת 41.8%, בהתאמה.

בחינת המשך הלימודים לפי סוג מוסד להשכלה גבוהה מצביעה על ירידה באחוז הממשיכים ללימודים באוניברסיטאות (לא כולל האוניברסיטה הפתוחה) - מ-18.6% בקרב מסיימי תיכון בשנת תש"ס (1999/00) ל-15.5% בקרב מסיימי תיכון בשנת תשע"ד (2013/14). לעומת זאת, באחוז הממשיכים ללימודים במכללות האקדמיות חלה עלייה (מ-13.1% ל-18.3%, בהתאמה).

מסיימי תיכון שהמשיכו ללימודי תואר ראשון בתוך שמונה שנים מסיום הלימודים (מעקב עד תשפ"ב - 2021/22), לפי שנת סיום התיכון וסוג מוסד להשכלה גבוהה⁽¹⁾ (תש"ס-תשע"ד (1999/00-2013/14))

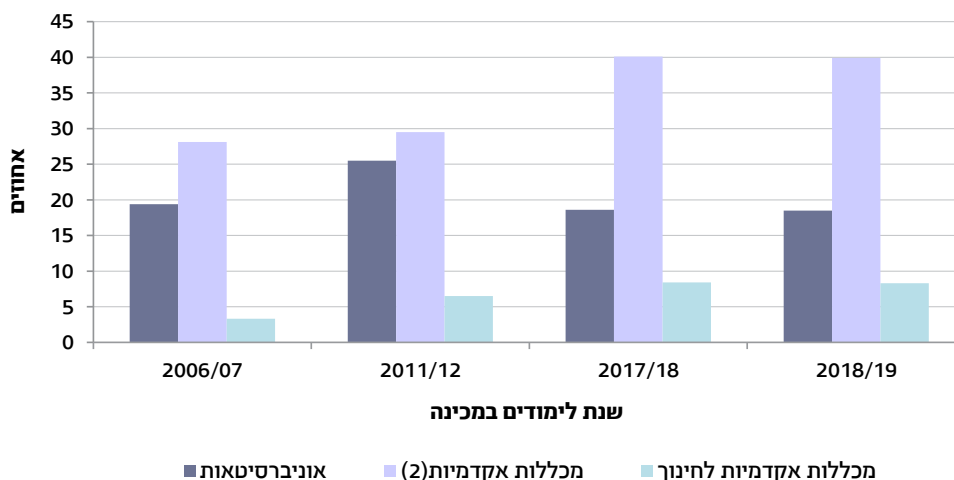

(1) לא כולל האוניברסיטה הפתוחה.

8 לא כולל מסיימי תיכון בחינוך העברי או בחינוך הערבי שהמשיכו ללימודים בחו"ל.

בקרב מסיימי תיכון בשנת תשע"ד (2013/14) נמצא פער גדול בין החינוך העברי לחינוך הערבי באחוז הזכאים לתעודת בגרות שהמשיכו ללימודים גבוהים אקדמיים (65.2%-ו 49.4%, בהתאמה). בקרב תלמידי מכינות קדם-אקדמיות, אחוז הממשיכים ללימודים גבוהים אקדמיים בתוך שלוש שנים (מעקב עד תשפ"ב - 2021/22) עלה מ-50.7% בשנת תשס"ז (2006/07) ל-66.7% בשנת תשע"ט (2018/19). אחוז הממשיכים ללמוד במכללות האקדמיות עלה מ-28.1% ל-39.9%, בהתאמה.

**תלמידי מכינות קדם-אקדמיות שהמשיכו ללימודי תואר ראשון
בתוך שלוש שנים מסיום המכינה (מעקב עד תשפ"ב - 2021/22),
לפי שנת לימודים במכינה וסוג מוסד להשכלה גבוהה⁽¹⁾
שנים נבחרות**

(1) לא כולל האוניברסיטה הפתוחה.
 (2) נתוני אוניברסיטת רייכמן (לשעבר "המרכז הבינתחומי הרצליה") נכללו בנתוני המכללות האקדמיות עד שנת תשפ"א (2020/21); משנת תשפ"ב (2021/22) נתוני המוסד נכללים בנתוני האוניברסיטאות.

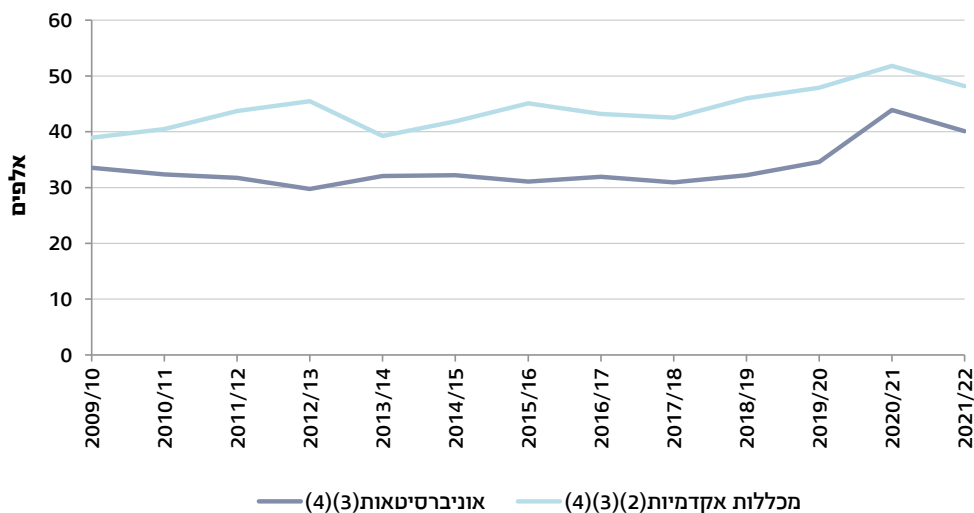
תואר ראשון

מועמדים ללימודי תואר ראשון

בשנת תשפ"ב (2021/22) נרשמו 40.1 אלף מועמדים ללימודי תואר ראשון באוניברסיטאות ו-48.2 אלף מועמדים ללימודי תואר ראשון במכללות האקדמיות. בשנים תש"ע-תשפ"ב (2009/10-2021/22) מספר המועמדים ללימודים באוניברסיטאות עלה ב-19.6%, ומספר המועמדים ללימודים במכללות האקדמיות עלה ב-23.8%.

בשנת תשפ"ב (2021/22) 74.6% מהמועמדים שנרשמו לאוניברסיטאות התקבלו ללימודי תואר ראשון, לעומת 85.3% מהמועמדים שנרשמו למכללות האקדמיות (אחוזי הקבלה למקצוע בעדיפות ראשונה היו 63.4% ו-76.6%, בהתאמה).

מועמדים ללימודי תואר ראשון, לפי סוג מוסד להשכלה גבוהה⁽¹⁾
תש"ע-תשפ"ב (2009/10-2021/22)

- (1) לא כולל האוניברסיטה הפתוחה ומכללות אקדמיות לחינוך. מועמדים שנרשמו גם לאוניברסיטאות וגם למכללות האקדמיות נספרו בשתי האוכלוסיות.
- (2) נתוני לומדי הוראה של "המכללה האקדמית אחוה" נכללו בנתוני המכללות האקדמיות לחינוך עד שנת תשע"ב (2011/12); משנת תשע"ג (2012/13) נתונים אלו נכללים בנתוני המכללות האקדמיות.
- (3) נתוני אוניברסיטת אריאל בשומרון (לשעבר "המרכז האוניברסיטאי אריאל בשומרון") נכללו בנתוני המכללות האקדמיות עד שנת תשע"ג (2012/13); משנת תשע"ד (2013/14) נתוני המוסד נכללים בנתוני האוניברסיטאות.
- (4) נתוני אוניברסיטת רייכמן (לשעבר "המרכז הבינתחומי הרצליה") נכללו בנתוני המכללות האקדמיות עד שנת תשפ"א (2020/21); משנת תשפ"ב (2021/22) נתוני המוסד נכללים בנתוני האוניברסיטאות.

סטודנטים לתואר ראשון

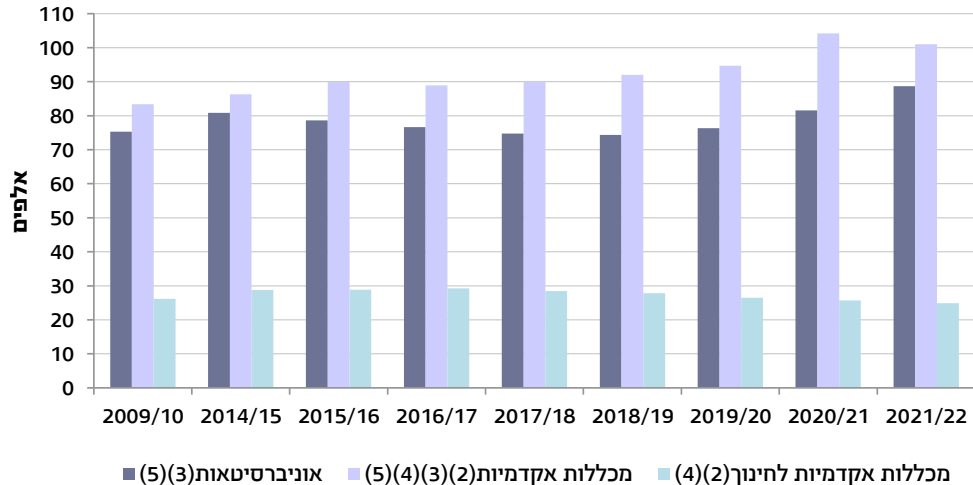
בשנת תשפ"ב (2021/22) למדו לתואר ראשון 214.5 אלף סטודנטים: 88.7 אלף למדו באוניברסיטאות (לא כולל האוניברסיטה הפתוחה), 101.0 אלף - במכללות האקדמיות ו-24.9 אלף - במכללות האקדמיות לחינוך.

בשנים תש"ע-תשפ"ב (2009/10-2021/22) עלה ב-16.1% מספר הסטודנטים לתואר ראשון. זאת בעיקר בשל עלייה של 21.1% במספר הסטודנטים לתואר ראשון במכללות האקדמיות, עלייה שנבעה גם מהפיכתו של המרכז הבינתחומי הרצליה לאוניברסיטה. במהלך שנים אלו השתנה מעט הרכב הסטודנטים לפי סוג המוסד להשכלה גבוהה: בשנת תש"ע (2009/10) 45.1% מהסטודנטים לתואר ראשון למדו במכללות האקדמיות, ואילו בשנת תשפ"ב (2021/22) למדו בהן 47.1% מהסטודנטים לתואר ראשון.⁹

גם בחישוב שאינו כולל את הסטודנטים של המרכז הבינתחומי (שהפך ממכללה לאוניברסיטה), נראה כי בשנת תשפ"ב (2021/22) לעומת תשפ"א (2020/21) עלה מעט (ב-0.3 אלף) מספר הסטודנטים לתואר ראשון באוניברסיטאות, ואילו במכללות האקדמיות עלה מספרם יותר (ב-3.6 אלף).

9 לא כולל האוניברסיטה הפתוחה.

סטודנטים לתואר ראשון, לפי סוג מוסד להשכלה גבוהה⁽¹⁾ שנים נבחרות

- (1) לא כולל האוניברסיטה הפתוחה.
 (2) נתוני לומדי הוראה של "המכללה האקדמית אחוה" נכללו בנתוני המכללות האקדמיות לחינוך עד שנת תשע"ב (2011/12); משנת תשע"ג (2012/13) נתונים אלו נכללים בנתוני המכללות האקדמיות.
 (3) נתוני אוניברסיטת אריאל בשומרון (לשעבר "המרכז האוניברסיטאי אריאל בשומרון") נכללו בנתוני המכללות האקדמיות עד שנת תשע"ג (2012/13); משנת תשע"ד (2013/14) נתוני המוסד נכללים בנתוני האוניברסיטאות.
 (4) נתוני המכללה האקדמית לחינוך ולספורט אוהלו בקצרין נכללו בנתוני המכללות האקדמיות לחינוך עד שנת תש"ף (2019/20); משנת תשפ"א (2020/21) נתוני המוסד נכללים בנתוני המכללות האקדמיות.
 (5) נתוני אוניברסיטת רייכמן (לשעבר "המרכז הבינתחומי הרצליה") נכללו בנתוני המכללות האקדמיות עד שנת תשפ"א (2020/21); משנת תשפ"ב (2021/22) נתוני המוסד נכללים בנתוני האוניברסיטאות.

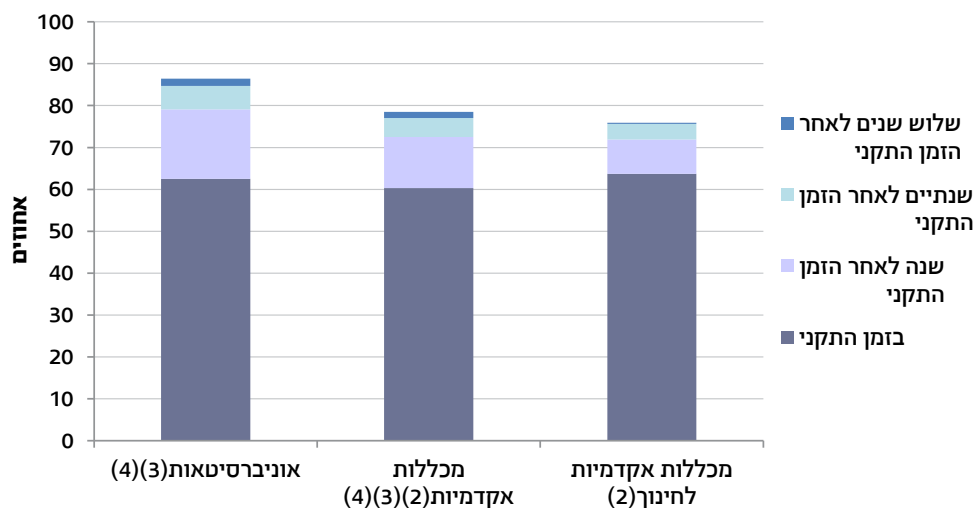
באוניברסיטה הפתוחה למדו בשנת תשפ"ב (2021/22) 48.3 אלף סטודנטים לתואר ראשון.

מהלך לימודים של סטודנטים חדשים לתואר ראשון (מעקב עד תשפ"ב - 2021/22)

כדי לאמוד את סיכוייהם של סטודנטים להשלים את לימודיהם, נבחן היקף השלמת הלימודים בקרב סטודנטים שהחלו ללמוד במוסדות להשכלה גבוהה.

אחוז הסטודנטים שהחלו ללמוד בשנת תשע"ה (2014/15) והשלימו את לימודיהם בתוך שלוש שנים מהזמן התקני¹⁰ היה 86.4% באוניברסיטאות, 78.5% במכללות האקדמיות ו-75.9% במכללות האקדמיות לחינוך. **בזמן התקני** השלימו את לימודיהם 62.5% מהסטודנטים באוניברסיטאות, 60.3% מהסטודנטים במכללות האקדמיות ו-63.7% מהסטודנטים במכללות האקדמיות לחינוך.

סטודנטים חדשים לתואר ראשון שהחלו ללמוד בשנת תשע"ה (2014/15) והשלימו את לימודיהם (מעקב עד תשפ"ב - 2021/22), לפי זמן סיום הלימודים וסוג מוסד להשכלה גבוהה⁽¹⁾

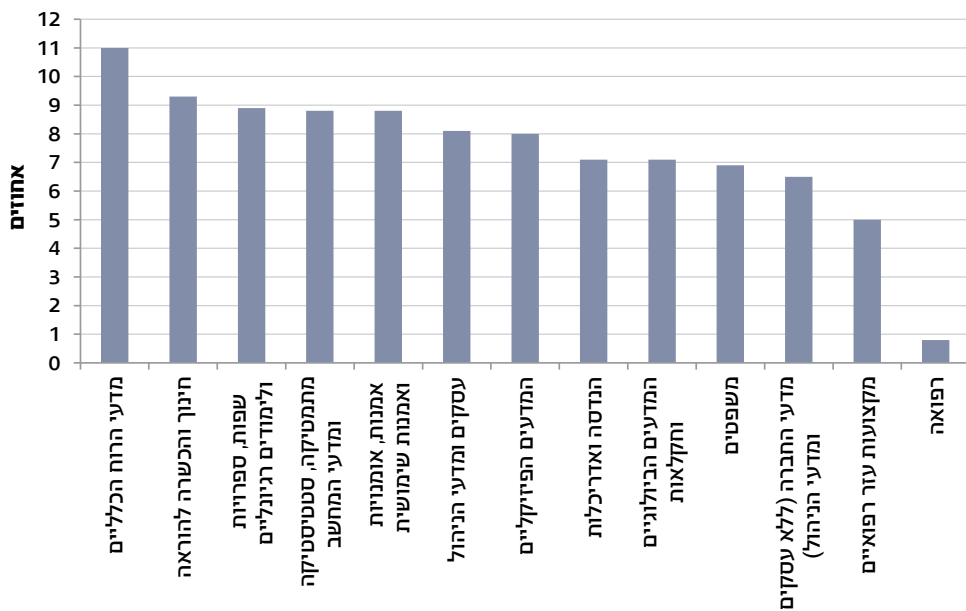
- (1) לא כולל האוניברסיטה הפתוחה.
- (2) נתוני לומדי הוראה של "המכללה האקדמית אחוה" נכללו בנתוני המכללות האקדמיות לחינוך עד שנת תשע"ב.
- (3) נתוני אוניברסיטת אריאל בשומרון (לשעבר "המרכז האוניברסיטאי אריאל בשומרון") נכללו בנתוני המכללות האקדמיות עד שנת תשע"ג (2012/13); משנת תשע"ג (2012/13) נתונים אלו נכללים בנתוני המכללות האקדמיות.
- (4) נתוני אוניברסיטת אריאל בשומרון (לשעבר "המרכז הבינתחומי הרצליה") נכללו בנתוני המכללות האקדמיות עד שנת תשפ"א (2020/21); משנת תשפ"ב (2021/22) נתוני המוסד נכללים בנתוני האוניברסיטאות.

10 זמן תקני הוא בין שלוש לחמש שנים ומשתנה ממקצוע למקצוע.

הפסקת לימודים לאחר שנת לימודים אחת

מכלל הסטודנטים שהחלו ללמוד בשנת תשפ"א (2020/21) ולא המשיכו ללמוד לאחר שנת לימודים אחת, האחוז הגבוה ביותר נמצא בתחום מדעי הרוח הכלליים (11.0%). לעומת זאת האחוז הנמוך ביותר של הפסקת לימודים היה בתחום הרפואה (0.8%).

סטודנטים שהחלו ללמוד בשנת תשפ"א (2020/21) ולא המשיכו ללמוד בשנת תשפ"ב (2021/22), לפי תחום לימוד

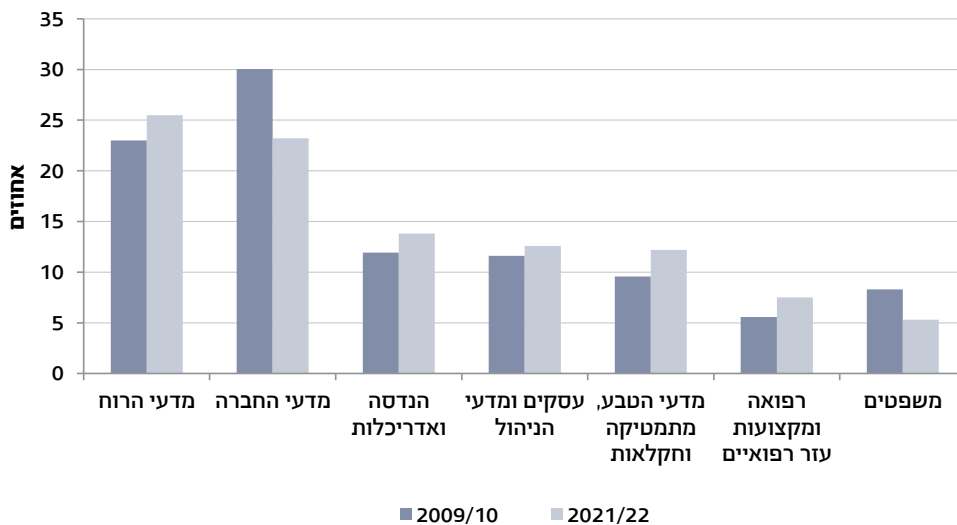

מקבלי תואר ראשון

בשנת תשפ"ב (2021/22) היו 54.6 אלף מקבלי תואר ראשון (24.5 אלף מהאוניברסיטאות, כולל האוניברסיטה הפתוחה, 22.6 אלף מהמכללות האקדמיות ו-7.5 אלף מהמכללות האקדמיות לחינוך). בשנים תש"ע-תשפ"ב (2009/10-2021/22) חלה עלייה של 27.1% במספר מקבלי התואר הראשון.

מתוך כלל מקבלי תואר ראשון בשנת תשפ"ב (2021/22) 25.5% למדו מדעי הרוח, 23.2% למדו מדעי החברה (לא כולל עסקים ומדעי הניהול), 13.8% למדו הנדסה ואדריכלות, ו-12.6% למדו עסקים ומדעי הניהול.

מקבלי תואר ראשון, לפי תחום לימוד תש"ע (2009/10) ותשפ"ב (2021/22)

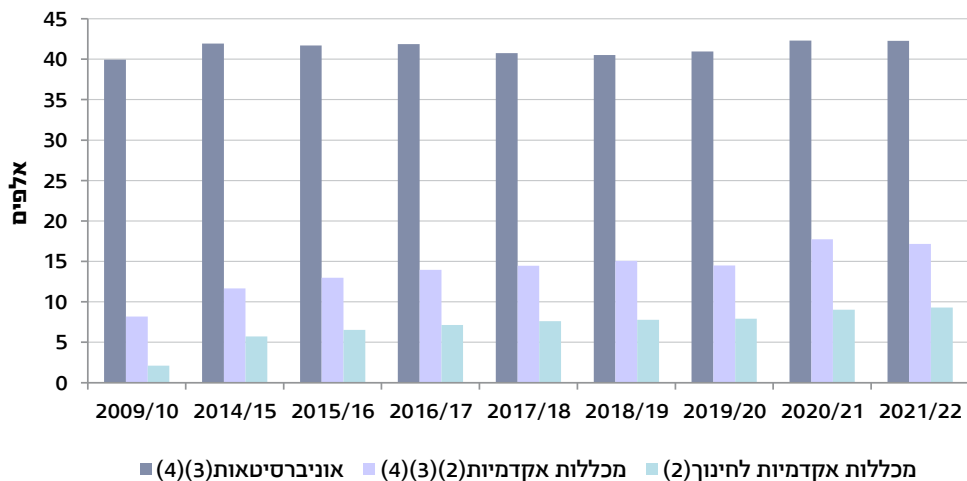
תארים מתקדמים

סטודנטים לתואר שני

בשנת תשפ"ב (2021/22) למדו לתואר שני 68.7 אלף סטודנטים: 42.3 אלף למדו באוניברסיטאות (כולל האוניברסיטה הפתוחה), 17.2 אלף - במכללות האקדמיות ו-9.3 אלף - במכללות האקדמיות לחינוך.

בשנים תש"ע-תשפ"ב (2009/10-2021/22) עלה (36.7%) מספר הסטודנטים לתואר שני. הרכב הסטודנטים לפי סוג המוסד להשכלה גבוהה השתנה במהלך תקופה זו: בשנת תש"ע (2009/10) רוב הסטודנטים לתואר שני (79.5%) למדו באוניברסיטאות, והשאר במכללות אקדמיות (16.3%) ובמכללות אקדמיות לחינוך (4.2%). גם בשנת תשפ"ב (2021/22) רוב הסטודנטים לתואר שני (61.5%) למדו באוניברסיטאות, אך אחוז הלומדים במכללות האקדמיות ובמכללות האקדמיות לחינוך עלה (25.0% ו-13.5% בהתאמה).

סטודנטים לתואר שני, לפי סוג מוסד להשכלה גבוהה⁽¹⁾
שנים נבחרות

(1) כולל האוניברסיטה הפתוחה.

(2) נתוני לומדי הוראה של "המכללה האקדמית אחוה" נכללו בנתוני המכללות האקדמיות לחינוך עד שנת תשע"ב (2011/12); משנת תשע"ג (2012/13) נתונים אלו נכללים בנתוני המכללות האקדמיות.

(3) נתוני אוניברסיטת אריאל בשומרון (לשעבר "המרכז האוניברסיטאי אריאל בשומרון") נכללו בנתוני המכללות האקדמיות עד שנת תשע"ג (2012/13); משנת תשע"ד (2013/14) נתוני המוסד נכללים בנתוני האוניברסיטאות.

(4) נתוני אוניברסיטת רייכמן (לשעבר "המרכז הבינתחומי הרצליה") נכללו בנתוני המכללות האקדמיות עד שנת תשפ"א (2020/21); משנת תשפ"ב (2021/22) נתוני המוסד נכללים בנתוני האוניברסיטאות.

מקבלי תואר שני

בשנת תשפ"ב (2021/22) היו 27.6 אלף מקבלי תואר שני (16.5 אלף מהאוניברסיטאות, כולל האוניברסיטה הפתוחה, 6.6 אלף מהמכללות האקדמיות ו-4.5 אלף מהמכללות האקדמיות לחינוך). בשנים תש"ע-תשפ"ב (2021/22-2009/10) עלה מספרם של מקבלי תואר שני ב-76.3%. מתוך כלל מקבלי תואר שני בשנת תשפ"ב (2021/22) 30.3% למדו מדעי הרוח, 25.9% למדו עסקים ומדעי הניהול, 16.7% למדו מדעי החברה (לא כולל עסקים ומדעי הניהול), ו-9.5% למדו רפואה ומקצועות עזר רפואיים.

סטודנטים לתואר שלישי

בשנת תשפ"ב (2021/22) למדו לתואר שלישי 12.1 אלף סטודנטים (הלימודים התקיימו באוניברסיטאות בלבד). מרבית הסטודנטים (44.0%) למדו בתחום מדעי הטבע, מתמטיקה וחקלאות. בשנים תש"ע-תשפ"ב (2021/22-2009/10) עלה מספרם של הסטודנטים לתואר שלישי ב-14.6%.

מקבלי תואר שלישי

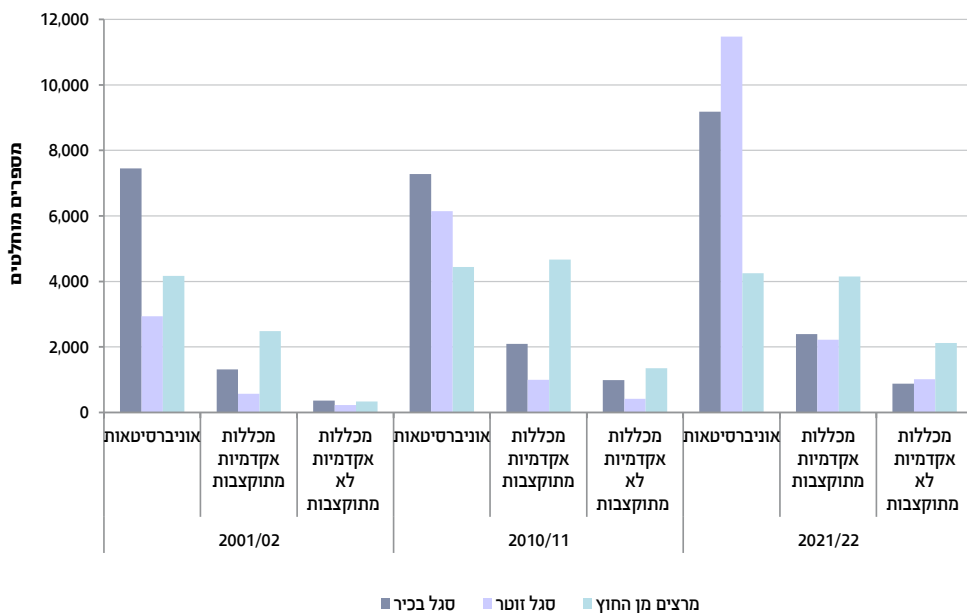
בשנת תשפ"ב (2021/22) 1.7 אלף סטודנטים קיבלו תואר שלישי (הלימודים התקיימו באוניברסיטאות בלבד), עלייה של 5.7% ביחס לשנה קודמת.

סגל אקדמי במוסדות להשכלה גבוהה

סגל אקדמי, לפי סוג מוסד להשכלה גבוהה

בשנים תשס"ב-תשפ"ב (2001/02-2021/22) גדל מספרם של אנשי הסגל האקדמי הבכיר באוניברסיטאות ב-23.3% (מ-7,449 ל-9,184), במכללות האקדמיות המתוקצבות - ב-81.8% (מ-1,316 ל-2,393), ובמכללות האקדמיות שאינן מתוקצבות - ב-140.5% (מ-365 ל-878).

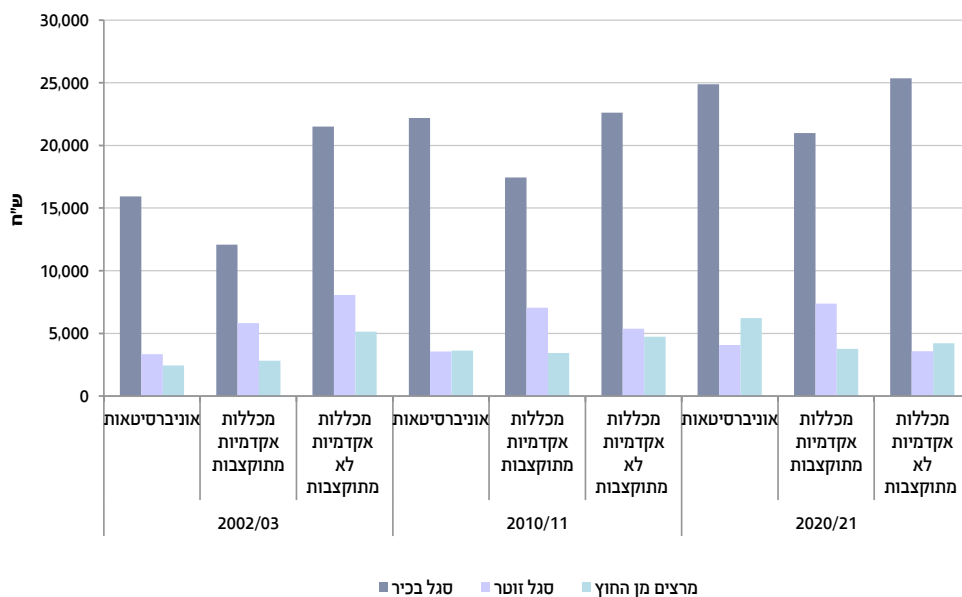
סגל אקדמי, לפי סוג מוסד להשכלה גבוהה שנים נבחרות

שכר חודשי ממוצע של הסגל האקדמי

בשנים תשס"ג-תשפ"א (2002/03-2021/22) השכר החודשי הממוצע של אנשי הסגל האקדמי הבכיר באוניברסיטאות גדל ב-21.4%, מ-15,934 ש"ח ל-24,877 ש"ח. במכללות האקדמיות המתוקצבות גדל שכרם ב-73.9%, מ-12,072 ש"ח ל-20,998 ש"ח, ובמכללות האקדמיות הלא מתוקצבות גדל שכרם ב-17.9%, מ-21,513 ש"ח ל-25,369 ש"ח.

שכר חודשי ממוצע של הסגל האקדמי, לפי סוג מוסד להשכלה גבוהה שנים נבחרות

חינוך על-תיכון (לא-אקדמי)

לצד לימודים גבוהים לתארים אקדמיים, קיימים מסלולים מגוונים (פורמליים ובלתי פורמליים) המאפשרים לאדם להשלים את השכלתו ולרכוש כלים להשתלבות בשוק העבודה. אחד המסלולים המרכזיים הוא החינוך העל-תיכון (לא-אקדמי), המאופיין בלימודים הנמשכים כשנתיים כגון לימודי הנדסאות. בסיום הלימודים מוענקת תעודה (שאינה אקדמית).

בשנת תשפ"ב (2021/22) למדו בחינוך העל-תיכון (לא-אקדמי) 60.5 אלף תלמידים (מהם 25.6 אלף היו תלמידים חדשים). 64.4% מכלל התלמידים למדו הנדסאות, טכנאות ודומיהן, ו-32.9% למדו הוראה. בקרב גברים 86.0% למדו הנדסאות, טכנאות ודומיהן, בעוד שבקרב נשים 52.2% למדו הוראה.

בשנת 2021 היו 16.8 אלף מקבלי תעודה בחינוך העל-תיכון (לא-אקדמי). 62.4% מכלל מקבלי התעודה קיבלו תעודת הנדסאי ו-28.0% קיבלו תעודת הוראה לא-אקדמית. בקרב גברים 81.2% קיבלו תעודת הנדסאי, ובקרב נשים 51.6% קיבלו תעודת הוראה לא-אקדמית. בקרב מקבלי תעודת הנדסאי 44.2% היו עד גיל 24, ובקרב מקבלי תעודת הוראה לא-אקדמית 75.3% היו עד גיל 24. בחינוך העל-תיכון (לא-אקדמי) 52.9% מהתלמידים (32.0 אלף) למדו בתחום הנדסאות בפיקוח מה"ט (המכון הממשלתי להכשרה בטכנולוגיה ובמדע במשרד העבודה¹¹), ומהם 12.9 אלף היו תלמידים חדשים. 11.5% מהתלמידים (6.9 אלף) למדו בתחומי הנדסאות והטכנאות בפיקוח משרד החינוך (כיתות יג-יד).

ממעקב אחר תלמידים בתחומי הנדסאות והטכנאות בפיקוח מה"ט שהחלו ללמוד בשנת תשע"ז (2016/17) עולה כי מתוך 10.7 אלף תלמידים 57.4% היו זכאים לתעודת הנדסאי (בתוך חמש שנים מתחילת לימודיהם). אחוז הזכאים היה גבוה יותר בקרב נשים לעומת גברים (62.1% ו-55.3%, בהתאמה).

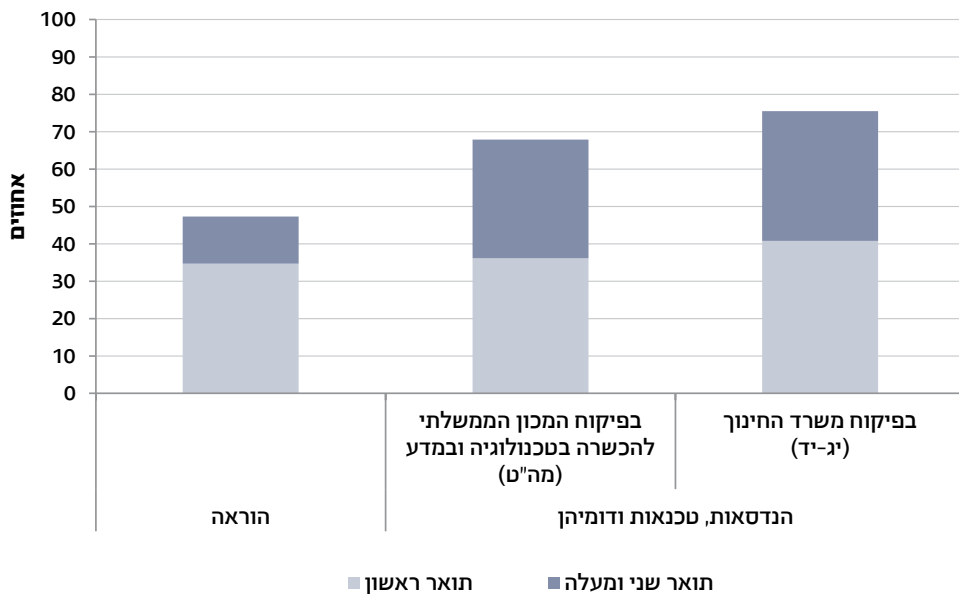
ממעקב אחר תלמידים בתחום הנדסאות וטכנאות שהחלו את לימודיהם בחינוך טכנולוגי על-תיכוני בפיקוח משרד החינוך בשנת תשע"ו (2015/16) עולה כי מתוך 4,485 תלמידים 53.4% היו זכאים לתעודה (בתוך חמש שנים מתחילת לימודיהם). 42.3% היו זכאים לתעודת הנדסאי, 7.5% לתעודת טכנאי ו-3.6% לתעודת מקצוע. אחוז הזכאים הגבוה ביותר היה במגמת טכנולוגיות מידע (82.1%).

11 הנתונים המוצגים בחלק זה התקבלו כאשר האגף היה שייך למשרד הכלכלה והתעשייה. כיום האגף שייך למשרד העבודה.

עובדי הוראה בחינוך על-תיכון (לא-אקדמי)

בשנת תשפ"ב (2021/22) היו בחינוך העל-תיכון (לא-אקדמי) 5.9 אלף עובדי הוראה: 3.9 אלף בלימודי הנדסאות, טכנאות ודומיהן ו-2.2 אלף בלימודי הוראה. 25.6% מכלל עובדי ההוראה בחינוך העל-תיכון (לא-אקדמי) היו בעלי תואר שני ומעלה; בלימודי הנדסאות, טכנאות ודומיהן 31.8% היו בעלי תואר שני ומעלה, ובלומדי הוראה - 12.6%.

עובדי הוראה בחינוך על-תיכון (לא-אקדמי), לפי תחום לימוד ומסגרת ולפי השכלה תשפ"ב (2021/22)

קורסים להכשרה מקצועית למבוגרים בפיקוח משרד העבודה

לצד החינוך העל-תיכון (לא-אקדמי) קיים מגוון רחב של הכשרות מקצועיות קצרות יותר, וחלקן נעשות בפיקוח האגף להכשרה מקצועית ופיתוח כוח אדם במשרד העבודה.¹² הקורסים מיועדים לבני 18 ומעלה המעוניינים לרכוש מקצוע, לעשות הסבה מקצועית או להשתלם במקצועם. הקורסים מתקיימים במגוון ענפי לימוד מקצועיים ומשלבים הכשרה עיונית ומעשית. בסופם נערכות בחינות גמר, ועמידה בהן מקנה למסיימי הקורסים תעודת מקצוע ממשלתית. הקורסים מתקיימים בשני מסלולים עיקריים: הכשרות מתוקצבות (במימון האגף) והכשרות שאינן מתוקצבות (במימון הלומד).

63.3 אלף תלמידים החלו את לימודיהם בקורסים להכשרה מקצועית בפיקוח האגף להכשרה מקצועית ופיתוח כוח אדם בשנת 2021. 87.6% מהלומדים השתתפו בהכשרות שאינן מתוקצבות, ו-12.4% - בהכשרות מתוקצבות. ענפי ההכשרה הנפוצים ביותר היו תחבורה (33.6%), מינהל (16.1%), וטיפוח החן (11.8%). 37.6% מהלומדים היו נשים, ו-62.4% גברים. ענפי ההכשרה הנפוצים ביותר בקרב גברים היו תחבורה (53.2%),¹³ וחשמל ואלקטרוניקה (14.4%), ובקרב נשים - מינהל (37.1%) וטיפוח החן (30.7%). 41.6 אלף תלמידים היו זכאים לתעודה מתוך אלה שסיימו את לימודיהם בשנת 2021.

12 הנתונים המוצגים בחלק זה התקבלו כאשר האגף היה שייך למשרד הכלכלה והתעשייה. כיום האגף שייך למשרד העבודה.

13 שיעור הלומדים הגבוה הוא כתוצאה מיישום תקן אבטחת מטענים.

נושאים מיוחדים בחינוך והשכלה

נשים בתחומי המדע והטכנולוגיה - השכלה והכנסה¹⁴

לתחומי ה-STEM (מדע, טכנולוגיה, הנדסה ומתמטיקה)¹⁵ חשיבות רבה במאה ה-21 - עידן המידע והטכנולוגיה - שכן הם מקנים מיומנות אנליטית, חשיבה חקרנית וחדשנות. בניית הפערים המגדריים בין נשים לגברים, בעיקר בשוק העבודה ובנוגע לשכר, עולות טענות כי פערי ההשכלה בין הקבוצות הם הגורמים לפערים. נושא זה מתחדד בעיקר במקצועות ה-STEM. בבחינת מסלול לימודי ה-STEM בקרב נשים בישראל - מלימודי התיכון עד לשוק העבודה - עולה כי שיעור הזכאים לתעודת בגרות מוגברת (במקצועות ה-STEM) בקרב נשים וגברים כמעט שוויוני. ואולם שיעור הנשים הממשיכות ללימודים אקדמיים בתחומים אלו נמוך באופן ניכר משיעור הגברים. בהתאם לכך, גם שיעורן של הנשים בשוק העבודה בתחומים אלו נמוך. יתרה מכך, בין נשים לגברים שרכשו השכלה גבוהה בתחומי ה-STEM, נמצאו פערי שכר גבוהים (לטובת הגברים).

זכאות לתעודת בגרות מוגברת¹⁶ בקרב ילידות 1987-1996

מכלל הנשים שנולדו בשנים 1987-1996 (כיום בנות 27-36), אחוז הזכאיות לתעודת בגרות עד שמונה שנים מסיום התיכון עמד על 48.4%, והיה גבוה ב-14.0 נקודות האחוז מהאחוז המקביל בקרב גברים (34.4%). שיעור הנשים שהיו זכאיות לתעודת בגרות מוגברת הגיע ל-16.6%, והיה גבוה ב-1.5 נקודות האחוז מהשיעור המקביל בקרב גברים (15.1%). יחד עם זאת, רק 28.9% מהנשים שהיו זכאיות לתעודת בגרות מוגברת (4.8% מכלל ילידות השנתונים האלה) המשיכו ללימודים אקדמיים בתחומי ה-STEM, לעומת 49.0% מהגברים (7.4% מכלל הגברים ילידי השנתונים האלה).

נשים שקיבלו תואר ראשון ותואר שני בשנים תשמ"א-תשפ"א (1980/81-2020/21)¹⁷

בשלושת העשורים האחרונים, אחוז הנשים מכלל מקבלי תואר ראשון ותואר שני עלה מ-53.0% בשנת תשנ"א (1990/91) ל-62.4% בשנת תשפ"א (2020/21). לעומת זאת, שיעור הנשים בקרב מקבלי תארים בתחומי ה-STEM היה נמוך משמעותית משיעור הגברים, ונע בין 29.0% ל-36.8% לאורך ארבעת העשורים האחרונים.

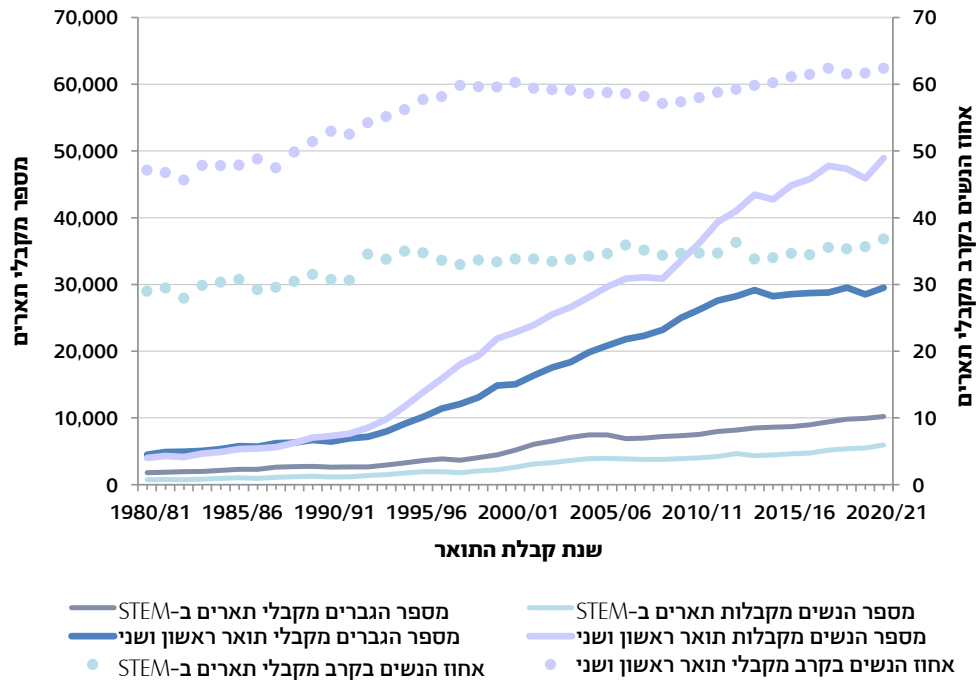
14 לנתונים נוספים ראו: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (2023, 25 באוגוסט). לקט נתונים לרגל היום הבין-לאומי לנשים ולנערות במדע. הודעה לתקשורת מס' 044/2023.

15 STEM - Science, Technology, Engineering and Mathematics. שם כולל לתחומי המדע והטכנולוגיה, הכוללים את תחומי הלימוד האלו: מתמטיקה, סטטיסטיקה ומדעי המחשב; המדעים הפיזיקליים; המדעים הביולוגיים; הנדסה ואדריכלות.

16 תעודת בגרות מוגברת כוללת מתמטיקה ברמה של ארבע או חמש יחידות לימוד ולפחות מקצוע אחד נוסף מבין מקצועות המדע והטכנולוגיה: פיזיקה, כימיה, ביולוגיה, מדעי המחשב, אלקטרוניקה ומערכות אלקטרוניות.

17 שנת קבלת התואר היא השנה שבה התקיים טקס קבלת התואר.

מספר מקבלי תואר ראשון ותואר שני בשנים תשמ"א-תשפ"א (1980/81-2020/21), לפי תחום לימוד ומין, ואחוז הנשים בקרב מקבלי תארים אלו

תחומי הלימוד של נשים בוגרות תואר ראשון בתחומי ה-STEM

בשנים תשע"א-תש"ף (2010/11-2019/20) נשים קיבלו תואר ראשון בתחומי ה-STEM והיו 12.3% מכלל מקבלות תואר ראשון בשנים האלה. מחציתן למדו הנדסה ואדריכלות (50.0%), 21.9% למדו מדעים ביולוגיים, 21.7% למדו מתמטיקה, סטטיסטיקה ומדעי המחשב ומיעוט מהן למדו מדעים פיזיקליים (6.4%).

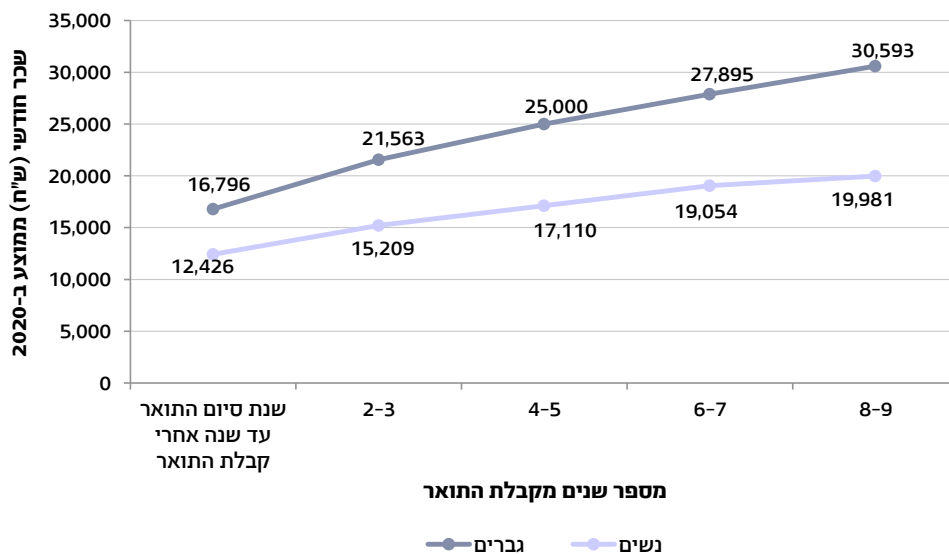
מקצועות הלימוד הבולטים ביותר בקרב בוגרות תואר ראשון בתחומי ה-STEM היו: הנדסת תעשייה וניהול (16.7% ממקבלות תואר ראשון בתחומי ה-STEM), מדעי המחשב (15.4%) וביולוגיה (12.8%). לשם השוואה, מקצועות הלימוד המובילים בקרב גברים היו: מדעי המחשב (19.8% מהגברים ממקבלי תואר ראשון בתחומי ה-STEM), הנדסת חשמל (15.9%), הנדסת מכונות (10.8%) והנדסת תעשייה וניהול (10.0%). אחוז קטן מהגברים למדו ביולוגיה (2.8%) ואחוז קטן מהנשים למדו הנדסת חשמל (4.3%).

מאפייני התעסוקה והשכר של נשים בוגרות תואר ראשון בתחומי ה-STEM בשנת 2020

למרות היותן מיעוט בקרב מקבלי התארים במקצועות ה-STEM, שיעור התעסוקה של נשים שקיבלו תואר ראשון בתחומים אלו (82.8%) היה גבוה מהשיעור המקביל בקרב גברים (79.9%). נתונים אלה תואמים את המגמה הרווחת של צמצום ואף היפוך פערי תעסוקה מגדריים בקרב בעלי השכלה אקדמית.¹⁸ בשנת 2020, 30,342 נשים שקיבלו תואר ראשון בתחומי ה-STEM בשנים תשע"א-תש"ף (2010/11-2019/20) היו מועסקות בשוק העבודה.

השכר החדשי הממוצע של כלל הנשים שקיבלו תואר ראשון בתחומי ה-STEM בשנים תשע"א-תש"ף (2010/11-2019/20) והיו מועסקות בשנת 2020 עמד על 16,650 ש"ח, והיה 68.7% מהשכר של גברים בוגרי STEM. פער השכר הקטן ביותר היה בשנת סיום התואר והוא התרחב במהלך השנים מסיום התואר. בהתאם לכך, לאחר 8-9 שנים מסיום התואר, פער השכר החדשי בין נשים לגברים היה גבוה מ-10,000 ש"ח (שכר ממוצע של 19,981 ש"ח בקרב נשים, לעומת 30,593 ש"ח בקרב גברים).¹⁹

שכר חודשי ממוצע בשנת 2020 של מקבלי תארים בתחומי ה-STEM בשנים תשע"א-תש"ף (2010/11-2019/20), לפי מספר שנים מקבלת התואר ולפי מין

18 בשנת 2019 אחוז הנשים בוגרות תואר ראשון שהשתתפו בכוח העבודה היה גבוה מאחוז הגברים (88.6% לעומת 82.2%, בהתאמה); ראו: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (2022, 25 באוגוסט). בוגרי תואר ראשון בשוק העבודה בשנת 2019. הודעה לתקשורת מס' 284/2022.

19 חלק זה מבוסס על ניתוח קובצי נתונים שהוצלבו ועובדו בלמ"ס, בין היתר לצורך הנגשת מידע בנושא השכלה ועבודה באתר [עבודאטה](#) של משרד הכלכלה והתעשייה. נתוני השכר אינם כוללים את מקבלות התארים שהשתלבו בכוחות הביטחון או נתוני שכר רב-שנתיים.

מערכת החינוך בישראל בהשוואה בין-לאומית:²⁰ נתונים נבחרים מהפרסום Education at a Glance 2023

Education at a Glance (EAG) הוא שנתון החינוך של ה-OECD. הוא כולל כ-25 אינדיקטורים של חינוך במערכות החינוך ב-37 מדינות החברות ב-OECD. הוא משמש מקור מרכזי לנתונים סטטיסטיים של חינוך בהשוואה בין-לאומית, ומטרתו לסייע בבניית מערכת חינוך יעילה ושוויונית יותר. בפרסום ניתן למצוא נתונים על נגישות והשתתפות בחינוך, משאבים כספיים ואנושיים המושקעים בחינוך ועוד.

השנה התמקד פרסום EAG 2023 בחינוך טכנולוגי-מקצועי.

רמת השכלה²¹

השכלה תיכונית היא לעיתים קרובות התנאי המינימלי הדרוש להשתתפות מוצלחת בשוק העבודה. בשנת 2022, 9% מבני 25-34 בישראל היו בעלי השכלה נמוכה מהשכלה תיכונית, פחות מהממוצע במדינות ה-OECD (14%); 41% מהצעירים בגילים אלו היו בעלי השכלה תיכונית עיונית, גבוה מממוצע ה-OECD (18%); ו-4% היו בעלי השכלה תיכונית מקצועית, נמוך מממוצע ה-OECD (20%). אחוז בעלי השכלה על-תיכונית לא-אקדמית היה 10%, לעומת ממוצע ה-OECD העומד על 6%. אחוז בעלי תואר ראשון עמד על 28%, בדומה לממוצע ה-OECD (26%) ואחוז בעלי תואר שני עמד על 8%, נמוך מממוצע ה-OECD (15%).

בשנת 2022, אחוז הגברים בני 25-34 בעלי השכלה תיכונית היה גבוה מאחוז הנשים (54% ו-36%, בהתאמה), וכך גם במדינות ה-OECD (44% ו-35% בממוצע, בהתאמה). לעומת זאת, אחוז הנשים בעלות רמת השכלה על-תיכונית ו/או אקדמית היה גבוה מאחוז הגברים בעלי אותה רמת השכלה - הן בישראל (57% לעומת 36%, בהתאמה) והן במדינות ה-OECD (54% לעומת 41% בממוצע, בהתאמה).

20 נתונים נוספים ראו: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (2023, 12 בספטמבר). החינוך בישראל בהשוואה בין-לאומית: נתונים נבחרים מהפרסום Education at a Glance, 2023. הודעה לתקשורת מס' 296/2023.

21 רמת השכלה נקבעת לפי התעודה הגבוהה ביותר שאדם קיבל עם סיום לימודיו בבתי ספר או במסגרות לימוד רשמיות. השכלה נמוכה מתיכונית: תעודת סיום חטיבת ביניים או בית ספר יסודי (8 שנת). השכלה תיכונית: תעודת בגרות או תעודת סיום תיכון. השכלה על-תיכונית לא-אקדמית: תעודה על-תיכונית לא-אקדמית. השכלה אקדמית: תואר ראשון, שני או שלישי.

תעסוקה לפי רמת השכלה

בממוצע של מדינות ה-OECD 15% מבני 18-24 אינם לומדים או מועסקים, לעומת 18% בישראל. אפשר לייחס את האחוז הגבוה יחסית בישראל לשירות החובה בצה"ל בין גיל 18 ל-21. שיעורי התעסוקה של נשים בישראל בנות 25-64 נמוכים משיעורי תעסוקה של גברים באותה קבוצת הגיל, בכל רמות ההשכלה, ובמיוחד בקרב אלו בעלות רמת השכלה נמוכה יותר. רק 40% מהנשים בישראל בעלות רמת השכלה נמוכה מתיכונית היו מועסקות בשנת 2022 לעומת 64% מהגברים (ממוצע מדינות ה-OECD - 48% ו-70%, בהתאמה). בקרב נשים בעלות רמת השכלה תיכונית 70% היו מועסקות לעומת 76% מהגברים (ממוצע ה-OECD - 69% ו-84%, בהתאמה) בקרב נשים עם רמת השכלה על-תיכונית ו/או אקדמית 86% היו מועסקות לעומת 91% מהגברים (ממוצע ה-OECD - 83% ו-90%, בהתאמה).

שכר לפי רמת השכלה

כמעט בכל מדינות ה-OECD, לבעלי השכלה על-תיכונית ו/או אקדמית יש יתרון משמעותי בהכנסות משכר. בישראל בשנת 2020, בעלי תואר ראשון בני 25-34 השתכרו 94% יותר מבני גילם בעלי השכלה נמוכה מתיכונית, ואילו בעלי תואר שני או שלישי השתכרו 124% יותר מבעלי השכלה נמוכה מתיכונית.

[למילון המונחים](#)

[לנתוני התרשימים](#)

[ללוחות השנתיים - חינוך והשכלה](#)

[לעמוד הנושאי - חינוך והשכלה](#)

תחום התרבות, הבידור והספורט משקף היבטים שונים של פעילות הפנאי בחברה. תחום זה מרכזי לקביעת זהותה וייחודה של החברה וחיוני לחיזוק תחושת השייכות של כל אזרח לחברה שבה הוא חי ולהזדהות עימה.

נתוני תרבות, בידור וספורט מספקים מידע מגוון על ההוצאה הלאומית בתחום, על צריכה של שירותי תרבות ומוצרי תרבות (טלוויזיה, קולנוע, ספרים ועוד), על סטודנטים הלומדים מקצועות בתחומי התרבות, על ספורטאים פעילים ועל מדליות.

הנתונים מתקבלים ממשרד התרבות והספורט, מהתאחדות ענף הקולנוע, מסינמטקים, מהספרייה הלאומית, מסקרי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ועוד.

נתונים נבחרים, 2022

בתי קולנוע

54 מהם 12 מכרו 19,496 קישורים לצפייה בסרטים

ועוד 749 קישורים לפעילויות כגון קורסים והשתלמויות

מסכים 440

מושבים 66,012

ספורטאים פעילים

סך הכל 133,424

בענפים אישיים 46,435

בענפים קבוצתיים 86,989

מדליות בענפים אולימפיים

(2021/22)

סך הכל 57

מהן 22 בענפים פראלימפיים

בענפים לא אולימפיים

(2021/22)

סך הכל 106

שימוש במחשב ובאינטרנט (הסקר החברתי)

74.2% מבני 20 ומעלה השתמשו במחשב

91.9% מבני 20 ומעלה השתמשו באינטרנט

הוצאה על מינוי לאתרי אינטרנט (2021)

9.2% ממשקי הבית שילמו על מינוי לאתרי אינטרנט

מינוי לטלוויזיה בכבלים או בלוויין (2021)

57.8% ממשקי הבית שילמו על מינוי לטלוויזיה בכבלים או בלוויין

עיתונים

עיתונים דיגיטליים 770

עיתונות כתובה (2021) 14.4% ממשקי הבית רכשו עיתונות כתובה

קולנוע

סרטים שיוצרו בישראל 39

(לעומת 37 בשנת 2021 ו-18 בשנת 2020)

קרטיסי קולנוע שנמכרו 12.4 מיליון

(לעומת 8.5 מיליון בשנת 2021 ו-2.2 מיליון בשנת 2020)

הוצאה לאומית לתרבות, לבידור ולספורט

81.7 מיליארד ש"ח

4.7% מהתמ"ג

(לעומת 72.5 מיליארד ש"ח, 4.6% מהתמ"ג, בשנת 2021)

סטודנטים

הלומדים מקצועות בתחומי התרבות

13.7%

מכלל הסטודנטים באוניברסיטאות

43.3%

מכלל הסטודנטים במכללות האקדמיות לחינוך

מוציאים לאור, כותרים ותרגומים

מוציאים לאור 1,732 (לעומת 2,157 בשנת 2021)

כותרים מודפסים 6,971 (לעומת 7,356 בשנת 2021)

כותרים דיגיטליים 1,258 (לעומת 982 בשנת 2021)

תרגומי כותרים

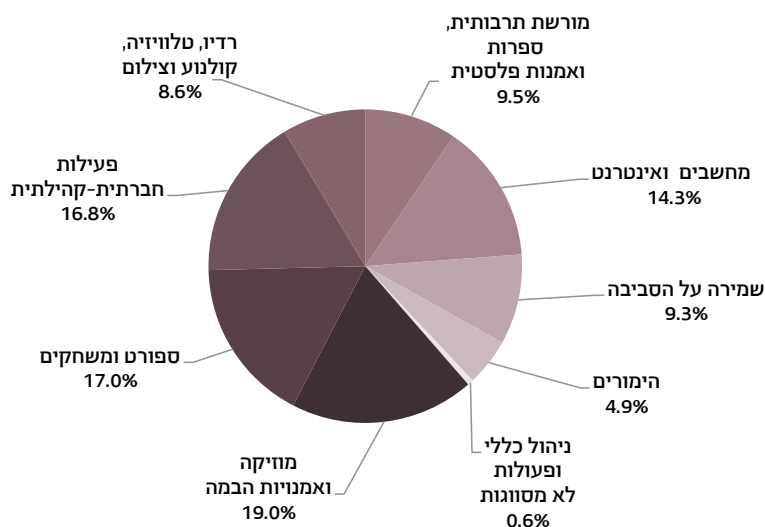
(מלאים או חלקיים) 1,157 (לעומת 1,031 בשנת 2021)

הוצאה לאומית לתרבות, לבידור ולספורט

ההוצאה הלאומית לתרבות, לבידור ולספורט כוללת את ערך הסחורות והשירותים בתחום זה שצרכו משקי הבית, המגזר הממשלתי ומלכ"רים. הסחורות הנכללות בהוצאה הן מכשירי טלוויזיה ווידאו, מחשבים אישיים, ספרים, מוצרי בידור וספורט ועוד. השירותים הנכללים בהוצאה הם תזמורות ותיאטראות, קולנוע, ספורט ומשחקים, שימוש באינטרנט, שידורי רדיו וטלוויזיה, מתנ"סים ועוד.

בשנת 2022 הסתכמה ההוצאה הלאומית לתרבות, לבידור ולספורט ב-81.7 מיליארד ש"ח, שהם 4.7% מהתוצר המקומי הגולמי (תמ"ג). זאת לעומת 72.5 מיליארד ש"ח, 4.6% מהתמ"ג, בשנת 2021. ההוצאות הגבוהות ביותר בתחום היו למוזיקה ואמנויות הבמה, לספורט ומשחקים ולפעילות חברתית-קהילתית.

הוצאה לאומית שוטפת לתרבות, לבידור ולספורט, לפי סוג פעילות (1)2022

(1) נתונים ארעיים.

בשנת 2022 מימנו משקי הבית 83.6% מההוצאה הלאומית לתרבות, לבידור ולספורט. את שאר ההוצאה מימנו הרשויות המקומיות (11.4%), הממשלה והמוסדות הלאומיים (4.4%) ומלכ"רים (0.6%). מימון משקי הבית כולל רכישה של שירותי תרבות כגון הצגות ושירותי אינטרנט ורכישה של מוצרי תרבות כגון מכשירי טלוויזיה וכלי נגינה.

ההשקעות של הממשלה והמוסדות הלאומיים, של הרשויות המקומיות ושל מלכ"רים במבנים ובציוד לצורכי תרבות, בידור וספורט הסתכמו בשנת 2022 ב-4.0 מיליארד ש"ח (1.0% מכלל ההשקעה בנכסים במשק, למעט דיור, אוניות ומטוסים). 87.2% מסכום זה הופנה להשקעות במבנים, והשאר - להשקעות במכונות, בכלי תחבורה ובציוד אחר.

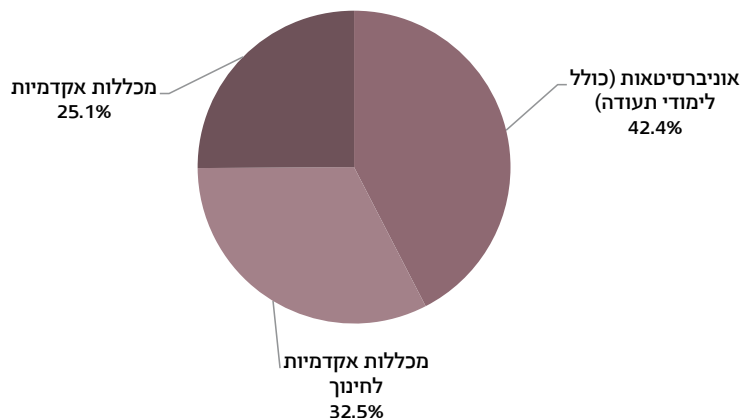
סטודנטים הלומדים מקצועות בתחומי התרבות

בשנת תשפ"ב (2021/22) למדו 30,787 סטודנטים במוסדות להשכלה גבוהה מקצועות בתחומי התרבות, מהם 19,345 למדו באוניברסיטאות (כולל לימודי תעודה). סטודנטים אלו היו 13.7% מכלל הסטודנטים באוניברסיטאות בכל התארים.

במכללות אקדמיות למדו 11,442 סטודנטים מקצועות בתחומי התרבות, שהם 9.7% מכלל הסטודנטים במכללות האקדמיות.

נוסף על כך, במכללות אקדמיות לחינוך התמחו 14,804 סטודנטים בהוראת מקצועות בתחומי התרבות (43.3% מכלל הסטודנטים במכללות האקדמיות לחינוך).

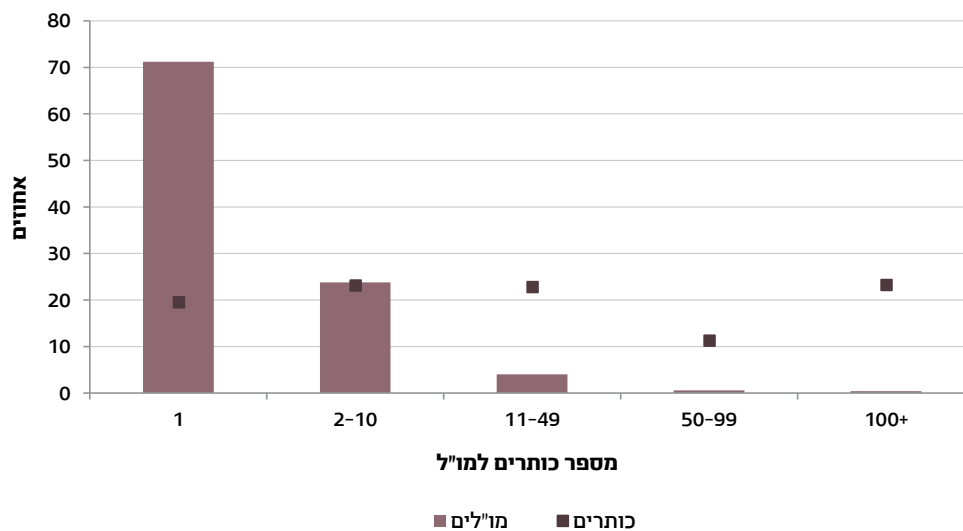
סטודנטים הלומדים מקצועות בתחומי התרבות תשפ"ב (2021/22)

מוציאים לאור, כותרים ותרגומים¹

מוציאים לאור - מוציא לאור (מו"ל) הוא ארגון (ציבורי, ממשלתי, מסחרי או עמותה) האחראי להוצאת כותרים (ספרים וחוברות). בשנת 2022 היו בישראל 1,732 מו"לים, מהם שבעה מו"לים גדולים (הוציאו 100 כותרים ויותר). הם היו 0.4% מכלל המו"לים והוציאו 23.2% מהכותרים. המו"לים הקטנים, שהוציאו יותר אחד בלבד, היו 71.2% מהמו"לים והוציאו 19.7% מהכותרים (לא כולל 695 כותרים שהמו"ל שלהם אינו ידוע).

מוציאים לאור וכותרים, לפי גודל מו"ל 2022

1 בשנת 2019 שונתה שיטת איסוף הנתונים בספרייה הלאומית, ולכן אי אפשר להשוות את הנתונים לנתוני שנים קודמות. עד שנת 2018 כללו הנתונים מו"לים פרטיים שהוציאו שני כותרים ויותר; משנת 2019 נכללים גם מו"לים פרטיים שהוציאו יותר אחד בלבד.

כותרים - בשנת 2022 יצאו לאור 6,971 כותרים מודפסים, 385 פחות מבשנת 2021 שבה יצאו לאור 7,356 כותרים.

שלושת הנושאים השכיחים ביותר של כותרים מודפסים בשנת 2022 היו ספרות (2,004 כותרים), ספרות דתית ומחשבת ישראל (1,801 כותרים) ופרסומים לילדים ולנוער (1,137 כותרים).

לעומת הכותרים המודפסים, נרשמה עלייה במספר הכותרים הדיגיטליים שיצאו לאור בשנת 2022: 1,258 כותרים דיגיטליים, שהם 276 כותרים יותר מבשנה הקודמת (982 בשנת 2021). בשנת 2020 מספר הכותרים המודפסים היה פי 8.11 ממספר הכותרים הדיגיטליים. בשנת 2021 מספר הכותרים המודפסים היה פי 7.5 ממספר הכותרים הדיגיטליים, ובשנת 2022 מספר הכותרים המודפסים היה פי 5.5 ממספר הכותרים הדיגיטליים.

שלושת הנושאים השכיחים ביותר של כותרים דיגיטליים בשנת 2022 היו ספרות דתית ומחשבת ישראל (313 כותרים), ספרות (247 כותרים) ומדעי הרוח והחברה (225 כותרים).

תרגומים - בשנת 2022 תורגמו בישראל, לעברית או לשפות אחרות, 1,157 כותרים מלאים או חלקיים. שפות המקור שמהן תורגם המספר הגדול ביותר של כותרים היו אנגלית (784 כותרים), עברית (99 כותרים) וצרפתית (59 כותרים).

תקשורת המונים

עיתונות כתובה - לפי סקר הוצאות משק הבית, בשנת 2021 14.4% ממשקי הבית בישראל רכשו עיתונות כתובה הכוללת עיתונים, כתבי עת ומינורים לעיתונים. ככל שמספר שנות הלימוד של ראש משק הבית עולה, עולה אחוז משקי הבית שמדווחים על הוצאה בעבור עיתונות כתובה. בקרב משקי בית שבהם לראש משק הבית עד 12 שנות לימוד רק 9.2% רכשו עיתונות כתובה, לעומת 21.9% בקרב משקי בית שדיווחו על 16 שנות לימוד ויותר.

תמונה דומה עולה בבחינת אחוז משקי הבית לפי חמישוני הכנסה. ככל שמשק הבית משתייך לחמישון גבוה יותר, כך עולה שיעור הרכישה של עיתונות כתובה. אחוז משקי הבית בחמישון התחתון אשר דיווחו על רכישת עיתונות כתובה עמד על 9.0%, לעומת 27.6% ממשקי הבית המשתייכים לחמישון העליון. באזור יהודה והשומרון² היה האחוז הגבוה ביותר של משקי בית שרכשו עיתונות כתובה (28.9%).

מינויים לאתרי אינטרנט³ - לפי סקר הוצאות משק הבית, בשנת 2021 9.2% מסך משקי הבית בישראל רכשו מינוי לאתרי אינטרנט. לשם השוואה, בשנת 2019 6.7% מסך משקי הבית דיווחו על תשלום בעבור מינוי לאתרי אינטרנט. במחוז תל אביב היה האחוז הגבוה ביותר של משקי בית שרכשו מינוי לאתרי אינטרנט (18.9%).

טלוויזיה - 57.8% ממשקי הבית בישראל רכשו מינוי לטלוויזיה בכבלים או בלוויין בשנת 2021. במחוז המרכז אחוז זה היה גבוה מהאחוז בכלל משקי הבית ועמד על 70.2%.

מחשב ואינטרנט - לפי הסקר החברתי של הלמ"ס, בשנת 2022 השתמשו במחשב 74.2% מבני

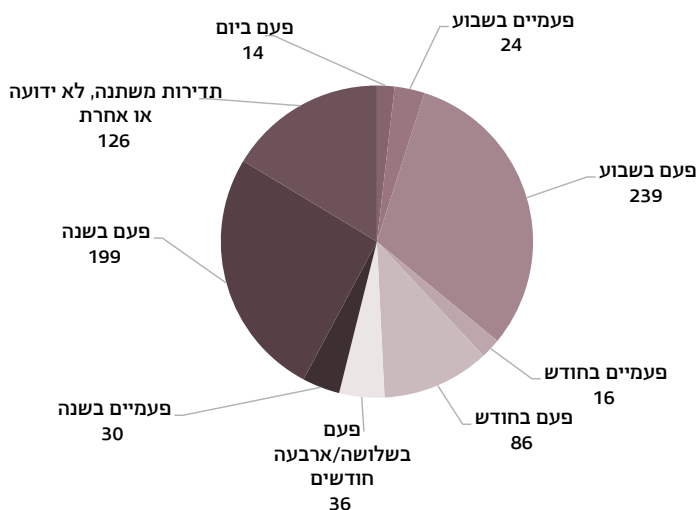
2 יישובים ישראליים בלבד.

3 כגון אתרי תוכן (חדשות, לימודים וכדומה), אתרי היכרויות, משחקי און-ליין, אתרים לגיבו בענן ועוד.

20 ומעלה, ו-91.9% השתמשו באינטרנט. 88.0% מבני 20 ומעלה השתמשו באינטרנט באמצעות הטלפון הנייד, ו-80.8% השתמשו באינטרנט בכל יום או כמעט בכל יום.

עיתונים דיגיטליים - בשנת 2022 דיווחה הספרייה הלאומית על 770 עיתונים המפורסמים גם באופן דיגיטלי. מתוכם 14 יומונים (עיתונים המפורסמים מדי יום), 239 שבועונים, 86 ירחונים, ו-199 שנתונים.

עיתונים דיגיטליים, לפי תדירות פרסום 2022

מתוך כלל העיתונים המפורסמים באופן דיגיטלי, 89.5% הם בעברית, 5.3% באנגלית, 1.9% ברוסית ו-0.4% בערבית. 2.9% מהעיתונים הדיגיטליים מפורסמים בשפות אחרות או ביותר משפה אחת.

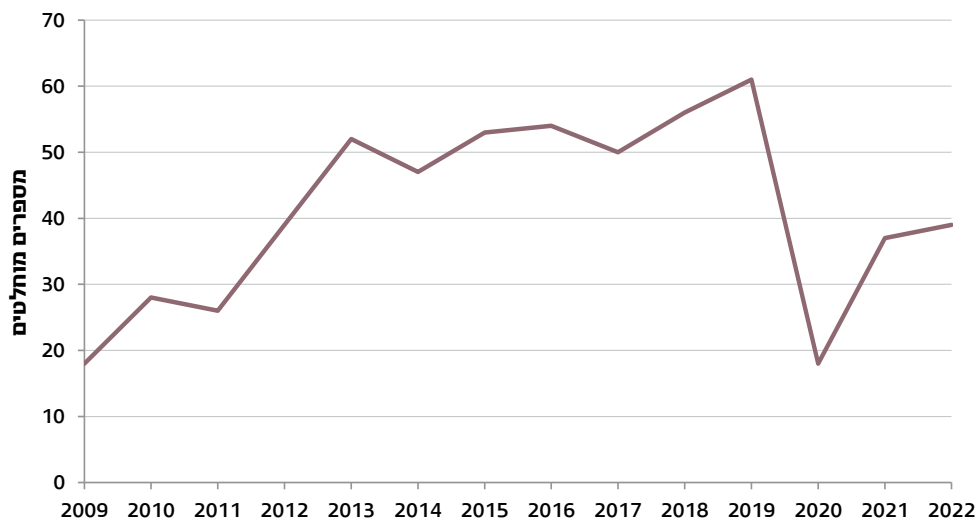

סרטי קולנוע - בשנת 2022 אושרו לצפייה בישראל 302 סרטים ארוכים, מהם 123 יוצרו בארצות הברית, 39 יוצרו בישראל, 122 במדינות אחרות ועוד 18 סרטים יוצרו בשיתוף פעולה בין מדינות, מהם שלושה יוצרו בשיתוף פעולה עם ישראל (קופרודוקציה). לשם השוואה, בשנת 2012 אושרו לצפייה 265 סרטים ארוכים, מהם 158 יוצרו בארצות הברית, 39 בישראל, 60 במדינות אחרות ועוד 8 סרטים יוצרו בשיתוף פעולה בין מדינות, מהם אחד בשיתוף פעולה עם ישראל.

בשנת 2022 הוקרנו 391 סרטים ישראליים בבתי הקולנוע ובסינמטקים.

עם פרוץ מגפת הקורונה בשנת 2020, ירד בחדות מספר הסרטים המיוצרים בישראל: מ-61 סרטים שיוצרו בשנת 2019 ירד מספרם ל-18 בסך הכל בשנת 2020. בשנת 2021 עלה מספר הסרטים המיוצרים בישראל ל-37, ובשנת 2022 המשיך לעלות והגיע ל-39. נתונים אלו אינם מתייחסים לסרטים שנוצרו בשיתוף פעולה עם מדינות אחרות.

סרטים מיוצרים בישראל 2022-2009

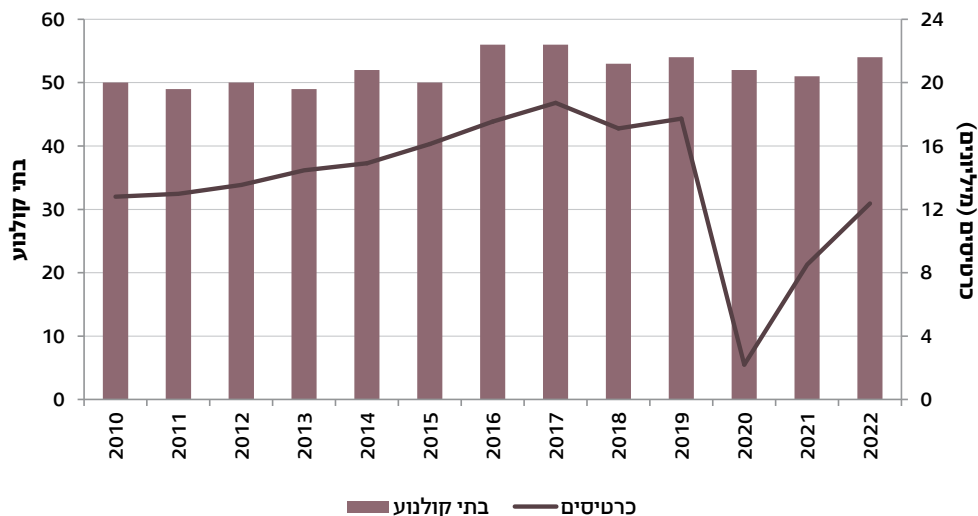

בתי קולנוע (כולל סינמטקים) - בשנת 2022 המשיכו חלק מבתי הקולנוע להנגיש סרטים דרך האינטרנט: מתוך 54 בתי הקולנוע הפועלים בישראל, 12 (22.2%) הנגישו פעילויות בפלטפורמה מקוונת. הפעילות בפלטפורמה המקוונת בבתי הקולנוע ובסינמטקים כללה צפייה בסרט בלבד, פעילויות נוספות כמו צפייה בסרט ומפגש עם יוצר הסרט או הרצאה, צפייה בסדרת סרטים בנושא מסוים וקורסים או השתלמויות בנושאים שונים. בתי קולנוע שפעלו בצורה מקוונת העבירו ללקוחותיהם קישור לפעילות המקוונת.

בתי הקולנוע דיווחו כי מכרו 19,496 קישורים בשנת 2022 (לעומת 67,908 קישורים שנמכרו בשנת 2021)⁴; מתוכם 6,344 היו לסרטים ישראליים והשאר - 13,152 - לסרטים זרים. נוסף על כך מכרו בתי הקולנוע 749 קישורים לפעילויות נוספות, כגון הקרנות-חוץ וקורסים פרונטליים. בתי הקולנוע גם שלחו 554 קישורים ללא עלות לסרטים קצרים בני פחות מ-45 דקות.

כרטיסים לבתי קולנוע⁵ - בשנת 2022 נמכרו 12,378,892 כרטיסי קולנוע. זוהי עלייה ניכרת לעומת שנת 2021, שבה נמכרו 8,516,883 כרטיסי קולנוע. כמו בתחומים אחרים, גם פעילות בתי הקולנוע עדיין לא חזרה להיקף מלא כפי שהייתה טרם מגפת הקורונה (בשנת 2019 נמכרו 17,727,920 כרטיסים).

בתי קולנוע וכרטיסים שנמכרו
2022-2010

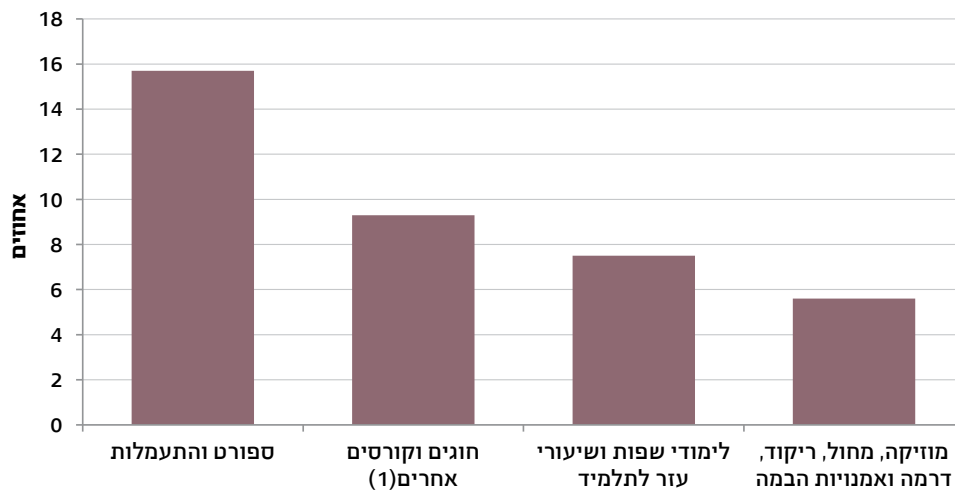

4 אחד מבתי הקולנוע דיווח אומדן למספר הקישורים שנמכרו בשנת 2021.
5 לא כולל פסטיבלי קולנוע.

העשרה ופנאי: הוצאות משק הבית על חוגים ועל קורסים

מנתוני סקר הוצאות משק הבית בישראל לשנת 2021⁶ עולה כי 28.1% מכלל משקי הבית דיווחו על רכישת חוגים וקורסים (אחד או יותר) בתחום התרבות והספורט. הרכישה הנפוצה ביותר בתחום זה הייתה עבור חוגי ספורט והתעמלות (15.7%).

משקי בית שרכשו חוגים וקורסים נבחרים בתרבות ובספורט 2021

(1) כולל קורסים מקצועיים, חוגים במחשבים, חוגים למדעי הטבע, קורסי הכנה לבחינות מיון ועוד.

ככל שמשק הבית משתייך לחמישון הכנסה גבוה יותר, כך עולה אחוז משקי הבית אשר דיווחו על רכישת חוגים וקורסים בתרבות ובספורט. תמונה דומה עולה בבחינת הנתונים לפי שנות לימוד של ראש משק הבית: ככל שמספר שנות הלימוד של ראש משק הבית עולה, כך עולה אחוז משקי הבית שדיווחו על רכישת חוגים וקורסים בתרבות ובספורט.

6 נתוני 2021 אינם בני השוואה לשנים קודמות.

ספורט

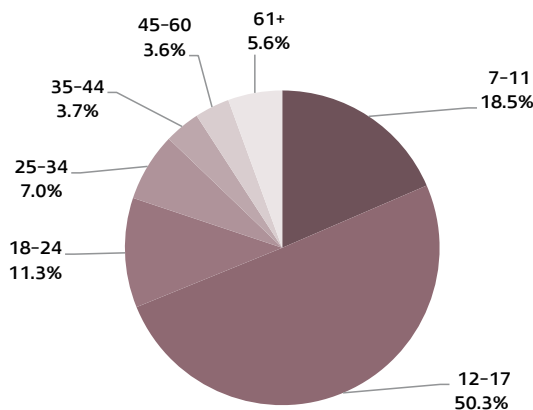
ספורטאים פעילים - בשנת תשפ"ב (2021/22) היו בישראל 133,424 ספורטאים פעילים. אלו הם 13,715 ספורטאים יותר מאשר בשנת תשפ"א (2020/21), שבה היו בישראל 119,709 ספורטאים פעילים.

מתוך כלל הספורטאים בשנת תשפ"ב (2021/22) 34.8% השתייכו לענפים אישיים⁷ ו-65.2% לענפים קבוצתיים.⁸ חמשת הענפים שבהם נמצא המספר הגדול ביותר של ספורטאים פעילים היו כדורגל (39,798), כדורסל (31,756), כדורעף (6,834), ברידג' (5,637) וג'ודו (3,943).

מכלל הספורטאים הפעילים שגילם ידוע, 18.5% היו בני 7-11, 50.3% היו בני 12-17 ו-11.3% היו בני 18-24. 61 ומעלה היו 5.6% מהספורטאים (לעומת 11.0%, 52.8%, 13.9% ו-6.2% בהתאמה, בשנת תשפ"א 2020/21).

נשים היו 23.0% מכלל הספורטאים הפעילים בשנת תשפ"ב לעומת 21.6% בשנת תשפ"א, גידול של 1.1% בלבד. בענפים אישיים הן היו 37.1%, ובענפים קבוצתיים - 15.4% (לעומת 36.3% ו-13.9% בהתאמה, בשנת תשפ"א 2020/21).

ספורטאים פעילים בענפים אישיים ובענפים קבוצתיים, לפי גיל תשפ"ב 2021/22

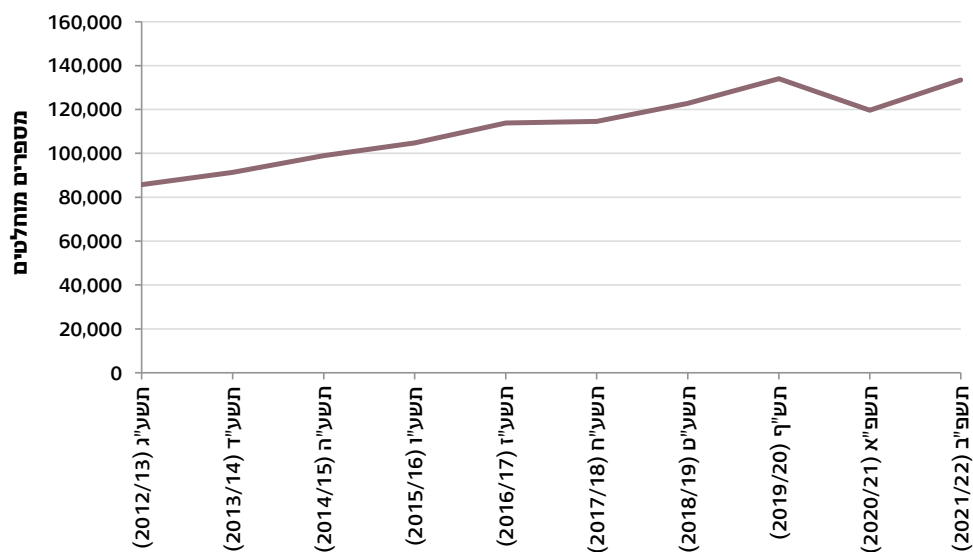

7 לפי מבחני התמיכה לאיגודים, ענף אישי הוא ענף שבו תחרות עשויה להתקיים בין יחידים, בין זוגות, בין שלישיות או בהרכב אחר שהוגדר בתקנות הארגון הבין-לאומי המסדיר את הענף. ייתכנו יוצאים מהכלל.

8 לפי מבחני התמיכה לאיגודים, ענף קבוצתי הוא ענף שבו תחרות אינה יכולה להתקיים בין יחידים, זוגות או שלישיות. ייתכנו יוצאים מהכלל.

השוואת נתוני הספורטאים הפעילים בעשור האחרון מצביעה על עלייה עקיבה במספרם, מלבד שנת תשפ"א (2020/21) שבה פרצה מגפת הקורונה. בשנת תש"ף (2019/20), ערב התפרצות מגפת הקורונה, היו בישראל 134,046 ספורטאים פעילים. שנה לאחר מכן צנח מספרם ל-119,709, אך בשנת תשפ"ב (2021/22) נרשמה התאוששות בענף ומספר הספורטאים הפעילים בישראל עמד על 133,424.

ספורטאים פעילים תשע"ג (2012/13) - תשפ"ב (2021/22)

מדליות - בשנת 2021/22 זכתה ישראל ב-57 מדליות בענפים אולימפיים, ובעוד 106 מדליות בענפים לא אולימפיים. בענפים אולימפיים זכתה ישראל ב-57 מדליות, מהן 28 באליפות אירופה, 7 באליפות העולם ועוד 22 מדליות בענפים הפראולימפיים.

באליפות אירופה הושגו 28 מדליות:

- באליפות אירופה לנוער⁹ הושגו 11 מדליות: שתי מדליות בג'ודו, בסיף ובשיט, ומדליה אחת בכל אחד מהענפים אתלטיקה, היאבקות, התעמלות, טיפוס ספורטיבי ושחייה.
- באליפות אירופה לבוגרים¹⁰ הושגו 17 מדליות: ארבע מדליות בג'ודו וארבע נוספות באתלטיקה, שלוש מדליות בהתעמלות, שתי מדליות טקוונדו, ומדליה אחת בכל אחד מהענפים סף, שחייה, בדמינטון וקליעה.

באליפות העולם הושגו שבע מדליות:

- באליפות העולם לנוער הושגו 5 מדליות: שתי מדליות בסיף ובשיט ומדליה אחת באתלטיקה.
- באליפות העולם לבוגרים הושגו 2 מדליות: אחת בהתעמלות ואחת באתלטיקה.
- **בענפים הפראלימפיים** זכתה ישראל ב-22 מדליות, מהן:
 - 12 מדליות באליפות אירופה: 11 בשחייה ועוד מדליה אחת בכדור שער.
 - מדליה אחת באליפות העולם בטקוונדו.
 - תשע מדליות במשחקים הפראלימפיים בשחייה.
- **בענפים לא אולימפיים**, זכתה ישראל ב-106 מדליות: 59 באליפות אירופה ו-47 באליפות העולם.

באליפות אירופה בענפים לא אולימפיים זכתה ישראל ב-59 מדליות:

- 19 מדליות לנוער, מתוכן תשע בברידג', שלוש באושו קונג פו ובג'יו ג'יטסו, ושתיים בענפי סמבו וקשתות.
- 40 מדליות לבוגרים, מתוכן תשע בברידג', שש בג'יו ג'יטסו, פטאנק וקיקבוקסינג, ארבע בכדורת דשא, שתיים באושו קונג פו, בטיסנאות, בסמבו ובסקי מים, ומדליה אחת בענף הקראטה.

באליפות העולם בענפים לא אולימפיים זכתה ישראל ב-47 מדליות:

- 29 מדליות לנוער, מתוכן תשע בקיקבוקסינג, שמונה באקרובטיקה, שש בג'יו ג'יטסו, שלוש בריקודים סלוניים, שתיים בשחמט ואחת בגלגליות אמנותיות.
- 18 מדליות לבוגרים, מתוכן שבע בג'יו ג'יטסו, ארבע בסמבו, שלוש בריקודים סלוניים, שתיים בקיקבוקסינג ואחת בסקי מים ובאגרוף תאילנדי.

[למילון המונחים](#)[לנתוני התרשימים](#)[ללוחות השנתיים - תרבות, בידור וספורט](#)[לעמוד הנושאי - תרבות, בידור וספורט](#)

9 הגדרת גיל בקטגוריית נוער משתנה לפי ענף.

10 הגדרת גיל בוגרים משתנה לפי ענף.

נושא הרווחה הוא אחד המדדים לבחינת מצבה של החברה בישראל, והוא כולל מידע על הוצאות המגזר הממשלתי לרווחה, על מקבלי שירותי רווחה (רשומים ובעלי נזקקות מוגדרת במחלקות לשירותים חברתיים ומושמים במסגרות רווחה) ועל אנשים עם מוגבלות. הנתונים מתקבלים ממשד הרווחה והביטחון החברתי, ממשד הביטחון, מהמוסד לביטוח לאומי, מהסקר החברתי של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ועוד.

נתונים נבחרים, 2022

אנשים עם מוגבלות לפי הסקר החברתי

אנשים עם מוגבלות תפקודית חמורה

15.6% מבני 20 ומעלה

32.9% מבני 65 ומעלה

לפי מרשם אנשים עם מוגבלות

1.096 מיליון

תושבי ישראל הוכרו כאנשים עם מוגבלות

אנשים על הרצף האוטיסטי

57.2 אלף

אנשים עם מוגבלות שכלית-התפתחותית

31.1 אלף

אנשים עם לקויות ראייה

52.0 אלף

אנשים עם לקויות שמיעה

55.7 אלף

בעלי נזקקות פרט מוגדרת במחלקות לשירותים חברתיים

613.5 אלף

שיעור בעלי הנזקקות

כ-64 ל-1,000 נפש

נזקקות הפרט השכיחה ביותר - "קשיים בצריכת שירותים ובמיצוי זכויות"

שיעור של כ-14 בעלי נזקקות ל-1,000 נפש

מושמים במסגרות רווחה

292.2 אלף

שיעור המושמים

כ-31 ל-1,000 נפש

(לעומת 277.8 אלף מושמים בשנת 2021,

שיעור של כ-30 ל-1,000 נפש)

שיעור המושמים במסגרות בקהילה

כ-24 ל-1,000 נפש

שיעור המושמים במסגרות חוץ-ביתיות

כ-5 ל-1,000 נפש

שיעור המושמים במסגרות בקהילה וגם במסגרות חוץ-ביתיות

כ-1 ל-1,000 נפש

הוצאות המגזר הממשלתי לרווחה

188.3 מיליארד ש"ח

28.5% מסך הוצאות

(לעומת 177.6 מיליארד ש"ח, 27.6% מסך ההוצאות, בשנת 2021)

מקבלי שירותי רווחה רשומים במחלקות לשירותים חברתיים

1.13 מיליון

שיעור הרשומים

כ-118 ל-1,000 נפש

השיעור בקרב יהודים ואחרים

כ-104 ל-1,000 נפש

השיעור בקרב ערבים

כ-165 ל-1,000 נפש

השיעור הגבוה ביותר של רשומים נמצא ביישובים השייכים לאשכול החברתי-כלכלי 3-4:

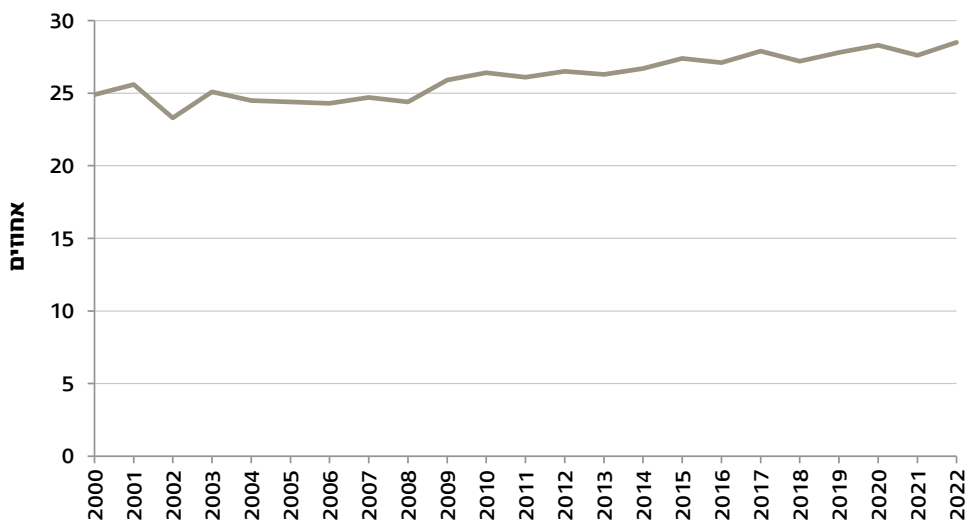
כ-155 ל-1,000 נפש

הוצאות המגזר הממשלתי לרווחה

הוצאות המגזר הממשלתי לרווחה כוללות את ההוצאות של משרדי הממשלה, של המוסדות הלאומיים, של המוסד לביטוח לאומי, של הרשויות המקומיות ושל מלכ"רים ציבוריים על שירותים וקצבאות בתחומים הקשורים לזקנה (כולל פנסיות של עובדי מדינה), למחלה ולמוגבלות, לשאירים, למשפחה וילדים, לאבטלה, לשיכון, להדרה חברתית ולמחקר ופיתוח בתחום הרווחה (על פי סיווג הוצאות הממשלה לפי מטרה [COFOG] של האו"ם).

בשנת 2022 הסתכמו הוצאות המגזר הממשלתי לרווחה ב-188.3 מיליארד ש"ח (28.5% מסך ההוצאות), עלייה של 5.9% לעומת שנת 2021 - 177.6 מיליארד ש"ח (27.6% מסך ההוצאות).

הוצאות המגזר הממשלתי לרווחה כאחוז מסך ההוצאות
2022-2000

מקבלי שירותי רווחה

משפחות ופרטים במצבי משבר נזקקים לשירותי רווחה מסיבות שונות: מוגבלות, תפקוד לקוי של המשפחה, מצב כלכלי קשה ועוד. שירותי הרווחה ניתנים להם במטרה לשמור על רווחתם ועל ביטחונם החברתי, לקדם את יכולותיהם ולמצות את הפוטנציאל האישי-חברתי שלהם, לספק להם הגנה, למנוע הידרדרות במצבם ולצמצם מצבי סיכון ומצוקה. התיק הנפתח במחלקה לשירותים חברתיים הוא משפחתי, ורשומים בו כל בני המשפחה בין שהוגדרה להם נזקקות (הסיבה לפנייה למחלקה) ובין שלא. יש משפחות שבהן נפש אחת בלבד.

רשומים ובעלי נזקקות מוגדרת במחלקות לשירותים חברתיים

כאשר נפתח תיק טיפול במחלקה לשירותים חברתיים, העובד הסוציאלי המטפל במשפחה מציין בו מהי נזקקות משק הבית מתוך רשימה קבועה של 29 נזקקויות, ומהן נזקקויות הפרט של בני המשפחה מתוך רשימה קבועה של 48 נזקקויות (כולל נזקקות "תקינה"). "נזקקות תקינה" מצוינת בתיק במקרים שבהם בני המשפחה רשומים בתיק אך אינם בעלי נזקקות.

בשנת 2022 היו רשומים במחלקות לשירותים חברתיים 1.13 מיליון איש, שיעור של 118.2 רשומים ל-1,000 נפש. שיעור הרשומים בקרב יהודים ואחרים היה 103.8 ל-1,000 נפש, ובקרב ערבים - 165.1 ל-1,000 נפש. ל-613.5 אלף מכלל הרשומים (54.3%) הוגדרה נזקקות פרט, ושיעורם היה 64.2 ל-1,000 נפש.

בשנים 2006-2000 נצפתה מגמת עלייה בשיעור הרשומים במחלקות לשירותים חברתיים. משנת 2006 החלה ירידה הדרגתית בשיעורים אלו, והיא נמשכה גם בשנת 2021: שיעור של 111.1 רשומים ל-1,000 נפש. בשנת 2005 החלה ירידה בשיעור בעלי הנזקקות המוגדרת (להלן: בעלי נזקקות), והיא נמשכה גם בשנת 2021: שיעורם של בעלי נזקקות פרט היה 63.9 ל-1,000 נפש¹. משנת 2022 נצפתה עלייה בשיעור הרשומים ובשיעור בעלי הנזקקות.

רשומים ובעלי נזקקות במחלקות לשירותים חברתיים 2022-2000

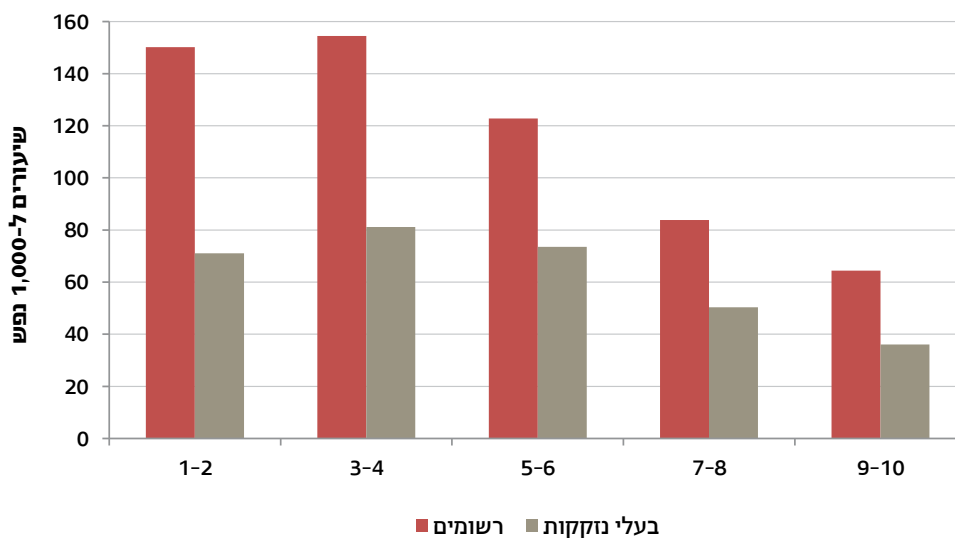
(1) משנת 2021 הנתונים המפורסמים הם מתוך מערכת נתוני יסוד חדשה, שבה חל שינוי באופן הרישום. לכן אי אפשר להשוות את נתוני 2021 לנתוני שנים קודמות.

1 משנת 2021 הנתונים המפורסמים הם ממערכת נתוני יסוד חדשה, שבה חל שינוי באשכולות נזקקות משק הבית והפרט ובשיטת ספירתם של הרשומים במחלקות לשירותים חברתיים ושל בעלי נזקקות מוגדרת. כך, למשק בית או לפרט יכולים להיפתח יותר מתיק טיפול אחד או להירשם יותר מנזקקות אחת, והם יימנו בכל אחד מהם. לפיכך הנתונים לשנת 2021 ואילך ארעיים, ולא נעשתה השוואה לשנים קודמות. כמו כן, בלמ"ס נספרים כל מי שנרשמו במחלקות לשירותים חברתיים במהלך שנת 2021 ואילך, ואילו משרד הרווחה והביטחון החברתי מפרסם את מספר הרשומים נכון לדצמבר בסוף כל שנה, ולכן ייתכנו הבדלים בין הנתונים.

רשומים ובעלי נזקקות לפי אשכול חברתי-כלכלי של יישוב המגורים²

השיעורים הגבוהים ביותר של רשומים היו ביישובים השייכים לאשכול חברתי-כלכלי 4-3 (154.5 ל-1,000 נפש) והם היו גבוהים מעט מאשר ביישובים השייכים לאשכול חברתי-כלכלי 2-1 (150.1 ל-1,000 נפש). השיעורים הנמוכים ביותר היו ביישובים השייכים לאשכול חברתי-כלכלי 9-10 (64.4 ל-1,000 נפש). גם בבחינה של שיעור הרשומים בעלי נזקקות מוגדרת נמצא כי השיעורים הגבוהים ביותר היו ביישובים השייכים לאשכול חברתי-כלכלי 4-3 (81.1 ל-1,000 נפש), והשיעורים הנמוכים ביותר היו ביישובים השייכים לאשכול חברתי-כלכלי 10-9 (36.1 ל-1,000 נפש).

רשומים ובעלי נזקקות במחלקות לשירותים חברתיים, לפי אשכול חברתי-כלכלי של יישוב המגורים 2022

2 אשכול חברתי-כלכלי לשנת 2019.

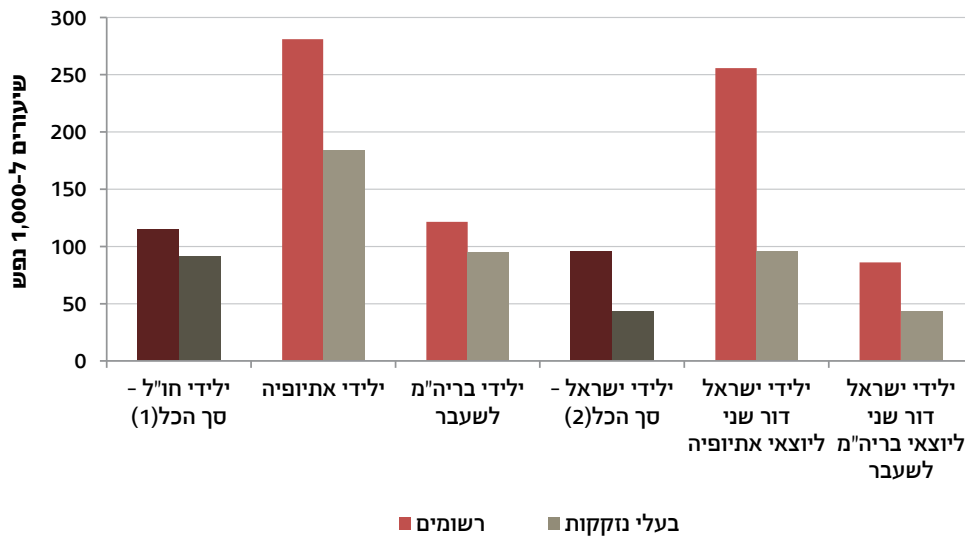
רשומים ובעלי נזקקות לפי מקום לידה ומוצא

בבחינת השיעורים של מקבלי שירותי רווחה בקרב יהודים ואחרים, לפי מקום לידה ומוצא, נמצא כי אצל ילידי חו"ל (לא כולל ילידי אתיופיה או ילידי בריה"מ לשעבר שעלו לישראל בשנת 1990 ואילך) שיעור הרשומים בשנת 2022 היה 114.9 ל-1,000 נפש, ושיעור בעלי הנזקקות - 91.2 ל-1,000 נפש. לעומת זאת, שיעור הרשומים ושיעור בעלי הנזקקות אצל ילידי אתיופיה היו גבוהים פי שניים ויותר מהשיעורים אצל ילידי חו"ל (280.9 רשומים ל-1,000 נפש ו-183.8 בעלי נזקקות ל-1,000 נפש).

בקרב ילידי ישראל (לא כולל דור שני ליוצאי אתיופיה או בריה"מ לשעבר) היו 95.3 רשומים ל-1,000 נפש ו-43.2 בעלי נזקקות ל-1,000 נפש. אצל ילידי ישראל שאבותיהם נולדו באתיופיה (דור שני ליוצאי אתיופיה) שיעור הרשומים היה 255.8 ל-1,000 נפש, כמעט פי שלושה מהשיעור אצל ילידי ישראל, ושיעור בעלי הנזקקות היה 95.3 ל-1,000 נפש, פי שניים ויותר מהשיעור אצל ילידי ישראל.

גם בקרב ילידי בריה"מ לשעבר שעלו בשנת 1990 ואילך שיעור הרשומים ושיעור בעלי הנזקקות היו גבוהים מהשיעורים אצל ילידי חו"ל, אם כי באופן מתון יותר (121.5 רשומים ל-1,000 נפש ו-95.1 בעלי נזקקות ל-1,000 נפש, לעומת 114.9 רשומים ל-1,000 נפש ו-91.2 בעלי נזקקות ל-1,000 נפש, בהתאמה). לעומת זאת, בקרב ילידי ישראל שאבותיהם נולדו בבריה"מ לשעבר (דור שני ליוצאי בריה"מ לשעבר) שיעור הרשומים היה נמוך מהשיעור בקרב ילידי ישראל, אך שיעור בעלי הנזקקות היה די דומה (86.1 רשומים ל-1,000 נפש ו-43.4 בעלי נזקקות ל-1,000 נפש, לעומת 95.3 רשומים ל-1,000 נפש ו-43.2 בעלי נזקקות ל-1,000 נפש, בהתאמה).

רשומים ובעלי נזקקות (יהודים ואחרים) במחלקות לשירותים חברתיים, לפי מקום לידה ומוצא 2022

- (1) לא כולל ילידי אתיופיה או ילידי בריה"מ לשעבר שעלו לישראל בשנת 1990 ואילך.
 (2) לא כולל דור שני ליוצאי אתיופיה או בריה"מ לשעבר.

רשומים ובעלי נזקקות בני 0-17

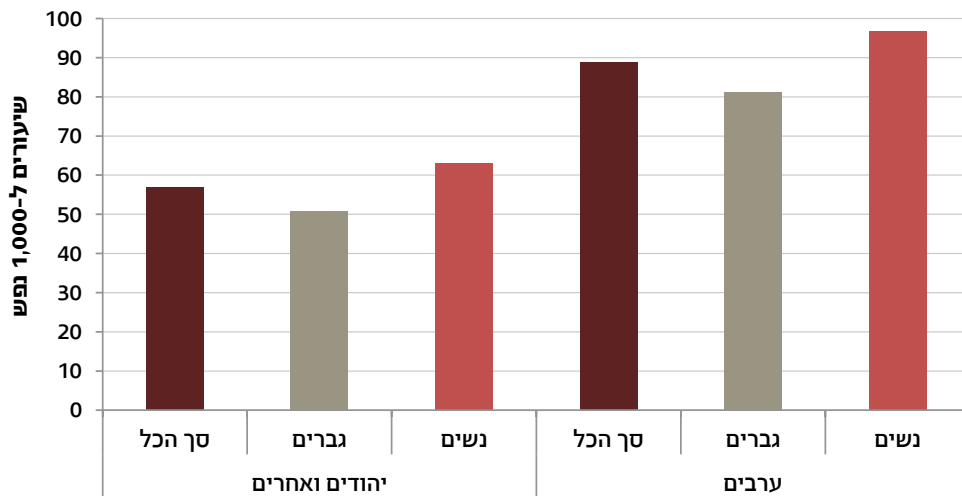
מתוך 1.13 מיליון רשומים במחלקות לשירותים חברתיים בשנת 2022, 437.7 אלף (38.7%) היו בני 0-17. 32.7% מהרשומים בני 0-17 היו בעלי נזקקות. שיעור הרשומים בני 0-17 היה גבוה משיעור הרשומים בכלל האוכלוסייה (140.4 ל-1,000 נפש ו-118.2 ל-1,000 נפש, בהתאמה), ואילו שיעור בעלי הנזקקות בני 0-17 היה נמוך משיעור בעלי הנזקקות בכלל האוכלוסייה (45.9 ל-1,000 נפש ו-64.2 ל-1,000 נפש, בהתאמה).

בעלי נזקקות לפי קבוצת אוכלוסייה ומין

בבחינת שיעור בעלי הנזקקות לפי קבוצת אוכלוסייה ומין אפשר לראות כי בשנת 2022 השיעור בקרב ערבים היה גבוה הרבה יותר מהשיעור בקרב יהודים ואחרים (88.9 ל-1,000 נפש לעומת 56.8 ל-1,000 נפש, בהתאמה).

שיעור הנשים הערביות בעלות נזקקות (96.8 ל-1,000 נפש) היה גבוה משיעור הגבריים הערבים בעלי נזקקות (81.1 ל-1,000 נפש), ושיעור הנשים היהודיות ואחרות בעלות נזקקות (62.9 ל-1,000 נפש) היה גבוה משיעור הגבריים היהודים ואחרים בעלי נזקקות (50.6 ל-1,000 נפש).

בעלי נזקקות, לפי קבוצת אוכלוסייה ומין 2022

נזקקויות משק בית ונזקקויות פרט לפי אשכולות נזקקות

לצורך ניתוח סטטיסטי קובצו 29 נזקקויות משק הבית לשלושה אשכולות. חלוקה דומה נעשתה עבור 47 נזקקויות הפרט. החלוקה להלן:

מהות הנזקקות	אשכול נזקקות	
<p>עוני רב-ממדי מתמשך מצוקה כלכלית זמנית בעיות בניהול תקציב משק הבית בעיות דיור חוסר בציוד בסיסי אי-ביטחון תזונתי קשיים במימון מענים פיזיים ובריאותיים קשיים במימון מענים התפתחותיים-חינוכיים של בני המשפחה קשיים בצריכת שירותים ובמיצוי זכויות קשיים בהשתלבות בקהילה, דחייה ע"י אחרים ו/או הדרה חברתית בדידות ו/או היעדר מערכות תמיכה</p>	עוני והדרה	נזקקות משק בית
<p>ליקוי בתפקוד הורי לרבות קשיים בהשגחה ובהגנה קונפליקט בעוצמה גבוהה על רקע פרדה/גירושין חוסר יציבות בהרכב משק הבית אלימות במשפחה קשיים ביחסים בין בני זוג קשיים בין הורים לבין ילדיהם קשיים בין ילדי המשפחה קשיים ביחסים בין המשפחה הגרעינית למורחבת קשיים ביחסים בין כלל בני המשפחה בדידות ו/או היעדר מערכות תמיכה</p>	קשיים ביחסים בתוך המשפחה	
<p>זקנה - אזרח ותיק התמכרויות עלייה והגירה מוגבלות אירוע ביטחון/אירוע חירום/אסון טבע/מגפה שכול ואובדן - תאונת דרכים/התאבדות/רצח טראומה מינית זקנה - בן משפחה מטפל</p>	בעיות הנגרמות ממאפיינים שונים	
<p>חשד או נתון לאלימות פיזית חשד או נתון לפגיעה מינית חשד או נתון לפגיעה רגשית או נפשית חשד או נתון לפגיעה או לניצול כלכלי חשד או נתון לאלימות ולפגיעה משולבת</p>	אלימות, ניצול והזנחה	נזקקות פרט

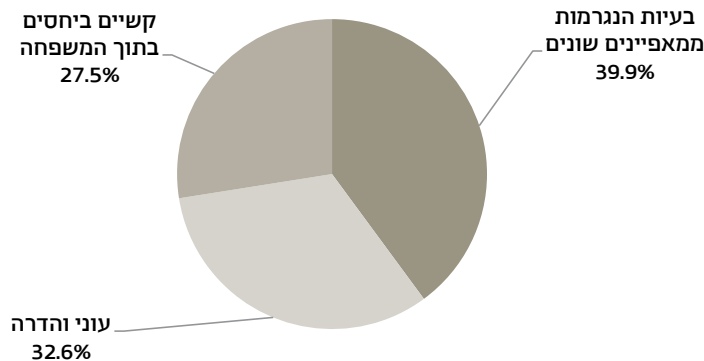
מהות הנזקקות	אשכול נזקקות	
<p>חשד או נתון להזנחה בתחום הפיזי חשד או נתון להזנחה בתחום הבריאות הפיזית או הנפשית חשד או נתון להזנחה בתחום הרגשי, הקוגניטיבי והחברתי חשד או נתון להזנחה רב-ממדית חשד או נתון להזנחה ולהתעללות פוגע/תוקף אלימות פיזית פוגע/תוקף פגיעה מינית פוגע/תוקף פגיעה רגשית או נפשית פוגע/תוקף פגיעה או ניצול כלכלי פוגע/תוקף אלימות ופגיעה משולבת פוגע/תוקף הזנחה בתחום הפיזי פוגע/תוקף הזנחה בתחום הבריאות הפיזית או הנפשית פוגע/תוקף הזנחה בתחום הרגשי, הקוגניטיבי והחברתי פוגע/תוקף הזנחה רב-ממדית פוגע/תוקף הזנחה והתעללות פגיעה עצמית בעקבות מאפייני מוגבלות חשד לניצול רכושו של אדם חסר ישע או נתון לניצול מסוג זה</p>	<p>אלימות, ניצול והזנחה (המשך)</p>	
<p>קשיים בהתפתחות הילד יתום או נטוש או שאין אחראי עליו קושי בטיפול אישי ובמיומנויות יום-יומיות קשיים בצריכת שירותים ובמיצוי זכויות הזנחה עצמית מצוקה רגשית הערכה עצמית ירודה ו/או תפיסת חוללות עצמית נמוכה קשיים בהשתלבות בקהילה או בחברה, דחייה ע"י אחרים ו/או הדרה חברתית בדידות ו/או היעדר מערכות תמיכה ניתוק ממסגרת לימודית תעסוקתית (עד גיל 21) חסמים תעסוקתיים מורכבים (מגיל 18 ומעלה) קשיים במסגרת תעסוקה (מגיל 18 ומעלה) קשיים במסגרת חינוכית (עד גיל 21) קשיים במסגרת צבאית/שירות לאומי קשיים לשוניים/תרבותיים קשיים באינטראקציה בין-אישית/זוגית</p>	<p>חסמים תפקודיים, אישיים וחברתיים</p>	<p>נזקקות פרט (המשך)</p>
<p>התנהגות מנוגדת לחוק התמכרות לחומרים פסיכואקטיביים (סמים או אלכוהול) התמכרות להימורים או התמכרות התנהגותית אחרת שילוב של התמכרויות הימצאות במעגל הזנות התנהגות מינית מסתכנת דרות רחוב חברות בכת פוגענית התנהגות סיכונית אחרת</p>	<p>התנהגויות סיכוניות, שוליות חברתית ועבריינות</p>	

נזקקויות משק בית

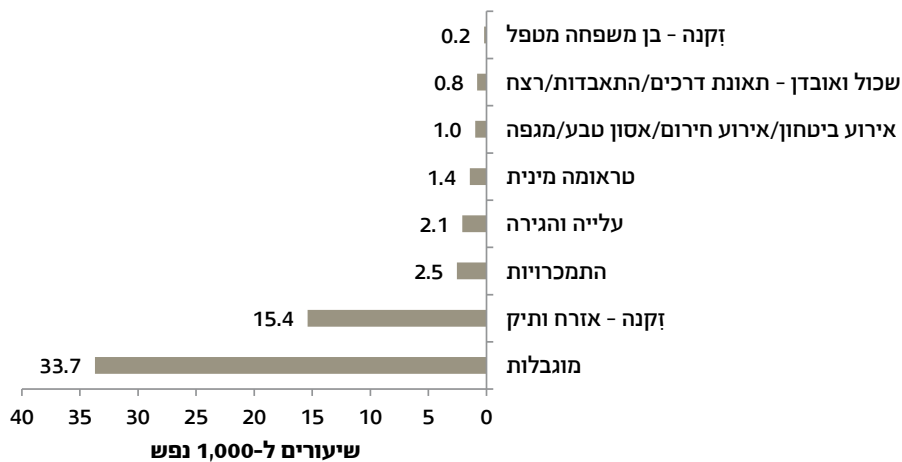
39.9% מנזקקויות משק הבית שנרשמו היו בגין "בעיות הנגרמות ממאפיינים שונים", 32.6% בגין "עוני והדרה" ויתר הנזקקויות (27.5%) היו בגין "קשיים ביחסים בתוך המשפחה".

נזקקויות משק בית, לפי אשכול נזקקות 2022

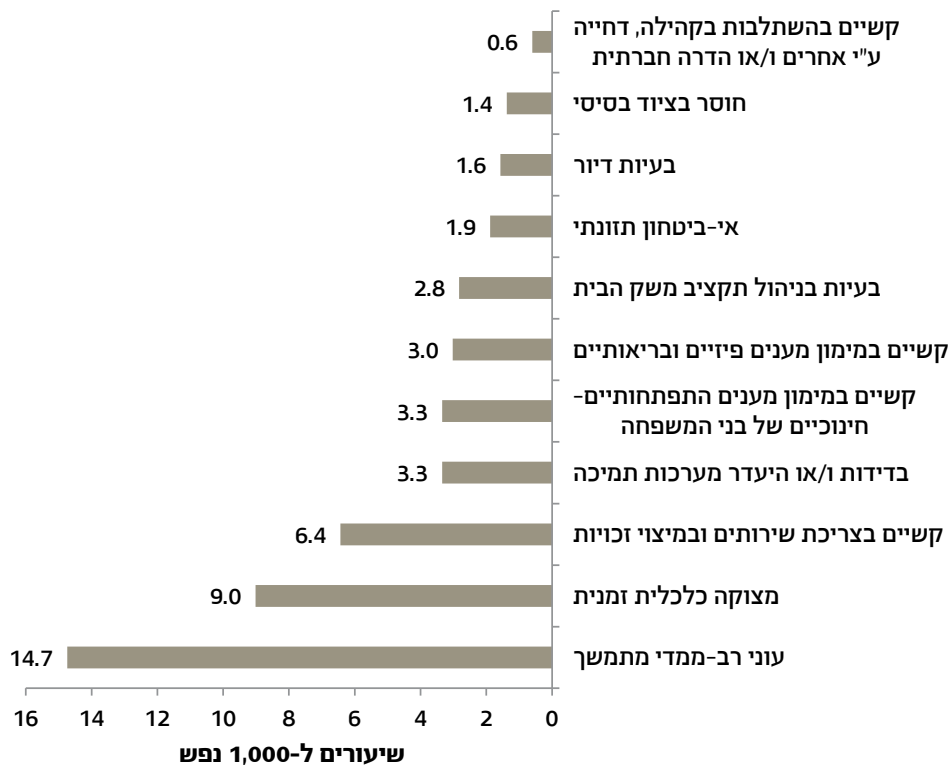
הנזקקות השכיחה ביותר באשכול "בעיות הנגרמות ממאפיינים שונים" הייתה "מוגבלות" (33.7 ל-1,000 נפש). הנזקקות השנייה בשכיחותה הייתה "זקנה - אזרח ותיק" (15.4 ל-1,000 נפש), ואחריה "התמכרויות" (2.5 ל-1,000 נפש).

אשכול נזקקות "בעיות הנגרמות ממאפיינים שונים", לפי סוג נזקקות 2022

הנזקקות השכיחה ביותר באשכול "עוני והדרה" הייתה "עוני רב-ממדי מתמשך" (14.7 ל-1,000 נפש). הנזקקות השנייה בשכיחותה הייתה "מצוקה כלכלית זמנית" (9.0 ל-1,000 נפש), ואחריה "קשיים בצריכת שירותים ובמיצוי זכויות" (6.4 ל-1,000 נפש).

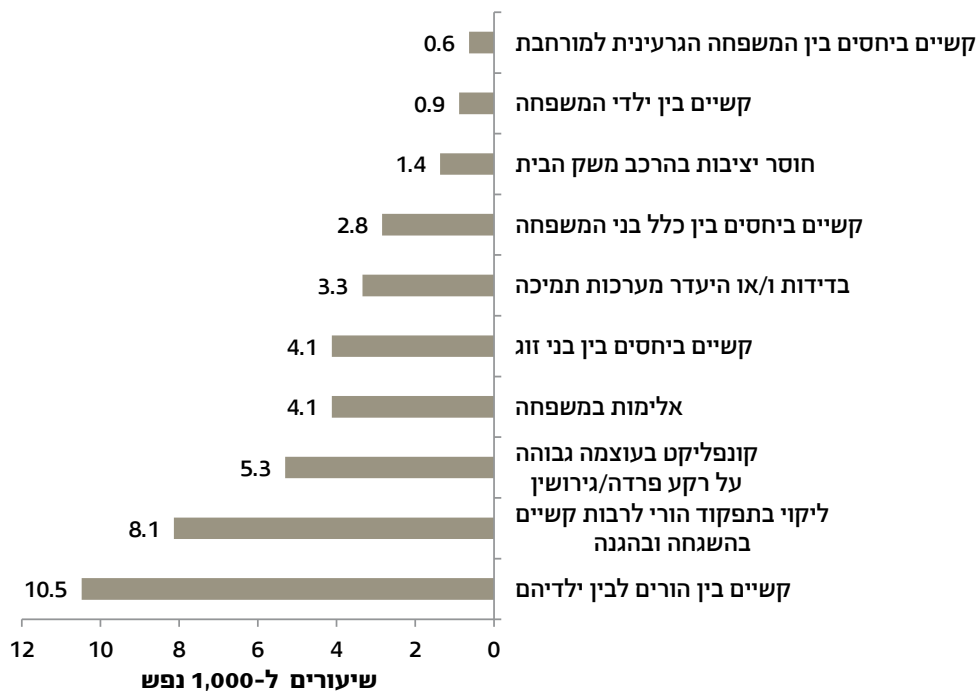
אשכול נזקקות "עוני והדרה", לפי סוג נזקקות 2022

הנזקקות השכיחה ביותר באשכול "קשיים ביחסים בתוך המשפחה" הייתה "קשיים בין הורים לבין ילדיהם" (10.5 ל-1,000 נפש). הנזקקות השנייה בשכיחותה הייתה "ליקוי בתפקוד הורי לרבות קשיים בהשגחה ובהגנה" (8.1 ל-1,000 נפש), ואחריה "קונפליקט בעוצמה גבוהה על רקע פרדה/גירושין" (5.3 ל-1,000 נפש).

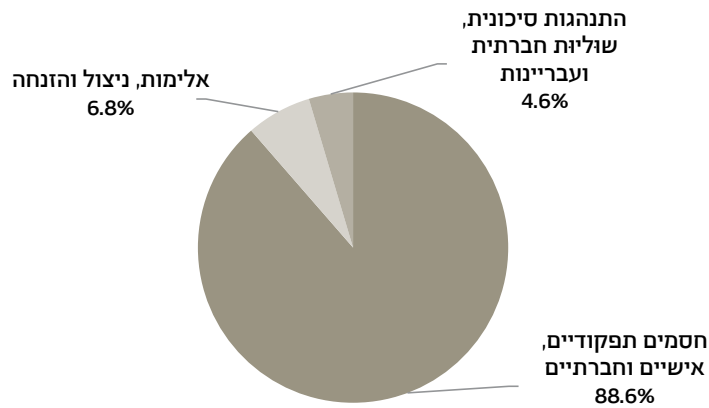
אשכול נזקקות "קשיים ביחסים בתוך המשפחה", לפי סוג נזקקות 2022

נזקקויות פרט

ל-613.5 אלף בעלי הנזקקות נרשמו 663.4 אלף נזקקויות פרט, רובן המוחלט (88.6%) מאשכול "חסמים תפקודיים, אישיים וחברתיים". אשכול הנזקקויות השני בשכיחותו היה "אלימות, ניצול והזנחה" - 6.8% מסך כל הנזקקויות שנרשמו, ואחריו "התנהגות סיכונית, שוליות חברתית ועבריינות" (4.6%).

**נזקקויות פרט, לפי אשכול נזקקות
2022**

הנזקקות השכיחה ביותר באשכול "חסמים תפקודיים, אישיים וחברתיים" הייתה "קשיים בצריכת שירותים ובמיצוי זכויות" (14.4 ל-1,000 נפש). הנזקקות השנייה בשכיחותה הייתה "קושי בטיפול אישי ובמימוניות יום-יומיות" (14.1 ל-1,000 נפש), ואחריה "מצוקה רגשית" (11.8 ל-1,000 נפש).

אשכול נזקקות "חסמים תפקודיים, אישיים וחברתיים", לפי סוג נזקקות 2022

הנזקקות השכיחה ביותר באשכול "אלימות, ניצול והזנחה" הייתה "חשד או נתון לאלימות פיזית" (1.0 ל-1,000 נפש). הנזקקות השנייה בשכיחותה הייתה "חשד או נתון לפגיעה רגשית או נפשית" (0.8 ל-1,000 נפש), ואחריה "חשד או נתון לאלימות ולפגיעה משולבת" (0.6 ל-1,000 נפש).

הנזקקות השכיחה ביותר באשכול "התנהגות סיכונית, שוליות חברתית ועבריינות" הייתה "התמכרות לחומרים פסיכואקטיביים (סמים או אלכוהול)" (1.4 ל-1,000 נפש). הנזקקות השנייה בשכיחותה הייתה "התנהגות סיכונית אחרת" (0.7 ל-1,000 נפש), ואחריה "התנהגות מנוגדת לחוק" (0.4 ל-1,000 נפש).

מושמים במסגרות רווחה

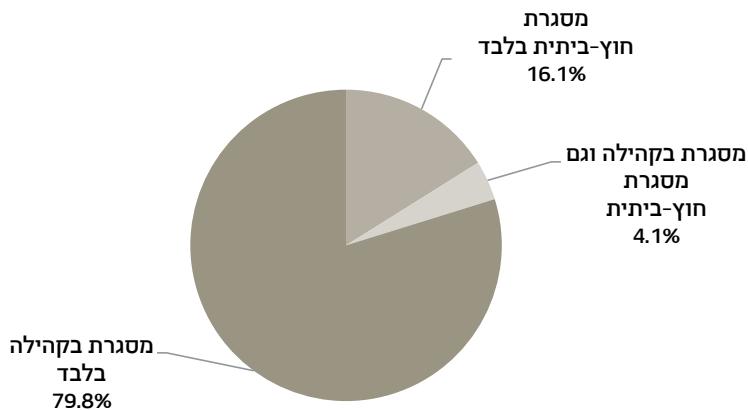
נוסף על שירותים המיועדים לאוכלוסייה הנמצאת בטיפול זרוע הרווחה והשירותים החברתיים של המשרד, אשר ניתנים באמצעות המחלקות לשירותים חברתיים ברשויות המקומיות, ישנם שירותים הניתנים ישירות מיחידות המשרד באמצעות מסגרות רווחה.

השירותים נחלקים לשני סוגים עיקריים: שירותים בקהילה ושירותים חוץ-ביתיים. השירותים בקהילה מכוונים לתמיכה ולטיפול באוכלוסיות היעד ובמשפחותיהן, ובאמצעותם בן המשפחה הנזקק מתגורר עם משפחתו ומקבל שירותים בקהילה. השירותים החוץ-ביתיים ניתנים לאוכלוסיות שבהן בן המשפחה הנזקק אינו יכול להתגורר עם משפחתו עקב חשיפה שלו או של משפחתו למצבי מצוקה וסכנה.

בשנת 2022 הושמו במסגרות רווחה 292.2 אלף איש, שיעור של 30.6 מושמים ל-1,000 נפש. שיעור המושמים במסגרות בקהילה בלבד היה גבוה באופן ניכר משיעור המושמים במסגרות חוץ-ביתיות בלבד (24.4 ל-1,000 נפש ו-4.9 ל-1,000 נפש, בהתאמה). שיעור המושמים במסגרות בקהילה וגם במסגרות חוץ-ביתיות היה 1.3 ל-1,000 נפש.

79.8% מכלל המושמים (233.2 אלף) הושמו במסגרות בקהילה בלבד, 16.1% (46.9 אלף) הושמו במסגרות חוץ-ביתיות בלבד, ו-4.1% (12.0 אלף) הושמו במסגרות בקהילה וגם במסגרות חוץ-ביתיות.

מושמים במסגרות רווחה, לפי סוג מסגרת
2022

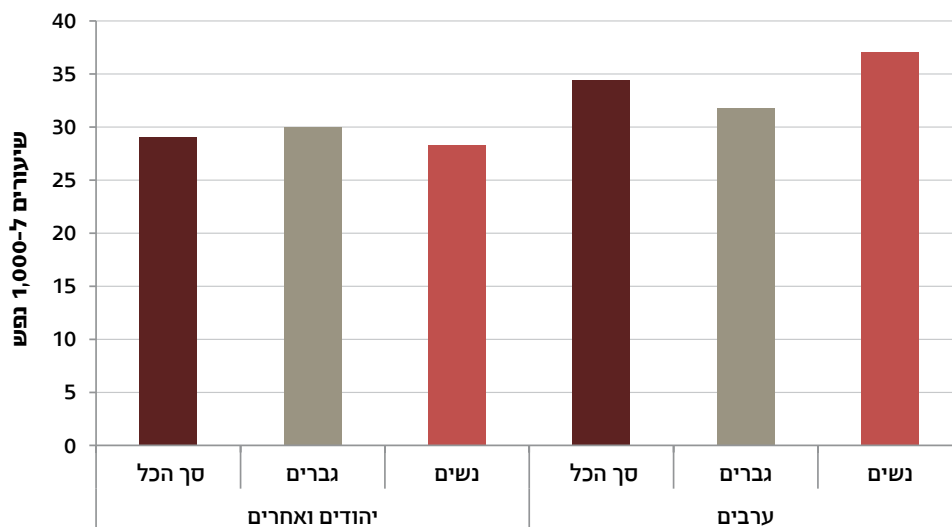

אשר לשיעור המושמים לפי קבוצת אוכלוסייה נמצא כי בקרב ערבים היה השיעור 34.4 ל-1,000 נפש, גבוה מעט מהשיעור בקרב יהודים ואחרים - 29.1 ל-1,000 נפש.

אשר להבדלים בין גברים ונשים, בקרב הערבים שיעור הנשים המושמות היה גבוה משיעור הגברים המושמים (37.1 ו-31.8, בהתאמה). לעומת זאת, בקרב היהודים ואחרים המצב הפוך: שיעור הנשים נמוך משיעור הגברים, אם כי לא בפער גדול (28.3 ו-30.0, בהתאמה).

מושמים במסגרות רווחה, לפי קבוצת אוכלוסייה ומין 2022

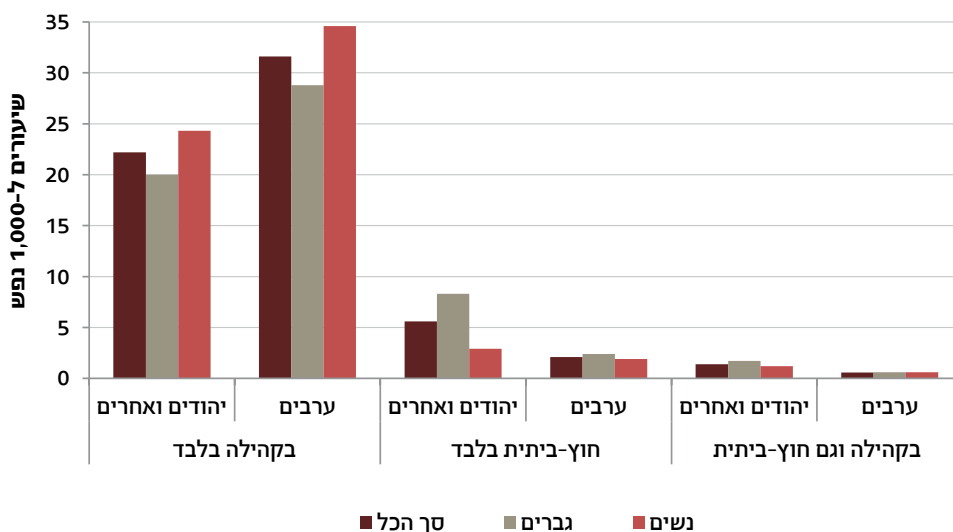

בקרב המושמים במסגרות בקהילה בלבד שיעור הערבים היה גבוה באופן ניכר משיעור היהודים ואחרים (31.6 ל-1,000 נפש ו-22.2 ל-1,000 נפש, בהתאמה). לעומת זאת, בקרב המושמים במסגרות חוץ-ביתיות בלבד שיעור היהודים ואחרים היה גבוה משיעור הערבים (5.6 ל-1,000 נפש ו-2.1 ל-1,000 נפש, בהתאמה).

בקרב המושמים במסגרות בקהילה בלבד שיעור הנשים היה גבוה משיעור הגברים, הן בקרב ערבים (34.6 ל-1,000 נפש ו-28.8 ל-1,000 נפש, בהתאמה), הן בקרב יהודים ואחרים (24.3 ל-1,000 נפש ו-20.0 ל-1,000 נפש, בהתאמה). לעומת זאת, בקרב המושמים במסגרות חוץ-ביתיות בלבד שיעור הגברים היה גבוה משיעור הנשים, הן בקרב ערבים (2.4 ל-1,000 נפש ו-1.9 ל-1,000 נפש, בהתאמה) והן בקרב יהודים ואחרים (8.3 ל-1,000 נפש ו-2.9 ל-1,000 נפש, בהתאמה).

בקרב המושמים במסגרות בקהילה וגם במסגרות חוץ-ביתיות שיעור היהודים ואחרים היה גבוה משיעור הערבים (1.4 ל-1,000 נפש ו-0.6 ל-1,000 נפש, בהתאמה).

מושמים במסגרות רווחה, לפי סוג מסגרת, קבוצת אוכלוסייה ומין 2022

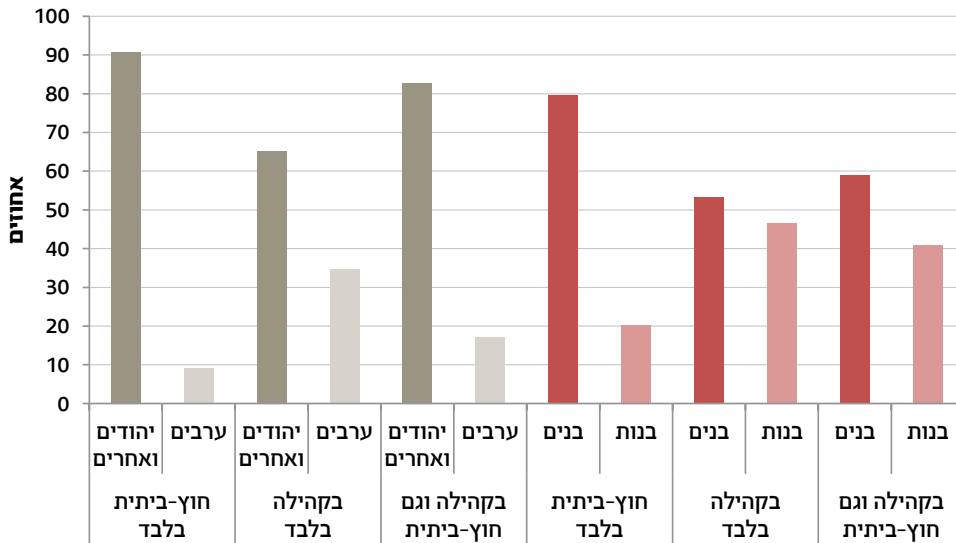
מושמים במסגרות רווחה בני 0-17

מתוך 292.2 אלף מושמים במסגרות רווחה בשנת 2022, 128.0 אלף (43.8%) היו בני 0-17. שיעור המושמים בני 0-17 היה 41.1 ל-1,000 נפש. שיעור בני 0-17 שהושמו במסגרות בקהילה בלבד היה 32.3 ל-1,000 נפש, ואילו שיעור בני 0-17 שהושמו במסגרות חוץ-ביתיות בלבד היה 8.0 ל-1,000 נפש. שיעור בני 0-17 שהושמו במסגרות בקהילה וגם במסגרות חוץ-ביתיות היה 0.8 ל-1,000 נפש. בהתפלגות המושמים בני 0-17 לפי סוג מסגרת, קבוצת אוכלוסייה, מין וגיל נצפו הבדלים גדולים מאוד בין מושמים במסגרות חוץ-ביתיות לבין מושמים במסגרות בקהילה.

גם בקרב המושמים במסגרות חוץ-ביתיות בלבד וגם בקרב המושמים במסגרות בקהילה בלבד אחוז היהודים ואחרים היה גבוה באופן ניכר מאחוז הערבים. במסגרות חוץ-ביתיות בלבד הפער בין קבוצות האוכלוסייה היה גדול במיוחד - פי עשרה (90.9% היו יהודים ואחרים ורק 9.1% היו ערבים). במסגרות בקהילה בלבד הפער היה קטן יותר (65.2% היו יהודים ואחרים ו-34.8% היו ערבים). אחוז היהודים ואחרים המושמים במסגרות בקהילה וגם במסגרות חוץ-ביתיות היה גבוה באופן ניכר מאחוז הערבים (82.8% ו-17.2%, בהתאמה).

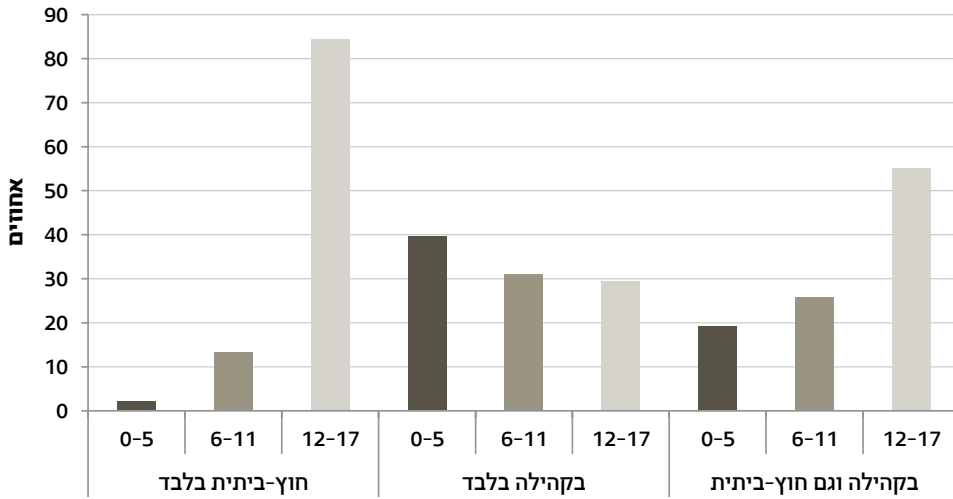
בקרב המושמים במסגרות חוץ-ביתיות בלבד אחוז הבנים היה גבוה כמעט פי ארבעה מאחוז הבנות (79.6% לעומת 20.4%, בהתאמה), ואילו בקרב המושמים במסגרות בקהילה בלבד הפער בין המינים היה קטן יותר (53.4% בנים ו-46.6% בנות) ודומה לפער בין המינים בקרב המושמים במסגרות בקהילה וגם במסגרות חוץ-ביתיות (59.1% בנים ו-40.9% בנות).

מושמים במסגרות רווחה בני 0-17, לפי סוג מסגרת, קבוצת אוכלוסייה ומין 2022

הבדלים ניכרים נצפו בגיל המושמים בין סוגי המסגרות: במסגרות חוץ-ביתיות בלבד ככל שהגיל עולה, כך אחוז הילדים המושמים בהן גבוה יותר, ורובם המוחלט (84.5%) בני 12-17. לעומת זאת במסגרות בקהילה בלבד המגמה הפוכה: ככל שהגיל עולה, כך אחוז הילדים המושמים בהן נמוך יותר, כך שהאחוז הגבוה ביותר נמצא בקרב בני 0-5 - 39.7%.

מושמים במסגרות רווחה בני 0-17, לפי סוג מסגרת וגיל
2022

אנשים עם מוגבלות

נתונים ממרשם אנשים עם מוגבלות

מרשם אנשים עם מוגבלות הוא מסד נתונים לאומי חדש וייחודי שהוקם בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. במרשם נכללים אנשים שעברו ועדות אבחון או ועדות רפואיות, ומוסדות המדינה מכירים במוגבלותם (הכרה זמנית או קבועה) ו/או ניתנים להם שירותים או קצבאות בגין. במרשם נכללים תושבי ישראל בלבד. הנתונים במרשם מבוססים על הקבצים האלה: מקבלי גמלות נכות, לרבות ילדים (מהמוסד לביטוח לאומי); נושאי תעודת עיוור, מקבלי סל תקשורת הזכאים לשירותי תמיכה בתקשורת, אנשים עם מוגבלות שכלית-התפתחותית, מושמים במסגרות רווחה ורשומים במחלקות לשירותים חברתיים (ממשרד הרווחה והביטחון החברתי); נכי צה"ל (ממשרד הביטחון).

אשר לסוגי מוגבלות, המידע על אנשים עם לקויות ראייה ועל אנשים עם לקויות שמיעה מבוסס על מידע שהתקבל מכל שלושת המוסדות שסיפקו את הקבצים. המידע על אנשים על הרצף האוטיסטי מבוסס על מידע שהתקבל מהמוסד לביטוח לאומי (ילדים בלבד) וממשרד הרווחה והביטחון החברתי. המידע על אנשים עם מוגבלות שכלית-התפתחותית מבוסס על מידע שהתקבל ממשרד הרווחה והביטחון החברתי.

בשנת 2022 כ-1.096 מיליון תושבי ישראל היו מוכרים על ידי מוסדות המדינה כאנשים עם מוגבלות (שיעור של 106.1 ל-1,000 נפש), מהם 584.6 אלף גברים ו-511.2 אלף נשים (שיעורים של 114.9 ו-97.4 ל-1,000 נפש, בהתאמה).³

3 אוכלוסייה ממוצעת של אנשים עם מוגבלות בשנת 2022, מתוך האוכלוסייה הממוצעת של ישראל.

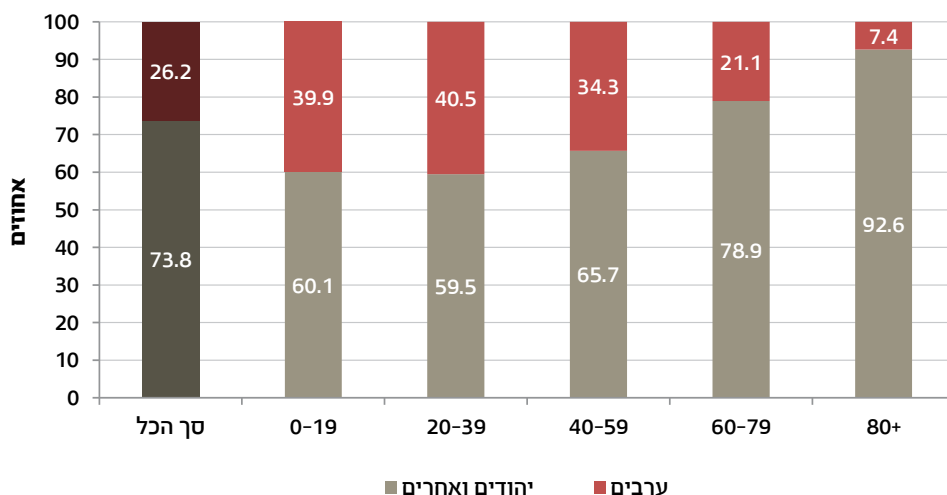
אנשים עם לקויות ראייה⁴

בשנת 2022 היו בישראל 52.0 אלף אנשים עם לקויות ראייה. גילם הממוצע היה 57.7 שנים. רוב האנשים עם לקויות ראייה היו בני 60 ומעלה (52.8%), ורק 7.3% מהם היו בני 19 ומטה.

73.8% מכלל האנשים עם לקויות ראייה היו יהודים ואחרים, ו-26.2% היו ערבים. בקרב הצעירים ביותר (בני 0-19) אחוז הערבים עמד על 39.9%, ואחוז היהודים ואחרים עמד על 60.1%. בקרב המבוגרים ביותר (בני 80 ומעלה) האחוזים היו 7.4% ו-92.6%, בהתאמה.

אנשים עם לקויות ראייה, לפי גיל וקבוצת אוכלוסייה

2022

4 הנתונים על אנשים עם לקויות ראייה מבוססים על מידע שהתקבל ממשד הרווחה והביטחון החברתי, מהמוסד לביטוח לאומי וממשרד הביטחון.

המידע ממשרד הרווחה והביטחון החברתי כולל את כל מי שהופיעו בקובץ נושאי תעודת עיוור, לפי ההגדרה הזאת: מי שמשרד הרווחה והביטחון החברתי הכיר בו כסובל מהיעדר ראייה מוחלט, או כבעל חדות ראייה מרבית של 3/60 בעין הטובה (לאחר תיקון הראייה בעזרת משקפיים, ניתוח או השתלה וכדומה), או כבעל שדה ראייה מרבי של עד 20 מעלות בעין הטובה (לאחר תיקון הראייה בעזרת משקפיים, ניתוח או השתלה וכדומה), לעומת שדה ראייה תקין בהיקף של 180 מעלות.

המידע ממשרד הרווחה והביטחון החברתי כולל גם בעלי נזקקות עם עיוורון או עם לקות ראייה מאובחנת המופיעים בקובץ נתוני יסוד, וכן אנשים שהיחידה לשירות לעיוור בקובץ מסגרות והשמות משלמת על השמתם. המידע בקובץ זה כולל גם אנשים שהיחידה המשלמת על ההשמות שלהם היא היחידה לשיקום נכים, אשר אוכלוסיית היעד שלה היא עיוורים.

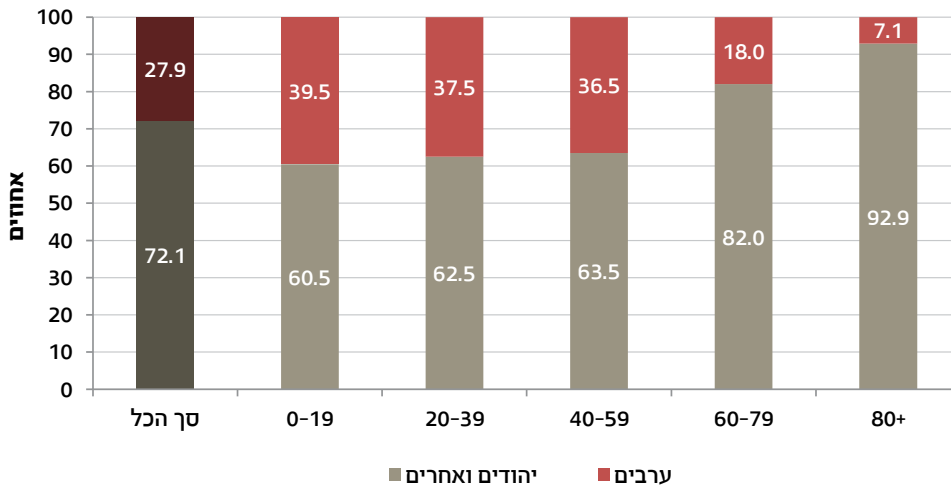
המידע ממשרד הביטחון כולל את כל מי שהופיעו בקובץ נכי צה"ל עם פגיעות חושיות הקשורות לעיניים. המידע מהמוסד לביטוח לאומי כולל את כלל מקבלי גמלת נכות עם סעיפי לקות מסוג ראייה, פציעות ומחלות עיניים, וכן את כלל הילדים שקיבלו גמלת נכות בשל לקויות ראייה.

אנשים עם לקויות שמיעה⁵

בשנת 2022 היו בישראל 55.7 אלף אנשים עם לקויות שמיעה. גילם הממוצע עמד על 52.5 שנים. מכלל האנשים עם לקויות השמיעה 41.4% היו בני 60-79 ו-29.8% היו בני 40-59. 72.1% מכלל האנשים עם לקויות שמיעה היו יהודים ואחרים ו-27.9% היו ערבים. אחוז הערבים עם לקויות שמיעה נמוך יותר ככל שהגיל עולה: בקרב כלל בני 0-19 עם לקויות שמיעה אחוז הערבים עמד על 39.5%, ואילו בקרב בני 80 ומעלה עם לקויות שמיעה אחוז הערבים עמד על 7.1% בלבד. לעומת זאת, בקרב היהודים ואחרים נצפתה מגמה הפוכה.

אנשים עם לקויות שמיעה, לפי גיל וקבוצת אוכלוסייה 2022

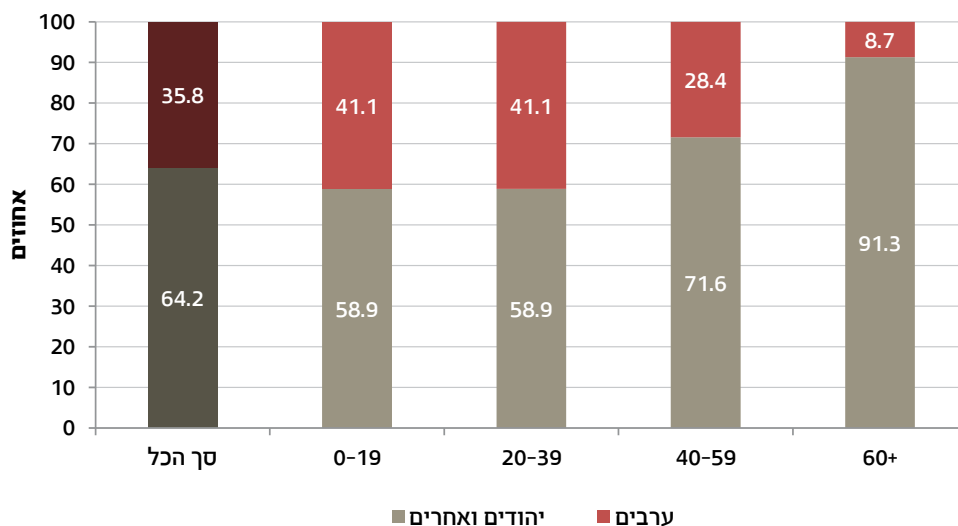
5 הנתונים על אנשים עם לקויות שמיעה מבוססים על מידע שהתקבל ממשד הרווחה והביטחון החברתי, מהמוסד לביטוח לאומי וממשרד הביטחון. המידע ממשרד הרווחה והביטחון החברתי כולל את כל מי שהופיעו בקובץ מקבלי סל תקשורת הזכאים לשירותי תמיכה בתקשורת, לפי ההגדרה הזאת: מי שמשרד הרווחה והביטחון החברתי הכיר בו כבעל לקות שמיעה של 70 דציבלים ויותר באוזן הטובה, ובתנאי שהלקות אירעה עד גיל 3. זכאות מלאה ניתנת לאדם מגיל 18 ועד גיל פרישה. המידע ממשרד הרווחה והביטחון החברתי כולל גם בעלי נזקקות עם חירשות או כבדות שמיעה מאובחנת המופיעים בקובץ נתוני יסוד, וכן אנשים שהיחידה לשיקום נכים משלמת על השתתם. המידע ממשרד הביטחון כולל את כל מי שהופיעו בקובץ נכי צה"ל עם פגיעות חושיות הקשורות לאוזניים. המידע מהמוסד לביטוח לאומי כולל את כלל מקבלי גמלת נכות עם סעיף לקות של אוזניים, וכן את כלל הילדים שקיבלו גמלת נכות בשל לקויות שמיעה.

אנשים עם מוגבלות שכלית-התפתחותית⁶

בשנת 2022 היו 31.1 אלף אנשים עם מוגבלות שכלית-התפתחותית המוכרים על ידי משרד הרווחה והביטחון החברתי. 56.7% היו גברים, ו-43.3% היו נשים; 38.1% היו בני 20-39, ו-8.2% היו בני 60 ומעלה.

מכלל האנשים עם מוגבלות שכלית-התפתחותית, 64.2% היו יהודים ואחרים ו-35.8% היו ערבים. אחוז הערבים עם מוגבלות שכלית-התפתחותית נמוך יותר ככל שהגיל עולה: מכלל האנשים עם מוגבלות שכלית-התפתחותית בני 0-19 אחוז הערבים עמד על 41.1%, ואילו מכלל האנשים עם מוגבלות שכלית-התפתחותית בני 60 ומעלה אחוז הערבים עמד על 8.7% בלבד. לעומת זאת, בקרב היהודים ואחרים נצפתה מגמה הפוכה.

אנשים עם מוגבלות שכלית-התפתחותית, לפי גיל וקבוצת אוכלוסייה 2022

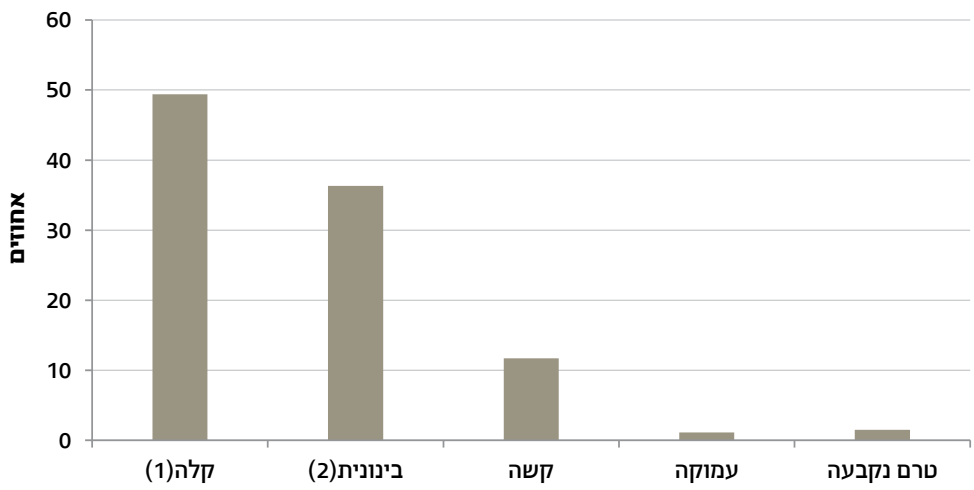

6 הנתונים על אנשים עם מוגבלות שכלית-התפתחותית מבוססים על מידע שהתקבל ממשרד הרווחה והביטחון החברתי בלבד. המידע כולל כל אדם שהופיע בקובץ אנשים עם מוגבלות שכלית-התפתחותית, עבר ועדה של משרד הרווחה והביטחון החברתי והוכר על ידיה כאדם עם מוגבלות שכלית-התפתחותית. מוגבלות שכלית-התפתחותית היא מגבלה משמעותית בתפקוד האינטלקטואלי ובהתנהגות ההסתגלותית של האדם, המופיעה לפני גיל 18 ומשפיעה על מיומנויות הסתגלותיות, תפיסתיות, חברתיות ומעשיות. ההתייחסות למוגבלות שכלית-התפתחותית השתנתה; בעבר היא נתפסה כתופעה סטטית, ואילו כיום היא נתפסת כתופעה אשר עשויה להשתנות במהלך הזמן. שינוי זה נבע מההבנה שאדם עם מוגבלות שכלית-התפתחותית יכול לשפר את תפקודיו ברוב תחומי החיים בעזרת תוכניות מותאמות אישית ותמיכה מתאימה.

בבחינה של שיעור האנשים עם מוגבלות שכלית-התפתחותית לפי רמת מוגבלות, נמצא כי ל-49.4% מוגבלות קלה ול-1.1% מוגבלות עמוקה. 84.7% מהיהודים ואחרים עם מוגבלות שכלית-התפתחותית הם ילידי ישראל, ו-15.3% הם ילידי חו"ל. מתוך ילידי חו"ל 49.5% נולדו במדינות בריה"מ לשעבר.

אנשים עם מוגבלות שכלית-התפתחותית, לפי רמת מוגבלות 2022

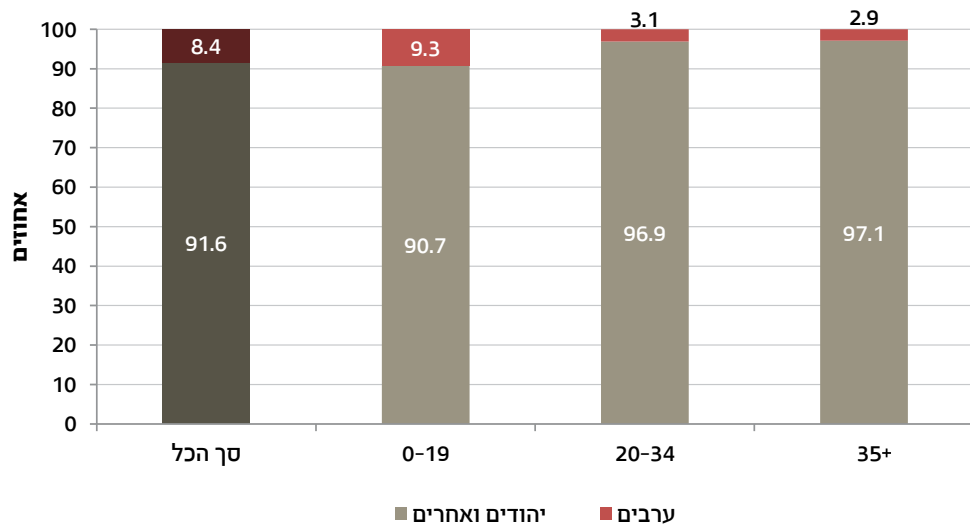
(1) כולל רמה "קלה" ו"קלה-בינונית".
(2) כולל רמה "בינונית" ו"בינונית-נמוכה".

אנשים על הרצף האוטיסטי⁷

בשנת 2022 היו בישראל 57.2 אלף אנשים על הרצף האוטיסטי המוכרים על ידי משרד הרווחה והביטחון החברתי ועל ידי המוסד לביטוח לאומי. 76.8% היו גברים, ו-23.2% היו נשים; 84.9% היו בני 0-19, ו-15.1% היו בני 20 ומעלה.

מכלל המוכרים כאנשים על הרצף האוטיסטי, 91.6% היו יהודים ואחרים ו-8.4% היו ערבים. אחוז המוכרים כאנשים על הרצף האוטיסטי היה נמוך באופן ניכר בקרב הערבים לעומת היהודים ואחרים בכל קבוצות הגיל.

אנשים על הרצף האוטיסטי, לפי גיל וקבוצת אוכלוסייה 2022

7 הנתונים על אנשים על הרצף האוטיסטי מבוססים על מידע שהתקבל ממשרד הרווחה והביטחון החברתי ומהמוסד לביטוח לאומי.

המידע ממשרד הרווחה והביטחון החברתי כולל בעלי נזקקות עם הפרעות מאובחנות על הרצף האוטיסטי (ASD) המופיעים בקובץ נתוני יסוד, וכן האנשים שהיחידה לאנשים על הרצף האוטיסטי בקובץ מסגרות והשמות משלמת על ההשמה שלהם. המידע בקובץ זה כולל גם את האנשים שהיחידה המשלמת על ההשמות שלהם היא היחידה לשיקום נכים, אשר אוכלוסיית היעד שלה היא אנשים על הרצף האוטיסטי. המידע מהמוסד לביטוח לאומי כולל את הילדים שקיבלו גמלת ילד נכה על הרצף האוטיסטי.

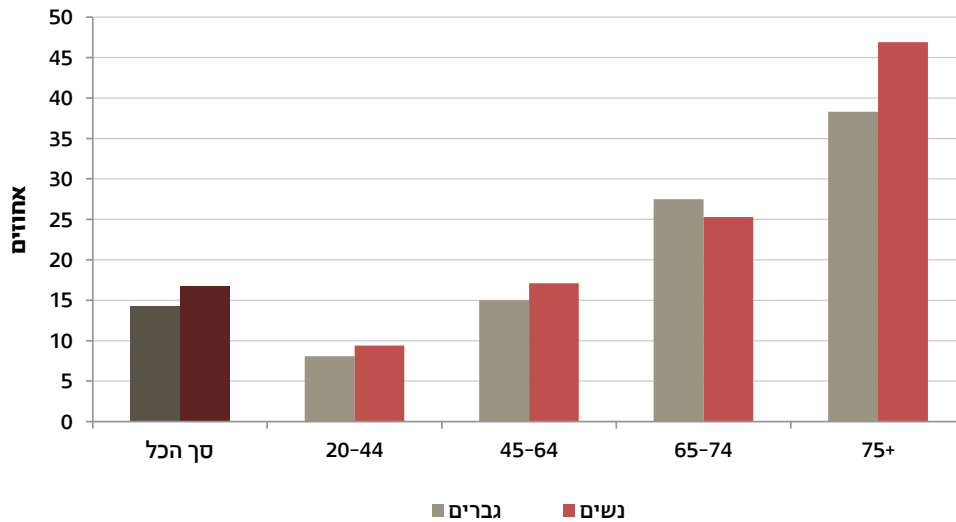

נתונים מתוך הסקר החברתי⁸

לפי הסקר החברתי של הלמ"ס לשנת 2022, ל-15.6% מבני 20 ומעלה (908.0 אלף איש) יש מוגבלות תפקודית חמורה, כלומר יש להם קושי רב, או שאינם יכולים כלל, לעשות לפחות אחת מהפעולות האלה: לראות, לשמוע, ללכת או לעלות במדרגות, להתלבש או להתרחץ, לזכור או להתרכז (על פי המלצות האו"ם להגדרת מוגבלות).⁹

ל-16.7% מהנשים ול-14.3% מהגברים יש מוגבלות תפקודית חמורה. האחוז גבוה יותר ככל שהגיל עולה, ומגיע ל-26.4% בקרב בני 65-74 (25.3% מהנשים ו-27.5% מהגברים) ול-43.3% בקרב בני 75 ומעלה (46.9% מהנשים ו-38.3% מהגברים).

בני 20 ומעלה עם מוגבלות תפקודית חמורה, לפי גיל ומין
2022

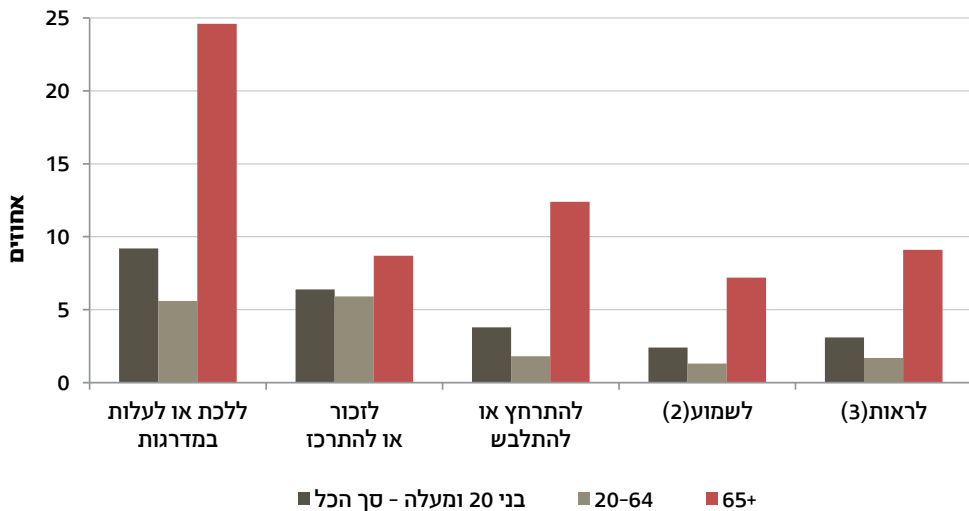

8 הנתונים מבוססים על דיווחי הנדגמים לגבי תפקודם היום-יומי.

9 אחוז האנשים עם מוגבלות באוכלוסייה גבוה יותר בפועל, כיוון שהנתונים אינם כוללים דיירי מוסדות טיפוליים וסיעודיים, שלא נכללו בסקר, ונדגמים שלא יכלו להתראיין לסקר בשל מוגבלותם (כ-4% מכלל המדגם).

בשנת 2022 9.2% מבני 20 ומעלה ו-24.6% מבני 65 ומעלה דיווחו כי הם מתקשים מאוד, או שאינם יכולים כלל, ללכת או לעלות במדרגות. 6.4% מבני 20 ומעלה ו-8.7% מבני 65 ומעלה ציינו כי הם מתקשים מאוד, או שאינם יכולים כלל, לזכור או להתרכז. 3.8% מבני 20 ומעלה ו-12.4% מבני 65 ומעלה ציינו כי הם מתקשים מאוד, או שאינם יכולים כלל, להתרחץ או להתלבש. 2.4% מבני 20 ומעלה ו-7.2% מבני 65 ומעלה ציינו כי הם מתקשים מאוד לשמוע (2). 3.1% מבני 20 ומעלה ו-9.1% מבני 65 ומעלה דיווחו כי הם מתקשים מאוד לראות (3) או שאינם רואים כלל (גם בעזרת משקפיים).

בני 20 ומעלה עם מוגבלות תפקודית חמורה, (1)
לפי סוג מוגבלות וגיל
2022

- (1) מתקשים מאוד, או אינם יכולים כלל, לבצע את הפעולות המפורטות בתרשים.
 (2) מתקשים לשמוע גם בעזרת מכשיר שמיעה.
 (3) מתקשים לראות גם בעזרת משקפיים.

[למילון המונחים](#)

[לנתוני התרשימים](#)

[ללוחות השנתיים - רווחה](#)

[ללוחות השנתיים - עמדות ותחושות הציבור](#)

[לעמוד הנושאי - רווחה](#)

[לעמוד הנושאי - הסקר החברתי](#)

רמת החיים משקפת את הרווחה הכלכלית של האדם ומבוססת על הכנסותיו, הוצאותיו והון. נתוני רמת חיים כוללים את ההכנסות של משקי הבית ממגוון מקורות (עבודה, קצבאות ותמיכות, הון, פנסיה וקופות גמל), את ההוצאות של משקי הבית על מוצרים ושירותים, את הבעלות של משקי הבית על מוצרים בני-קיימה וכן נתונים על דיור.

הנתונים מתקבלים מסקר הוצאות משק הבית שעורכת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. סקר זה מבוצע מדי שנה ומספק נתונים מפורטים על ההכנסות ועל ההוצאות של משקי הבית בישראל. הסקר משמש בסיס לקביעת משקלות לסל התצרוכת של מדד המחירים לצרכן ולמדידת העוני במדינה.

נתונים נבחרים, 2021

בעלות על מוצרים בני-קיימה

ל-97.9%
ממשקי הבית
היה טלפון נייד אחד לפחות

ל-76.5%
ממשקי הבית היה מחשב

ל-33.4%
ממשקי הבית היה מחשב לוח
(טאבלט)

ל-77.0%
ממשקי הבית היה מינוי לאינטרנט

דיור
ל-62.7%
ממשקי הבית
גרו בדירה בבעלותם

ל-34.4%
מהגרים בדירות בבעלותם
שילמו משכנתה

הוצאות של משקי בית

הוצאה כספית לחודש
12,155 ש"ח

הוצאה לתצרוכת
(כולל שירותי דיור) לחודש
15,122 ש"ח

26.9%
מההוצאה הייתה לדיור

14.8%
מההוצאה הייתה
לתחבורה ותקשורת

18.7%
מההוצאה הייתה למזון

הכנסות של משקי בית

הכנסה כספית
ברוטו לחודש
19,916 ש"ח

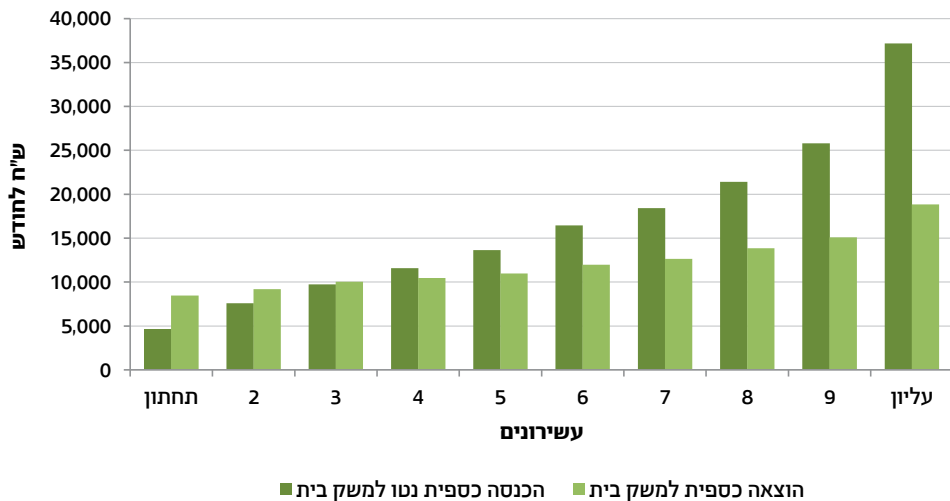
הכנסה כספית
נטו לחודש
16,649 ש"ח

הכנסות והוצאות בעשירונים של משקי בית

ההכנסה הכספית נטו למשק בית בשנת 2021 הייתה 16,649 ש"ח לחודש, וההוצאה הכספית - 12,155 ש"ח לחודש.

בחלוקת משקי הבית לעשירונים, לפי הכנסה נטו לנפש סטנדרטית, נמצא שבשנת 2021 ההוצאות הכספיות היו גבוהות מההכנסות הכספיות בשלושת העשירונים הראשונים. מהעשירון הרביעי עלו ההכנסות על ההוצאות בהדרגה: בעוד שבעשירון הרביעי הפרש בין ההכנסות להוצאות היה קטן (10.8%), בעשירון העליון הפרש ביניהן היה גדול מאוד (97.4%). הפערים בין העשירון העליון לעשירון התחתון בהכנסות הכספיות נטו למשק בית היו גדולים מהפערים בהוצאות הכספיות למשק בית (פי 8.0 ופי 2.2, בהתאמה).

הכנסה כספית נטו והוצאה כספית לתצרוכת,
לפי עשירונים של משקי בית (לפי הכנסה נטו לנפש סטנדרטית)
2021

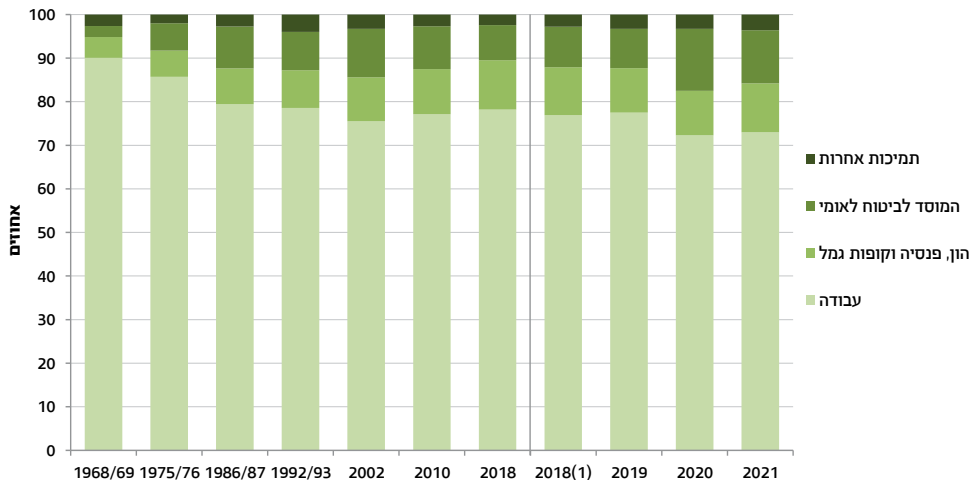
הכנסות של משקי בית

בשנת 2021 ההכנסה הכספית ברוטו למשק בית הייתה 19,916 ש"ח לחודש. בניכוי תשלומי חובה (מס הכנסה, ביטוח לאומי ומס בריאות) הייתה ההכנסה הכספית נטו למשק בית 16,649 ש"ח לחודש. מקורן של 73.0% מההכנסות הכספיות של משקי הבית היה מעבודה, ושל 15.8% - מקצבאות ומתמיכות. לאורך השנים חלה ירידה מתמשכת באחוז ההכנסה מעבודה, לעומת מגמת עלייה באחוזי ההכנסה מהון, מפנסיה ומקופות גמל וכן מהמוסד לביטוח לאומי.

בשנת 2020 בעקבות משבר הקורונה והסגרים המתמשכים, חלה ירידה ריאלית של 8.4% בהכנסה מעבודה ושל 10.5% בהכנסה מהון. כדי לצמצם את הפגיעה בהכנסות של משקי הבית, בשנה זו ניתן סיוע ממשלתי לאזרחים כגון מענק לכל אורת, דמי אבטלה/חל"ת ופיצוי מרשות המסים עבור עובדים עצמאיים. עקב כך, חלה עלייה ריאלית של 39.2% בהכנסה מקצבאות ותמיכות בהשוואה לשנת 2019.

בשנת 2021 חלה עלייה ריאלית של 2.8% בהכנסה מעבודה לעומת 2020. ואולם, בהשוואה לשנת 2019 (לפני משבר הקורונה) ההכנסה החודשית הממוצעת מעבודה עדיין הייתה נמוכה ב-5.9% במונחים ריאליים. ההכנסה מקצבאות ומתמיכות נותרה גבוהה גם במהלך שנת 2021 ועמדה על 3,137 ש"ח לעומת 2,435 ש"ח בשנת 2019 (עלייה ריאלית של 27.7%), מאחר שהסיוע הממשלתי נמשך במהלך חצייה הראשון של שנת 2021. בהכנסה מהון נרשמה עלייה ריאלית גם בהשוואה לשנת 2020 (38.4%) וגם בהשוואה לשנת 2019 (23.9%).

הרכב ההכנסה הכספית ברוטו לחודש למשק בית, לפי מקור שנים נבחרות

(1) נתונים אלו חושבו לפי שיטת אמידה חדשה, אשר עודכנה בשנת 2019.

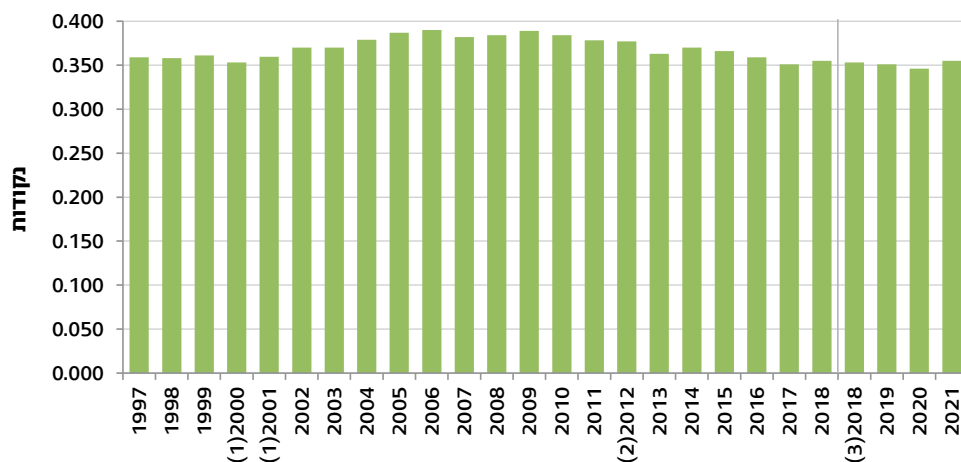
אי-שוויון בחלוקת ההכנסות בין משקי הבית

אי-שוויון כלכלי נוצר מהבדלים בחלוקה של נכסים כלכליים ושל הכנסות בין פרטים וקבוצות בחברה. לאי-השוויון הכלכלי מדדים שונים, אשר משווים את מספר העשירים ומספר העניים ואת רווחתם. מדד ג'יני הוא מדד מקובל למדידת אי-שוויון בחלוקת ההכנסות בין משקי הבית. ערכי המדד נעים בין 0 (שוויון מלא) לבין 1 (אי-שוויון מלא).¹

בשנת 2021 ערך המדד, לפי הכנסה כספית נטו לנפש סטנדרטית, היה 0.355 - עלייה באי-השוויון לעומת שנת 2020 (0.346).

מדד ג'יני לאי-שוויון בחלוקת ההכנסות בין משקי הבית (לפי הכנסה כספית נטו לנפש סטנדרטית)

2021-1997

(1) לא כולל מזרח ירושלים.

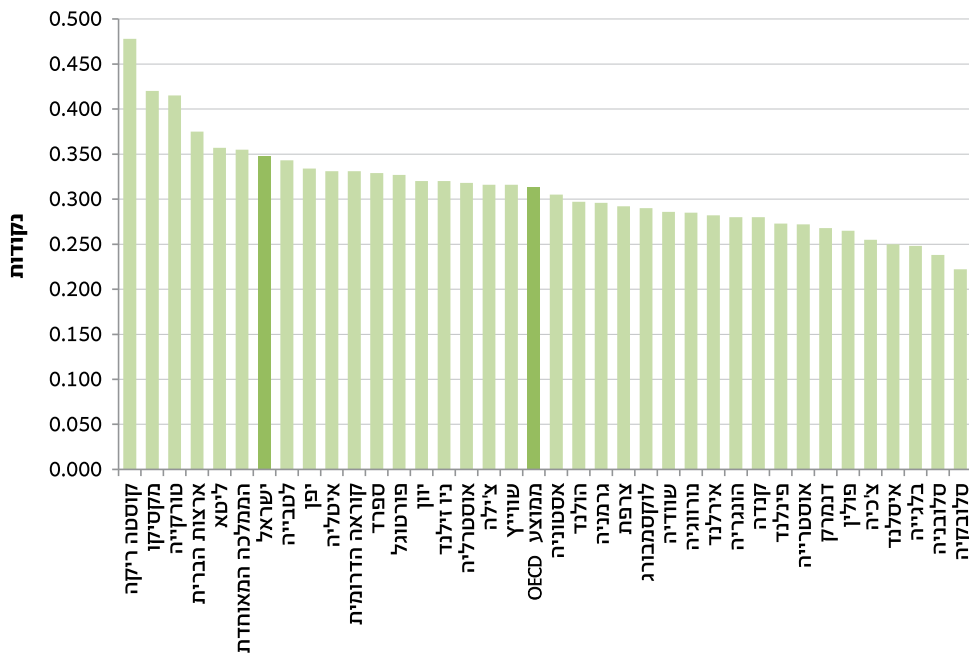
(2) משנה זו הנתונים נלקחים מסקר הוצאות משק הבית בלבד.

(3) נתונים אלו חושבו לפי שיטת אמידה חדשה, אשר עודכנה בשנת 2019.

1 ככל שהערך קרוב יותר ל-0, כך ההכנסות נחלקות בצורה שוויונית יותר, וככל שהערך קרוב יותר ל-1, כך ההכנסות נחלקות בצורה שוויונית פחות: ערך 0 של מדד ג'יני פירושו שלכל משקי הבית בכל העשירונים באוכלוסייה יש אותה רמת הכנסה. לעומת זאת, ערך 1 של המדד פירושו שמשקי הבית בעשירון העליון מקבלים את כל ההכנסה במדינה, ומשקי הבית בשאר העשירונים אינם מקבלים הכנסה כלל.

מהשוואה של מדד ג'יני במדינות ה-OECD עולה כי ערך המדד בישראל גבוה מערך המדד במרבית המדינות, והוא נמוך רק מהערכים בממלכה המאוחדת, בליטא, בארצות הברית, בטורקיה, במקסיקו ובקוסטה ריקה.

מדד ג'יני לאי-שוויון בחלוקת ההכנסות בין משקי הבית (לפי הכנסה כספית נטו לנפש סטנדרטית) בישראל ובמדינות ה-OECD שנים נבחרות⁽¹⁾

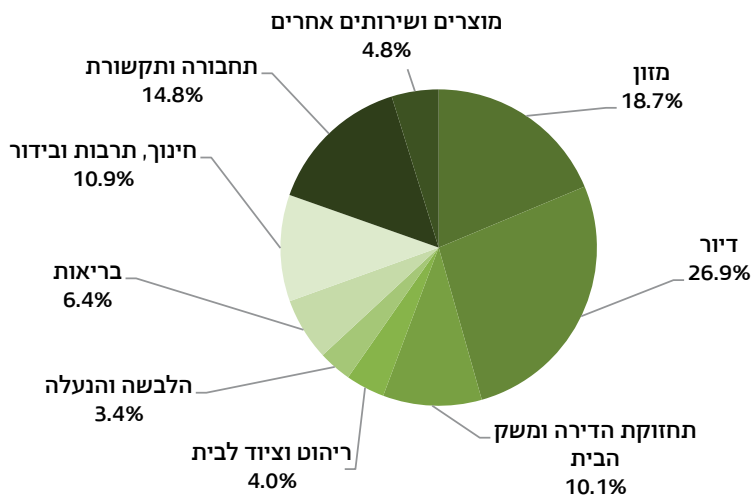

מקור הנתונים: OECD.
(1) ישראל - נתון לשנת 2021; שאר המדינות - נתונים לשנים 2017-2021.

הוצאות של משקי בית הוצאה לתצרוכת לפי קבוצות ראשיות

ההוצאה הממוצעת לתצרוכת, הכוללת את אומדן ההוצאה לשירותי דיור בבעלות, הסתכמה בשנת 2021 ב-15,122 ש"ח לחודש. סעיף ההוצאה הגדול ביותר של משק בית היה דיור - 4,072 ש"ח לחודש (26.9% מההוצאה). אחריו היו סעיף המזון, שהסתכם ב-2,824 ש"ח לחודש (18.7%), וסעיף התחבורה והתקשורת - 2,231 ש"ח לחודש (14.8%).

הרכב ההוצאה לתצרוכת 2021

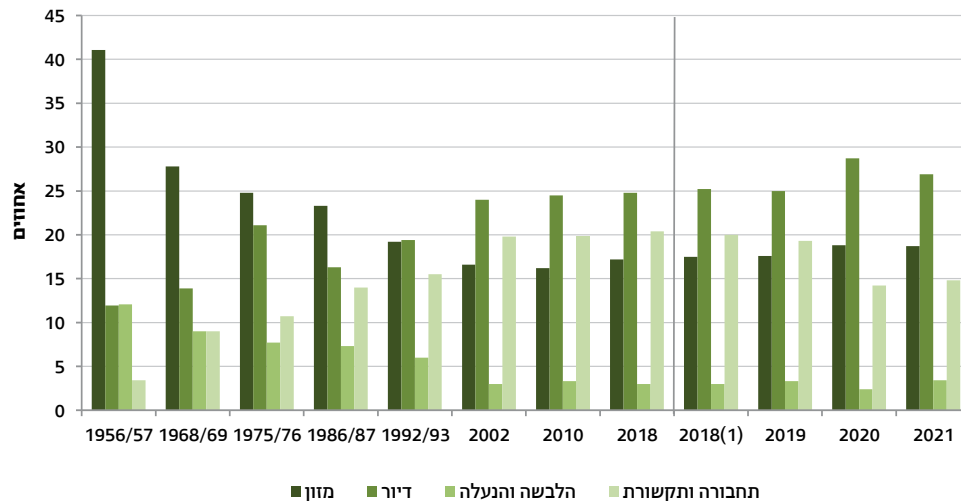
שינויים בהרכב ההוצאה לתצרוכת

עם השנים ניכרת עלייה ברמת החיים בארץ. עלייה זו מתאפיינת, בין השאר, בירידה בהוצאה של משקי בית על מוצרים ובעלייה בהוצאה שלהם על שירותים. כך, מאז שנות החמישים חלקה של ההוצאה למזון (מוצרים) קטן מ-41.1% מסל התצרוכת ל-18.7% בשנת 2021, וחלקה של ההוצאה לתחבורה ותקשורת (שירותים) גדל מ-3.4% מסל התצרוכת ל-14.8% בשנת 2021.

בשנת 2020 בעקבות משבר הקורונה, חלה ירידה ריאלית בהוצאה של משקי בית ברוב סעיפי התצרוכת בהשוואה לשנת 2019. הירידה החדה ביותר בהוצאות הייתה בסעיפים "תחבורה ותקשורת" ו"הלבשה והנעלה" - ירידה ריאלית של 37.6% בכל אחד מהם, ובסעיף "חינוך, תרבות ובידור" הייתה ירידה ריאלית של 25.0%.

בשנת 2021 חלה עלייה ריאלית בכל סעיפי ההוצאה למעט בסעיף "ירקות ופירות" בהשוואה לשנת 2020. בהשוואה לשנת 2019, השינויים הריאליים ברוב סעיפי ההוצאה היו מתונים למעט סעיף "תחבורה ותקשורת" (ירידה ריאלית של 28.4% שנבעה בעיקר מהירידה בהוצאה על נסיעות לחוץ לארץ).

הרכב ההוצאה לתצרוכת שנים נבחרות

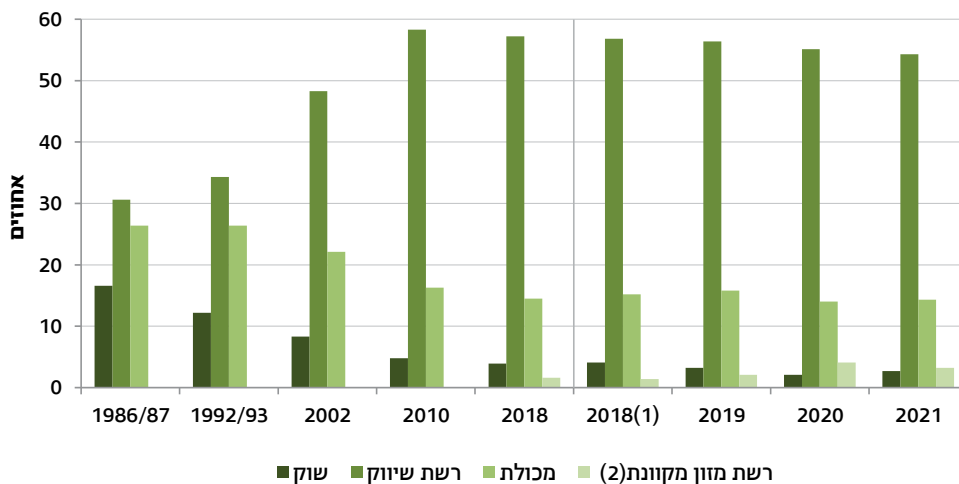

(1) נתונים אלו חושבו לפי שיטת אמידה חדשה, אשר עודכנה בשנת 2019.

שינויים בהוצאה למזון, לפי מקום קנייה

לאורך השנים גדל נתח המכירות של רשתות השיווק, ובעקבותיו הצטמצמה הקנייה של מוצרי מזון בשווקים ובחנויות המכולת. חלק מהגורמים לשינוי זה הם המגוון הרחב של המוצרים שמציעות רשתות השיווק, התחרות ביניהן שהוזילה מחירים וכן נוחות הקנייה. חנויות המכולת התקשו להתחרות ברשתות השיווק, וחלקן נסגרו. באמצע שנות השמונים 43.0% מההוצאה למזון הייתה בחנויות מכולת ובשווקים, ו-30.6% ברשתות השיווק. לעומת זאת, בשנת 2021 אחוז ההוצאה למזון בחנויות המכולת ובשווקים ירד ל-17.0%, ואחוז ההוצאה למזון ברשתות השיווק, כולל באמצעות אתרי האינטרנט שלהן (רשתות מזון מקוונות), עלה ל-57.5% (באמצעות אתרי אינטרנט של רשתות שיווק - 3.2%).

הוצאה למזון, לפי מקום קנייה שנים נבחרות

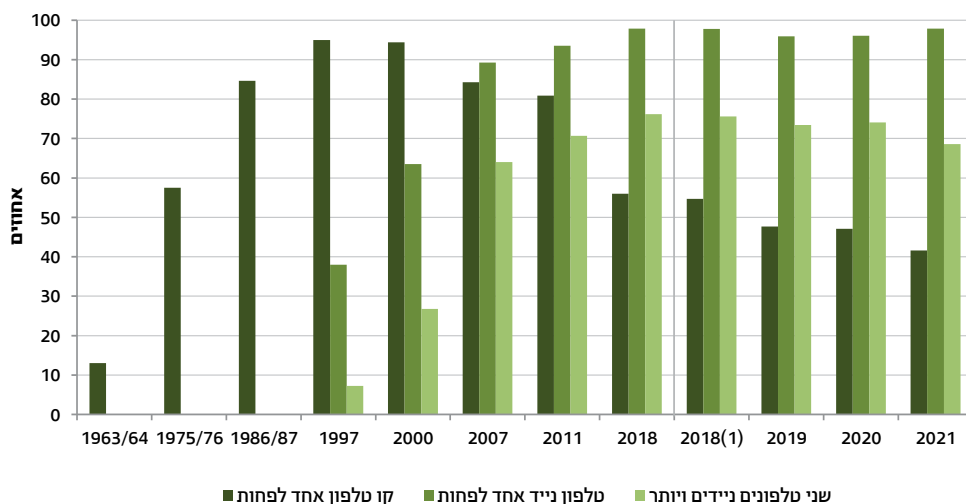
- (1) נתונים אלו חושבו לפי שיטת אמידה חדשה, אשר עודכנה בשנת 2019.
 (2) בשנת 2018 הופרדה לראשונה רשת מזון מקוונת מרשת מזון (בעבר נקראה רשת שיווק).

בעלות על מוצרים בני-קיימה

שיעור הבעלות על מוצרים בני-קיימה (כגון מחשב, מזגן, מכונית) הוא אחד המדדים לרמת החיים של בני משק הבית.

ההתפתחויות המואצות של טכנולוגיות תקשורת חדשות גרמו לשינויים בהרגלי הצריכה של משקי הבית. לאורך השנים עלו בהתמדה אחוז ההוצאה לתקשורת ואחוז הבעלות על מוצרי תקשורת. דוגמה לכך היא השימוש הרב בטלפונים ניידים. בשנת 2021 ל-97.9% ממשקי הבית היה טלפון נייד אחד לפחות, ול-68.6% שני טלפונים ניידים ויותר. בשני העשורים האחרונים ירדו אחוזי הבעלות על קו טלפון ועלו אחוזי הבעלות על טלפון נייד.

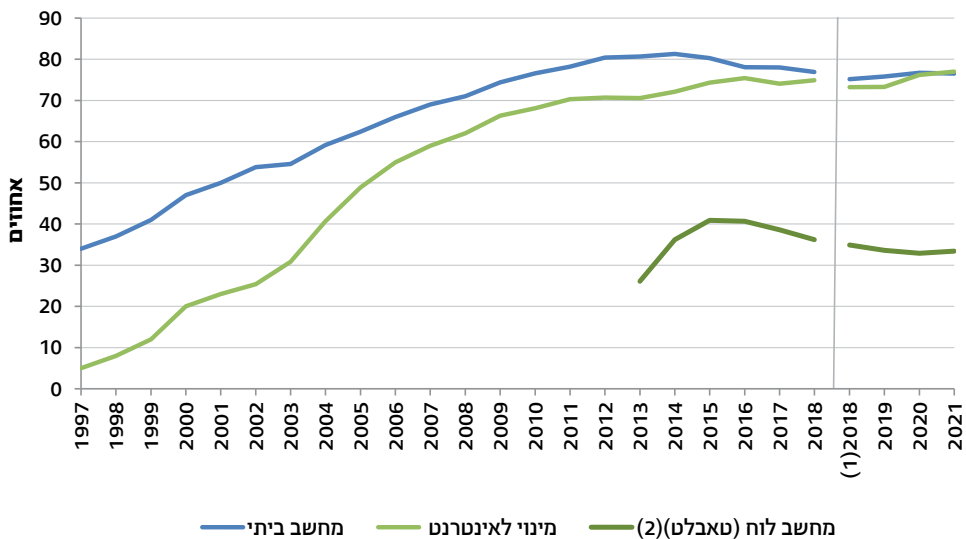
בעלות על טלפונים שנים נבחרות

(1) נתונים אלו חושבו לפי שיטת אמידה חדשה, אשר עודכנה בשנת 2019.

דוגמה נוספת היא אחוזי הבעלות הגבוהים על מחשבים ביתיים ועל מינויים לאינטרנט. בשנת 2021 ל-76.5% ממשקי הבית היה מחשב, ל-33.4% היה מחשב לוח (טאבלט) ול-77.0% היה מינוי לאינטרנט. לעומת זאת, בשנת 1997 רק ל-33.5% ממשקי הבית היה מחשב ול-4.6% היה מינוי לאינטרנט.

בעלות על מחשב ביתי, מחשב לוח (טאבלט) ומינוי לאינטרנט 2021-1997

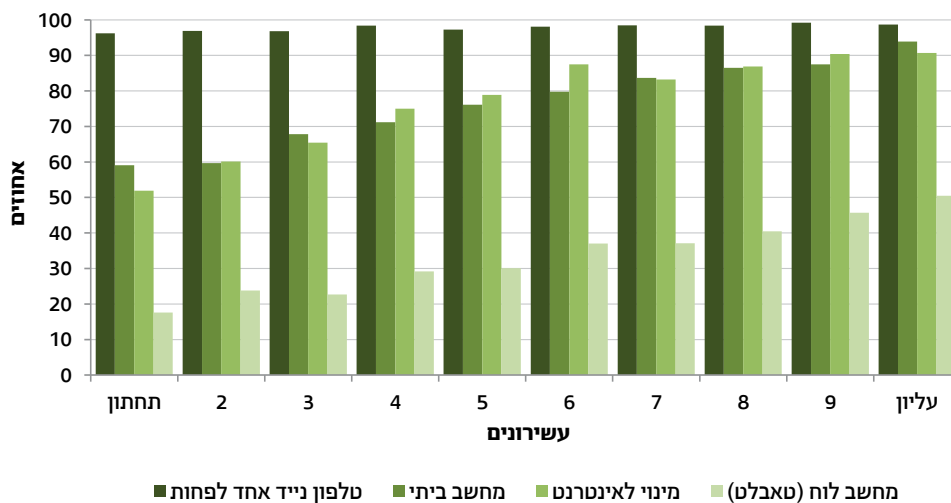
(1) נתונים אלו חושבו לפי שיטת אמידה חדשה, אשר עודכנה בשנת 2019.

(2) נחקר לראשונה בשנת 2013.

ככל שמשק בית נמצא בעשירון גבוה יותר, כך בבעלותו מגוון גדול יותר של מוצרי תקשורת. בשנת 2021 ל-93.9% ממשקי הבית בעשירון העליון היה מחשב ול-50.5% היה מחשב לוח (טאבלט), בעוד שבעשירון התחתון ל-59.1% היה מחשב ול-17.6% היה מחשב לוח (טאבלט).

בעלות על מוצרי תקשורת, לפי עשירונים של משקי בית (לפי הכנסה נטו לנפש סטנדרטית) 2021

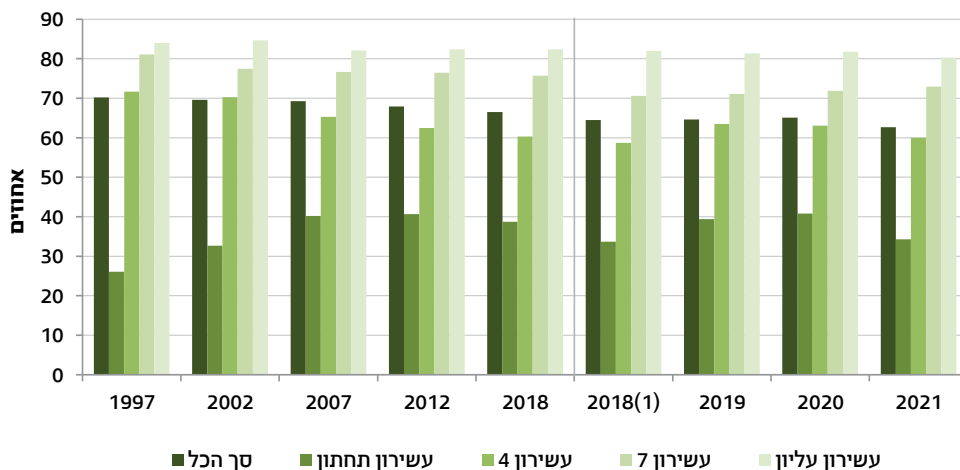
דיוור

דירות בבעלות ודירות בשכירות

בשנת 2021 62.7% ממשקי הבית גרו בדירות בבעלותם, 31.2% גרו בדירות שכורות, והיתר (6.1%) גרו בדירות חנם, במעונות סטודנטים או בדירות בדמי מפתח. ערך הדירה הממוצע של משק בית הגר בדירה בבעלותו (לפי הערכה עצמית של משק הבית) היה 2,082,000 ש"ח, ושכר הדירה הממוצע של משק בית הגר בדירה שכורה היה 3,331 ש"ח לחודש.

משנת 1997 ועד שנת 2021 חלה ירידה של 7.5 נקודות האחוז באחוז הגרים בדירות בבעלות. בשנת 2021 34.3% ממשקי הבית בעשירון התחתון גרו בדירה בבעלותם, לעומת 80.3% ממשקי הבית בעשירון העליון.

גרים בדירות בבעלות, לפי עשירונים של משקי בית (לפי הכנסה נטו לנפש סטנדרטית) שנים נבחרות

(1) נתונים אלו חושבו לפי שיטת אמידה חדשה, אשר עודכנה בשנת 2019.

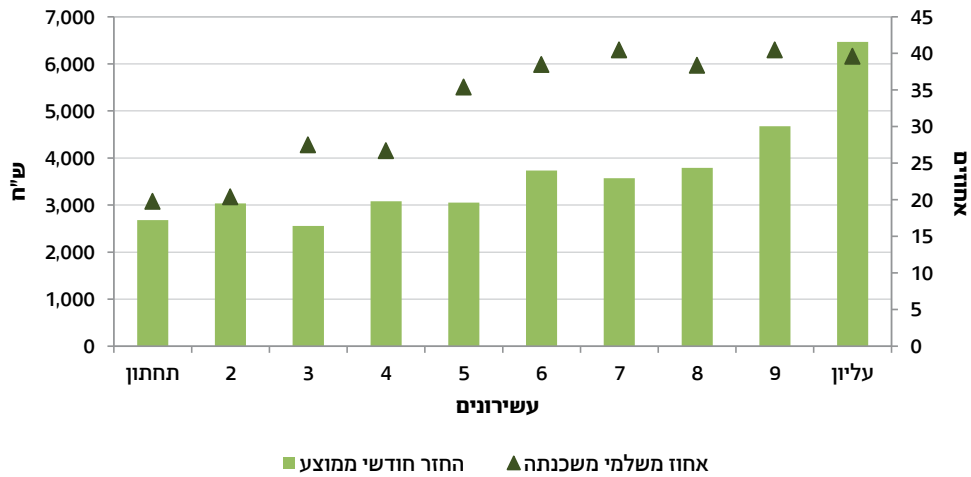

הוצאה למשכנתה

בשנת 2021 34.4% מהגרים בדירות בבעלותם שילמו משכנתה, וההחזר הממוצע היה 4,005 ש"ח לחודש.

ההחזר הממוצע על משכנתה בעשירון העליון היה הגבוה ביותר - 6,465 ש"ח לחודש - פי 2.4 מבעשירון התחתון - 2,679 ש"ח לחודש.

משלמי משכנתה והחזר חודשי ממוצע על משכנתה, (1)
לפי עשירונים של משקי בית (לפי הכנסה נטו לנפש סטנדרטית)
2021

(1) בקרב משקי בית הגרים בדירות בבעלותם.

[למילון המונחים](#)

[לנתוני התרשימים](#)

[ללוחות השנתיים - רמת חיים](#)

[לעמוד הנושאי - רמת חיים](#)

ביטחון הוא צורך אנושי בסיסי המניע את החברה לפתח מנגנוני בקרה, פיקוח וענישה, שתפקידם להגן על הפרט בחברה ועל החברה כולה.

פשיעה ועבריינות הם הגורמים העיקריים להיעדר ביטחון, והם יכולים לבוא לידי ביטוי בפגיעה באדם (בגופו, בכבודו ובביטחונו האישי) או ברכוש.

המידע בנושא זה כולל את ההוצאות של המגזר הממשלתי על שמירת הסדר הציבורי; מצבת כוח האדם המופקד על שמירת הסדר הציבורי; נתוני היארעות של פשיעה המדווחת למשטרה; קטינים (בני 12-18) שנפתחו להם תיקים פליליים; עומדים לדין במשפטים פליליים ומורשעים בדין; נפגעי עבריינות ונתונים על תחושת הביטחון האישי.

הנתונים מתקבלים ממשטרת ישראל, מסקר ביטחון אישי של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ועוד.

נתונים נבחרים, 2022

עומדים לדין במשפטים פליליים (2021)
29.1 אלף

מורשעים בדין (2021)
89.5%

נפגעי עבריינות (סקר ביטחון אישי)
887.6 אלף

14.8% מבני 20 ומעלה (לעומת 763.9 אלף בשנת 2021)
מהם:

186.1 אלף (21.0%) דיווחו למשטרה לפחות פעם אחת על היפגעות מעבירה

תחושת ביטחון אישי (סקר ביטחון אישי)

80.4% מבני 20 ומעלה מרגישים בטוחים, במידה רבה מאוד או במידה רבה, ללכת לבד באזור המגורים בשעות החשכה

20.0% מהערבים

9.8% מהיהודים ואחרים חוששים, במידה רבה מאוד או במידה רבה, להיפגע מאלימות באזור המגורים

תיקי חקירה פליליים שנפתחו במשטרה

303.8 אלף

(לעומת 305.0 אלף בשנת 2021)
מהם:

בגין עבירות רכוש
41.9%

בגין עבירות כלפי הסדר הציבורי
39.7%

בגין עבירות כלפי גופו של אדם
19.7%

בגין עבירות מוסר
6.3%

קטינים (בני 12-18) שנפתחו להם תיקים פליליים (תיקי פ"א) (תשפ"ב; 2021/22)

5,803

(לעומת 6,629 בשנת תשפ"א; 2020/21)

קורבנות רצח

(נתוני משטרת ישראל)

147

ירידה של 15.0% (לעומת שנת 2021 (173 קורבנות))

הוצאות המגזר הממשלתי לשמירה על הסדר הציבורי

25.5 מיליארד ש"ח

3.9% מסך ההוצאות (לעומת 3.7% בשנת 2021)

כוח אדם המופקד על שמירת הסדר הציבורי

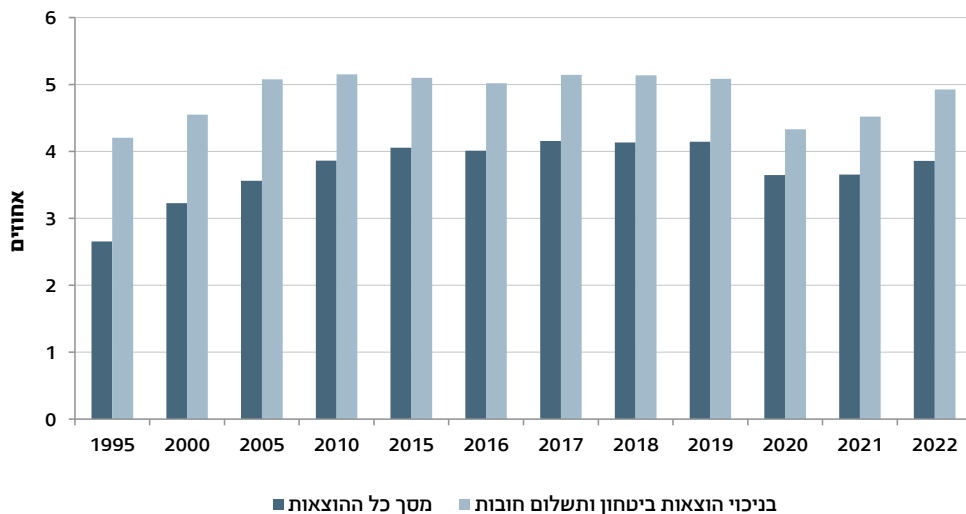
עורכי דין שיעור ל-100 אלף תושבים
792.5

כוח אדם במשטרת ישראל שיעור ל-100 אלף תושבים
347.0

הוצאות המגזר הממשלתי לשמירה על הסדר הציבורי

ההוצאות של המגזר הממשלתי לשמירה על הסדר הציבורי בשנת 2022 היו 25.5 מיליארד ש"ח - 3.9% מסך כל ההוצאות בשנה זו, מעט גבוה מבשנת 2021 (23.4 מיליארד ש"ח ו-3.7% מסך כל ההוצאות בשנה זו). ההוצאות כללו שמירה על הסדר הפנימי במדינה, בתי משפט, משטרה, כיבוי אש, בתי סוהר, שיקום עבריינים ועוד.

הוצאות המגזר הממשלתי לשמירה על הסדר הציבורי שנים נבחרות

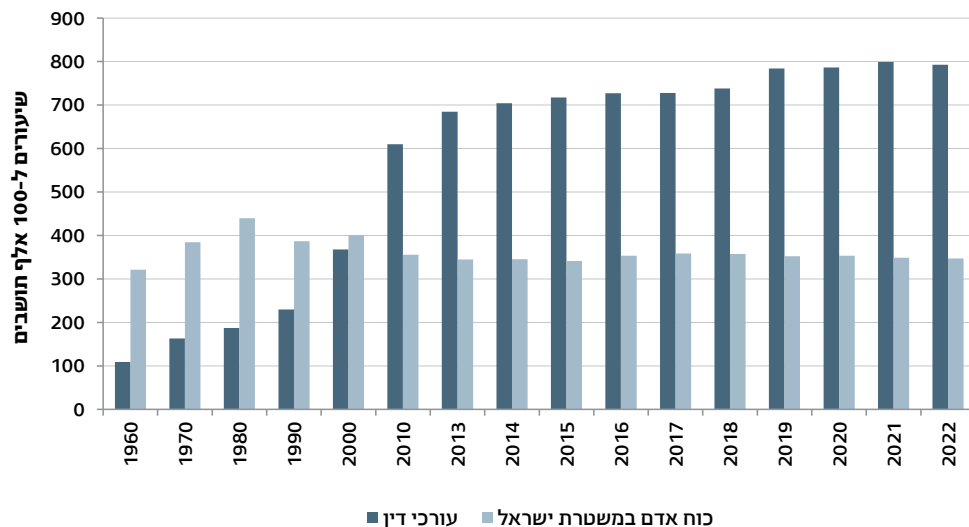
כוח אדם המופקד על שמירת הסדר הציבורי

מצבת כוח האדם בתחום הפשיעה והמשפט מפרטת את מספר בעלי התפקידים האמונים על שמירת הסדר הציבורי (שוטרים וסוהרים, עורכי דין, שופטים ודיינים).

במהלך השנים חל גידול ניכר בשיעור עורכי הדין ל-100 אלף תושבים. משנת 1980 ועד שנת 2022 גדל שיעור זה פי ארבעה (מ-187.1 ל-792.5). בשנים 2010-2022 גדל השיעור פי 1.3 (מ-610.1 ל-792.5).

לעומת זאת, במצבת כוח האדם במשטרת ישראל נשמרה יציבות יחסית, ובמיוחד בשנים האחרונות - שיעור של 355.5 ל-100 אלף תושבים בשנת 2010 ו-347.0 ל-100 אלף תושבים בשנת 2022. גם שיעור השופטים והדיינים ל-100 אלף תושבים נשאר דומה בשנים האחרונות - 9.3 בשנת 2010 ו-9.2 בשנת 2022.

עורכי דין וכוח אדם במשטרת ישראל שנים נבחרות

פשיעה

הנתונים על פשיעה כוללים נתוני היארעות המתקבלים ממשטרת ישראל (על פשיעה המדווחת למשטרה ועל תוצאות של הליכים פליליים) ומדדים המבוססים על דיווח עצמי. הדיווח העצמי נעשה במסגרת סקר ביטחון אישי, שבו נאספים נתונים על חשיפה לעבריינות.

העבירות המדווחות למשטרה אינן משקפות את רמת הפשיעה ואת מידת האלימות בחברה במלואן, כיוון שלא כל קורבנות הפשיעה מדווחים עליה. נתוני הדיווח העצמי בסקר משלימים את התמונה ומסייעים ללמוד על תחושת הביטחון האישי של הציבור.

תיקי חקירה פליליים שנפתחו במשטרה

בשנים האחרונות חלה ירידה במספרם של תיקי החקירה הפליליים שנפתחו¹ - מ-382.1 אלף בשנת 2010 ל-303.8 אלף בשנת 2022. בין 2021 ל-2022 חלה ירידה של 0.4% במספר תיקי החקירה הפליליים שנפתחו (305.0 אלף בשנת 2021).

מרבית התיקים שנפתחו בשנת 2022 היו בגין עבירות רכוש (41.9%), בגין עבירות כלפי הסדר הציבורי (39.7%) ובגין עבירות כלפי גופו של אדם (19.7%). 6.3% מהתיקים נפתחו בגין עבירות מוסר, מרביתן עבירות סמים.

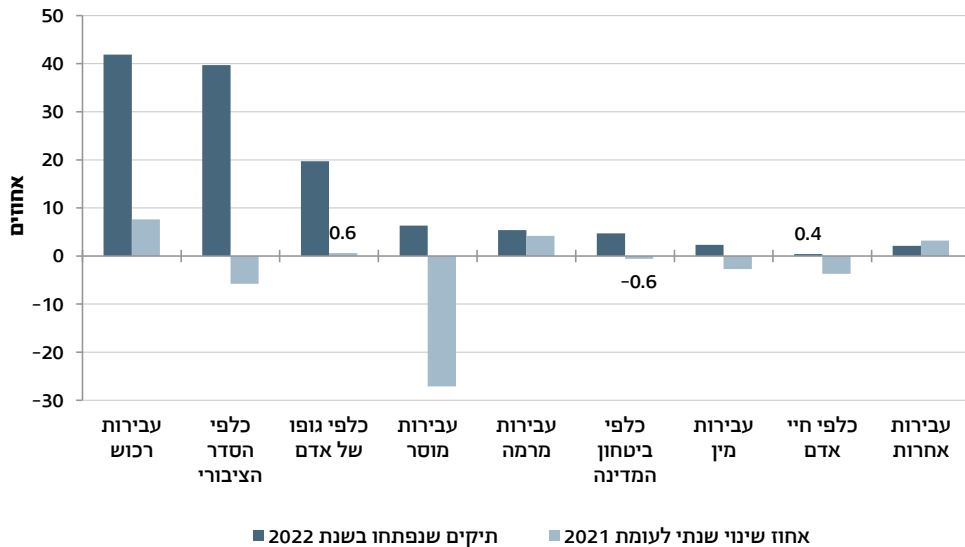
ברוב קבוצות העבירה ירד מספר התיקים שנפתחו בשנת 2022 לעומת 2021. הירידה נרשמה במיוחד בעבירות מוסר - מ-26.1 אלף ל-19.0 אלף (27.1%)² ובעבירות כלפי הסדר הציבורי - מ-128.2 אלף ל-120.8 אלף (5.8%).

לעומת זאת בעבירות רכוש עלה מספרם של התיקים שנפתחו בשנת 2022 לעומת 2021 - מ-118.2 אלף ל-127.2 אלף (7.6%).

1 כולל תיקי פ"א (פרטי אירוע), תיקי ט' (טיפול) ותיקי ט"מ (טיפול מותנה).

2 הסיבה העיקרית לירידה במספר התיקים שנפתחו בגין עבירות מוסר היא שינוי בחוק הסמים המסוכנים: ביום 1 באפריל 2019 יצא צו הוראת שעה (שתחולתו לשלוש שנים), ולפיו עבירה של החזקת סם מסוכן מסוג קנבוס לצריכה עצמית או לשימוש בו, הנעברת בפעם הראשונה או בפעם השנייה, נחשבת ל"עבירת קנס מיוחדת" ונרשמת במאגר מינהלי. רק כאשר עבירה זו נעברת בפעם השלישית היא נרשמת במאגר הפלילי.

תיקי חקירה פליליים שנפתחו במשטרה בשנת 2022 השינוי במספרם לעומת שנת 2021, לפי קבוצת עבירה

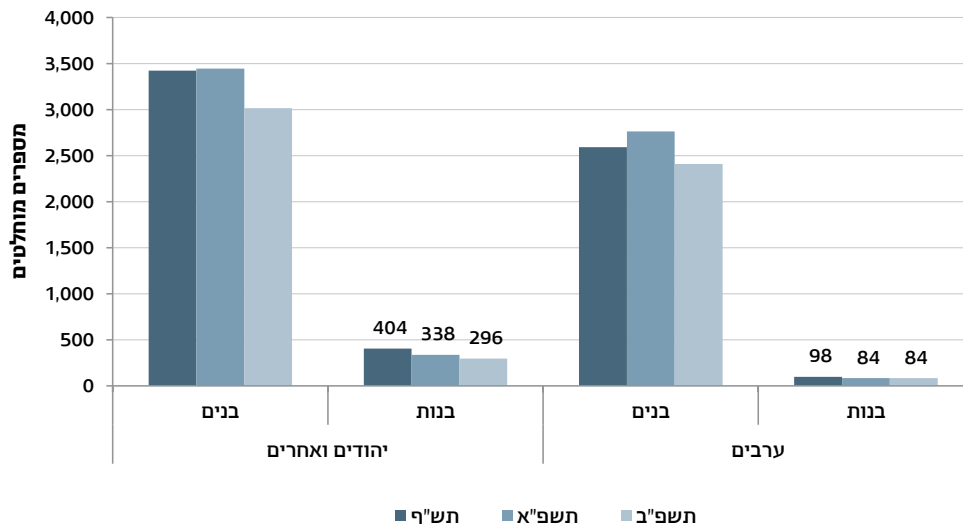
תיקים פליליים שנפתחו לקטינים (בני 12-18) במשטרה

בשנת תשפ"ב (2021/22) נפתחו תיקים פליליים³ ל-5,803 קטינים בני 12-18, בשיעור כולל של 5.1 בעלי תיקים פליליים לכל 1,000 קטינים. מספר הקטינים שנפתחו להם תיקים בתשפ"ב היה נמוך מהמספר בתשפ"א (2020/21), שעמד על 6,629 (שיעור של 6.0 ל-1,000) ואף נמוך מהמספר בשנת תש"ף (2019/20), שבה נפתחו תיקים פליליים ל-6,516 קטינים (שיעור של 5.9 ל-1,000). מרבית הקטינים שנפתחו להם תיקים פליליים בשנת תשפ"ב היו בנים, ומספרם עמד על 5,423 שהם 93.5% מכלל הקטינים. שיעורם של הבנים (9.3 ל-1,000) היה גבוה פי 13.6 משיעור הבנות (0.7 ל-1,000). השוואה בין שנת תשפ"ב לתשפ"א מגלה כי חלה ירידה בשיעור בעלי התיקים הפליליים בשני המינים. שיעור הבנים ירד מ-10.9 ל-1,000 בתשפ"א ל-9.3 ל-1,000 בתשפ"ב ושיעור הבנות ירד מ-0.8 ל-1,000 ל-0.7 ל-1,000, בהתאמה. השיעור בשנת תשפ"ב אף נמוך מהשיעור בשנת תש"ף שבה שיעור הבנים עמד על 10.5 ל-1,000 ושיעור הבנות עמד על 0.9 ל-1,000.

3 הנתונים כוללים תיקי פ"א (פרטי אירוע) ולא כוללים תיקי ט' (טיפול) או ט"מ (טיפול מותנה).

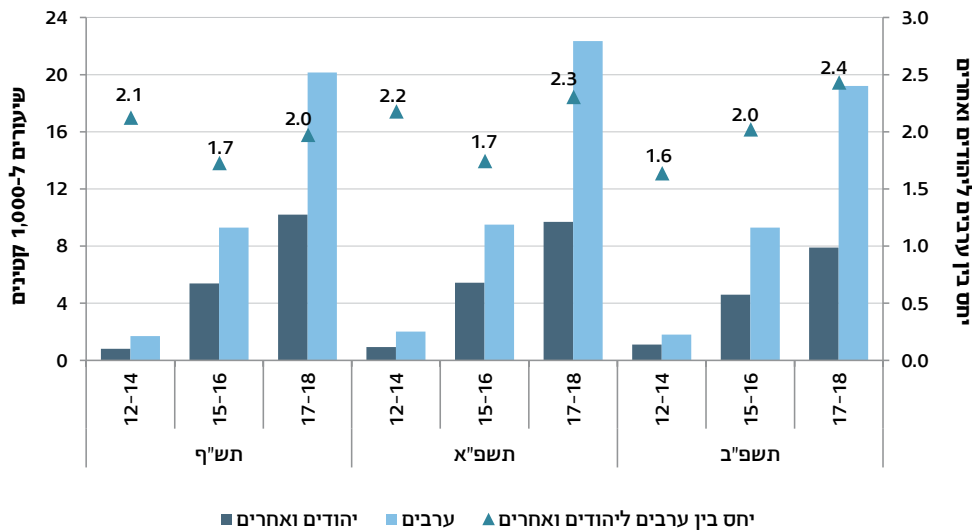
57.0% מהקטינים שנפתחו להם תיקים פליליים היו יהודים ואחרים ו-43.0% ערבים. שיעורם של הערבים (8.9 ל-1,000) היה גבוה פי 2.3 משיעור היהודים ואחרים (3.9 ל-1,000). זאת בשל שיעור גבוה בקרב הבנים הערבים, אשר בשנת תשפ"ב עמד על 16.8 ל-1,000 לעומת הבנים היהודים ואחרים ששיעורם היה 9.3 ל-1,000. שיעורן של הבנות היהודיות (0.7 ל-1,000) היה דומה לשיעורן של הבנות הערביות (0.6 ל-1,000).

קטינים (בני 12-18) שנפתחו להם תיקים פליליים, לפי קבוצת אוכלוסייה ומין
תש"ף (2019/20) - תשפ"ב (2021/22)

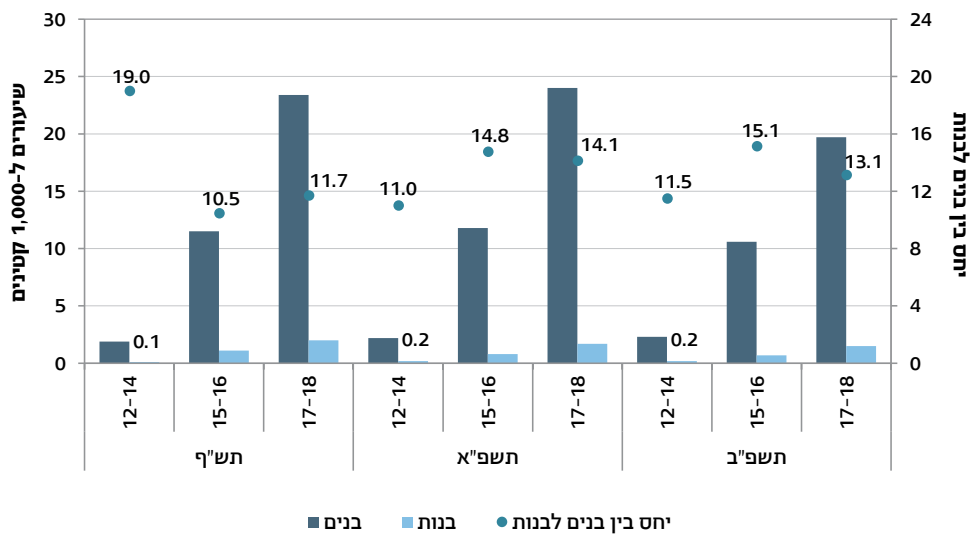

57.2% מהקטינים שנפתחו להם תיקים פליליים היו בני 17-18, ו-31.7% בני 15-16. היתר - 11.1% - היו בני 12-14.

קטנינים (בני 12-18) שנפתחו להם תיקים פליליים,
לפי גיל וקבוצת אוכלוסייה, והיחס בין קבוצות האוכלוסייה
תש"ף (2019/20) - תשפ"ב (2021/22)

קטנינים (בני 12-18) שנפתחו להם תיקים פליליים,
לפי גיל ומין והיחס בין המינים
תש"ף (2019/20) - תשפ"ב (2021/22)

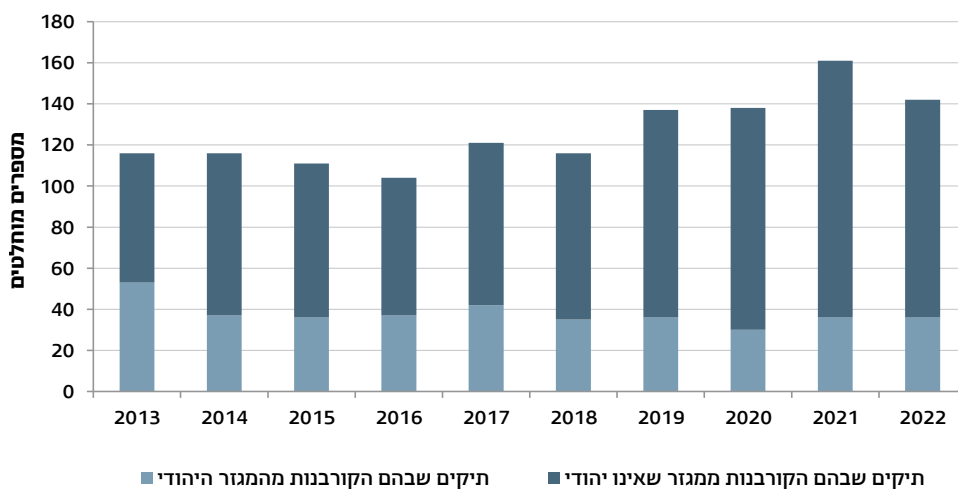

מקרי רצח

תיקי רצח

עבירות כלפי חיי אדם כוללות, בין השאר, עבירות רצח. בשנים 2021-2022 חלה ירידה של 11.8% במספר תיקי הרצח שנפתחו (161 ו-142, בהתאמה; לא כולל תיקים שנפתחו בעקבות פעולות איבה). בהשוואה בין השנים 2013 ו-2022 ירד ב-32.1% מספר התיקים שבהם הקורבנות היו מהמגזר היהודי (מ-53 ל-36). לעומת זאת, בהשוואה בין השנים האלו עלה ב-68.3% מספר התיקים שבהם הקורבנות היו ממגזר שאינו יהודי (מ-63 ל-106).

תיקי רצח, (1) לפי מגזר 2022-2013

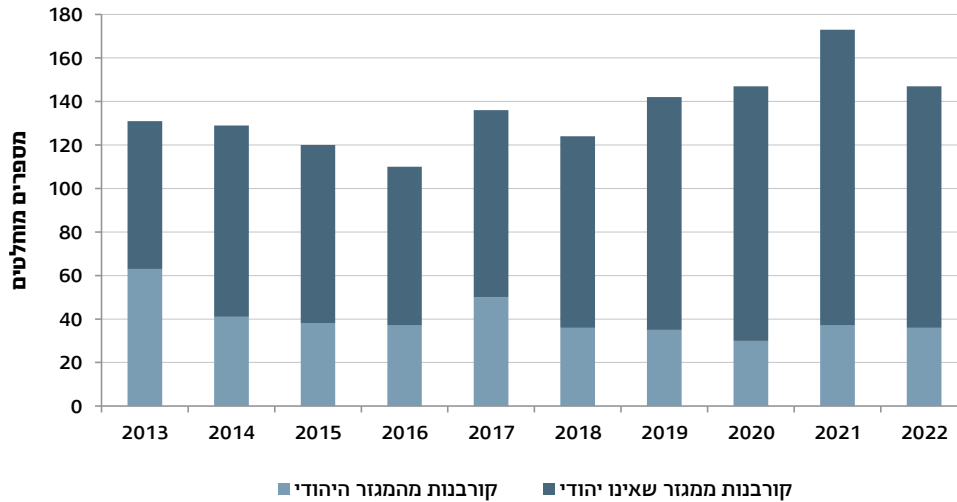

(1) תיק רצח יכול לכלול יותר מקורבן אחד.

קורבנות רצח

בשנים 2021-2022 ירד מספר קורבנות הרצח ב-15.0% (173 ו-147, בהתאמה). בשנים 2013-2022 עלה מספר הקורבנות מ-68 ל-111 במגזר שאינו יהודי (עלייה של 63.2%), ואילו במגזר היהודי ירד מספרם מ-63 ל-36 (ירידה של 42.9%).

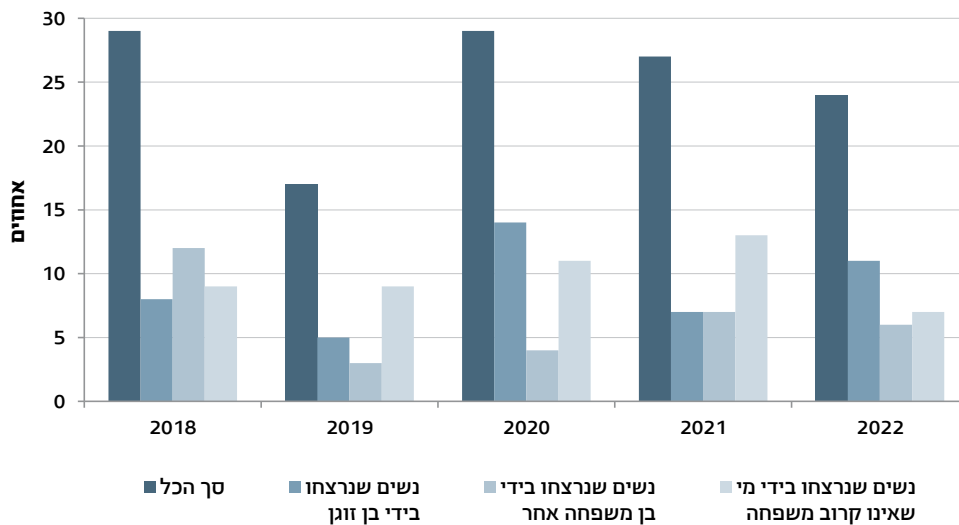
קורבנות רצח, לפי מגזר 2022-2013

נשים קורבנות רצח: בשנים 2018-2022 מספר הנשים קורבנות רצח עמד על 126 קורבנות, מתוכן 45 נשים נרצחו בידי בן זוגן (35.7%), 32 נשים נרצחו בידי בן משפחה אחר (25.4%) ו-49 נשים נרצחו בידי מי שאינו קרוב משפחה (38.9%).

בשנת 2022 נרצחו 24 נשים, מתוכן 11 נרצחו בידי בן זוגן (45.8%), שש נרצחו בידי בן משפחה (25.0%) ושבע נרצחו בידי מי שאינו קרוב משפחה (29.2%). לעומת זאת, בשנת 2021 נרצחו 27 נשים ורק שבע מתוכן נרצחו בידי בן זוגן (25.9%).

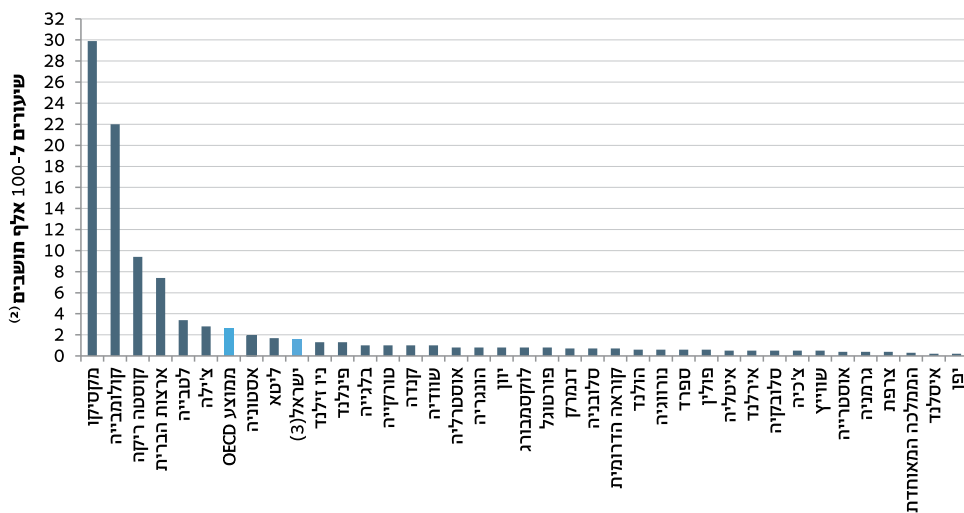
נשים קורבנות רצח, לפי קרבה לחשוד 2022-2018

מקור הנתונים: אגף חקירות מודיעין של משטרת ישראל.

בהשוואה בין-לאומית של שיעורי מקרי רצח (מתוקננים לגיל⁴) לשנים 2016-2021 ישראל מדורגת במקום התשיעי במדינות ה-OECD - 1.6 מקרי רצח ל-100 אלף תושבים (נתון הלמ"ס העדכני ביותר הוא עבור שנת 2020). שיעור זה נמוך מהשיעור הממוצע במדינות ה-OECD - 2.6 מקרי רצח ל-100 אלף תושבים (השיעור הממוצע מוטה כלפי מעלה בגלל שיעור מקרי רצח גבוה מאוד במקסיקו ובקולומביה).

מקרי רצח בישראל ובמדינות ה-OECD (1)2021-2016

מקור הנתונים: OECD.

(1) עבור כל מדינה מובא הנתון העדכני ביותר.

(2) שיעורים מתוקננים לגיל.

(3) נתון של הלמ"ס, לשנת 2020.

4 שיעור תמותה מתוקנן לגיל הוא שיעור המשקף את התמותה באוכלוסייה הנבדקת, אילו התפלגות הגילים באוכלוסייה זו הייתה זהה להתפלגות הגילים באוכלוסיית התקן. תקנון לגיל מאפשר להשוות בין אוכלוסיות הנבדלות בהרכב הגילים שלהן.

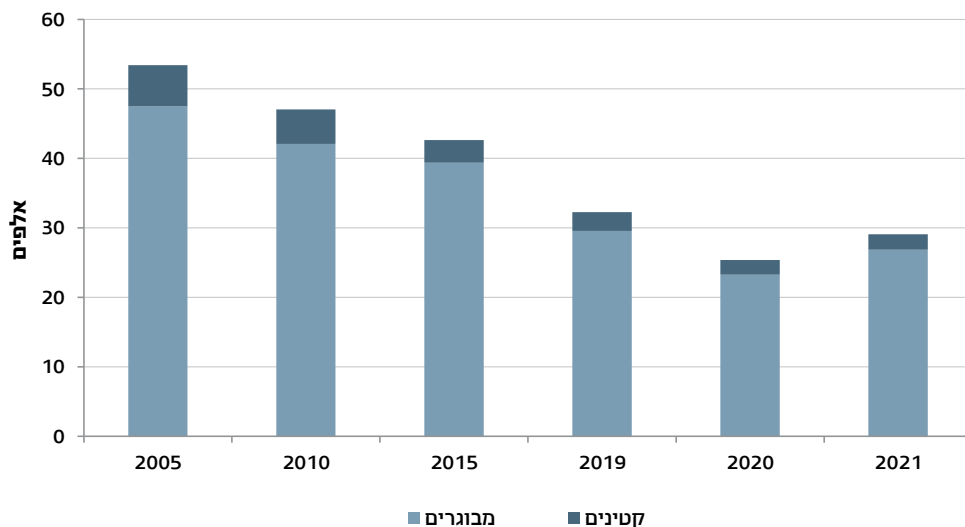
משפט

בתום חקירה משטרתית תיק החקירה מועבר לפרקליטות או למחלקת התביעות במשטרה, ושם התובע מטעם המדינה מחליט אם להגיש כתב אישום, להחזיר את התיק להמשך חקירה או לסגור אותו.

אם מוגש כתב אישום - נערך משפט. לאחר שלב הראיות והטיעונים בית המשפט קובע את גזר הדין. מורשעים הם עומדים לדין שנמצאו אשמים בעבירה המיוחסת להם בכתב האישום, כפי שקבע בית המשפט בהכרעת הדין.

עומדים לדין במשפטים פליליים⁵

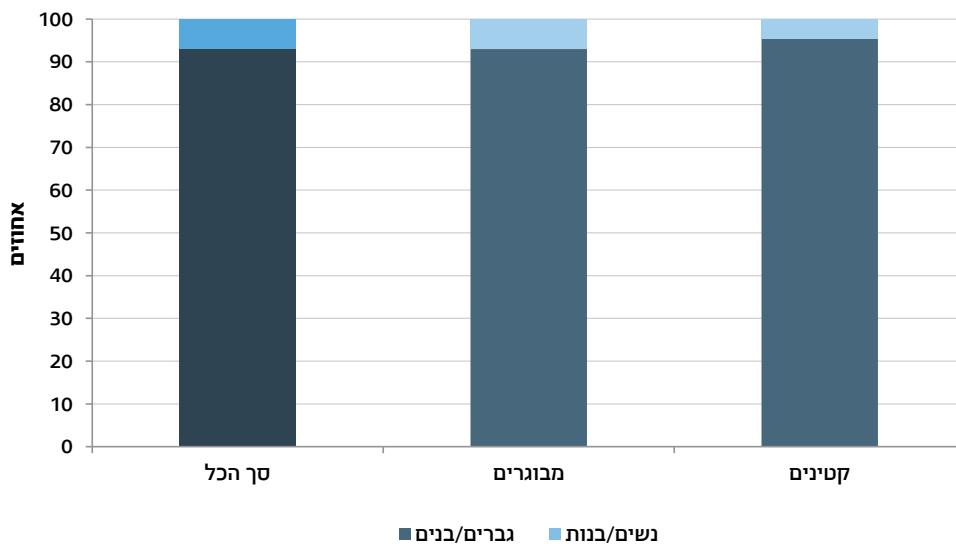
בשנת 2021 אלף עומדים לדין במשפטים פליליים קיבלו פסק דין (נתונים ארעיים). בשנים האחרונות ירד מספרם באופן ניכר - מ-53.4 אלף בשנת 2005 ל-29.1 אלף בשנת 2021 (45.6%). בשנת 2021 92.4% מהעומדים לדין היו מבוגרים - 26.9 אלף, ו-7.6% היו קטינים - 2.2 אלף. בשנים 2005-2021 חלה ירידה ניכרת גם במספר המבוגרים שעמדו לדין (מ-47.5 אלף ל-26.9 אלף) וגם במספר הקטינים שעמדו לדין (מ-5.9 אלף ל-2.2 אלף).

**מבוגרים וקטינים שעמדו לדין במשפטים פליליים
שנים נבחרות**

5 הנתונים לשנה מסוימת מתייחסים לשנת פסק דין.

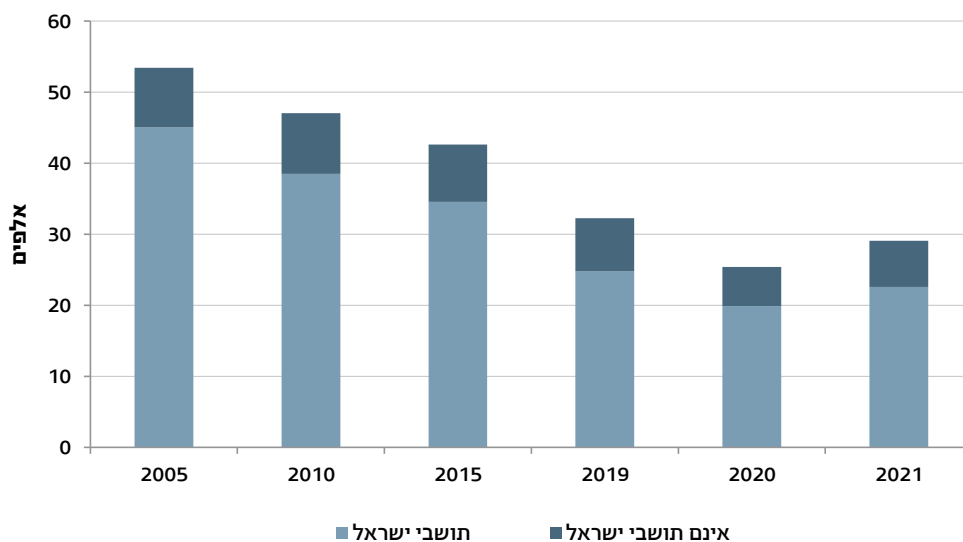
בשנת 2021 93.2% מכלל העומדים לדין היו גברים, ו-6.8% היו נשים. בקרב המבוגרים אחוז הגברים היה 93.0% ואחוז הנשים - 7.0%. בקרב הקטינים אחוז הבנים היה 95.4%, גבוה מאחוז הגברים בקרב המבוגרים.

מבוגרים וקטינים שעמדו לדין במשפטים פליליים, לפי מין 2021

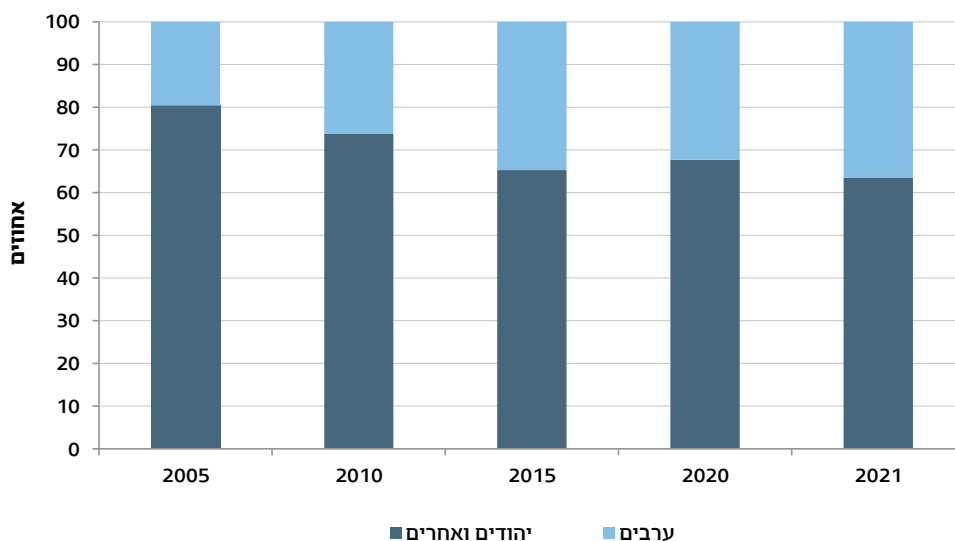
בשנת 2021 רוב העומדים לדין (77.6%, שהם 22.6 אלף איש) היו תושבי ישראל. השאר (22.4%, שהם 6.5 אלף איש) לא היו תושבי המדינה (תושבי חוץ, תיירים, עובדים זרים ותושבי הרשות הפלסטינית), אך הם ביצעו עבירות נגד ישראלים או עבירות בשטח ישראל. בשנים 2005-2021 חלה ירידה ניכרת (49.9%) במספר העומדים לדין שהם תושבי ישראל - מ-45.0 אלף ל-22.6 אלף.

עומדים לדין במשפטים פליליים, לפי תושבות שנים נבחרות

בשנת 2021 63.8% מהעומדים לדין שהם תושבי ישראל היו יהודים ואחרים, ו-36.2% היו ערבים. בקרב המבוגרים 63.8% מהעומדים לדין היו יהודים ואחרים ו-36.2% היו ערבים (דומה להתפלגות של כלל תושבי ישראל העומדים לדין), ואילו בקרב הקטינים 63.5% היו יהודים ואחרים ו-36.5% היו ערבים. בשנת 2005 80.4% מהקטינים שעמדו לדין היו יהודים ואחרים, ו-19.6% היו ערבים.

קטינים תושבי ישראל שעמדו לדין במשפטים פליליים, לפי קבוצת אוכלוסייה שנים נבחרות

מורשעים בדין⁶

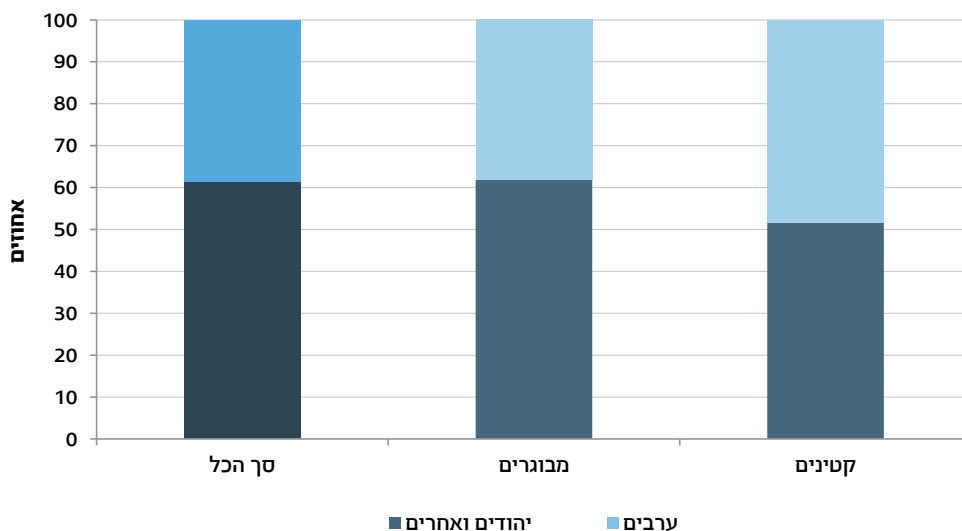
בשנת 2021 89.5% מהעומדים לדין (26.0 אלף איש) נמצאו חייבים בדין והורשעו בגין העבירות שבהן הואשמו. בקרב המבוגרים הורשעו 92.3% מהעומדים לדין (24.8 אלף), ואילו בקרב הקטינים הורשעו 55.3% מהעומדים לדין (1.2 אלף).

מסך כל המורשעים בדין, 75.3% היו תושבי ישראל. 75.8% מהמבוגרים המורשעים היו תושבי ישראל, לעומת 64.4% מהקטינים המורשעים.

מכלל תושבי ישראל, שיעור המורשעים בדין היה 2.7 ל-1,000 נפש. בקרב המבוגרים היה השיעור 3.0 ל-1,000 נפש, ובקרב הקטינים - 0.9 ל-1,000 נפש.

61.4% מתושבי ישראל המורשעים בדין היו יהודים ואחרים, ו-38.6% היו ערבים. בקרב המבוגרים ההתפלגות הייתה דומה (61.8% ו-38.2%, בהתאמה), ואילו בקרב הקטינים אחוז היהודים ואחרים היה נמוך יותר (51.6%) ואחוז הערבים היה גבוה יותר (48.4%).

מבוגרים וקטינים מורשעים בדין שהם תושבי ישראל, לפי קבוצת אוכלוסייה 2021

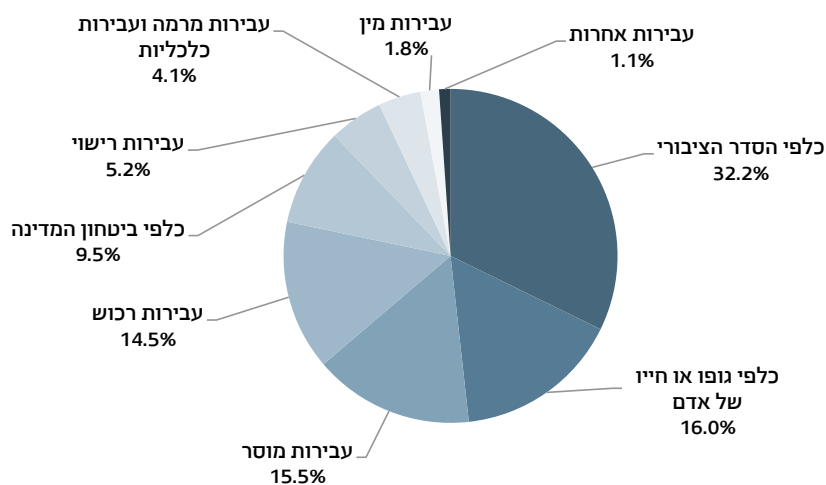

6 הנתונים לשנה מסוימת מתייחסים לשנת פסק דין.

מכלל המורשעים בדין שאינם תושבי ישראל, 93.9% היו תושבי הרשות הפלסטינית, והיתר (6.1%) היו תושבי חוץ, תיירים או עובדים זרים.

32.2% מכלל המורשעים בדין (תושבי ישראל ומי שאינם תושבי ישראל) הורשעו בגין עבירות כלפי הסדר הציבורי, 16.0% הורשעו בגין עבירות כלפי גופו או חייו של אדם, 15.5% הורשעו בגין עבירות מוסר, 14.5% הורשעו בגין עבירות רכוש, ו-9.5% הורשעו בגין עבירות כלפי ביטחון המדינה.

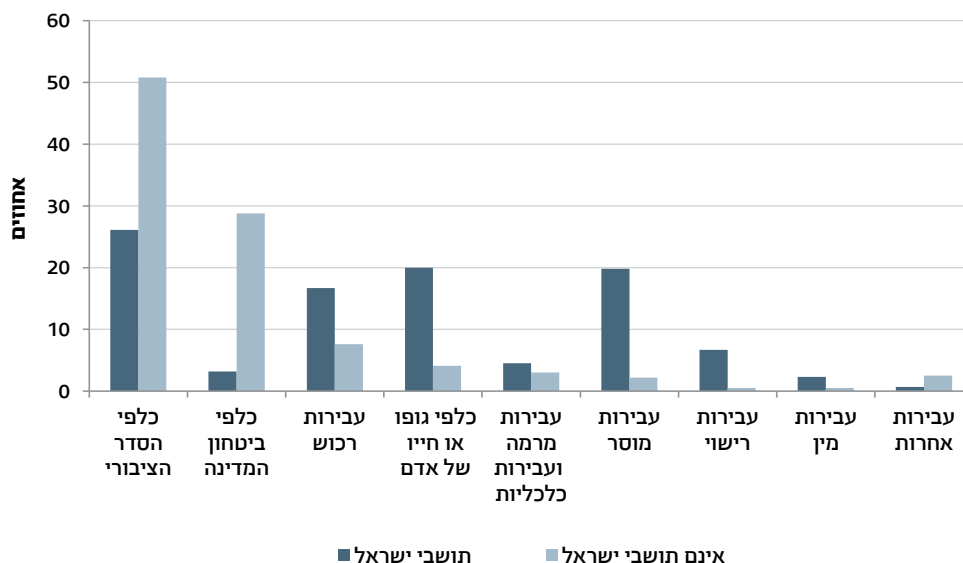
מורשעים בדין, לפי קבוצת עבירה 2021

ישנם הבדלים ניכרים בקבוצות העבירה בין מי שאינם תושבי ישראל לבין תושבי ישראל. 50.8% מהמורשעים שאינם תושבי ישראל הורשעו בגין עבירות כלפי הסדר הציבורי, בהשוואה ל-26.1% מתושבי ישראל. 28.8% מהמורשעים שאינם תושבי ישראל הורשעו בעבירות כלפי ביטחון המדינה, בהשוואה ל-3.2% מתושבי ישראל.

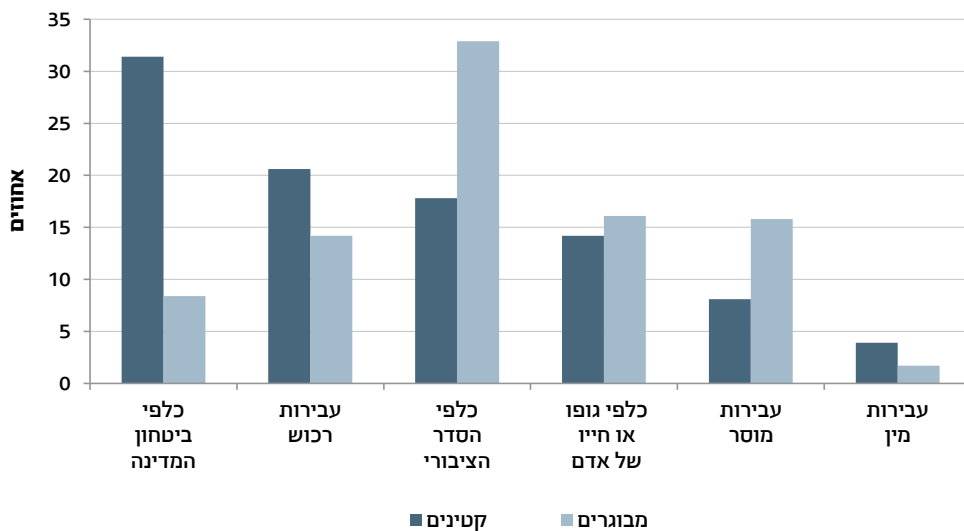
לעומת זאת, ישנן קבוצות עבירה שהעבירות בהן היו נפוצות פחות בקרב מי שאינם תושבי ישראל מבקרב תושבי ישראל, כגון עבירות רכוש (7.6% לעומת 16.7%, בהתאמה), עבירות כלפי גופו או חייו של אדם (4.1% לעומת 20.0%, בהתאמה), עבירות מוסר (2.2% לעומת 19.8%, בהתאמה) ועבירות רישוי (0.5% לעומת 6.7%, בהתאמה).

מורשעים בדין, לפי קבוצת עבירה ותושבות 2021

השוואה בין מבוגרים וקטינים המורשעים בדין לפי קבוצת עבירה מראה כי קטינים הורשעו יותר ממבוגרים בעבירות כלפי ביטחון המדינה (31.4% לעומת 8.4%, בהתאמה), בעבירות רכוש (20.6% לעומת 14.2%, בהתאמה) ובעבירות מין (3.9% לעומת 1.7%, בהתאמה). לעומת זאת, מבוגרים הורשעו יותר מקטינים בעבירות כלפי הסדר הציבורי (32.9% לעומת 17.8%, בהתאמה), בעבירות מוסר (15.8% לעומת 8.1%, בהתאמה) ובעבירות כלפי גופו או חייו של אדם (16.1% לעומת 14.2%, בהתאמה).

מבוגרים וקטינים מורשעים בדין, לפי קבוצת עבירה (קבוצות נבחרות) 2021

נפגעי עבריינות ותחושת ביטחון אישי

משנת 2014 הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מבצעת מדי שנה סקר ביטחון אישי. הסקר מבוצע בקרב בני 20 ומעלה, בהזמנת המשרד לביטחון לאומי. סקר ביטחון אישי משמש למדידה של ההיפגעות מעבריינות (ב-12 החודשים שקדמו לריאיון) המדווחת והלא מדווחת למשטרת ישראל, למדידה של תחושת הביטחון האישי וכן לתכנון ולקביעה של מדיניות מבוססת נתונים. סקרים כגון סקר ביטחון אישי מבוצעים במרבית מדינות המערב, ובכך מתאפשרות השוואות בין-לאומיות.

נפגעי עבריינות - עבירות כנגד הפרט

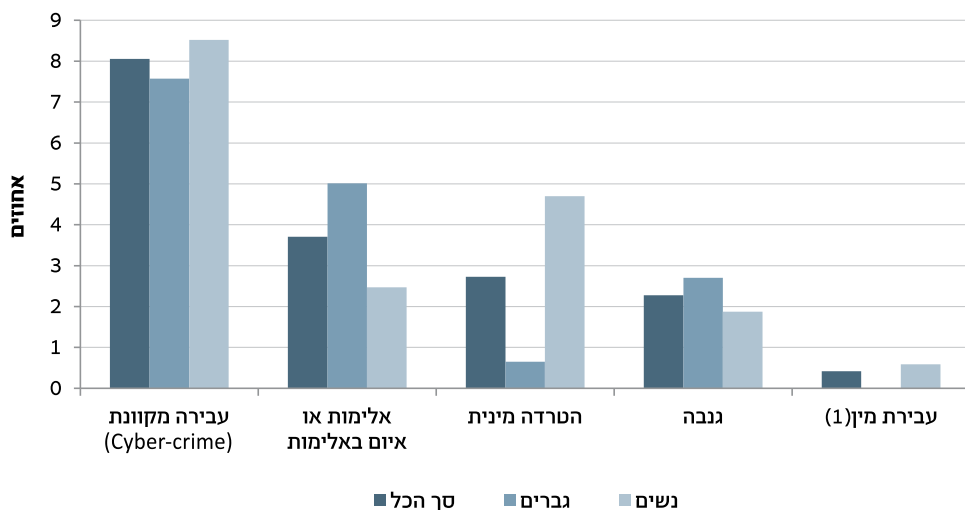
לפי נתוני סקר ביטחון אישי, בשנת 2022 נפגעו 887.6 אלף מבני 20 ומעלה מעבירות שונות, לעומת 763.9 אלף בשנת 2021.

14.8% מבני 20 ומעלה נפגעו מעבירה בשנת 2022 (לעומת 13.0% בשנת 2021), מתוכם 414.0 אלף גברים (14.2% מהגברים בני 20 ומעלה) ו-473.6 אלף נשים (15.4% מהנשים בנות 20 ומעלה).

בשנת 2022 דיווחו 8.1% מבני 20 ומעלה כי הם נפגעו מעבירה מקוונת (Cyber-crime), 3.7% דיווחו כי נפגעו מאליומות או מאיום באליומות, ו-2.7% נפגעו מהטרדה מינית.

נמצאו הבדלים בין גברים לנשים בסוגי העבירות שמהן נפגעו: 5.0% מהגברים בני 20 ומעלה ו-2.5% מהנשים בנות 20 ומעלה נפגעו מאליומות או מאיום באליומות; 4.7% מהנשים ו-0.7% מהגברים נפגעו מהטרדה מינית.

נפגעי עבריינות בני 20 ומעלה, לפי סוג עבירה ומין 2022

(1) לא ניתן להציג את הנתון עבור היפגעות גברים מעבירות מין עקב טעות דגימה יחסית הגבוהה מ-30%.

מכלל בני 20 ומעלה שנפגעו מעבריינות בשנת 2022 (887.6 אלף), 168.5 אלף (19.0%) דיווחו למשטרה לפחות פעם אחת על היפגעות מעבירה.

נפגעי עבריינות - עבירות כנגד משקי בית

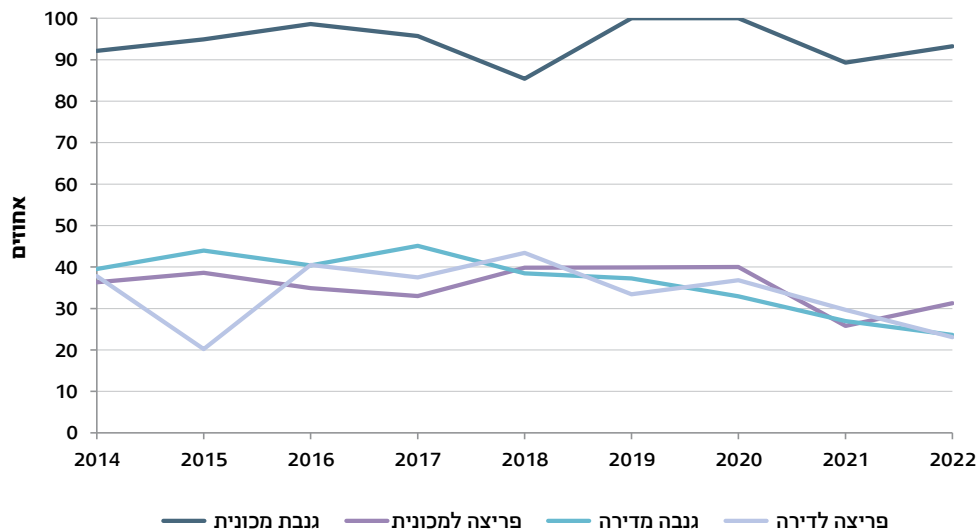
לפי סקר ביטחון אישי, בשנת 2022 נפגעו מעבירות רכוש 235.6 אלף משקי בית⁷ (8.0%), לעומת 192.9 אלף משקי בית (6.8%) בשנת 2021.

160.9 אלף משקי בית (5.5%) נפגעו בשנת 2022 מעבירות כלפי דירת המגורים, לעומת 134.8 אלף (4.7%) בשנת 2021. 118.7 אלף משקי בית (4.0%) נפגעו מעבירת גנבת רכוש מהדירה או מחוצה לה. 49.0 אלף משקי בית (1.7%) נפגעו מפריצה לדירה (ללא גנבה; כולל ניסיון פריצה). 89.8 אלף משקי בית (4.6%) נפגעו מעבירה כלפי מכוניתם. 15.1 אלף משקי בית (0.8%) נפגעו מגנבת מכונית. 76.2 אלף משקי בית (3.9%) נפגעו מפריצה למכונית (כולל גנבה של חלקי המכונית או של חפצים מתוכה).

בשנת 2022 93.2% ממשקי הבית שנפגעו מגנבת מכונית דיווחו על העבירה למשטרה, לעומת 31.3% בלבד ממשקי הבית שנפגעו מפריצה למכונית.

בשנת 2022 23.6% ממשקי הבית שנפגעו מגנבה מדירה ו-23.1% ממשקי הבית שנפגעו מפריצה לדירה (ללא גנבה) - דיווחו על העבירה למשטרה.

משקי בית שנפגעו מעבירות רכוש ודיווחו עליהן למשטרה, לפי סוג עבירה 2014-2022

7 משק בית עשוי להיפגע מכמה סוגי עבירות, ולכן סך כל משקי הבית שנפגעו קטן ממספרם בפירוט לפי סוג העבירה.

תחושת ביטחון אישי

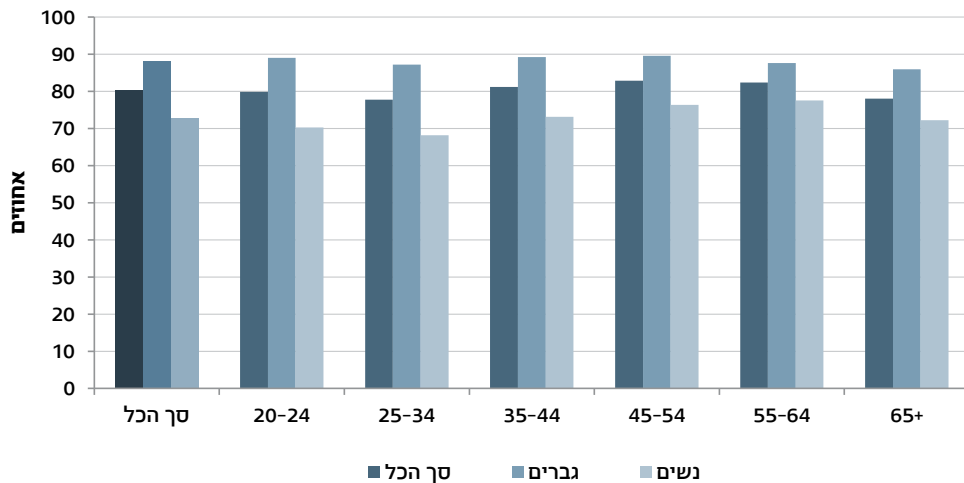
תחושת הביטחון האישי של הציבור היא אחד המדדים להערכה של רמת הפשיעה ושל איכות החיים של האוכלוסייה.

תחושת ביטחון אישי ללכת לבד באזור המגורים בשעות החשכה

לפי סקר ביטחון אישי, בשנת 2022 ציינו 80.4% מבני 20 ומעלה (88.0% מהגברים ו-72.8% מהנשים) שהם מרגישים בטוחים, במידה רבה מאוד או במידה רבה, ללכת לבד באזור מגוריהם בשעות החשכה (בשנת 2021 - 82.9%). בכל קבוצות הגיל אחוז הגברים המרגישים בטוחים היה גבוה מאחוז הנשים המרגישות בטוחות.

האחוז הגבוה ביותר של נשים המרגישות בטוחות ללכת לבד באזור מגוריהן בשעות החשכה נרשם בקרב בנות 64-55 - 77.6%, והאחוז הנמוך ביותר נרשם בקרב בנות 25-34 - 68.2%.

בני 20 ומעלה המרגישים בטוחים⁽¹⁾ ללכת לבד באזור המגורים בשעות החשכה, לפי גיל ומין 2022

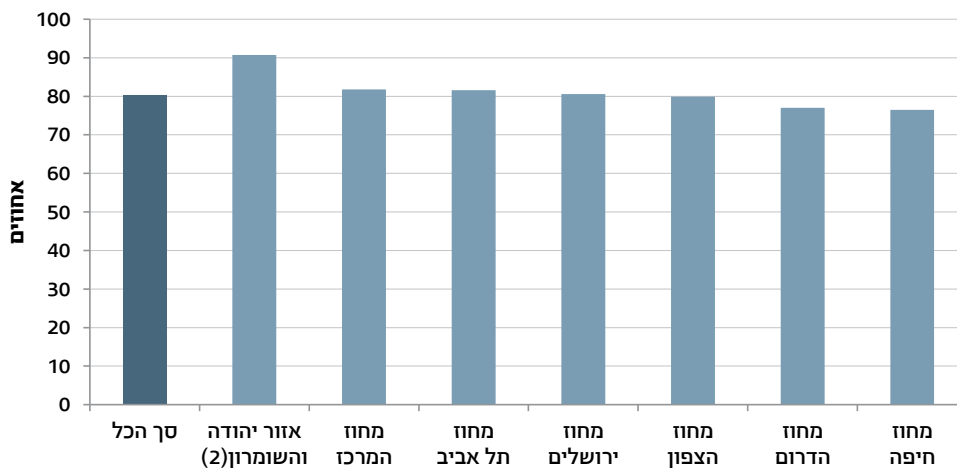

(1) במידה רבה מאוד או במידה רבה.

78.0% מהערבים ציינו כי הם מרגישים בטוחים ללכת לבד באזור מגוריהם בשעות החשכה, לעומת 80.9% מהיהודים ואחרים.

האחוז הגבוה ביותר של בני 20 ומעלה המרגישים בטוחים ללכת לבד באזור מגוריהם בשעות החשכה נמצא בקרב הגרים באזור יהודה והשומרון (90.7%), ואחריהם בקרב הגרים במחוזות המרכז ותל אביב (81.8%-81.6%, בהתאמה). לעומת זאת, האחוז הנמוך ביותר נמצא בקרב הגרים במחוזות חיפה והדרום (76.5%-77.0%, בהתאמה).

בני 20 ומעלה המרגישים בטוחים⁽¹⁾ ללכת לבד באזור המגורים בשעות החשכה, לפי מחוז מגורים 2022

(1) במידה רבה מאוד או במידה רבה.

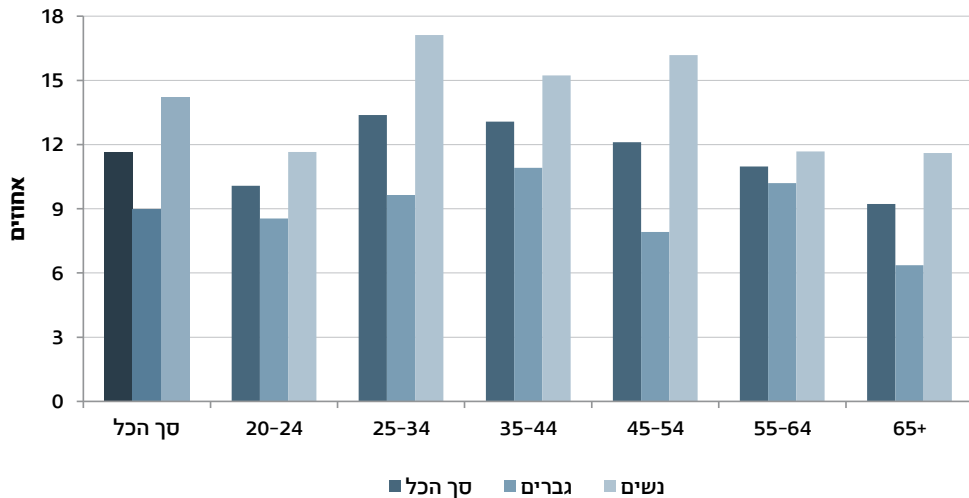
(2) יישובים ישראליים.

חשש להיפגע מאלימות באזור המגורים

בשנת 2022 ציינו 11.7% מבני 20 ומעלה (14.2% מהנשים ו-9.0% מהגברים) כי הם חוששים, במידה רבה מאוד או במידה רבה, להיפגע מאלימות באזור מגוריהם (בשנת 2021 - 9.6%). בכל קבוצות הגיל אחוז הנשים החוששות להיפגע מאלימות היה גבוה מאחוז הגברים החוששים מכך; בקרב בני 45-54 הפער בין המינים היה הגדול ביותר (16.2% מהנשים לעומת 7.9% מהגברים).

האחוז הגבוה ביותר של נשים החוששות להיפגע מאלימות באזור מגוריהן נרשם בקרב בנות 25-34, והאחוז הנמוך ביותר נרשם בקרב בנות 20-24 ובנות 65 ומעלה (11.7% ו-11.6%, בהתאמה).

בני 20 ומעלה החוששים⁽¹⁾ להיפגע מאלימות באזור המגורים, לפי גיל ומין 2022

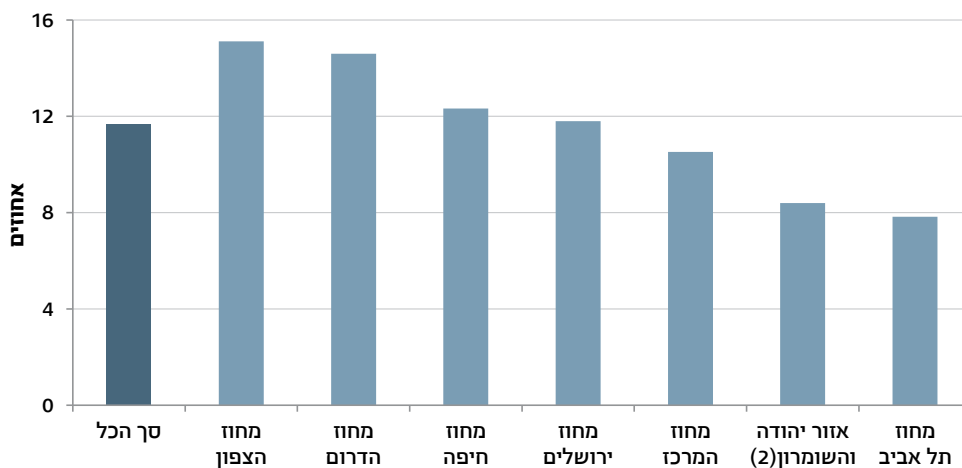

(1) במידה רבה מאוד או במידה רבה.

20.0% מהערבים ציינו כי הם חוששים להיפגע מאלימות באזור מגוריהם, יותר מפי שניים מהאחוז בקרב היהודים ואחרים (9.8%).

האחוז הגבוה ביותר של בני 20 ומעלה החוששים להיפגע מאלימות באזור המגורים נמצא בקרב הגרים במחוז הצפון (15.1%). האחוז הנמוך ביותר נמצא בקרב הגרים במחוז תל אביב (7.8%), ואחריהם בקרב הגרים באזור יהודה והשומרון (8.4%).

בני 20 ומעלה החוששים⁽¹⁾ להיפגע מאלימות באזור המגורים, לפי מחוז מגורים 2022

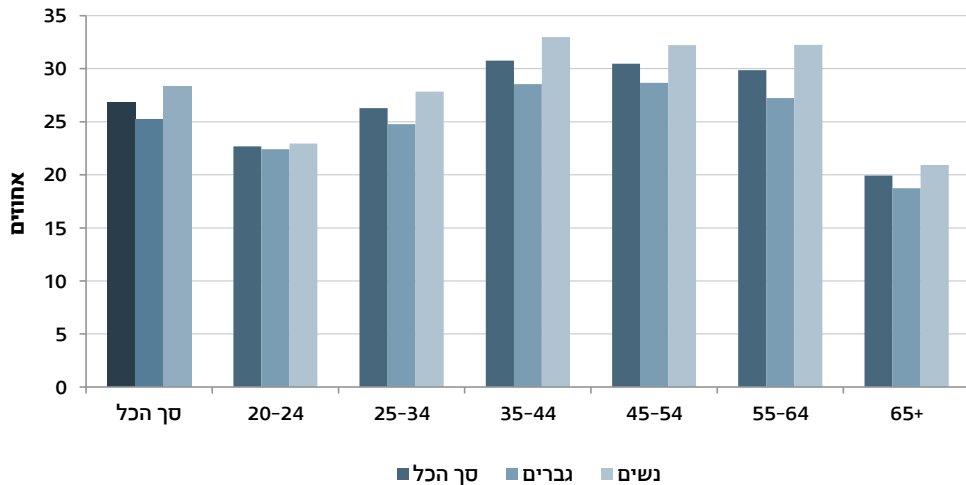
(1) במידה רבה מאוד או במידה רבה.

(2) יישובים ישראליים.

חשש להיפגע מעבירה מקוונת (Cyber-crime)

בשנת 2022 ציינו 26.8% מבני 20 ומעלה כי הם חוששים, במידה רבה מאוד או במידה רבה, להיפגע מעבירה מקוונת (בשנת 2021 - 28.1%). בכל קבוצות הגיל אחוז הנשים החוששות להיפגע מעבירה מקוונת היה גבוה מאחוז הגברים החוששים מכך; בקרב בני 55-64 הפער בין המינים היה הגדול ביותר (32.2% מהנשים לעומת 27.2% מהגברים). לעומת זאת, בקרב בני 20-24 כמעט לא היה פער בין המינים (23.0% מהנשים לעומת 22.4% מהגברים). 16.8% מהערבים ו-29.1% מהיהודים ואחרים ציינו כי הם חוששים להיפגע מעבירה מקוונת.

בני 20 ומעלה החוששים⁽¹⁾ להיפגע מעבירה מקוונת (Cyber-crime), לפי גיל ומין 2022

(1) במידה רבה מאוד או במידה רבה.

[למילון המונחים](#)

[לנתוני התרשימים](#)

[ללוחות השנתיים - פשיעה ומשפט](#)

[לעמוד הנושאי - פשיעה ומשפט](#)

9 שוק העבודה

נושא שוק העבודה מציג נתונים על תכונות כוח העבודה ונתונים על משרות שכיר ועל שכר למשרת שכיר. המדדים העיקריים של שוק העבודה הם השתתפות בכוח העבודה, בלתי מועסקים, שיעור התעסוקה, היצע וביקוש בשוק העבודה, משרות שכיר במשק הישראלי ושכר חודשי ממוצע למשרת שכיר בכל ענפי הכלכלה במשק. הנתונים על תכונות כוח העבודה מתקבלים מסקר כוח אדם, שהלשכה המרכזית לסטטיסטיקה עורכת בקרב בני 15 ומעלה. הסקר משמש למעקב שוטף אחר ההתפתחויות בכוח העבודה: גודלו ותכונותיו, היקף האבטלה ועוד. הנתונים על משרות שכיר ועל שכר חודשי ממוצע למשרת שכיר מבוססים בעיקרם על דוחות המעסיקים למוסד לביטוח לאומי.

נתונים נבחרים, 2022

מהן: משרות שכיר של עובדים מחו"ל

129.2 אלף
(51.7% מכלל משרות השכיר של העובדים הזרים)

שכר חודשי ממוצע למשרת שכיר

עובדים ישראלים
12,116 ש"ח
עובדים זרים (עובדים מחו"ל ומהרשות הפלסטינית)

6,239 ש"ח

עובדים מחו"ל
7,447 ש"ח

משרות שכיר ושכר חודשי ממוצע למשרת שכיר, לפי מגזר

המספר הגדול ביותר של משרות שכיר היה במגזר החברות הלא-פיננסיות

2,503 מיליון

(שכר חודשי ממוצע

למשרת שכיר – 13,305 ש"ח)

השכר החודשי הממוצע למשרת שכיר הגבוה ביותר היה במגזר החברות הפיננסיות

21,965 ש"ח

(משרות שכיר – 104.2 אלף)

מספר המועסקים הגדול ביותר

לפי ענף כלכלי:

חינוך

כ-513 אלף

שירותי בריאות, רווחה וסעד

כ-488 אלף

לפי משלח יד:

בעלי משלח יד אקדמי

כ-1,273 אלף

עובדי מכירות ושירותים

כ-741 אלף

שעות עבודה בשבוע בממוצע למועסק

35.8

משרות שכיר של עובדים ישראלים

3,944 מיליון

(94.0% מכלל משרות השכיר)

משרות שכיר של עובדים זרים

(עובדים מחו"ל ומהרשות הפלסטינית)

249.9 אלף

(6.0% מכלל משרות השכיר)

משתתפים בכוח העבודה (בני 15 ומעלה)

4.350 מיליון

(לעומת 4.163 מיליון בשנת 2021)

מהם מועסקים:

2.032 מיליון נשים

2.155 מיליון גברים

משקי בית

2.857 מיליון

מהם:

79.0% עם מועסקים

בלתי מועסקים מכוח העבודה

3.8%

שיעור התעסוקה (אחוז המועסקים

בקרב בני 15 ומעלה)

60.9%

(לעומת 58.7% בשנת 2021)

57.9% בקרב נשים

(55.7% ב-2021)

64.0% בקרב גברים

(61.8% ב-2021)

44.5% בקרב ערבים (39.4% ב-2021)

תכונות כוח העבודה¹

השתתפות בכוח העבודה

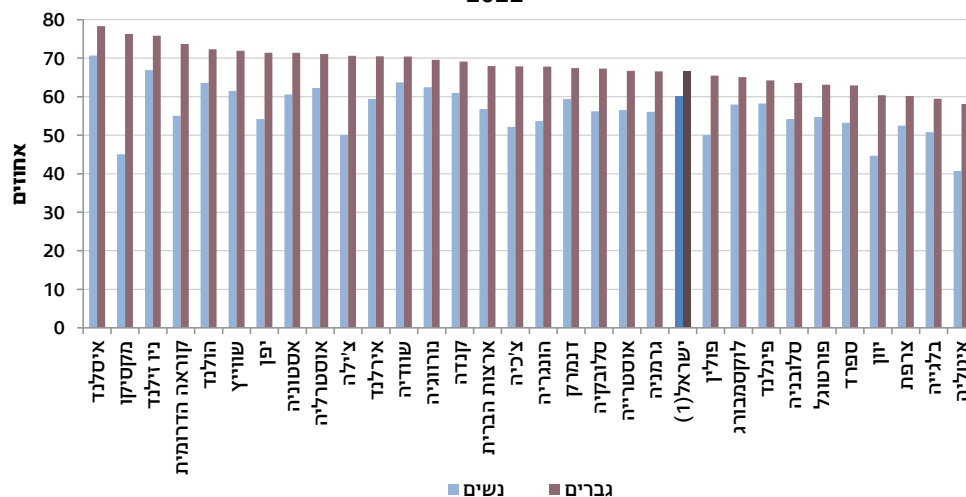
בשנת 2022 מספר המשתתפים בכוח העבודה בקרב בני 15 ומעלה היה 4.350 מיליון נפש - 4.187 מיליון מועסקים וכ-163 אלף בלתי מועסקים. בקרב המועסקים היו 2.155 מיליון גברים (2.042 מיליון בשנת 2021) ו-2.032 מיליון נשים (1.915 מיליון בשנת 2021), ובקרב הבלתי מועסקים היו כ-86 אלף גברים (כ-108 אלף בשנת 2021) וכ-77 אלף נשים (כ-98 אלף בשנת 2021).

אחוז המשתתפים בכוח העבודה בשנת 2022 היה 63.3% (61.8% בשנת 2021), דומה לאחוז המשתתפים שהיה לפני משבר הקורונה (63.5% בשנת 2019). בקרב הגברים הוא היה 66.6% (65.1% בשנת 2021), ובקרב הנשים - 60.1% (58.6% בשנת 2021).

בשנת 2022 אחוז המשתתפים בכוח העבודה בישראל (63.3%) היה גבוה מאחוז המשתתפים בכוח העבודה בארצות הברית (62.2%). האחוז הגבוה ביותר של משתתפים בכוח העבודה היה באיסלנד (74.6%) ובניו זילנד (71.3%).

בהשוואה לפי מין, באחוז השתתפות הגברים בכוח העבודה ישראל ממוקמת השנה נמוך יחסית, במקום 22 מתוך 32 מדינות ה-OECD שברשימה. אחוז השתתפות הנשים בכוח העבודה בישראל גבוה יחסית (60.1%) ונמוך רק מהאחוז במדינות איסלנד (70.7%), ניו זילנד (66.9%), שוודיה (63.7%), הולנד (63.6%), נורווגיה (62.5%), אוסטרליה (62.3%), שווייץ (61.5%), קנדה (61.0%) ואסטוניה (60.6%).

בני 15 ומעלה בכוח העבודה בישראל ובמדינות ה-OECD, לפי מין
2022

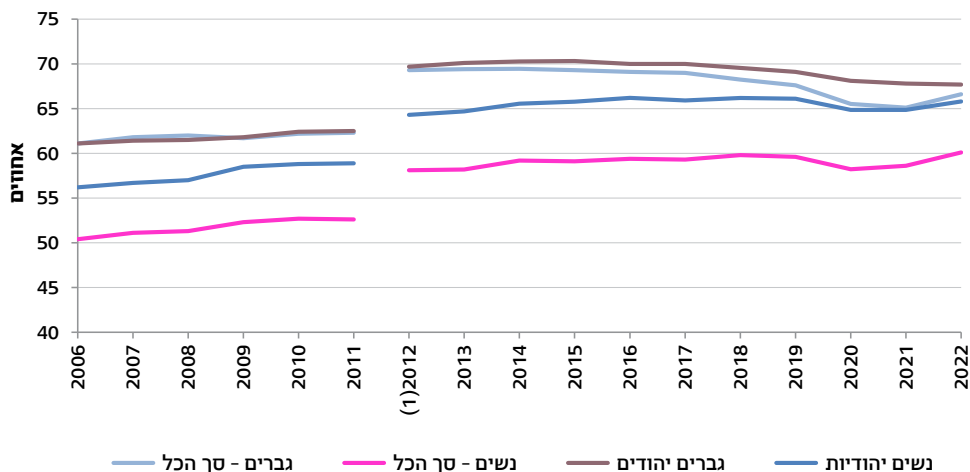
מקור הנתונים: ארגון העבודה הבין-לאומי (ILO).
(1) נתון של הלמ"ס, סקר כוח אדם.

1 הנתונים מתקבלים מסקר כוח אדם. בסקר לשנת 2022 רואיינו בממוצע בכל חודש כ-17,000 בני 15 ומעלה. בתכונות כוח העבודה הכוונה לכוח העבודה השבועי.

בשנת 2022 מספר המשתתפים בכוח העבודה בקרב יהודים בני 15 ומעלה היה 3.535 מיליון נפש - 3.412 מיליון מועסקים וכ-124 אלף בלתי מועסקים. בקרב היהודים המועסקים היו 1.696 מיליון גברים (1.651 מיליון בשנת 2021) ו-1.715 מיליון נשים (1.639 מיליון בשנת 2021), ובקרב היהודים הבלתי מועסקים היו כ-62 אלף גברים (כ-87 אלף בשנת 2021) וכ-62 אלף נשים (כ-87 אלף בשנת 2021).

אחוז המשתתפים בכוח העבודה בקרב יהודים בני 15 ומעלה עלה ל-66.7% בשנת 2022 (66.3% בשנת 2021). בקרב הגברים הוא ירד ל-67.7% (67.8% בשנת 2021), ובקרב הנשים הוא עלה ל-65.8% (64.9% בשנת 2021).

בני 15 ומעלה בכוח העבודה, לפי קבוצת אוכלוסייה ומין (1) 2022-2006

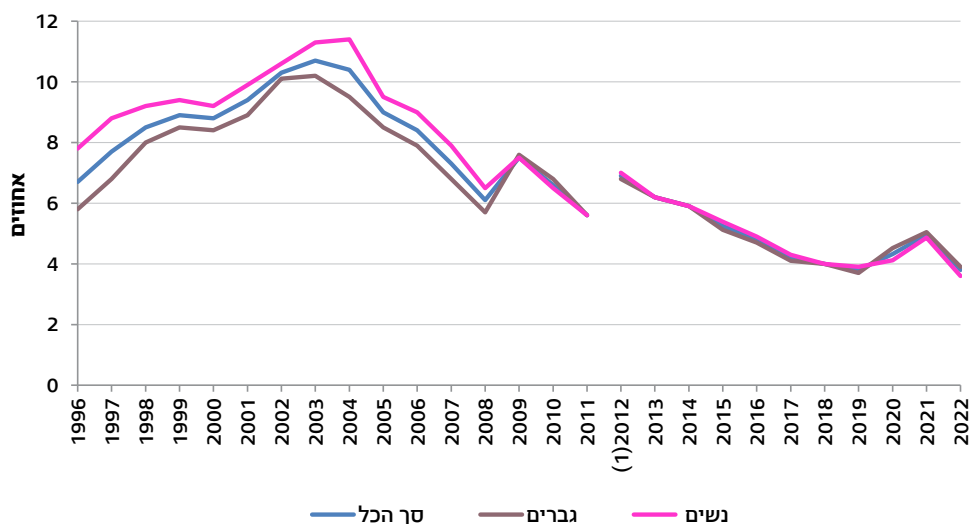
(1) משנת 2012 הנתונים מתייחסים לכלל כוח העבודה (כולל שירות צבאי חובה או קבע) ומבוססים על סקר כוח אדם חודשי. עד 2011 הנתונים מתייחסים לכוח העבודה האזרחי בלבד.

בשנת 2022 מספר המשתתפים בכוח העבודה בקרב **ערבים** בני 15 ומעלה היה כ-642 אלף נפש - כ-606 אלף מועסקים וכ-36 אלף בלתי מועסקים. בקרב הערבים המועסקים היו כ-390 אלף גברים (כ-334 אלף בשנת 2021) וכ-216 אלף נשים (כ-187 אלף בשנת 2021), ובקרב הערבים הבלתי מועסקים היו כ-22 אלף גברים (כ-19 אלף בשנת 2021) וכ-13 אלף נשים (כ-8 אלף בשנת 2021). אחוז המשתתפים בכוח העבודה בקרב **ערבים** בני 15 ומעלה עלה ל-47.1% בשנת 2022 (41.4% בשנת 2021). בקרב הגברים הוא עלה ל-60.6% (53.2% בשנת 2021), ובקרב הנשים הוא עלה ל-33.7% (29.6% בשנת 2021).

בלתי מועסקים

אחוז הבלתי מועסקים מכוח העבודה בקרב בני 15 ומעלה ירד בשנת 2022 ל-3.8% (5.0% בשנת 2021), זהה לאחוז שהיה לפני משבר הקורונה (3.8% בשנת 2019). בשנת 2022 האחוז היה 3.9% בקרב הגברים ו-3.6% בקרב הנשים (5.0% בקרב הגברים ו-4.9% בקרב הנשים בשנת 2021).

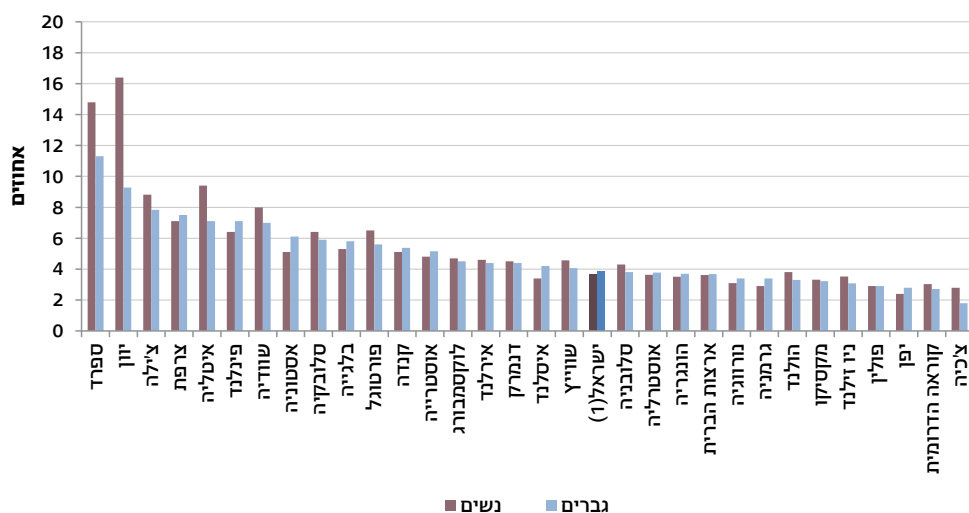
בלתי מועסקים בני 15 ומעלה מכוח העבודה, (1) לפי מין
2022-1996

(1) משנת 2012 הנתונים מתייחסים לכלל כוח העבודה (כולל שירות צבאי חובה או קבע) ומבוססים על סקר כוח אדם חודשי. עד 2011 הנתונים מתייחסים לכוח העבודה האזרחי בלבד.

בהשוואה בין-לאומית של אחוז הבלתי מועסקים מכוח העבודה בקרב בני 15 ומעלה, ישראל ממוקמת במקום 20 מתוך 32 המדינות החברות ב-OECD (בקרב גברים היא ממוקמת במקום ה-19 ובקרב נשים - במקום ה-20). האחוז הנמוך ביותר של בלתי מועסקים היה בצ'כיה (2.2%), ביפן (2.6%), בקוראה הדרומית ובפולין (2.9% בכל אחת מהן), והאחוז הגבוה ביותר של בלתי מועסקים היה בספרד (12.9%) וביוון (12.4%).

בלתי מועסקים בני 15 ומעלה מכוח העבודה בישראל ובמדינות ה-OECD, לפי מין 2022

מקור הנתונים: ארגון העבודה הבין-לאומי (ILO).
 (1) נתון של הלמ"ס, סקר כוח אדם.

אחוז הבלתי מועסקים מכוח העבודה בקרב **יהודים** בני 15 ומעלה ירד ל-3.5% בשנת 2022 (5.0% בשנת 2021). בשנת 2022 האחוז היה 3.5% הן בקרב הגברים, הן בקרב הנשים (לעומת 5.0% בקרב הגברים והנשים כאחד בשנת 2021).

אחוז הבלתי מועסקים מכוח העבודה בקרב **ערבים** בני 15 ומעלה עלה ל-5.5% בשנת 2022 (4.9% בשנת 2021). בשנת 2022 האחוז בקרב הגברים היה 5.4% (5.3% בשנת 2021), ובקרב הנשים הוא היה 5.8% (4.1% בשנת 2021).

להלן מוצגים נתוני הבלתי מועסקים וקבוצות נוספות בשולי כוח העבודה לחודשים ינואר-דצמבר 2021 לעומת 2022:

ינואר-דצמבר 2022		ינואר-דצמבר 2021		
מספרים מוחלטים (באלפים)	אחוזים מכוח העבודה(1)	מספרים מוחלטים (באלפים)	אחוזים מכוח העבודה(1)	
163.4	3.8%	206.3	5.0%	בלתי מועסקים
180.0	4.1%	324.3	7.8%	מועסקים שנעדרו זמנית מעבודתם כל השבוע בגלל סיבות כלכליות + בלתי מועסקים
221.5	5.0%	424.3	10.0%	מי שאינם בכוח העבודה והפסיקו לעבוד בגלל פיטורים או סגירת מקום העבודה ממרץ 2020 + מועסקים שנעדרו זמנית מעבודתם כל השבוע בגלל סיבות כלכליות + בלתי מועסקים
231.9	5.3%	435.8	10.2%	מי שאינם בכוח העבודה והפסיקו לעבוד בגלל פיטורים או סגירת מקום העבודה ממרץ 2020 + מתייאשים מחיפוש עבודה + מועסקים שנעדרו זמנית מעבודתם כל השבוע בגלל סיבות כלכליות + בלתי מועסקים

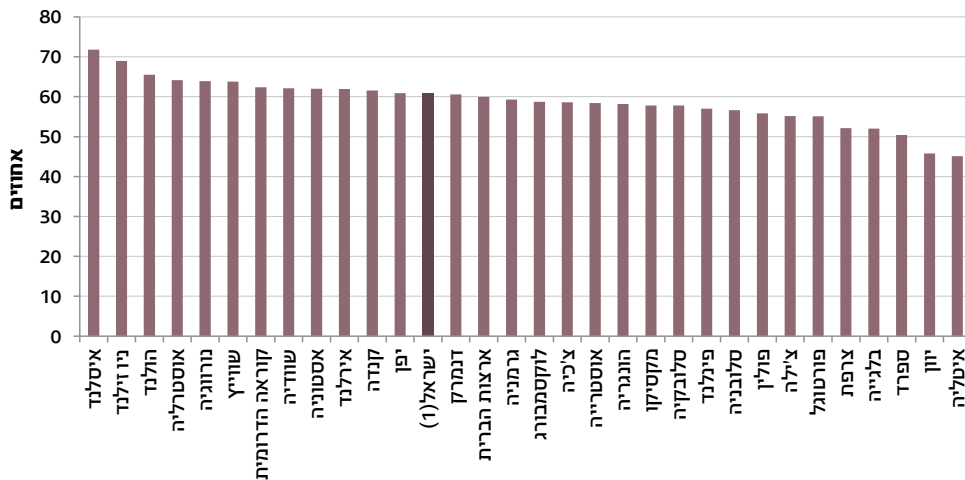
(1) אחוזים מכוח העבודה מחושבים מכוח העבודה בתוספת קבוצות רלוונטיות.

שיעור התעסוקה

שיעור התעסוקה (אחוז המועסקים בקרב בני 15 ומעלה) עלה ל-60.9% בשנת 2022 (58.7% בשנת 2021), דומה לשיעור שהיה לפני משבר הקורונה (61.1% בשנת 2019). בקרב הגברים הוא עלה ל-64.0% (בשנת 2021), ובקרב הנשים עלה ל-57.9% (בשנת 2021). מספר המועסקים בשנת 2022 היה 4.187 מיליון, מהם 3.651 מיליון שכירים (3.957 מיליון מועסקים ו-3.464 מיליון שכירים בשנת 2021). ממוצע שעות העבודה בשבוע למועסק עלה ל-35.8 בשנת 2022 (35.5 בשנת 2021).

בשנת 2022 שיעור התעסוקה בישראל (60.9%) היה במקום ה-13 מתוך 32 מדינות ה-OECD. המדינות שבהן שיעור התעסוקה היה הגבוה ביותר הן איסלנד (71.8%), ניו זילנד (69.0%), הולנד (65.5%), אוסטרליה (64.2%) ונורווגיה (63.9%). שיעור התעסוקה הנמוך ביותר נרשם באיטליה (45.1%) וביוון (45.8%).

שיעור התעסוקה של בני 15 ומעלה בישראל ובמדינות ה-OECD
2022

מקור הנתונים: ארגון העבודה הבין-לאומי (ILO).
(1) נתון של הלמ"ס, סקר כוח אדם.

שיעור התעסוקה בקרב **יהודים** בני 15 ומעלה עלה ל-64.4% בשנת 2022 (63.0% בשנת 2021). בקרב הגברים הוא היה 65.3% (בשנת 2021), ובקרב הנשים - 63.5% (בשנת 2021). שיעור התעסוקה בקרב **ערבים** בני 15 ומעלה עלה ל-44.5% בשנת 2022 (39.4% בשנת 2021). בקרב הגברים הוא היה 57.3% (בשנת 2021), ובקרב הנשים - 31.7% (בשנת 2021).

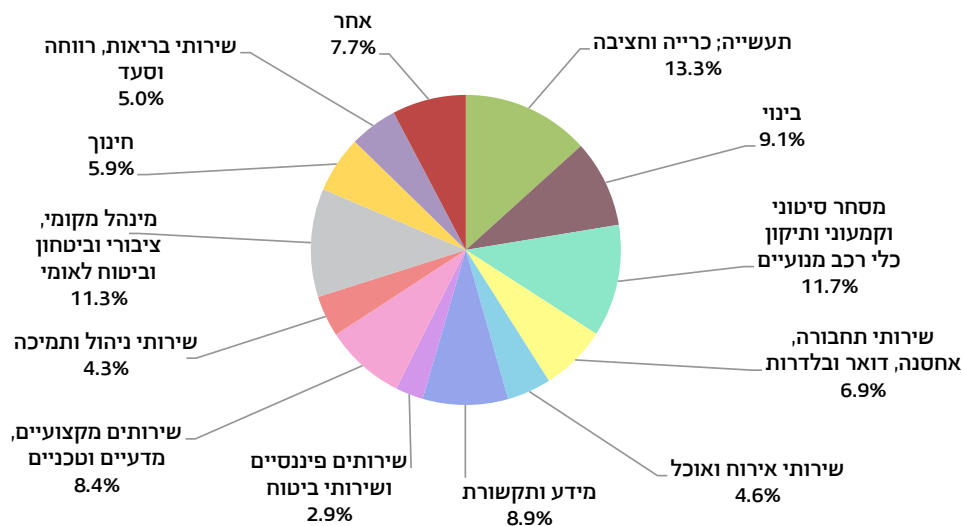
מועסקים, לפי ענף כלכלי ומין

המספר הגדול ביותר של מועסקים בשנת 2022 היה בענף החינוך - כ-513 אלף (כ-499 אלף בשנת 2021). בענף שירותי בריאות, רווחה וסעד עלה מספר המועסקים מכ-457 אלף בשנת 2021 לכ-488 אלף בשנת 2022, ובענף מסחר סיטוני וקמעוני ותיקון כלי רכב מנועיים עלה מספרם מכ-407 אלף לכ-427 אלף, בהתאמה. בענף מינהל מקומי, ציבורי וביטחון וביטוח לאומי ירד מספר המועסקים מכ-424 אלף בשנת 2021 לכ-420 אלף בשנת 2022, ובענף התעשייה; כרייה וחציבה עלה מספרם מכ-395 אלף לכ-403 אלף, בהתאמה.

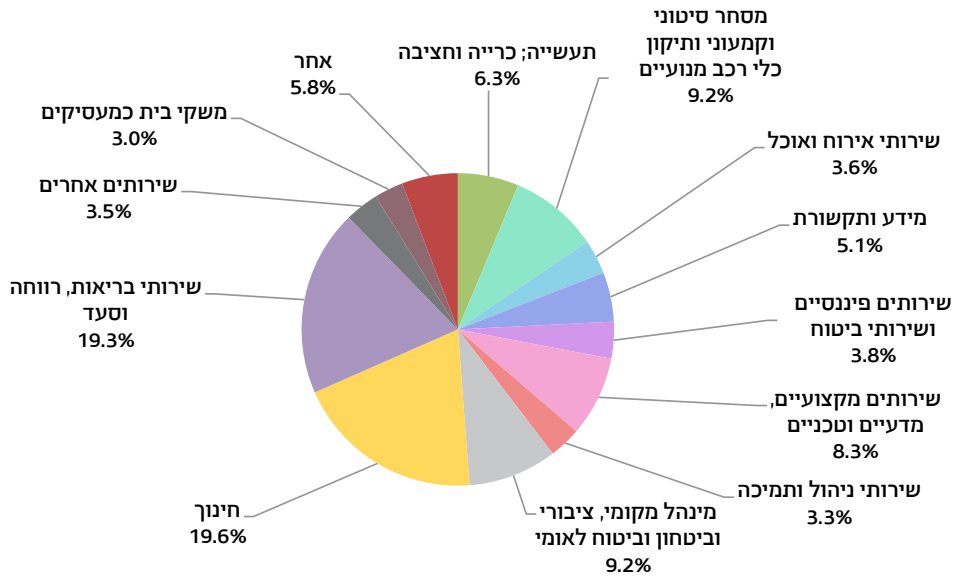
האחוז הגבוה ביותר של גברים מועסקים נרשם בענף התעשייה; כרייה וחציבה, בענף מסחר סיטוני וקמעוני ותיקון כלי רכב מנועיים ובענף מינהל מקומי, ציבורי וביטחון וביטוח לאומי. האחוז הגבוה ביותר של נשים מועסקות נרשם בענף החינוך ובענף שירותי בריאות, רווחה וסעד.

בשנת 2022 הועסקו יותר נשים מגברים בענפי הכלכלה האלה: משקי בית כמעסיקים (84.1%); שירותי בריאות, רווחה וסעד (78.7%); חינוך (75.9%); שירותים אחרים (65.3%); שירותים פיננסיים ושירותי ביטוח (56.2%).

גברים מועסקים, לפי ענף כלכלי
2022

נשים מועסקות, לפי ענף כלכלי 2022

מועסקים, לפי משלח יד ומין

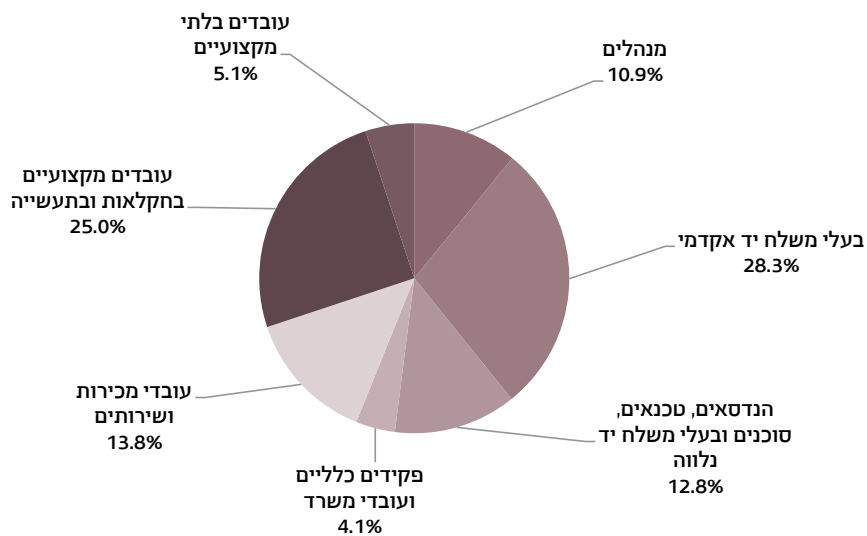
המספר הגדול ביותר של מועסקים בשנת 2022 היה בקרב בעלי משלח יד אקדמי - כ-1,273 אלף (כ-1,192 אלף ב-2021). מספרם של עובדי מכירות ושירותים היה כ-741 אלף (כ-710 אלף ב-2021), ומספרם של הנדסאים, טכנאים, סוכנים ובעלי משלח יד נלווה היה כ-584 אלף (כ-556 אלף ב-2021).

בקרב גברים מועסקים, האחוז הגבוה ביותר נרשם במשלחי היד "בעלי משלח יד אקדמי" ו"עובדים מקצועיים בחקלאות ובתעשייה". בקרב נשים מועסקות, האחוז הגבוה ביותר נרשם במשלחי היד "בעלי משלח יד אקדמי" ו"עובדי מכירות ושירותים".

בשנת 2022 הועסקו יותר נשים מגברים במשלחי היד האלה: פקידים כלליים ועובדי משרד (68.9%); עובדי מכירות ושירותים (63.1%); הנדסאים, טכנאים, סוכנים ובעלי משלח יד נלווה (56.4%); בעלי משלח יד אקדמי (56.0%).

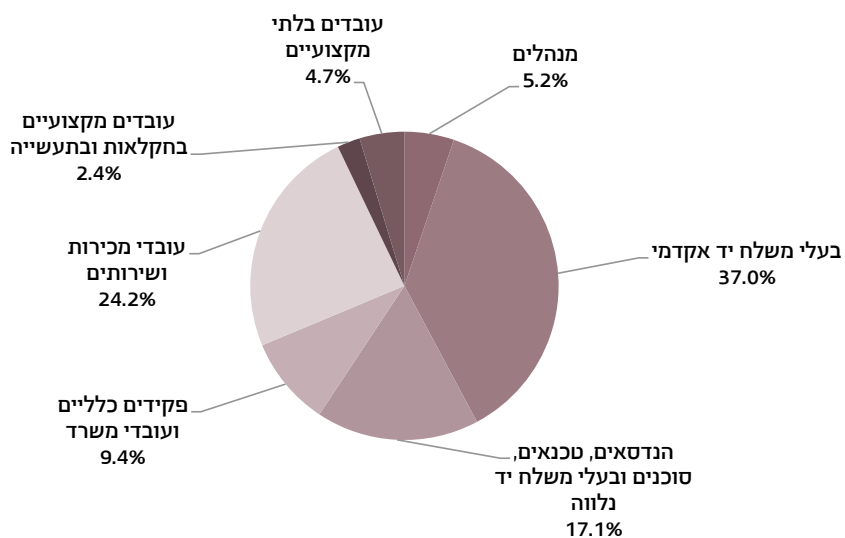
גברים מועסקים, לפי משלח יד

2022

נשים מועסקות, לפי משלח יד

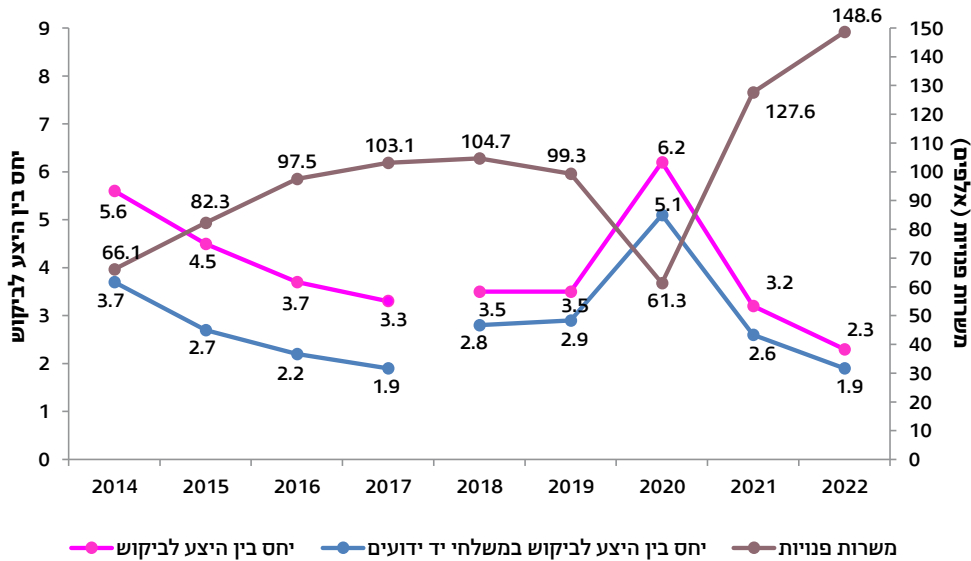
2022

היצע וביקוש בשוק העבודה

להיצע עבודה (מחפשי עבודה)² שלושה רכיבים: מועסקים המחפשים עבודה אחרת או עבודה שבה מספר השעות גדול יותר (27.7%), בלתי מועסקים (42.1%) ומי שאינם משתתפים בכוח העבודה השבועי וחיפשו עבודה (30.2%). בשנת 2022 היה מספר מחפשי עבודה כ-340 אלף. מספר מחפשי עבודה שמשלח היד שלהם ידוע (כ-273 אלף) היה כ-80% מהיצע העבודה הכללי באותה שנה. הביקוש לעובדים (משרות פנויות) עלה ל-148.6 אלף בממוצע לחודש בשנת 2022 (127.6 אלף בממוצע לחודש בשנת 2021). היחס בין היצע לביקוש ירד ל-2.3 (3.2 בשנת 2021).

משרות פנויות ויחס בין היצע לביקוש
2022-2014

2 משנת 2018 נתונים על היצע עבודה ועל היחס בין היצע לביקוש בשוק העבודה מתפרסמים לפי הגדרה מעודכנת של היצע העבודה (מחפשי עבודה), בהתאם לשינויים בשאלון החדש והמורחב של סקר כוח אדם שחלו בינואר 2018. במסגרת השינויים היצע העבודה כולל את כל מחפשי העבודה בשנה האחרונה, ולא דווקא מחפשי עבודה שעבדו בשנה האחרונה. כמו כן כל מחפשי העבודה נשאלים על משלח היד שבו הם מבקשים לעבוד. כתוצאה מכך גדל הן היצע העבודה והן סך משלחי היד הידועים שבהם מבקשים לעבוד. לכן יש להיזהר בהשוואת הנתונים על היצע העבודה ועל היחס בין היצע לביקוש בשנת 2018 לעומת שנים קודמות.

משרות שכיר ושכר חודשי ממוצע למשרת שכיר

כלל העובדים במשק (עובדים ישראלים ועובדים זרים)

בשנת 2022 מספר משרות השכיר של כלל העובדים במשק היה 4.193 מיליון, עלייה של 8.8% לעומת שנת 2021 (3.854 מיליון).

בשנת 2022 השכר החודשי הממוצע למשרת שכיר (במחירים שוטפים) של כלל העובדים במשק היה 11,766 ש"ח, עלייה של 2.8% לעומת שנת 2021 (11,441 ש"ח).

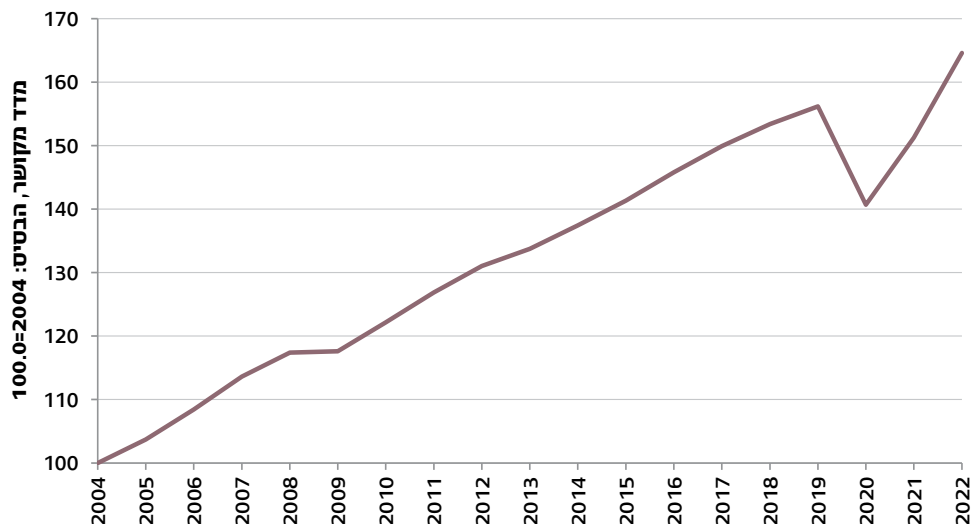
עובדים ישראלים

משרות שכיר

משרות שכיר הן מספר המשרות של עובדים שעבדו באותו חודש לפחות יום אחד. משרות המופיעות בגליונות התשלומים של יותר ממפעל או מוסד אחד באותו חודש נספרות כמספר הפעמים שהן מופיעות, כך שלמעשה הנתונים מתייחסים למספר המשרות שבעבורן שולם שכר באותו חודש, ללא התייחסות להיקף המשרה של העובד.

מספר משרות השכיר של עובדים ישראלים בשנת 2022 היה 3.944 מיליון, עלייה של 8.8% לעומת שנת 2021 (3.623 מיליון).

מדד משרות שכיר של עובדים ישראלים 2022-2004

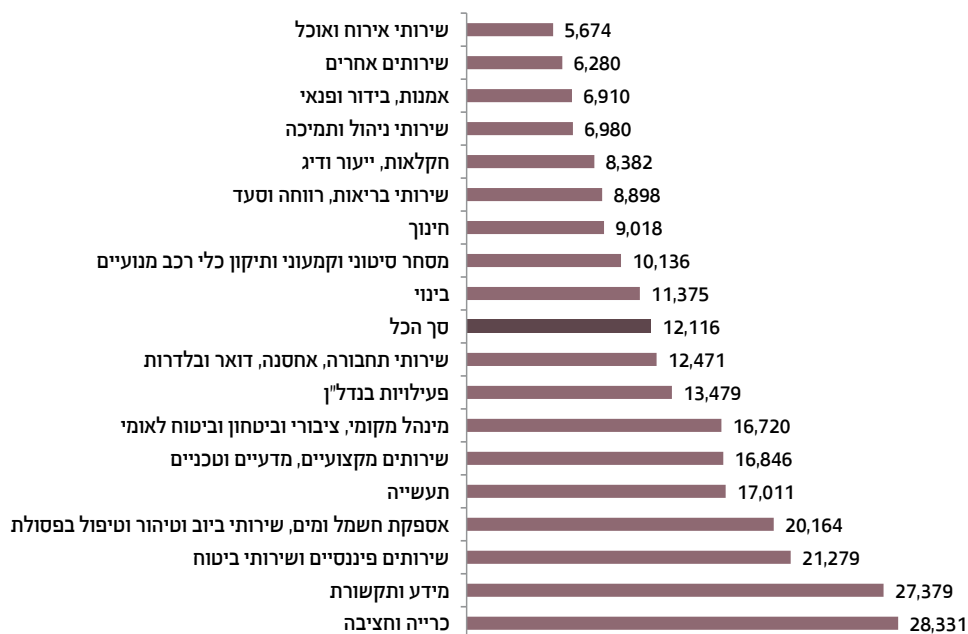

מכלל ענפי הכלכלה, המספר הגדול ביותר של משרות שכיר של עובדים ישראלים בשנת 2022 היה בענף החינוך - 564.2 אלף (14.3% מכלל משרות השכיר). בענף שירותי בריאות, רווחה וסעד היו 548.1 אלף משרות שכיר (13.9% מכלל משרות השכיר), ובענף מסחר סיטוני וקמעוני ותיקון כלי רכב מנועיים היו 515.4 אלף (13.1% מכלל משרות השכיר).

שכר חודשי ממוצע למשרת שכיר

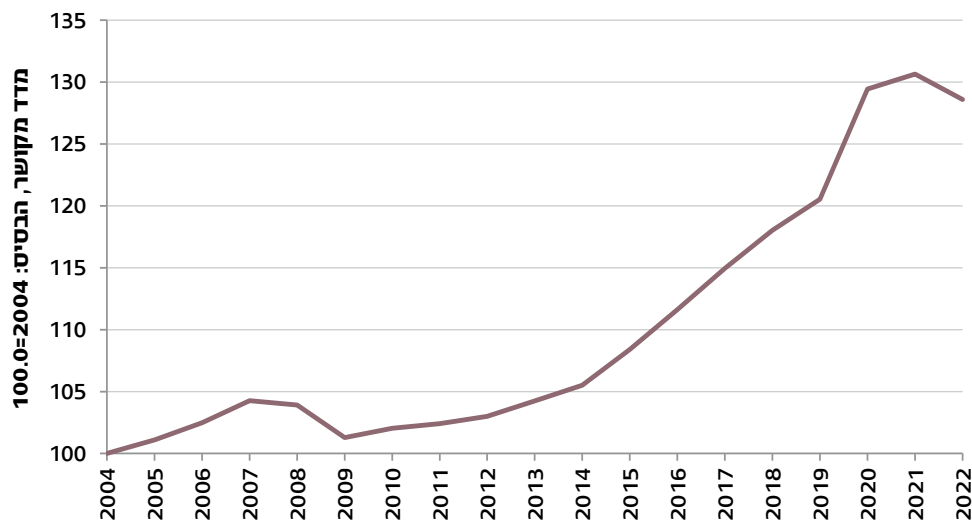
השכר החודשי הממוצע למשרת שכיר (במחירים שוטפים) של עובדים ישראלים בשנת 2022 היה 12,116 ש"ח, עלייה של 2.7% לעומת שנת 2021 (11,795 ש"ח).

שכר חודשי ממוצע למשרת שכיר של עובדים ישראלים, לפי ענף כלכלי במחירים שוטפים (ש"ח) ממוצע 2022

בשנים 2004-2022 השכר החודשי הממוצע למשרת שכיר (במחירים קבועים) של עובדים ישראלים עלה ב-28.6%.

מדד שכר חודשי ממוצע למשרת שכיר של עובדים ישראלים במחירים קבועים 2022-2004

עובדים זרים (עובדים מחו"ל ועובדים מהרשות הפלסטינית)

משרות שכיר

מספר משרות השכיר של העובדים הזרים בשנת 2022 היה 249.9 אלף, עלייה של 8.3% לעומת שנת 2021 (230.8 אלף). העובדים הזרים היו 6.0% מכלל משרות השכיר במשק.

מכלל משרות השכיר של העובדים הזרים בשנת 2022, עובדים מחו"ל היו 51.7% (129.2 אלף). מספרם עלה ב-6.9% לעומת שנת 2021 (120.9 אלף).

בקרב העובדים מחו"ל, המספר הגדול ביותר של משרות שכיר היה בענף שירותי בריאות, רווחה וסעד (37.8 אלף) - 29.3% מכלל משרות השכיר של העובדים מחו"ל.

מכלל משרות השכיר של העובדים הזרים בשנת 2022, עובדים מהרשות הפלסטינית היו 48.3% (120.7 אלף). מספרם עלה ב-9.8% לעומת שנת 2021 (109.9 אלף).

שכר חודשי ממוצע למשרת שכיר

השכר החודשי הממוצע למשרת שכיר (במחירים שוטפים) של עובדים מחו"ל בשנת 2022 היה 7,447 ש"ח, עלייה של 6.7% לעומת שנת 2021 (6,981 ש"ח).

השכר החודשי הממוצע למשרת שכיר (במחירים שוטפים) של עובדים מהרשות הפלסטינית בשנת 2022 היה 4,945 ש"ח, עלייה של 5.5% לעומת שנת 2021 (4,688 ש"ח).

משרות שכיר ושכר חודשי ממוצע למשרת שכיר, לפי מגזר

סטטיסטיקה של תעסוקה ושכר לפי מגזר מתבססת על מדגם ממדי תעסוקה ושכר. כל יחידת חקירה במדגם מסווגת לאחד מחמישה מגזרים: חברות לא-פיננסיות, חברות פיננסיות, מגזר ממשלתי, משקי בית ומלכ"רים המשרתים משקי בית (מלכ"רים פרטיים).

בשנת 2022 המגזר הגדול ביותר היה מגזר החברות הלא-פיננסיות, ובו 2.503 מיליון משרות שכיר (63.5% מכלל משרות השכיר במשק). השכר החודשי הממוצע למשרת שכיר הגבוה ביותר היה במגזר החברות הפיננסיות - 21,965 ש"ח.

משרות שכיר ושכר חודשי ממוצע למשרת שכיר, לפי מגזר 2022-2021

אחוז שינוי 2022 לעומת 2021	ש"ח		אחוז שינוי 2022 לעומת 2021	אלפים		מגזר
	2022	2021		2022	2021	
2.7	12,116	11,795	8.8	3,943.5	3,623.4	סך הכל
3.4	13,305	12,861	8.8	2,503.0	2,299.8	חברות לא-פיננסיות
1.1	11,350	11,222	3.5	763.2	737.1	מגזר ממשלתי
1.0	6,448	6,385	10.5	292.8	265.0	מלכ"רים פרטיים
12.7	5,850	5,189	26.4	280.3	221.8	משקי בית
7.1	21,965	20,503	4.5	104.2	99.7	חברות פיננסיות

[למילון המונחים](#)

[לנתוני התרשימים](#)

[ללוחות השנתיים - שוק העבודה](#)

[לעמוד הנושאי - שוק העבודה](#)

מדדי מחירים 10

מדדי המחירים מודדים את השינויים בהוצאה הדרושה לקניית סל של מוצרים ושירותים, או את השינויים בפדיון המתקבל עבור סל של מוצרים ושירותים. הסל הוא קבוע, ולפיכך השינויים במדד משקפים שינויי מחירים בלבד. הסלים מתעדכנים אחת לתקופה לפי המלצות בין-לאומיות.

מדדי המחירים כוללים את מדד המחירים לצרכן ומדדי מחירי יצרן.

מדד המחירים לצרכן מודד את השינויים החלים במשך הזמן בהוצאה הדרושה לקניית סל קבוע של מוצרים ושירותים שמחיריהם ניתנים למדידה סדירה. סל זה מייצג את הרכב ההוצאה של משקי הבית.

מדדי מחירי יצרן מודדים את השינויים במחירי סחורות ושירותים שיצרנים מוכרים או רוכשים, והם כוללים מדדי מחירי תפוקות (מדד המחירים של תפוקת התעשייה ליעדים מקומיים; מדד המחירים של תפוקת ענפי התעשייה, הכרייה והחציבה ליצוא; מדדי מחירים בענפי השירותים) ומדדי מחירי תשומות (מדד מחירי תשומה בבנייה למגורים; מדד מחירי תשומה בבנייה למסחר ולמשרדים; מדד מחירי תשומה בסלילה ובגישור; מדד מחירי תשומה בחקלאות; מדד מחירי תשומה באוטובוסים). הנתונים מתקבלים מסקרי המחירים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

נתונים נבחרים, 2022

מדד המחירים לצרכן

מדד המחירים לצרכן עלה ב-5.3% בשנת 2022 (דצמבר 2022 לעומת דצמבר 2021), לאחר עלייה של 2.8% בשנת 2021 (דצמבר 2021 לעומת דצמבר 2020).
בחמש השנים האחרונות (דצמבר 2022 לעומת דצמבר 2017) נרשמה עלייה מצטברת של **9.0%** במדד המחירים לצרכן.

מדדי מחירי יצרן

תשומות	תפוקות
מדד מחירי תשומה בבנייה למגורים עלה ב- 4.8%	מדד המחירים של תפוקת התעשייה ליעדים מקומיים עלה ב- 8.6%
מדד מחירי תשומה בחקלאות עלה ב- 9.8%	המדד ללא דלקים עלה ב- 5.4%
מדד מחירי תשומה באוטובוסים של כלל האוכלוסייה עלה ב- 10.9%	מדד המחירים של תפוקת ענפי התעשייה, הכרייה והחציבה ליצוא עלה ב- 21.4%

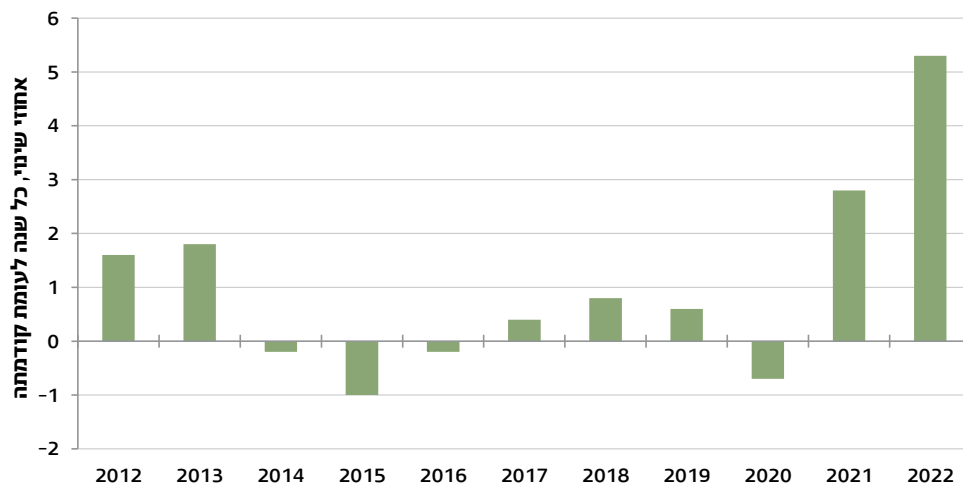

מדד המחירים לצרכן

מדד המחירים לצרכן מודד את השינויים בהוצאה הדרושה לקניית סל קבוע של מוצרים ושירותים שמחיריהם ניתנים למדידה סדירה. סל זה מייצג את התצרוכת של משקי הבית ומשמש בעיקר להצמדות שונות (כגון משכנתאות, הלוואות וחסכונות), לקביעת תוספת היוקר, לקביעת תעריפי השכר ולניתוח מגמות המחירים במשק.

בשנת 2022 עלה מדד המחירים לצרכן ב-5.3%, לאחר עלייה של 2.8% בשנת 2021. זוהי העלייה השנתית הגדולה ביותר מאז 2012. בחמש השנים האחרונות (דצמבר 2022 לעומת דצמבר 2017) נרשמה עלייה מצטברת של 9.0% במדד המחירים לצרכן.

מדד המחירים לצרכן 2022-2012

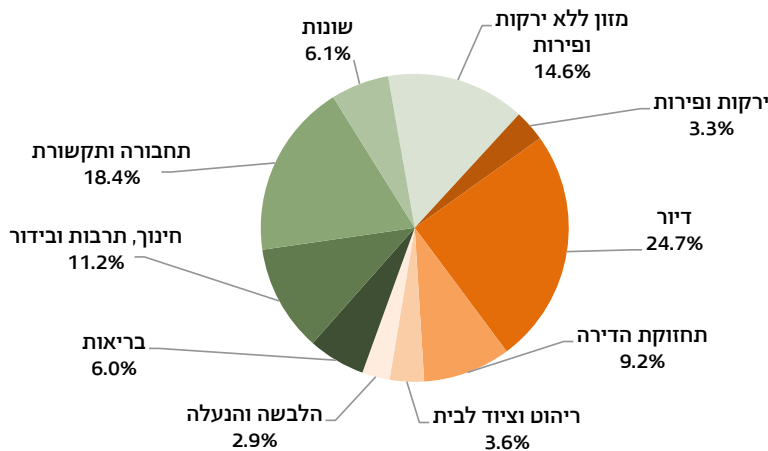

סל המוצרים והשירותים

סל התצרוכת של מדד המחירים לצרכן מורכב מעשר קבוצות תצרוכת ראשיות: מזון ללא ירקות ופירות; ירקות ופירות; דיור; תחזוקת הדירה; ריהוט וציוד לבית; הלבשה והנעלה; בריאות; חינוך, תרבות ובידור; תחבורה ותקשורת; שונות.

לאחר העדכון האחרון של סל התצרוכת, בשנת 2021, משקלו של סעיף הדיור הוא 24.7% (לעומת 24.1% מהסל הקודם), ולסעיף זה המשקל הגבוה ביותר בסל. סעיף התחבורה והתקשורת הוא 18.4% מהסל (לעומת 20.3% מהסל הקודם). משקלו של סעיף המזון (ללא ירקות ופירות) הוא 14.6% מהסל (לעומת 14.3% מהסל הקודם).

הרכב סל התצרוכת של מדד המחירים לצרכן
ינואר 2021

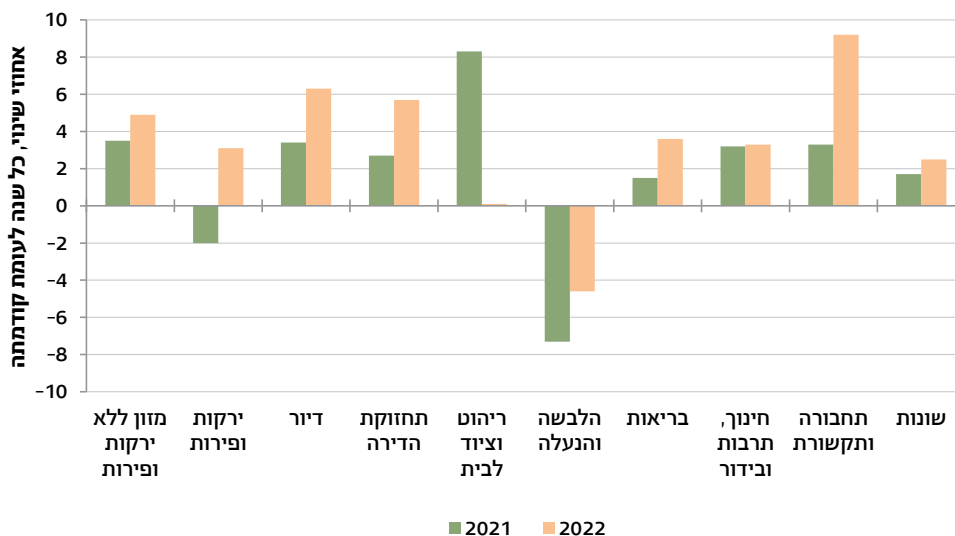

מדד המחירים לצרכן, לפי קבוצות תצרוכת ראשיות

בשמונה קבוצות תצרוכת ראשיות נרשמו עליות מחירים בשנת 2022 לעומת שנת 2021: מזון (ללא ירקות ופירות); ירקות ופירות; דיור; תחזוקת הדירה; בריאות; חינוך, תרבות ובידור; תחבורה ותקשורת; שונות.

במרבית קבוצות התצרוכת הראשיות נמשכה מגמת העלייה גם בשנת 2022: בקבוצת המזון עלו המחירים בשנת 2022 ב-4.9% לעומת 3.5% בשנת 2021, בקבוצת הדיור הם עלו ב-6.3% לעומת 3.4% בשנת 2021, בקבוצת תחזוקת הדירה המחירים עלו השנה ב-5.7% לעומת 2.7% בשנת 2021, בקבוצת בריאות הם עלו ב-3.6% לעומת 1.5% בשנת 2021, בקבוצת חינוך, תרבות ובידור המחירים עלו ב-3.3% לעומת 3.2% בשנת 2021, בקבוצת תחבורה ותקשורת הם עלו ב-9.2% לעומת 3.3% בשנת 2021, בקבוצת שונות עלו המחירים ב-2.5% לעומת 1.7% בשנת 2021 וקבוצת ריהוט וציוד לבית שעלתה בשנת 2021 ב-8.3%, רשמה השנה עלייה מתונה של 0.1%. קבוצת ירקות ופירות עלתה ב-2022 ב-3.1% ושינתה את מגמתה לאחר שבשנת 2021 ירדה ב-2.0%. קבוצת הלבשה והנעלה ירדה השנה ב-4.6%, לעומת ירידה של 7.3% בשנת 2021.

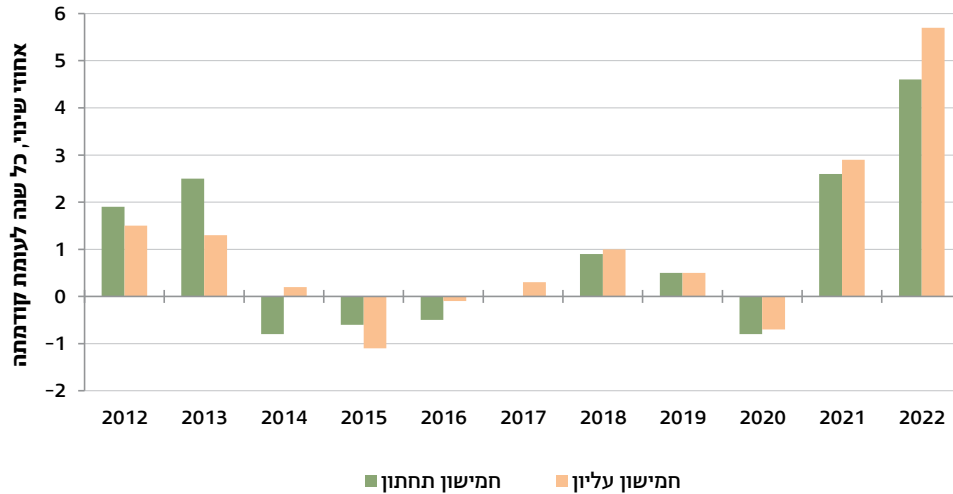
מדד המחירים לצרכן, לפי קבוצות תצרוכת ראשיות 2022-2021

מדד המחירים לצרכן, לפי חמישוני הכנסה של משק הבית

מדד המחירים לצרכן מחושב גם לפי חמישוני הכנסה של משק הבית. בשנת 2022 מדד המחירים לצרכן לחמישון העליון עלה ב-5.7%, ומדד המחירים לצרכן לחמישון התחתון עלה ב-4.6%.

מדד המחירים לצרכן, לפי חמישוני הכנסה של משק הבית
2022-2012

מדדי מחירי יצרן

מדדי מחירי יצרן מודדים את השינויים במחירי מוצרים ושירותים מתפוקתם של יצרנים במשק, או את השינויים במחירי מוצרים ושירותים המשמשים תשומה לייצור.

תפוקות

מדדי מחירי תפוקות יצרן כוללים את מדד המחירים של תפוקת התעשייה ליעדים מקומיים, את מדד המחירים של תפוקת ענפי התעשייה, הכרייה והחציבה ליצוא ומדדי מחירים בענפי השירותים. המדדים משמשים לניכוי סדרות ערך של תפוקה ולהצגתן במחירים קבועים (למשל סדרות ערך התפוקה התעשייתית) ולהצמדות של חוזים בעסקאות בין ספקים לקונים. כמו כן, הם מהווים אינדיקטור כלכלי חשוב לגורמים במשק ומשמשים לצורכי מחקר (למשל לשם השוואת שינויי מחירים בין שווקים שונים). מדד המחירים של תפוקת התעשייה ליעדים מקומיים מתפרסם פעם בחודש, ואילו מדד המחירים של תפוקת ענפי התעשייה, הכרייה והחציבה ליצוא ומדדי מחירים בענפי השירותים מתפרסמים פעם ברבעון.

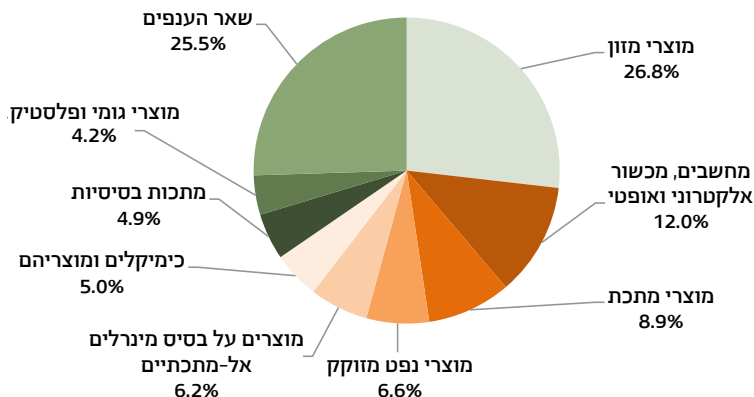
מדד המחירים של תפוקת התעשייה ליעדים מקומיים

המדד מודד את השינויים במחירים שיצרנים בתעשייה גובים עבור מוצרים או שירותים שהם ייצרו בשלב השיווק הראשון שלהם בארץ.

בשנת 2021 עודכנו משקלות המדד (העדכון הקודם היה בשנת 2013), ותקופת הבסיס של המדד היא ממוצע 2020 = 100.0 נקודות. משקלות הענפים במדד מבטאים את ערך התפוקה ששווקה לשוק המקומי בכל ענף ביחס לסך תפוקת התעשייה לשוק המקומי.

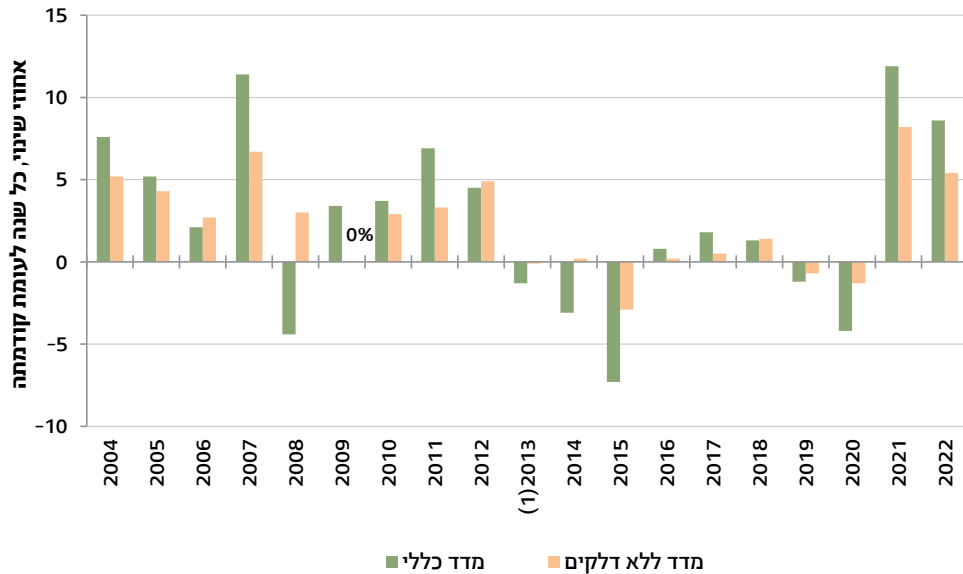
ענפי התעשייה בעלי המשקל הגבוה ביותר במדד הם ייצור מוצרי מזון (268.2 מתוך 1000.0 נקודות) ומחשבים, מכשור אלקטרוני ואופטי (119.6 מתוך 1000.0 נקודות).

הרכב מדד המחירים של תפוקת התעשייה ליעדים מקומיים, לפי ענף כלכלי פברואר 2021

מדד המחירים של תפוקת התעשייה ליעדים מקומיים עלה בשנת 2022 ב-8.6% והושפע בעיקר מעליות במחיריהם של מוצרי נפט מזוקק; מוצרי הלבשה; מוצרים על בסיס מינרלים אל-מתכתיים; ציוד חשמלי; כלי רכב מנועיים ונגררים; ענפי ייצור אחרים; מחשבים; מכשור אלקטרוני ואופטי; נייר ומוצריו ומוצרי מזון. בשנת 2021 עלה המדד ב-11.9% ובשנת 2020 ירד המדד ב-4.2%. המדד ללא דלקים עלה בשנת 2022 ב-5.4%. בשנת 2021 עלה המדד ב-8.2%, וב-2020 ירד המדד ב-1.3%.

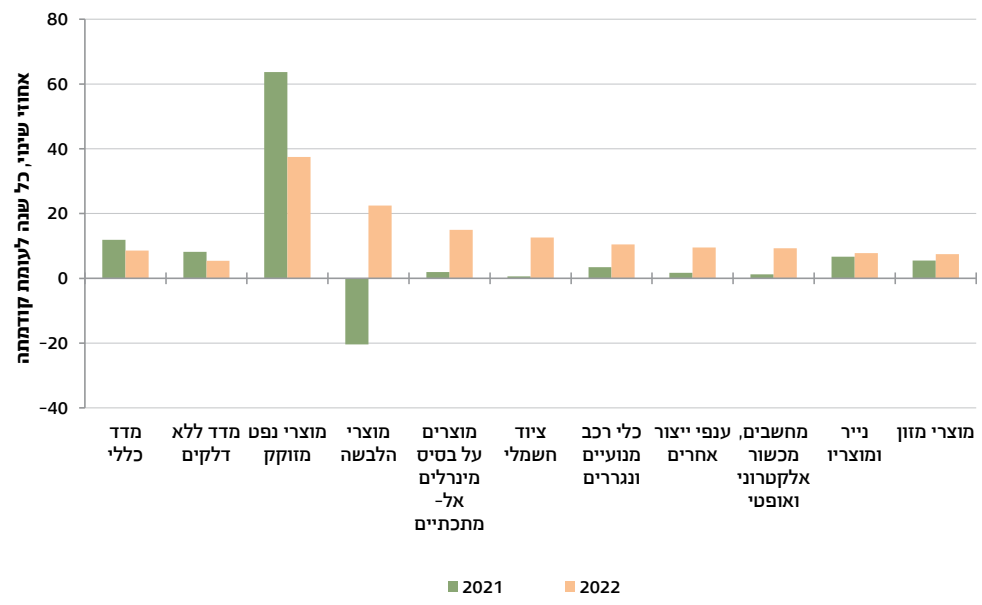
מדד המחירים של תפוקת התעשייה ליעדים מקומיים 2022-2004

(1) משנה זו הנתונים אינם כוללים פעילויות כרייה וחציבה והוצאה לאור.

בשנת 2022 עלו המחירים בעיקר בענפי הייצור האלה: מוצרי נפט מזוקק (ב-37.5%), מוצרי הלבשה (ב-22.5%), מוצרים על בסיס מינרלים אל-מתכתיים (ב-15.0%), ציוד חשמלי (ב-12.6%) וכלי רכב מנועיים ונגררים (ב-10.5%).

מדד המחירים של תפוקת התעשייה ליעדים מקומיים (ענפים נבחרים) 2022-2021

מדד המחירים של כרייה וחציבה ליעדים מקומיים עלה בשנת 2022 ב-19.6%. בשנת 2021 ירד המדד ב-6.7%, בשנת 2020 ירד המדד זה ב-6.1%, בשנת 2019 ירד המדד ב-3.0%, ובשנת 2018 הוא עלה ב-8.7%.

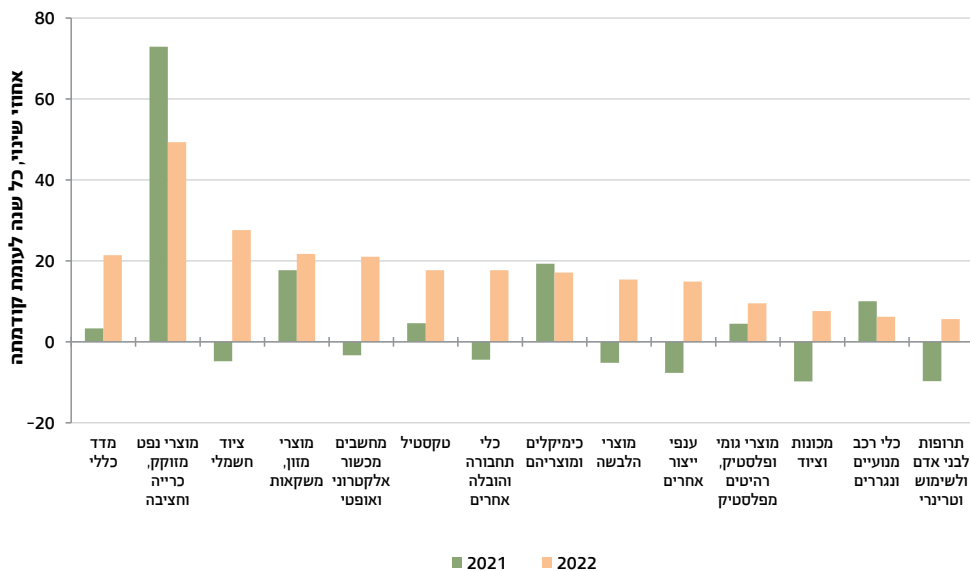
מדד המחירים של תפוקת ענפי התעשייה, הכרייה והחציבה ליצוא

המדד מודד את השינויים במחירים שיצרנים בתעשייה ויצרנים העוסקים בפעילות של כרייה וחציבה גובים עבור מוצרים או שירותים מתפוקתם המיועדים ליצוא. המדד הוא רבעוני, והמחירים המתקבלים לצורך חישובו נקובים במט"ח ומתורגמים לש"ח לפי שער החליפין הממוצע ברבעון. תקופת הבסיס של המדד היא ממוצע 2021 = 100.0 נקודות.

בשנת 2022 עלה המדד ב-21.4%, בשנת 2021 עלה המדד ב-3.3%, בשנת 2020 הוא ירד ב-5.1%, שנה לפני כן הוא ירד ב-7.4%, ובשנת 2018 הוא עלה ב-5.5%.

בשנת 2022 (הרבעון הרביעי של 2022 לעומת הרבעון הרביעי של 2021) עלה מדד המחירים של תפוקת ענפי התעשייה, הכרייה והחציבה ליצוא ב-21.4%. המחירים עלו בעיקר בענפים האלה: מוצרי נפט מזוקק, כרייה וחציבה (ב-49.3%), ציוד חשמלי (ב-27.6%), מוצרי מזון ומשקאות (ב-21.7%), מחשבים, מכשור אלקטרוני ואופטי (ב-21.0%), כלי תחבורה והובלה אחרים (ב-17.7%), טקסטיל (ב-17.7%), כימיקלים ומוצריהם (ב-17.1%), מוצרי מתכת (ב-15.7%), מוצרי הלבשה (ב-15.4%) וענפי ייצור אחרים (ב-14.9%).

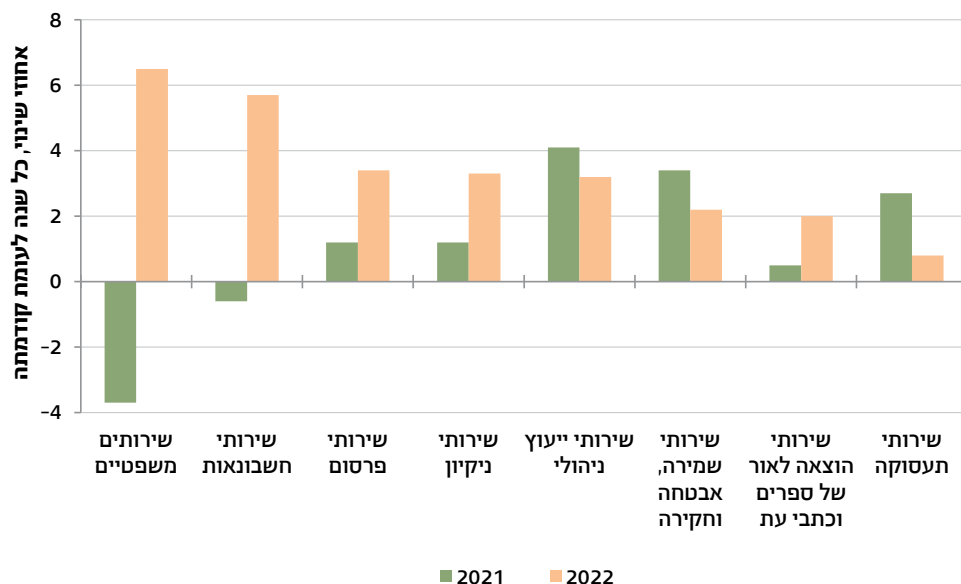
מדד המחירים של תפוקת ענפי התעשייה, הכרייה והחציבה ליצוא (ענפים נבחרים) 2022-2021

מדדי מחירים בענפי השירותים

המדדים מודדים את השינויים במחיריהם של שירותים אשר המגזר העסקי מספק לעסקים אחרים, לממשלה או לצריכה סופית. בשנת 2022 מדד המחירים לשירותים משפטיים עלה ב-6.5%, לאחר ירידה של 3.7% בשנת 2021, ומדד המחירים לשירותי חשבונאות עלה ב-5.7%, לאחר ירידה של 0.6% בשנת 2021. מדד המחירים לשירותי פרסום עלה ב-3.4% בהמשך לעלייה של 1.2% בשנת 2021, ומדד המחירים לשירותי ניקיון עלה ב-3.3% בהמשך לעלייה של 1.2% בשנת 2021.

מדדי מחירים בענפי השירותים 2022-2021

תשומות

מדדי מחירי התשומות הם חלק ממדדי מחירי יצרן. המדדים מודדים את השינוי במחיריהם של חומרים, מוצרים ושירותים שקונים המבצעים (קבלני בנייה ותשתיות, חקלאים וחברות הסעה) ואשר משמשים תשומות בתהליכי הייצור.

מטרתם של מדדי מחירי התשומות היא למדוד את השינויים בהוצאה הדרושה לקניית סל קבוע של מוצרים ושירותים. סל המוצרים והשירותים מייצג דפוסי תצרוכת בנקודת זמן המייצגת את תקופת הבסיס של המדד. מדדי המחירים הם אינדיקטור כלכלי חשוב לגורמים במשק. המדדים משמשים לניכוי סדרות ערך ולהצגתן במחירים קבועים וכן להצמדת חוזים. מדדי מחירי התשומות מתפרסמים בכל חודש. אחוזי השינוי המוצגים הם לתקופה שבין חודש דצמבר בשנה מסוימת לבין חודש דצמבר בשנה הקודמת.

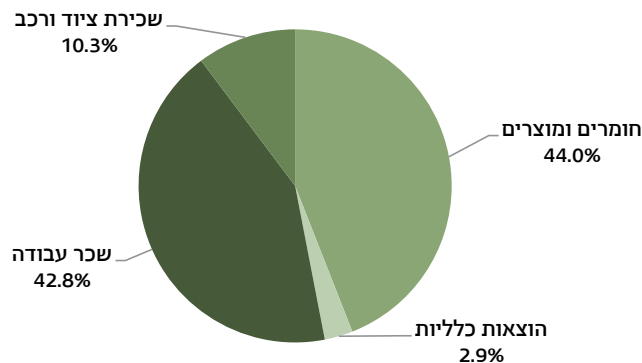
מדד מחירי תשומה בבנייה למגורים

המדד מודד את השינויים בהוצאה הדרושה לקניית סל קבוע של חומרים, מוצרים ושירותים המשמשים קבלני בניין לבנייה של בתי מגורים. העדכון האחרון של משקלות הסל היה בשנת 2011. תקופת הבסיס של המדד היא יולי 2011 = 100.0 נקודות.

כאשר מחיר של מוצר יורד או עולה, משתנה המחיר שמזמין העבודה ישלם למבצע העבודה, וכך גם העלות לצרכן, רוכש הדירה. כך יישמר עקרון ההגנה ההדדית על שני הצדדים בעסקה.

מדד מחירי תשומה בבנייה למגורים מודד שינויי מחירים עבור רכיבי ההוצאה האלה: חומרים ומוצרים, הוצאות כלליות, תשלום שכר עבודה ושכירת ציוד ורכב. ההוצאה עבור חומרים ומוצרים היא הרכיב העיקרי במדד - 44.0%. גם ההוצאה עבור תשלום שכר עבודה ניכרת - 42.8%.

הרכב מדד מחירי תשומה בבנייה למגורים
יולי 2011

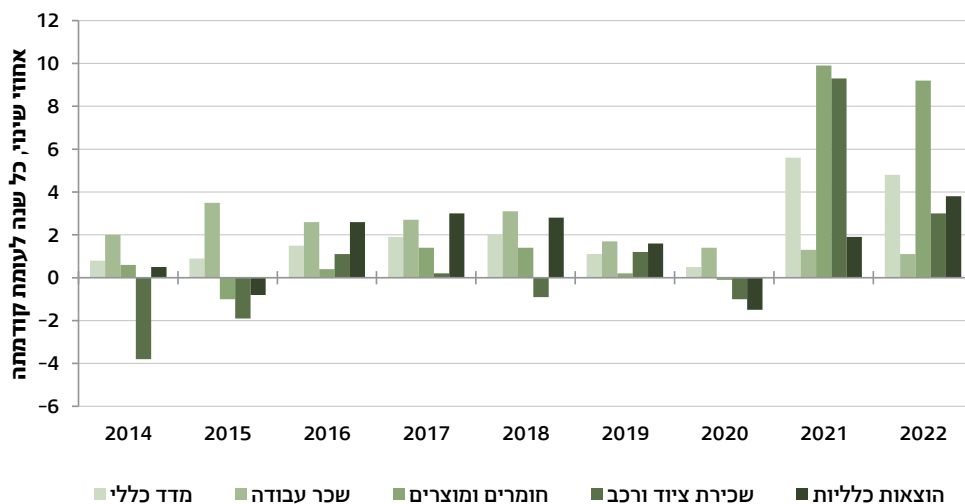

מדד מחירי תשומה בבנייה למגורים עלה במשך שנת 2022 (דצמבר 2022 לעומת דצמבר 2021) ב-4.8%, שיעור נמוך מהעלייה בשנת 2021 - 5.6%.

מדד שכר עבודה עלה בשנת 2022 ב-1.1%, לאחר שעלה ב-1.3% בשנת 2021.

סך מחירי החומרים והמוצרים עלה בשנת 2022 ב-9.2%, לאחר עלייה של 9.9% בשנת 2021. מחירי שכירת ציוד ורכב עלו בשנת 2022 ב-3.0% לעומת עלייה של 9.3% בשנת 2021, ומחירי הוצאות כלליות עלו בשנת 2022 ב-3.8% לעומת עלייה של 1.9% בשנת 2021.

מדד מחירי תשומה בבנייה למגורים 2022-2014

מדד מחירי תשומה בבנייה למגורים לפי פרקי בנייה

תהליך העבודה בבנייה למגורים ניתן לחלוקה לפי פרקי בנייה: עבודות עפר, עבודות בטון, עבודות חשמל, עבודות טיח וכדומה. מדד מחירי תשומה בבנייה למגורים לפי פרקי הבנייה מודד את שינויי המחירים שחלו בתקופת הבנייה עבור כל פרק בנפרד. חלוקה זו מאפשרת להצמיד מחירים של תשומות השייכות לפרקי הבנייה השונים למדד המתאים.

עליות מחירים הגבוהות מ-5.0% נרשמו בשנת 2022 במדדי המחירים של פרקי הבנייה איטום (16.1%), אלומיניום (13.5%) ובנייה (6.0%).

בשאר מדדי המחירים של פרקי הבנייה נרשמו תנודות מחירים של עד 5.0%.

מדד מחירי תשומה בבנייה למסחר ולמשרדים

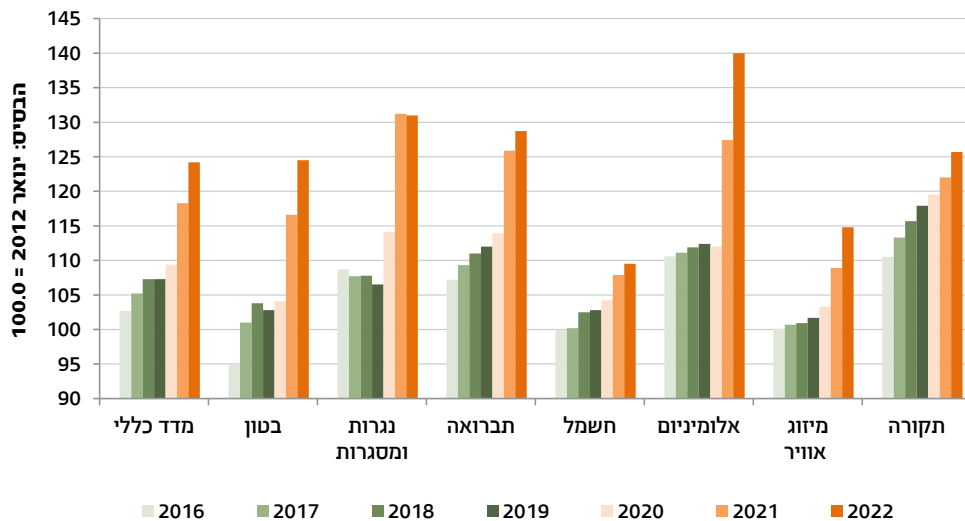
המדד מודד את השינויים בהוצאה הדרושה לקניית סל קבוע של חומרים, מוצרים ושירותים המשמשים קבלני בניין לבנייה של בנייני מסחר ומשרדים. תמהיל ההוצאות לבנייה זו שונה מתמהיל ההוצאות לבנייה למגורים. פרק עבודות הבטון הוא ההוצאה הגדולה ביותר בתהליך הבנייה, 21.4%. פרק מיזוג אוויר הוא ההוצאה השנייה בגודלה, 12.3%. תקופת הבסיס של המדד היא ינואר 2012 = 100.0 נקודות.

מדד מחירי תשומה בבנייה למסחר ולמשרדים עלה בשנת 2022 (דצמבר 2022 לעומת דצמבר 2021) ב-5.0%, שיעור נמוך משנת 2021 שבה עלה המדד ב-8.1%.

עליות מחירים הגבוהות מ-5.0% נרשמו במדדי המחירים של פרקי הבנייה האלה: איטום (11.7%), אלומיניום (9.9%), רכיבים טרומיים (7.2%), בטון (6.8%), טיח ומיזוג אוויר (5.4% כל אחד), ריצוף וחיפוי (5.3%) וצבע (5.1%).

בשאר מדדי המחירים של פרקי הבנייה נרשמו תנודות מחירים של עד 5.0%.

מדד מחירי תשומה בבנייה למסחר ולמשרדים (תשומות נבחרות) 2022-2016

מדד מחירי תשומה בסלילה ובגישור

המדד מודד את השינויים בהוצאה הדרושה לקניית סל קבוע של חומרים, מוצרים ושירותים המשמשים לסלילה ולגישור. תקופת הבסיס של המדד היא ינואר 2010 = 100.0 נקודות.

מדד מחירי תשומה בסלילה ובגישור עלה בשנת 2022 (דצמבר 2022 לעומת דצמבר 2021) ב-4.7%, שיעור נמוך מהעלייה בשנת 2021 שבה עלה המדד ב-7.2%.

המדד ללא גישור עלה בשנת 2022 ב-4.8%, לאחר עלייה של 5.9% בשנת 2021.

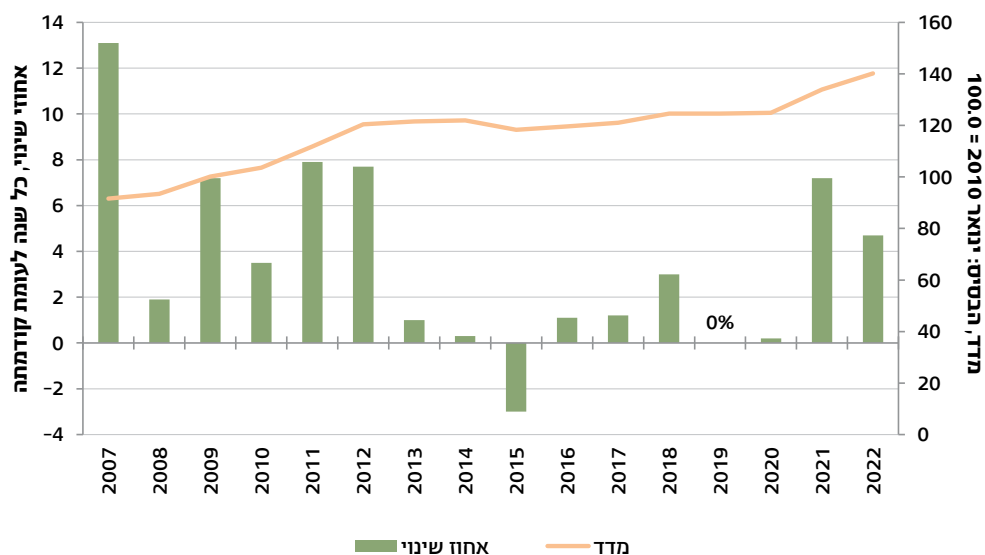
מדד מחירי החומרים עלה בשנת 2022 ב-5.9%, לעומת עלייה של 10.7% בשנת 2021.

שכר עבודה המשולם עבור המועסקים בענף עלה בשנת 2022 ב-1.8%, לאחר עלייה של 1.4% בשנת 2021.

מחירי שכירת ציוד עלו ב-3.4%, לאחר עלייה של 2.9% בשנת 2021.

מדד מחירי תשומה בסלילה ובגישור

2022-2007

מדד מחירי תשומה בחקלאות

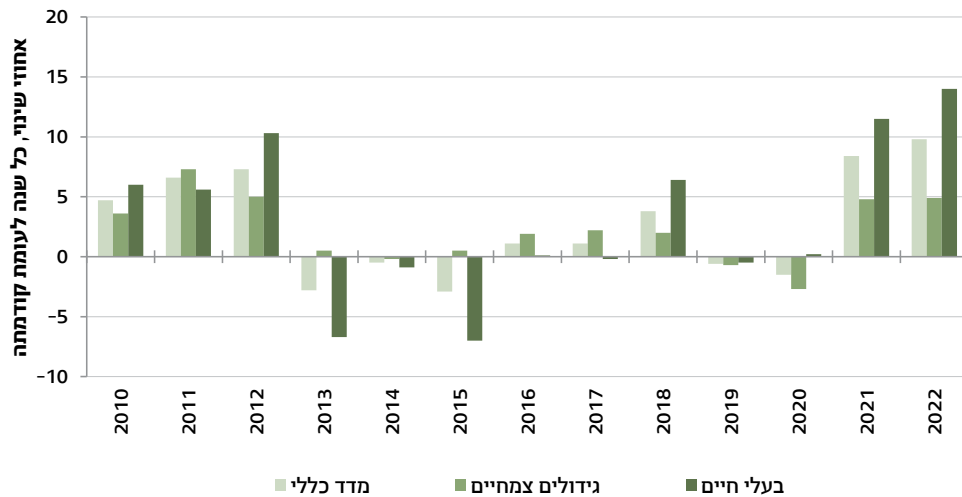
המדד מודד את השינויים בהוצאה הדרושה לקניית סל קבוע של חומרים, מוצרים ושירותים המשמשים תשומה לפעילויות של ענפי החקלאות.

מדד מחירי תשומה בחקלאות עלה בשנת 2022 (דצמבר 2022 לעומת דצמבר 2021) ב-9.8%, לאחר שבשנת 2021 עלה המדד ב-8.4%.

מדד מחירי תשומות בגידולים צמחיים עלה בשנת 2022 ב-4.9%, לאחר שעלה ב-4.8% בשנת 2021, ומדד מחירי תשומות בבעלי חיים עלה בשנת 2022 ב-14.0% לעומת 11.5% בשנת 2021.

בשנת 2022 עלו מחירי מספוא לבעלי חיים ב-20.2% לעומת עלייה של 17.5% ב-2021, מחירי דלק, שמנים וחשמל עלו ב-18.2% לעומת עלייה של 13.3% ב-2021, מחירי אפרוחים עלו ב-13.6% לעומת עלייה של 5.1% ב-2021, מחירי הובלה שכורה עלו ב-13.3% לעומת עלייה של 1.0% ב-2021. מחירי דשנים וזבלים עלו בשנת 2022 ב-8.8% לעומת עלייה של 35.9% ב-2021, ומחירי מים עלו ב-5.1% לעומת עלייה של 2.7% ב-2021.

מדד מחירי תשומה בחקלאות (תשומות נבחרות)
2022-2010

מדד מחירי תשומה באוטובוסים

המדד מודד את השינויים בהוצאה הדרושה לקניית סל קבוע של מוצרים ושירותים המשמשים מפעילים בקווי תחבורה קבועים ובהסעות מיוחדות.

מדד מחירי תשומה באוטובוסים לכלל חברות האוטובוסים (ללא שירותי דיור) עלה במשך שנת 2022 (דצמבר 2022 לעומת דצמבר 2021) ב-10.9%, לעומת עלייה של 6.4% בשנת 2021.

מחירי אנרגיה, שמנים ונזולי קירור עלו במהלך שנת 2022 ב-24.9% לעומת עלייה של 32.2% בשנת 2021. מחירי התמורה למשרות שכיר עלו ב-9.6% לעומת עלייה של 2.0% בשנת 2021. מחירי מיסים, אגרות, רישיונות וביטוח עלו ב-6.3% לעומת עלייה של 2.4% בשנת 2021. מחירי אחזקת אוטובוסים עלו ב-5.6% לעומת עלייה של 11.8% בשנת 2021. מחירי שונות (הנהלת חשבונות, הוצאות משפטיות וכו') עלו ב-5.1% לעומת ירידה של 1.5% בשנת 2021. מחירי רכב עלו ב-4.4% לעומת ירידה של 2.6% בשנת 2021. אחזקת מבנים והוצאות משרדיות עלו ב-3.5% לעומת עלייה של 0.8% בשנת 2021.

מדד מחירי תשומה באוטובוסים 2022-2010

(1) מדד אוטובוסים בקבועים מתפרסם משנת 2021.

[למילון המונחים](#)

[לנתוני התרשימים](#)

[ללוחות השנתיים - מדדי מחירים](#)

[לעמוד הנושאי - מדדי מחירים](#)

11 חשבונות לאומיים

החשבונות הלאומיים מספקים תיאור מקיף ומפורט של הפעילות הכלכלית במשק, של הקשרים בין הגורמים הכלכליים שבו ושל הקשרים בין המשק הישראלי לחו"ל. מערכת החשבונות הלאומיים מורכבת מסדרות עקיבות ומשולבות של חשבונות מקרו-כלכליים, ובהם חשבונות שוטפים, מאזנים ולוחות המבוססים על מושגים והגדרות בין-לאומיים מקובלים וכן על סיווגים וחוקים חשבונאיים אחידים (SNA2008). המערכת משמשת למעקב אחר ההתפתחויות הכלכליות במשק, לניתוח מקרו-כלכלי, לתכנון ולחיזוי כלכלי ולהשוואות בין-לאומיות.

נתוני החשבונות הלאומיים כוללים את התוצר המקומי הגולמי (תמ"ג), שהוא האינדיקטור המרכזי לפעילות הכלכלית, את הרכב ההכנסות וההיסכון ואת השינויים במחירי התוצר והשימושים. כמו כן, מוצגים המאזן הלאומי וחשבונות הלוויין לחשבונות הלאומיים. הנתונים מתקבלים מסקרי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מקבצים מינהליים וממגוון דוחות.

נתונים נבחרים, 2022

ההכנסה הלאומית הנקייה הפנויה

1,523.2 מיליארד ש"ח

ההיסכון הלאומי הנקי

286.8 מיליארד ש"ח

18.8% מסך ההכנסה
הלאומית הנקייה הפנויה)

שיעור התמורה למועסקים מהתוצר המקומי הנקי

56.4%

התוצר המקומי הנקי לשעת עבודה

עלה ב-1.9% בממוצע לשנה
בשנים 2022-2012

הרכוש הלאומי

(ההפרש בין הנכסים ובין ההתחייבויות
של כלל המשק) (2021)

4,166.2 מיליארד ש"ח

ממוצע הנכסים הפיננסיים למשק בית (2021)

1.5 מיליון ש"ח

ההוצאה הלאומית כאחוז מהתמ"ג השוואה בין-לאומית (2021)

ההוצאה לחינוך ולמו"פ אזרחי
גבוהה מהממוצע במדינות ה-OECD

ההוצאה לבריאות

נמוכה מהממוצע במדינות ה-OECD

2022-2012
אחוז שינוי
כמותי ממוצע
(במחירים
קבועים)

2022
לעומת
2021
אחוז שינוי
כמותי
(במחירים
קבועים)

מיליארדי
ש"ח
במחירי
שוק
(במחירים
שוטפים)

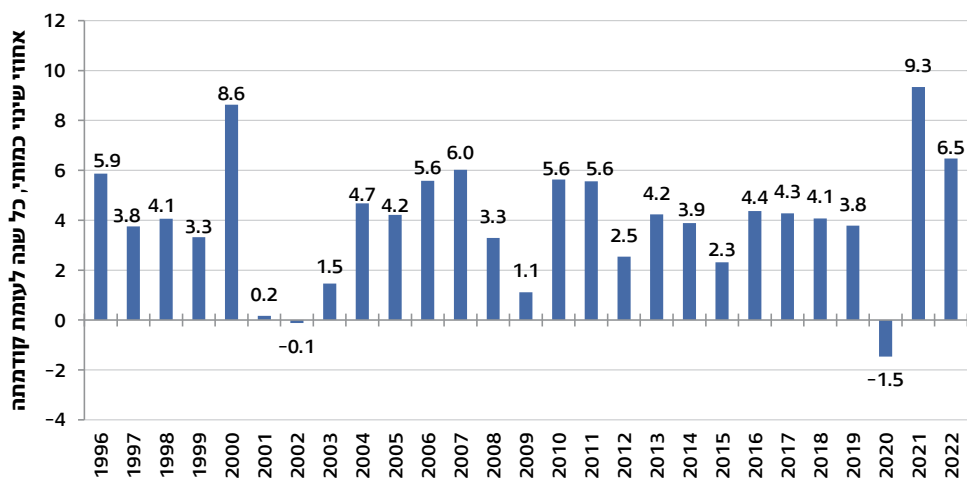
2022-2012	2022 לעומת 2021	מיליארדי ש"ח במחירי שוק (שוטפים)	תמ"ג
4.1	6.5	1,763.8	תמ"ג לנפש (אלפי ש"ח)
2.1	4.4	184.7	הכנסה לאומית גולמית
4.3	7.2	1,748.7	הוצאה לצריכה פרטית
3.9	7.4	867.9	הוצאה לצריכה פרטית לנפש (אלפי ש"ח)
1.9	5.3	90.9	הוצאה לצריכה ציבורית
3.2	0.1	368.5	השקעה גולמית
6.6	13.3	475.3	מזה: השקעה גולמית בנכסים קבועים
4.7	10.4	433.3	יצוא סחורות ושירותים
4.0	8.6	559.6	סך השימושים במקורות
4.3	7.6	2,271.4	יבוא סחורות ושירותים
5.2	12.0	507.6	תמ"ג עסקי
4.6	7.7	1,341.9	

התוצר המקומי הגולמי (תמ"ג)

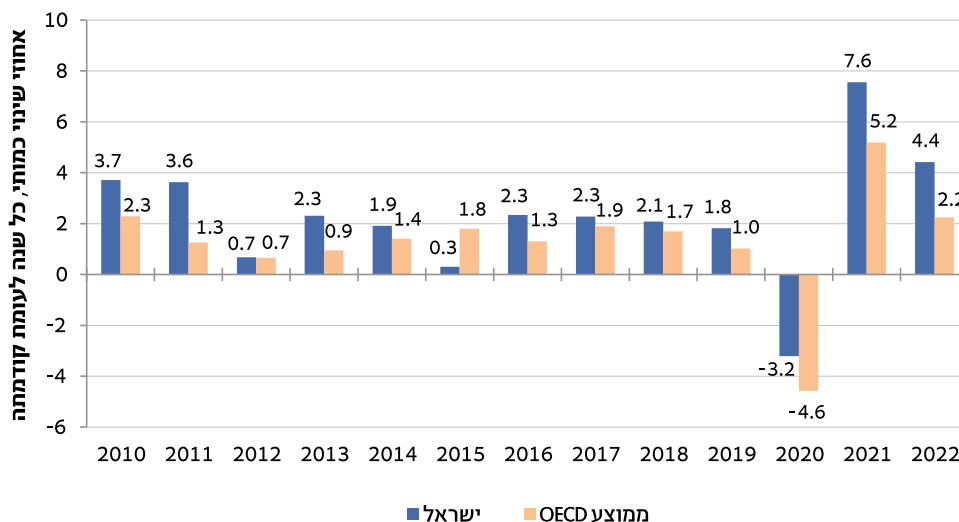
השינוי בתוצר במחירים קבועים בין תקופות משקף את הצמיחה במשק. בשנת 2022 הסתכם התוצר המקומי הגולמי (להלן: תמ"ג) ב-1,763.8 מיליארד ש"ח במחירים שוטפים. התמ"ג עלה במחירים קבועים ב-6.5% לעומת 2021, לאחר עלייה של 9.3% בשנת 2021 וירידה של 1.5% בשנת 2020. זאת בהשוואה לתמ"ג של מדינות ה-OECD, שעלה ב-2.9% בשנת 2022 לאחר עלייה של 5.7% בשנת 2021, לעומת ירידה של 4.3% בשנת 2020. בשנים 2012-2022 עלה התמ"ג במחירים קבועים ב-4.1% בממוצע לשנה, עד שבשנת 2022 הוא היה גדול פי 1.5 מבשנת 2012.

תוצר מקומי גולמי 2022-1996

בשנת 2022 עלה התמ"ג לנפש במחירים קבועים ב-4.4% לאחר שעלה ב-7.6% ב-2021. למרות הגידול המהיר יחסית של האוכלוסייה בישראל, בשנת 2022 קצב העלייה בתמ"ג לנפש בישראל היה גבוה מקצב העלייה בתמ"ג לנפש במדינות ה-OECD, 2.2%. התמ"ג לנפש בישראל במונחי שווי כוח הקנייה (PPP – Purchasing Power Parity) הגיע בשנת 2022 ל-49,789.0 דולר במחירים שוטפים, 9.2% פחות מהמוצע של התמ"ג לנפש במדינות ה-OECD (53,966.5 דולר).

תוצר מקומי גולמי לנפש בישראל ובמדינות ה-OECD (ממוצע) 2022-2010

מקור הנתונים: OECD; הלמ"ס.

התוצר המקומי הגולמי/הנקי (גולמי בניכוי בלאי בנכסים קבועים) מחושב בשלוש שיטות:
שיטת ההוצאה - סיכום ההוצאה לצריכה סופית בתוספת השקעה גולמית ויצוא פחות יבוא.
שיטת הייצור - הערך המוסף (התפוקה פחות צריכת הביניים) של כל היצרנים המקומיים, בתוספת מיסים נטו (המיסים פחות התמיכות על מוצרים), שאינם כלולים בערך התפוקה.
שיטת ההכנסה - סיכום ההכנסות הראשוניות שחילקו היחידות היצרניות המקומיות - התמורה לשכירים בתוספת עודף תפעולי גולמי, הכנסות מעורבות ומיסים נטו על ייצור ועל יבוא.

שיטת ההוצאה

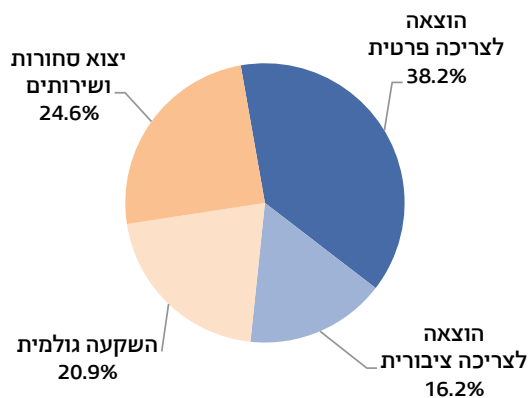
בשיטת ההוצאה התמ"ג מתקבל מסיכום של ההוצאה לצריכה פרטית, ההוצאה לצריכה ציבורית, ההשקעה הגולמית ויצוא הסחורות והשירותים, פחות יבוא הסחורות והשירותים. כמו כן, בשיטת ההוצאה מוצגים המקורות שעומדים לרשות המשק מייצור מקומי ומיבוא והשימוש הנעשה בהם - לצריכה, להשקעה וליצוא.

סך המקורות שעמדו לרשות המשק (תמ"ג ומיבוא סחורות ושירותים) בשנת 2022 עלו במחירים קבועים ב-7.6% לעומת 2021, לאחר עלייה של 11.6% בשנת 2021. התמ"ג עלה ב-6.5%, ויבוא הסחורות והשירותים עלה ב-12.0%. פירוט הנתונים על השימושים במקורות מצביע על עלייה של 7.4% בהוצאה לצריכה פרטית ושל 8.6% ביצוא הסחורות והשירותים. כמו כן, נרשמה עלייה של 13.3% בהשקעה הגולמית ושל 0.1% בהוצאה לצריכה ציבורית.

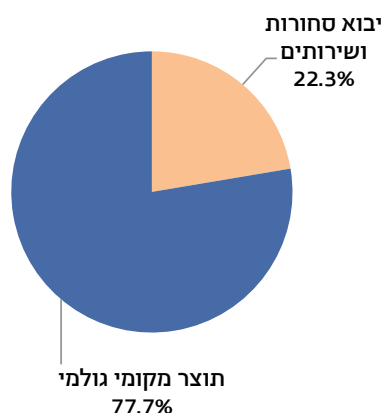
מחירים

מחירי הסחורות והשירותים במשק (התמ"ג ויבוא הסחורות והשירותים) מתקבלים מהיחס שבין השינוי הנומינלי לבין השינוי הכמותי. בשנת 2022 עלו המחירים ב-6.1%, לאחר עלייה של 1.8% בשנת 2021, וירידה של 0.7% בשנת 2020. העלייה בשנת 2022 משקפת עלייה של 5.1% במחירי ההוצאה לצריכה ציבורית, עלייה של 4.2% במחירי ההוצאה לצריכה פרטית ועלייה של 5.8% במחירי ההשקעה הגולמית בנכסים קבועים. מחירי יצוא הסחורות והשירותים עלו בשנת 2022 לעומת שנת 2021 ב-11.0%, מחירי היבוא של סחורות ושירותים עלו ב-11.3%, ומחירי התמ"ג עלו ב-4.7%.

הרכב השימושים במקורות
2022

הרכב המקורות
2022

השימושים במקורות

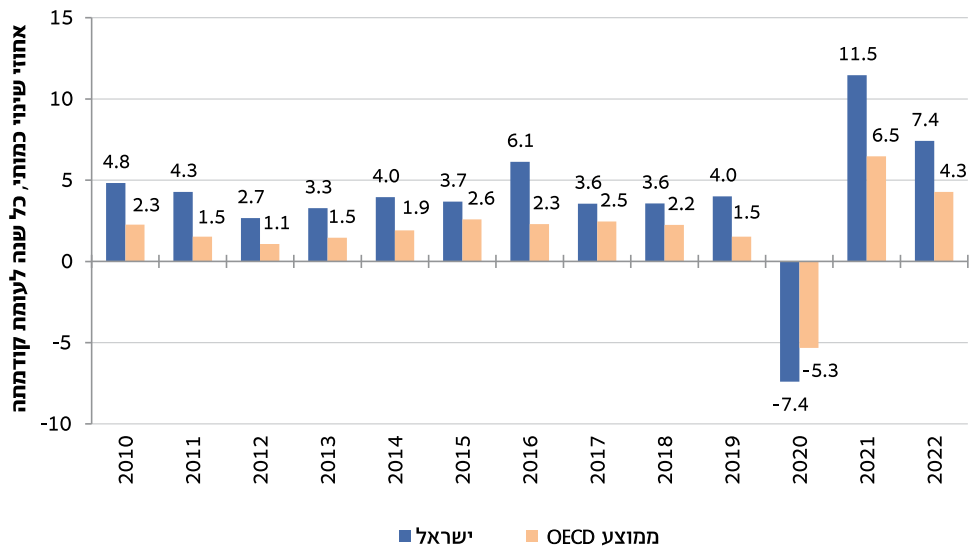
הוצאה לצריכה פרטית

ההוצאה לצריכה פרטית היא סך כל ההוצאה של משקי בית ישראליים לצריכת סחורות ושירותים, וכן ההוצאה לצריכה של מוסדות ללא כוונת רווח (מלכ"רים) המשרתים משקי בית, שעיקר הוצאותיהם אינו ממומן על ידי הממשלה.

בשנים 2012-2022 עלתה ההוצאה לצריכה פרטית במחירים קבועים ב-3.9% בממוצע לשנה, כך שבשנת 2022 היא הייתה גדולה פי 1.5 מבשנת 2012.

ההוצאה לצריכה פרטית הגיעה בשנת 2022 ל-867.9 מיליארד ש"ח במחירים שוטפים - 49.2% מהתמ"ג ו-38.2% מסך כל השימושים במקורות. הוצאה זו עלתה בשנת 2022 ב-7.4% במחירים קבועים, לאחר עלייה של 11.5% בשנת 2021 וירידה של 7.4% בשנת 2020.

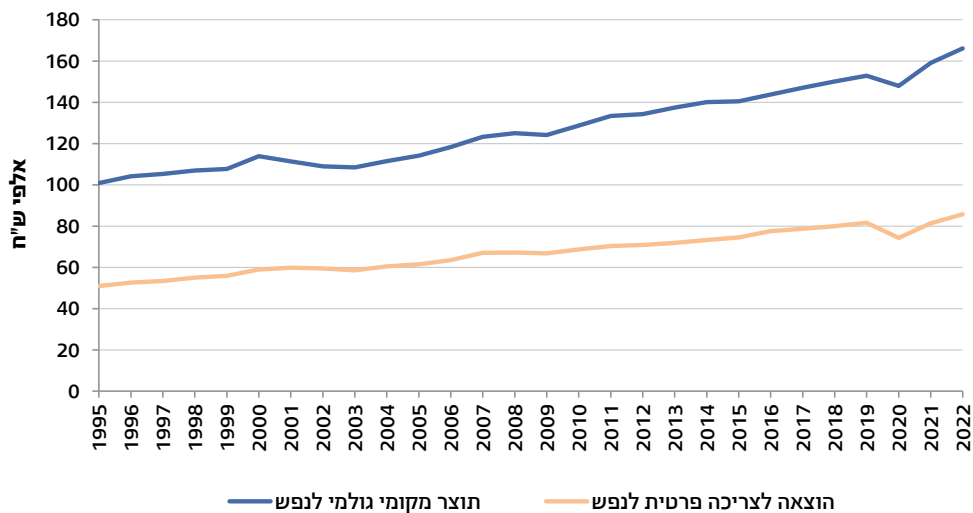
הוצאה לצריכה פרטית בישראל ובמדינות ה-OECD (ממוצע)
2022-2010

מקור הנתונים: OECD; הלמ"ס.

ההוצאה לצריכה פרטית לנפש בשנת 2022 הייתה 90.9 אלף ש"ח, במחירים שוטפים. הוצאה זו עלתה בשנת 2022 ב-5.3% במחירים קבועים, לאחר עלייה של 9.6% בשנת 2021 וירידה של 9.0% בשנת 2020. בשנת 2022 הייתה ההוצאה לנפש גדולה פי 1.2 מההוצאה לנפש בשנת 2012.

תוצר מקומי גולמי לנפש והוצאה לצריכה פרטית לנפש, במחירי 2015 2022-1995

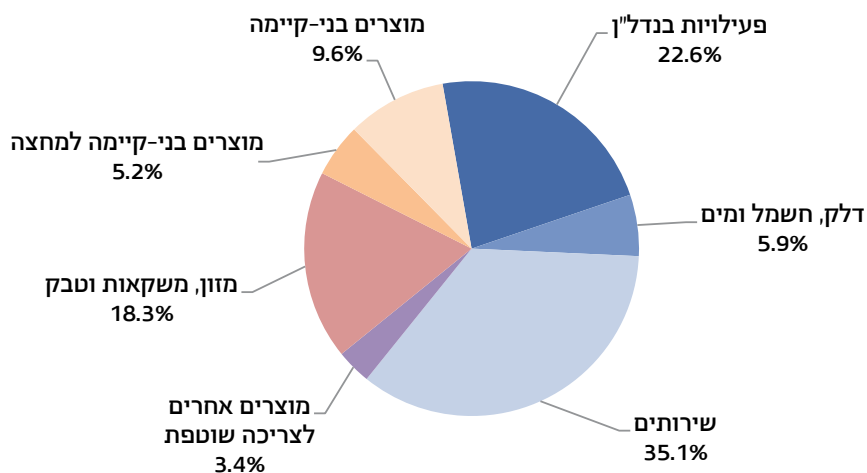
ההוצאה לצריכה פרטית כוללת את ההוצאה לצריכה שוטפת, את ההוצאה לצריכת מוצרים בני-קיימה ואת ההוצאה לצריכת מוצרים בני-קיימה למחצה.

בשנת 2022 הייתה ההוצאה לצריכה שוטפת 85.2% מההוצאה לצריכה פרטית של משקי בית מקומיים, במחירים שוטפים.

ההוצאה לצריכת מוצרים בני-קיימה (כלי תחבורה, ציוד חשמלי אלקטרוני וציוד טלפוניה, רהיטים, תכשיטים ועוד) הייתה 9.6% מההוצאה לצריכה פרטית של משקי בית מקומיים.

ההוצאה לצריכת מוצרים בני-קיימה למחצה (הלבשה, הנעלה, טקסטיל לבית, צעצועים ומוצרי פנאי וספורט, כלים ומכשירי חשמל קטנים ועוד) הייתה 5.2% מההוצאה לצריכה פרטית של משקי בית מקומיים.

הוצאה לצריכה של משקי בית מקומיים 2022

בשנת 2022 מסך כל ההוצאה לצריכה פרטית של משקי בית מקומיים, במחירים שוטפים, הייתה לסחורות ושירותים מייצור מקומי, ו-20.5% הייתה לסחורות מיבוא (לעומת 82.2%-17.8% בשנת 2012, בהתאמה).

הוצאה לצריכה של מוסדות ללא כוונת רווח (מלכ"רים) המשרתים משקי בית

ההוצאה לצריכה של מוסדות פרטיים ללא כוונת רווח (מלכ"רים) המשרתים משקי בית עלתה בשנת 2022 ב-8.3%, לאחר עלייה של 17.3% בשנת 2021 וירידה של 2.5% בשנת 2020.

הוצאה לצריכה ציבורית

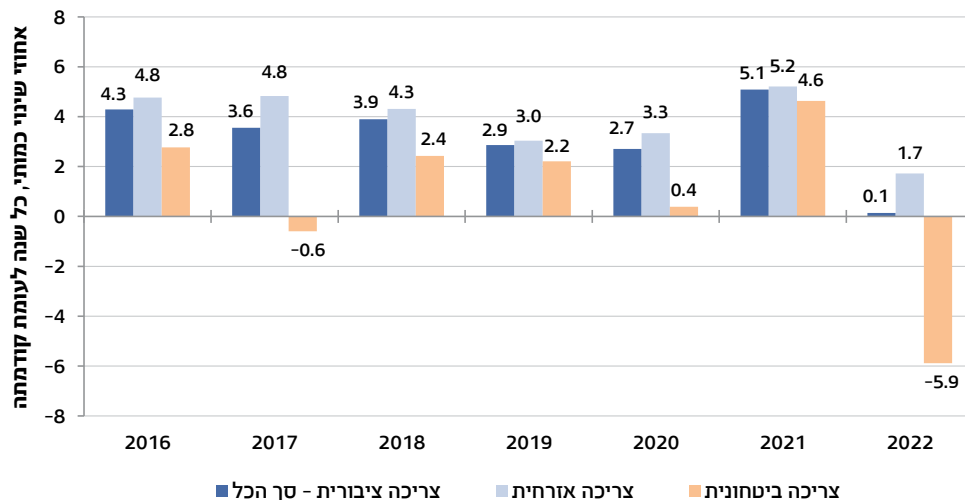
בשנים 2012-2022 עלתה ההוצאה לצריכה ציבורית במחירים קבועים ב-3.2% בממוצע לשנה, עד שבשנת 2022 היא הייתה גדולה פי 1.4 מבשנת 2012.

ההוצאה לצריכה ציבורית הסתכמה בשנת 2022 ב-368.5 מיליארד ש"ח (20.9% מהתמ"ג), לעומת 350.0 מיליארד ש"ח (22.1% מהתמ"ג) בשנת 2021 ו-330.5 מיליארד ש"ח (23.3% מהתמ"ג) בשנת 2020.

בשנת 2022 עלתה ההוצאה לצריכה ציבורית ב-0.1% במחירים קבועים, לעומת עלייה של 5.1% בשנת 2021 ושל 2.7% בשנת 2020. ההוצאה לצריכה ציבורית כוללת את ההוצאה לצריכה ציבורית אזרחית ואת ההוצאה לצריכה ציבורית ביטחונית. בשנת 2022 הסתכמה ההוצאה לצריכה ציבורית אזרחית ב-295.0 מיליארד ש"ח - 80.1% מסך כל ההוצאה לצריכה ציבורית. ההוצאה לצריכה ציבורית אזרחית במחירים קבועים עלתה בשנת 2022 ב-1.7%, בהמשך לעלייה של 5.2% בשנת 2021 ושל 3.3% בשנת 2020.

בשנת 2022 הסתכמה ההוצאה לצריכה ציבורית ביטחונית ב-73.5 מיליארד ש"ח - 19.9% מסך כל הצריכה הציבורית. ההוצאה לצריכה ציבורית ביטחונית במחירים קבועים ירדה בשנת 2022 ב-5.9%, לאחר עלייה של 4.6% בשנת 2021 ושל 0.4% בשנת 2020.

הוצאה לצריכה ציבורית 2022-2016

את ההוצאה לצריכה ציבורית אפשר לחלק לשני סוגים נוספים - הוצאה לצריכה אינדיווידואלית והוצאה לצריכה קולקטיבית.

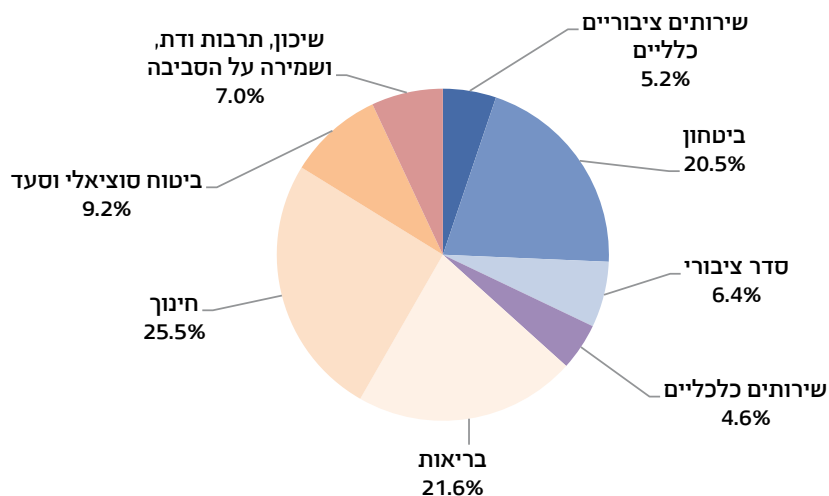
ההוצאה לצריכה אינדיווידואלית כוללת הוצאות המיועדות למתן שירותים אשר אפשר לשייכם לפרטים מסוימים, כגון שירותי חינוך, שירותי בריאות וביטוח סוציאלי וסעד. הוצאה זו הסתכמה בשנת 2022 ב-211.8 מיליארד ש"ח - 57.5% מסך כל הצריכה הציבורית.

ההוצאה לצריכה קולקטיבית כוללת שירותים הניתנים לכלל החברים בקהילה, כגון הוצאות ביטחון, סדר ציבורי ושמירה על הסביבה. הוצאה זו הסתכמה בשנת 2022 ב-156.7 מיליארד ש"ח - 42.5% מסך כל הצריכה הציבורית.

בשנת 2022 הייתה ההוצאה לצריכה ציבורית 55.8% מסך כל הוצאות המגזר הממשלתי. בשנת 2012 היא הייתה 54.7% מהוצאות המגזר הממשלתי, והאחוז עלה בהדרגה עד שנת 2015 (57.3%). משנת 2016 האחוז יורד. בשנת 2022 חלק ניכר מההוצאה לצריכה ציבורית הוקצה לחינוך - 25.5% ולבריאות - 21.6%, 20.5% הוקצה לביטחון, והשאר - למטרות אחרות.

הוצאה לצריכה ציבורית, לפי מטרה

2022

מבחינה של ההוצאה לצריכה ציבורית לפי מטרה לאורך השנים, עולה כי ההוצאה לצריכה של ביטחון ירדה מ-25.1% מההוצאה לצריכה ציבורית בשנת 2012 ל-20.5% ממנה בשנת 2022. כמו כן, נצפתה מגמה מתמשכת של גידול באחוזים קטנים בהוצאה לשאר המטרות.

השקעה גולמית

ההשקעה הגולמית במשק מורכבת מההשקעה הגולמית בנכסים קבועים (נכסים המשמשים בתהליך הייצור של מוצרים אחרים) ומהגידול במלאי.

בשנים 2012-2022 עלתה ההשקעה הגולמית ב-6.6% בממוצע לשנה, עד שבשנת 2022 היא הייתה גדולה פי 1.9 מבשנת 2012.

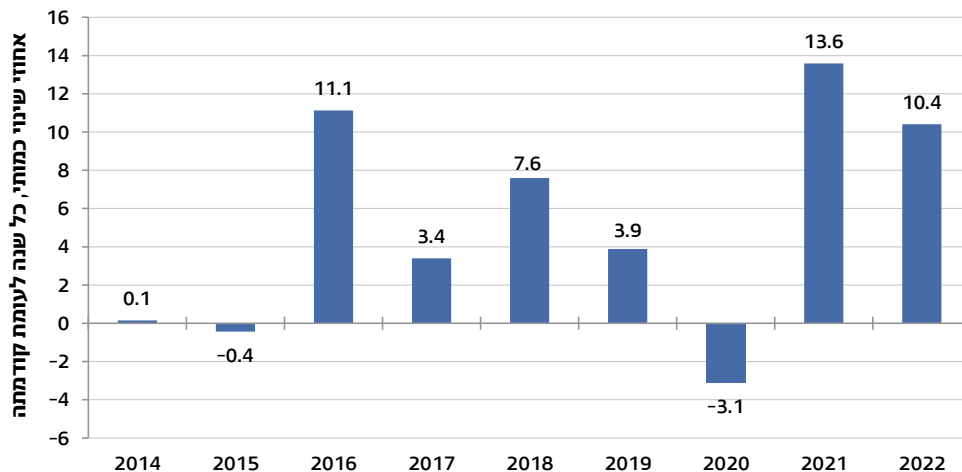
ההשקעה הגולמית בשנת 2022 הייתה 475.3 מיליארד ש"ח במחירים שוטפים, עלייה של 13.3% במחירים קבועים לעומת שנת 2021, בהמשך לעלייה של 14.3% בשנת 2021 ושל 1.4% בשנת 2020.

השקעה גולמית בנכסים קבועים

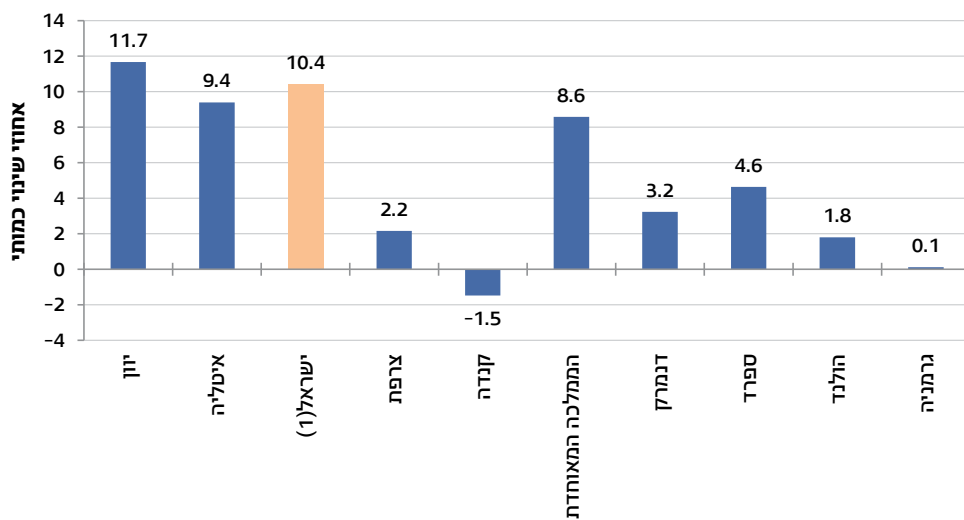
בשנים 2012-2022 ההשקעה הגולמית בנכסים קבועים עלתה ב-4.7% בממוצע לשנה, עד שבשנת 2022 היא הייתה גדולה פי 1.6 מבשנת 2012.

ההשקעה הגולמית בנכסים קבועים בשנת 2022 הייתה 433.3 מיליארד ש"ח במחירים שוטפים, שהם 24.6% מהתמ"ג ו-19.1% מסך השימושים במקורות. בהשקעה הגולמית בנכסים קבועים, במחירים קבועים, חלה עלייה של 10.4% בשנת 2022. זאת לאחר עלייה של 13.6% בשנת 2021 וירידה של 3.1% בשנת 2020.

השקעה גולמית בנכסים קבועים 2022-2014

השקעה גולמית בנכסים קבועים בישראל ובמדינות ה-OECD 2022 לעומת 2021

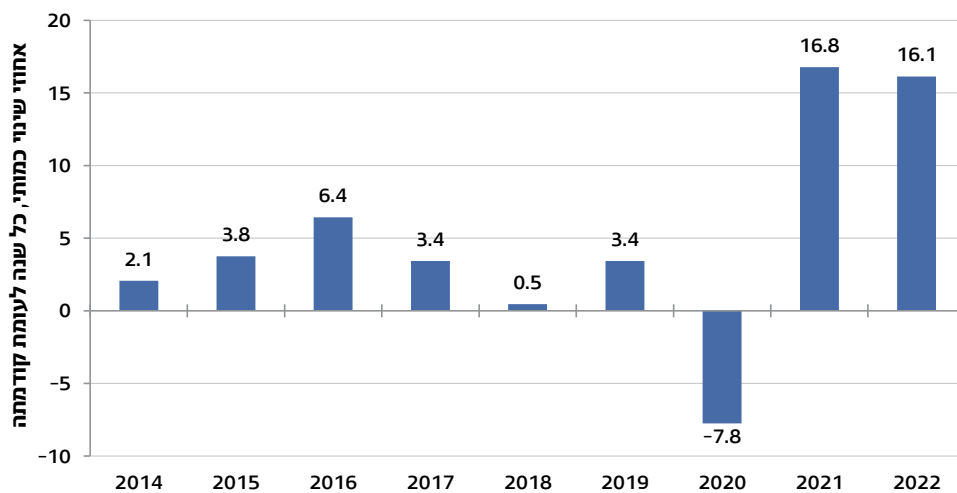

מקור הנתונים: OECD.
(1) נתון של הלמ"ס.

ההשקעה הגולמית בנכסים קבועים מורכבת מההשקעה בבנייה למגורים ומההשקעה בענפי הכלכלה במשק.

ההשקעה בבנייה למגורים בשנת 2022 הסתכמה ב-130.0 מיליארד ש"ח במחירים שוטפים, שהם 30.0% מסך כל ההשקעה הגולמית בנכסים קבועים. השקעה זו עלתה ב-16.1% לעומת שנת 2021, בהמשך לעלייה של 16.8% בשנת 2021 וירידה של 7.8% בשנת 2020.

השקעה בבנייה למגורים 2022-2014

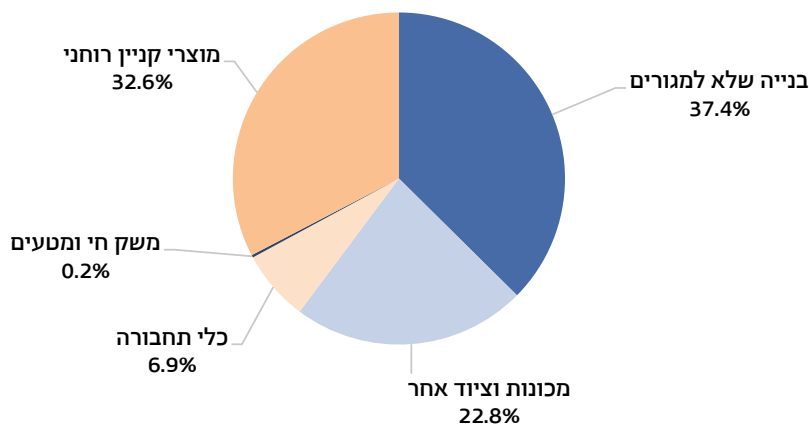

ההשקעה בענפי הכלכלה במשק, כלומר הגידול בנכסים הקבועים של גופים שונים בו, היא מנוע הצמיחה של המשק.

בשנת 2022 הייתה ההשקעה בענפי הכלכלה במשק 303.4 מיליארד ש"ח במחירים שוטפים, שהם 70.0% מסך כל ההשקעה הגולמית בנכסים קבועים. ההשקעה בענפי המשק עלתה ב-8.1% בשנת 2022 לעומת 2021.

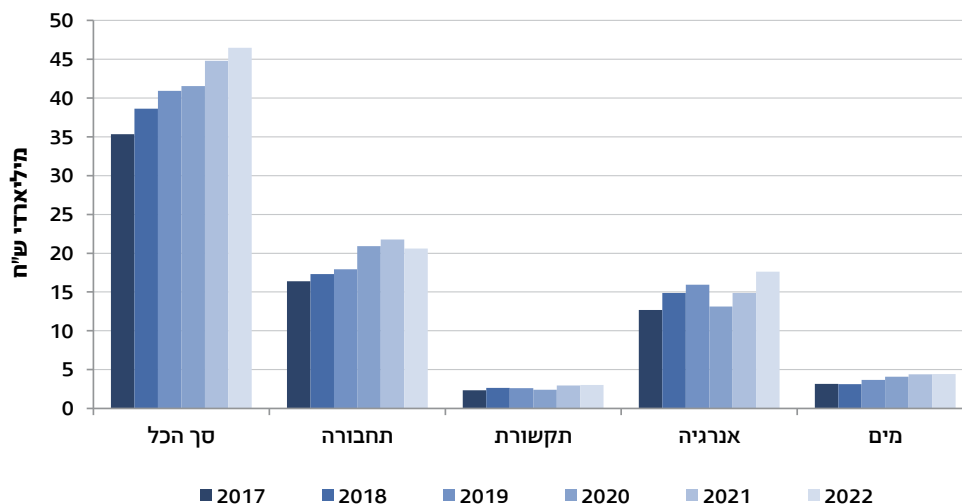
ההשקעה בענפי הכלכלה במשק מורכבת מהשקעה בבנייה שלא למגורים (מבנים ועבודות בנייה אחרות), במכונות ובציוד אחר, בכלי תחבורה ובמוצרי קניין רוחני (תוכנה, חיפושי גז ונפט ומו"פ). בשנת 2022 עלתה ההשקעה בבנייה שלא למגורים במחירים קבועים ב-12.8%, בהמשך לעלייה של 7.1% בשנת 2021. ההשקעה בכלי תחבורה עלתה בשנת 2022 ב-13.8%, בהמשך לעלייה של 36.0% בשנת 2021. ההשקעה במכונות ובציוד אחר עלתה בשנת 2022 ב-4.1%, בהמשך לעלייה של 12.6% בשנת 2021, וההשקעה במוצרי קניין רוחני עלתה ב-4.8%, בהמשך לעלייה של 13.3% בשנת 2021.

השקעה בענפי הכלכלה במשק 2022

ההשקעה בתשתיות היא חלק מההשקעה בענפי הכלכלה במשק ומשמשת את כלל הענפים. בשנת 2022 הסתכמה השקעה זו ב-51.7 מיליארד ש"ח במחירים שוטפים, שהם 11.9% מההשקעה הגולמית בנכסים קבועים. ההשקעה בתשתיות עלתה בשנת 2022 ב-3.8% לעומת 2021.

השקעה בתשתיות, במחירי 2015 2022-2017

יצוא ויבוא סחורות ושירותים

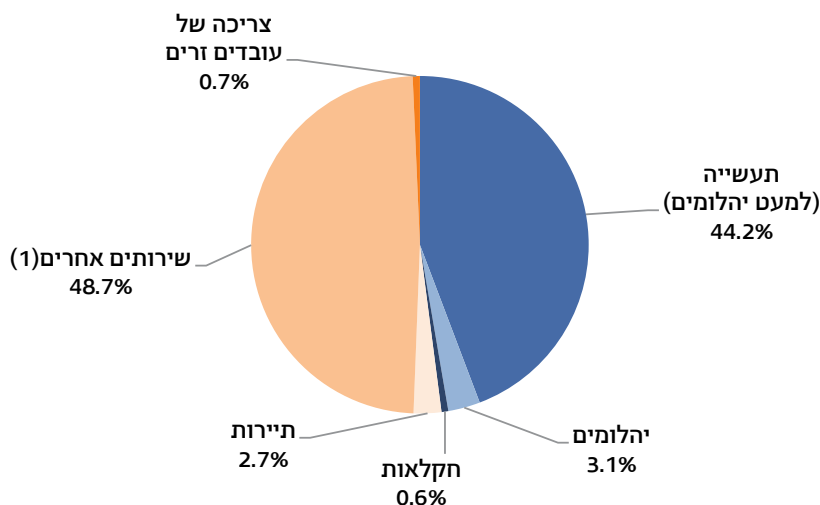
בשנים 2012-2022 עלה יצוא הסחורות והשירותים במחירים קבועים ב-4.0% בממוצע לשנה, עד שבשנת 2022 היה היצוא גדול פי 1.5 מבשנת 2012.

בשנת 2022 היה היצוא במחירים שוטפים 31.7% מהתמ"ג ו-24.6% מסך כל השימושים במקורות. יצוא הסחורות והשירותים במחירים קבועים עלה בשנת 2022 ב-8.6%, לאחר עלייה של 14.9% בשנת 2021 וירידה של 2.4% בשנת 2020. העלייה ביצוא בשנת 2022 משקפת עלייה של 5.3% ביצוא התעשייה (למעט יהלומים), עלייה של 9.6% ביצוא שירותים אחרים (למעט יצוא של חברות הזנק, תיירות וצריכה של עובדים זרים) ועלייה של 298.6% ביצוא שירותי תיירות, על רקע היציאה ממשבר הקורונה. לעומת זאת, נרשמה ירידה של 10.3% ביצוא החקלאות וירידה של 16.7% ביצוא היהלומים.

בשנת 2022 יצוא הסחורות והשירותים, למעט יהלומים וחברות הזנק (המאופיינים בתנודתיות רבה), עלה ב-9.7% במחירים קבועים.

בשנת 2022 חלקו של יצוא הסחורות (מוצרי תעשייה, יהלומים וחקלאות) מסך היצוא במחירים שוטפים היה 47.9%, וחלקו של יצוא השירותים (תיירות, צריכה של עובדים זרים ושירותים אחרים) היה 52.1%.

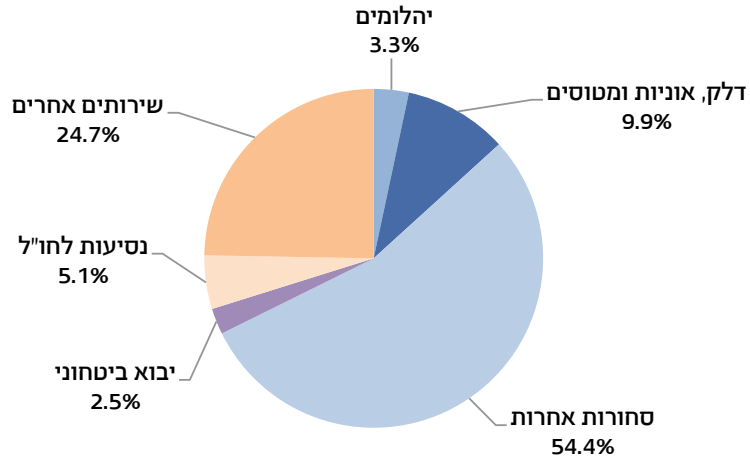
יצוא סחורות ושירותים, לפי קבוצה 2022

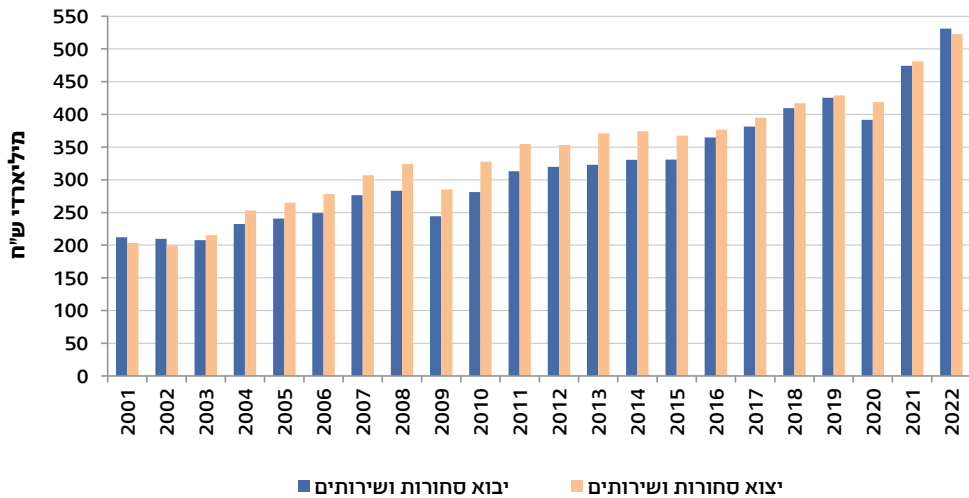
(1) כולל חברות הזנק.

בשנים 2012-2022 עלה יבוא הסחורות והשירותים במחירים קבועים ב-5.2% במוצע לשנה, עד שבשנת 2022 היה היבוא גדול פי 1.7 מבשנת 2012. בשנת 2022 היה היבוא במחירים שוטפים 28.8% מהתמ"ג ו-22.3% מסך כל השימושים במקורות. יבוא הסחורות והשירותים במחירים קבועים עלה בשנת 2022 ב-12.0%, לאחר עלייה של 21.1% בשנת 2021 וירידה של 8.0% בשנת 2020. סך כל היבוא, למעט יבוא ביטחוני, אוניות, מטוסים ויהלומים, עלה בשנת 2022 ב-12.4%. העלייה ביבוא בשנת 2022 משקפת עלייה של 153.2% ביבוא שירותי תיירות, על רקע היציאה ממשבר הקורונה, עלייה של 13.6% ביבוא שירותים אחרים (ללא נסיעות לחו"ל), עלייה של 6.5% ביבוא סחורות (ללא יבוא ביטחוני) ועלייה של 7.6% ביבוא הביטחוני. בשנת 2022 חלקו של יבוא הסחורות (דלק, אוניות ומטוסים, יהלומים, יבוא ביטחוני וסחורות אחרות) מסך היבוא במחירים שוטפים היה 70.2%, וחלקו של יבוא השירותים (נסיעות לחו"ל ושירותים אחרים) היה 29.8%.

יבוא סחורות ושירותים, לפי קבוצה 2022

יצוא ויבוא סחורות ושירותים, במחירי 2015 2022-2001

שיטת הייצור

לפי שיטת הייצור (סך הערך המוסף של כל היצרנים המקומיים), התמ"ג מורכב משלוש קבוצות עיקריות: התוצר של המגזר העסקי, התוצר של המגזר הממשלתי והמלכ"רים הפרטיים והתוצר של שירותי דיור בבעלות הדיירים.

בשנת 2022 הסתכם התוצר של המגזר העסקי ב-1,341.9 מיליארד ש"ח במחירים שוטפים. התוצר של המגזר העסקי בשנת 2022 היה 76.1% מהתמ"ג בכלל המשק ועלה ב-7.7%, לאחר עלייה של 11.4% בשנת 2021 וירידה של 1.8% בשנת 2020.

בשנים 2012-2022 עלה התוצר של המגזר העסקי במחירים קבועים ב-4.6% במוצע לשנה, עד שבשנת 2022 הוא היה גדול פי 1.6 מבשנת 2012.

בחינת התוצר העסקי במחירי בסיס שוטפים (ללא מיסים המוטלים על מוצרים) לפי ענף כלכלי מראה כי בשנת 2022 הענף "מידע ותקשורת" היה הגדול ביותר - 12.9% מהתמ"ג בכלל המשק.

התוצר של המגזר הממשלתי והמלכ"רים הפרטיים בשנת 2022 היה 14.7% מהתמ"ג בכלל המשק ועלה ב-3.0%, לאחר עלייה של 4.8% בשנת 2021 וירידה של 2.5% בשנת 2020.

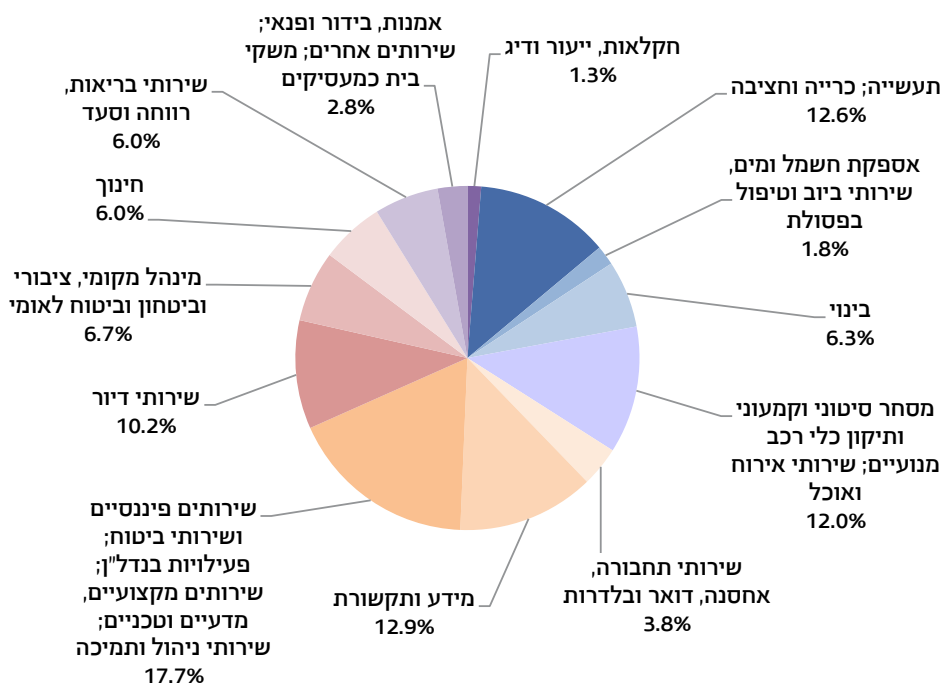
התוצר של שירותי דיור בבעלות הדיירים בשנת 2022 היה 9.3% מהתמ"ג בכלל המשק ועלה ב-2.6%, בהמשך לעליות של 2.4% בשנת 2021 ושל 2.7% בשנת 2020.

התוצר המקומי הנקי במחירי בסיס (בניכוי בלאי וללא מיסים נטו המוטלים על מוצרים) עלה בשנת 2022 ב-6.5%, לאחר עלייה של 9.8% בשנת 2021 וירידה של 1.9% בשנת 2020.

לפי שיטת הייצור, התוצר המקומי מחולק גם לענפי כלכלה ראשיים. העלייה של התוצר המקומי הגולמי בשנת 2022, לפי ענף כלכלי ראשי, משקפת עלייה של 6.0% בענף "שירותים פיננסיים ושירותי ביטוח; פעילויות בנדל"ן; שירותים מקצועיים, מדעיים וטכניים; שירותי ניהול ותמיכה", שהיה הענף הגדול ביותר (17.7% מהתוצר). כמו כן, נרשמו עליות בענפים נוספים: עלייה של 8.3% בענף "מידע ותקשורת" (12.9% מהתוצר), עלייה של 5.3% בענף "תעשייה; כרייה וחציבה" (12.6% מהתוצר), עלייה של 8.9% בענף "מסחר סיטוני וקמעוני ותיקון כלי רכב מנועיים; שירותי אירוח ואוכל" (12.0% מהתוצר) ועלייה של 9.3% בענף "בינוי" (6.3% מהתוצר).

ערך מוסף גולמי, לפי ענף כלכלי, במחירים שוטפים

2022

שיטת ההכנסה

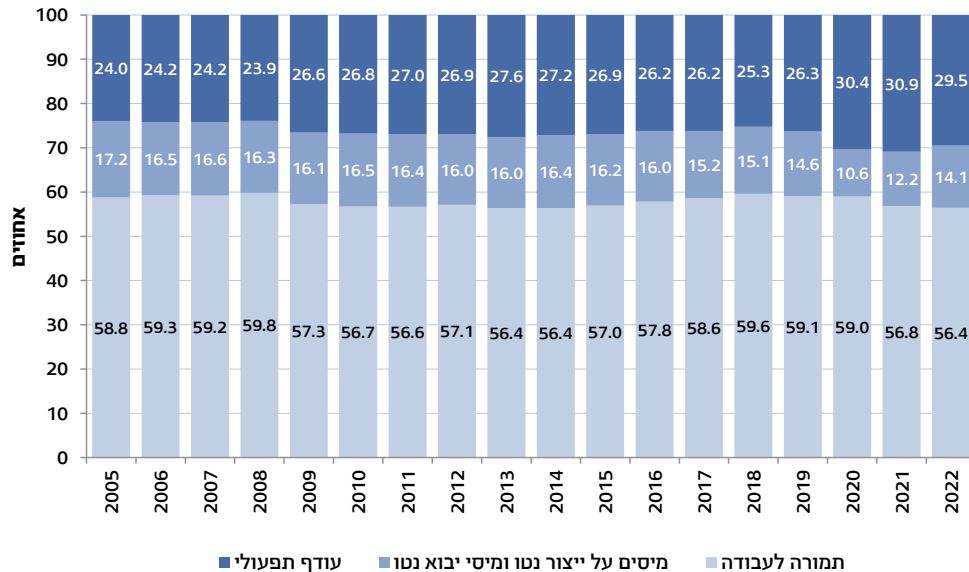
לפי שיטת ההכנסה, התוצר מורכב מהתמורה לשכירים, מהמיסים נטו על הייצור ועל היבוא, מעודף תפעולי (עודף המצטבר מייצור, הכולל את הרווחים התאגידיים שלא חולקו, ריביות, דיווידנדים, תקבולי שכירות, זקיפת שירותי דיור מדירות שבעליהן מאכלסים אותן וכדומה) ומהכנסה מעורבת (הכנסה ועודף תפעולי של לא-שכירים).

בשנים 2012-2022 עלתה התמורה למועסקים (לשכירים וללא-שכירים) ב-5.7% בממוצע לשנה, כך שבשנת 2022 היא הייתה גדולה פי 1.7 מבשנת 2012.

שיעור התמורה למועסקים מהתוצר המקומי הנקי היה 56.4% בשנת 2022, לעומת 56.8% בשנת 2021 ו-59.0% בשנת 2020.

בשנים 2012-2022 עלה העודף התפעולי ב-6.8% בממוצע לשנה, כך שבשנת 2022 הוא היה גדול פי 1.9 מבשנת 2012. בשנת 2022 היה העודף התפעולי 29.5% מהתוצר המקומי הנקי, לעומת 30.9% בשנת 2021.

רכיבי התוצר המקומי הנקי 2022-2005

פריון עבודה

התוצר המקומי הנקי לשעת עבודה בכלל המשק ירד ב-0.5% בשנת 2022, לאחר עליות של 3.0% בשנת 2021 ושל 6.4% בשנת 2020. התוצר הנקי לשעת עבודה במגזר העסקי ירד ב-1.3% בשנת 2022, לאחר עליות של 4.8% בשנת 2021 ושל 8.0% בשנת 2020. בשנים 2012-2022 התוצר המקומי הנקי לשעת עבודה עלה במחירים קבועים ב-1.9% בממוצע לשנה.

סך שעות העבודה של המועסקים בכלל המשק עלה בשנת 2022 ב-7.5%, לאחר עלייה של 7.0% בשנת 2021 וירידה של 8.3% בשנת 2020. סך שעות העבודה של המועסקים במגזר העסקי עלה בשנת 2022 ב-9.5%, לאחר עלייה של 7.1% בשנת 2021 וירידה של 9.9% בשנת 2020. התמורה לשכירים לשעת עבודה בכלל המשק עלתה בשנת 2022 ב-3.1%, בהמשך לעליות של 1.2% בשנת 2021 ושל 7.0% בשנת 2020. התמורה לשכירים לשעת עבודה במגזר העסקי עלתה בשנת 2022 ב-2.0%, בהמשך לעליות של 2.6% בשנת 2021 ושל 8.3% בשנת 2020.

הכנסה וחיסכון

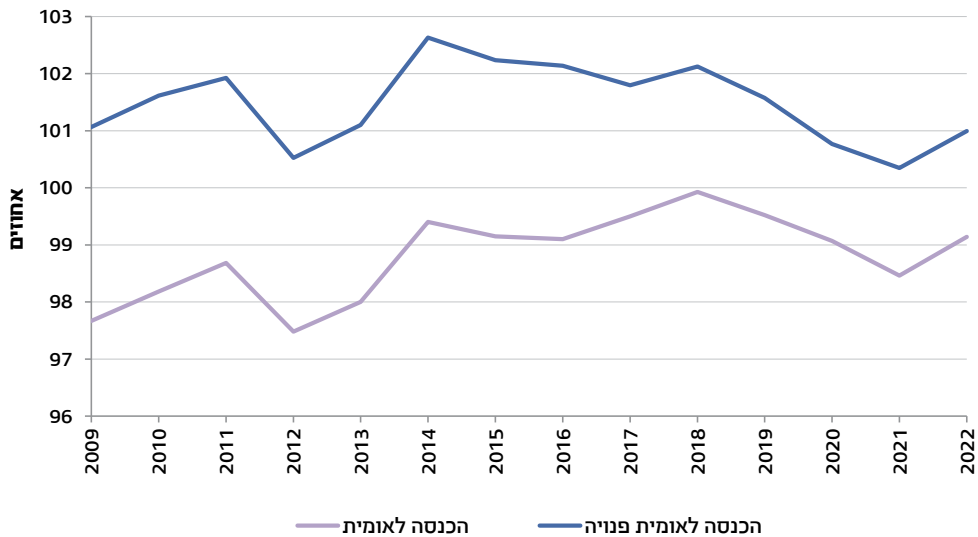
הכנסה לאומית וחיסכון לאומי

ההכנסה הלאומית מורכבת מההכנסה של המגזר הממשלתי ושל המגזרים האחרים (מגזר משקי הבית, המגזר העסקי ומגזר המלכ"רים המשרתיים משקי בית).

ההכנסה הלאומית הגולמית, השווה לתמ"ג בתוספת ההכנסות נטו מחו"ל, הגיעה בשנת 2022 ל-1,748.7 מיליארד ש"ח במחירים שוטפים (99.1% מהתמ"ג), לעומת 1,557.5 מיליארד ש"ח בשנת 2021 ו-1,404.2 מיליארד ש"ח בשנת 2020.

ההכנסה הלאומית הפנויה הגולמית, במחירי שוק, הכוללת את ההכנסה הלאומית הגולמית ואת ההעברות השוטפות נטו המתקבלות מחו"ל, הגיעה בשנת 2022 ל-1,781.3 מיליארד ש"ח במחירים שוטפים (101.0% מהתמ"ג), שהם 186.5 אלף ש"ח לנפש.

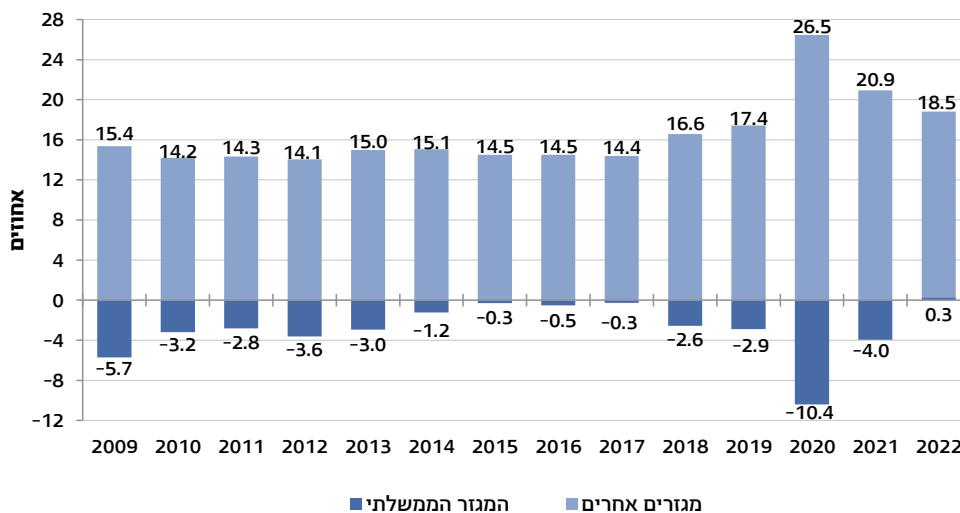
הכנסה לאומית גולמית כאחוז מהתמ"ג, במחירים שוטפים 2022-2009

החיסכון הלאומי הנקי (ההכנסה הלאומית הנקייה הפנויה פחות הצריכה הציבורית והצריכה הפרטית) הסתכם בשנת 2022 ב-286.8 מיליארד ש"ח, שהם 18.8% מההכנסה הלאומית הנקייה הפנויה. בשנת 2021 הסתכם חיסכון זה ב-17.0%, ובשנת 2020 - ב-16.1%.

החיסכון הלאומי הנקי מורכב מהחיסכון של המגזר הפרטי (מגזר משקי הבית, מגזר המלכ"רים המשרתים משקי בית והמגזר העסקי) - 18.5% מההכנסה הלאומית הנקייה הפנויה בשנת 2022, ומהעודף השוטף של המגזר הממשלתי - 0.3% בשנה זו.

חיסכון לאומי נקי כאחוז מההכנסה הלאומית הנקייה הפנויה, לפי מגזר 2022-2009

הכנסה פרטית וחיסכון פרטי

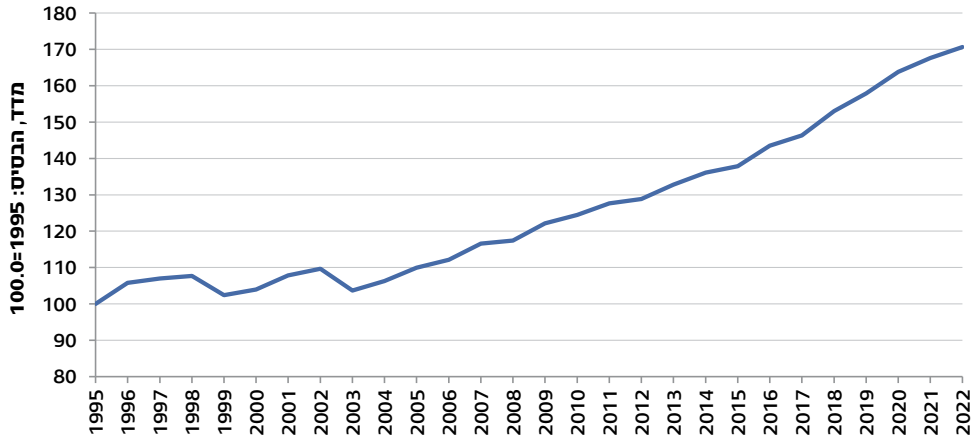
ההכנסה הפרטית הפנויה היא ההכנסה הלאומית הנקייה בניכוי מיסים על הכנסה, תשלומים לביטוח לאומי ומיסים על הכנסה מרכוש שגובה המגזר הממשלתי, ובתוספת העברות מהממשלה ומחז"ל.

בשנים 2012-2022 ההכנסה הפרטית הפנויה המותאמת לנפש (ההכנסה הפרטית הפנויה בתוספת העברות בעין, בעיקר של שירותי חינוך, בריאות, תרבות ורווחה) עלתה במחירים קבועים ב-2.9% בממוצע לשנה, עד שבשנת 2022 היא הייתה גדולה פי 1.3 מבשנת 2012.

ההכנסה הפרטית הפנויה המותאמת לנפש, בניכוי עליית מחירי הצריכה הפרטית, עלתה ב-1.8% בשנת 2022. זאת בהמשך לעלייה של 2.3% בשנת 2021 ושל 3.7% בשנת 2020.

הכנסה פרטית פנויה מותאמת לנפש, במחירים קבועים

2022-1995

החיסכון הפרטי הנקי בשנת 2022 היה 282.4 מיליון ש"ח - 20.7% מההכנסה הפרטית הפנויה המותאמת, לעומת 22.5% ממנה בשנת 2021 ו-26.8% בשנת 2020. אחוז החיסכון הפרטי הגולמי (החיסכון לפני ניכוי הבלאי על נכסים קבועים) מהכנסה זו היה 31.2% בשנת 2022, לעומת 32.5% בשנת 2021 ו-36.1% בשנת 2020.

המאזן הלאומי

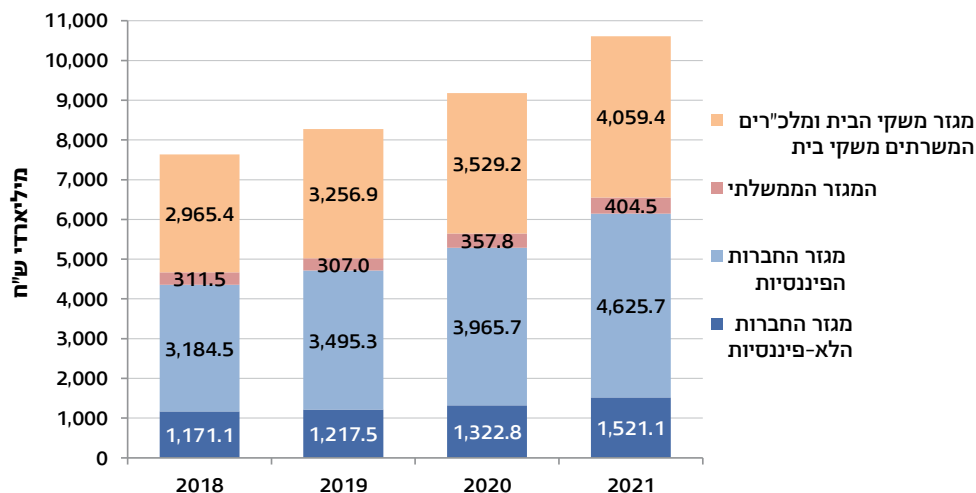
המאזן הלאומי מסכם את יתרות הנכסים הלא-פיננסיים ואת הנכסים וההתחייבויות הפיננסיים של כל אחד מהמגזרים המוסדיים במשק, מול מגזרים אחרים, לסוף השנה. הנתונים מתייחסים למאזן המאוחד (ללא נכסים פיננסיים או התחייבויות פיננסיות בין יחידות שונות בתוך אותו מגזר או תת-מגזר).

הרכוש הלאומי (ההפרש בין הנכסים להתחייבויות של כלל המשק) בסוף שנת 2021 היה 4,166.2 מיליארד ש"ח - עלייה של 5.3% לעומת סוף שנת 2020.

הנכסים במאזן הלאומי

סך הנכסים של המגזרים במשק, פיננסיים ולא-פיננסיים (למעט ערך הקרקע ונכסים לא-מיוצרים אחרים) בסוף שנת 2021 היה 14,258.2 מיליארד ש"ח - פי 9.0 מהתמ"ג. סך הנכסים הפיננסיים במשק בסוף שנת 2021 היה 10,610.8 מיליארד ש"ח - עלייה של 15.6% לעומת שנת 2020.

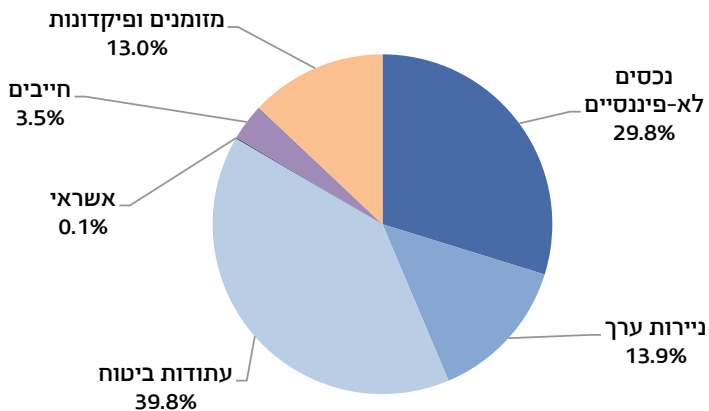
נכסים פיננסיים במשק, לפי מגזר 2021-2018

הנכסים של מגזר משקי הבית (ללא מלכ"רים המשרתים משקי בית)

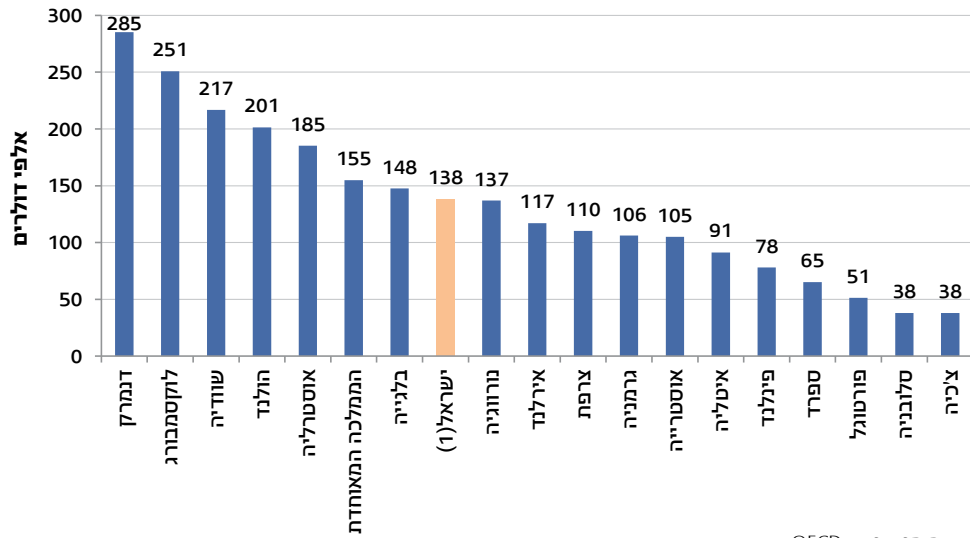
מגזר משקי הבית החזיק בסוף שנת 2021 בחלק הגדול ביותר של נכסי המשק - 40.2%. הנכסים העיקריים של מגזר משקי הבית היו עתודות ביטוח, הכוללות ביטוח חיים, קרנות פנסיה, קופות גמל וקרנות השתלמות, נכסים לא-פיננסיים וניירות ערך (בעיקר אג"ח, קרנות נאמנות ומניות).

נכסים של מגזר משקי הבית 2021

סך כל הנכסים הפיננסיים של מגזר משקי הבית בסוף שנת 2021 היה 4,023.7 מיליארד ש"ח. ממוצע הנכסים הפיננסיים למשק בית היה 1.5 מיליון ש"ח, עלייה של 12.6% לעומת שנת 2020.

נכסים פיננסיים לנפש במגזר משקי הבית בישראל ובמדינות ה-OECD 2021

מקור הנתונים: OECD.
(1) נתון של הלמ"ס.

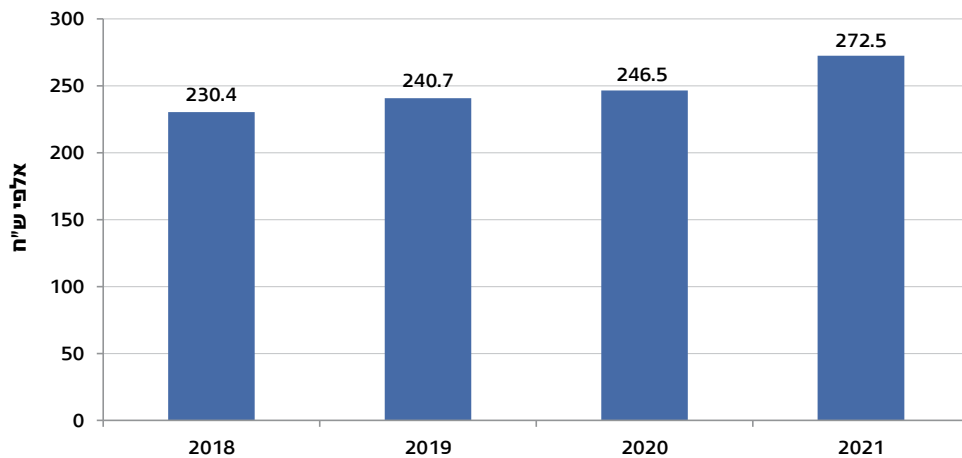
ההתחייבויות במאזן הלאומי

סך כל ההתחייבויות במאזן הלאומי, כולל מניות, היה 10,091.9 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2021, עלייה של 18.0% לעומת שנת 2020. סך כל ההתחייבויות ללא מניות עלה ב-12.8%, ושוי השוק של המניות עלה ב-34.7%.

ההתחייבויות של מגזר משקי הבית (ללא מלכ"רים המשרתים משקי בית)

האשראי לכלל משקי הבית בסוף שנת 2021 היה 753.9 מיליארד ש"ח. האשראי למשק בית יחיד היה 272.5 אלף ש"ח. האשראי למשקי בית הוא ברובו הגדול אשראי בנקאי (90.5% בשנת 2021).

אשראי למשק בית 2021-2018

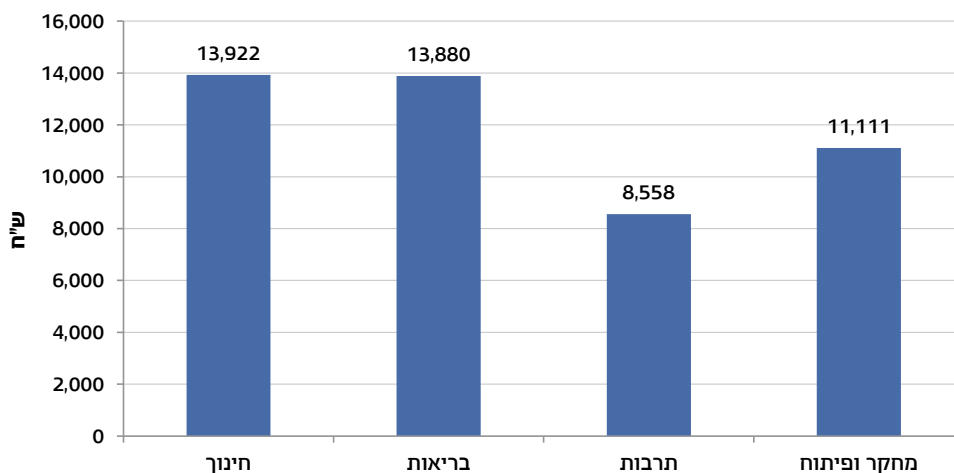
חשבונות לוויין

חשבון לוויין הוא חשבון המלווה את החשבונות הלאומיים ובו מידע מפורט יותר, למשל על הרכב המימון, על מספר המועסקים והמשרות ועל רכיבי ההוצאה לפי סוג (שכר ונלוות, הוצאות אחרות, השקעות).

חשבון ההוצאה הלאומית לשירותים חברתיים

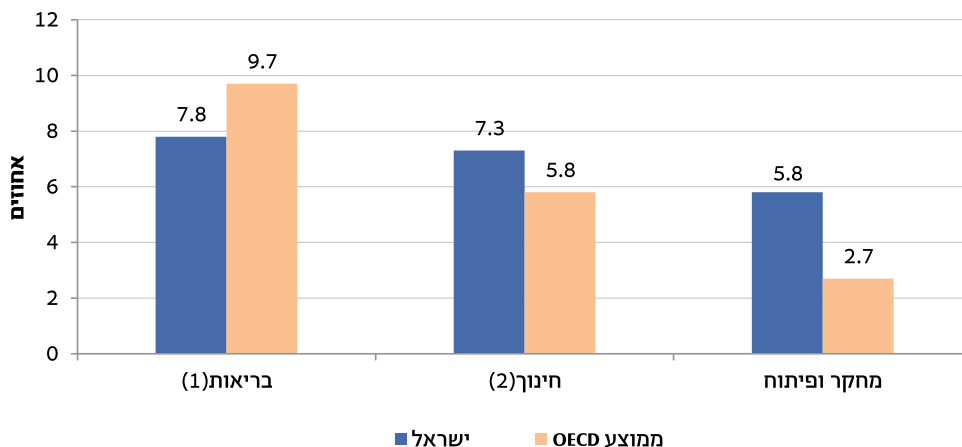
חשבון ההוצאה הלאומית לשירותים חברתיים כולל את ערכם של השירותים החברתיים שהופנו לשירותי בריאות, חינוך ותרבות, וכן את ההוצאה הלאומית למחקר ופיתוח (מו"פ) אזרחי. את השירותים האלה מספקים המגזר הממשלתי, המגזר העסקי ומלכ"רים.

הוצאה לאומית לחינוך, לבריאות, לתרבות ולמו"פ לנפש 2022

בשנת 2021 הוצאה לאומית לחינוך ולמו"פ כאחוז מהתמ"ג בישראל הייתה גבוהה מהממוצע במדינות ה-OECD, אך הוצאה לבריאות בישראל הייתה נמוכה מהממוצע. אחוז המו"פ האזרחי מהתמ"ג בישראל היה הגבוה ביותר במדינות ה-OECD.

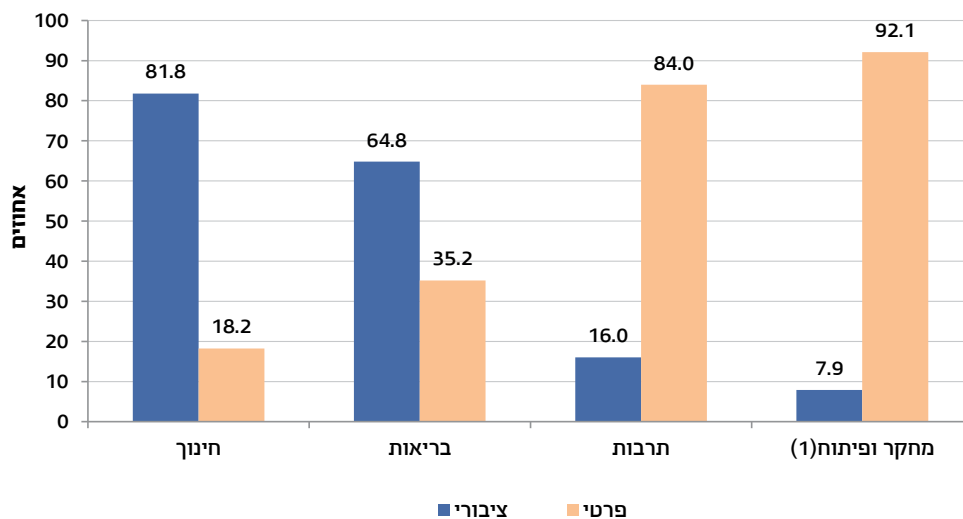
הוצאה לאומית לבריאות, לחינוך ולמו"פ כאחוז מהתמ"ג בישראל ובמדינות ה-OECD (ממוצע) 2021

מקור הנתונים: OECD; הלמ"ס.
 (1) הוצאה שוטפת (ללא השקעות).
 (2) נתונים לשנת 2020. לא כולל תוכניות חינוך לבני 3 ומעלה.

בשנת 2022 מקורות המימון העיקריים של ההוצאה הלאומית לחינוך ולבריאות היו המגזר הממשלתי (מימון ציבורי). לעומת זאת, רוב המימון של ההוצאה הלאומית לתרבות הגיע ממשקי בית ומתרומות (מימון פרטי). המימון העיקרי של פעילות המו"פ האזרחי הגיע מהמגזר העסקי ומהעברות מחו"ל.

הוצאה לאומית לחינוך, לבריאות, לתרבות ולמו"פ, לפי מגזר מממן 2022

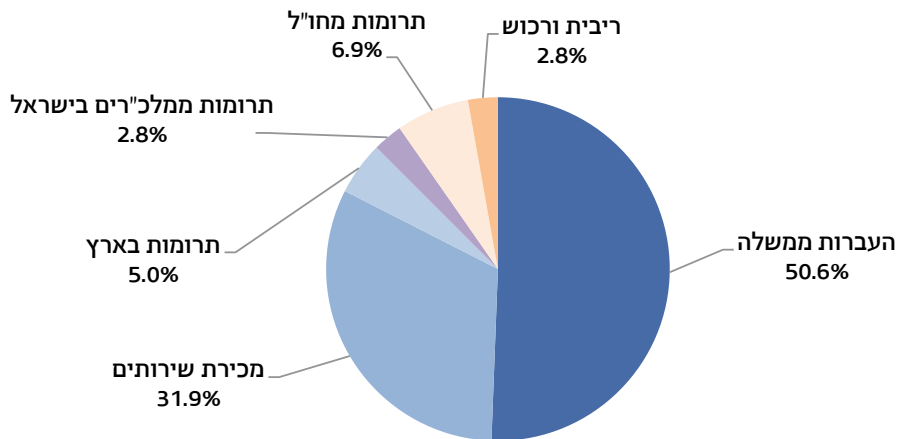

(1) הנתונים מתייחסים לשנת 2021.

מלכ"רים

מלכ"רים (מוסדות ללא כוונת רווח, כולל עמותות וחברות לתועלת הציבור) הם המגזר השלישי בישראל. חשבון ההכנסות וההוצאות של מגזר זה כולל את הפעילות הכלכלית של המלכ"רים. הכנסות המלכ"רים בשנת 2022 נאמדו ב-210.4 מיליארד ש"ח. שני מקורות ההכנסה העיקריים של מלכ"רים לאורך השנים הם העברות מהממשלה (50.6%) ומכירת שירותים (31.9%). מקור המימון השלישי בגודלו הוא פילנתרופיה, כלומר תרומות או מענקים המתקבלים מיחידים ומחברות בישראל ובחו"ל (14.7%).

הכנסות מלכ"רים, לפי מקור
2022

[למילון המונחים](#)

[לנתוני התרשימים](#)

[ללוחות השנתיים - חשבונות לאומיים](#)

[לעמוד הנושאי - חשבונות לאומיים](#)

12 חשבונות בין-לאומיים

תהליך הגלובליזציה בכלכלה העולמית מתבטא בשיתוף בין שוקי הכספים בעולם וניוד כספים ביניהם, עלייה בהיקף המסחר הבין-לאומי בסחורות ובשירותים, שיפור ניכר באמצעי התקשורת והתחבורה וגידול בהיקפי העסקאות בין תושבי ישראל לתושבי חו"ל.

השתתפות המדינה בכלכלה הבין-לאומית היא אינדיקטור חשוב ליכולתה הכלכלית. לכן יש חשיבות רבה להציג את מאזן התשלומים בפירוט העסקאות בין תושבי ישראל לתושבי חו"ל לפי סוגיהן (למשל מסחר בין-לאומי בסחורות ושירותים או עסקאות פיננסיות) ולבחון את שווי תיק הנכסים וההתחייבויות של המשק לחו"ל ואת החוב החיצוני (ברוטו ונטו) - אינדיקטור המעיד על חוסנה הכלכלי של ישראל ועל מידת התלות שלה בכלכלות זרות.

נתוני החשבונות הבין-לאומיים כוללים מידע על מאזן התשלומים, על מצבת הנכסים וההתחייבויות של תושבי ישראל לחו"ל ועל הפעילות של חברות רב-לאומיות זרות (חברות IN).

הנתונים מתקבלים מבנק ישראל, ממגוון דוחות וקבצים מינהליים ומסקרי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

נתונים נבחרים, 2022

פעילות חברות רב-לאומיות זרות (חברות IN) (2021)

משרות
270.4 אלף

מהן:

משרות שכיר בענפי ההייטק

124.1 אלף

תמורה ממוצעת
למשרת שכיר

238.8 אלף ש"ח

תמורה ממוצעת
למשרת שכיר בענפי ההייטק

329.5 אלף ש"ח

נכסים והתחייבויות של המשק בחו"ל

יתרת הנכסים של המשק בחו"ל

629.7 מיליארד דולר

יתרת ההתחייבויות
של המשק לחו"ל

471.9 מיליארד דולר

נכסים נטו של המשק בחו"ל

157.8 מיליארד דולר

יתרת ההשקעות הישירות
של תושבי ישראל בחו"ל

99.8 מיליארד דולר

יתרת ההשקעות הישירות
של תושבי חו"ל בישראל

229.9 מיליארד דולר

החוב החיצוני ברוטו

155.9 מיליארד דולר

החוב החיצוני נטו שלילי

209.2 מיליארד דולר

מאזן התשלומים

החשבון השוטף

עודף בחשבון השוטף

20.6 מיליארד דולר

(3.9% מהתמ"ג)

החשבון הפיננסי

השקעות

תושבי ישראל בחו"ל

עלו ב-42.5 מיליארד דולר

השקעות

תושבי חו"ל בישראל

עלו ב-24.7 מיליארד דולר

מאזן התשלומים

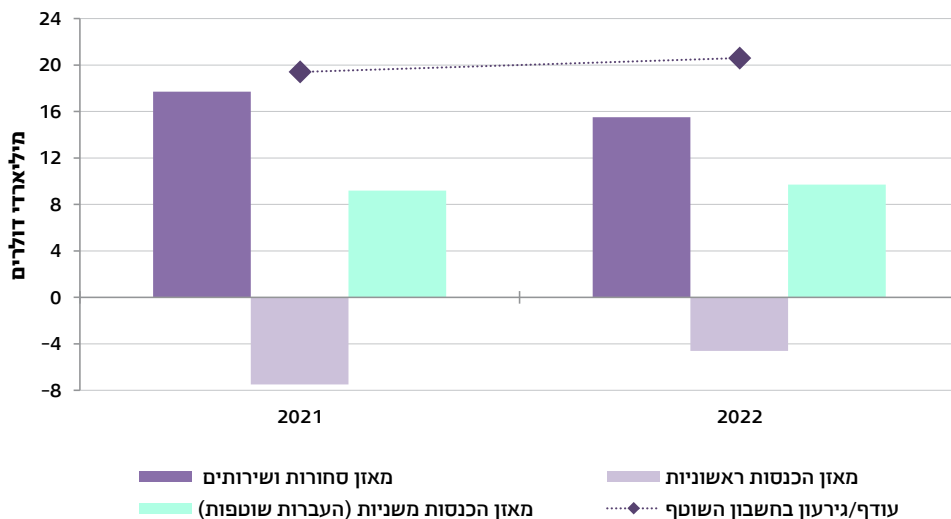
מאזן התשלומים של ישראל מציג את התקבולים ואת התשלומים המועברים במסגרת עסקאות בין-לאומיות בין תושבי ישראל לתושבי חו"ל. מאזן התשלומים מורכב משני חלקים עיקריים - החשבון השוטף והחשבון הפיננסי.

החשבון השוטף

בשנת 2022 הסתכם העודף בחשבון השוטף של מאזן התשלומים ב-20.6 מיליארד דולר. עודף זה הוא ההפרש בין היצוא (סחורות ושירותים) וההכנסות המתקבלות מחו"ל (201.2 מיליארד דולר), לבין היבוא (סחורות ושירותים) וההכנסות המועברות לחו"ל (180.6 מיליארד דולר).

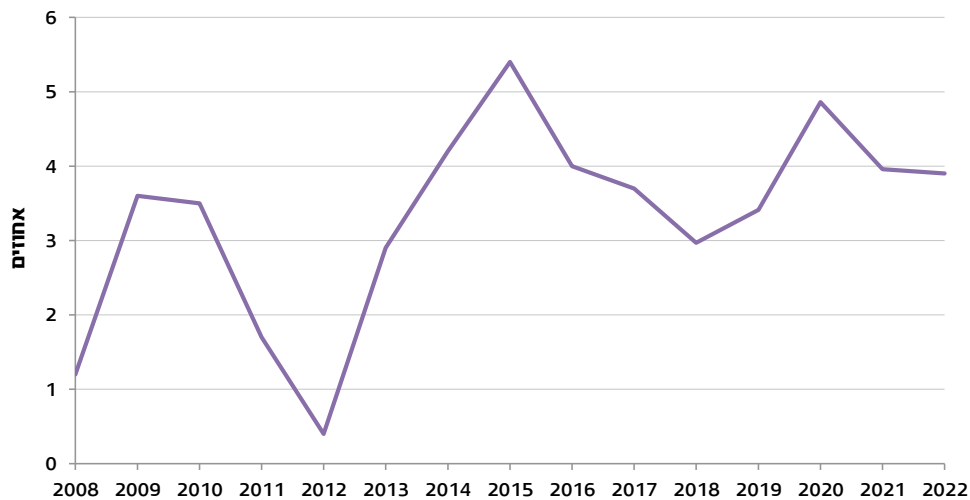
העודף בחשבון השוטף עלה בשנת 2022 בהשוואה לשנת 2021. זאת בעיקר בשל ירידה של 2.9 מיליארד דולר בגירעון של חשבון ההכנסות הראשוניות (הכנסות מהון ועבודה - תשלומי ריבית, דיווידנד, רווחים שלא חולקו ושכר עבודה) ועלייה של 0.5 מיליארד דולר בעודף בחשבון ההכנסות המשניות (העברות שוטפות). העלייה בעודף בחשבון השוטף קווצה באמצעות ירידה של 2.2 מיליארד דולר בעודף בחשבון הסחורות והשירותים.

החשבון השוטף (נטו)
2022-2021

העודף בחשבון השוטף, שהסתכם כאמור ב-20.6 מיליארד דולר, היה 3.9% מהתמ"ג. נתון זה ממשיך את המגמה של עודף במאזן התשלומים מאז שנת 2003. בשנת 2021 היה העודף 19.4 מיליארד דולר (4.0% מהתמ"ג), בשנת 2020 היה העודף 20.0 מיליארד דולר (4.9% מהתמ"ג), ובשנת 2019 - 13.6 מיליארד דולר (3.4% מהתמ"ג).

החשבון השוטף כאחוז מהתמ"ג 2022-2008

החשבון הפיננסי

החשבון הפיננסי מרכז את העסקאות הפיננסיות של תושבי ישראל בחו"ל ושל תושבי חו"ל בישראל. החשבון מחולק לארבעה חשבונות משנה עיקריים, הממוינים לפי סוג השקעה: השקעות ישירות, השקעות בניירות ערך סחירים ובמכשירים פיננסיים נגזרים, השקעות אחרות (הלוואות, פיקדונות, אשראי מסחרי ועוד) ונכסי רזרבה.

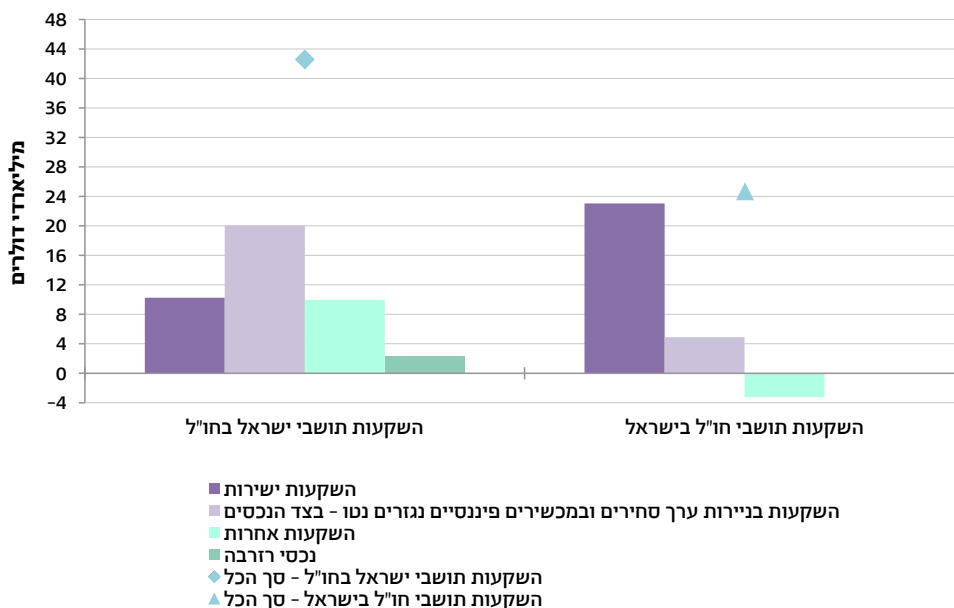
בשנת 2022 ההשקעות של תושבי ישראל בחו"ל עלו ב-42.5 מיליארד דולר, וההשקעות של תושבי חו"ל בישראל עלו ב-24.7 מיליארד דולר.

ההשקעות של תושבי ישראל בחו"ל התקבלו מעלייה של 10.2 מיליארד דולר בהשקעות הישירות, מירידה של 1.7 מיליארד דולר בהשקעות בניירות ערך זרים סחירים, מעלייה של 10.0 מיליארד דולר בהשקעות האחרות, מעלייה של 21.7 מיליארד דולר במכשירים פיננסיים נגזרים (נטו) ומעלייה של 2.3 מיליארד דולר בנכסי הרזרבה.

ההשקעות של תושבי חו"ל בישראל התקבלו מעלייה של 23.0 מיליארד דולר בהשקעות הישירות, מעלייה של 4.9 מיליארד דולר בהשקעות בניירות ערך ישראליים סחירים ומירידה של 3.2 מיליארד דולר בהשקעות האחרות.

החשבון הפיננסי, לפי סוג השקעה

2022

נכסים והתחייבויות של המשק בחו"ל

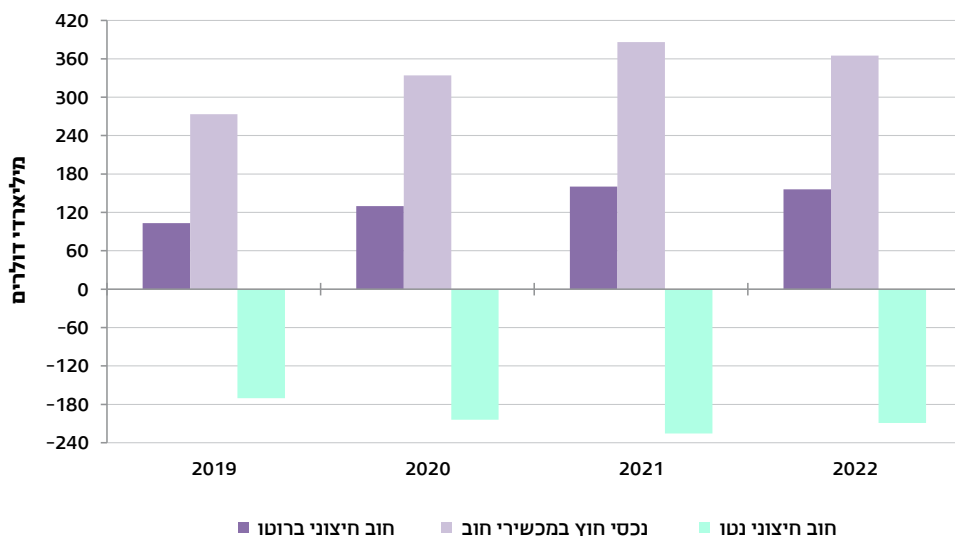
(IIP – International Investment Position)

שווי תיק הנכסים של תושבי ישראל בחו"ל (מלאי ההשקעות הפיננסיות של תושבי ישראל בחו"ל, כולל שינויים בערך הנכסים הנובעים מתנודות בשערי החליפין ובמחירי הנכסים המוחזקים) היה 629.7 מיליארד דולר בסוף דצמבר 2022, קיטון של 64.7 מיליארד דולר לעומת שנת 2021. הקיטון נבע מירידה של 18.8 מיליארד דולר בנכסי הרזרבה, מירידה של 51.3 מיליארד דולר ביתרת ההשקעות בניירות ערך סחירים בחו"ל, מעלייה של 10.0 מיליארד דולר בהשקעות האחרות, מעלייה של 0.5 מיליארד דולר ביתרת ההשקעות הישירות ומירידה של 5.0 מיליארד דולר בהשקעות במכשירים פיננסיים נגזרים (נטו).

יתרת ההתחייבויות של המשק לחו"ל ירדה ב-68.0 מיליארד דולר והסתכמה ב-471.9 מיליארד דולר בשנת 2022. לפיכך, בסוף שנת 2022 סך הנכסים נטו של המשק בחו"ל היה 157.8 מיליארד דולר. החוב החיצוני ברוטו (הלוואות בעלים, אג"ח ושטרות, הלוואות ואשראי מסחרי) בסוף שנת 2022 היה 155.9 מיליארד דולר. עודף הנכסים על ההתחייבויות של המשק בחו"ל במכשירי חוב בלבד (חוב חיצוני נטו שלילי) ירד בשנת 2022 ב-16.4 מיליארד דולר לעומת 2021 ועמד בסוף השנה על 209.2 מיליארד דולר.

נכסים והתחייבויות של המשק בחו"ל

2022-2019

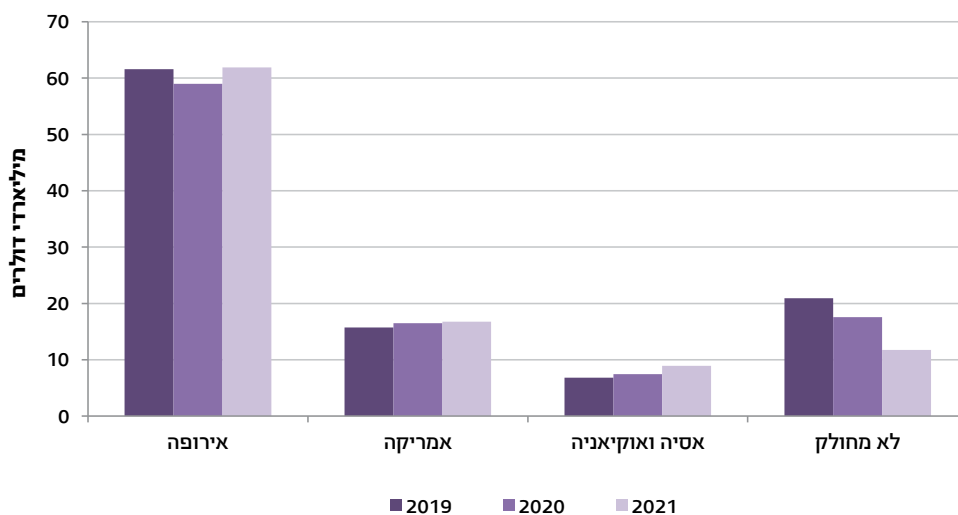

השקעות ישירות

ההשקעות הישירות של תושבי ישראל בחו"ל (OUT) הן השקעות של חברות או פרטים מהארץ בשיעור של 10% ויותר מהון המניות של חברות בחו"ל. ההשקעות הישירות כוללות גם רווחים שנצברו בחברות המוחזקות בחו"ל והלוואות בעלים לחברות אלו.

מתוך יתרת ההשקעות הישירות של תושבי ישראל בחו"ל (OUT) בסוף שנת 2021, 62.3% היו ביבשת אירופה (61.9 מיליארד דולר), ו-16.9% היו ביבשת אמריקה (16.8 מיליארד דולר). יתרות ההשקעות הבולטות היו בהולנד (46.7%), בארצות הברית (12.7%) ובקנדה (3.4%)¹.

יתרת ההשקעות הישירות של תושבי ישראל בחו"ל (OUT), לפי יבשת 2021-2019

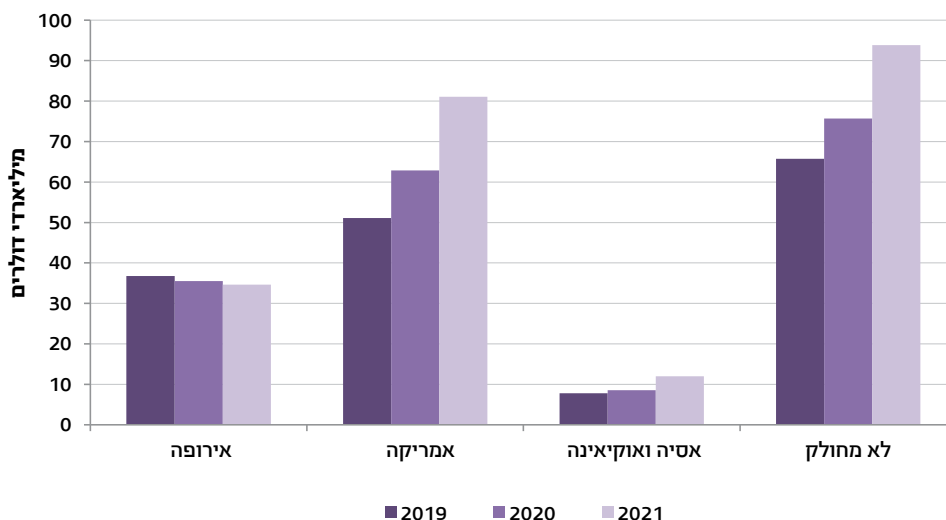

1 ההתפלגות הגאוגרפית מתייחסת למדינה אשר ההשקעות מועברות אליה (המשקיע המיידני), ולא למדינה של ההשקעה הסופית.

ההשקעות הישירות של תושבי חו"ל בישראל (IN) הן השקעות של חברות או פרטים מחו"ל בשיעור של 10% ומעלה מהון המניות של חברות בארץ. ההשקעות הישירות כוללות גם רווחים שנצברו בחברות המוחזקות בישראל והלוואות בעלים לחברות אלו.

מתוך יתרת ההשקעות הישירות של תושבי חו"ל בישראל (IN) בסוף שנת 2021, 36.6% היו מיבשת אמריקה (81.1 מיליארד דולר), ו-15.6% היו מיבשת אירופה (34.6 מיליארד דולר). יתרות ההשקעות הבולטות היו מארצות הברית (23.1%), מהולנד (5.7%) ומלוקסמבורג (3.5%).²

יתרת ההשקעות הישירות של תושבי חו"ל בישראל (IN), לפי יבשת 2021-2019

2 ההתפלגות הגאוגרפית מתייחסת למדינה אשר ההשקעות מגיעות ממנה (המשקיע המידי), ולא למדינה של המשקיע הסופי.

פעילות חברות רב-לאומיות זרות (חברות IN)

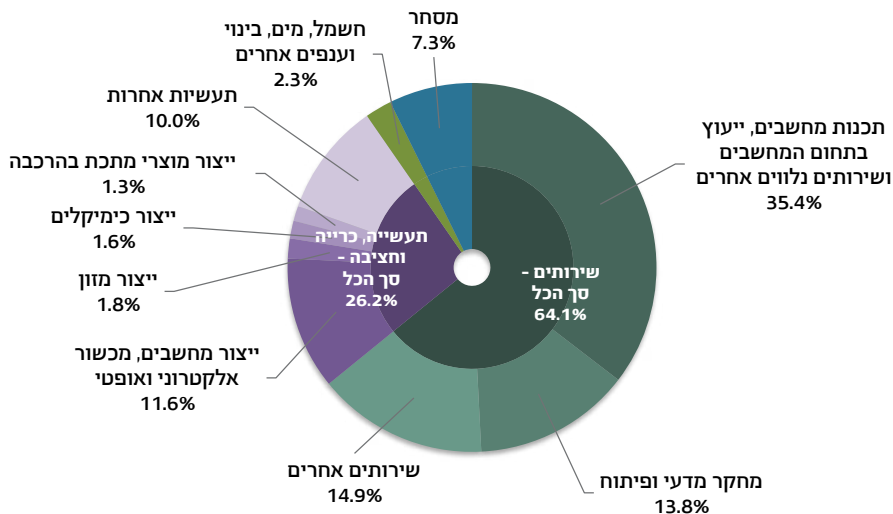
פעילות כלכלית של חברות רב-לאומיות משתקפת בתחומי המסחר הבין-לאומי, ההשקעות הפיננסיות, העברת הידע וחלוקת הייצור בין מדינות.

חברות רב-לאומיות זרות (חברות IN) הן חברות ישראליות אשר מוקמות או נרכשות על ידי חברות אם זרות.

התמורה לעבודת שכירים בחברות IN בשנת 2021 הסתכמה ב-64.6 מיליארד ש"ח - 12.7% מהתמורה במגזר העסקי. התמורה לעבודת שכירים בחברות מענפי ההייטק הסתכמה ב-40.9 מיליארד ש"ח - 63.3% מסך התמורה לעבודת שכירים בחברות IN.

התמורה לעבודת שכירים בענפי השירותים הייתה 64.1% מכלל התמורה לעבודת שכירים, ובענפי התעשייה, הכרייה והחציבה היא הייתה 26.2%. התמורה לעבודת שכירים הגבוהה ביותר שולמה בחברות הפועלות בענפי תכנות מחשבים, ייעוץ בתחום המחשבים ושירותים נלווים אחרים (35.4%) ובענפי מחקר מדעי ופיתוח (13.8%).

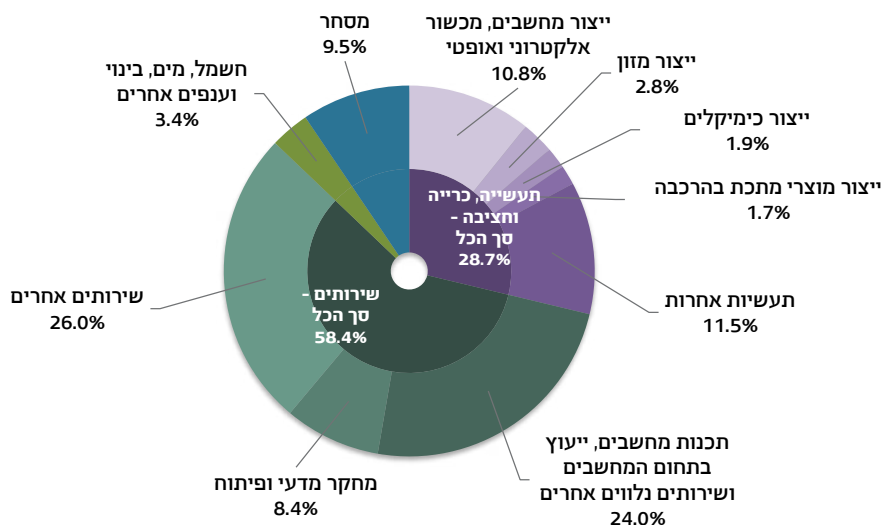
תמורה לעבודת שכירים בחברות רב-לאומיות זרות (חברות IN), לפי ענף כלכלי (ענפים נבחרים) 2021

מספר משרות השכיר בחברות IN בשנת 2021 הסתכם ב-270.4 אלף - 10.2% מהמשרות במגזר העסקי. מספר משרות השכיר בחברות מענפי ההייטק הסתכם ב-124.1 אלף - 45.9% מסך משרות השכיר בחברות IN.

משרות השכיר בענפי השירותים היו 58.4% מכלל משרות השכיר בחברות IN, ובענפי התעשייה, הכרייה והחציבה הן היו 28.7%.

משרות שכיר בחברות רב-לאומיות זרות (חברות IN), לפי ענף כלכלי (ענפים נבחרים) 2021

התמורה הממוצעת למשרת שכיר בחברות IN בשנת 2021 הייתה 238.8 אלף ש"ח, ואילו התמורה הממוצעת למשרת שכיר בחברות מענפי ההייטק הייתה 329.5 אלף ש"ח.

תמורה ממוצעת למשרת שכיר בחברות רב-לאומיות זרות (חברות IN),
לפי ענף כלכלי (ענפים נבחרים)

2021

תמורה ממוצעת למשרת שכיר בחברות IN (אלפי ש"ח)	ענף כלכלי (סדר)	סמל
238.8	סך הכל	
329.5	ענפי הייטק	
355.9	שירותים מקצועיים, מדעיים וטכניים	M
346.5	מידע ותקשורת	J
217.7	תעשייה; כרייה וחציבה	B-C
184.5	מסחר סיטוני וקמעוני ותיקון כלי רכב מנועיים	G
87.9	שירותי ניהול ותמיכה	N

[למילון המונחים](#)

[לנתוני התרשימים](#)

[ללוחות השנתיים - חשבונות בין-לאומיים](#)

[לעמוד הנושאי - חשבונות בין-לאומיים](#)

13 יבוא ויצוא סחורות ושירותים

נתוני היבוא והיצוא מציגים את הסחר הבין-לאומי בסחורות (מוצרים מוחשיים) ובשירותים (מוצרים לא-מוחשיים) בין תושבי ישראל לבין תושבי מדינות אחרות. השינויים בנתונים הללו, מקום המדינה, משקפים את תהליכי הגלובליזציה ואת התמורות שחלו עם השנים במבנה המשק הישראלי ובעולם כולו.

הנתונים כוללים מידע על מאזן הסחר בסחורות ובשירותים ועל ערך היבוא והיצוא שלהם, וכן על מדדי מחירים של יבוא ויצוא של סחורות. כמו כן, מוצגים פילוחים של הנתונים לפי סוגי הסחורות והשירותים, לפי ענפי כלכלה ולפי מדינות.

במקומות שבהם נתוני הסחורות והשירותים מוצגים יחד, הם מותאמים להגדרות מאזן התשלומים וכוללים גם את היבוא הביטחוני, הסחר עם הרשות הפלסטינית, תדלוק אוניות ומטוסים בחו"ל, סחורות שנמכרו בחו"ל ולא עברו את גבולות המדינה ועוד. במקומות שבהם נתוני הסחורות מוצגים בנפרד, הם אינם מותאמים למאזן התשלומים.

הנתונים מתקבלים מרשות המסים ומסקרי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

נתונים נבחרים, 2022

מאזן הסחר בסחורות ובשירותים (נתונים מנוכי עונתיות)

העודף המסחרי	סך הייצוא של סחורות ושירותים	סך היבוא של סחורות ושירותים
15.5 מיליארד דולר	166.5 מיליארד דולר	151.0 מיליארד דולר

ערך היבוא והיצוא של סחורות ושירותים

סחורות (לפי סטטיסטיקה של סחר חוץ)

סך הייצוא (ברוטו)		
72.6 מיליארד דולר:		
תעשייה, כרייה וחציבה	חקלאות, ייעור ודיג	אחר
69.9 מיליארד דולר	1.1 מיליארד דולר	1.6 מיליארד דולר
סך היבוא (ברוטו)		
107.8 מיליארד דולר:		
תשומות לייצור	מוצרי צריכה	נכסי השקעה
66.7 מיליארד דולר	25.4 מיליארד דולר	15.7 מיליארד דולר

שירותים

סך הייצוא	סך היבוא
86.6 מיליארד דולר	45.0 מיליארד דולר

מאזן הסחר בסחורות ובשירותים

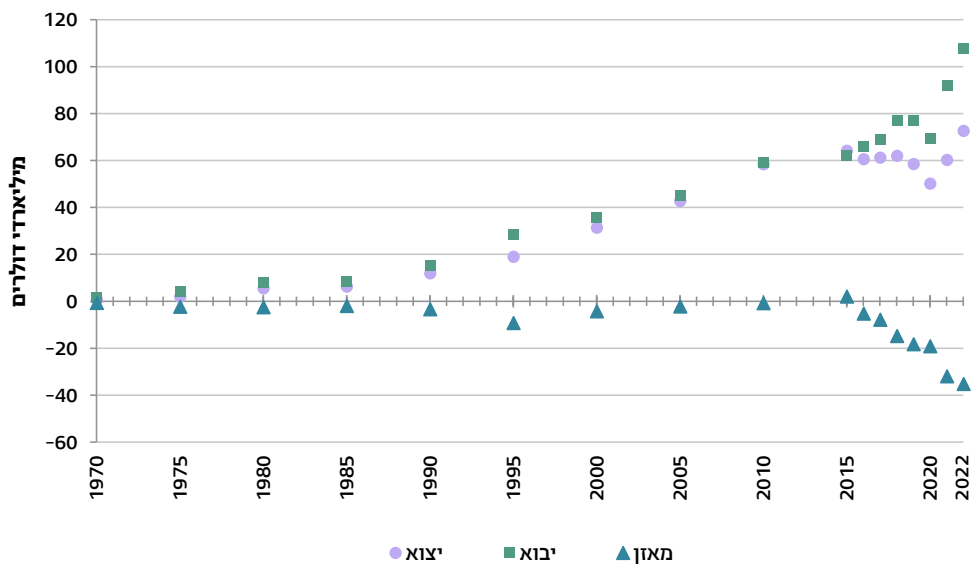
בשנת 2022 הסתכם היבוא של סחורות ושירותים ב-151.0 מיליארד דולר, והיצוא שלהם - ב-166.5 מיליארד דולר (68.0 מיליון דולר בשנת 1952). העודף המסחרי, שמשמעותו כי היצוא גבוה מהיבוא, הסתכם ב-15.5 מיליארד דולר.

ערך היבוא והיצוא של סחורות ושירותים

סחורות (לפי הסטטיסטיקה של סחר חוץ)

בשנת 2022 הסתכם יצוא הסחורות ב-72.6 מיליארד דולר (ברוטו), עלייה של 20.6% לעומת שנת 2021, ויבוא הסחורות - ב-107.8 מיליארד דולר (ברוטו), עלייה של 16.9% לעומת שנת 2021. בסחר בסחורות נרשם גירעון של 35.2 מיליארד דולר, בהמשך לגירעון של 32.0 מיליארד דולר בשנת 2021.

התפתחות הסחר הבין-לאומי בסחורות שנים נבחרות

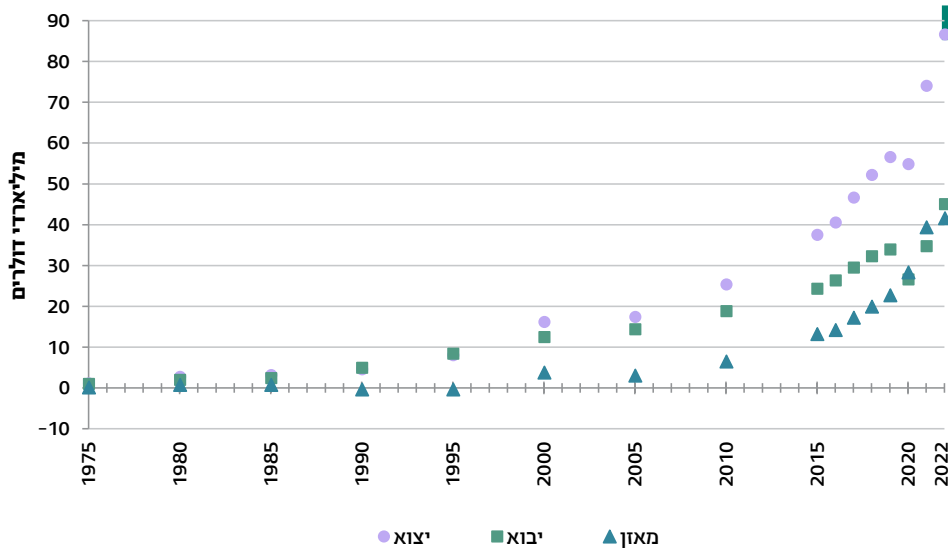

שירותים

בשנת 2022 הסתכם יצוא השירותים ב-86.6 מיליארד דולר, ויבוא השירותים - ב-45.0 מיליארד דולר. העודף בחשבון השירותים היה 41.6 מיליארד דולר, לעומת 39.3 מיליארד דולר בשנת 2021.

התפתחות הסחר הבין-לאומי בשירותים שנים נבחרות

מדדי מחירים של יבוא ויצוא של סחורות

הסחר הבין-לאומי משתקף גם בתנודות המחירים (בדולר ארה"ב) של היבוא והיצוא של סחורות. בשנת 2022 הייתה הרעה של 3.8% במדד תנאי הסחר (היחס בין מדדי המחירים של יצוא הסחורות לבין מדדי המחירים של יבוא הסחורות).

בשנים 2015-2022 עלו מחירי יבוא הסחורות ב-22.9%. ב-2022 נמשכה עליית מחירים עולמית בחומרי אנרגיה, והיא השפיעה על עליות במדדי המחירים של היבוא והיצוא של סחורות.

יבוא ויצוא של סחורות, לפי ייעוד כלכלי ולפי ענף כלכלי (לפי הסטטיסטיקה של סחר חוץ)

השינויים ביבוא וביצוא של סחורות לאורך השנים, הן לפי ייעוד כלכלי הן לפי ענף כלכלי, משקפים את התפתחות ענפי המשק ואת הביקושים בארץ ובחו"ל.

יבוא סחורות

הרכב יבוא הסחורות השתנה לאורך השנים, אך אפשר לראות כי אחוז העלייה ביבוא תשומות לייצור גבוה מאחוז העלייה ביבוא מוצרי צריכה ונכסי השקעה. בשנת 2022 היה יבוא תשומות לייצור 61.9% מכלל יבוא הסחורות (מתוכן 9.4% יהלומים ו-21.7% חומרי אנרגיה), יבוא מוצרי צריכה - 23.5% ויבוא נכסי השקעה 14.6%. 1.3% היה יבוא של אוניות ומטוסים. לעומת זאת, בשנת 1950 יבוא תשומות לייצור (כולל יהלומים וחומרי אנרגיה) היה 47.5% בלבד מכלל יבוא הסחורות, יבוא מוצרי צריכה - 25.4% ויבוא נכסי השקעה - 27.1%.

יבוא סחורות, לפי ייעוד כלכלי שנים נבחרות

מיליוני דולרים

2022	2000	1950	ייעוד כלכלי
25,363.7	4,449.0	76.7	מוצרי צריכה
45,944.6	14,835.7	112.0	תשומות לייצור (ללא יהלומים וחומרי אנרגיה)
14,235.3	5,958.3	55.5	נכסי השקעה (ללא אוניות ומטוסים)
14,461.5	3,497.9	22.4	חומרי אנרגיה
6,290.9	6,746.3	22.4	יהלומים

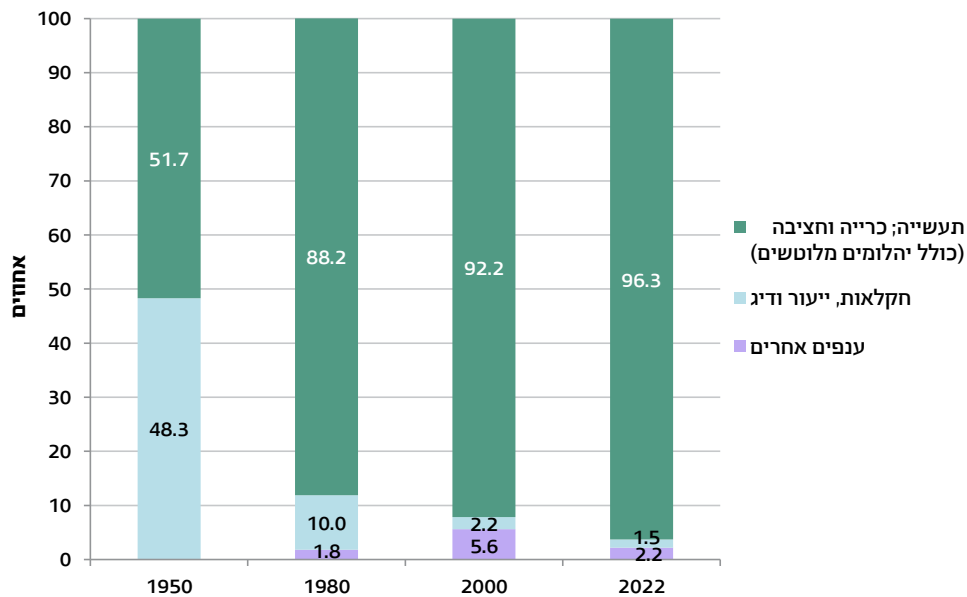

יצוא סחורות

הרכב יצוא הסחורות לפי ענף כלכלי מראה שהעלייה הגדולה ביותר נרשמה בחלקו של היצוא התעשייתי (כולל כרייה וחציבה; כולל יהלומים מלוטשים), שהיה 96.3% מכלל יצוא הסחורות בשנת 2022 לעומת 51.7% בשנת 1950. היצוא בענף ייצור מחשבים, מכשור אלקטרוני ואופטי היה 24.3% מכלל היצוא התעשייתי (לא כולל כרייה וחציבה).

הירידה הגדולה ביותר הייתה בחלקו של היצוא החקלאי (חקלאות, ייעור ודיג), שהיה 1.5% בלבד מכלל יצוא הסחורות בשנת 2022 (48.3% בשנת 1950). יצוא היהלומים מכלל יצוא הסחורות היה 15.0% (25.0% בשנת 1950). רוב היצוא הנכלל בענפים אחרים הוא לכריית מינרלים לכימיקלים ולדשנים.

יצוא סחורות, לפי ענף כלכלי שנים נבחרות

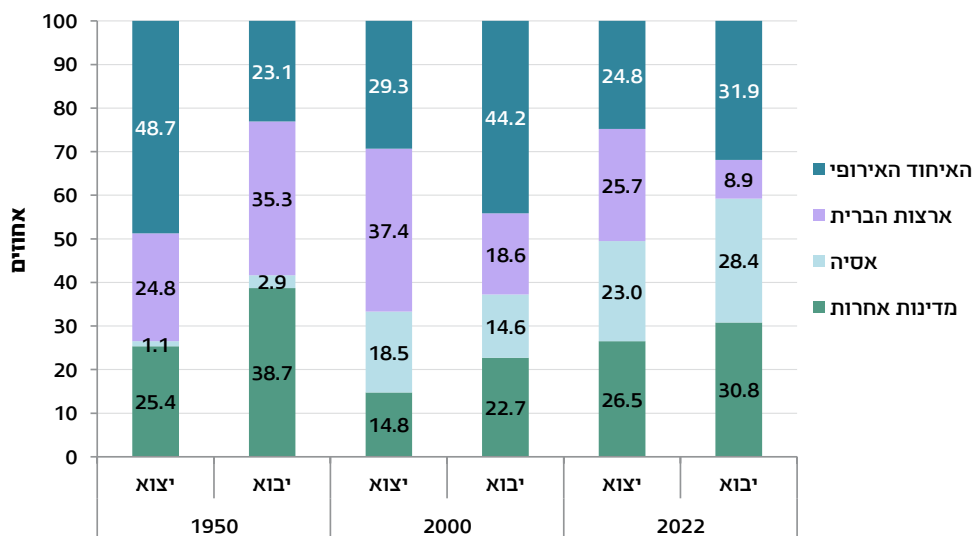

יבוא ויצוא של סחורות, לפי מדינות (לפי הסטטיסטיקה של סחר חוץ)

גם בשנת 2022 היו מדינות אירופה השותפות העיקריות בסחר בסחורות עם ישראל - 46.8% מהיבוא ו-35.9% מהיצוא.

בשנת 2022 יבוא הסחורות ממדינות אסיה עלה ב-20.4%, בהמשך לעלייה של 41.7% בשנת 2021. בשנים 2000-2022 עלה יבוא הסחורות מארצות הברית ב-45.0%, ויצוא הסחורות אליה עלה ב-58.7%. הסחר ביהלומים הוא חלק ניכר מהסחר בסחורות. בשנת 2022 מכלל יצוא היהלומים היה לארצות הברית.

יבוא ויצוא של סחורות, לפי מדינות וגושי מדינות שנים נבחרות

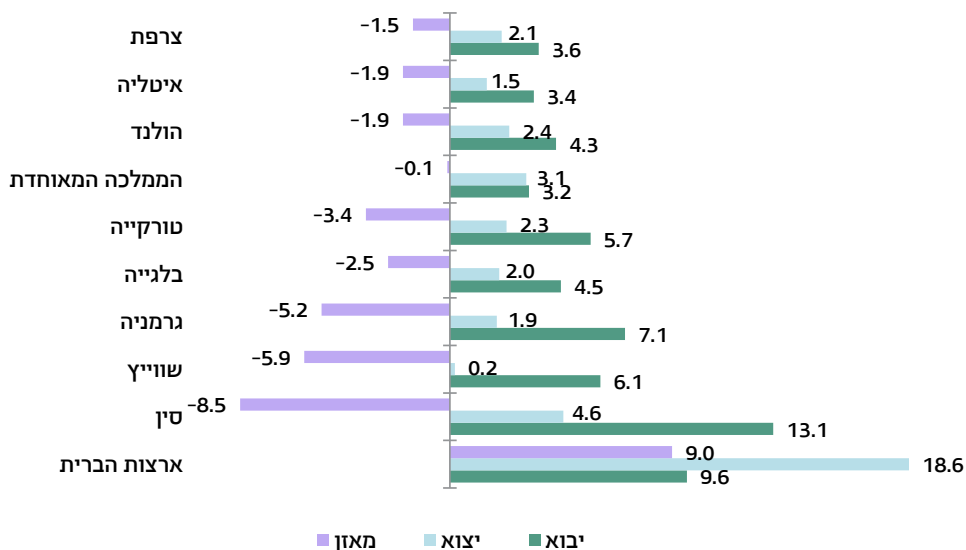

נתוני הסחר בסחורות לפי מדינות מראים שהסחר עם ארצות הברית הוא רכיב עיקרי, הן ביבוא הן ביצוא. העודף המסחרי עם ארצות הברית הסתכם בשנת 2022 ב-9.0 מיליארד דולר. הגדול ביותר בשנת 2022 היה בסחר עם סין - 8.5 מיליארד דולר.

יבוא, יצוא ומאזן בסחר הסחורות, לפי מדינות נבחרות

2022

מיליארדי דולרים

[למילון המונחים](#)

[לנתוני התרשימים](#)

[ללוחות השנתיים - יבוא ויצוא סחורות ושירותים](#)

[לעמוד הנושאי - יבוא ויצוא סחורות ושירותים](#)

14 כספים והון

נתוני שוק הכספים כוללים נכסים והתחייבויות של הציבור (פרטים ותאגידים) ושל התאגידים הבנקאיים, ויש להם חשיבות רבה בהצגת מצבה הכלכלי של מדינת ישראל. הנכסים וההתחייבויות של הציבור מוצגים לפי בסיס הצמדה (לא צמודים, צמודים למדד המחירים לצרכן, צמודים או נסחרים במטבע חוץ), תקופת החזקה (קצרה, בינונית או ארוכה) וסוג (פיקדונות, איגרות חוב, מניות, תוכניות חיסכון וכו').

למערכת הבנקאות תפקיד מרכזי בכלכלת המשק. הציבור מפקיד את עיקר חסכונויותו הכספיים בבנקים, וכספים אלו משמשים את הבנקים, בין היתר, למתן האשראי הדרוש לעסקים ולמשקי הבית.

נתוני שוק ההון מרכזים ערכי שוק ומדדי ניירות ערך סחירים בבורסה. נתוני הבורסה הרב-שנתיים מציגים תמונה כוללת של התפתחות שוק ההון בישראל על פני שנים. הנתונים מתקבלים מבנק ישראל ומהבורסה לניירות ערך בע"מ.

נתונים נבחרים, 2022

שוק ההון

סך גיוס ההון באמצעות הבורסה לניירות ערך
כ-64 מיליארד ש"ח

ערך השוק של איגרות החוב
הרשומות בבורסה (ללא מק"מ)
כ-957 מיליארד ש"ח

ערך השוק של מניות וניירות ערך
בני המרה (המירים) הרשומים בבורסה
כ-949 מיליארד ש"ח

שוק הכספים

סך הנכסים הכספיים בידי הציבור
כ-4,884 מיליארד ש"ח

שיעור הנכסים צמודי המדד
מסך הנכסים הכספיים בידי הציבור
במגמת ירידה לאורך השנים
מ-52.6% בשנת 1995
ל-25.3% בשנת 2022

סך האשראי לציבור
באמצעות התאגידים הבנקאיים המסחריים
כ-2,083 מיליארד ש"ח

תפוקת התאגידים הבנקאיים
כ-62 מיליארד ש"ח

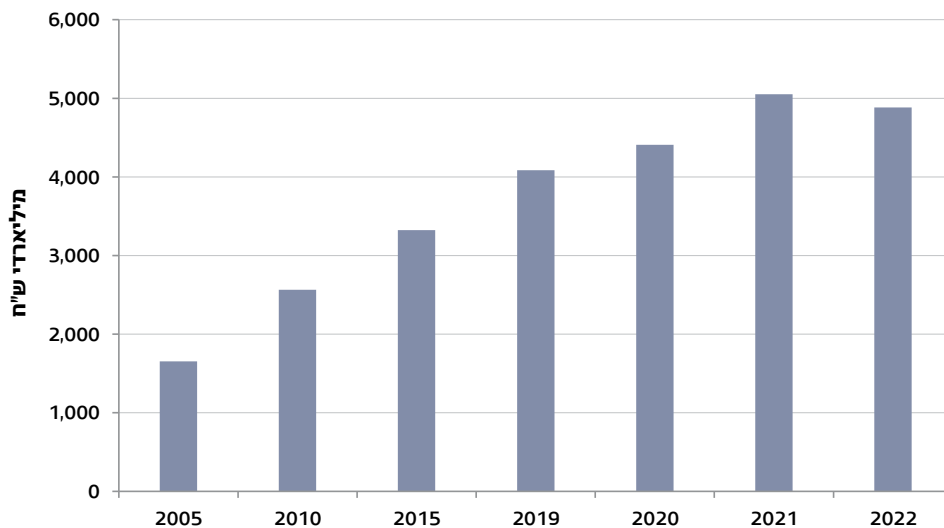

שוק הכספים

הנכסים הכספיים בידי הציבור כוללים מזומנים, פיקדונות עובר ושב, פיקדונות אחרים, איגרות חוב, מניות, תוכניות חיסכון, קרנות השתלמות, קרנות גמל, פיצויים ופנסיה, ביטוחי חיים והשקעות של תושבי ישראל בחו"ל.

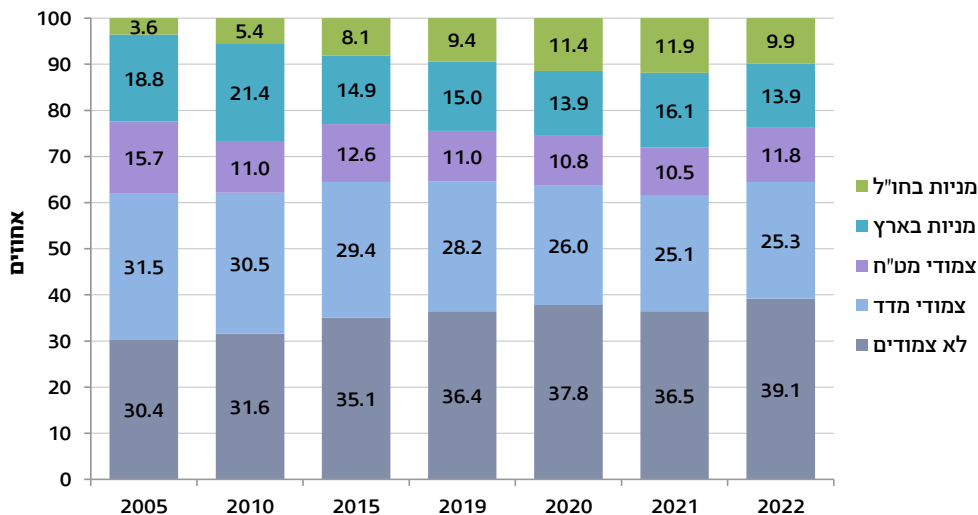
בשנת 2022 הסתכמו הנכסים הכספיים שבידי הציבור בכ-4,884 מיליארד ש"ח, ירידה של 3.3% לעומת שנת 2021. בכך נבלמת מגמת העלייה בסך הנכסים הכספיים במשך השנים.

נכסים כספיים בידי הציבור שנים נבחרות

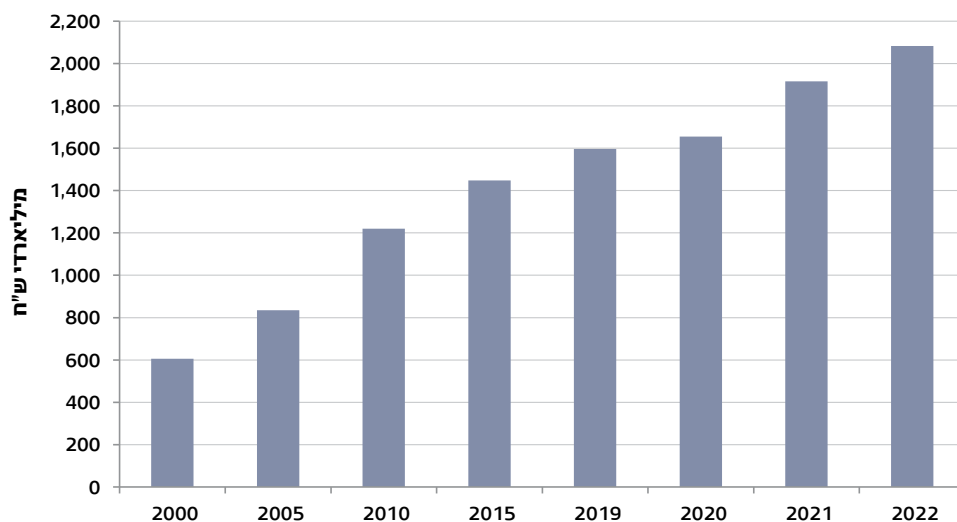
הרכב תיק הנכסים הכספיים לפי בסיס הצמדה (לא צמודים, צמודי מדד וצמודי מט"ח) וסוג נכסים (מניות בארץ ומניות בחו"ל) לא השתנה באופן ניכר בשנים האחרונות. אחוז הנכסים צמודי המדד ירד בהדרגה מ-52.6% בשנת 1995 ל-25.3% בשנת 2022.

תיק הנכסים הכספיים, לפי בסיס הצמדה שנים נבחרות

האשראי לציבור באמצעות התאגידים הבנקאיים המסחריים (הכוללים את כל החברות שבדוחות המאוחדים שלהם) נמצא במשך השנים במגמת עלייה. בשנת 2022 היה האשראי כ-2,083 מיליארד ש"ח, עלייה של 8.7% לעומת שנת 2021. בשנת 1995 הסתכם האשראי לציבור בכ-166 מיליארד ש"ח.

אשראי לציבור באמצעות תאגידים בנקאיים מסחריים שנים נבחרות

רוב האשראי הבנקאי בשנת 2022, כמו בשנים קודמות, ניתן לאנשים פרטיים (40.5%), לענף הבינוי והנדל"ן (23.0%) ולענף השירותים הפיננסיים (10.8%).

האשראי לציבור באמצעות המוסדות הבנקאיים (בנקים מסחריים ובעבר גם בנקים למשכנתאות) הסתכם בשנת 2022 בכ-1,317 מיליארד ש"ח, לעומת כ-1,158 מיליארד ש"ח בשנת 2021 (עלייה של 13.8%).

לתפוקת ענף הבנקים שני רכיבים עיקריים: שירותי תיווך פיננסי הנמדדים באופן עקיף (Fisim) והכנסות מעמלות תפעוליות. בשנת 2022 הסתכמה תפוקת התאגידים הבנקאיים בכ-62 מיליארד ש"ח, לעומת כ-51 מיליארד ש"ח בשנת 2021 (עלייה של 21.8%). הערך המוסף הגולמי של התאגידים הבנקאיים הסתכם בכ-55 מיליארד ש"ח בשנת 2022, לעומת כ-44 מיליארד ש"ח בשנת 2021 (עלייה של 24.5%).

שוק ההון

בשנת 2022 ערך השוק של איגרות החוב הרשומות בבורסה (לא כולל מק"מ) היה כ-957 מיליארד ש"ח, ירידה של 12.1% לעומת שנת 2021. ערך השוק של איגרות החוב עמד על כ-49 מיליארד ש"ח בשנת 1990, ומאז ועד שנת 2021 הוא נמצא במגמת עלייה.

בשנת 2022 ערך השוק של מניות וניירות ערך בני המרה (המירים) הרשומים בבורסה היה כ-949 מיליארד ש"ח, לעומת כ-1,125 מיליארד ש"ח בשנת 2021 (ירידה של 15.7%).

ערך שוק של מניות וניירות ערך בני המרה (המירים) הרשומים בבורסה 2022-1996

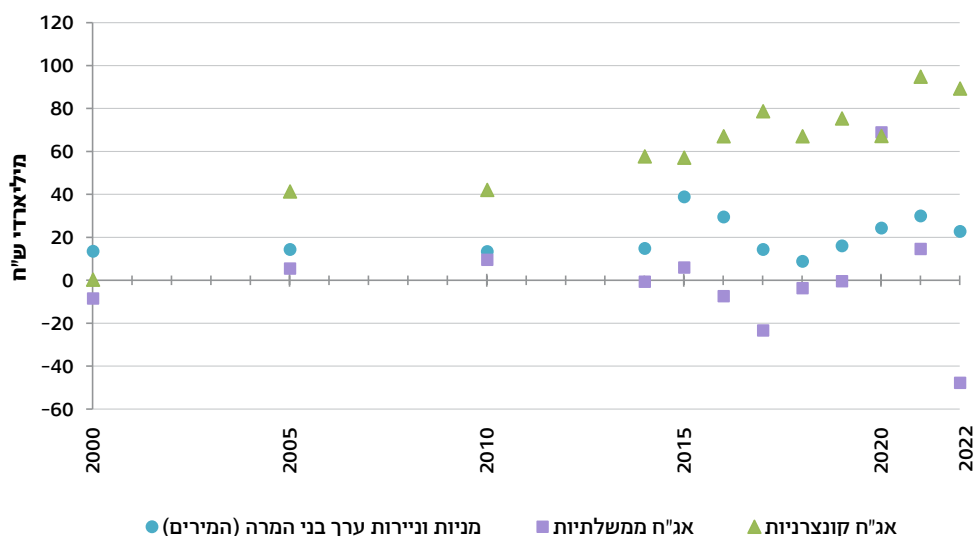
גיוס הון באמצעות הבורסה כולל הנפקות, הקצאות פרטיות, מימוש אופציות ואיגרות חוב להמרה של חברות שאינן רשומות למסחר בבורסה. בשנת 2022 הסתכם גיוס ההון באמצעות הבורסה בכ-64 מיליארד ש"ח.

בשנת 2022 גיוס ההון באמצעות הנפקת איגרות חוב קונצרניות הסתכם בכ-89 מיליארד ש"ח, ירידה של 5.9% לעומת שנת 2021. בשנים 2017-2021 גיוס הון באמצעות הנפקת איגרות חוב קונצרניות היה כ-79-95 מיליארד ש"ח בשנה.

בשנת 2022 חלה ירידה של כ-7 מיליארד ש"ח (ירידה של 24.3% לעומת שנת 2021) בגיוס הון באמצעות מניות וניירות ערך בני המרה (המירים). גיוס הון באמצעות מניות והמירים היה במגמת ירידה בשנים 2015-2018, ובשנים 2019-2021 חלה בו עלייה.

גיוס הון באמצעות הנפקות נטו (בניכוי פדיונות) של איגרות חוב ממשלתיות הסתכם בשנת 2022 בכ--47.8 מיליארד ש"ח (לעומת כ-14.6 מיליארד ש"ח בשנת 2021).

גיוס הון באמצעות הבורסה, לפי סוג נייר ערך שנים נבחרות

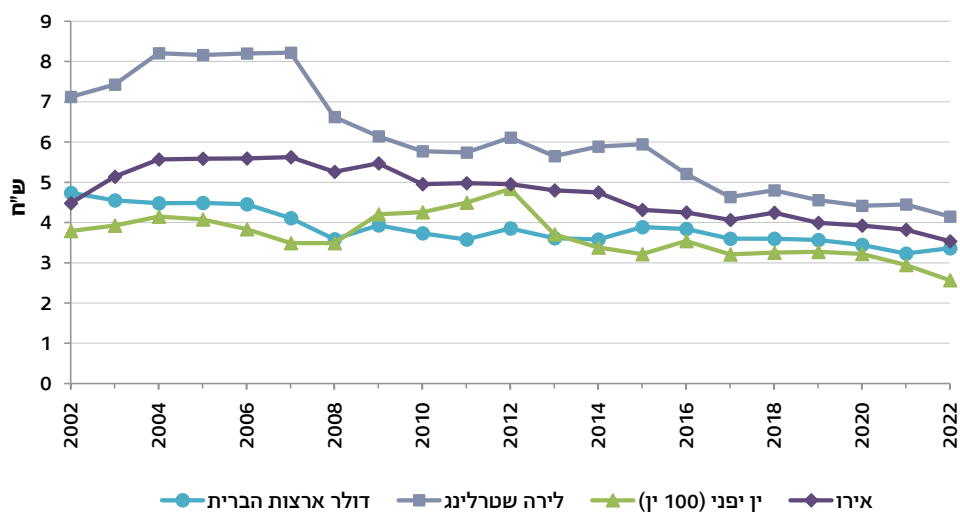
שערי חליפין

הכלכלה הגלובלית וההיקף הנרחב של המסחר והתיירות הבין-לאומיים מכתבים שימוש גדל והולך במטבע זר.

לשערי החליפין של השקל החדש מול מטבעות נבחרים בעולם חשיבות רבה בעקבות תהליכי הגלובליזציה בעולם כולו ובישראל בפרט.

בשנים 1990-2005 נצפתה מגמת עלייה בשערי החליפין של רוב המטבעות. משנת 2016 אפשר לראות מגמת התייצבות וירידה קלה בשערי החליפין.

שערי חליפין יציגים ממוצעים⁽¹⁾ של מטבעות חוץ
2022-2002

(1) ממוצעים שנתיים, מחושבים מהשערים הממוצעים החודשיים.

[למילון המונחים](#)

[לנתוני התרשימים](#)

[ללוחות השנתיים - כספים והון](#)

[לעמוד הנושאי - כספים והון](#)

המידע על אוכלוסיית העסקים במשק הישראלי כולל אומדנים כספיים, נתונים דמוגרפיים ומדדים שונים על עסקים, המאפשרים לאפיין את מבנה המשק הישראלי ואת הפעילות בענפי הכלכלה. מוצגים נתונים על עסקים פעילים במשק; נתוני פדיון שנתיים בכלל ענפי הכלכלה וברשתות השיווק; רכישות של צרכנים פרטיים בכרטיסי אשראי; נתונים כספיים של עסקים, המבוססים על סקר ענפי הכלכלה (חשבון הייצור והחשבון המאזני); מידע על מגמות בעסקים. הנתונים מתקבלים מסקרי עסקים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה וממקורות מינהליים.

נתונים נבחרים, 2022

חשבון הייצור במגזר העסקי (2020)

משרות
כ-2,877 אלף

ערך מוסף גולמי
כ-764 מיליארד ש"ח

תמורה למשרות
כ-448 מיליארד ש"ח

החשבון המאזני במגזר העסקי (2020)

סך כל הנכסים בענפי הכלכלה
כ-3,329 מיליארד ש"ח

עלייה של 1.2%
לעומת שנת 2019

פדיון

סך הפדיון של העוסקים במשק
(ללא יהלומים)
כ-2,862 מיליארד ש"ח

רשתות שיווק

מדד סך הפדיון (מכירות)
של רשתות השיווק
עלה ב-0.2%
לעומת שנת 2021

רכישות של צרכנים פרטיים בכרטיסי אשראי

מזון ומשקאות
14.8%

מוצרי תעשייה
16.9%

שירותים
21.1%

מוצרים ושירותים אחרים
47.2%

מדד ערך הרכישות של צרכנים
פרטיים בכרטיסי אשראי
עלה ב-5.9%
לעומת שנת 2021

עסקים פעילים

עסקים פעילים במגזר העסקי
ובמגזר הלא-עסקי
כ-684,150

לידות עסקים
כ-57,700

(8.4% מכלל
העסקים הפעילים)

מיתות עסקים (2020)
כ-32,900

(5.3% מכלל
העסקים הפעילים)

האחוז הגבוה ביותר של
מיתות עסקים היה
בענף שירותי האירוח והאוכל
8.3%

הנתונים הדמוגרפיים על עסקים מבוססים על מרשם העסקים, אשר הוקם בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בשנת 2003 ומתעדכן באופן קבוע. המרשם מתבסס על איחוד קובץ העוסקים של מע"מ וקובץ המעסיקים של המוסד לביטוח לאומי, והוא משמש מסגרת לדגימת סקרי העסקים. האומדנים הכספיים, הנתונים הדמוגרפיים והמדדים השונים על עסקים מאפשרים לאפיין את מבנה המשק ואת הפעילויות בענפי הכלכלה השונים ולעקוב אחריהם. נתוני עסקים משמשים משרדי ממשלה, קובעי מדיניות ומכוני מחקר, והם מדווחים בין השאר גם לגופים בין-לאומיים (כגון ה-OECD).

נתוני העסקים המוצגים בנושא זה מעודכנים לשנה הקלנדרית האחרונה שהסתיימה, למעט נתוני חשבון הייצור והחשבון המאזני במגזר העסקי, שבהם מסתמכים בעיקר על הדוחות הכספיים השנתיים (כפי שהתקבלו ברשויות המס).

בחלק מסקרי העסקים מופקים ומפורסמים גם מדדים ברמה חודשית (מדדי פדיון, מדדי רשתות שיווק, מדדי כרטיסי אשראי, מגמות בעסקים וכן מדדים בתעשייה), המשמשים אינדיקטורים עדכניים מובילים לקובעי המדיניות הכלכלית במשק.

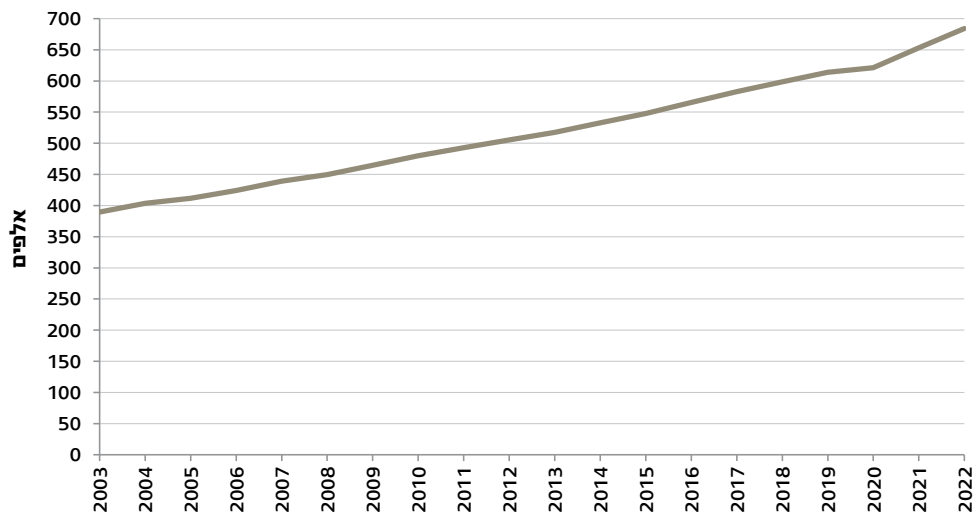
המידע בנושא עסקים מוצג על פי הסיווג האחד של ענפי הכלכלה 2011 (פרסום טכני מס' 80 בהוצאת הל"מ"ס), כדלהלן:

שם הענף	סדר
חקלאות, ייעור ודיג	A
כרייה וחציבה	B
תעשייה	C
אספקת חשמל	D
אספקת מים, שירותי ביוב וטיהור וטיפול בפסולת	E
בינוי	F
מסחר סטוני וקמעוני ותיקון כלי רכב מנועיים	G
שירותי תחבורה, אחסנה, דואר ובלדרות	H
שירותי אירוח ואוכל	I
מידע ותקשורת	J
שירותים פיננסיים ושירותי ביטוח	K
פעילויות בנדל"ן	L
שירותים מקצועיים, מדעיים וטכניים	M
שירותי ניהול ותמיכה	N
מינהל מקומי, ציבורי וביטחון וביטוח לאומי	O
חינוך	P
שירותי בריאות, רווחה וסעד	Q
אמנות, בידור ופנאי	R
שירותים אחרים	S
משקי בית כמעסיקים; משקי בית המייצרים מגוון טובין ושירותים לשימוש עצמי	T
ארגונים וגופים חוץ-מדינתיים	U

דמוגרפיה של עסקים פעילים במשק

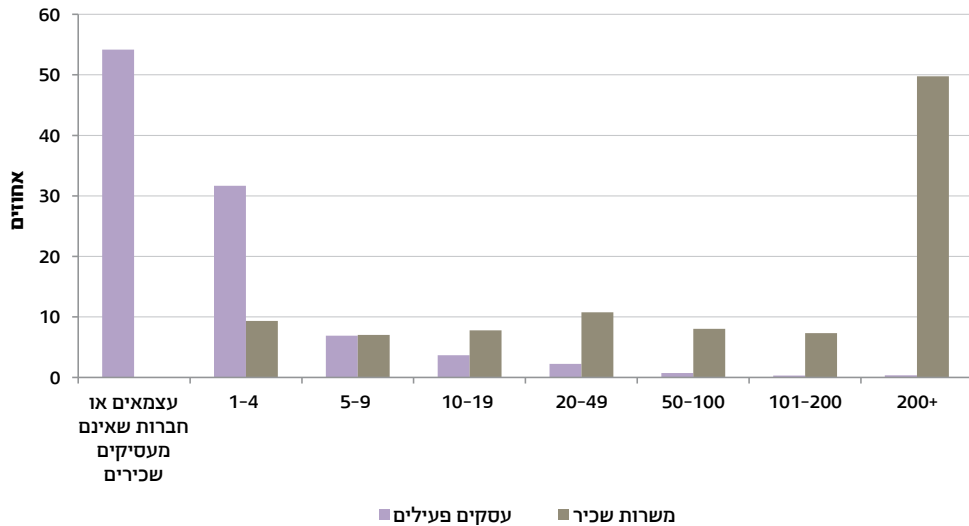
בשנת 2022 היו בישראל כ-684,150 עסקים פעילים (במגזר העסקי ובמגזר הלא-עסקי). קצב הגידול במספר העסקים בשנים 2003-2022 היה 3.8% לשנה.

עסקים פעילים במשק 2022-2003

ב-54.2% מהעסקים הפעילים בשנת 2022 לא הועסקו שכירים. בכ-313,600 עסקים הועסקו שכירים, מהם ב-69.1% היו עד 4 משרות שכיר, וב-92.1% - עד 19 משרות שכיר (כולל). מכלל העסקים המעסיקים במשק, אחוז העסקים שבהם יותר מ-100 משרות שכיר היה 1.4% בלבד, אך עובדיהם הועסקו ב-57.1% מכלל המשרות במשק.

עסקים פעילים ומשרות שכיר, לפי משרות שכיר (קבוצת גודל)⁽¹⁾
2022

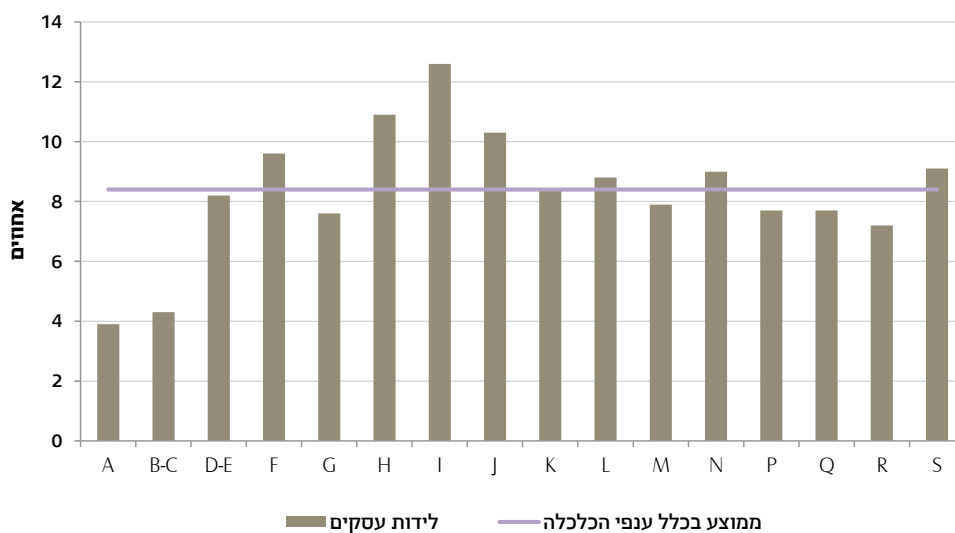

(1) קבוצת הגודל של משרות השכיר מתקבלת מסך המשרות בשנה מחולק במספר חודשי הפעילות של העסק.

בשנת 2022 נולדו כ-57,700 עסקים, שהם 8.4% מכלל העסקים הפעילים במשק, אחוז זה ללידות העסקים (Business Births) בשנת 2021. לעומת זאת, בשנת 2020 חלקם היה 7.3% בלבד מכלל העסקים הפעילים במשק. בשנים 2005-2021 ממוצע לידות העסקים מכלל העסקים הפעילים היה 9.2%.

האחוז הגבוה ביותר של לידות עסקים מכלל העסקים הפעילים בשנת 2022 נמצא בסדר I - שירותי אירוח ואוכל (12.6%). האחוז הנמוך ביותר של לידות עסקים נמצא בסדר A - חקלאות, ייעור ודיג (3.9%).

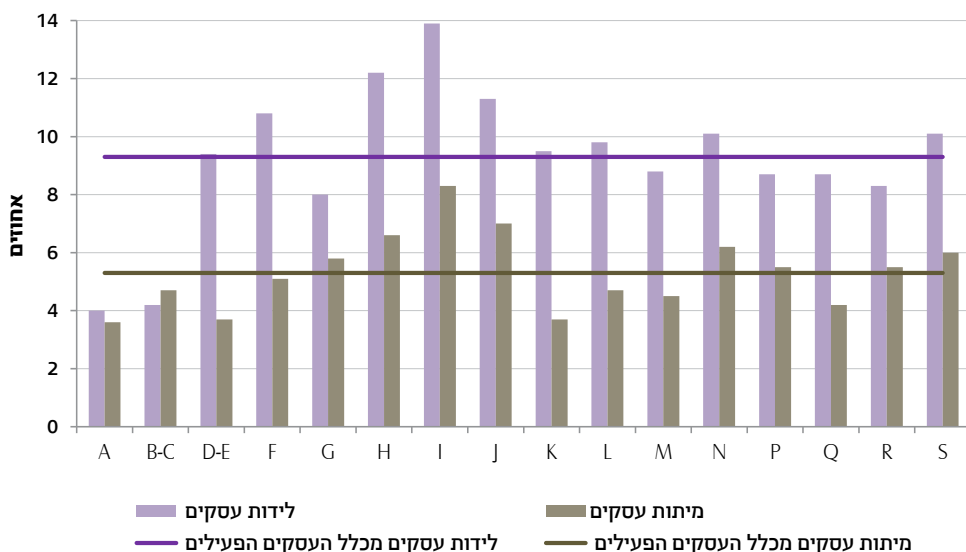
לידות עסקים מכלל העסקים הפעילים, לפי ענף כלכלי (סדר) 2022

בשנת 2020¹ היו כ-32,900 מיתות עסקים (Business Deaths; שם קודם: עסקים שלא שרדו) - 5.3% מכלל העסקים הפעילים במשך בשנה זו. בשנים 2005-2019 ממוצע מיתות העסקים מכלל העסקים הפעילים היה 7.3%.

בדומה לממצא בלידות עסקים, האחוז הגבוה ביותר של מיתות עסקים מכלל העסקים הפעילים בשנת 2020 נמצא בסדר I - שירותי אירוח ואוכל (8.3%). האחוז הנמוך ביותר של מיתות עסקים, בדומה לממצא בלידות עסקים של אותה השנה, נמצא בסדר A - חקלאות, ייעור ודיג (3.6%).

לידות ומיתות של עסקים מכלל העסקים הפעילים, לפי ענף כלכלי (סדר) 2020

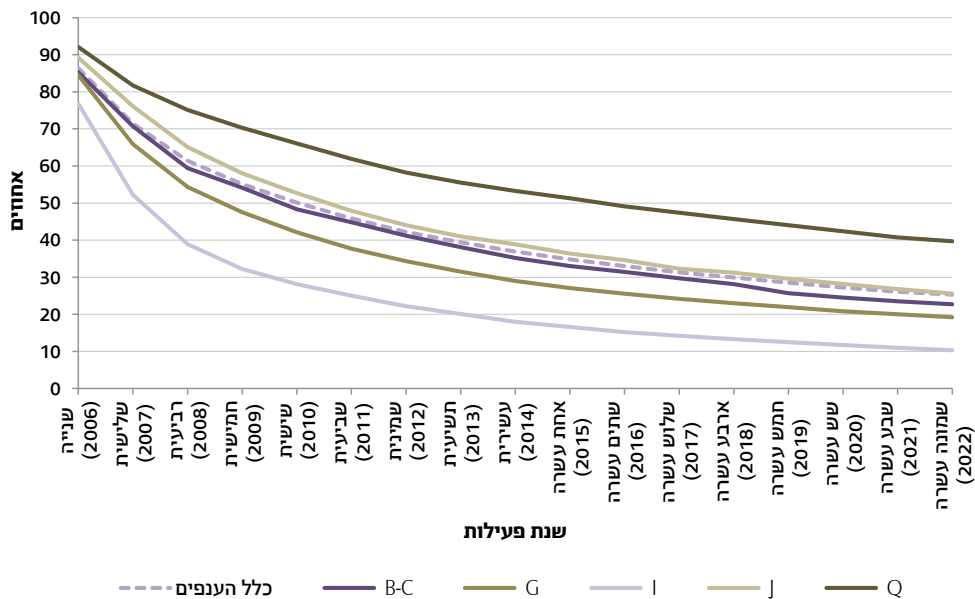

1 מבחינה מתודולוגית איתור של לידות ומיתות של עסקים תלוי בהימצאות נתונים כמותיים בשנתיים שלפני הלידה הפוטנציאלית של העסק ובשנתיים שלאחר המיתה הפוטנציאלית של העסק. לפיכך אפשר לאתר רק את העסקים שנולדו משנת 2005 (הואיל ומרשם העסקים הוקם בשנת 2003) ועד לשנת 2022, אך אי אפשר לאתר מיתות עסקים אחרי שנת 2020.

נהוג לעקוב אחר אחוז ההישרדות של עסקים (Survival Rate) בשנים הראשונות לפעילותם. מבדיקת אוכלוסיית העסקים שנולדו בשנת 2005 נמצא כי 86.4% מהם שרדו את שנת פעילותם הראשונה ו-25.3% שרדו גם את שנת פעילותם השמונה עשרה.

מניתוח אחוזי ההישרדות של עסקים שנולדו בשנת 2005 ושרדו עד לשנת 2022, לפי ענף כלכלי, אפשר לראות כי עסקים בענף שירותי אירוח ואוכל (סדר I) היו בעלי אחוז ההישרדות הנמוך ביותר, ולעומתם עסקים בענף שירותי בריאות, רווחה וסעד (סדר Q) היו בעלי אחוז הישרדות גבוה.

עסקים שנולדו בשנת 2005 ושרדו עד לשנת 2022 (18 שנות פעילות) בענפי כלכלה נבחרים (סדר)

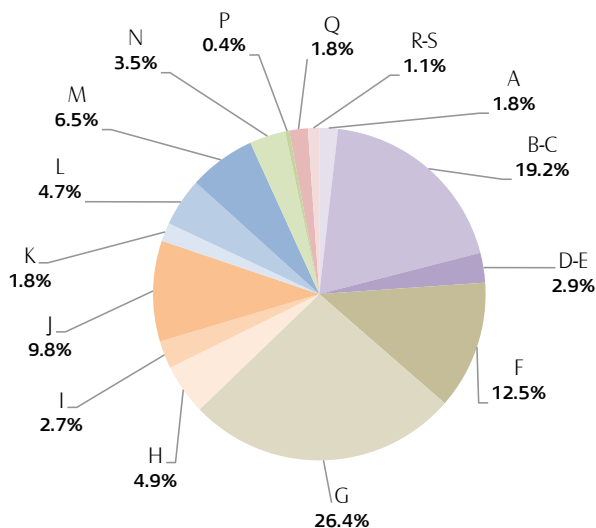

פדיון

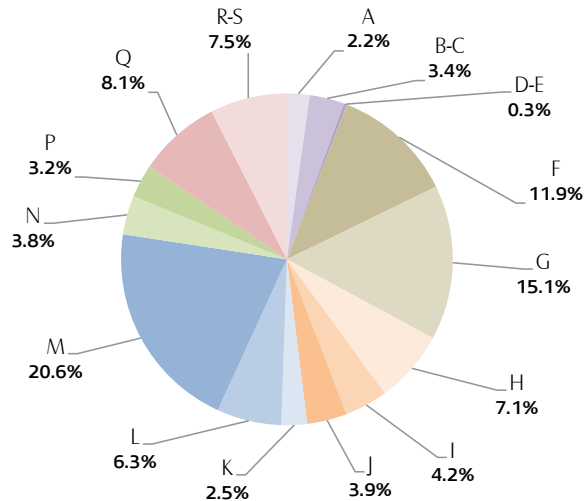
הפקת נתוני הפדיון של עוסקים במגזר העסקי מתבססת על סקר מדדי פדיון על פי דיווחי העוסקים למע"מ. הפדיון של העוסקים במשק (ללא יהלומים) הסתכם בשנת 2022 בכ-2,862 מיליארד ש"ח - עלייה נומינלית של 16.0% לעומת שנת 2021, שבה הסתכם הפדיון בכ-2,467 מיליארד ש"ח. לאחר ניכוי מדדי המחירים הדיפרנציאליים בכל ענף הסתכם השינוי בעלייה של 7.3%.

עוסקים המחויבים בדיווח למע"מ בענפים תעשייה; כרייה וחציבה (סדרים B-C) היו רק 3.4% מכלל העוסקים במשק, אך חלקם בסך הפדיון במשק היה גדול (19.2%). לעומת זאת, אחוז העוסקים בענף שירותים מקצועיים, מדעיים וטכניים (סדר M) היה 20.6%, אך חלקם בסך הפדיון במשק היה 6.5% בלבד.

פדיון, לפי ענף כלכלי (סדר) 2022

עוסקים, לפי ענף כלכלי (סדר) 2022

השינוי הריאלי (השינוי הנומינלי מחולק במדד המחירים) בפדיון אינו אחיד בכל ענפי הכלכלה; כך למשל בענפי המסחר הסיטוני והקמעוני ותיקון כלי רכב מנועיים (סדר G) נרשמה עלייה ריאלית של 5.5% ובענף מידע ותקשורת (סדר J) - עלייה ריאלית של 13.1%. בענף שירותי אירוח ואוכל (סדר I) נרשמה עלייה של 21.8% ובענף הבינוי (סדר F) נרשמה ירידה ריאלית של 1.1%.

23.4% מסך הפדיון של העוסקים במשק (ללא יהלומים) היה פדיון ששיעור המע"מ עליו הוא 0.0% מקורו של פדיון זה בעיקר ביצוא סחורות ושירותים, במכירת פירות וירקות טריים ובמתן שירותים לתיירים מחו"ל. מכאן, שחלקו של פדיון מע"מ בשיעור 0% משתנה במידה ניכרת בין ענפי הכלכלה - בענף חקלאות, ייעור ודיג (סדר A), בענפים תעשייה; כרייה וחציבה (סדרים B-C), בענף שירותי תחבורה, אחסנה, דואר ובלדרות (סדר H) ובענף מידע ותקשורת (סדר J) - הוא היה יותר משליש מהפדיון, ואילו בענפים אספקת חשמל ומים, שירותי ביוב וטיפול בפסולת (סדרים D-E), בענף הבינוי (סדר F) ובענף שירותי בריאות, רווחה וסעד (סדר Q) - הוא היה פחות מ-4% מהפדיון.

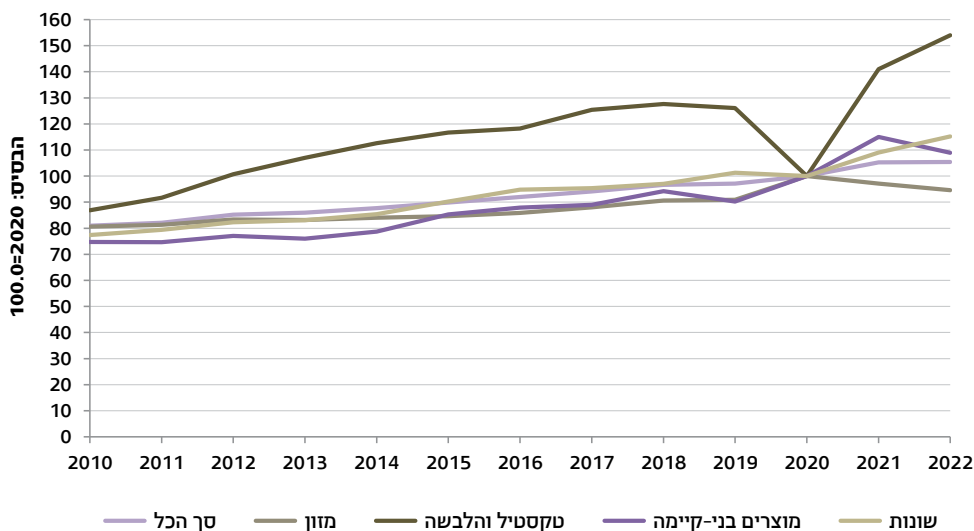
רשתות שיווק

מדדי פדיון (מכירות) ברשתות השיווק (רשת שיווק - שלוש חנויות לפחות) מחושבים על סמך מידע הנאסף ישירות מרשתות השיווק ומשמשים אינדיקטור לפעילות המגזר העסקי. כמו כן, הם משמשים אומדן לחישוב הצריכה הפרטית במשק. המדדים המופקים מקדימים בחודש את הנתונים מסקר מדדי פדיון על פי מקורות מע"מ (המודד את המסחר הקמעוני).

מדדי הפדיון (מכירות) ברשתות השיווק מתייחסים לרשתות המתמחות במכירת מזון (כולל מכירת חומרי ניקוי ומוצרים אחרים) ולרשתות המתמחות במכירת מוצרים אחרים: טקסטיל, הלבשה, הנעלה, מוצרים בני-קיימה (מזגנים, תנורים, כלי בית וכדומה) ושונות (מוצרי קוסמטיקה, תרופות, צעצועים, ספרים, ציוד משרדי ואופטיקה).

בשנת 2022 נרשמה עלייה של 0.2% במדד סך כל הפדיון לעומת שנת 2021. העלייה הגדולה ביותר בפדיון, במחירים קבועים, נרשמה בקבוצה טקסטיל והלבשה.

מדדי פדיון (מכירות) ברשתות השיווק, לפי קבוצת סחורות, במחירים קבועים 2010-2022

כרטיסי אשראי

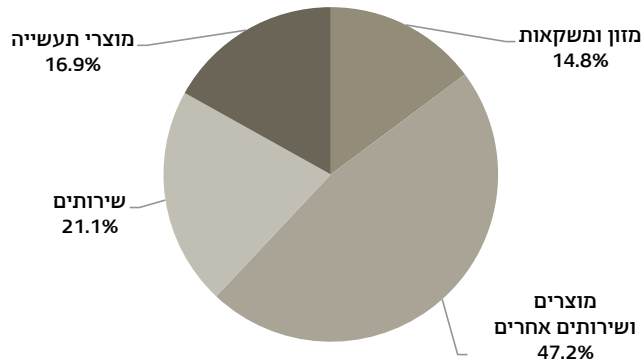
מדד ערך הרכישות של צרכנים פרטיים בכרטיסי אשראי משמש אומדן לחישוב הצריכה הפרטית במשק (באמצעות כרטיסי אשראי).

נתוני רכישות של צרכנים פרטיים בכרטיסי אשראי מתקבלים מכל חברות כרטיסי האשראי הפועלות בישראל. הרכישות בכרטיסי אשראי מדווחות לפי סכום הרכישה הכולל של הצרכנים בבתי עסק בארץ בלבד.

נתוני הרכישות מחולקים לארבעה ענפי רכישה ראשיים (על פי האופן שבו חברות האשראי מסווגות את בתי העסק): מזון ומשקאות (כולל שירותי אוכל), מוצרי תעשייה (הלבשה והנעלה, מוצרי חשמל ואלקטרוניקה, לרבות בבתי כול-בו, ורהיטים), שירותים (שירותי ביטוח, טיסות ואירוח, פנאי ובילוי ושירותי ממשלה ועירייה) ומוצרים ושירותים אחרים (דלק, חשמל וגז, מחשבים ותוכנה, ציוד ושירותי תחבורה ותקשורת, ספרים, פרסום, שירותי רפואה ותרופות ושונות).

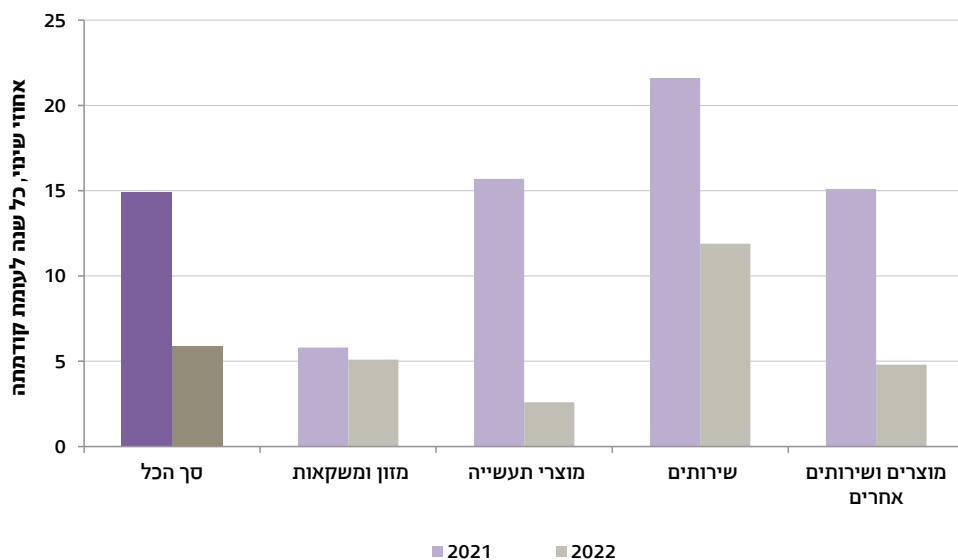
במשך השנים, וכך בשנת 2022, החלק העיקרי במדד ערך הרכישות של צרכנים פרטיים בכרטיסי אשראי היה בקבוצת המוצרים והשירותים האחרים. הרכישות בקבוצת המזון והמשקאות היו פחות משליש הרכישות בקבוצת המוצרים והשירותים האחרים.

רכישות של צרכנים פרטיים בכרטיסי אשראי 2022

מדד ערך הרכישות של צרכנים פרטיים בכרטיסי אשראי משקף הן את השינוי בהיקף הרכישות, הן את העלייה בשימוש של צרכנים בכרטיסי אשראי. בשנת 2022 עלה המדד (במחירים קבועים) ב-5.9% לעומת שנת 2021. בשנת 2021 נרשמה עלייה של 14.9% לעומת שנת 2020. אחוז השינוי החיובי הגבוה ביותר בשנת 2022 לעומת שנת 2021 נמצא בקבוצת השירותים (11.9%), ואחוז השינוי הנמוך ביותר לעומת שנת 2021 נמצא בקבוצת מוצרי התעשייה (2.6%).

מדד ערך הרכישות של צרכנים פרטיים בכרטיסי אשראי 2022-2021

חשבון הייצור והחשבון המאזני במגזר העסקי

חשבון הייצור והחשבון המאזני במגזר העסקי מבוססים על סקר ענפי הכלכלה לשנת 2020. הנתונים התקבלו בעיקר מדוחות כספיים של עוסקים פעילים, כפי שהוגשו לרשויות המס. אוכלוסיית העוסקים התקבלה ממרשם העסקים, והיא כוללת הן מעסיקים, הן עצמאים שאינם מעסיקים, השייכים למגזר העסקי.

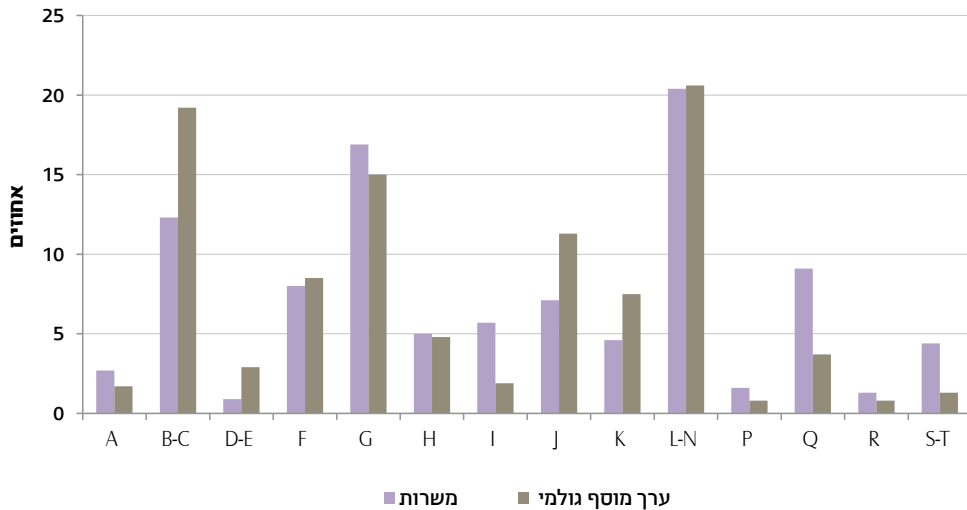
חשבון הייצור נערך כדי לאמוד את התפוקות ואת התפלגות התשומות במגזר העסקי. החשבון המאזני מציג את הנכסים ואת ההתחייבויות במגזר זה ומאפשר בחינה מעמיקה של ההתפתחות הכלכלית בו - התנהגות של משקי בית, חלוקת העושר במדינה, קשרים בין המגזרים במשק ועוד. כמו כן, ניתוח מאזנים מאפשר לבצע בדיקות נוספות של שלמות החשבונות ועקיבותם, וכך הוא תורם לשיפור איכות האומדנים.

חשבון הייצור

משרות וערך מוסף גולמי, לפי ענף כלכלי (סדר)

בשנת 2020 קטן מספר המשרות במגזר העסקי ב-9.6% לעומת שנת 2019 והיה כ-2,877 אלף. הערך המוסף הגולמי בשנת 2020 היה כ-764 מיליארד ש"ח, ירידה של 1.4% לעומת שנת 2019. הערך המוסף בענפים תעשייה; כרייה וחציבה (סדרים B-C) היה 19.2% מכלל הערך המוסף במגזר העסקי, ואילו המשרות בענפים אלו היו 12.3% בלבד מכלל המשרות במגזר. לעומת זאת, בענפים מסחר סיטוני וקמעוני ותיקון כלי רכב מנועיים (סדר G) היה אחוז המשרות 16.9%, בעוד שאחוז הערך המוסף היה 15.0% בלבד. בענפים פעילויות בנדל"ן; שירותים מקצועיים, מדעיים וטכניים; שירותי ניהול ותמיכה (סדרים L-N) אחוז המשרות ואחוז הערך המוסף היו דומים - 21% בקירוב.

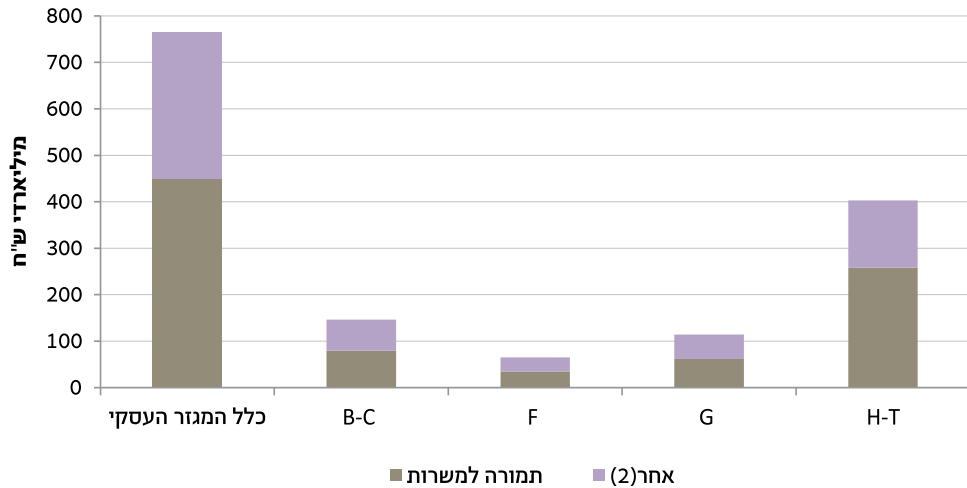
משרות וערך מוסף גולמי, לפי ענף כלכלי (סדר) 2020

ערך מוסף גולמי ותמורה למשרות, לפי ענף כלכלי (סדר)

בשנת 2020 הייתה התמורה למשרות כ-448 מיליארד ש"ח, ירידה של 4.3% לעומת שנת 2019. מניתוח הערך המוסף הגולמי במגזר העסקי עולה כי התמורה למשרות הייתה רכיב עיקרי בו - 58.7%.

ערך מוסף גולמי בענפי כלכלה נבחרים (סדר)⁽¹⁾
2020

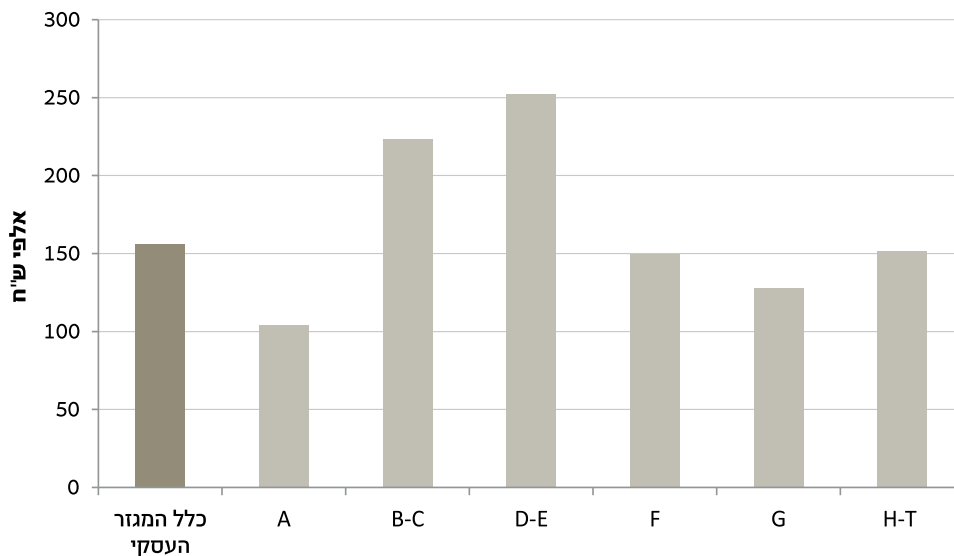

(1) לא כולל את הסדרים A, D-E.
 (2) רווח תפעולי לפני מימון, הוצאות פחת והפחתות, מיסים עירוניים כולל ארנונה ועוד.

תמורה למשרה, לפי ענף כלכלי (סדר)

בשנת 2020 התמורה הגבוהה ביותר למשרה במגזר העסקי הייתה בענפים אספקת חשמל ומים, שירותי ביוב וטיפול בפסולת (סדרים D-E) - כ-252 אלף ש"ח, כמעט פי שניים מהמוצע בכלל המגזר העסקי. התמורה הנמוכה ביותר למשרה הייתה בענף שירותי אירוח ואוכל (סדר I) - כ-67 אלף ש"ח, 57.2% פחות מהמוצע בכלל המגזר העסקי.

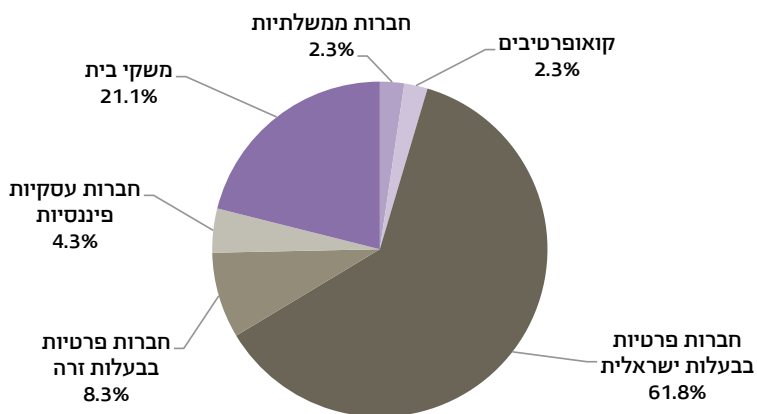
תמורה למשרה, לפי ענף כלכלי (סדר) 2020

משרות, תפוקה גולמית וערך מוסף גולמי, לפי מגזר ותת-מגזר

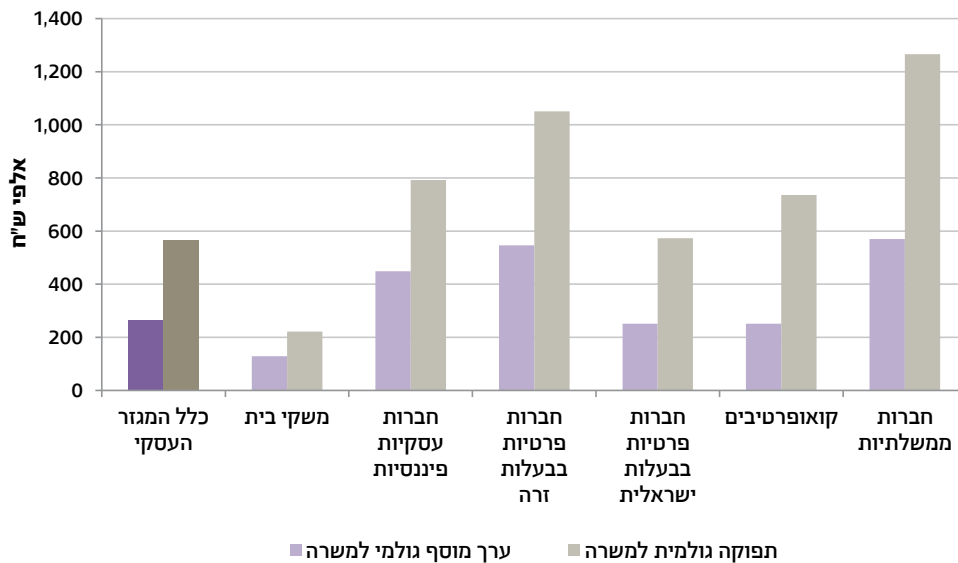
בשנת 2020 74.7% מכלל המשרות במגזר העסקי היו שייכות למגזר החברות העסקיות הלא-פיננסיות (כולל את תתי-המגזר האלה: חברות ממשלתיות, חברות פרטיות בבעלות ישראלית, חברות פרטיות בבעלות זרה וקואופרטיבים). שאר המשרות היו שייכות למגזר החברות העסקיות הפיננסיות ולמגזר משקי הבית.

משרות, לפי מגזר ותת-מגזר
2020

תרומתו של מגזר החברות העסקיות הלא-פיננסיות לתפוקה הגולמית הייתה 85.8%, ולערך המוסף הגולמי - 82.6%. 8.3% מהמשרות במגזר העסקי השתייכו לתת-מגזר החברות הפרטיות בבעלות זרה, ותרומתו של תת-מגזר זה לתפוקה הגולמית ולערך המוסף הגולמי הייתה 16% בממוצע. בשנת 2020 הערך המוסף הגולמי למשרה בחברות פרטיות בבעלות זרה היה כ-547 אלף ש"ח, פי שניים מהערך המוסף הגולמי למשרה בכלל המגזר העסקי. התפוקה הגולמית למשרה בחברות אלו הייתה כ-1,050 אלף ש"ח, אף היא גבוהה מזו שבכלל המגזר העסקי.

ערך מוסף גולמי למשרה ותפוקה גולמית למשרה, לפי מגזר ותת-מגזר 2020

החשבון המאזני

בשנת 2020 הסתכמו הנכסים בענפי הכלכלה בכ-3,329 מיליארד ש"ח, עלייה של 1.2% לעומת שנת 2019. מסך כל הנכסים רכוש שוטף היה 41.4%, השקעות וחייבים לזמן ארוך - 27.2%, רכוש קבוע ואחר - 31.3%, הון זר - 57.6% והון עצמי - 42.4%.

יחסים פיננסיים

שיעור הנזילות הגבוה ביותר בשנת 2020 נמצא בענף מידע ותקשורת (סדר J). היחס השוטף (רכוש שוטף מחולק בהתחייבויות שוטפות) של ענף זה היה 2.05 - גבוה משיעור הנזילות לעומת שנת 2019 (1.99).

שיעורי נזילות נמוכים יותר נמצאו בענף פעילויות בנדל"ן (סדר L) - 0.99, ובענפי אמנות, בידור ופנאי (סדר R) - 1.00.

שיעור המינוף הפיננסי (הון זר ביחס למאזן) בענף תעשייה; כרייה וחציבה (סדרים B-C) היה 48.0% בשנת 2020, עלייה לעומת שנת 2019 (47.3%).

בענף הבינוי (סדר F) היה שיעור המינוף הפיננסי 68.0% בשנת 2020, ירידה לעומת שנת 2019 (69.4%).

מגמות בעסקים

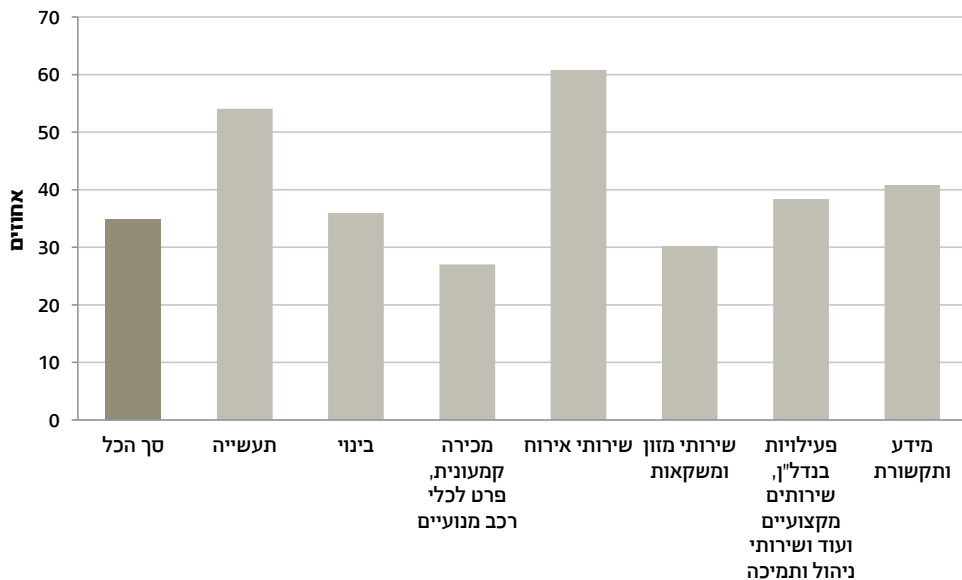
היבט נוסף של מצב העסקים משתקף בעמדותיהם של מנהלים בנוגע למצב החברה שלהם. משנת 2010 נערך מדי חודש סקר "הערכת המגמות בעסקים". זהו סקר עסקים איכותני, הפונה למנהלי חברות במגזר העסקי. המנהלים מתבקשים לענות על שאלות בנוגע למצב החברה בעבר, בהווה ובעתיד (הערכות הנוגעות להתפתחות החברה). הסקר מתבצע בענפים תעשייה, בינוי, מכירה קמעונית, מלונאות ושירותים, והוא נוגע לתחומי פעילות עסקית ייעודיים לענף הכלכלי של אותה חברה (היקף הזמנות לשוק המקומי וליצוא, היקף מכירות, מספר מועסקים, מספר לינות ישראלים ותיירים, היקף אשראי ועוד).

במסגרת סקר הערכת המגמות בעסקים בחודש דצמבר 2022 נבחנה ההשפעה של העלאות הריבית על פעילות העסקים בענפי הכלכלה השונים. זאת לאחר שבשנת 2022 עלתה ריבית בנק ישראל במידה ניכרת כתוצאה מהעלייה החדה באינפלציה בעולם כולו ובישראל בפרט.

העלאת הריבית במשק היא כלי מוניטרי שנועד לרסן את עליית האינפלציה. מנגד, יש לתהליך זה השפעות שליליות על פעילות העסקים כגון גידול בתשלומי אשראי, קושי גדול יותר בגיוס הון-סיכון ועוד.

בתרשים שלהלן ניתן לראות כי יותר משליש מהמנהלים בכלל אוכלוסיית הסקר דיווחו שהעלאת הריבית פגעה בחברתם במידה רבה או במידה רבה מאוד. עוד ניתן לראות כי בענפי התעשייה ובשירותי אירוח מעל למחצית מהמנהלים דיווחו שהעלאת הריבית פגעה בחברתם במידה רבה או במידה רבה מאוד.

עסקים שפעילותם נפגעה⁽¹⁾ מהעלאת הריבית, לפי ענף כלכלי
2022

(1) 'במידה רבה מאוד' או 'במידה רבה'.

[למילון המונחים](#)

[לנתוני התרשימים](#)

[ללוחות השנתיים - עסקים](#)

[לעמוד הנושאי - עסקים](#)

התעשייה היא נדבך מרכזי בהתפתחות המשק הישראלי, ומשפרת את כושר הייצור שלו ואת יכולתו של המגזר העסקי להתמודד בתנאי תחרות בין-לאומית. התעשייה מייצרת תשתית למקומות עבודה חדשים, מגדילה את התוצר ומציעה פתרונות נאותים לצרכים המיוחדים של כלכלת המדינה. המידע מופק מסקרי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה: סקר תעשייה, כרייה וחציבה **שנתי** (סדר C בלבד), המבוסס על דוחות כספיים כפי שהוגשו לרשויות המס (לשנת המס 2020), כולל נתונים על ענפי התעשייה - מפעלים, משרות, תמורה למשרות, ערך מוסף גולמי, תפוקה גולמית ועוד; סקר מדדי תעשייה, כרייה וחציבה **חודשי** כולל נתונים על מדד הייצור התעשייתי, שעות עבודה למשרה ומדד משרות. הנתונים מתפרסמים בהתפלגות לפי עוצמה טכנולוגית.

נתונים נבחרים, 2022

משרות בענפי התעשייה (2020)
כ-351 אלף
 (12.2% מכלל המשרות במגזר העסקי)

מפעלים בענפי התעשייה (2020)
כ-20 אלף

מדדי תעשייה לפי עוצמה טכנולוגית (2022)

מדד הייצור התעשייתי
עלה ב-10.8%
 לעומת שנת 2021

שעות עבודה למעשה למשרת שכיר
 בתעשייה (ממוצע חודשי)

162.5

עלות ממוצעת
 לשעת עבודה בתעשייה

110.0 ש"ח

עלות שעת עבודה
 בענפי הטכנולוגיה העילית הייתה
 גבוהה ב-**42.7%** מהממוצע

עלות שעת עבודה
 בענפי הטכנולוגיה המסורתית הייתה
 נמוכה ב-**30.9%** מהממוצע

משרות בתעשייה לפי עוצמה טכנולוגית (2020)

18.1% מהמשרות היו
 בטכנולוגיה מעורבת-עילית

27.6% מהמשרות היו
 בטכנולוגיה עילית

31.6% מהמשרות היו
 בטכנולוגיה מסורתית

22.7% מהמשרות היו
 בטכנולוגיה מעורבת-מסורתית

תפוקה גולמית
כ-363
 מיליארד ש"ח

תמורה למשרות
כ-78
 מיליארד ש"ח

סך כל הנכסים
 במפעלי התעשייה
כ-563
 מיליארד ש"ח

ערך מוסף
 גולמי
כ-135
 מיליארד ש"ח

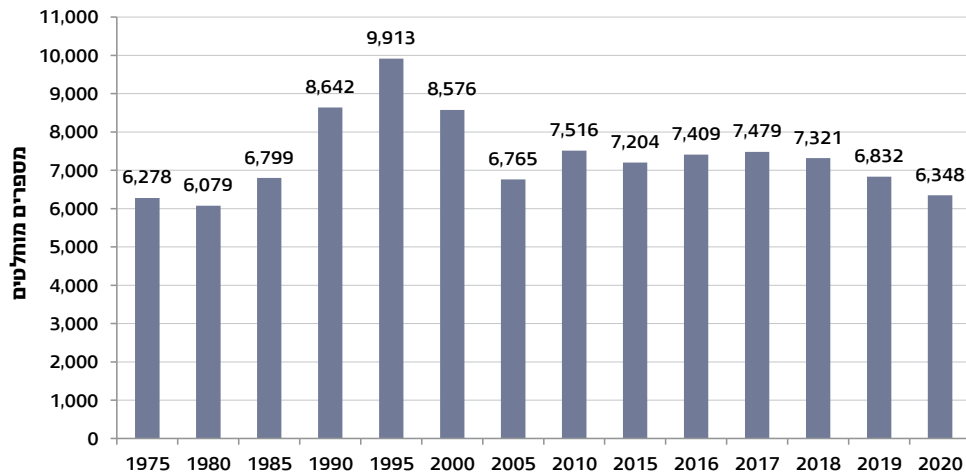

התעשייה מראשית המאה העשרים ועד היום

התעשייה בישראל החלה להתפתח במהלך המאה העשרים. במפקד שערכה הסוכנות היהודית בשנת 1936 נמצאו כ-1,500 מפעלי תעשייה, ובהם כ-28 אלף מועסקים. בשנות החמישים רוב מפעלי התעשייה היו בתי מלאכה ומפעלים קטנים, והם עסקו בעיקר בעיבוד מוצרים חקלאיים ובהלבשה. עם השנים חלו תנודות בתעשייה: בשנות השישים קטע מיתון את התפתחות הענף, ולאחר התאוששות מסוימת של המשק חלה בו האטה כלכלית חריפה עקב מלחמת ששת הימים ומלחמת יום הכיפורים. בתחילת שנות ה-90, בעקבות גל העלייה הגדול, צמחה התעשייה לרמה גבוהה; ואולם בתחילת שנות ה-2000 שוב חלה האטה בהתפתחות התעשייה בעקבות התמוטטות הנאסד"ק העולמי. משנת 2004 נרשמה התאוששות כללית במשק וצמיחה מחודשת בתעשייה. היווצרות והתפתחות של קשרים כלכליים בין מדינות, כחלק מתופעת הגלובליזציה, גרמו לגידול בהיקף הסחר הבין-לאומי ולשינוי באופן הייצור התעשייתי. בישראל היקף התעשייה המסורתית הצטמצם, ואילו התעשייה המתקדמת - של הטכנולוגיה העילית - הלכה והתחזקה. כמו כן חל גידול ביצוא התעשייתי ונוצרו קשרים כלכליים בין-לאומיים עם חברות רב-לאומיות. בעקבות קשרים אלו הוקמו בארץ מפעלים רבים ומרכזי פיתוח של חברות זרות.

בשנת 2020 פרצה מגפת הקורונה. התפשטות המגפה בישראל (וגם בעולם) לזוהת במשבר כלכלי ובעלייה ניכרת באבטלה. המגפה השפיעה בצורה רחבה גם על השווקים הפיננסיים, כולל שוקי המניות, אג"ח וסחורות. ברבעון הראשון של שנת 2021 החלה להירשם התאוששות הדרגתית בכלכלה.

מפעלים שבהם חמש משרות ויותר שנים נבחרות

בשנת 2020 היו בענפי התעשייה כ-20 אלף מפעלים, ובהם כ-351 אלף משרות. ב-17.1% מהמפעלים עסקו בייצור מוצרי מתכת, ב-15.1% עסקו בייצור רהיטים, וב-14.7% עסקו בייצור מוצרי מזון. מפעלי התעשייה העסיקו עובדים ב-12.2% מכלל המשרות במגזר העסקי, ייצרו 22.2% מכלל התפוקה הגולמית, ותרמו 17.7% לערך המוסף הגולמי.

בענף ייצור ועיבוד של מוצרי עור ושל אביזרים נלווים ובענף ייצור כלי תחבורה והובלה אחרים תפוקתם של ארבעת המפעלים המובילים הייתה 75.4% ו-86.0%, בהתאמה, מכלל התפוקה בענפים אלו. בענף ייצור מוצרי מזון ובענף ייצור רהיטים - ענפים המאופיינים במספר רב של מפעלים - תפוקתם של ארבעת המפעלים המובילים הייתה 9.8% ו-11.2%, בהתאמה.

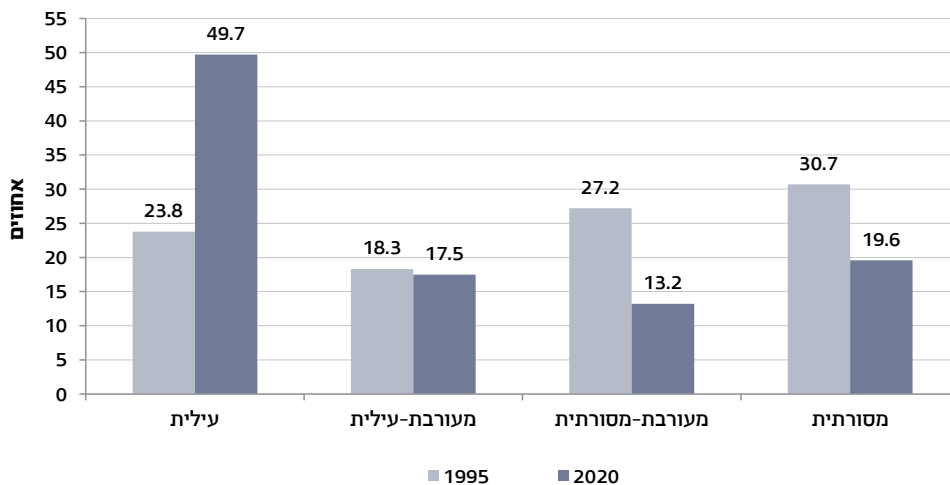
התעשייה לפי עוצמה טכנולוגית

כאמור, בתחילת שנות ה-90 ענפי תעשייה טכנולוגיים מתקדמים התפתחו לצד ענפי התעשייה המסורתיים. התפתחות זו ניכרה בייצור התעשייתי, ביצוא, במספר השכירים בענפי הטכנולוגיה העילית ובתמורה למשרות.

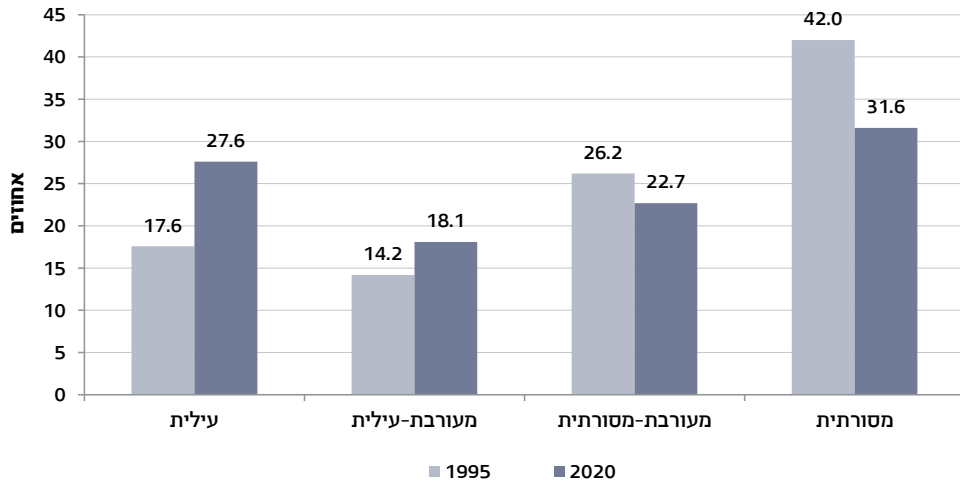
בשל ההתפתחות של תעשיות עתירות ידע נקבע בשנת 1997, בהתאם לתקנים בין-לאומיים, כי ענפי התעשייה יסווגו לארבע קבוצות לפי עוצמה טכנולוגית: מסורתית, מעורבת-מסורתית, מעורבת-עילית ועילית. הסיווג נקבע בעיקר על פי ההוצאה למחקר ופיתוח מתוך סך כל התפוקה בענפי התעשייה.

במהלך השנים חלקם של מפעלי התעשייה בטכנולוגיה המסורתית (ייצור מזון, טקסטיל, הלבשה ומוצרי עור) בערך המוסף הגולמי ובמשרות הצטמצם בשל הגלובליזציה ופתיחת המשק לתחרות. ההתפתחות והצמיחה בתעשייה משנות ה-90 היו בעיקר בענפי הטכנולוגיה העילית.

ערך מוסף גולמי, לפי עוצמה טכנולוגית, במחירי 2011
1995 ו-2020

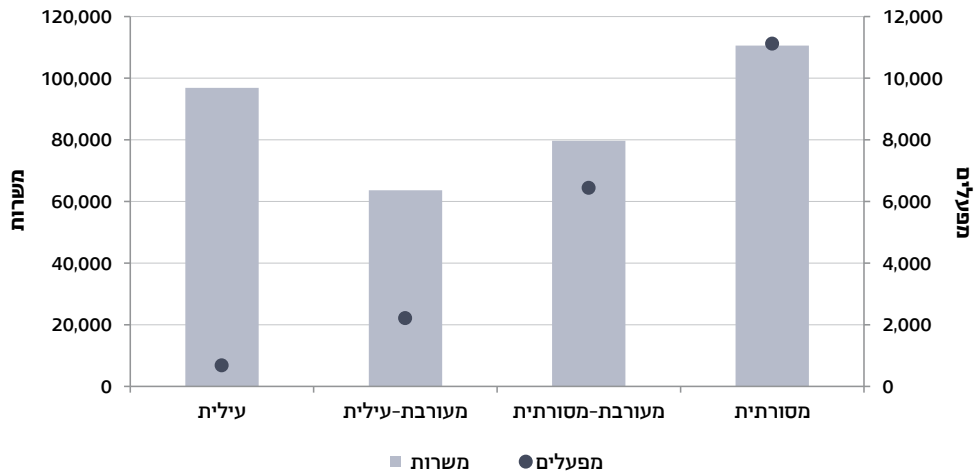
משרות, לפי עוצמה טכנולוגית 2020-1 1995

מפעלים ומשרות

בשנת 2020, כמו בשנים קודמות, המספר הרב ביותר של מפעלים ושל משרות היה בענפי הטכנולוגיה המסורתית - 11,120 מפעלים וכ-111 אלף משרות. בענפי הטכנולוגיה העילית היה מספר המפעלים הנמוך ביותר - 681, בעוד שמספר המשרות היה כ-97 אלף.

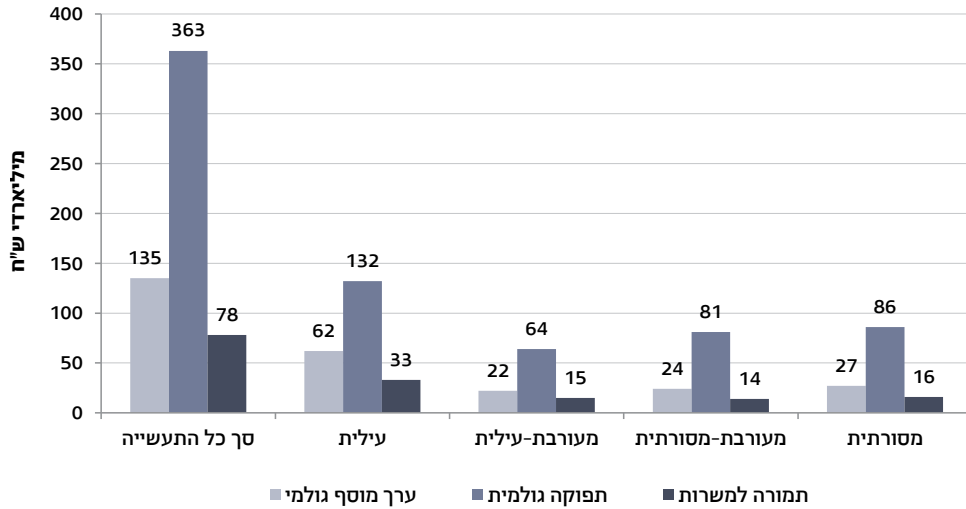
מפעלים ומשרות, לפי עוצמה טכנולוגית 2020

תמורה למשרות, תפוקה גולמית וערך מוסף גולמי

בשנת 2020 הייתה התמורה למשרות כ-78 מיליארד ש"ח. התפוקה הגולמית הייתה כ-363 מיליארד ש"ח, והערך המוסף הגולמי - כ-135 מיליארד ש"ח.

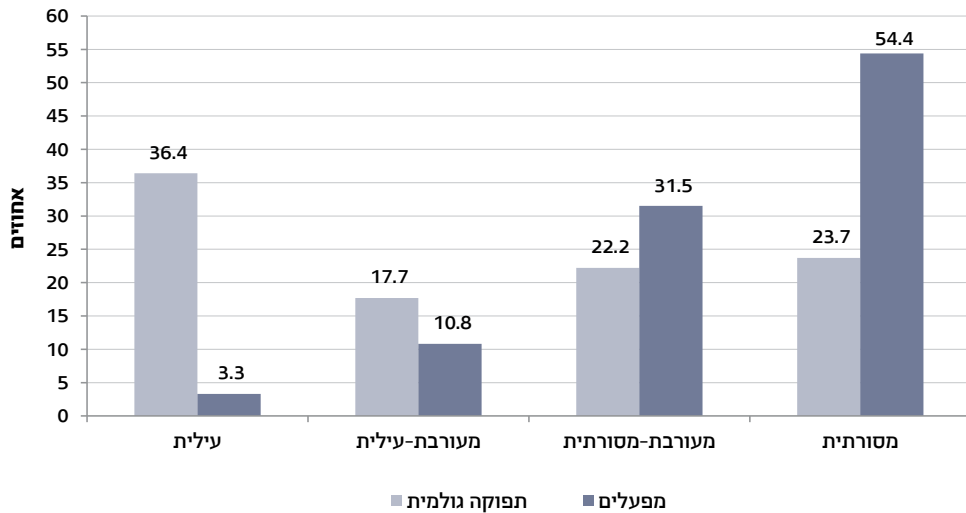
תמורה למשרות, תפוקה גולמית וערך מוסף גולמי, לפי עוצמה טכנולוגית 2020

מפעלים ותפוקה גולמית

בשנת 2020 תפוקת המפעלים בענפי הטכנולוגיה העילית הייתה 36.4% מסך כל התפוקה בתעשייה, אף שלענפים אלו סווגו רק 3.3% מהמפעלים. לעומת זאת, בענפי הטכנולוגיה המסורתית נכללו 54.4% ממפעלי התעשייה, אך חלקם בסך כל התפוקה היה 23.7% בלבד.

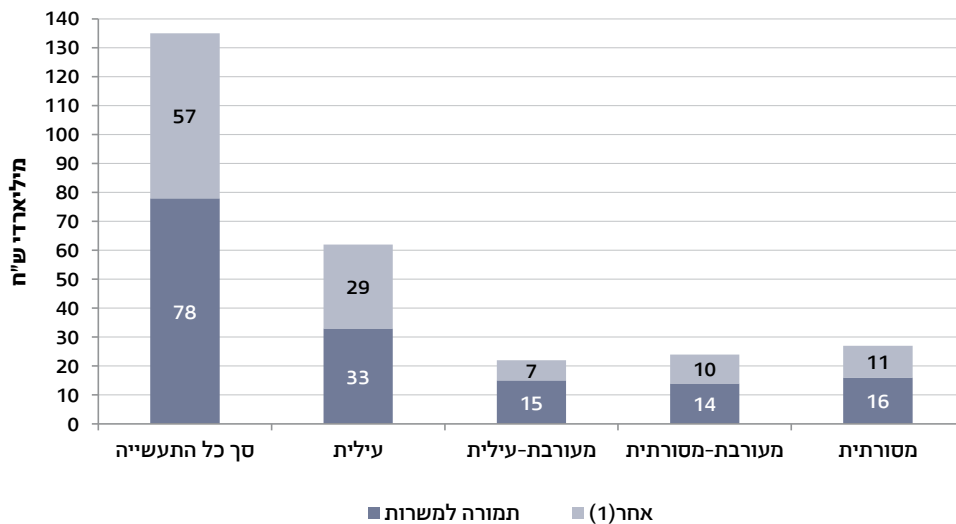
מפעלים ותפוקה גולמית, לפי עוצמה טכנולוגית
2020

ערך מוסף גולמי ותמורה למשרות

מניתוח הערך המוסף הגולמי בענפי התעשייה עולה כי התמורה למשרות הייתה רכיב עיקרי בו - כ-57% בממוצע. בענפי הטכנולוגיה העילית הגיעה התמורה למשרות ל-53% מהערך המוסף הגולמי.

ערך מוסף גולמי, לפי עוצמה טכנולוגית 2020

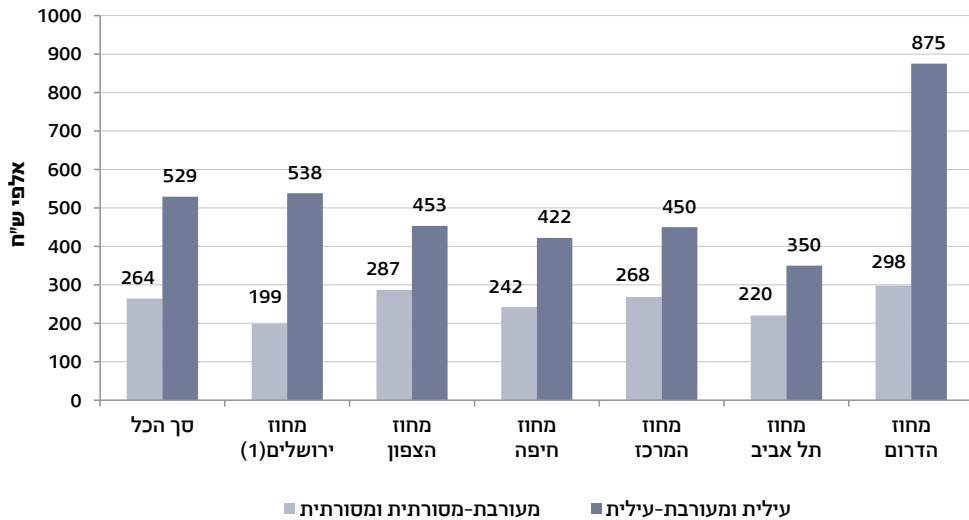

(1) רווח תפעולי לפני מימון, הוצאות פחת והפחתות, מיסים עירוניים כולל ארנונה ועוד.

ערך מוסף גולמי למשרה ותמורה למשרה, לפי מחוז

בענפי הטכנולוגיה העילית והמעורבת-עילית הוביל מחוז הדרום בערך המוסף הגולמי למשרה בשנת 2020, ובו הוא היה פי 1.6 מהערך בענפים אלה בסך כל התעשייה. גם בענפי הטכנולוגיה המעורבת-מסורתית והמסורתית הוביל מחוז הדרום.

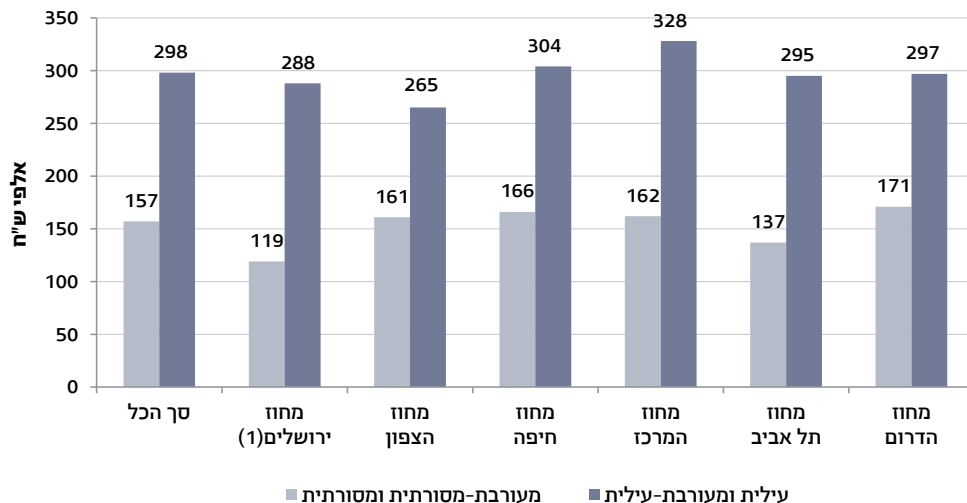
ערך מוסף גולמי למשרה, לפי עוצמה טכנולוגית ומחוז
2020

(1) כולל אזור יהודה והשומרון (מפעלים ישראליים).

בכל המחוזות נמצא פער של פי 1.6 ויותר בין התמורה למשרה בענפי הטכנולוגיה העילית והמעורבת-עילית לבין התמורה למשרה בענפי הטכנולוגיה המעורבת-מסורתית והמסורתית.

תמורה למשרה, לפי עוצמה טכנולוגית ומחוז 2020

(1) כולל אזור יהודה והשומרון (מפעלים ישראלים).

מאזן

בשנת 2020 היה סך כל הנכסים במפעלי התעשייה כ-563 מיליארד ש"ח (3.7% פחות מבשנת 2019).

חלקם של המפעלים בענפי הטכנולוגיה העילית והמעורבת-עילית במאזן היה 63.9%, ואילו חלקם של המפעלים בענפי הטכנולוגיה המעורבת-מסורתית והמסורתית היה 36.1%.

ההון העצמי בענפי הטכנולוגיה העילית הוא רכיב עיקרי, 62.5% מהמאזן גדול מחלקו בשאר ענפי הטכנולוגיה. אופי הפעילות בחברות שבענפים אלו כרוך בהשקעות ובגיוסי הון גבוהים היות שהפעילות מתבטאת בחדשנות וביצירת ידע בתחומי המדע והטכנולוגיה.

מדדי תעשייה לפי עוצמה טכנולוגית

מדד הייצור התעשייתי

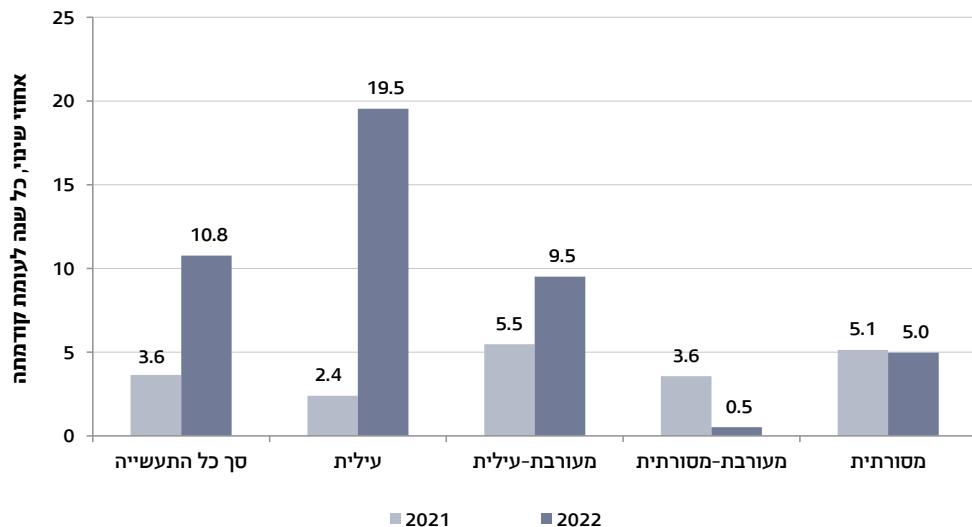
כאמור, בעקבות התפרצות נגיף הקורונה בשנת 2020 נרשמו ירידות במדד המשרות בתעשייה בכלל ובכל קבוצות הטכנולוגיה בפרט. בענפי הטכנולוגיה המסורתית נרשמה הירידה הגדולה ביותר - 11.3%. בשנים 2021-2022 נרשם שיפור בתעסוקה לעומת שנת 2020, ואולם רמתה עדיין הייתה נמוכה מבשנת 2019. אשר לייצור, שנת 2020 אופיינה בירידות במדד הייצור בענפי הטכנולוגיה המעורבת-מסורתית, ואילו בענפי הטכנולוגיה העילית ובתעשייה בכלל נרשמו עליות. בשנים 2021-2022 נרשמו עליות במדד הייצור בכל קבוצות הטכנולוגיה ובסך התעשייה.

האומדנים של מדדי התעשייה מבוססים על סקר חודשי, הנערך בקרב מפעלים שיש בהם משרות שכיר (להבדיל מסקר תעשייה, כרייה וחציבה, הכולל גם עצמאים). מדדים אלו מופקים בכל חודש, והם קודמים לחישוב רכיבי הערך המוסף הגולמי (תוצר) בפועל, המופק בסקר תעשייה, כרייה וחציבה השנתי (באיחור של כשנתיים ויותר).

מדד הייצור התעשייתי הוא אומדן לשינוי בתוצר, והוא מחושב על פי שקלול של מדדים שהשינויים בהם דומים לשינויים בתוצר. המדדים הם: תפוקת מוצרים; שעות עבודה שהושקעו בייצור; פדיון במחירים קבועים.

בשנת 2022 עלה מדד הייצור התעשייתי בכלל התעשייה ב-10.8% (לעומת עלייה של 3.6% בשנת 2021).

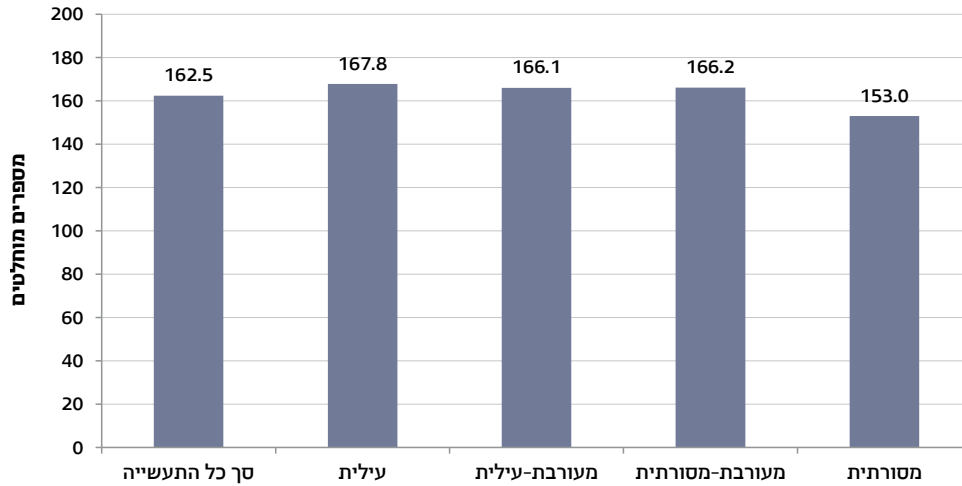
מדד הייצור התעשייתי (ממוצע שנתי), לפי עוצמה טכנולוגית
2022-2021

שעות עבודה למעשה

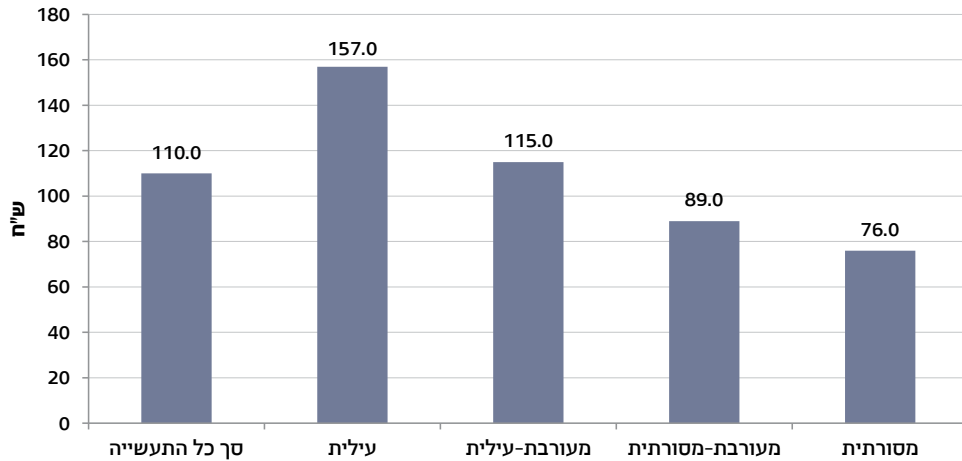
בשנת 2022 נרשמו 162.5 שעות עבודה בממוצע לחודש למשרת שכיר בתעשייה. בענפי הטכנולוגיה העילית נרשמו בממוצע 167.8 שעות, ובענפי הטכנולוגיה המסורתית - 153.0 שעות (8.8% פחות).

שעות עבודה למעשה (ממוצע חודשי למשרת שכיר), לפי עוצמה טכנולוגית 2022

העלות הממוצעת לשעת עבודה בתעשייה הייתה 110.0 ש"ח. העלות בענפי הטכנולוגיה העילית הייתה גבוהה ב-42.7% מהעלות הממוצעת, ובענפי הטכנולוגיה המסורתית היא הייתה נמוכה ב-30.9% מהעלות הממוצעת.

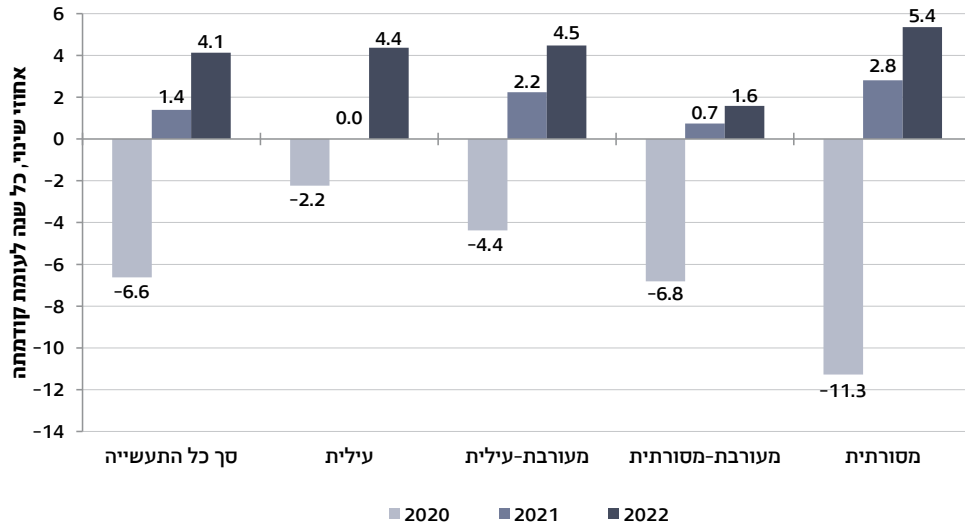
עלות ממוצעת לשעת עבודה, לפי עוצמה טכנולוגית
2022

מדד משרות

בשנת 2022 מדד המשרות בסך כל התעשייה עלה ב-4.1%. העלייה נרשמה בעיקר בטכנולוגיה המסורתית והמעורבת-עילית.

מדד משרות, לפי עוצמה טכנולוגית
2022-2020

[למילון המונחים](#)

[לנתוני התרשימים](#)

[ללוחות השנתיים - תעשייה](#)

[לעמוד הנושאי - תעשייה](#)

17 מדע, טכנולוגיה ותקשורת

הצמיחה הכלכלית של מדינה תלויה רבות ביכולתה ליצור שיפורים טכנולוגיים ומדעיים ולהטמיע אותם בתהליכי הייצור ובמוצרים ושירותים חדשים. שיפורים אלו הם תולדה של פעולות מדעיות וטכנולוגיות חדשניות והופכות רעיונות מופשטים למוצרים ושירותים בני-קיימה, והם המקור העיקרי לצמיחה כלכלית ולעלייה באיכות החיים ובתוחלת החיים.

בנושא זה מוצגים מגוון נתונים על הפעילות המדעית והטכנולוגית במשק הישראלי, על הוצאה למו"פ אזרחי במגזר העסקי ובמגזר ההשכלה הגבוהה, על מחקרים בעלי מימון מיוחד (תקציב נפרד) במגזר ההשכלה הגבוהה, על פעולות הייצור בענפי טכנולוגיות המידע (ICT) ובענפי ההייטק, על שימוש בטכנולוגיות מידע ותקשורת ועוד.

הנתונים מתקבלים ממגוון מקורות מינהליים ומסקרי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

נתונים נבחרים, 2022

מקבלי תואר ראשון בתחומי המדע והטכנולוגיה

14,129

(25.9% מכלל מקבלי תואר ראשון)

ענפי טכנולוגיות מידע ותקשורת (ICT) (2021)

תוצר ענפי ה-ICT

112.7 מיליארד ש"ח במחירי 2011

(12.7% מכלל התמ"ג במגזר העסקי)

יצוא ענפי ה-ICT

143.5 מיליארד ש"ח במחירי 2011

(31.9% מכלל יצוא הסחורות והשירותים במשק)

שימוש בטכנולוגיות מידע ותקשורת

91.9% מבני 20 ומעלה השתמשו באינטרנט (הסקר החברתי)

הוצאה של משקי בית על מוצרי תקשורת (2021)

491 ש"ח בממוצע לחודש

הייטק

ערך מוסף גולמי בענפי ההייטק (2020)

182.5 מיליארד ש"ח (23.9% מסך הערך המוסף הגולמי במגזר העסקי)

שכירים בתחום ההייטק

426.9 אלף

(11.7% מכלל השכירים במשק)

משרות שכיר בתחום ההייטק

390.0 אלף

(9.9% מכלל משרות השכיר במשק)

עלייה של **44.0%**

בשנים 2011-2022

שכר חודשי ממוצע

למשרת שכיר בתחום ההייטק

27,787 ש"ח

עלייה של **5.1%** לעומת שנת 2021 (26,428 ש"ח)

השכלה מדעית וטכנולוגית ותארים מחקדמים (תשפ"ב; ב'2021/22)

סטודנטים חדשים לתואר ראשון בתחומי המדע והטכנולוגיה

17,425

(29.7% מכלל הסטודנטים החדשים לתואר ראשון)

הוצאה לאומית למחקר ופיתוח אזרחי

הוצאה לאומית

למחקר ופיתוח אזרחי

106.1 מיליארד ש"ח

(6.1% מהתמ"ג -

יותר מכלל מדינות ה-OECD (לעומת 91.3 מיליארד ש"ח, 5.8% מהתמ"ג, בשנת 2021)

הוצאה למו"פ אזרחי במגזר העסקי

92.3% מכלל ההוצאה

מחקרים בעלי מימון מיוחד (תקציב נפרד)

במגזר ההשכלה הגבוהה

(תשפ"ב; ב'2021/22)

2.44 מיליארד ש"ח

עלייה של **3.7%** לעומת שנת תשפ"א (2020/21)

חברות הזנק (2021)

חברות פעילות

4,801

מהן: חברות שנפתחו

498

משרות שכיר

35.3 אלף

הוצאה לאומית למחקר ופיתוח אזרחי

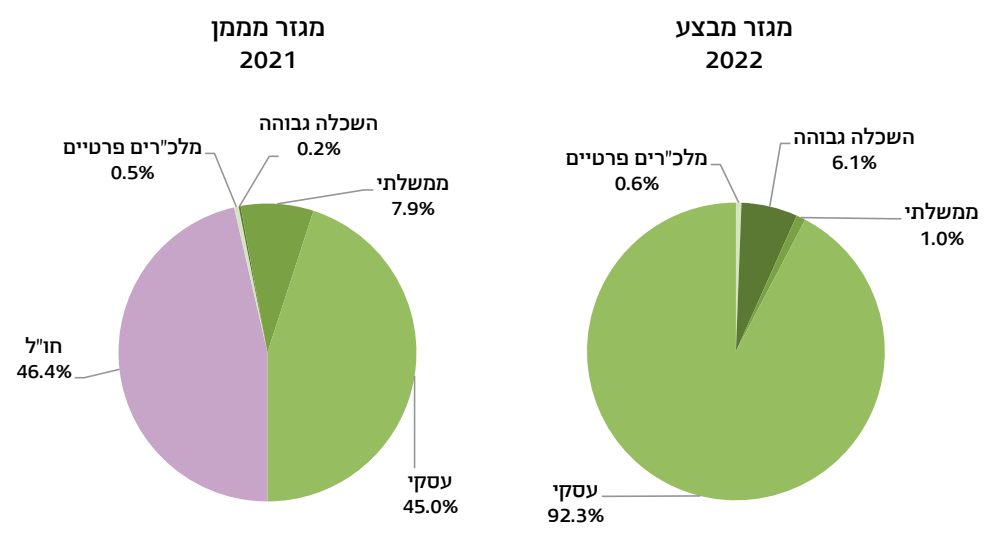
ההוצאה הלאומית למחקר ופיתוח (מו"פ) אזרחי כוללת את ערך תפוקת המו"פ האזרחי בישראל - במגזר העסקי (לרבות מו"פ שבוצע במרכזי פיתוח של חברות רב-לאומיות זרות בארץ), באוניברסיטאות, בממשלה, במכוני מחקר ובמלכ"רים. ההוצאה אינה כוללת מו"פ ביטחוני (רובו או כולו).

בשנת 2022 הסתכמה ההוצאה הלאומית למו"פ אזרחי ב-106.1 מיליארד ש"ח במחירים שוטפים והייתה 6.1% מהתמ"ג (לעומת 91.3 מיליארד ש"ח במחירים שוטפים ו-5.8% מהתמ"ג בשנת 2021). ההוצאה הלאומית למו"פ אזרחי עלתה ב-14.7% במחירים קבועים.

92.3% מההוצאה הלאומית למו"פ אזרחי הייתה במגזר העסקי. שאר ההוצאה למו"פ הייתה במגזר ההשכלה הגבוהה, במגזר הממשלתי ובמלכ"רים פרטיים.

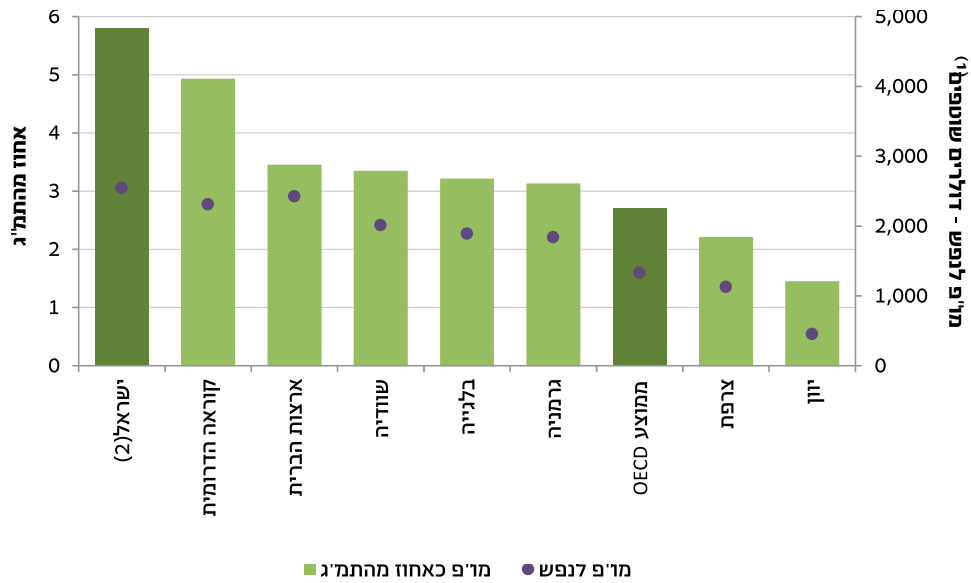
מקורות המימון העיקריים של המו"פ בישראל היו חו"ל והמגזר העסקי. התפלגות המימון לשנת 2021 מראה כי גורמים בחו"ל מימנו 46.4% מכלל המו"פ האזרחי, והמגזר העסקי בישראל מימן 45.0% ממנו.

הוצאה לאומית למו"פ אזרחי, לפי מגזר מבצע ומגזר מממן

בהשוואה בין-לאומית לשנת 2021, ההוצאה הלאומית למו"פ אזרחי הייתה 5.8% מהתמ"ג בישראל, יותר מפי שניים מהממוצע במדינות ה-OECD.

הוצאה לאומית למו"פ אזרחי בישראל ובמדינות ה-OECD 2021

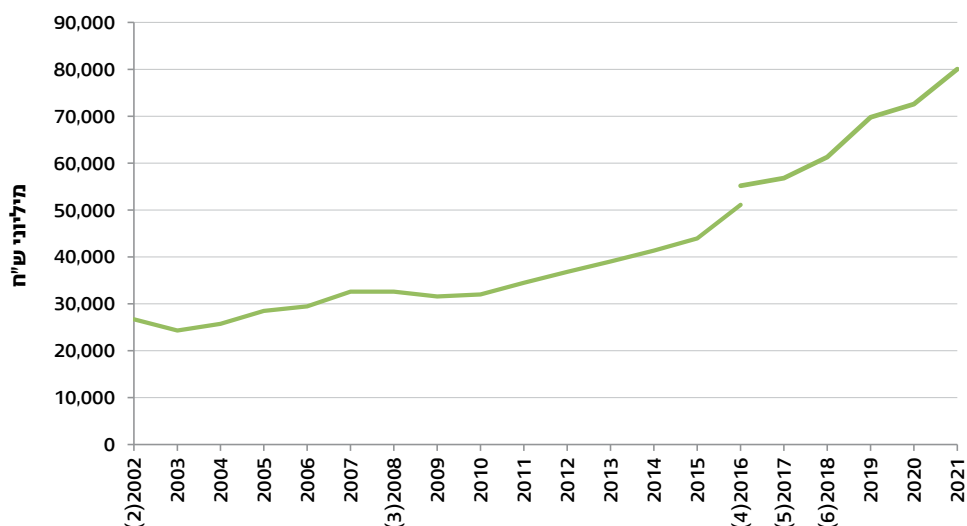

מקור הנתונים: OECD.
 (1) במונחי שווי כוח הקנייה של התמ"ג (PPP - Purchasing Power Parity).
 (2) לא כולל מו"פ ביטחוני (רובו או כולו).

מחקר ופיתוח במגזר העסקי

בשנת 2021 כ-5,380 חברות פעלו בתחום המו"פ במגזר העסקי. ההוצאה למו"פ פנימי במגזר העסקי (כולל מו"פ ביטחוני) הייתה 89.3 מיליארד ש"ח, וההוצאה למו"פ חיצוני (רכישת מו"פ) הייתה 11.5 מיליארד ש"ח, במחירים שוטפים. משנת 2016 נתוני ההוצאה כוללים גם את המו"פ הביטחוני, שהוא כ-6%-9% מסך ההוצאה למו"פ.

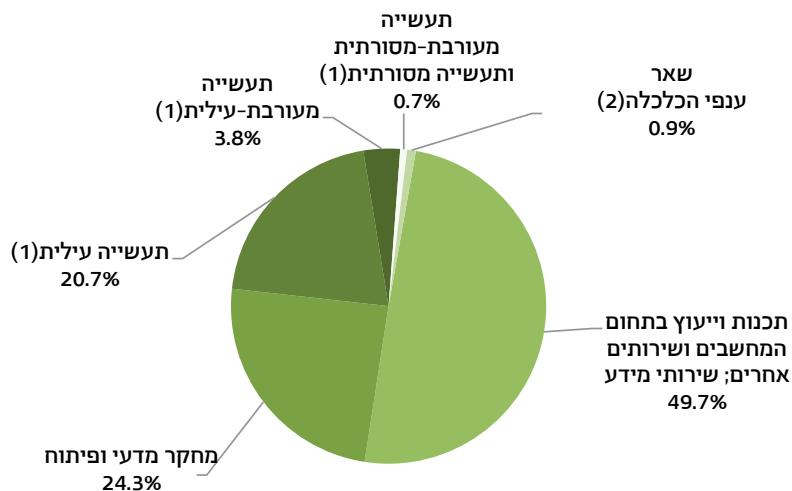
הוצאה למו"פ עסקי פנימי, במחירי 2017 (2021-2002)⁽¹⁾

- (1) מו"פ פנימי: בשנים 2002-2012 הופחתו כלל התשלומים לגורמי חוץ. משנת 2013 מופחתים כל התשלומים לגורמי חוץ, למעט תשלום לחברות לא קשורות וגורמים אחרים בישראל במפעל.
- (2) בשנים 2002-2007 כללו הנתונים את ענפי התעשייה, הכרייה והחציבה, את הענף תכנות וייעוץ בתחום המחשבים ושירותים אחרים ואת הענף מחקר מדעי ופיתוח.
- (3) משנה זו הנתונים כוללים גם את יתר ענפי השירותים האחרים.
- (4) משנה זו הנתונים כוללים גם את המו"פ הביטחוני.
- (5) משנה זו הנתונים ביתר ענפי השירותים האחרים כוללים רק חברות שנמצאה להן אינדיקציה לפעילות מו"פ.
- (6) משנה זו הנתונים כוללים גם חברות ביתר הענפים שנמצאה להן אינדיקציה לפעילות מו"פ. בשנה זו אף הוצא מדגם חדש.

בשנת 2021 עיקר ההוצאה למו"פ עסקי פנימי נרשמה בענפי ההייטק - 94.6%. 49.7% מההוצאה הייתה בענף תכנות וייעוץ בתחום המחשבים ושירותים אחרים ובענף שירותי מידע, 24.3% - בענף מחקר מדעי ופיתוח, ו-20.7% - בענפי התעשייה העילית.

הוצאה למו"פ עסקי, לפי ענף כלכלי 2021

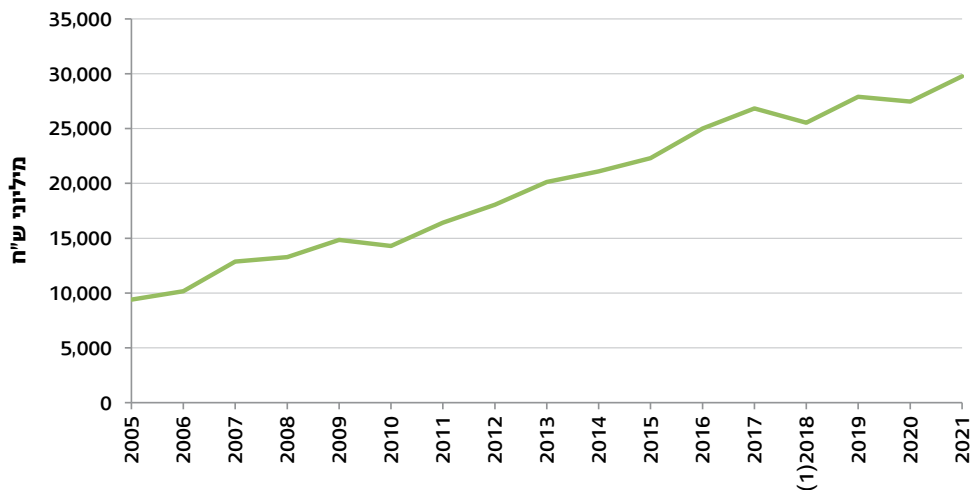

(1) ענפי התעשייה לפי עוצמה טכנולוגית.
(2) כולל כרייה וחציבה.

מרכזי מחקר ופיתוח¹

הרמה הגבוהה של חדשנות ויצירתיות המאפיינת את ההון האנושי והחברות בישראל היא אבן שואבת לחברות בין-לאומיות ולמשקיעים זרים, ואלה רוכשים חברות ומקימים חברות בנות ומרכזי מו"פ בישראל. המרכזים מספקים שירותי מו"פ ויצירת ידע לחברות אלו. הפעילות של מרכזי המו"פ היא רכיב בולט בכלל פעילות המו"פ בישראל, ובעשור האחרון היא גברה והפכה למקור הגידול העיקרי של המו"פ בארץ. בשנת 2021 ההוצאה למו"פ במרכזי מו"פ עמדה על 33.7 מיליארד ש"ח במחירים שוטפים (29.8 מיליארד ש"ח במחירי 2017), שהם 37.7% מסך ההוצאה.

סך ההוצאה למו"פ במרכזי מו"פ, במחירי 2017 2021-2005

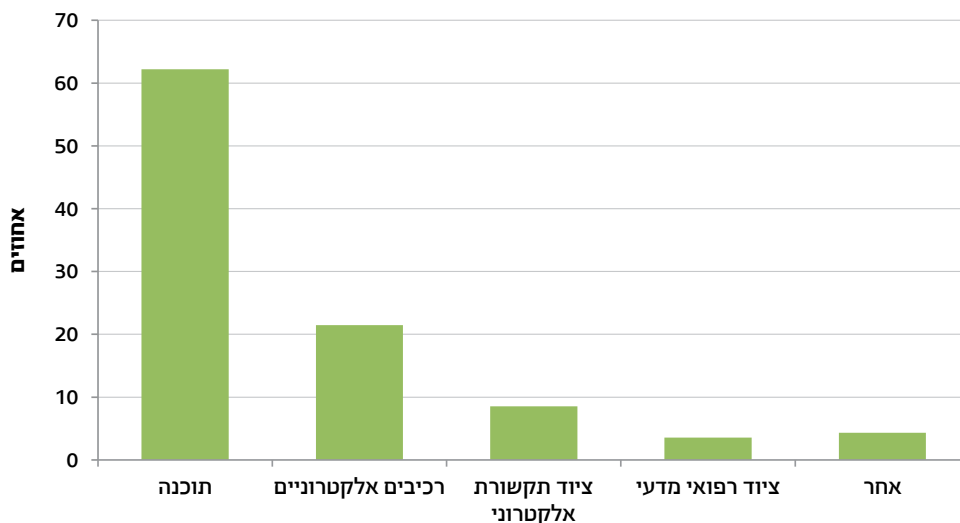

(1) מדגם חדש.

1 בנתונים על מרכזי מו"פ וחברות הזנק ייתכנו שינויים בין השנים בעקבות שינוי בסיווג חברות אלו, המבוסס על מידע חדש הנאסף מהחברות במשך השנים.

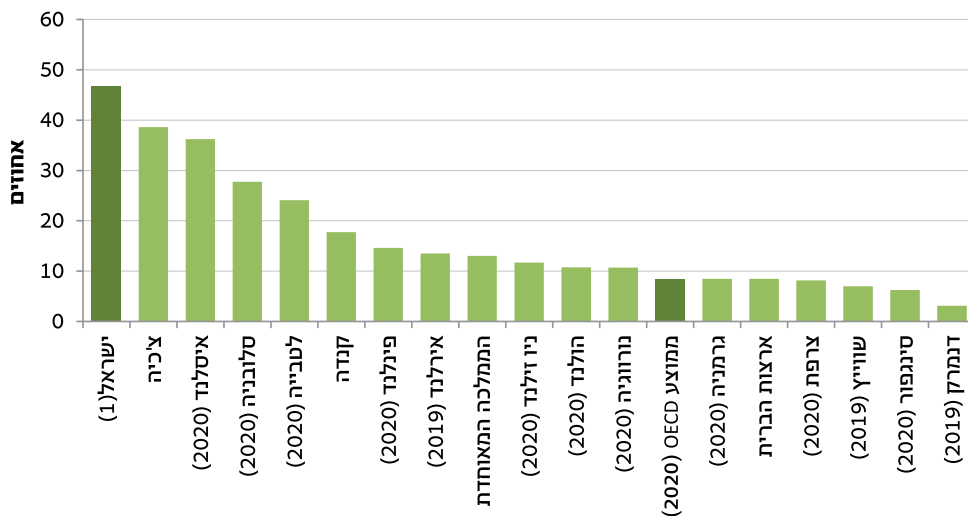
עיקר הפעילות במרכזי המו"פ הוא בתחום התוכנה. בשנת 2021 הושקעה בתחום זה 62.2% מההוצאה למו"פ, ומתוכה 16.9% ביישומי פינטק (תחום הפיננסים, הבנקאות הדיגיטלית והביטוח), 16.3% בסייבר - יישומי אבטחה והגנה ו-14.8% בבסיסי נתונים - ביג דאטה ומערכות אחסון.

הוצאה שוטפת למו"פ במרכזי מו"פ, לפי תחום פעילות 2021

בשנת 2021 אחוז המימון של ההוצאה למו"פ עסקי פנימי שמקורו בחו"ל היה 46.8% בישראל, יותר מבכל שאר מדינות ה-OECD.

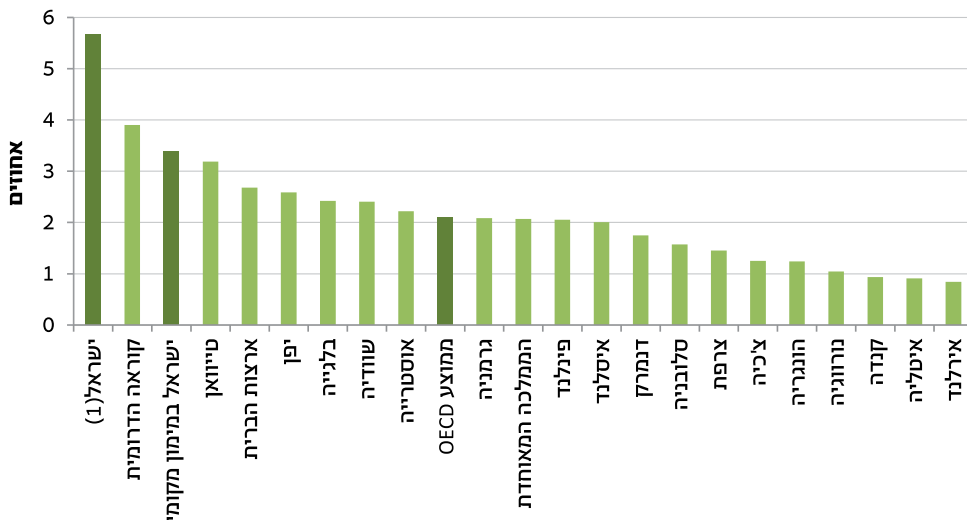
הוצאה למו"פ עסקי פנימי - מימון מחו"ל כאחוז מכלל המימון בישראל ובמדינות ה-OECD 2021

מקור הנתונים: OECD.
(1) נתון של הלמ"ס.

בשנת 2021 הוצאה למו"פ עסקי פנימי בישראל הייתה 5.7% מהתמ"ג, גבוהה הרבה יותר מבשאר מדינות ה-OECD. בכל המדינות, פרט לקוראה הדרומית וטאיוואן, הוצאה כאחוז מהתמ"ג הייתה נמוכה מ-3%.

הוצאה למו"פ עסקי פנימי כאחוז מהתמ"ג השוואה בין-לאומית 2021

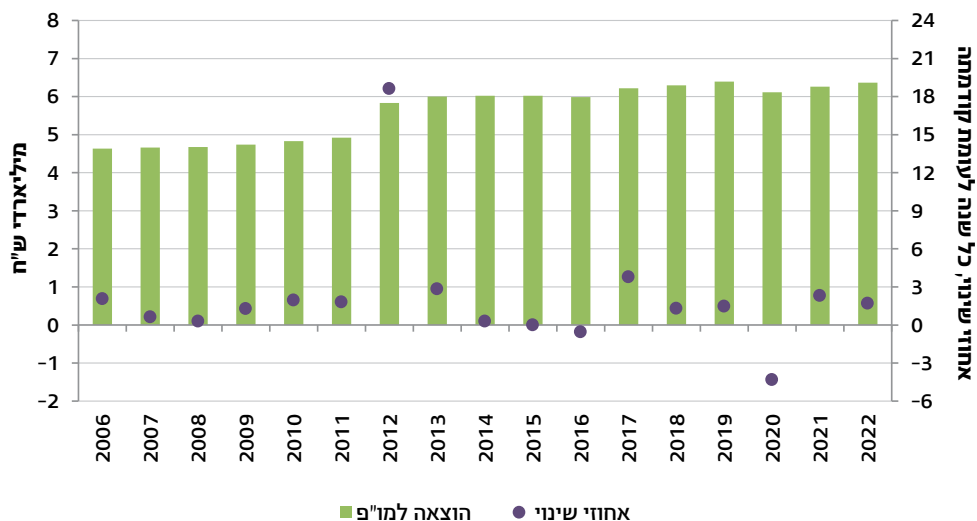

מקור הנתונים: OECD.
(1) נתון של הלמ"ס.

מחקר ופיתוח אזרחי במגזר ההשכלה הגבוהה

בשנת 2022 הוצאה למו"פ אזרחי במגזר ההשכלה הגבוהה הייתה 6.5 מיליארד ש"ח, במחירים שוטפים. בשנה זו הוצאה למו"פ במגזר זה עלתה ב-1.7%, במחירים קבועים, לעומת השנה הקודמת.

הוצאה למו"פ אזרחי במגזר ההשכלה הגבוהה, במחירי 2015
2022-2006

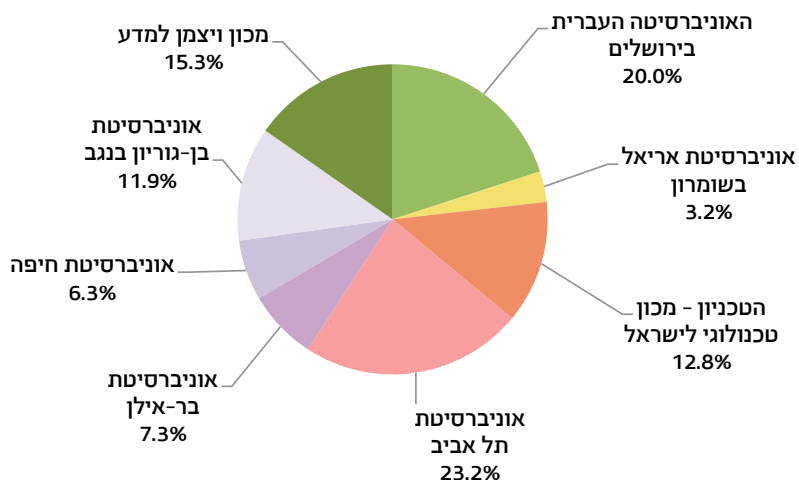
מחקרים בעלי מימון מיוחד (תקציב נפרד) באוניברסיטאות

מחקרים בעלי מימון מיוחד הם מחקרים הממומנים מקרנות מחקר ומתרומות למחקר, אשר ניתנות בדרך כלל לחוקרים במוסד אקדמי. הנתונים בנושא זה נאספו משמונה אוניברסיטאות בישראל, לא כולל האוניברסיטה הפתוחה.

התקציב הנפרד באוניברסיטאות בשנת תשפ"ב (2021/22) היה 2.44 מיליארד ש"ח, עלייה של 3.7% לעומת התקציב בשנת תשפ"א (2.35 מיליארד ש"ח).

43.2% מסך ההוצאות למחקרים בעלי מימון מיוחד היו באוניברסיטת תל אביב (567 מיליון ש"ח) ובאוניברסיטה העברית (489 מיליון ש"ח). ההוצאות הגבוהות ביותר למחקרים בעלי מימון מיוחד היו בתחום המדעים הביולוגיים (813 מיליון ש"ח), בתחום ההנדסה והאדריכלות (393 מיליון ש"ח) ובתחום המדעים הפיזיקליים (365 מיליון ש"ח).

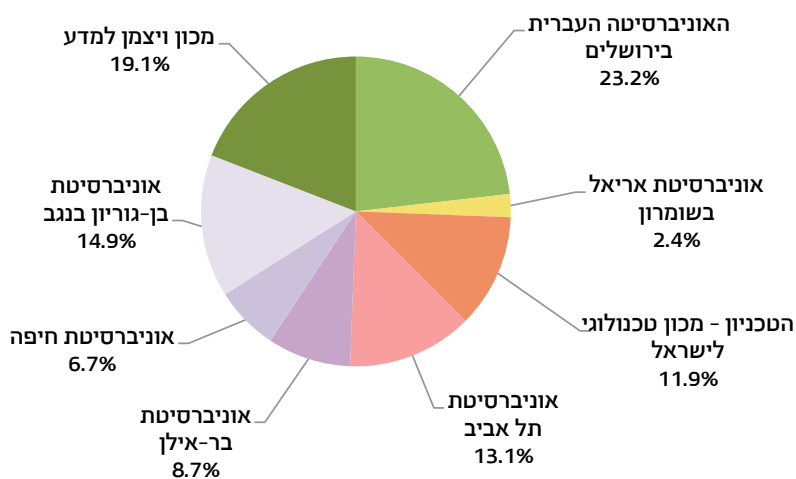
הוצאות למחקרים בעלי מימון מיוחד (תקציב נפרד), לפי מוסד אקדמי תשפ"ב (2021/22)

חוקרים בבתר-דוקטורט באוניברסיטאות

בתר-דוקטורט היא תקופת לימודים ומחקר עצמאי לאחר קבלת התואר השלישי. העוסק במחקר במסגרת זו מכונה בתר-דוקטורנט. בשנת תשפ"ב (2021/22) 3,284 בעלי תואר שלישי עסקו במחקר במסגרת בתר-דוקטורט בשמונה אוניברסיטאות, לא כולל האוניברסיטה הפתוחה, ויותר ממחציתם היו זרים. 23.2% מהחוקרים בעלי תואר שלישי (ישראלים וזרים) עסקו במחקר בתר-דוקטורט באוניברסיטה העברית, ו-19.1% - במכון ויצמן למדע.

חוקרים בבתר-דוקטורט, לפי מוסד אקדמי תשפ"ב (2021/22)

חברות הזנק

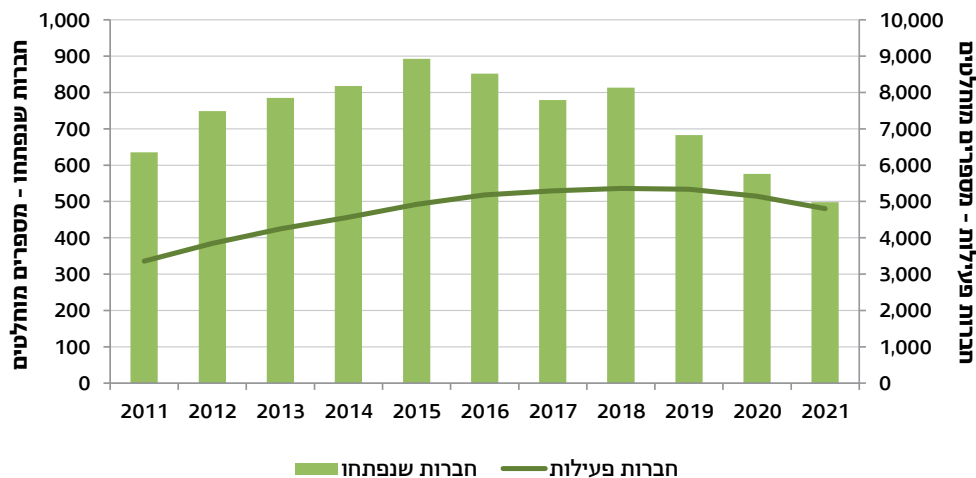
חברות ההזנק (חברות סטארט-אפ) מובילות שינוי במשק, והוא אינו מוגבל לטכנולוגיה בלבד. קבוצה ייחודית זו היא כלי ליצירת טכנולוגיה יישומית במגוון תחומים, המתבטאת ביצירת מוצרים, שירותים ומודלים עסקיים חדשים. מהמצליחות שבחברות אלו תצמח שדרת העתיד של ההייטק הישראלי, והטכנולוגיה המפותחת בחברות רבות אחרות תשולב במשק ובמודל העסקי של עסקים קיימים.

חברות הזנק הן פועל יוצא של יזמות טכנולוגית מבוססת מחקר ופיתוח, ומשאביהן העיקריים מופנים לפיתוח שירות או מוצר. חברות אלו עדיין אינן מתקיימות על בסיס הכנסותיהן, פעילותן ממומנת בעיקר באמצעות גיוסי הון, והן ניצבות בפני אי-ודאות רבה.

בשנים 2011-2021 נפתחו בישראל 8,081 חברות הזנק. 4,067 מהן (50.3%) נסגרו או השהו את פעילותן עד שנת 2021.

בשנת 2021 פעלו בישראל 4,801 חברות הזנק, ו-498 מהן נפתחו בשנה זו. בחברות אלו היו 35.3 אלף משרות שכיר, והשכר החודשי הממוצע למשרת שכיר בהן עמד על 23,062 ש"ח, עלייה של 6.7% לעומת 2020 (21,612 ש"ח).

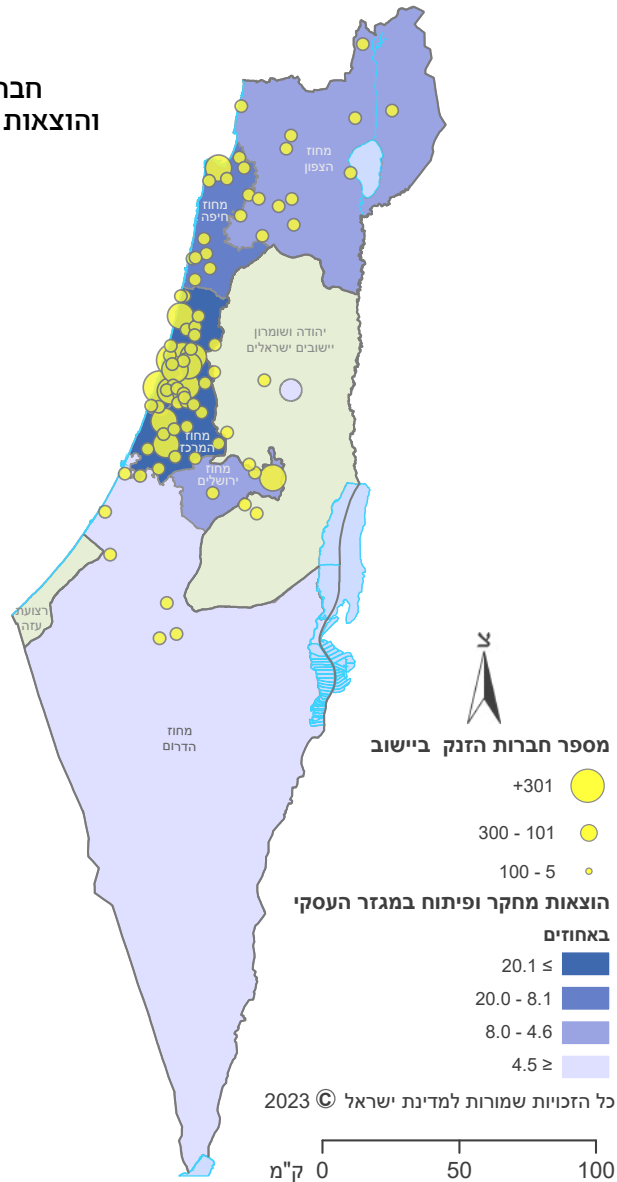
חברות הזנק פעילות וחברות הזנק שנפתחו, (1)
2021-2011

(1) קיימת הטיית חסר עבור השנים האחרונות של בסיס הנתונים, בפרט עבור השנה האחרונה. עם קבלת מידע חדש, יתעדכן בסיס הנתונים של השנים הקודמות.

עיקר הפעילות של חברות הזנק ופעילות המו"פ של המגזר העסקי בישראל מרוכז במחוז תל אביב ובמחוז המרכז. 72.9% מחברות הזנק ו-77.6% מההוצאה למו"פ מרוכזות במחוזות אלו.

מדינת ישראל
חברות הזנק לפי יישוב
והוצאות מחקר ופיתוח לפי מחוז
במגזר העסקי
2021

הייטק

הגדרת תחום ההייטק מבוססת על הגדרות ארגון ה-OECD וארגון האירוסטאט (Eurostat). לפי הגדרה זו, בתחום ההייטק נכללים ענפי התעשייה והשירותים האלה (לפי הסיווג האחד של ענפי הכלכלה 2011):

ענפי תעשייה בתחום ההייטק (תעשיות טכנולוגיה עילית): ייצור תרופות, כולל תרופות הומאופתיות (21); ייצור מחשבים, מכשור אלקטרוני ואופטי (26); ייצור כלי טיס, חלליות וציוד נלווה (303). ענפי שירותים בתחום ההייטק (שירותים עתירי ידע): שירותי תקשורת (61); תכנות וייעוץ בתחום המחשבים ושירותים אחרים (62); עיבוד נתונים, אחסון ושירותים נלווים, אתרי שער לאינטרנט (631); מחקר מדעי ופיתוח² (72).

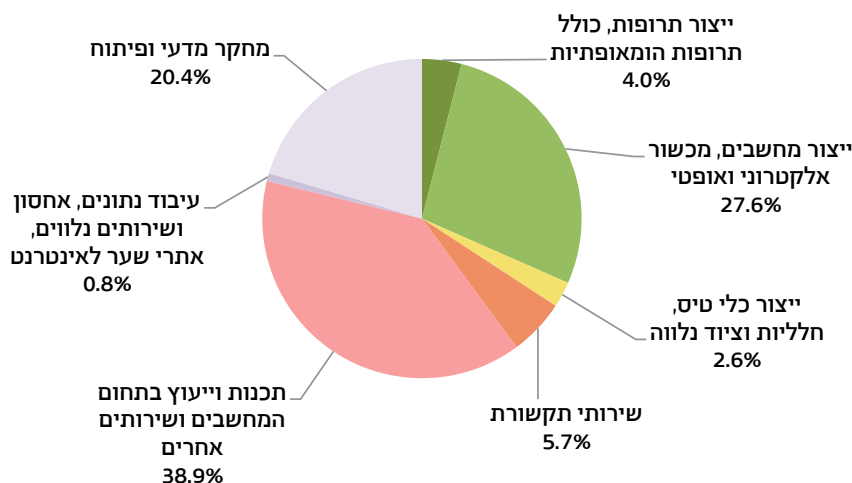
ייצור וערך מוסף גולמי

ענפי ההייטק הם ממנועי הצמיחה העיקריים של המשק הישראלי בשל הפריזון הגבוה המאפיין אותם. בשנת 2020 היה הערך המוסף הגולמי בענפי ההייטק 23.9% מסך הערך המוסף הגולמי במגזר העסקי. סך הערך המוסף הגולמי בענפי ההייטק היה 182.5 מיליארד ש"ח, עלייה של 8.5% לעומת שנת 2019. סך הערך המוסף הגולמי במגזר העסקי ירד בשנת 2020 ב-1.4% לעומת שנת 2019.

עיקר הערך המוסף הגולמי בהייטק היה בענפים תכנות וייעוץ בתחום המחשבים ושירותים אחרים (38.9%) וייצור מחשבים, מכשור אלקטרוני ואופטי (27.6%). הענף מחקר מדעי ופיתוח והענף שירותי תקשורת היו 20.4% ו-5.7%, בהתאמה, מסך הערך המוסף הגולמי.

ערך מוסף גולמי בענפי ההייטק

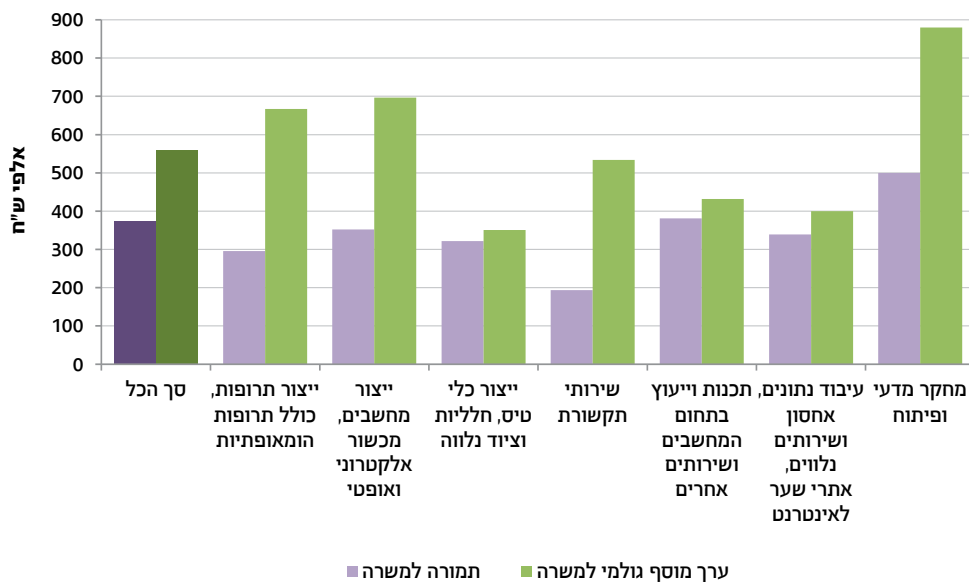
2020

2 בשל סודיות סטטיסטית מוצגים נתוני הענף כולו.

בשנת 2020 הערך המוסף הגולמי למשרה (שאף הוא מדד לפיריון) בענפי ההייטק היה 559.2 אלף ש"ח, עלייה של 9.6% לעומת שנת 2019. הערך המוסף הגולמי למשרה בשאר המגזר העסקי (ללא ענפי ההייטק) היה 228.2 אלף ש"ח בלבד.

ערך מוסף גולמי למשרה ותמורה למשרה בענפי ההייטק 2020

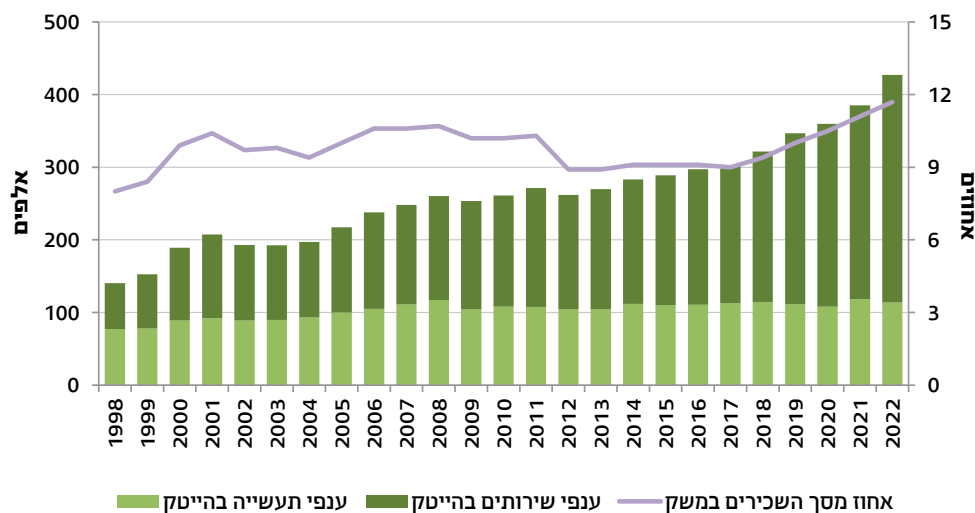
שכירים

הנתונים על שכירים בתחום ההייטק מבוססים על סקר כוח אדם של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. שכיר הוא בן 15 ומעלה שעבד אצל אחר תמורת שכר יומי, חודשי, קבילני או בתמורה אחרת כלשהי, כולל גם עצמאי הרשום כחברה בע"מ ומקבל שכר מהחברה וכן חבר קיבוץ המקבל משכורת מהקיבוץ (שעבר הפרטה) או ממקום אחר.

בשנת 2022 היו בתחום ההייטק 426.9 אלף שכירים (385.2 אלף בשנת 2021). בענפי התעשייה בתחום ההייטק היו 113.9 אלף שכירים, ובענפי השירותים בתחום ההייטק היו 313.0 אלף שכירים. מספר הגברים השכירים בתחום ההייטק היה 279.2 אלף (15.3% מכלל הגברים השכירים), ומספר הנשים השכירות היה 147.7 אלף (8.1% מכלל הנשים השכירות). אחוז השכירים בתחום ההייטק מכלל השכירים במשק עלה מ-8.0% בשנת 1998 ל-11.7% בשנת 2022 (לעומת 11.1% בשנת 2021).

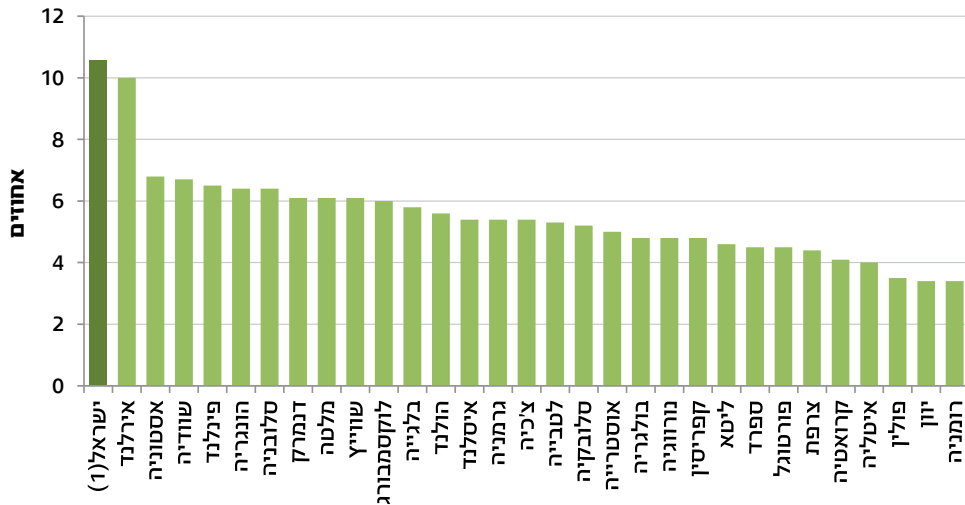
אחוז השכירים בענפי השירותים בתחום ההייטק מכלל השכירים בתחום ההייטק עלה מ-45.0% בשנת 1998 ל-73.3% בשנת 2022. לעומת זאת, אחוז השכירים בענפי התעשייה בתחום ההייטק נמצא במגמת ירידה.

שכירים בענפי תעשייה ובענפי שירותים בתחום ההייטק
2022-1998

בשנת 2022 חלקם של המועסקים בתחום ההייטק מכלל המועסקים בישראל היה 10.6%. באירלנד מעט פחות - 10.0%, ובאסטוניה - 6.8%. האחוז הנמוך ביותר של מועסקים בתחום ההייטק מכלל המועסקים נמצא ביוון וברומניה - 3.4% בכל אחת מהן.

מועסקים בני 15-74 בתחום ההייטק, מכלל המועסקים בני 15-74 השוואה בין-לאומית 2022

מקור הנתונים: אירוסטאט (Eurostat).
(1) נתון של הלמ"ס.

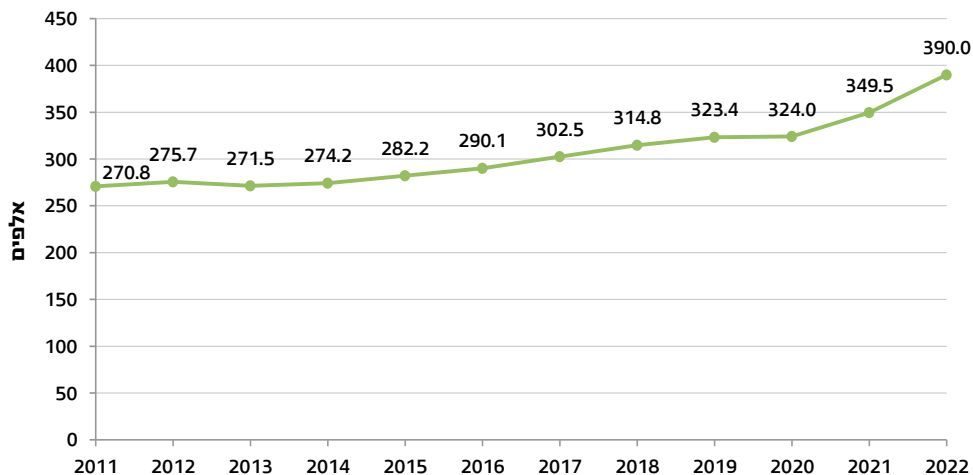
משרות שכיר ושכר ממוצע למשרת שכיר

הנתונים על משרות שכיר ושכר חודשי ממוצע למשרת שכיר בתחום ההייטק מבוססים בעיקרם על דוחות המעסיקים למוסד לביטוח לאומי על גבי טופס 102.

משרות שכיר הן מספר המשרות של עובדים שעבדו באותו חודש לפחות יום אחד. משרות המופיעות בגיליונות התשלומים של יותר ממפעל או מוסד אחד באותו חודש נספרות כמספר הפעמים שהן מופיעות, כך שלמעשה הנתונים מתייחסים למספר המשרות שבעבורן שולם שכר באותו חודש, ללא התייחסות להיקף המשרה של העובד.

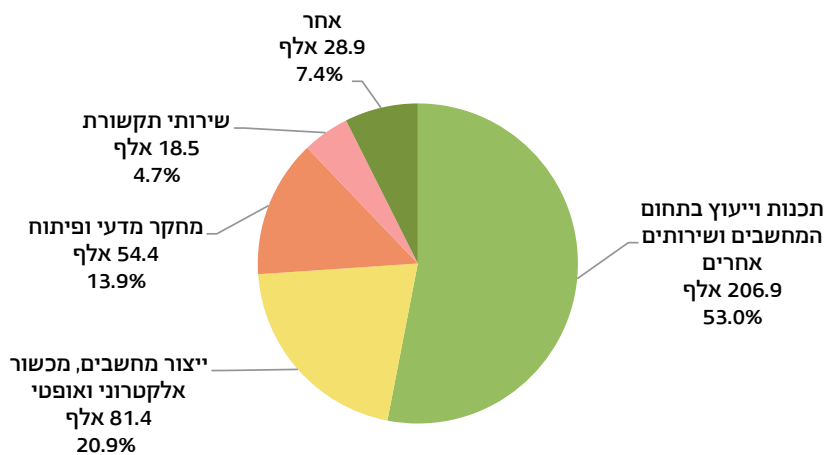
בשנת 2022 מספר משרות השכיר בתחום ההייטק היה 390.0 אלף, עלייה של 11.6% לעומת שנת 2021 (349.5 אלף) ועלייה של 20.4% בהשוואה לשנת 2020 (324.0 אלף). בשנים 2011-2022 מספר משרות השכיר בתחום ההייטק עלה ב-44.0%. בשנת 2022 משרות השכיר בתחום זה היו 9.9% מכלל משרות השכיר במשק, ובשנת 2021 - 9.6%.

משרות שכיר בתחום ההייטק 2022-2011

בשנת 2022 הענף הגדול ביותר בתחום ההייטק היה תכנות וייעוץ בתחום המחשבים ושירותים אחרים - משרות השכיר בענף זה (206.9 אלף) היו 53.0% מכלל משרות השכיר בתחום ההייטק.

משרות שכיר בתחום ההייטק, לפי ענף כלכלי 2022

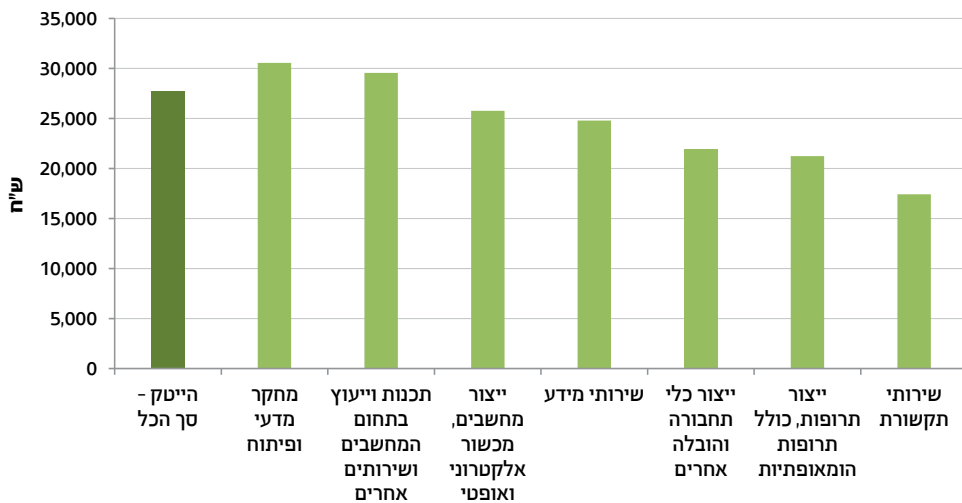

בשנת 2022 השכר החודשי הממוצע למשרת שכיר (במחירים שוטפים) בתחום ההייטק היה 27,787 ש"ח, עלייה של 5.1% לעומת שנת 2021 (26,428 ש"ח) ועלייה של 11.7% בהשוואה לשנת 2020 (24,872 ש"ח).

בשנים 2011-2022 השכר החודשי הממוצע למשרת שכיר במחירים קבועים בתחום ההייטק עלה ב-46.6%.

בשנת 2022 השכר החודשי הממוצע למשרת שכיר הגבוה ביותר, במחירים שוטפים, היה בענף מחקר מדעי ופיתוח - 30,550 ש"ח (54.4 אלף משרות).

שכר חודשי ממוצע למשרת שכיר בתחום ההייטק, במחירים שוטפים, לפי ענף כלכלי 2022

השכלה מדעית וטכנולוגית ותארים מתקדמים

התשתית המדעית והטכנולוגית של ישראל מתבססת, בין היתר, על למידה במוסדות להשכלה גבוהה ועל ביצוע מחקר כחלק מלימודי התארים המתקדמים: תואר שני עם תזה ותואר שלישי.

השכלה מדעית וטכנולוגית היא השכלה בתחומי הלימוד האלה: מתמטיקה וסטטיסטיקה; מדעי הנתונים; מדעי המחשב ומערכות מידע; כימיה; פיזיקה ומדעים; ביולוגיה ומדעי הרפואה; חקלאות; וטרינריה; הנדסה והנדסה אזרחית; הנדסת מכונות; הנדסת חשמל ומחשבים; הנדסה מדעית (כימיה, פיזיקה, ביולוגיה); הנדסת תעשייה; אדריכלות.

בשנת תשפ"ב (2021/22) החלו 17,425 סטודנטים את לימודי התואר הראשון בתחומי המדע והטכנולוגיה, ירידה של 13.6% לעומת תשפ"א (2020/21) - 20,179 סטודנטים. בשנת תשפ"ב חלקם של הסטודנטים החדשים לתואר ראשון בתחומי המדע והטכנולוגיה היה 29.7% לעומת 31.1% בשנה שלפניה.

בתחום מדעי המחשב ומערכות מידע ירד מספר הסטודנטים החדשים לתואר ראשון ב-6.4% בשנת תשפ"ב לעומת תשפ"א (מ-5,233 ל-4,900). גם בתחום הנדסת חשמל ומחשבים ירד מספר הסטודנטים (ב-16.4%). בתחום ביולוגיה ומדעי הרפואה ירד מספר הסטודנטים החדשים לתואר ראשון ב-15.8% בשנת תשפ"ב לעומת תשפ"א.

בשנת תשפ"ב קיבלו 14,129 סטודנטים תואר ראשון בתחומי המדע והטכנולוגיה - עלייה של 5.1% לעומת תשפ"א (13,439 סטודנטים). בשנת תשפ"ב מקבלי תואר ראשון בתחומי המדע והטכנולוגיה היו כרבע (25.9%) מכלל מקבלי התואר הראשון, בדומה לשנה שעברה (26.0%).

בתחום מדעי המחשב ומערכות מידע עלה מספר מקבלי התואר הראשון ב-5.8% בשנת תשפ"ב לעומת תשפ"א (מ-3,747 ל-3,964). לעומת זאת, בתחום הנדסת חשמל ומחשבים ירד מספר מקבלי התואר הראשון ב-1.6%, מ-2,921 ל-2,875. בתחום השלישי בגודלו, הנדסת תעשייה, עלה מספר מקבלי התואר הראשון ב-14.4% מ-1,400 ל-1,487.

בשנת תשפ"ב קיבלו 3,521 סטודנטים תארים מתקדמים בתחומי המדע והטכנולוגיה - עלייה של 12.6% לעומת תשפ"א (3,126 סטודנטים). 2,498 מהם קיבלו תואר שני עם תזה, ו-1,023 קיבלו תואר שלישי. בשנת תשפ"ב מספר מקבלי התארים המתקדמים בתחומי המדע והטכנולוגיה היה כמחצית (54.2%) מכלל מקבלי התארים המתקדמים. בשנה קודמת היה חלקם 52.9%.

ענפי טכנולוגיות המידע ותקשורת (ICT)

לענפי טכנולוגיות המידע והתקשורת (ICT) תרומה חשובה לצמיחה הכלכלית של המשק. בהשוואה בין-לאומית, ישראל היא אחת המובילות בשני מדדים: חלקו של הערך המוסף (תוצר) ICT מהתוצר במשק והוצאות מחקר ופיתוח (מו"פ) ICT מהתוצר במשק. ארגון ה-OECD הגדיר את ענפי ה-ICT בשנת 2007 על פי הסיווג המעודכן של ענפי הכלכלה (4 ISIC, REV. 4). הגדרה זו כוללת ענפים בתחומי התעשייה, השירותים והמסחר הסיטוני שעיקר פעילותם מתבטאת במוצרים המשמשים לעיבוד, לשידור ולהצגה של מידע ותקשורת באמצעים אלקטרוניים:

ענפים בתחום התעשייה: ייצור רכיבים ולוחות אלקטרוניים (261); ייצור מחשבים וציוד היקפי (262); ייצור ציוד תקשורת (263); ייצור מוצרי צריכה אלקטרוניים (264); ייצור מדיה מגנטית ואופטית (268).

ענפים בתחום השירותים: שירותי תקשורת (61); תכנות וייעוץ בתחום המחשבים ושירותים אחרים (62); הוצאה לאור של תוכנה (582); עיבוד נתונים, אחסון ושירותים נלווים, אתרי שער לאינטרנט (631); תיקון מחשבים וציוד תקשורת (951).

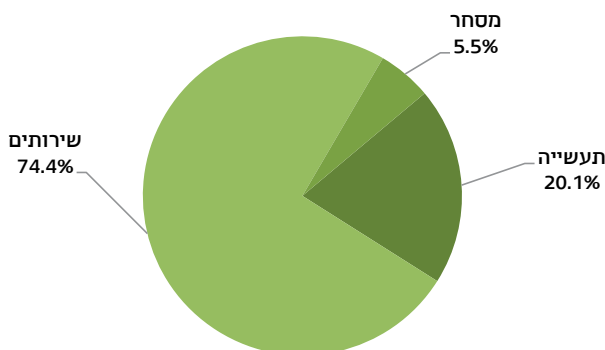
ענפים בתחום המסחר הסיטוני: מסחר סיטוני במחשבים, בציוד היקפי ובתוכנה (4651); מסחר סיטוני בציוד תקשורת וברכיבים אלקטרוניים (4652).

תוצר ענפי ה-ICT

תוצר ענפי ה-ICT הסתכם בשנת 2021 ב-112.7 מיליארד ש"ח במחירי 2011, עלייה של 9.8% בהשוואה לשנת 2020 (לעומת עלייה של 9.9% בתמ"ג העסקי). תוצר ענפי ה-ICT היה 12.7% מכלל התמ"ג במגזר העסקי בשנת 2021.

ענפי השירותים היו עיקר תוצר ה-ICT (74.4%), ובמיוחד הענף תכנות וייעוץ בתחום המחשבים ושירותים אחרים (76.1% מהתוצר של ענפי השירותים) והענף שירותי תקשורת (21.1% מהתוצר של ענפי השירותים).

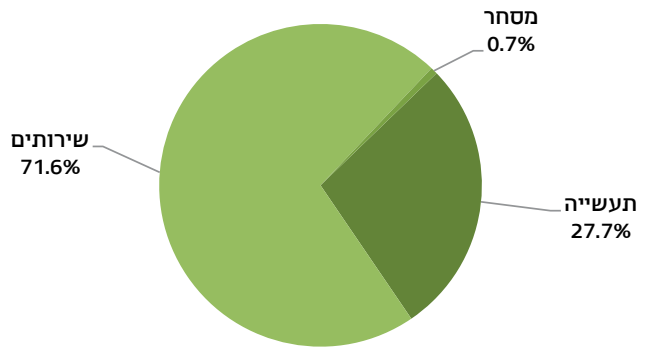
תוצר ענפי ה-ICT
2021

יצוא ענפי ה-ICT

יצוא ענפי ה-ICT הסתכם בשנת 2021 ב-143.5 מיליארד ש"ח במחירי 2011 (עלייה של 15.7% לעומת שנת 2020), והוא היה 31.9% מכלל יצוא הסחורות והשירותים במשק. עיקר היצוא נרשם בענפי השירותים (71.6%) ובענפי התעשייה (27.7%). רוב היצוא בענפי השירותים נבע מהענף תכנות וייעוץ בתחום המחשבים ושירותים אחרים, ובענפי התעשייה הוא נבע מהענף ייצור רכיבים ולוחות אלקטרוניים ומהענף מחשבים וציוד היקפי. בשנים 2011-2021 הצטמצם חלקם של ענפי התעשייה ביצוא ענפי ה-ICT (מ-44.8% ל-27.7%) וגדל חלקם של ענפי השירותים (מ-53.5% ל-71.6%).

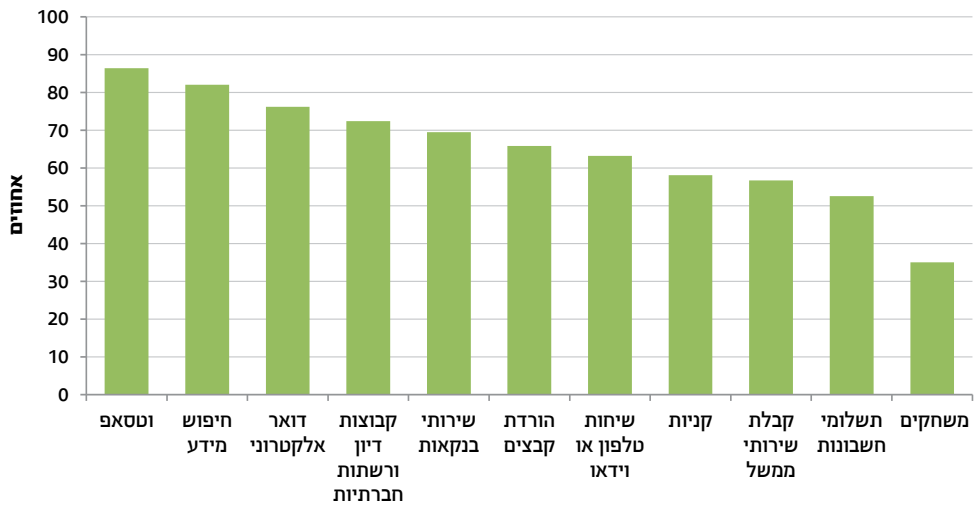
יצוא ענפי ה-ICT
2021

שימוש בטכנולוגיות מידע ותקשורת

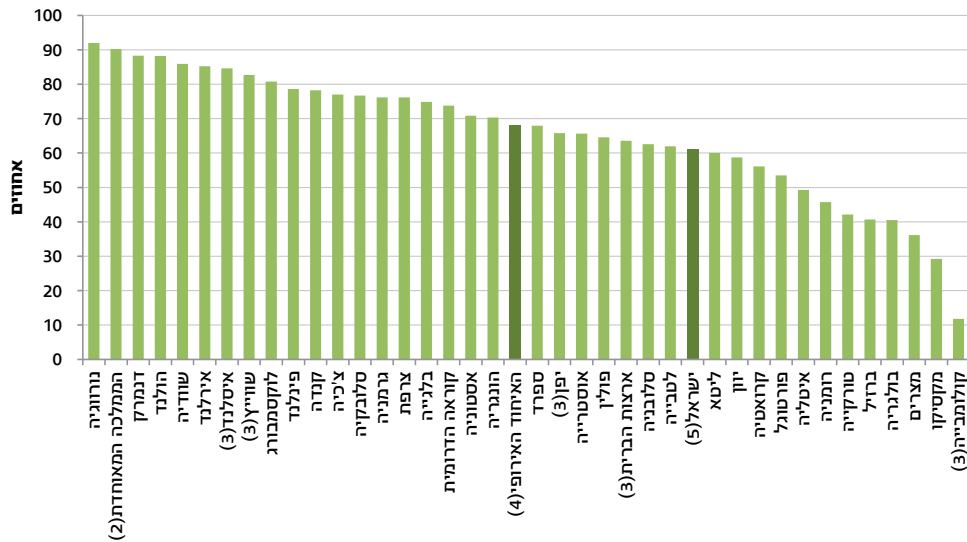
לפי הסקר החברתי של הלמ"ס, בשנת 2022 91.9% מבני 20 ומעלה השתמשו באינטרנט באמצעות מחשב או טלפון נייד. מטרות השימוש העיקריות היו שימוש בווטסאפ (86.4%) וחיפוש מידע (82.0%). בחלוקה לפי קבוצת אוכלוסייה נמצא כי 92.6% מהיהודים ו-87.6% מהערבים השתמשו באינטרנט.

בני 20 ומעלה שהשתמשו באינטרנט, לפי מטרות 2022

בשנת 2022 61.2% מבני 20-74 בישראל קנו באמצעות האינטרנט. בהשוואת אחוז הקונים באינטרנט במדינות ה-OECD בשנת 2022 נמצא כי האחוז הגבוה ביותר היה בנורווגיה (92.0%), והאחוז הנמוך ביותר - במקסיקו (29.2% בלבד).

קנו באמצעות האינטרנט בישראל ובמדינות ה-OECD⁽¹⁾ 2022

מקור הנתונים: OECD.

- (1) בישראל - בני 20-74 שקנו באמצעות האינטרנט בשלושת החודשים שקדמו לריאיון.
 - (2) בשאר המדינות - בני 16-74 שקנו באמצעות האינטרנט ב-12 החודשים שקדמו לריאיון.
 - (3) נתון זמין אחרון משנת 2020.
 - (4) נתון זמין אחרון משנת 2021.
 - (5) האיחוד האירופי - ממוצע ל-27 מדינות האיחוד, ללא הממלכה המאוחדת.
- (5) נתון של הלמ"ס.

בשנת 2021 ל-77.0% ממשקי הבית בישראל היה מינוי לאינטרנט. ל-80.3% ממשקי הבית היהודיים היה מינוי לאינטרנט, לעומת 58.1% בלבד ממשקי הבית הערביים.

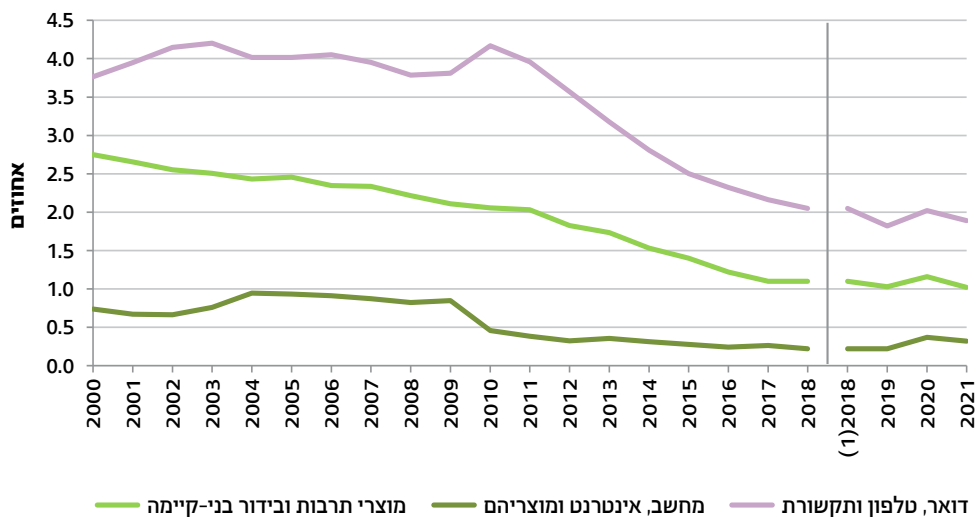
משקי בית שיש להם מינוי לאינטרנט, לפי קבוצת אוכלוסייה שנים נבחרות

(1) בשנת 2019 חל שבר בסדרה בשל שיטת אמידה חדשה, ולכן הנתונים אינם בני השוואה לנתוני שנים קודמות.

בשנת 2021 הוציאו משקי הבית כ-491 ש"ח בממוצע לחודש על מוצרי תקשורת³ - 3.2% מההוצאה הכוללת לתצרוכת (לעומת 3.6% בשנת 2020). בשנים 2010-2019 חלה ירידה בשלושת סעיפי ההוצאה על מוצרי תקשורת, בשל הוזלת המוצרים בעקבות הרפורמה בענף התקשורת.

הוצאה של משקי בית על מוצרי תקשורת כאחוז מההוצאה הכוללת לתצרוכת 2021-2000

(1) בשנת 2019 חל שבר בסדרה בשל שיטת אמידה חדשה, ולכן הנתונים אינם בני השוואה לנתוני שנים קודמות.

3 בשנת 2019 שונתה שיטת האמידה של האוכלוסייה בסקר, וחל שבר בסדרה לעומת הנתונים שהתפרסמו בשנים הקודמות. כדי להשוות בין נתוני 2018 לנתוני 2019 ואילך, הותאמו נתוני 2018 לשיטת האמידה החדשה.

[למילון המונחים](#)

[לנתוני התרשימים](#)

[ללוחות השנתיים - מדע, טכנולוגיה ותקשורת](#)

[ללוחות השנתיים - שוק העבודה](#)

[ללוחות השנתיים - עמדות ותחושות הציבור](#)

[ללוחות השנתיים - רמת חיים](#)

[ללוחות השנתיים - חינוך והשכלה](#)

[לעמוד הנושאי - מדע, טכנולוגיה ותקשורת](#)

[לעמוד הנושאי - שוק העבודה](#)

[לעמוד הנושאי - הסקר החברתי](#)

[לעמוד הנושאי - רמת חיים](#)

[לעמוד הנושאי - חינוך והשכלה](#)

18 תיירות ושירותי הארחה

לענף התיירות בישראל חשיבות כלכלית, חברתית ופוליטית רבה, והוא משפיע על ענפי כלכלה רבים ומושפע מתהליכים פוליטיים וכלכליים המתרחשים בישראל ובעולם כולו. מספר הכניסות של תיירים לישראל ומספר היציאות של ישראלים לחו"ל עשויים לשקף שינויים במצבה הכלכלי והביטחוני של ישראל.

התרומה של תעשיית התיירות מבוססת בעיקר על שירותי הארחה ועל שירותי תחבורה. הנתונים מציגים את התרומה הכלכלית של ענף התיירות, את התיירות הנכנסת והתיירות היוצאת, את תיירות הפנים ואת שירותי הארחה.

בשנת 2022 נרשמה התאוששות בתיירות הנכנסת, לאחר שבשנים 2020-2021 היא נפגעה קשות בעקבות מגפת הקורונה. למרות ההתאוששות, בהשוואה בין שנת 2022 ל-2019 (השנה שלפני פרוץ מגפת הקורונה), ניכרת ירידה של 41.0% במספר כניסות המבקרים לישראל ובמספר לינות תיירים במלונות תיירות. הנתונים בתחום תיירות הפנים המשיכו להיות גבוהים בשנת 2022, ומספר לינות הישראלים במלונות תיירות הגיע לשיא של כל הזמנים. בתיירות היוצאת נרשמה התאוששות מרשימה, ובהשוואה לשנת 2019 שהייתה שנת השיא במספר היציאות לחו"ל, נרשמה ירידה של 8.1%. הנתונים מתקבלים מרשות האוכלוסין וההגירה, מהתאחדות המלונות בישראל, מסקרי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ועוד.

נתונים נבחרים, 2022

שירותי הארחה מלונות תיירות

מלונות
442
חדרים
57.3 אלף
(81.6% מכלל חדרי האירוח)

תפוסת חדרים
60.1%
(לעומת 39.2% בשנת 2021)

לינות
23.1 מיליון
(לעומת 15.5 מיליון בשנת 2021)

מועסקים
39.6 אלף
(לעומת 26.4 אלף בשנת 2021)

פדיון
13.2 מיליארד ש"ח
(לעומת 8.1 מיליארד ש"ח בשנת 2021)

תיירות יוצאת

יציאות של ישראלים לחו"ל
8.4 מיליון
(לעומת 3.0 מיליון בשנת 2021)
דרך האוויר **88.7%**
דרך היבשה **9.7%**
דרך הים **1.6%**

תיירות פנים

טיולים של ישראלים בארץ
שכללו לינה בשירותי הארחה
9.4 מיליון
(לעומת 8.6 מיליון בשנת 2021)

לינות של ישראלים
במלונות תיירות
15.9 מיליון
(לעומת 14.7 מיליון בשנת 2021)
41.7% מהן - באילת

התרומה הכלכלית של התיירות

סך הצריכה התיירותית
במשק הישראלי
48.8 מיליארד ש"ח
(לעומת 24.7 מיליארד ש"ח בשנת 2021)

הוצאות של תיירים מחו"ל
בישראל
17.4 מיליארד ש"ח
(לעומת 4.3 מיליארד ש"ח בשנת 2021)

הוצאות של ישראלים
עבור טיולים בארץ ובחו"ל
31.4 מיליארד ש"ח
(לעומת 20.4 מיליארד ש"ח בשנת 2021)

תיירות נכנסת
כניסות של תיירים ומבקרי יום
2.9 מיליון
(לעומת 402.3 אלף בשנת 2021)

דרך האוויר **87.2%**
דרך היבשה **8.8%**
דרך הים **4.0%**

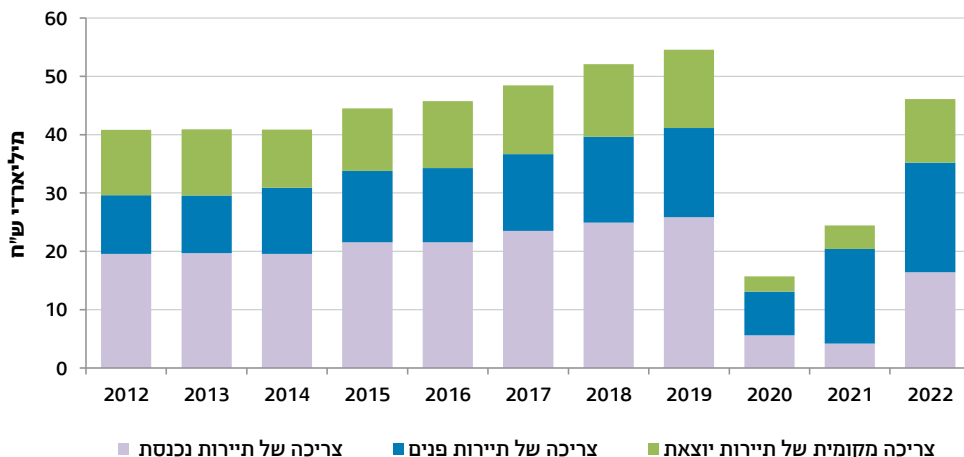
התרומה הכלכלית של התיירות^{2,1}

הצריכה התיירותית במשק הישראלי (של תיירים מחו"ל ושל ישראלים - עבור טיולים בארץ או בחו"ל) נאמדה ב-48.8 מיליארד ש"ח בשנת 2022, ירידה של 15.6% לעומת שנת 2019. ההוצאות של תיירים מחו"ל בישראל (כולל דמי טיסה בחברות תעופה ישראליות) נאמדו ב-17.4 מיליארד ש"ח, שהם 35.6% מכלל הצריכה התיירותית. בהשוואה לשנת 2019 אומדן ההוצאות של תיירים מחו"ל ירד ב-36.5%.

ההוצאות של ישראלים עבור טיולים בארץ וההוצאות בארץ עבור טיולים בחו"ל נאמדו ב-31.4 מיליארד ש"ח, עלייה של 3.2% לעומת שנת 2019. רכיב ההוצאות עבור טיולים בארץ עלה ב-22.9% ורכיב ההוצאות עבור טיולים בחו"ל ירד ב-19.2%. אומדן ההוצאות עבור טיולים בחו"ל היה 36.6% מסך ההוצאות בארץ של ישראלים עבור טיולים בארץ ובחו"ל.

בשנת 2022 נאמד הערך המוסף של התיירות ב-29.8 מיליארד ש"ח (במחירי בסיס) - 1.9% מהתמ"ג (2.6% בשנת 2019).

צריכה תיירותית של תיירים מחו"ל ושל ישראלים, במחירים קבועים (שנת הבסיס: 2020) 2022-2012

1 בהגדרות של החשבונות הלאומיים ובסיווג ענפי הכלכלה תיירות אינה מוגדרת ענף, אך בסטטיסטיקה של תיירות נהוגה שיטה שלפיה מחשבים את החלק התיירותי של ענפים שונים במשק (חשבון הלווין של התיירות) ובעזרתו - את התוצר התיירותי (הערך המוסף של התיירות). הנתונים המתקבלים הם בני השוואה לנתוני החשבונות הלאומיים.

2 הערכים הכספיים מוצגים במחירים שוטפים, ואחוזי השינוי בין השנים מוצגים במחירים קבועים (שנת הבסיס: 2020).

תיירות נכנסת

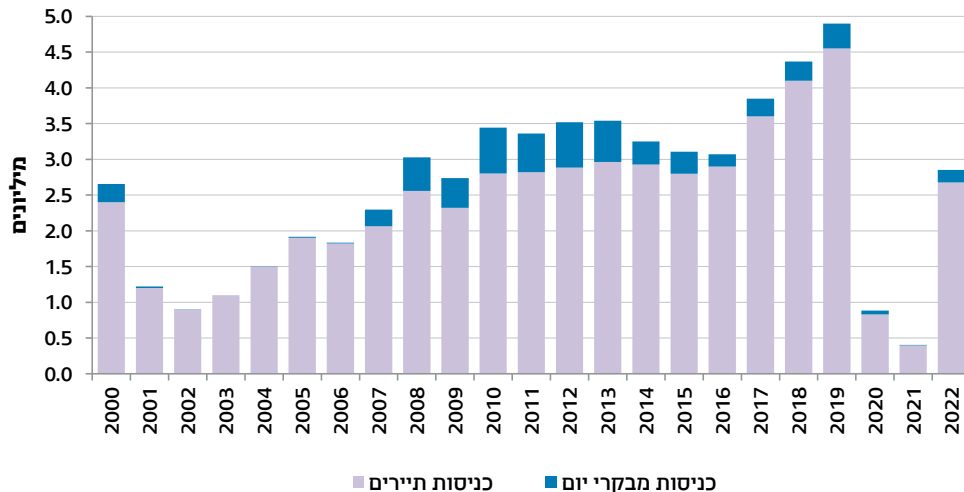
מבקרים (תיירים ומבקרי יום)

בשנת 2022 התיירות העולמית רשמה עלייה של 111.2% במספר כניסות התיירים למדינות שונות בעולם בהשוואה לשנת 2021. בהשוואה לשנת 2019, השנה שלפני פרוץ מגפת הקורונה, נרשמה ירידה של 34.3% במספר כניסות התיירים (לפי אומדנים של ארגון התיירות העולמי - UNWTO).

עלייה של 95.0% נרשמה במספר כניסות התיירים לאירופה, שהיא האזור המתויר ביותר בעולם (61.8% מכניסות התיירים היו לאירופה) בהשוואה ל-2021 (ירידה של 20.1% בהשוואה ל-2019). באזור הים התיכון/דרום אירופה, שבו ישראל מסווגת (לפי ה-UNWTO), עלה מספר כניסות התיירים בשנת 2022 ב-92.1% לעומת 2021 (ירידה של 12.3% לעומת 2019).

בשנת 2022 נרשמה התאוששות בתיירות הנכנסת, לאחר שבשנים 2020-2021 נפגע קשות הענף בעקבות מגפת הקורונה. במהלך שנת 2022 נצפתה מגמת עלייה הדרגתית במספר כניסות המבקרים לישראל. מספר הכניסות המצטבר ב-2022 עמד על 2.9 מיליון, גבוה משמעותית ממספרן ב-2021 (402.3 אלף כניסות) וב-2020 (887.1 אלף כניסות). יחד עם זאת, בהשוואה לשנת 2019, השנה שקדמה לפרוץ מגפת הקורונה, נרשמה ירידה של 41.9% במספר כניסות המבקרים לישראל.

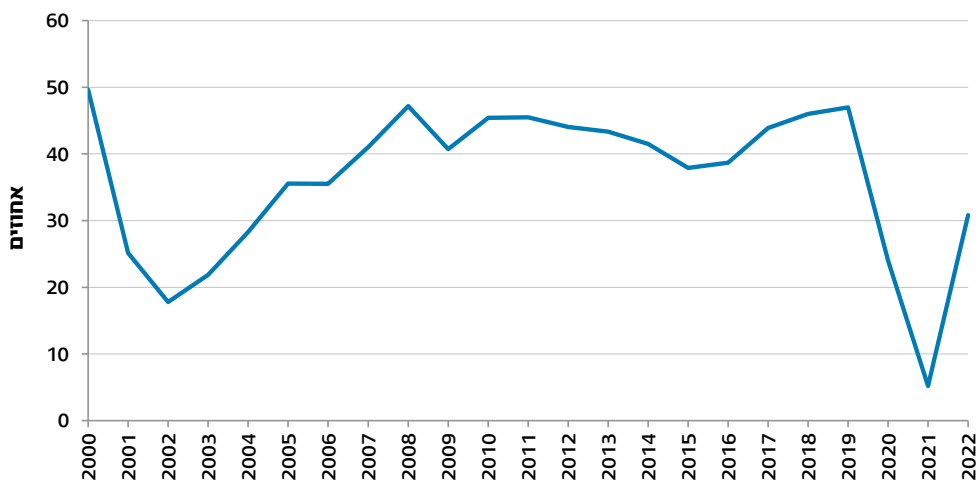
כניסות מבקרים (תיירים ומבקרי יום) 2022-2000

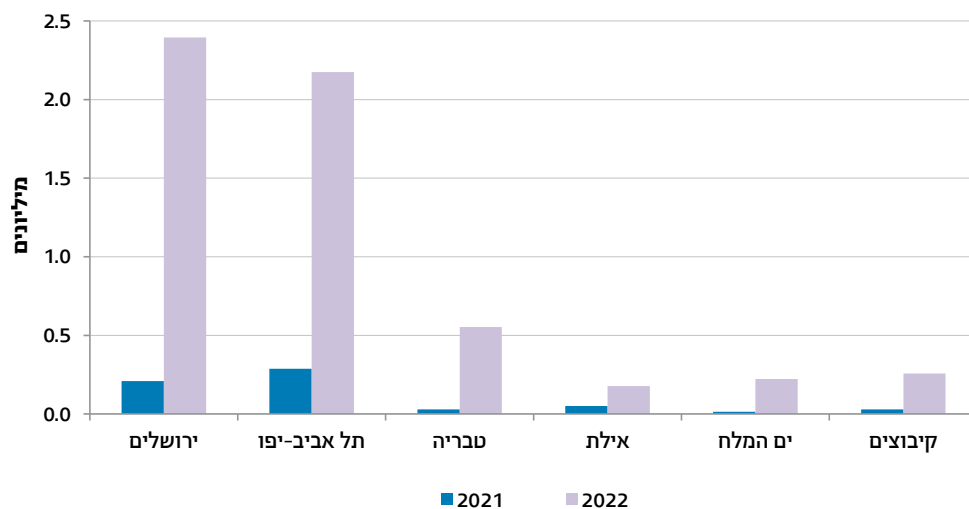
לינות תיירים במלונות תיירות

עם ההתאוששות במספר כניסות התיירים לישראל, נצפתה התאוששות גם במספר לינות התיירים במלונות תיירות. בשנת 2022 נרשמו 7.1 מיליון לינות תיירים במלונות תיירות (0.8 מיליון לינות ב-2021 ו-2.2 מיליון ב-2020). על אף מגמת ההתאוששות, בהשוואה לשנת 2019 (השנה שקדמה לפרוץ משבר הקורונה), מדובר בירידה של 41.4% במספר לינות התיירים.

לינות תיירים מכלל הלינות במלונות תיירות 2022-2000

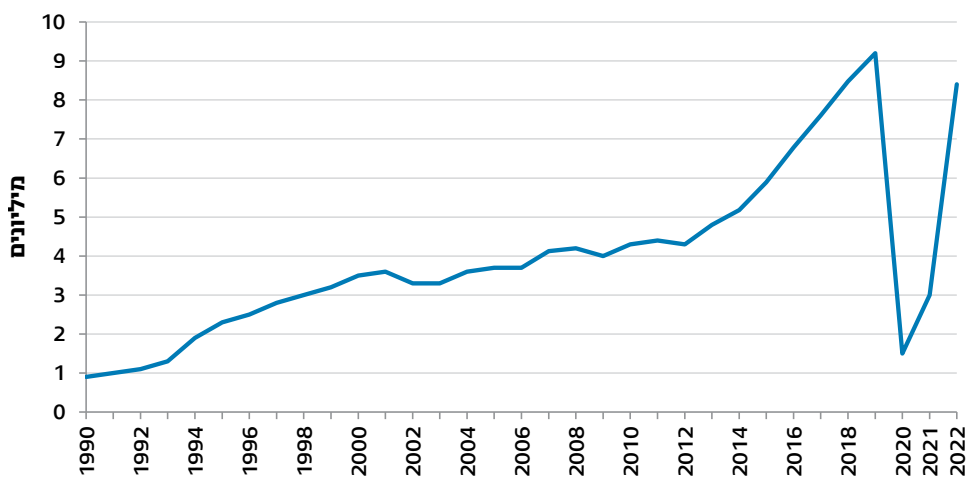
לינות תיירים במלונות תיירות ביישובים נבחרים 2022-2021

תיירות יוצאת

לאחר שנתיים של ירידות חדות במספר יציאות הישראלים לחו"ל, חלה בשנת 2022 התאוששות ניכרת, ונרשמו במצטבר 8.4 מיליון יציאות של ישראלים לחו"ל. אומנם נתון זה גבוה משמעותית משנת 2021 (3.0 מיליון יציאות) ומשנת 2020 (1.5 מיליון יציאות), אך הוא עדיין נמוך ב-8.1% משנת 2019 - שנה לפני פרוץ מגפת הקורונה ושנת שיא במספר היציאות לחו"ל.

יציאות של ישראלים לחו"ל 2022-1990

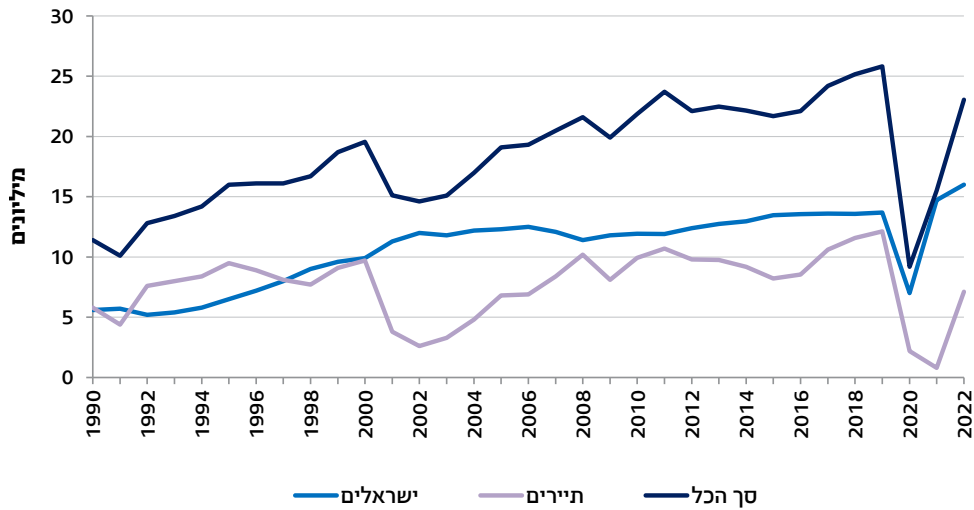

תיירות פנים

לינות

מספר לינות הישראלים במלונות תיירות ב-2022 הגיע לשיא של 15.9 מיליון לינות (14.7 מיליון בשנת 2021). אף על פי שמספר הלינות של ישראלים בשנת 2022 הגיע לשיא, סך הלינות במלונות תיירות (23.1 מיליון לינות) היה קטן מבשנת 2019, שבה נרשם שיא של 25.8 מיליון לינות. בשנת 2022 היו 9.4 מיליון טיולים של ישראלים שכללו לינה בשירותי הארחה (8.6 מיליון בשנת 2021). מספר הלינות בטיולים אלו היה 20.1 מיליון - 2.1 לינות בממוצע לטיול.

לינות במלונות תיירות
2022-1990

41.7% מכלל לינות הישראלים במלונות תיירות בשנת 2022 היו באילת, 10.9% - בים המלח, 8.1% - בתל אביב-יפו ו-7.9% - בירושלים.

שירותי הארחה

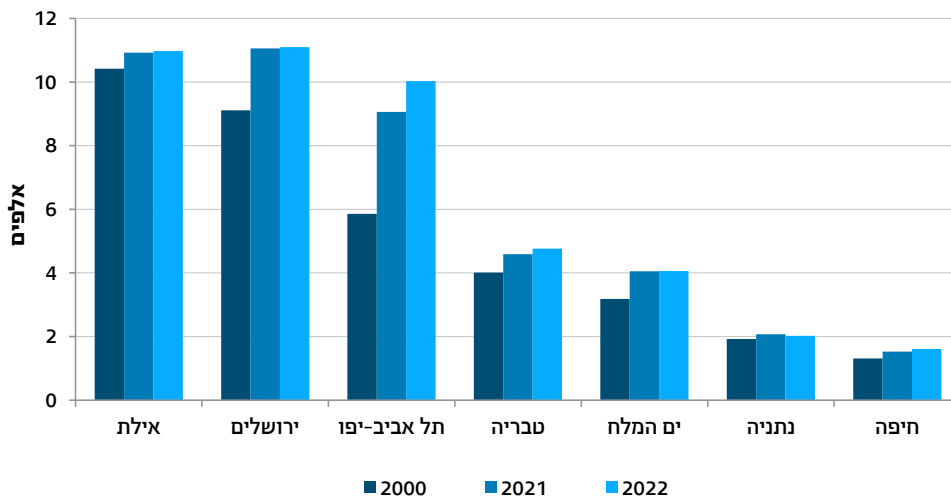
חדרים

בשנות התשעים של המאה העשרים, בעקבות גידול בהיקף התיירות בישראל - הן של תיירים מחו"ל והן של ישראלים - וכן ציפייה למספר שיא של תיירים בשנת 2000, נבנו במלונות התיירות חדרים רבים. בשנים 1990-2000 גדל מספר החדרים ב-53.0%. תנופת הבנייה נעצרה ב-2001 לאחר פרוץ האינתיפאדה השנייה (בסוף ספטמבר 2000), ובשנים 2001-2012 גדל מספר החדרים ב-2.6% בלבד. בשנת 2013 החלה מגמה של גידול במספר החדרים, ובשנים 2013-2022 גדל מספרם ב-18.3%.

בשנת 2022 היו בישראל 442 מלונות תיירות ובהם 57.3 אלף חדרים,³ שהם 81.6% מכלל חדרי האירוח. שאר החדרים היו באירוח הכפרי (9.3%), במלונות אחרים (6.0%), באכסניות נוער (2.3%) ובאכסניות בבתי ספר שדה (0.8%).

המספר הממוצע של חדרים במלון תיירות עלה מכ-34 בתחילת שנות השישים ל-129.6 בשנת 2022. המספר הממוצע של מיטות בחדר בשנת 2022 היה 2.6 במלונות תיירות, לעומת 3.6 באירוח הכפרי.

חדרים במלונות תיירות ביישובים נבחרים שנים נבחרות

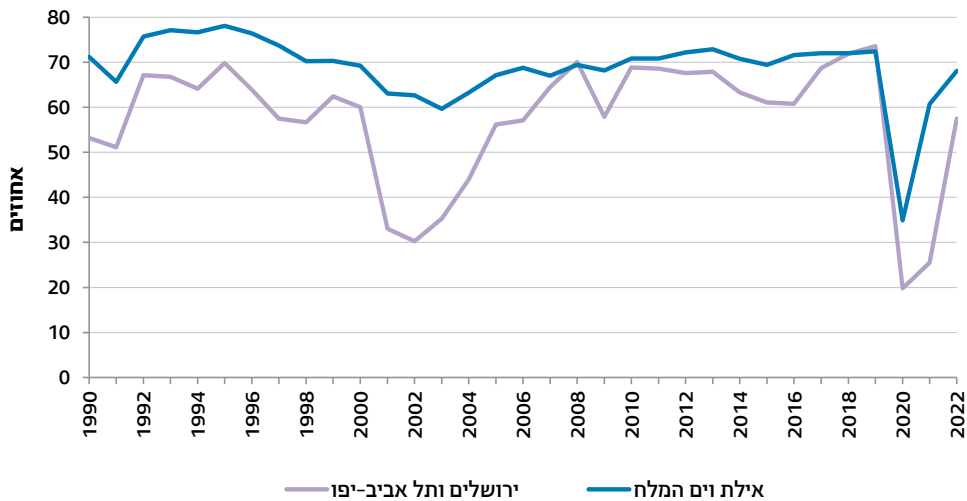

3 הנתונים על מלונות וחדרים הם ממוצע חודשי לתקופה.

תפוסת חדרים

תפוסת החדרים הממוצעת במלונות תיירות בשנת 2022 הגיעה ל-60.1% (69.5% בשנת 2019). במלונות תיירות המכוונים בעיקר לתיירות מחו"ל (כגון מלונות בירושלים ובתל אביב-יפו) תפוסת החדרים הממוצעת בשנת 2022 הייתה 57.5%. במלונות תיירות המכוונים גם לתיירות פנים (כגון מלונות באילת ובים המלח) תפוסת החדרים הממוצעת הגיעה ל-68.1%.

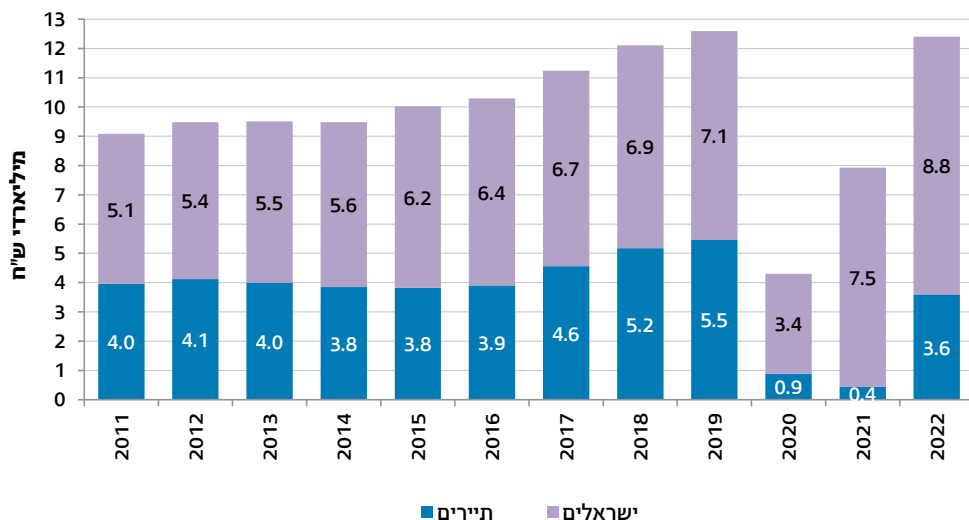
תפוסת חדרים במלונות תיירות ביישובים נבחרים 2022-1990

פדיון ותעסוקה

בשנת 2022 היה פדיון מלונות התיירות 13.2 מיליארד ש"ח במחירים שוטפים, נמוך ריאלית ב-1.4% מהפדיון בשנת 2019. הפדיון מישראלים (כולל גם פדיון מפעילויות שונות של המלונות כגון אירועים וטקסים), שהיה 70.3% מכלל הפדיון, היה גבוה ריאלית ב-22.4% מהפדיון ב-2019. הפדיון מתיירים (29.7% מכלל הפדיון) היה נמוך ריאלית ב-32.5% מהפדיון ב-2019. 34.7% מהפדיון של מלונות התיירות בשנת 2022 התקבל מהמלונות בירושלים ובתל אביב-יפו (40.6% בשנת 2019), ו-31.7% - מהמלונות באילת ובים המלח (29.9% בשנת 2019).

פדיון מלונות תיירות, במחירי 2020 2022-2011

הפדיון מהאירוח הכפרי בשנת 2022 היה 713.2 מיליון ש"ח (534.0 מיליון ש"ח בשנת 2019). בשנת 2022 הועסקו במלונות תיירות 39.6 אלף איש (42.1 אלף איש בשנת 2019).

הכנסות, הוצאות ורווח של מלונות התיירות לשנת 2020⁴

בשנים 2003-2012 גדלו ההכנסות וההוצאות של מלונות התיירות. פרט לשנת 2009 הגידול בהכנסות היה מהיר מהגידול בהוצאות, תופעה המצביעה על התאוששות בענף. בשנים 2016-2019 גדלו ההכנסות וההוצאות בכל שנה לעומת קודמתה, ואחוז רווח המלונות מתוך סך ההכנסות שלהם עלה בהדרגה מ-16.0% בשנת 2016 ל-20.6% בשנת 2019.

בשנת 2020 נרשם שפל בהכנסות של מלונות התיירות, ואלו הגיעו ל-5.5 מיליארד ש"ח (ירידה ריאלית של 54.2% בהשוואה לשנת 2019). ההוצאות (4.8 מיליארד ש"ח) ירדו בשיעור נמוך יותר של 50.1%, והרווח הגיע ל-0.8 מיליארד ש"ח - ירידה ריאלית של 69.6% בהשוואה ל-2019. אחוז הרווח מכלל ההכנסות ירד מ-20.6% בשנת 2019 ל-13.7% בשנת 2020.

בעיתות משבר בתיירות ההכנסות של המלונות פוחתות מהר יותר מההוצאות שלהם: בפרוץ משבר הזמנות מתבטלות, בעוד שההוצאות אינן מצטמצמות באופן מיידי. בשנת 2001 פחתו ההכנסות ברבע, וההוצאות - ב-17.5% בלבד. ב-2002 פחתו ההכנסות וההוצאות בשיעור דומה (11.0% ו-11.5%, בהתאמה). אחוז הרווח מכלל ההכנסות ירד מ-12.0% בשנת 2000 ל-4.0% בשנת 2002.

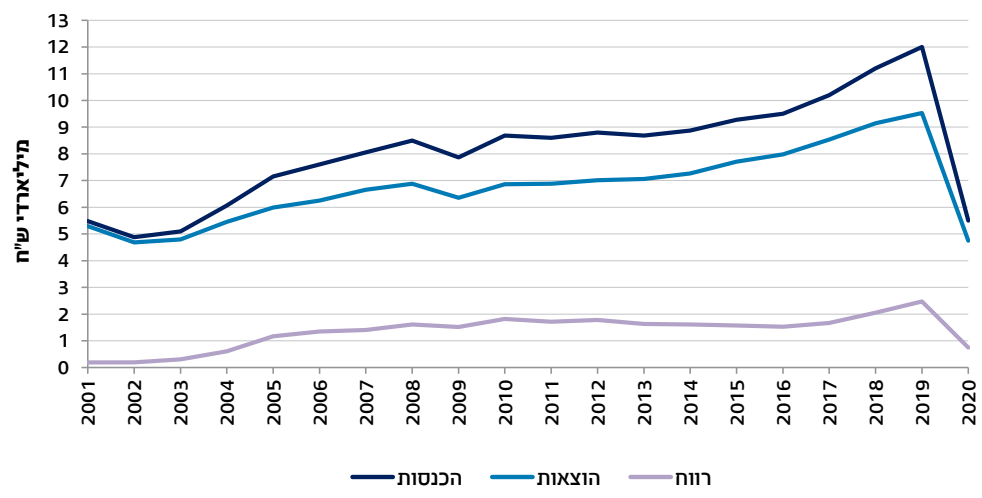
בשנת 2020, ההכנסות של מלונות התיירות הורכבו מהשכרת חדרים (62.1%), משירותי אוכל לאורחי המלונות וללקוחות חיצוניים (25.2%) וממקורות אחרים, כגון הפעלת חנויות ומועדונים, ארגון אירועים וכנסים וממענקי קורונה שהועברו בשנת 2020 לחלק מהמלונות (12.7%).

ההוצאות של מלונות התיירות הורכבו מתמורה למשרות שכיר (35.8%), מקניית מזון (13.6%) וממרכיבים נוספים כגון הוצאות תפעול, ניהול, מיסים, שכירות ופרסום.

ההוצאות לקניית מזון עמדו על 46.6% מההכנסות ממזון. ההוצאות למיסים, לאגרות ולביטוחים היו 7.4% מכלל ההוצאות, ההוצאות לפרסום ולקידום מכירות - 5.0%, לצוותי תרבות ובידור - 0.8% ולניהול - 0.7%.

⁴ הסקר האחרון נערך עבור שנת 2020. עקב ריבוי הגורמים החריגים שהשפיעו על ההכנסות וההוצאות בשנים 2021-2022 הוחלט שלא לפרסם אומדני הכנסות, הוצאות ורווח עבור שנים אלו. אומדנים אלו יפורסמו לאחר ניתוח הדוחות שיגישו המלונות לרשויות המס.

הכנסות, הוצאות ורווח של מלונות תיירות, במחירי 2020 2020-2001

- [למילון המונחים](#)
- [לנתוני התרשימים](#)
- [ללוחות השנתיים - תיירות ושירותי הארחה](#)
- [לעמוד הנושאי - תיירות ושירותי הארחה](#)

19 תחבורה ובטיחות בדרכים

נתוני התחבורה מאפשרים לנטר את מצב התחבורה בישראל ומסייעים בתכנון שירותי התחבורה ובקביעת המדיניות בתחום. נושא התחבורה כולל נתונים על תחבורה יבשתית, ימית ואווירית, כלי רכב מנועיים, מורשים לנהוג, נסועה של כלי רכב (קילומטרז', מספר הקילומטרים שנסעו) ונפח התנועה בכבישים.

הנתונים על בטיחות בדרכים מאפשרים לנטר את מצב בטיחות האוכלוסייה ואת הגורמים המשפיעים עליו, מאפשרים לזהות מוקדי סיכון ומסייעים בתכנון הבטיחות בדרכים ובקביעת המדיניות בתחום. בנושא בטיחות בדרכים מובאים נתונים עדכניים והיסטוריים על תאונות דרכים, על נפגעים בתאונות, על כלי רכב המעורבים בהן ועל נהגים שנהגו בכלי הרכב. כמו כן מובאים נתונים על היפגעות מהתנהגות אלימה בכביש, לפי סקר ביטחון אישי, ונתונים על דרכי הגעה לעבודה, לפי סקר הוצאות משק הבית.

נתוני התחבורה מתקבלים ממשרד התחבורה והבטיחות בדרכים, מסקרי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה וממקורות נוספים. מקורות המידע על תאונות דרכים הם משטרת ישראל ומכון גרטנר, המרכז הלאומי לחקר טראומה ורפואה דחופה.

נתונים נבחרים, 2022

תאונות דרכים עם נפגעים (ת"ד מורחב, כולל באזור יהודה והשומרון)

10,404 תאונות
(לעומת 11,554 בשנת 2021)
66.5% מהתאונות
אירעו בשעות היום
23.8% מהתאונות
היו מסוג פגיעה בהולך רגל

נפגעים בתאונות דרכים

351 הרוגים
3.6% ירידה של
לעומת שנת 2021
2,607 פצועים קשה
6.1% עלייה של
לעומת שנת 2021

הרוגים בתאונות דרכים 2022-1949

32,633

היפגעות מהתנהגות אלימה בכביש (סקר ביטחון אישי)

48.3% מבני 20 ומעלה
דיווחו שנפגעו מהתנהגות אלימה
בכביש לפחות פעם אחת

תחבורה אווירית

עברו בנמלי התעופה
הבין-לאומיים של ישראל
19.2 מיליון נוסעים
(לעומת 6.1 מיליון בשנת 2021)
צי המטוסים הישראלי
58 מטוסי נוסעים
1 מטוס מטען

כלי רכב מנועיים

3.97 מיליון, מהם:
86.4% כלי רכב פרטיים
7.8% משאיות
4.1% אופנועים

מורשים לנהוג

5.0 מיליון
שיעור ל-1,000 תושבים
513

אורך דרכים

20.5 אלף ק"מ

נסועה של כלי רכב (קילומטרז')

נסועה שנתית ממוצעת
של כלי רכב פרטי
15.2 אלף ק"מ

תחבורה יבשתית אוטובוסים

פדיון ענף שירותי האוטובוסים
2.4 מיליארד ש"ח
משרות שכיר 19,902
רכבת

54.7 מיליון נוסעים
(לעומת 35.0 מיליון בשנת 2021)

6.6 מיליון טונות של מטען

פדיון ענף שירותי הרכבת
0.6 מיליארד ש"ח
משרות שכיר 4,289

תחבורה ימית

עברו בנמלי המסחר של ישראל
427 אלף נוסעים
(לעומת 0.4 אלף בשנת 2021)

41.5 מיליון טונות
של מטען נפרקו

19.2 מיליון טונות
של מטען נטענו

צי הסוחר הישראלי
39 אוניות

תחבורה יבשתית, ימית ואווירית

תחבורה יבשתית

אוטובוסים

ענף שירותי האוטובוסים בקווים קבועים כולל נתונים של חברות שעיקר פעילותן הוא הפעלת אוטובוסים על פי לוחות זמנים, לאורך מסלולים קבועים ובתחנות קבועות.

בשנת 2022 הסתכם פדיון הענף ב-2.4 מיליארד ש"ח - ירידה של 10.5% לעומת שנת 2021. 85.7% מהפדיון היה מנסיעות בקווים קבועים, 1.1% - מנסיעות מיוחדות וטיולים ו-13.2% - משונות.

בשנת 2022 כלל הענף 19,902 משרות שכיר לעומת 20,044 בשנת 2021, והשכר הממוצע למשרת שכיר היה 11,665 ש"ח לחודש (12,902 ש"ח בשנת 2021). נסועת האוטובוסים בשנה זו הייתה 679 מיליון ק"מ, ירידה של 6.4% לעומת 2021. מצבת האוטובוסים בענף גדלה בשנה זו ב-0.9% לעומת 2021, עד ל-10,833 אוטובוסים ו-448 אלף מקומות ישיבה.

רכבת

בשנת 2022 היו בישראל 1,511 ק"מ של מסילות רכבת פעילות, ונעו עליהן 966 קרונות נוסעים ו-868 קרונות משא. לעומת זאת, בשנת 2021 היו 1,497 ק"מ של מסילות רכבת פעילות, 758 קרונות נוסעים ו-871 קרונות משא.

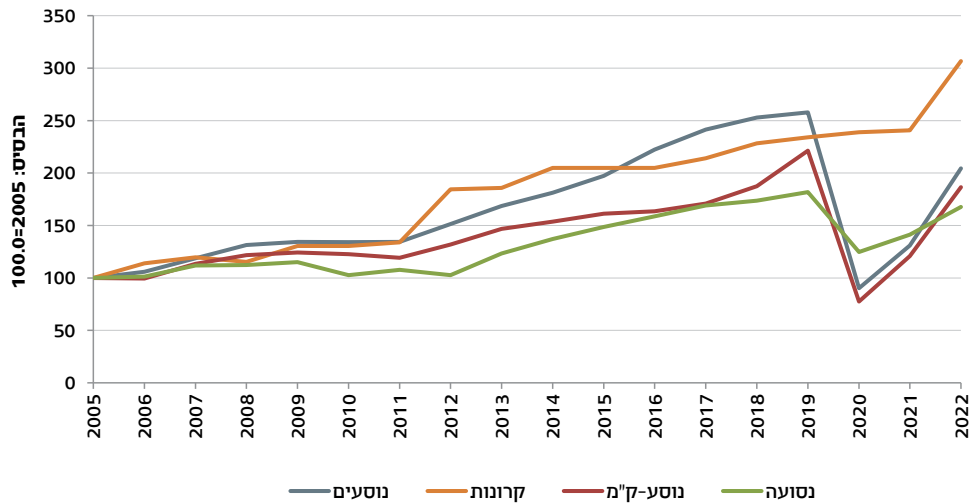
בשנים 1950-1990 מספר הנוסעים ברכבת היה יציב יחסית, בין 2.5 מיליון ל-5.0 מיליון. בשנת 1990 נסעו ברכבת 2.5 מיליון נוסעים, ומאז ועד שנת 2020 מספר הנוסעים ברכבת נמצא במגמת עלייה מתמדת. בשנים 1998-1999 חלה עלייה הדרגתית במספר הנוסעים (12% בשנה בממוצע), ומשנת 1999 עד שנת 2005 נרשמה עלייה ניכרת במספרם - מ-8.8 מיליון ל-26.8 מיליון (19% בשנה בממוצע). בשנים 2009-2011 מספר הנוסעים ברכבת נותר כמעט ללא שינוי, ובשנים 2012-2017 החלה שוב מגמת עלייה במספרם (12% בשנה בממוצע). בשנים 2018-2019 התמתנה עלייה זו, ובשנת 2019 נסעו ברכבת 69.0 מיליון נוסעים, עלייה של 1.9% לעומת שנת 2018.

בשנת 2022 נסעו ברכבת 54.7 מיליון נוסעים, עלייה של 56.2% לעומת שנת 2021 - 35.0 מיליון נוסעים.

בשנת 2022 נסע נוסע מרחק של 55 ק"מ בממוצע (56 ק"מ בממוצע בשנת 2021).

משנת 2005 מדדי רכבות הנוסעים היו בעלייה עד שנת 2019, ובשנת 2020 חלה ירידה חדה במדד נוסע-ק"מ ובמדד נוסעים (22.5% ו-9.8%, בהתאמה). בשנת 2022 אפשר לראות התאוששות במדדים אלו.

מדדי רכבות נוסעים 2022-2005

בשנת 2022 הובלו ברכבת 6.6 מיליון טונות של מטען, ירידה של 11.9% לעומת שנת 2021. כל טונה של מטען הובלה למרחק של 201 ק"מ בממוצע.

בשנה זו כלל ענף שירותי הרכבת 4,289 משרות שכיר לעומת 4,109 בשנת 2021. פדיון הענף (מהסעת נוסעים, מהובלת מטענים ומשירותים אחרים) היה 0.6 מיליארד ש"ח, עלייה של 0.9% לעומת שנת 2021.

תחבורה ימית

נמלים

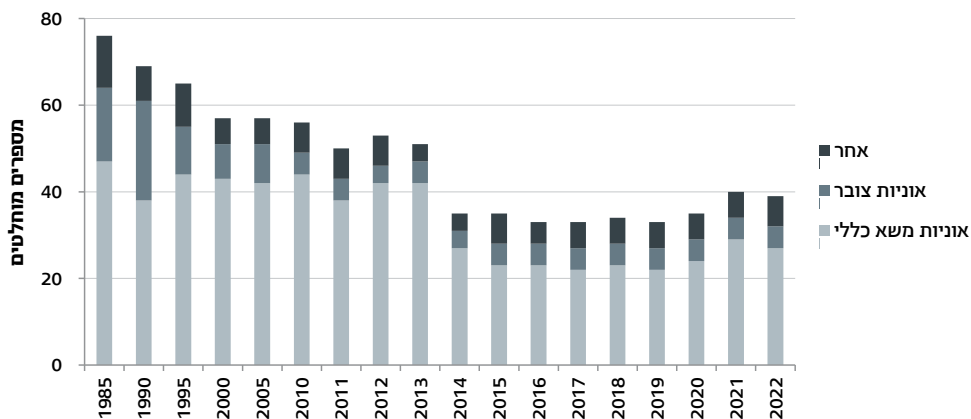
בשנת 2022 פקדו את נמלי המסחר של ישראל 7,039 אוניות מסחר, עלייה של 12.7% לעומת שנת 2021. מאוניות אלו פרקו 41,461 אלף טונות של מטען (עלייה של 2.0% לעומת 2021), מתוכן 18,379 אלף טונות ממכולות, וטענו עליהן 19,246 אלף טונות של מטען, מתוכן 8,992 אלף טונות במכולות.

בשנת 2022 עברו בנמלי המסחר 427 אלף נוסעים (נכנסים, יוצאים וביקור יומי), לעומת 378 נוסעים בלבד בשנת 2021. עלייה זו מגיעה אחרי ירידה חדה שמקורה במשבר הקורונה ובהגבלות שנקטו באותה עת, כגון הגבלות על התנועה ובתוך כך הטלת סגרים ימיים על תנועת הנוסעים. פעולות אלו הובילו באופן טבעי לירידה במספר הנוסעים. עם חזרת המשק לשגרה והסרת ההגבלות, חלה עלייה במספר הנוסעים.

הובלה ימית

צי הסוחר הישראלי כולל את אוניות הסוחר שבמצבת כלי השיט של המדינה. בשנת 2022 היו בצי 39 אוניות: 27 אוניות משא כללי, 5 אוניות צובר ו-7 אוניות מסוג אחר.

צי הסוחר הישראלי, לפי סוג אונייה שנים נבחרות

סך התפוסה הכוללת (נפח המטען שאונייה מסוגלת לשאת) של האוניות בצי היה 1,293 אלף טונות. סך המעמס (המשקל המרבי שאונייה יכולה לשאת במי ים, נוסף על ציודה הסטנדרטי, כאשר מכליה מלאים במי נטל) של האוניות בצי היה 1,911 אלף טונות. בשנים 2015-2018 נתוני התפוסה הכוללת והמעמס היו דומים, ובשנת 2020 נרשמה בהם עלייה של 0.8% לעומת 2019. בשנת 2022 נרשמה ירידה של 7.2% לעומת שנת 2021. הגיל הממוצע של האוניות בצי בשנת 2022 היה 14.6 שנים.

תחבורה אווירית

נמלי תעופה

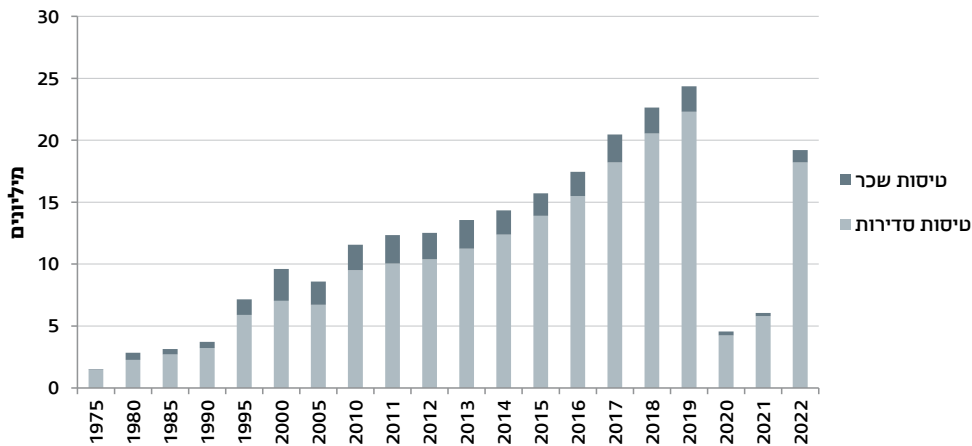
בשנת 2022 סך ההמראות והנחיתות של מטוסים בנמלי התעופה הבין-לאומיים של ישראל היה 121,854 (גידול של פי 2.1 לעומת 2021). 30.2% ממתוסים אלו היו שייכים לחברות ישראליות.

בשנה זו עברו בנמלי התעופה הבין-לאומיים של ישראל 19.2 מיליון נוסעים (פי 3 לעומת 2021), ומהם 29.7% במטוסים השייכים לחברות ישראליות.

כבכל שנה, רוב הטיסות בשנת 2022 היו טיסות סדירות (94.6%), ומיעוטן היו טיסות שכר (5.4%). בהתאם לכך, מרבית הנוסעים בשנה זו טסו בטיסות סדירות - 94.8%, לעומת 5.2% בלבד בטיסות שכר.

לפי נתוני רשות האוכלוסין וההגירה, בשנת 2022 נרשמו 7.5 מיליון יציאות של ישראלים לחו"ל דרך האוויר, רובן דרך נמל התעופה בן-גוריון. היתר - 6,900 - היו יציאות דרך נמל התעופה רמון ודרך נמל התעופה חיפה.

נוסעים בטיסות בין-לאומיות, לפי סוג טיסה שנים נבחרות

בשנת 2022 נפרקו ונטענו בנמלי התעופה הבין-לאומיים של ישראל 369,614 טונות של מטען (עלייה של 0.5% לעומת 2021) ו-7,677 טונות של דואר (עלייה של 5.4% לעומת 2021). בשנת 2022 כלל ענף השירותים של נמלי התעופה 5,183 משרות שכיר לעומת 4,781 בשנת 2021, ושכר המועסקים בהן הסתכם ב-1,299 מיליון ש"ח. השכר הממוצע למשרת שכיר בענף זה היה 20.9 אלף ש"ח לחודש בשנת 2022, לעומת 18.2 אלף ש"ח לחודש בשנת 2021.

מצבת המטוסים

צי המטוסים הישראלי כולל את מצבת המטוסים (בעלי רישיון להפעלה מסחרית של כלי טיס גדולים).

בשנת 2022 כלל הצי 59 מטוסים - 58 מטוסי נוסעים ומטוס מטען אחד.

קיבולת המטוסים הייתה 11,730 מושבים במטוסי הנוסעים ו-127 טונות במטוסי המטען.

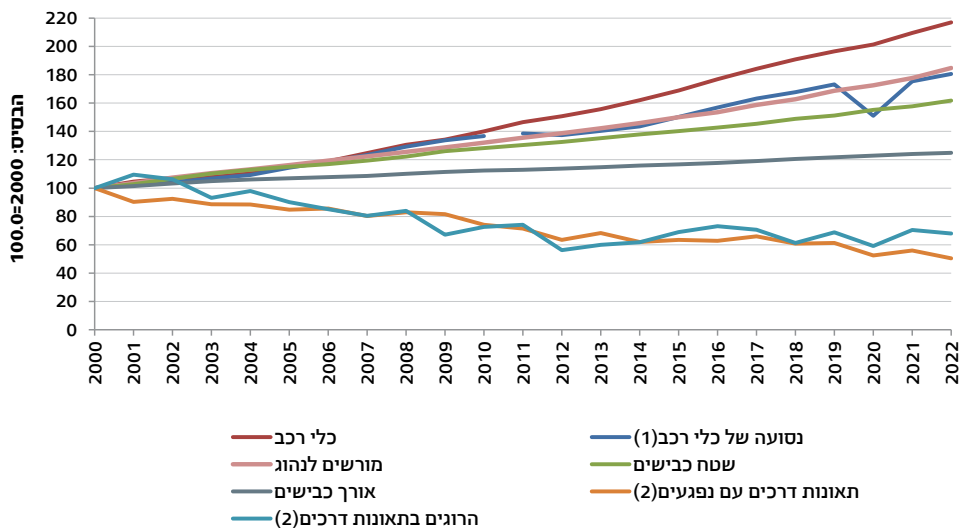
רוב מטוסי הנוסעים מכילים 151-250 מושבים. בשנת 2021 הכילו 35 מטוסים (60.3%) 151-250 מושבים, 18 מטוסים (31.0%) הכילו יותר מ-251 מושבים, ו-5 מטוסים (8.6%) הכילו 51-150 מושבים.

הגיל הממוצע של המטוסים בצי בשנת 2022 היה 12.0 שנים.

מדדי תחבורה ובטיחות בדרכים

בשנים 2000-2022 מדדי התחבורה העיקריים היו במגמת עלייה, ואילו מדדי הבטיחות בדרכים היו במגמת ירידה. הצפיפות בכבישים המשיכה לגדול. מאז שנת 2000 גדלה הנסועה השנתית ב-80.6% ומצבת כלי הרכב גדלה פי 2.17. לעומת זאת, שטח הכבישים גדל ב-61.8% ואורך הכבישים גדל ב-24.9%. נוסף על כך עלה מדד המורשים לנהוג ב-84.8%, ובמקביל מדד תאונות דרכים עם נפגעים ירד ב-49.6% ומדד ההרוגים בתאונות דרכים ירד ב-32.0%.

תחבורה ובטיחות בדרכים - מדדים עיקריים 2022-2000

- (1) בשנת 2011 שונתה שיטת חישוב הנסועה.
- (2) עד שנת 2012 נקבעה חומרת הפציעה (ומכאן חומרת התאונה) על פי נתוני המשטרה בלבד (תיקי ת"ד). משנת 2013 חומרת הפציעה (ומכאן חומרת התאונה) נקבעת לפי שילוב של נתוני בתי החולים עם נתוני המשטרה (ת"ד מורחב, כולל תאונות דרכים שאירעו באזור יהודה והשומרון).

כלי רכב מנועיים, מורשים לנהוג ונסועה של כלי רכב

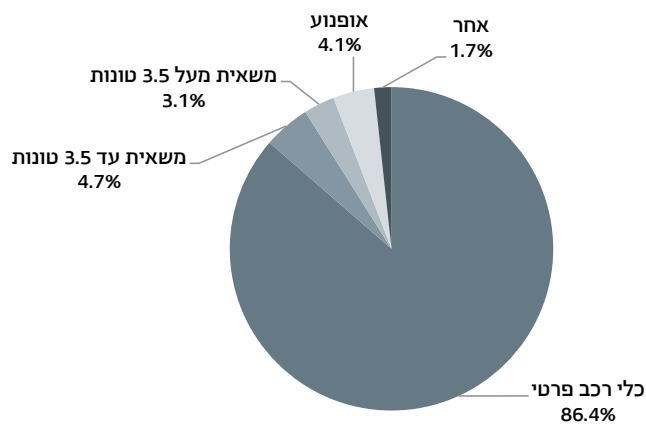
כלי רכב מנועיים

מספר כלי הרכב המנועיים בישראל הגיע בסוף שנת 2022 לכ-3,973,310 כלי רכב - עלייה של 3.5% לעומת סוף שנת 2021.

במהלך שנת 2022 נוספו למצבת כלי הרכב 379,915 כלי רכב, מהם 312,482 כלי רכב חדשים. בתקופה זו נגרעו מהמצבה 246,708 כלי רכב, כך שהתוספת נטו למצבת כלי הרכב הסתכמה ב-133,207 כלי רכב.

86.4% מכלי הרכב בשנת 2022 היו כלי רכב פרטיים, 7.8% היו משאיות ו-4.1% - אופנועים.

כלי רכב מנועיים, לפי סוג 2022

22.5% מכלי הרכב שנעו בישראל יוצרו ביפן, והיא שומרת על מקומה כארץ הייצור העיקרית. במקום השני נמצאת קוראה הדרומית (15.0% מכלי הרכב). נתח השוק של סין גדל פי 3 בין השנים 2019 ו-2022 (מ-0.5% ל-1.5%, בהתאמה). הגיל הממוצע של כלי רכב מנועיים בשנת 2022 היה 7.4 שנים.

ב-84.9% מסך כלי הרכב הפרטיים **במצבת כלי הרכב יש שש כריות אוויר או יותר**, ב-47.7% יש מערכת בקרת סטייה מנתיב, ב-48.1% יש מערכת לניטור מרחק מלפנים, ב-42.0% יש מערכת לזיהוי הולכי רגל, וב-20.0% יש בקרת שיוט אדפטיבית.

לעומת זאת, כמעט בכל כלי הרכב הפרטיים **שעלו על הכביש בשנת 2022 ישנן שש כריות אוויר או יותר (98.9%)**, ב-99.8% יש מערכת בקרת סטייה מנתיב ומערכת לניטור מרחק מלפנים, ב-95.8% יש מערכת לזיהוי הולכי רגל, וב-65.6% - מערכת בקרת שיוט אדפטיבית.

מסך כלי הרכב הפרטיים שעלו על הכביש בשנת 2022, 65.4% היו בבעלות פרטית, 22.1% היו בבעלות חברות החכר (ליסינג), 9.0% היו בבעלות חברות (לא כולל עצמאים) ו-3.5% בבעלות חברות השכרה או תיור.

במספר כלי הרכב המונעים באמצעות חשמל חלה עלייה מתמדת: מ-1,498 בשנת 2017 ל-45,270 בשנת 2022, מתוכם 41,808 כלי רכב פרטיים. בשנת 2022 חל גידול של כמעט פי 2.8 במספר כלי הרכב הפרטיים החשמליים (16,251 בשנת 2021). בשנת 2022 היו 2,606 אופנועים חשמליים (2,127 בשנת 2021) ו-593 אוטובוסים חשמליים (141 בשנת 2021).

מספר כלי הרכב ההיברידיים (כולל רכב היברידי רגיל ורכב היברידי נטען) בשנת 2022 עמד על 362,971, לעומת 299,644 בשנת 2021 (עלייה של 21.1%).

46,262 מכלי הרכב ההיברידיים היו מסוג פלאג-אין, והשאר היו מסוג היברידי רגיל. רוב כלי הרכב ההיברידיים היו כלי רכב פרטיים. מספר המוניות ההיברידיות הגיע ל-6,919, לעומת 4,315 בשנת 2021 (עלייה של 60.3%).

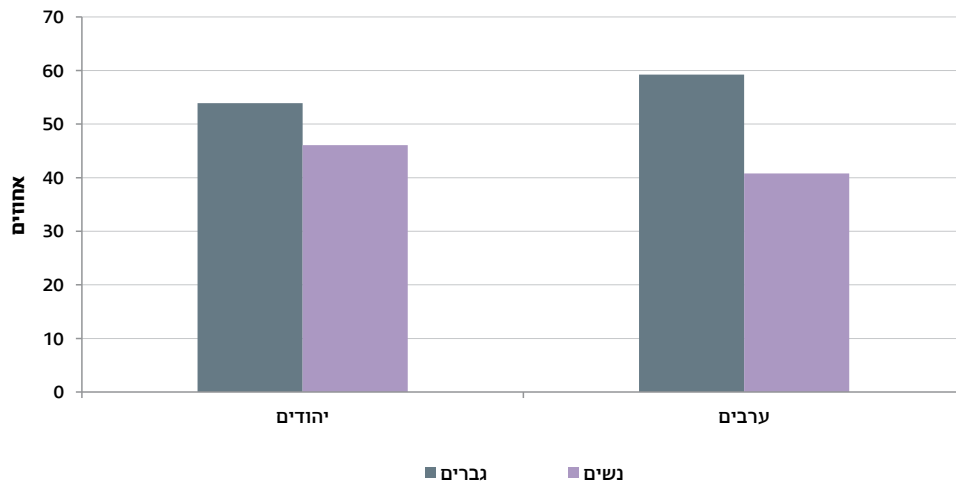
החל משנת העלייה לכביש 2015 רוב כלי הרכב הם מופחתי זיהום (99.3% בשנת 2015 ו-89.0% בשנת 2022). משנת העלייה לכביש 2021 אחוז כלי הרכב הנקיים מסך כלי הרכב הפרטיים נמצא במגמת עלייה ניכרת (4.0% בשנת 2021 ו-10.8% בשנת 2022).

מורשים לנהוג

מספר המורשים לנהוג בכלי רכב מנועיים הגיע בסוף שנת 2022 ל-5.0 מיליון. במהלך שנה זו גדל מספרם של המורשים לנהוג ב-188 אלף - עלייה של 4.0% בהשוואה לסוף שנת 2021, לעומת הגידול באוכלוסיית בני 16 ומעלה באותה תקופה - 2.0%. מספר המורשים לנהוג לכל כלי רכב מנועי היה 1.2 בממוצע (בעשור האחרון עמד הממוצע על 1.3). שיעור המורשים לנהוג ל-1,000 תושבים היה 513, כלומר בעל רישיון אחד לכל 2.0 תושבים, או בעל רישיון אחד לכל 1.4 תושבים בני 16 ומעלה.

2.8% מהמורשים לנהוג היו בני 18 ומטה, ו-13.8% מהם - בני 65 ומעלה. מספר הנשים המורשות לנהוג מסך המורשים לנהוג היה 2.2 מיליון (44.9%). אחוז הנשים הערביות המורשות לנהוג היה נמוך מאחוז הנשים היהודיות המורשות לנהוג (40.8% לעומת 46.1%, בהתאמה).

מורשים לנהוג, לפי קבוצת אוכלוסייה ומין 2022

נסועה של כלי רכב (קילומטרז')

בשנת 2022 היה אורך הדרכים בישראל 20.5 אלף ק"מ (עלייה של 0.5% לעומת 2021), ושטח הכבישים היה 195.5 אלף קמ"ר (עלייה של 2.1% לעומת 2021).

בשנת 2022 נסעו כלי רכב מנועיים 65.9 מיליארד ק"מ, עלייה של 3.0% לעומת שנת 2021. הנסועה השנתית של כלי רכב פרטיים עלתה ב-3.2% לעומת שנת 2021.

הנסועה השנתית הממוצעת של כלי הרכב הייתה 16.6 אלף ק"מ. רוב הנסועה השנתית הייתה של כלי רכב פרטיים (79.2%).

בשנת 2022 הייתה הנסועה השנתית הממוצעת של כלי רכב פרטי 15.2 אלף ק"מ (15.3 אלף ק"מ בשנת 2021).

הנסועה השנתית הממוצעת של מוניות הייתה 67.7 אלף ק"מ בשנת 2022 (66.8 אלף ק"מ בשנת 2021). היא עלתה ב-21.8% בהשוואה לשנת 2020 (55.6 אלף ק"מ). עם זאת, היא עדיין נמוכה מהנסועה בשנת 2019 (72.8 אלף ק"מ).

הנסועה השנתית הממוצעת של אופנועים ירדה מעט (7.5 אלף ק"מ בשנת 2022 ו-7.6 אלף ק"מ בשנת 2021), אך היא עדיין גבוהה מהנסועה בשנת 2019 (7.2 אלף ק"מ).

ככל שכלי הרכב חדש יותר, כך הנסועה השנתית הממוצעת שלו גבוהה יותר. לדוגמה, בשנת 2022 כלי רכב פרטי בקבוצת גיל 0-3 נסע 19.6 אלף ק"מ בממוצע, לעומת 16.0 אלף ק"מ לכלי רכב בקבוצת גיל 4-6. הנסועה השנתית הממוצעת הולכת ופוחתת עד ל-4.6 אלף ק"מ בלבד לכלי רכב פרטי שגילו מעל 30 שנה.

כמו כן נבחנה הנסועה של כלי רכב פרטיים שעלו על הכביש בארבע השנים האחרונות, לפי בעלות: הנסועה השנתית הממוצעת של כלי רכב פרטי בבעלות חברת השכרה או תיור הייתה 26.5 אלף ק"מ, בבעלות חברת החכר - 28.4 אלף ק"מ, בבעלות חברה - 26.5 אלף ק"מ ובבעלות פרטית - 16.0 ק"מ.

בשנת 2022 כלי רכב פרטיים המונעים בסולר נסעו בממוצע 22.8 אלף ק"מ, כלי רכב היברידיים נסעו בממוצע 21.1 אלף ק"מ, וכלי רכב המונעים בגז נסעו 18.8 אלף ק"מ. זאת לעומת 14.0 אלף ק"מ בממוצע שנסעו כלי רכב פרטיים המונעים בבנזין.

מתוך הקטעים שנמדדו בשנת 2022, קטע הדרך שבו נצפה הנפח המרבי של כלי רכב הנעים בדרכים לא-עירוניות היה בדרך מס' 431 ממחלף עין הקורא עד מחלף ראשונים (קטע 30), ביום ג בשעות 16:00 עד 17:00 - 7,772 כלי רכב.

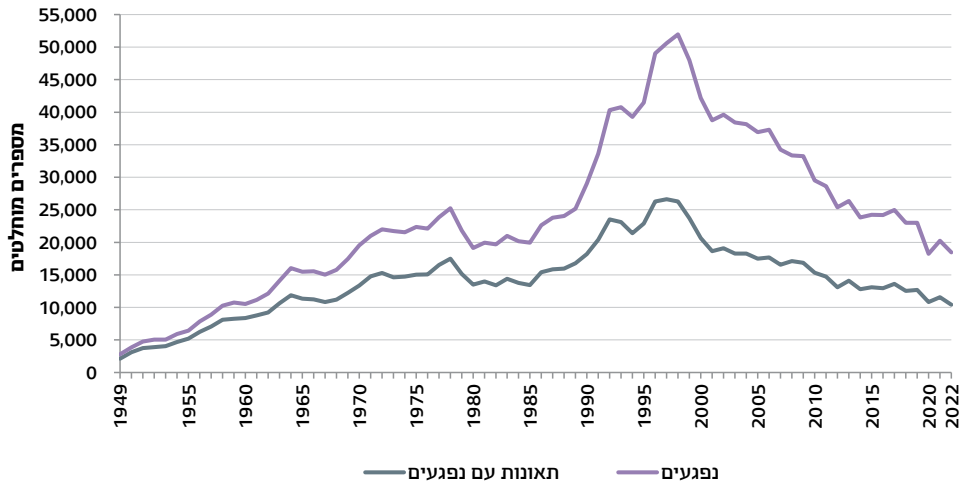
בטיחות בדרכים

תאונות דרכים עם נפגעים¹

תאונות

בשנת 2022 דווחו למשטרת ישראל 10,404 תאונות דרכים עם נפגעים, לעומת 11,554 בשנת 2021 (ירידה של 10.0%). 319 מהתאונות היו קטלניות (ירידה של 5.1% לעומת שנת 2021), 2,320 היו קשות (עלייה של 5.1% לעומת שנת 2021), ו-7,765 היו קלות (ירידה של 13.8% לעומת שנת 2021).

תאונות דרכים עם נפגעים ונפגעים
1949-2022

1 תאונות דרכים שסווגו בלמ"ס כת"ד מורחב, כולל תאונות שאירעו באזור יהודה והשומרון, להסברים ולהרחבה ראו: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (בהכנה). תאונות דרכים עם נפגעים 2022, סיכומים כלליים. פרסום מס' 1914.

רוב תאונות הדרכים (66.5%) אירעו בשעות היום. 68.2% מהתאונות היו התנגשויות של כלי רכב, 23.8% היו מסוג פגיעה בהולך רגל, 5.5% מהתאונות היו תאונות של כלי רכב יחיד, והשאר - תאונות מסוג "אחר" או "לא ידוע".

רוב התאונות (65.8%) אירעו בדרכים עירוניות. 48.7% מהתאונות בדרכים עירוניות אירעו בצומת, לעומת 40.9% מהתאונות בדרכים לא-עירוניות. 61.8% מהתאונות הקטלניות אירעו בדרכים לא-עירוניות, 51.1% מהן לא בצומת. חומרת התאונות בדרכים לא-עירוניות הייתה גבוהה מזו שבדרכים עירוניות: בדרכים עירוניות 1.8% מהתאונות היו קטלניות, לעומת 5.5% מהתאונות בדרכים לא-עירוניות. בדרכים עירוניות 21.6% מהתאונות היו קשות, לעומת 23.6% מהתאונות בדרכים לא-עירוניות.

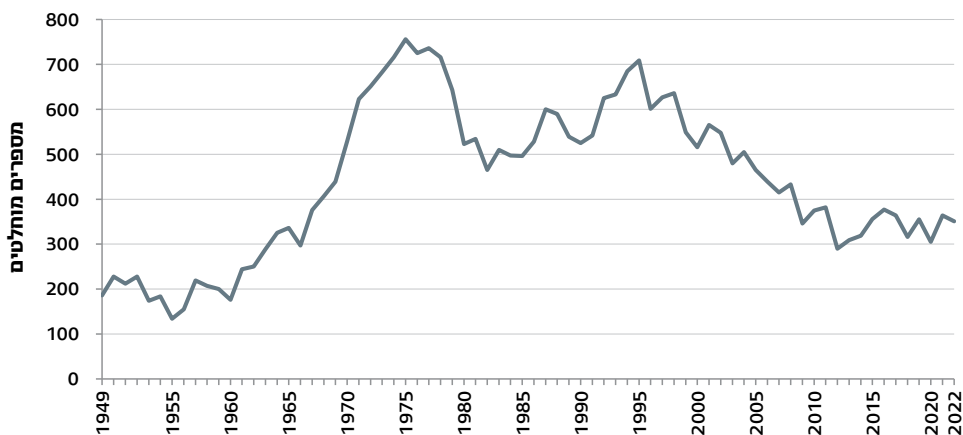
נפגעים

בשנת 2022 נפגעו בתאונות דרכים 18,458 בני אדם (ירידה של 8.8% לעומת שנת 2021) - 351 נהרגו, 2,607 נפצעו קשה, ו-15,500 נפצעו קל.

מספר ההרוגים בשנת 2022 (351) היה נמוך ב-3.6% ממספר ההרוגים בשנת 2021 (364). שיעור ההרוגים ל-100 אלף תושבים בשנת 2022 היה 3.6, נמוך מהשיעור בשנת 2021 (3.8). מספר הפצועים קשה בשנת 2022 (2,607) היה גבוה ב-6.1% ממספר הפצועים קשה בשנת 2021 (2,458). מספר הנפגעים לתאונה היה 1.8, דומה למספרם בשנים קודמות.

משנת 1949 ועד סוף שנת 2022 נהרגו בתאונות דרכים ברחבי הארץ 32,633 בני אדם. בישראל מספר ההרוגים ירד משיא של 756 הרוגים בשנת 1975 ל-342 הרוגים בממוצע לשנה בין 2013 ל-2022.

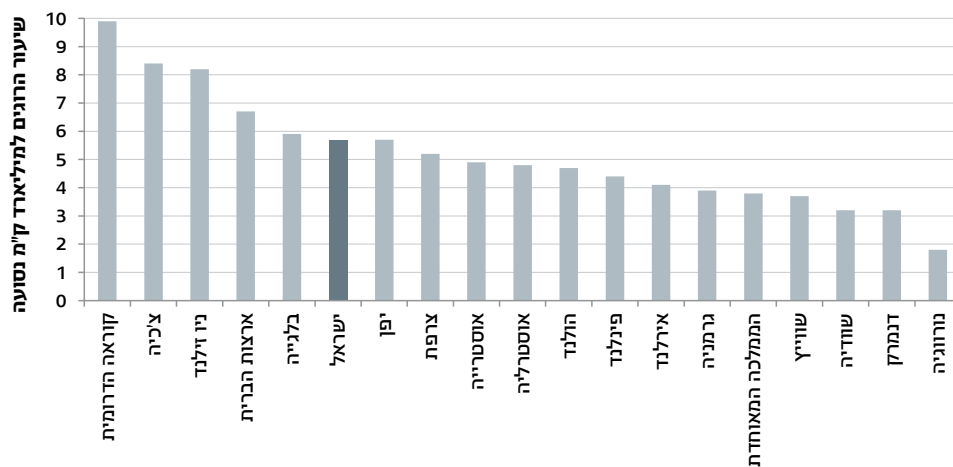
הרוגים בתאונות דרכים
2022-1949

בהשוואה למדינות OECD נבחרות, בשנת 2021 שיעור ההרוגים בישראל למיליארד ק"מ נסועה היה 5.7, נמוך מהשיעור במדינות כגון צ'כיה וניו זילנד.

הרוגים בתאונות דרכים בישראל ובמדינות ה-OECD

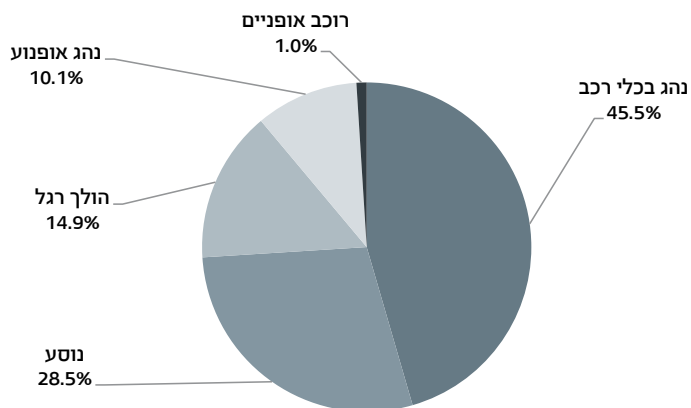
(1)2021

מקור הנתונים: OECD, IRTAD (International Road Traffic and Accident Database).
 (1) נתוני שנת 2021, או נתוני השנה האחרונה שעבורה התקבלו נתונים.

בשנת 2022, כמו בשנים קודמות, סוג הנפגע השכיח ביותר בתאונות דרכים היה נהג בכלי רכב, ואחריו נוסע, הולך רגל, נהג אופנוע ורוכב אופניים. רוב הנפגעים (53.8%) נפגעו בתאונות שאירעו בדרכים עירוניות.

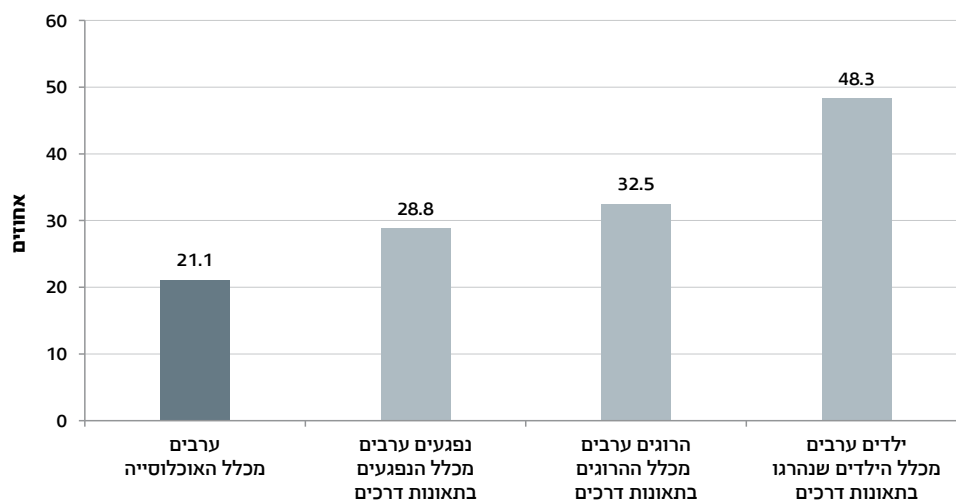
נפגעים בתאונות דרכים, לפי סוג נפגע 2022

אף על פי שחלקם של הולכי הרגל בכלל הנפגעים היה קטן (14.9%), הפגיעה בהם הייתה חמורה: 30.8% מההרוגים ו-24.2% מהפצועים קשה בשנת 2022 היו הולכי רגל. 24.2% מהולכי הרגל שנפגעו היו בני 65 ומעלה, פי 1.9 מחלקם באוכלוסייה (12.4%). רוב הולכי הרגל שנפגעו בעת חציית כביש, נפגעו במעבר חצייה (78.8%). מכלל הילדים (עד גיל 14) שנפגעו בעת חציית כביש, 74.5% נפגעו במעבר חצייה, ומכלל בני 65 ומעלה - 71.8%.

בשנת 2022 חלקם של הערבים בכלל הנפגעים היה גדול מחלקם באוכלוסייה.

נפגעים ערבים בתאונות דרכים 2022

מעורבות של כלי רכב ושל נהגים

18,587 כלי רכב ונהגים היו מעורבים בתאונות דרכים עם נפגעים בשנת 2022, ירידה של 11.5% לעומת שנת 2021.

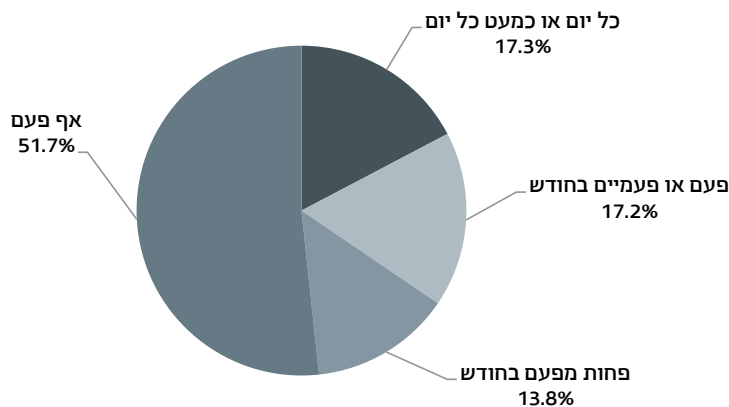
המעורבות של משאיות ושל אופנועים בתאונות דרכים עם נפגעים גבוהה בהשוואה לנסועה שלהם בכבישים ולמצבת הרכב - בשנת 2022 חלקן של המשאיות הגדולות (16 טונות ויותר) בתאונות קטלניות היה גדול פי 2.5 מחלקן בנסועה וגדול פי 8.5 מחלקן במצבת כלי הרכב. חלקם של האופנועים בתאונות קטלניות היה גדול פי 8.2 מחלקם בנסועה וגדול פי 3.6 מחלקם במצבת כלי הרכב.

בשנת 2022, כמו בשנים קודמות, רוב הנהגים המעורבים בתאונות היו גברים (73.9%). נשים היו 44.9% מכלל המורשים לנהוג, אך 26.1% בלבד מכלל הנהגים המעורבים בתאונות דרכים עם נפגעים ו-10.2% מכלל הנהגים המעורבים בתאונות קטלניות. חלקם של נהגים צעירים (עד גיל 24) בכלל הנהגים שהיו מעורבים בתאונות עם נפגעים היה גדול מחלקם בכלל בעלי רישיון הנהיגה (19.6% ו-15.1%, בהתאמה). לעומת זאת, חלקם של נהגים בני 65 ומעלה בכלל הנהגים שהיו מעורבים בתאונות עם נפגעים היה דומה לחלקם בכלל בעלי רישיון הנהיגה (11.2% ו-13.8%, בהתאמה).

היפגעות מהתנהגות אלימה בכביש

התנהגות אלימה בכביש כוללת קללות, אימים, חסימת מעבר, נהיגה מסכנת ועוד. לפי סקר ביטחון אישי של הלמ"ס, בשנת 2022 48.3% מבני 20 ומעלה נפגעו מהתנהגות אלימה בכביש לפחות פעם אחת (כנהגים, כנוסעים או כהולכי רגל), לעומת 47.4% בשנת 2021. בשנת 2022 אחוז הנפגעים (לפחות פעם אחת) מהתנהגות אלימה בכביש היה גבוה יותר בקרב גברים מבקרב נשים (51.9% לעומת 44.8%, בהתאמה). בשנת 2021 נפגעו 51.3% מהגברים ו-43.7% מהנשים.

בני 20 ומעלה שנפגעו מהתנהגות אלימה בכביש, לפי תדירות 2022

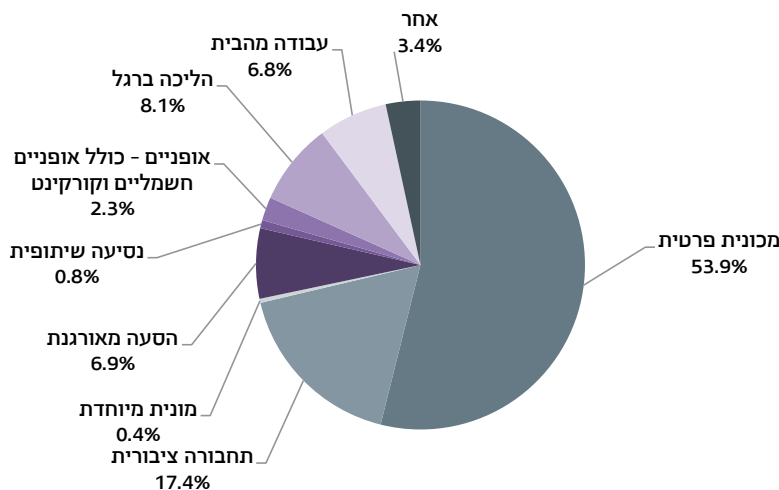
בשנת 2022 אחוז הנפגעים (לפחות פעם אחת) מהתנהגות אלימה בכביש היה נמוך יותר בקרב ערבים מבקרב יהודים ואחרים (22.4% לעומת 54.1%, בהתאמה). בשנת 2021 נפגעו (לפחות פעם אחת) מהתנהגות אלימה בכביש 28.2% מהערבים ו-51.6% מהיהודים והאחרים.

דרכי הגעה לעבודה

בשנת 2021 נוספה שאלה חדשה לסקר הוצאות משק הבית, ומטרתה לבחון את דרך ההגעה העיקרית לעבודה. בסקר נשאלים עובדים שכירים ועצמאים (לא כולל חיילים ואנשי קבע): "כיצד אתה מגיע לעבודה בדרך כלל?".

מהנתונים עולה שאמצעי ההגעה העיקרי לעבודה הוא מכונית פרטית (53.9%). 17.4% מגיעים לעבודה בתחבורה ציבורית (אוטובוס ציבורי, מונית שירות או רכבת, כולל רכבת קלה), 8.1% מגיעים לעבודה ברגל ו-6.9% בהסעה מאורגנת.

עובדים, לפי דרך הגעה לעבודה⁽¹⁾
2021

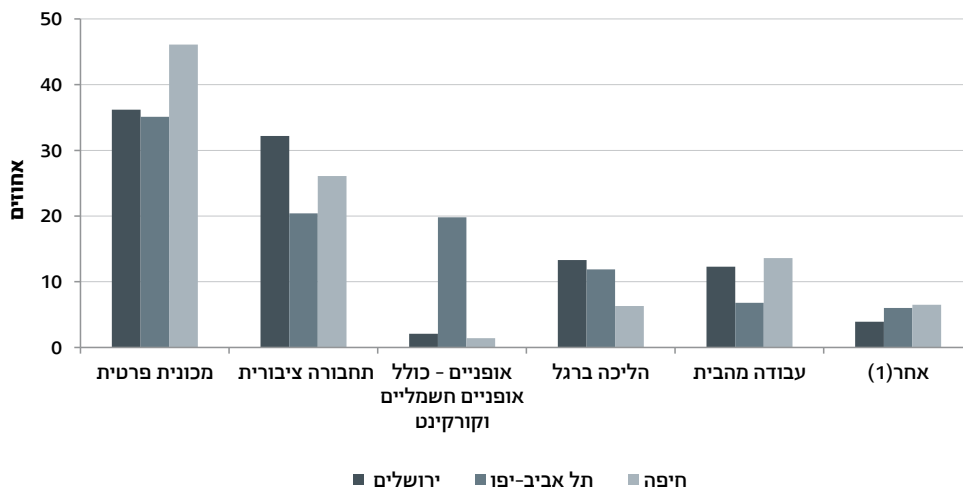

(1) 4.0% מהעובדים מגיעים לעבודה בשתי דרכים או יותר; עובדים אלו נספרו בכל אחת מדרכי ההגעה שציינו.

בשנת 2021 6.8% מהעובדים דיווחו שעבדו מהבית רוב ימות השבוע. משלחי היד העיקריים שהעובדים בהם עבדו מהבית היו בעלי משלח יד אקדמי (41.1%) ועובדי מכירות ושירותים (30.4%). בהשוואה בין העובדים ביישוב מגוריהם לבין העובדים מחוץ ליישוב מגוריהם נמצא כי 42.7% מהעובדים ביישוב מגוריהם מגיעים לעבודתם בדרך כלל במכונית פרטית, 17.8% בתחבורה ציבורית, 16.0% ברגל, ו-4.0% בהסעה מאורגנת. דרכי ההגעה העיקריות של העובדים מחוץ ליישוב מגוריהם הן מכונית פרטית (64.3%), תחבורה ציבורית (17.1%) והסעה מאורגנת (9.5%).

מבחינת דרכי ההגעה לעבודה של עובדים המתגוררים באחת משלוש הערים הגדולות (ירושלים, תל אביב-יפו וחיפה), עולה שבחיפה השיעור הגבוה ביותר של עובדים המגיעים לעבודתם במכונית פרטית - 46.1% (לעומת 36.2% בירושלים ו-35.1% בתל אביב-יפו), בירושלים השיעור הגבוה ביותר של המגיעים בתחבורה ציבורית - 32.2% (לעומת 26.1% בחיפה ו-20.4% בתל אביב-יפו), ובתל אביב-יפו השיעור הגבוה ביותר של המגיעים באופניים (כולל אופניים חשמליים וקורקינט) - 19.8% (לעומת 2.1% בירושלים ו-1.4% בחיפה).

עובדים המתגוררים בשלוש הערים הגדולות, לפי דרך הגעה עיקרית לעבודה 2021

(1) כולל הסעה מאורגנת, מונית מיוחדת, נסיעה שיתופית, אחר.

[למילון המונחים](#)

[לנתוני התרשימים](#)

[ללוחות השנתיים - תחבורה ובטיחות בדרכים](#)

[ללוחות השנתיים - עמדות ותחושות הציבור](#)

[לעמוד הנושאי - תחבורה](#)

[לעמוד הנושאי - בטיחות בדרכים](#)

[לעמוד הנושאי - הסקר החברתי](#)

[לעמוד הנושאי - פשיעה ומשפט](#)

20 בינוי, דיור ונדל"ן

ענפי הבינוי והנדל"ן מאופיינים בתנודות חדות בהיקף פעילותם. ענפים אלו רגישים לשינויים בפעילות העסקית, והתנודות בהם נוטות להשפיע על כלל המשק. הפעילות בענפים אלו כוללת בנייה למגורים, בנייה שלא למגורים ועבודות הנדסה אזרחית.

נתוני בינוי, דיור ונדל"ן כוללים מידע על השקעה בענף הבינוי, על דירות שהחלה בנייתן, על דירות שהסתיימה בנייתן, על דירות חדשות שנמכרו, על דירות בבנייה פעילה ועל שטח בנייה (למגורים ושלא למגורים), וכן מידע על מחירי הדירות: מחיר ממוצע של דירה ושכר דירה ממוצע. הנתונים מתקבלים מהוועדות המקומיות והאזוריות לתכנון ולבנייה, ממשד הבינוי והשיכון, מקבלנים, מסקרי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מקבצים מינהליים, מרשות המסים ועוד.

נתונים נבחרים, 2022

השקעה גולמית בבינוי

243.5 מיליארד ש"ח (במחירים שוטפים)

בבנייה למגורים	בבנייה שלא למגורים	בעבודות הנדסה אזרחית
53.3%	28.5%	18.2%

דירות בבנייה פעילה

166.4 אלף (בסוף שנת 2022)

דירות חדשות שנמכרו

41.0 אלף

(לעומת 57.7 אלף בשנת 2021)

מחירי דירות

מדד מחירי הדירות

עלה ב-14.7%

מדד מחירי הדירות החדשות

עלה ב-17.0%

מחיר ממוצע של דירה
1,895.8 אלף ש"ח

שכר דירה

מדד שכר דירה

עלה ב-4.6%

שכר דירה ממוצע

4,222 ש"ח לחודש

דירות שהונפקו בהיתרי בנייה

76.7 אלף

דירות שהחלה בנייתן

67.5 אלף

63.8 אלף נטו (3.7 אלף נהרסו)

65.5% נבנו למטרת מכירה,

מהן 15.9% בסבסוד ממשלתי

34.5% נבנו שלא למטרת מכירה,

מהן 13.0% למטרת השכרה

25.2% נבנו במסגרת התחדשות עירונית,

מהן 76.2% במסגרת תמ"א ופינוי-בינוי

שטח בנייה למגורים

12.3 מיליון מ"ר

דירות שהסתיימה בנייתן

52.4 אלף

שטח בנייה למגורים

9.9 מיליון מ"ר

משך זמן בנייה של בניין (ממוצע פשוט)

27.0 חודשים

משך זמן בנייה של בניין

(ממוצע משוקלל לפי מספר הדירות בבניין)

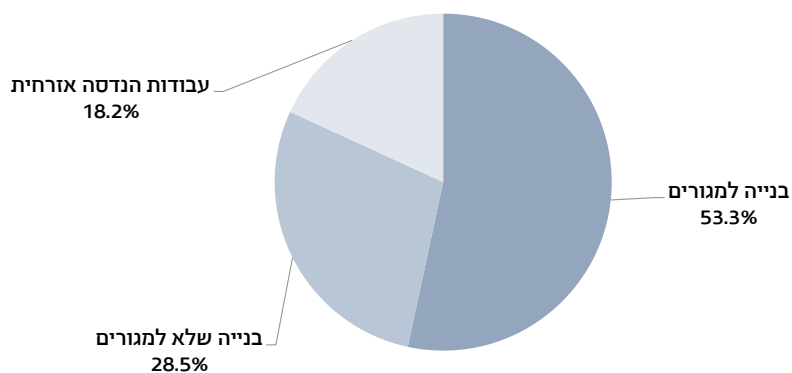
33.1 חודשים

בינוי¹

השקעה גולמית בבינוי

בשנת 2022 ההשקעה הגולמית בענף הבינוי הייתה 243.5 מיליארד ש"ח במחירים שוטפים - עלייה של 14.5% לעומת שנת 2021, במחירים קבועים. רוב ההשקעה הייתה מיועדת לבנייה למגורים (53.3%), והיתר - לבנייה שלא למגורים ולעבודות הנדסה אזרחית.

השקעה גולמית בבינוי
2022

1 הנתונים נכונים לתאריך 31.5.2023 ותואמים לנתונים שפורסמו בהודעה לתקשורת ברבעון הראשון של 2023 על התחלות בנייה וגמר בנייה (למעט היתרי בנייה המעודכנים לתאריך 30.11.2023), ולנתונים שפורסמו בהודעה לתקשורת במאי 2023 על "עסקאות נדל"ן - דירות חדשות". הנתונים מתעדכנים במהלך השנה.

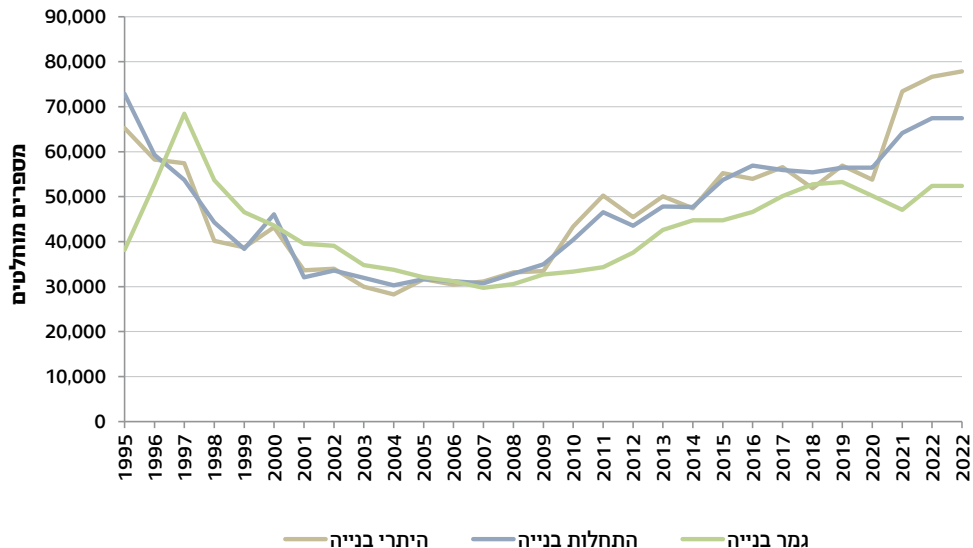
היתרי בנייה

הנתונים בחלק זה מבוססים על היתרי הבנייה, המונפקים בוועדות המקומיות והאזוריות לתכנון ולבנייה ומשמשים אינדיקטור מרכזי לצפי התחלות הבנייה בשנים הבאות (מרבית ההיתרים המונפקים מגיעים לידי מימוש והתחלת בנייה).

בשנת 2022 הופקו היתרי בנייה ל-76.7 אלף דירות, עלייה של 4.4% בהשוואה לשנת 2021, ושיא של כל הזמנים. שטח הבנייה הכולל המבוקש בהיתרים היה 19.4 מיליון מ"ר - 13.7 מיליון מ"ר לבנייה למגורים ו-5.7 מיליון מ"ר לבנייה שלא למגורים.

כמחצית מההיתרים הופקו במחוז המרכז ובמחוז תל אביב (23.6% ו-21.9%, בהתאמה). במחוז הצפון הופקו 12.1% מההיתרים, ובמחוז חיפה - 8.9%.

דירות, לפי שלבי בנייה 2022-1995

דירות שהחלה בנייתן

בשנת 2022 החלה בנייתן של 67.5 אלף דירות - שיא שלא נראה מאז שנת 1995, שבה החלה תנופת בנייה על רקע קליטת עלייה מברית המועצות לשעבר. 94.5% מהדירות שהחלה בנייתן הן דירות תוספתיות למשק. כלומר, התחלות הבנייה נטו עומדות על 63.8 אלף דירות (3.7 אלף דירות קיימות נהרסו).

25.1% מהדירות שהחלה בנייתן בשנת 2022 נבנו במחוז המרכז (עלייה של 18.2% לעומת שנת 2021), ואילו במחוז חיפה נבנו 8.0% מהדירות (ירידה של 23.6% לעומת שנת 2021).

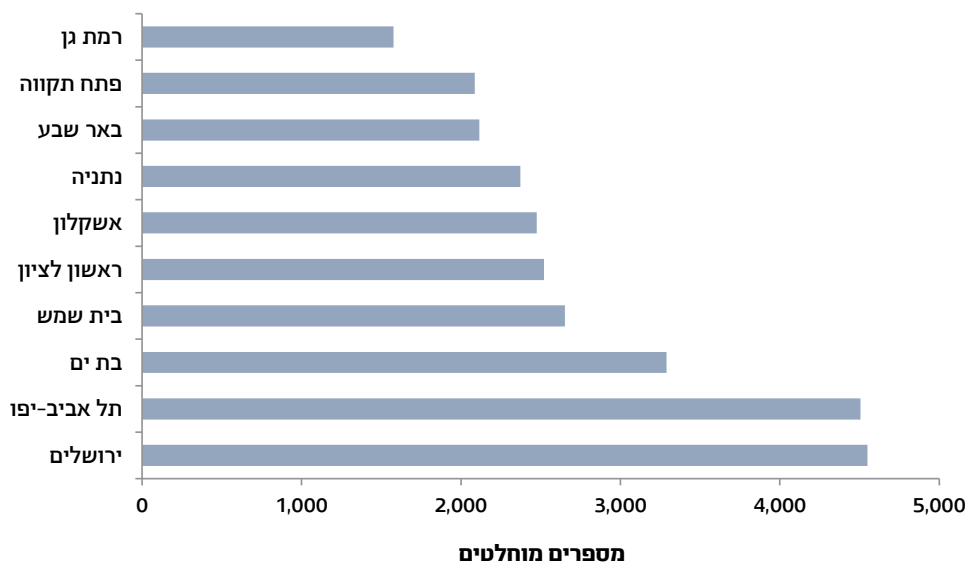
65.5% מהדירות שהחלה בנייתן נבנו למטרת מכירה. 15.9% מהן נבנו במסגרת סבסוד ממשלתי (7.0 אלף דירות). 37.3% מהן נבנו במחוז המרכז (2.6 אלף דירות) ו-27.0% במחוז הדרום (1.9 אלף דירות).

34.5% מהדירות שהחלה בנייתן נבנו שלא למטרת מכירה. 57.9% מהן נבנו בבנייה עצמית ובשיטת "בנה ביתך" (13.5 אלף דירות), 13.0% נבנו למטרת השכרה (3.0 אלף דירות) ו-4.0% נבנו במסגרת קבוצות רכישה.

41.7% מהדירות שהחלה בנייתן בשנת 2022 נבנו בעשרה יישובים מובילים.

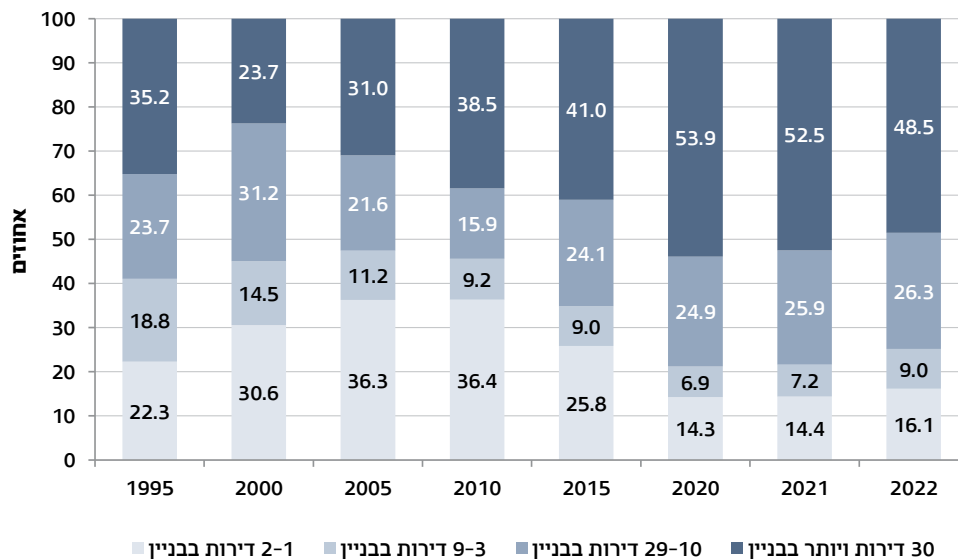
דירות שהחלה בנייתן ביישובים נבחרים

2022

מכלל הדירות בבניינים החדשים שהחלה בנייתם, בשנת 2022 16.1% נבנו בבניינים של 2-1 דירות (בתים בודדים ובתים דו-משפחתיים) ו-48.5% בבניינים בני 30 דירות ויותר. במחוז הצפון נבנים בעיקר בתים בודדים ובתים דו-משפחתיים (44.7% מהדירות), ואילו מחוזות המרכז ותל אביב מתאפיינים בבנייה של בניינים בני 30 דירות ויותר (68.0%-66.7%, בהתאמה).

דירות בבניינים חדשים, לפי מספר דירות בבניין שנים נבחרות

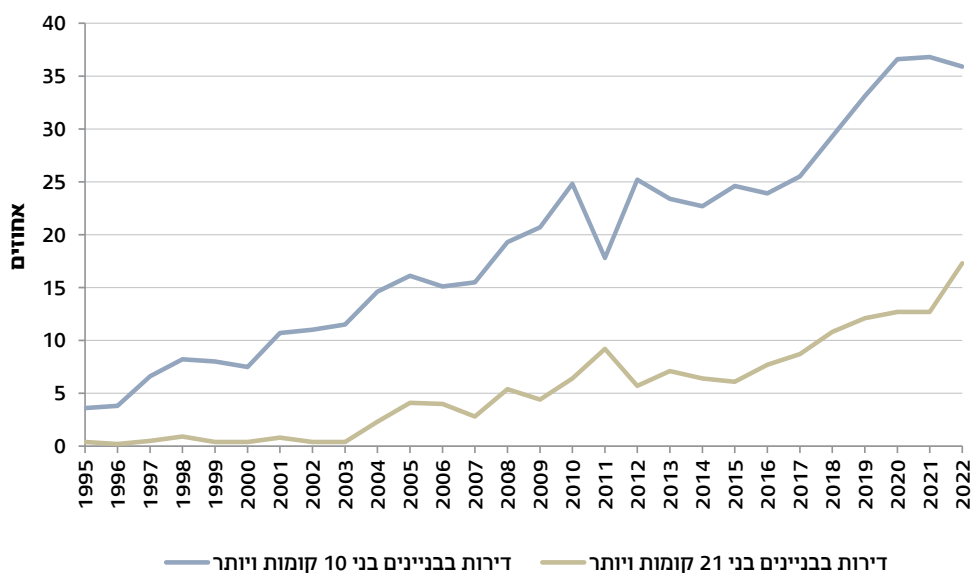

ניכר כי מאפייני הבנייה השתנו במרוצת השנים ובעקבותיהם גם מספר הדירות בבניין ומספר הקומות בו.

חלקן של הדירות בבנייה לגובה גדל בהתמדה בכל הארץ: מספר הדירות בבניינים חדשים בני 10 קומות ויותר גדל פי 10 בין השנים 1995 ו-2022 (3.6% לעומת 35.9%, בהתאמה).

גם אחוז הדירות שהחלה בנייתן ונבנו במגדלים, בניינים בני 21 קומות ויותר, גדל לאורך השנים. בשנת 2022 17.3% מהדירות שהחלה בנייתן נבנו במגדלים, ואילו בשנת 1995 עמד אחוז זה על 0.4%.

דירות בבניינים חדשים, לפי מספר קומות - התחלות בנייה 2022-1995

התחדשות עירונית

בשנת 2022 החלה בנייתן של 12.2 אלף דירות כתוצאה מהריסה של בניין קיים והקמה של בניין חדש. 59.8% נבנו במחוז תל אביב ו-21.4% במחוז המרכז. מספר הדירות שהחלה בנייתן לאחר הריסה היה גבוה פי 3.3 ממספר הדירות שנהרסו בפועל (3.7 אלף דירות).

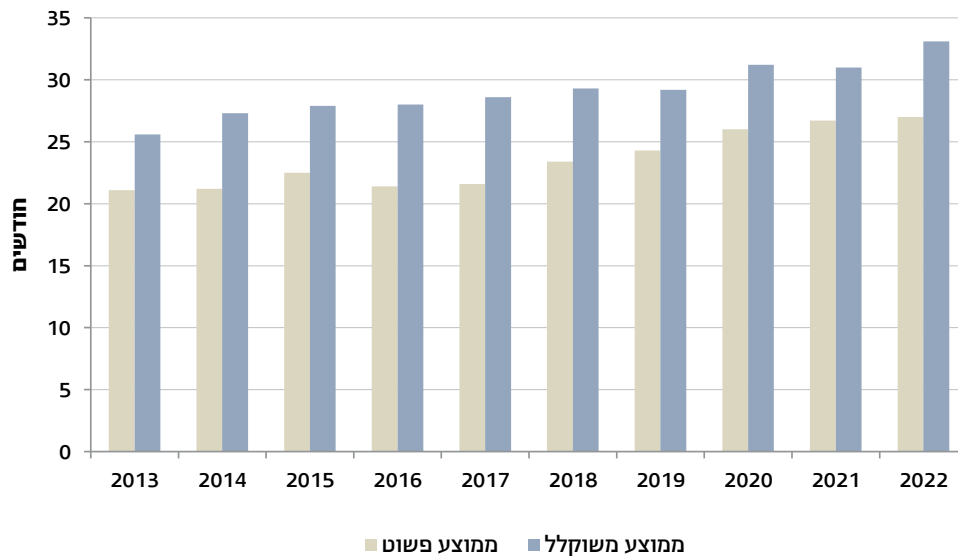
מתוך הדירות שהחלה בנייתן כתוצאה מהריסה של בניין קיים והקמה של בניין חדש, 10.0 אלף דירות נבנו במסגרת תמ"א 38/2 ופינוי-בינוי.

בשנת 2022 החלה בנייתן של 4.9 אלף דירות כתוספות בנייה לבניינים קיימים. 24.6% מהן נבנו במחוז תל אביב לעומת 7.5% במחוז חיפה. מתוך הדירות שהחלה בנייתן כתוספות בנייה לבניינים קיימים, 2.9 אלף דירות נבנו במסגרת תמ"א 38.

דירות שהסתיימה בנייתן

בשנת 2022 הסתיימה בנייתן של 52.4 אלף דירות. שטח הבנייה למגורים היה 9.9 מיליון מ"ר. משך הבנייה הממוצע של בניין הסתכם בשנת 2022 ב-27.0 חודשים, ומשך הבנייה הממוצע של בניין משוקלל לפי מספר הדירות שבו עמד על 33.1 חודשים. בעשור האחרון (בין השנים 2013 ו-2022) משך הבנייה הממוצע לבניין גדל ב-5.9 חודשים, ואילו משך הבנייה הממוצע לבניין משוקלל לפי מספר הדירות בבניין גדל ב-7.5 חודשים.

משך בנייה ממוצע (פשוט ומשוקלל) של בניין למגורים, לפי שנת גמר הבנייה 2022-2013

דירות בבנייה פעילה

בסוף שנת 2022 היו 166.4 אלף דירות בבנייה פעילה, עלייה של 10.7% בהשוואה לשנת 2021. 25.8% מכלל הדירות שהיו בבנייה פעילה בשנת 2022 נבנו במחוז תל אביב, 24.8% נבנו במחוז המרכז ו-17.4% - במחוז הדרום. 8.3% בלבד מכלל הדירות שהיו בבנייה פעילה נבנו במחוז חיפה. 24.5% מכלל הדירות שהיו בבנייה פעילה בשנת 2022 נבנו בתל אביב-יפו, בירושלים, באשקלון ובראשון לציון.

שטח בנייה

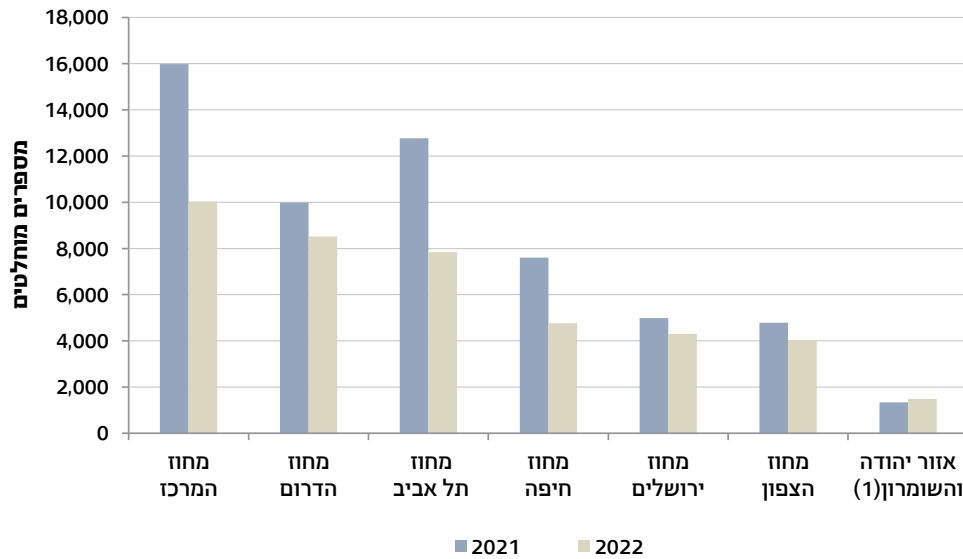
התחלת בנייה - בסוף שנת 2022 נרשמה עלייה של 3.0% בשטח התחלת הבנייה (16.8 מיליון מ"ר בשנת 2022 לעומת 16.4 מיליון מ"ר בסוף שנת 2021). 73.0% מהשטח היה מיועד למגורים, 11.8% - להארכה, למשרדים ולמסחר, 6.7% - לתחבורה ותקשורת, לחינוך, לבריאות ולבנייני ציבור אחרים, 7.7% - לתעשייה ולאחסנה ו-0.9% - לחקלאות.

גמר בנייה - בסוף שנת 2022 נרשמה עלייה של 13.1% בשטח גמר הבנייה (13.6 מיליון מ"ר בשנת 2022 לעומת 12.0 מיליון מ"ר בסוף שנת 2021). בשנת 2022 72.8% מהשטח היה מיועד למגורים, 10.1% - להארכה, למשרדים ולמסחר, 8.8% - לתחבורה ותקשורת, לחינוך, לבריאות ולבנייני ציבור אחרים, 5.9% - לתעשייה ולאחסנה ו-2.4% - לחקלאות.

דירות חדשות שנמכרו

בשנת 2022 נמכרו 41.0 אלף דירות חדשות (לעומת 57.7 אלף בשנת 2021). כשני שלישים מהדירות החדשות נמכרו במחוזות המרכז, הדרום ותל אביב (24.5%, 20.8% ו-19.1%, בהתאמה). במחוז חיפה נמכרו 11.6% מהדירות החדשות, ובמחוז ירושלים - 10.5%.

דירות חדשות שנמכרו, לפי מחוז 2022-2021

(1) יישובים ישראליים.

מחירי דירות

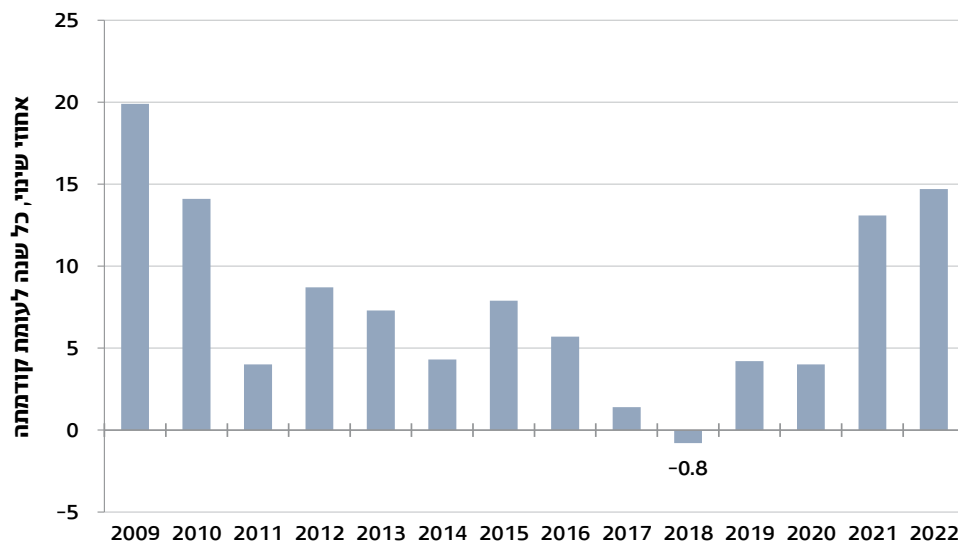
נתונים על מכירת דירות, על מחיריהן ועל מאפייניהן מתקבלים מרשות המסים באמצעות קובץ כרטסת מחירי נדל"ן (כרמ"ן). על בסיס נתונים אלו הופק מידע סטטיסטי מגוון המשקף את התפתחות המחירים ורמות המחירים בשוק הדיור בישראל.

מדד מחירי הדירות הוא סדרה עיתית המשקפת את התפתחות מחירי הדירות על פני זמן. המדד משקף שינוי מחירים מנוכה איכות באמצעות מודל הדוני.

מדד מחירי הדירות

בשנת 2022 (מדד דצמבר 2022-ינואר 2023 לעומת התקופה המקבילה אשתקד) עלו מחירי הדירות ב-14.7%.

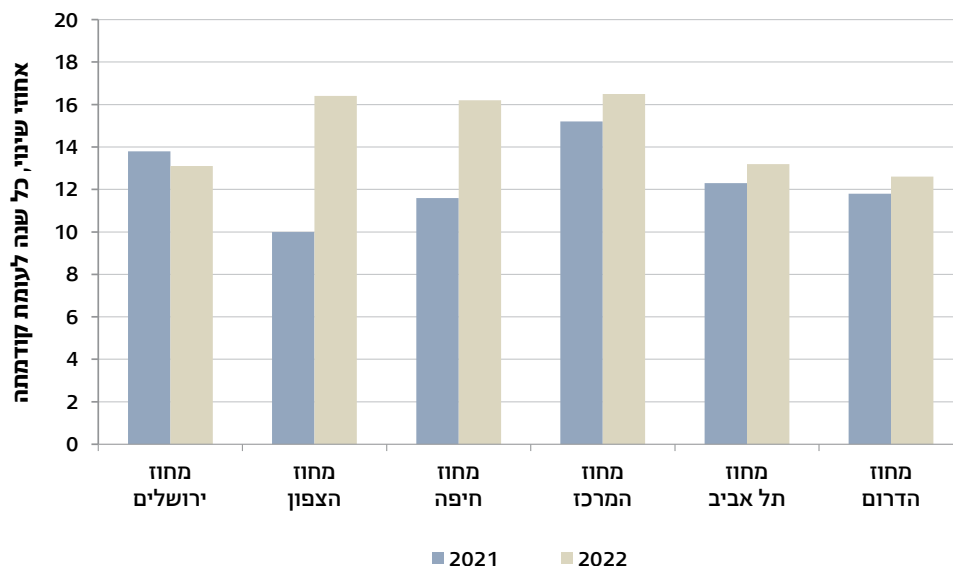
מדד מחירי הדירות
2022-2009

שינויים במחירי הדירות ניתן להציג גם באמצעות השוואת ממוצע המדדים בשנה מסוימת לעומת קודמתה. לפי שיטה זו, בשנת 2022 עלה מדד מחירי הדירות ב-17.3%, זאת לעומת עלייה של 8.4% בשנת 2021.

בשנת 2022 נרשמו עליות חדות במדד מחירי הדירות בכל המחוזות, בהמשך לעליות חדות במדד שחלו בכל המחוזות גם בשנת 2021. בחלוקה לפי מחוזות, עלה מדד מחירי הדירות בשנת 2022 ב-16.5% במחוז המרכז, ב-16.4% במחוז הצפון, ב-16.2% במחוז חיפה, ב-13.2% במחוז תל אביב, ב-13.1% במחוז ירושלים וב-12.6% במחוז הדרום. מלבד מחוז ירושלים, בכל המחוזות עלו המחירים בשנת 2022 בחדות בהשוואה לשנת 2021.

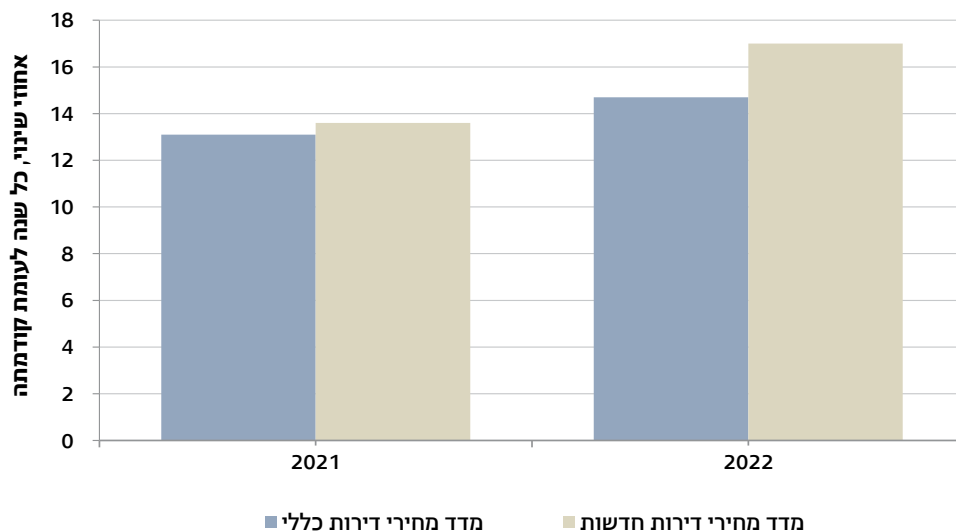
מדד מחירי הדירות, לפי מחוז 2022-2021

מדד מחירי הדירות החדשות

בשנת 2022 מדד מחירי הדירות החדשות עלה בשיעור גבוה יותר ממדד מחירי הדירות הכללי (17.0% לעומת 14.7%, בהתאמה). בשנת 2021 נרשמה עלייה של 13.1% במדד הכללי לעומת עלייה של 13.6% במדד מחירי הדירות החדשות.

מדד מחירי הדירות הכללי ומדד מחירי הדירות החדשות
2022-2021

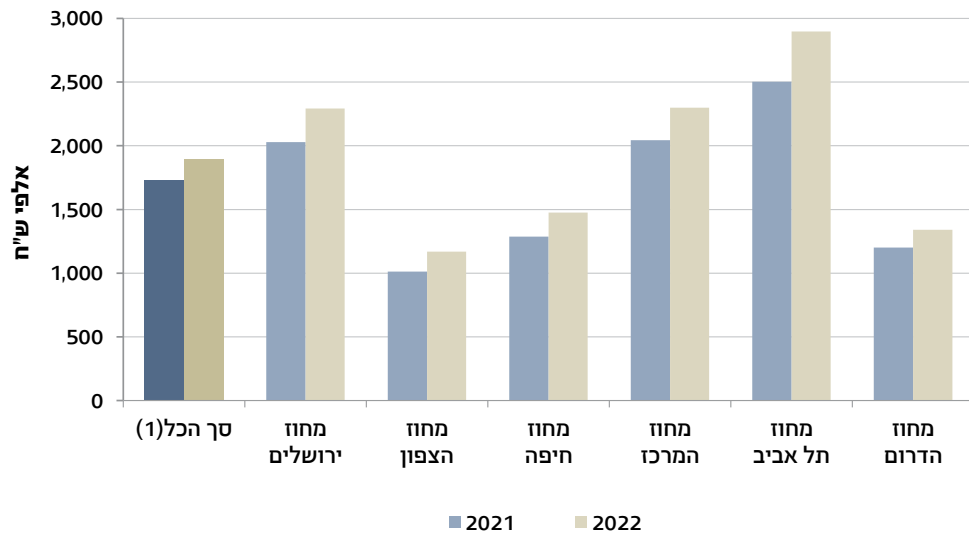
מחיר ממוצע של דירה

מחירים ממוצעים של דירות משקפים רמות מחירים של עסקאות שבוצעו בתקופת זמן מסוימת באמצעות ממוצע פשוט. מחירים ממוצעים אינם מחירים מנוכי איכות ואינם מתקנים הבדלי איכות בין דירות שנמכרו בתקופות שונות או באזורים שונים ביחס למלאי הדירות.

בשנת 2022 המחיר הממוצע של דירה בישראל עלה ב-9.7% לעומת המחיר הממוצע בשנת 2021 (1,895.8 אלף ש"ח ו-1,728.7 אלף ש"ח, בהתאמה). בהשוואת המחירים הממוצעים לפי מחוז נרשמו עליות מחירים בכל המחוזות. העליות הבולטות שבהן היו במחוז תל אביב (15.8%) ובמחוז הצפון (15.6%).

בשנת 2022 המחיר הממוצע הגבוה ביותר של דירה נמצא במחוז תל אביב (2,897.2 אלף ש"ח), והנמוך ביותר - במחוז הצפון (1,169.8 אלף ש"ח).

מחיר ממוצע של דירה, לפי מחוז
2022-2021

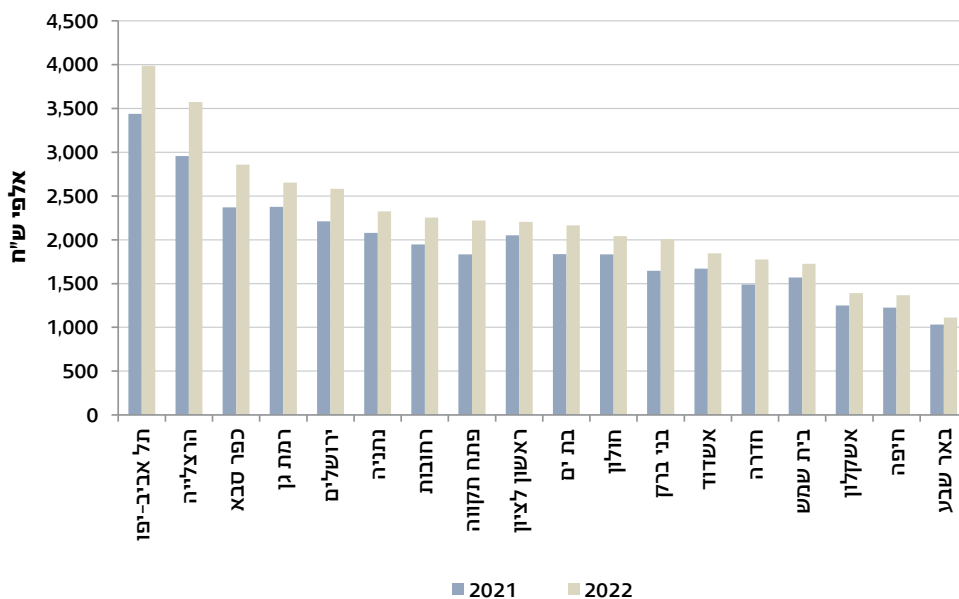

(1) כולל יישובים ישראליים באזור יהודה והשומרון.

מהשוואת המחיר הממוצע של דירה בשנת 2022 ב-18 הערים הגדולות (100 אלף תושבים ויותר) עולה כי המחיר הגבוה ביותר נרשם בתל אביב-יפו (3,987.3 אלף ש"ח), ואחריה בהרצלייה (3,572.1 אלף ש"ח), בכפר סבא (2,859.0 אלף ש"ח), ברמת גן (2,653.7 אלף ש"ח) ובירושלים (2,528.6 אלף ש"ח). המחיר הנמוך ביותר נרשם בבאר שבע (1,110.4 אלף ש"ח), בחיפה (1,366.0 אלף ש"ח) ובאשקלון (1,390.6 אלף ש"ח).

עליות במחיר הממוצע של דירה בשנת 2022 לעומת שנת 2021 בלטו במיוחד בבני ברק (21.9%), בהרצלייה ובפתח תקווה (20.9% בכל אחת מהן) ובכפר סבא (20.6%). עליות מתונות במחיר הממוצע של דירה נרשמו בראשון לציון (7.4%), בבאר שבע (7.5%) ובבית שמש (9.9%).

מחיר ממוצע של דירה בערים הגדולות 2022-2021

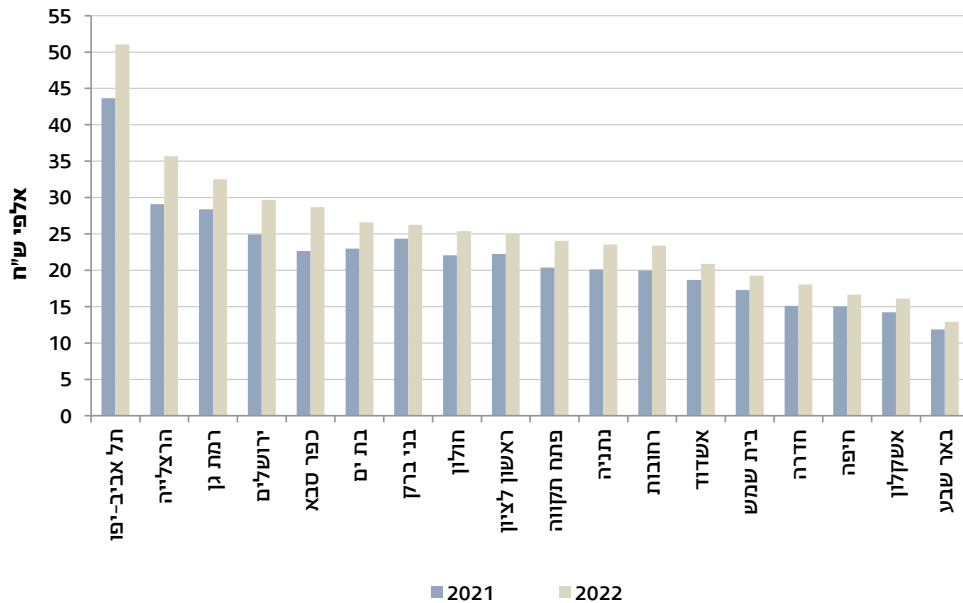
אומדני שווי למטר רבוע בדירה

שוויין של הדירות בערים הגדולות נאמד בחישוב אומדני שווי למטר רבוע. החישוב נעשה באמצעות מודל סטטיסטי על סמך נתוני עסקאות המכירה המדווחות לרשות המסים.

מהשוואת השווי הממוצע למ"ר בשנת 2022 ב-18 הערים הגדולות עולה כי השווי הגבוה ביותר נרשם בתל אביב-יפו (51.0 אלף ש"ח), ואחריה בהרצלייה (35.6 אלף ש"ח), ברמת גן (32.5 אלף ש"ח) ובירושלים (29.7 אלף ש"ח). לעומת זאת, השווי הנמוך ביותר נרשם בבאר שבע (12.9 אלף ש"ח), באשקלון (16.1 אלף ש"ח) ובחיפה (16.7 אלף ש"ח).

עליות בשווי הממוצע למ"ר בשנת 2022 לעומת שנת 2021 בלטו במיוחד בכפר סבא (26.7%), בהרצלייה (22.7%), בחדרה (19.3%) ובירושלים (19.0%). עליות מתונות נרשמו בבני ברק (7.8%) ובבאר שבע (8.8%).

שווי ממוצע למטר רבוע בדירה בערים הגדולות
2022-2021

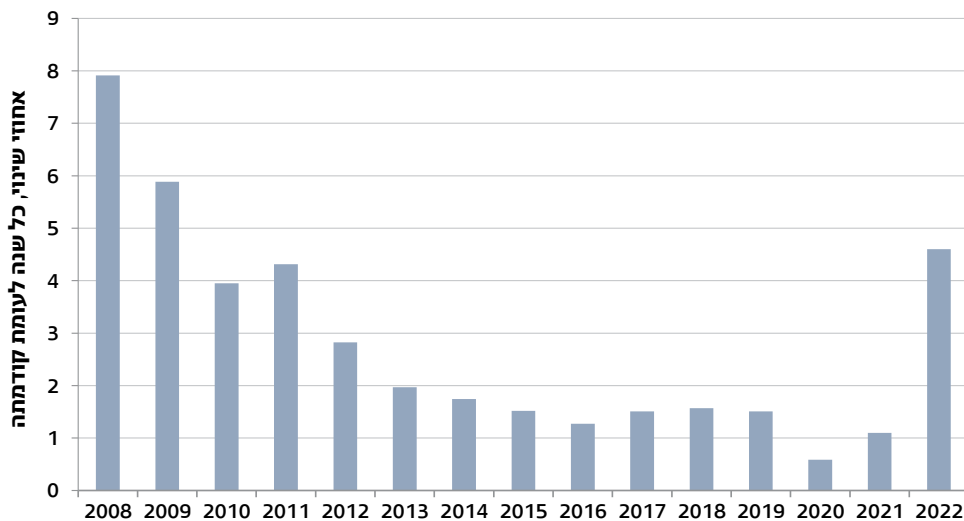
שכר דירה

נתונים על שכר דירה (מחירים ומאפייני דירות) נאספים בסקר שכר דירה, הנערך בלמ"ס באופן שוטף בקרב מדגם מייצג של כ-18 אלף דירות שכורות. המקורות למדווחים חדשים הם סקרים אחרים של הלמ"ס: סקר הוצאות משק הבית, סקר כוח אדם והסקר החברתי.

מדד שכר דירה

מדד שכר דירה משקף את התפתחות מחירי השכירות ומהווה סדרה עיתית מנוכת איכות המחושבת בשיטת השכרה חוזרת; כלומר שינויי המחירים מבוססים על שינוי בדמי השכירות באותה דירה לעומת דמי השכירות ששולמו כאשר נאספו הנתונים הקודמים. חישוב מדד שכר דירה חודשי משקף את השינוי בהוצאות עבור שכירת דירה וכולל את כל המדווחים אשר שוכרים דירה - מי שיש להם חוזה שכירות בתוקף ומי שחידשו חוזה באותה דירה שכורה. בשנת 2022 מדד שכר דירה (דצמבר 2022 לעומת דצמבר 2021) עלה ב-4.6%.

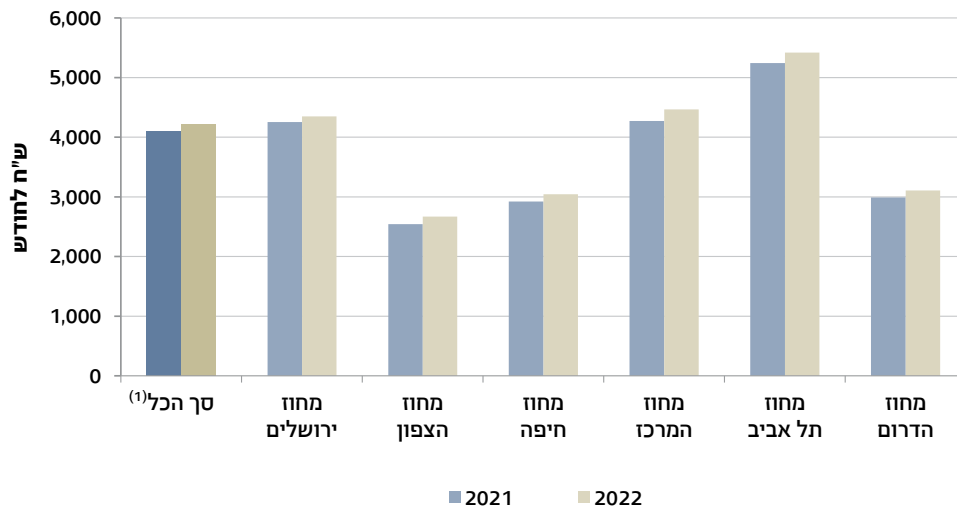
מדד שכר דירה
2022-2008

שכר דירה ממוצע

בשנת 2022 שכר הדירה הממוצע בישראל היה 4,222 ש"ח לחודש. בהשוואה לשנת 2021 שכר הדירה הממוצע בשנת 2022 עלה בכל המחוזות (השינוי בשכר הדירה כולל שינויים באיכות הדירות ובהרכבן במדגם). שכר הדירה הממוצע הגבוה ביותר נרשם במחוז תל אביב (5,419 ש"ח לחודש), ושכר הדירה הממוצע הנמוך ביותר נרשם במחוז הצפון (2,669 ש"ח לחודש).

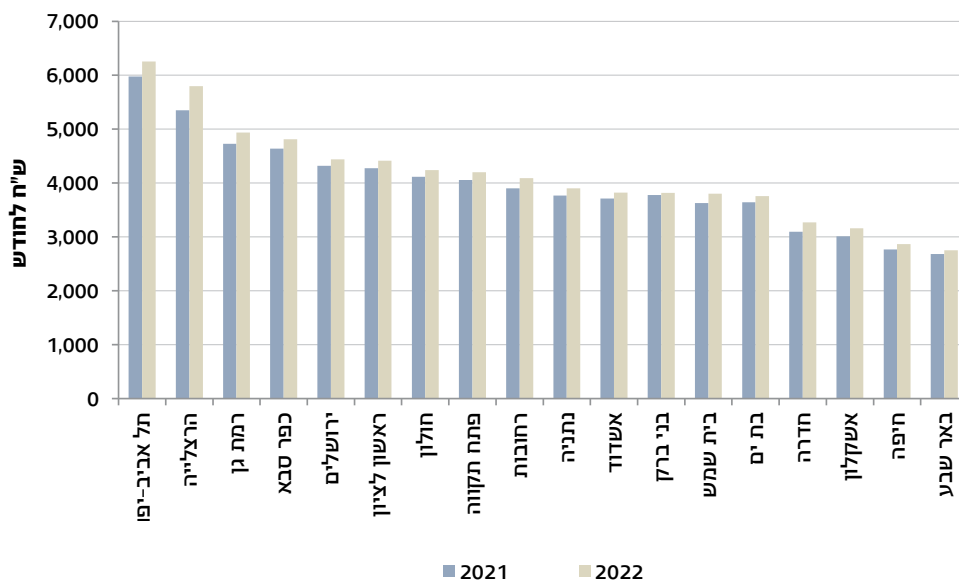
שכר דירה ממוצע, לפי מחוז
2022-2021

(1) כולל יישובים ישראליים באזור יהודה והשומרון.

מהשוואת שכר הדירה הממוצע בשנת 2022 ב-18 הערים הגדולות עולה כי שכר הדירה הגבוה ביותר נרשם בתל אביב-יפו (6,254 ש"ח לחודש), ואחריה בהרצלייה (5,797 ש"ח), ברמת גן (4,935 ש"ח) ובירושלים (4,438 ש"ח). לעומת זאת, שכר הדירה הנמוך ביותר נרשם בבאר שבע (2,750 ש"ח), בחיפה (2,868 ש"ח) ובאשקלון (3,162 ש"ח).

שכר דירה ממוצע בערים הגדולות 2022-2021

[למילון המונחים](#)

[לנתוני התרשימים](#)

[ללוחות השנתיים - בינוי, דיור ונדל"ן](#)

[ללוחות השנתיים - מדדי מחירים](#)

[לעמוד הנושאי - בינוי, דיור ונדל"ן](#)

[לעמוד הנושאי - מדדי מחירים](#)

החקלאות כוללת מגוון פעולות לייצור מזון, מספוא ומוצרים אחרים באמצעות גידול צמחים ובעלי חיים והפקת תוצרתם. החקלאות - בעולם בכלל ובישראל בפרט - שינתה את פניה מחקלאות מסורתית לחקלאות אינטנסיבית. חקלאות זו מתאפיינת בשימוש מוגבר בתשומות חקלאיות כגון שטחי קרקע, דשנים וחומרי הדברה ובגידול נרחב של בעלי חיים.

הנתונים מוצגים בשלוש קטגוריות עיקריות: נתונים כספיים/כלכליים על תפוקות, תשומות וערך הייצור החקלאי; נתונים פיזיים על שטח חקלאי ועל תוצרת חקלאית; נתונים על ערכם התזונתי של מוצרי מזון.

הנתונים מתקבלים ממשרד החקלאות ופיתוח הכפר, מארגונים חקלאיים ומסקרי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

נתונים נבחרים, 2022

תוצרת חקלאית גידולים צמחיים עיקריים (אלפי טונות)

ירקות	תפוחי אדמה
488	294
161	116
פירות	פירות
190	183
183	104
104	67

תוצרת בעלי חיים עיקריים

חלב בקר	1.6
מיליארד ליטר	ביצי מאכל
2.6	מיליארד יחידות
פטמים	553
אלף טונות	תרנגולי הודו
88	אלף טונות
מאזן אספקת המזון (2021)	
ערך קלורי לנפש של מזון	לרשות הציבור
3,862	קילו קלוריות (קק"ל) ליום

תוצר מקומי בחקלאות

תוצר מקומי גולמי	15.1
מיליארד ש"ח	תוצר מקומי נקי
12.8	מיליארד ש"ח

שטח חקלאי

סך הכל	2.8
מיליון דונם:	גידולי שדה
1.2	מיליון דונם
מטעים, ללא פרי הדר	856
אלף דונם	ירקות
613	אלף דונם (אומדן)
פרי הדר	164
אלף דונם	בריכות דגים
20	אלף דונם

שטחי יער נטוע ומרעה

יער נטוע	1.3
מיליון דונם	מרעה
1.6	מיליון דונם

ערך תפוקה חקלאית

34.9 מיליארד ש"ח

55.3% גידולים צמחיים

44.7% בעלי חיים ותוצרתם

ערך תשומה בחקלאות

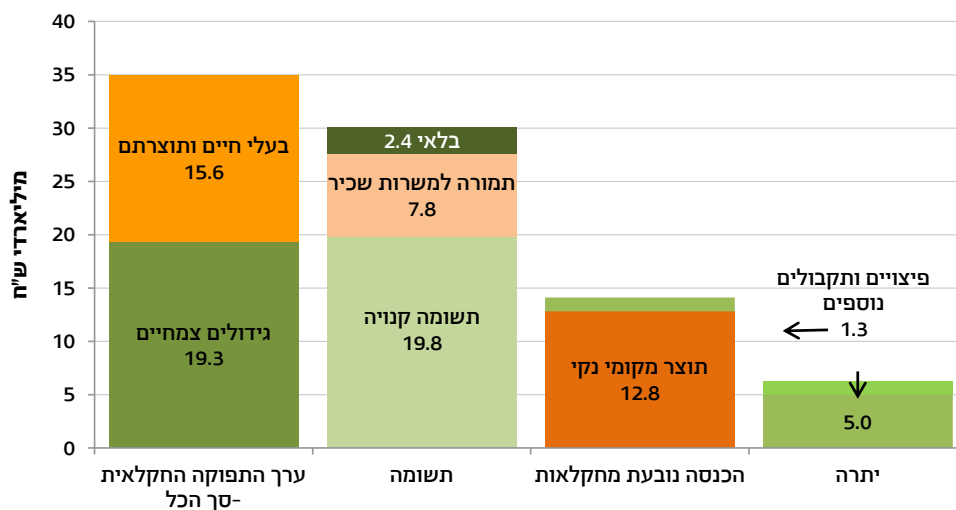
22.1 מיליארד ש"ח
(כולל בלאי)

37.4%	מספוא
11.6%	חלפים ותיקונים, מינהל ושונות
10.7%	בלאי
9.8%	דלק, שמנים וחשמל
9.1%	חומרי הדברה, דשנים וזבלים
8.5%	אפרוחים, זרעים ושתילים
7.3%	מים
5.6%	חומרי אריזה והובלה שכורה

חשבון ענף החקלאות

חשבון ענף החקלאות מציג את התמורות שחלו בענף מדי שנה, ומסכם את ההתפתחויות העיקריות בו. החשבון כולל את ענפי הגידולים הצמחיים ואת ענפי גידול בעלי החיים ותוצרתם ומציג נתונים בנוגע לתפוקה, לתשומה, לתוצר המקומי ולרווחיות הענפים. נוסף על כך, מחושבים מדדי המחירים של תפוקה ותשומה בחקלאות, המציגים את השינוי בתנאי הסחר (היחס בין השינוי במחירי התשומה לבין השינוי במחירי התפוקה).

חשבון ענף החקלאות 2022

בשנת 2022 היה ערך התפוקה החקלאית 34.9 מיליארד ש"ח. בשנה זו חלה עלייה של 7.6% לעומת שנת 2021, והיא נבעה מעלייה של 2.8% במחירי התפוקות ומעלייה של 4.8% בנפח התפוקה החקלאית. ערך ענפי הגידולים הצמחיים היה 19.3 מיליארד ש"ח (עלייה של 4.0%), וערך ענפי גידול בעלי החיים ותוצרתם - 15.6 מיליארד ש"ח (עלייה של 12.4%).

התוצר המקומי הגולמי בחקלאות (ערך התפוקה פחות התשומה הקנויה כגון דשנים וחומרי הדברה) היה 15.1 מיליארד ש"ח. התוצר המקומי הנקי (התוצר המקומי הגולמי כולל הבלאי) היה 12.8 מיליארד ש"ח, ירידה של 2.3% לעומת שנת 2021. לתוצר המקומי הנקי נוספו 1.3 מיליארד ש"ח, פיצויים ותקבולים נוספים בענף (כגון פיצויים מביטוח, תמיכות שנת שמיטה ותקבולים אחרים), אשר עלו ב-7.4% לעומת השנה הקודמת.

בשנים 2010-2022 עלה ערך התפוקה החקלאית ב-30.4%, וערך התשומות עלה ב-38.1% (במחירים שוטפים). בעקבות זאת התוצר המקומי הגולמי בענף החקלאות עלה ב-14.4%, והתוצר המקומי הנקי עלה ב-18.9%. בשנים האלה עלתה רווחיות הענף ב-1.7% בלבד.

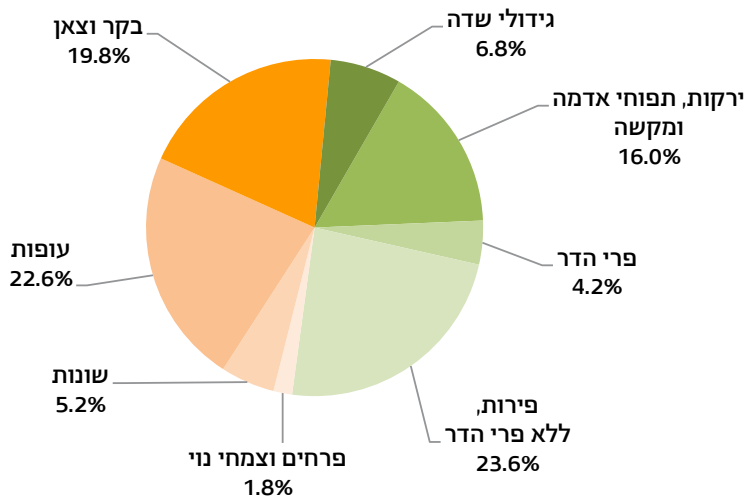
תפוקה חקלאית¹

בשנת 2022 חלקם של הגידולים הצמחיים בערך התפוקה החקלאית היה 55.3%, וחלקם של בעלי החיים ותוצרתם - 44.7%.

תפוקת הגידולים הצמחיים כוללת ענפי ירקות, תפוחי אדמה ומקשה (16.0%), פירות, ללא פרי הדר (23.6%), גידולי שדה (6.8%), פרי הדר (4.2%), פרחים וצמחי נוי (1.8%) ושונות (3.1%). בעלי חיים ותוצרתם כוללים בעיקר עופות (22.6%), בקר וצאן, כולל מוצרי חלב (19.8%) ושונות (2.1%).

ערך התפוקה החקלאית, לפי ענף

2022

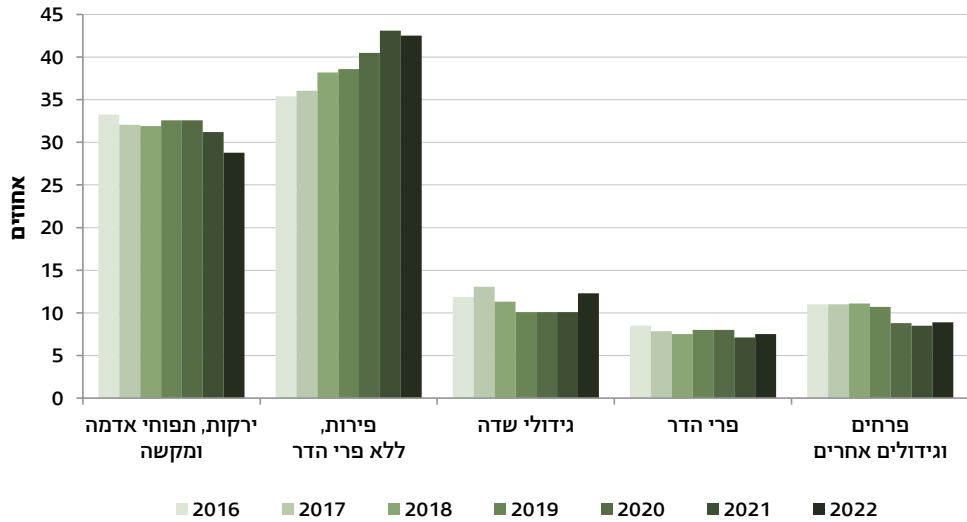

סך הכל 34.9 מיליארד ש"ח

1 שנת תשפ"ב (2021/2022) הייתה שנת שמיטה.

בין השנים 2016 ו-2022 חלקה של תפוקת הפירות, ללא פרי הדר (במחירים שוטפים) מסך ערך תפוקת הגידולים הצמחיים עלה מ-31.5% ל-42.5%. בכל שאר הענפים נצפתה ירידה בין השנים 2016 ו-2022, עם תנודות קלות ביניהן.

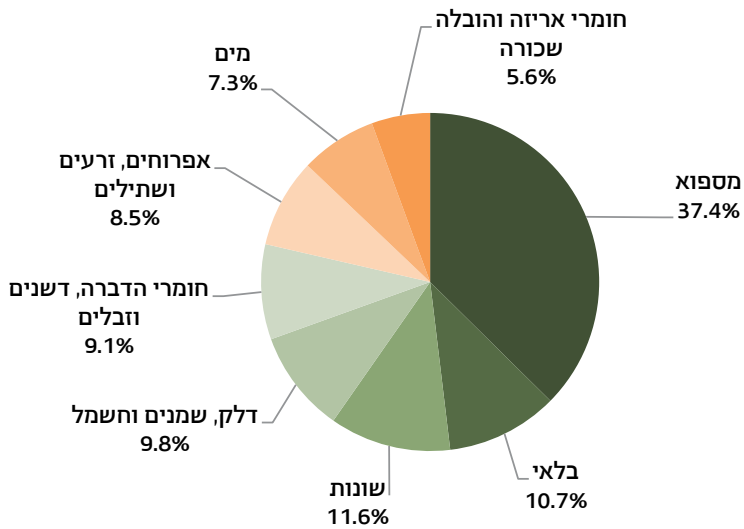
ערך תפוקת הגידולים הצמחיים, לפי ענף
2022-2016

תשומה בחקלאות

ערך התשומה שנצרכה בענף החקלאות בשנת 2022 (כולל בלאי) היה 22.1 מיליארד ש"ח. הרכיבים העיקריים היו מספוא (37.4%), שונות (כולל חלפים ותיקונים, מינהל ושונות) (11.6%), בלאי (פחת) (10.7%) ודלק, שמנים וחשמל (9.8%).

ערך התשומה בחקלאות
2022

סך הכל 22.1 מיליארד ש"ח

תוצר מקומי ורווחיות הענף

מאמצע שנות השמונים ועד שנת 2009 נרשמה בעיקר עלייה בנפח התוצר המקומי הנקי בענף החקלאות, ומשנת 2010 נרשמה בו ירידה עם תנודות. היתרה לחקלאים בשנת 2022, לאחר ניכוי התמורה למשרות שכיר, הייתה 6.3 מיליארד ש"ח - ירידה של 7.4% לעומת שנת 2021. בחישוב היתרה לא הופחתו תשלומי הריבית שהחקלאים משלמים עבור פעולות ייצור.

תוצר מקומי נקי בענף החקלאות
2022-1986

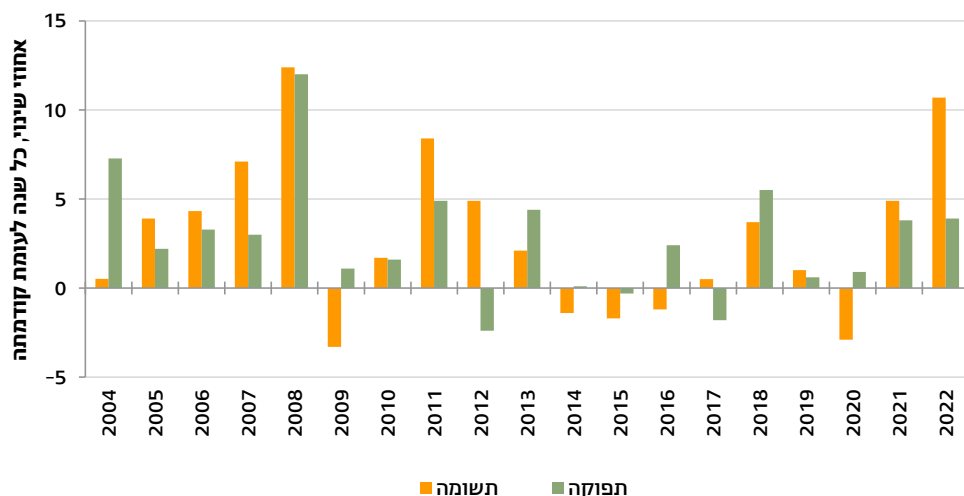

מדדי מחירים של תפוקה ותשומה בענף החקלאות

מדדי המחירים של תפוקה חקלאית ושל תשומה בחקלאות מספקים אומדנים להשפעתם של שינויי המחירים על הכנסותיהם של החקלאים מהתוצרת שהם משווקים (תפוקה), לעומת הוצאותיהם על קניית חומרים, מוצרים ושירותים (תשומה).

המחירים שקיבל ענף החקלאות עבור תפוקותיו בשנת 2022 עלו ב-3.9% לעומת שנת 2021. באותה תקופה עלו המחירים ששילם ענף החקלאות עבור תשומותיו ב-10.7%. כיוון שמחירי התשומה בחקלאות עלו לעומת מחירי התפוקה החקלאית, בשנת 2022 חלה הרעה בתנאי הסחר (היחס בין השינוי במחירי התשומה לשינוי במחירי התפוקה) של ענף החקלאות לעומת שנת 2021 (מדד שינוי התשומה/תפוקה היה 2.7). בשנים הקודמות חלו בתנאי הסחר שיפור והרעה לסירוגין, ולכן לא ניתן להצביע על מגמה לאורך זמן.

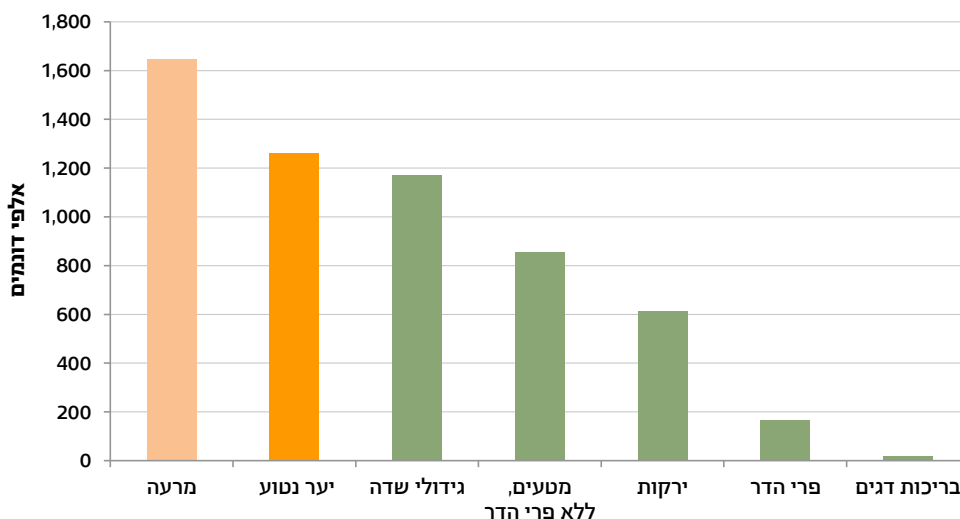
מדדי מחירים של תפוקה ותשומה בענף החקלאות
2022-2004

שטחי חקלאות, יער נטוע ומרעה

בשנת 2022 השטח החקלאי הכולל (על פי דיווח של החקלאים) היה 2.8 מיליון דונם, לפי חלוקה זו: גידולי שדה (1.2 מיליון דונם), מטעים, ללא פרי הדר (856 אלף דונם),² ירקות (613 אלף דונם - אומדן),³ פרי הדר (164 אלף דונם) ובריכות דגים (20 אלף דונם). נוסף על כך, שטח היער הנטוע היה 1.3 מיליון דונם, ושטח המרעה היה 1.6 מיליון דונם.

שטחי חקלאות, יער נטוע ומרעה
2022

מתוך שטחי גידולי השדה, הגידול בעל השטח הגדול ביותר בשנת 2022 היה החיטה לגרגירים - 489.7 אלף דונם, ומתוך שטחי הפירות, הגידולים בעלי השטח הגדול ביותר (למעט הזיתים) בשנת 2022 היו אבוקדו וענבים - 127.0 אלף דונם ו-82.1 אלף דונם, בהתאמה. שנת תשפ"ב (2021/2022) הייתה שנת שמיטה, ולכן לא נרשם שינוי בשטחי מטעי הפירות.

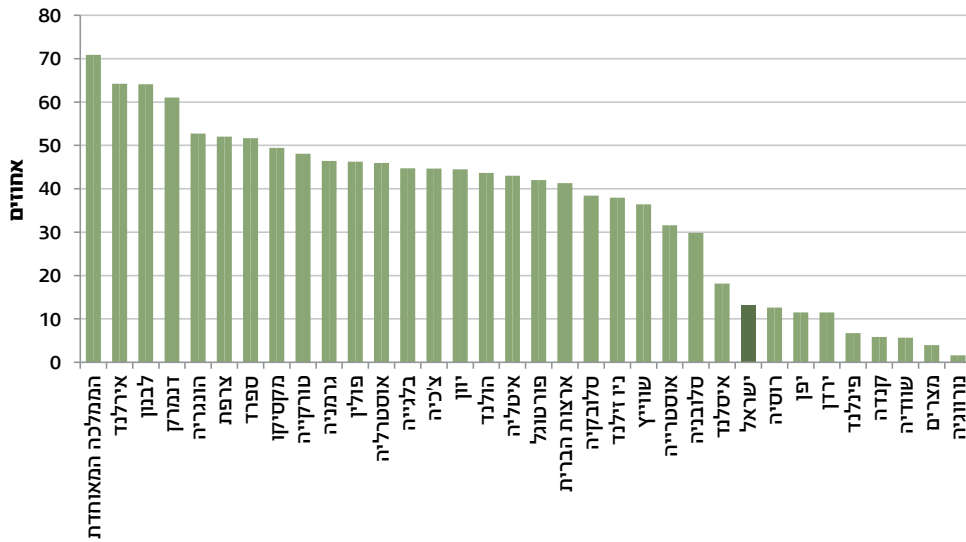
2 שנת תשפ"ב (2021/2022) הייתה שנת שמיטה, ולכן שטחי המטעים נותרו ללא שינוי.
3 בשנת 2022 לא התקבלו בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה נתונים על שטחי ירקות, ולכן חושב עבורם אומדן.

שטח חקלאי כאחוז משטח המדינה

בשנת 2020 השטח החקלאי בישראל (שטחים המדווחים על ידי החקלאים בלבד) היה 2.9 מיליון דונם, שהם 13.1% משטח המדינה. מהשוואה בין-לאומית עולה כי בממלכה המאוחדת אחוז השטח החקלאי משטח המדינה היה הגבוה ביותר (70.8%), ואחריה באירלנד (64.2%) ובלבנון (64.1%).

שטח חקלאי כאחוז משטח המדינה
השוואה בין-לאומית
2020

מקור הנתונים: ארגון החקלאות והמזון הבין-לאומי (FAO).

תוצרת חקלאית⁴

ערך התפוקה החקלאית, לפי ייעוד

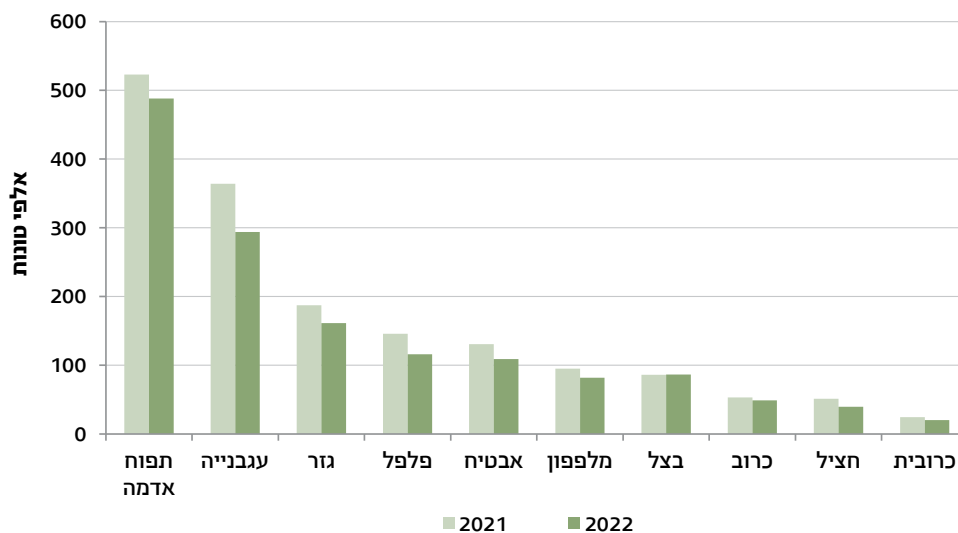
סך ערך התפוקה החקלאית בשנת 2022 היה 34.9 מיליארד ש"ח, עלייה של 7.6% לעומת שנת 2021. התפוקה החקלאית מנותבת לארבעה ייעודים: צריכה מקומית (38.7%); תעשייה מקומית (40.1%); יצוא (12.3%); תוצרת ביניים ואחר (סחורות ושירותים המשמשים תשומות בתהליך הייצור) (8.9%). בשנים האחרונות ישנה יציבות בחלקם היחסי של הייעודים.

כמויות התוצרת החקלאית - גידולים צמחיים

ירקות

בשנת 2022 תפוחי האדמה, העגבניות, הגזרים והפלפלים היו הגידולים העיקריים של הירקות. בשנה זו, לעומת שנת 2021, חלה ירידה בתוצרת של רוב סוגי הירקות (בשל שנת השמיטה): החצילים (22.8%), הפלפלים (20.5%), העגבניות (19.3%), הכרובית (16.7%), האבטיחים (16.7%), הגזרים (13.9%) ותפוחי האדמה (6.6%).

תוצרת ירקות נבחרים 2022-2021

4 שנת תשפ"ב (2021/2022) הייתה שנת שמיטה, ולכן היו ירידות בתפוקה של רוב הירקות.

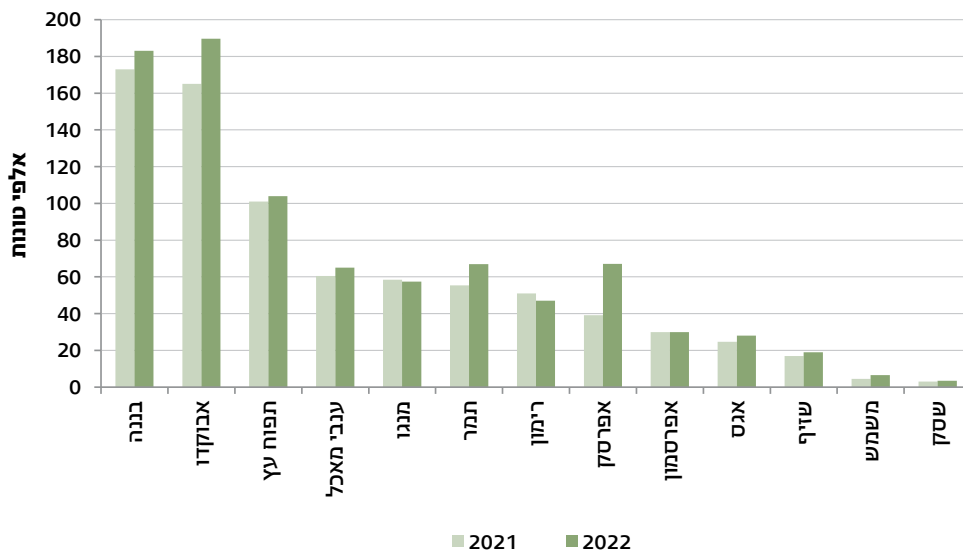
גידולי שדה

בשנת 2022 גידולי השדה העיקריים ששווקו לשוק המזון המקומי היו תירס - קלחים; חיטה; אגוזי אדמה (בוטנים); קטניות - גרגירים יבשים. לעומת שנת 2021 חלה עלייה בתוצרת החיטה (35.5%), ונרשמו ירידות ברוב הגידולים האחרים: אפונה לשימורים (35.9%), תירס - גרגירים (33.3%) ותירס - קלחים (26.8%).

פירות, ללא פרי הדר

נתוני תפוקת הפירות מתבססים על הערכות רבעוניות של מועצת הצמחים. בשנת 2022 האבוקדו, הבננות, תפוחי העץ, האפרסקים והתמרים היו הגידולים העיקריים של הפירות (ללא פרי הדר). לעומת שנת 2021 חלה עלייה בתוצרת של רוב הפירות: האפרסקים (71.6%), המשמשים (44.4%), התמרים (21.0%), השסק (16.5%) וענבי המאכל (7.5%). לעומת זאת, חלה ירידה בתוצרת הרימונים (7.8%) והמנגו (1.7%).

תוצרת פירות נבחרים
2022-2021

פרי הדר

בשנת 2022 חלה עלייה של 26.7% בכמות הכוללת של פרי ההדר לעומת שנת 2021. עלייה נרשמה בתוצרת התפוזים (240.3%), האשכוליות (37.0%) והקליפים (5.2%). לעומת זאת, חלה ירידה בתוצרת הלימונים (4.6%).

כמויות התוצרת החקלאית - בעלי חיים ותוצרתם

בשנת 2022 הייתה כמות חלב הבקר 1.6 מיליארד ליטר, כמות ביצי המאכל - 2.6 מיליארד יחידות, כמות הפטמים - 553 אלף טונות וכמות תרנגולי ההודו - 88 אלף טונות.

מאזן אספקת המזון

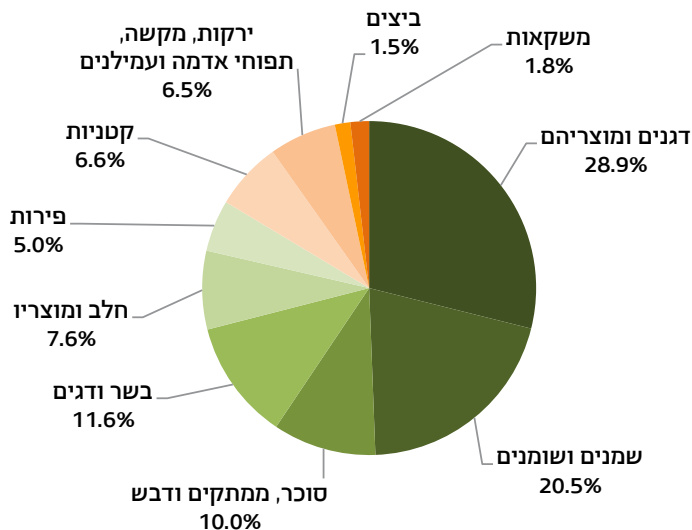
מאזן אספקת המזון מרכז את הנתונים על מצרכי המזון שעמדו לרשות הציבור בחנויות ובשווקים ועל ערכם התזונתי. המאזן מספק למקבלי החלטות ולציבור הרחב מידע על כמויות האספקה של מזון בישראל ועל מידת התלות של המדינה ביבוא של מצרכי מזון.

המידע משמש לקביעת מדיניות סבסוד למוצרי מזון בסיסיים, לקבלת החלטות בנוגע לשיעור תשלום המכס על יבוא מזון, להכנת מכסות יבוא ולקביעת תקנים להוספה של ויטמינים או מינרלים למוצרים בסיסיים.

בשנת 2021 הערך הקלורי לנפש של המזון שעמד לרשות הציבור (הוצע בחנויות ובשווקים) היה 3,862 קילו קלוריות (קק"ל) ליום, עלייה של 1.2% לעומת שנת 2020.

מתוך סך של 3,862 קק"ל שעמדו לרשות כל נפש בישראל, 28.9% מאספקת האנרגיה ליום התקבלה מדגנים ומוצריהם, 20.5% - משמנים ושומנים, 10.0% - סוכר, ממתקים ודבש ו-6.5% - מירקות, מקשה, תפוחי אדמה ועמילנים. אספקת האנרגיה מבשר ודגים הייתה 11.6%.

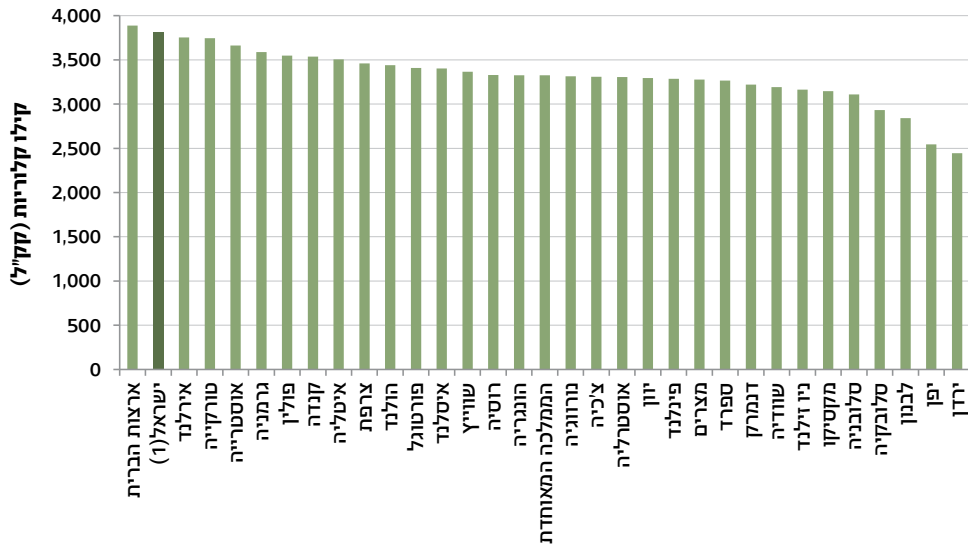
**אספקת אנרגיה לתזונה (קלוריות) לנפש ליום
(מצרכי מזון שעמדו לרשות הציבור בחנויות ובשווקים)
2021**

סך הכל 3,862 קילו קלוריות

מהשוואה בין-לאומית לשנת 2020 עולה כי בארצות הברית כמות האנרגיה לתזונה לנפש היא הגבוהה ביותר - 3,886 קק"ל ליום, ואחריה ישראל - 3,816 קק"ל ליום.

אספקת אנרגיה לתזונה (קלוריות) לנפש ליום השוואה בין-לאומית 2020

מקור הנתונים: ארגון החקלאות והמזון הבין-לאומי (FAO).
(1) נתון של הלמ"ס.

[למילון המונחים](#)

[לנתוני התרשימים](#)

[ללוחות השנתיים - חקלאות](#)

[לעמוד הנושאי - חקלאות](#)

התפתחות הטכנולוגיה והתעשייה תורמת לצמיחה ולשגשוג כלכליים, אך בד בבד מגבירה את הניצול של חומרי גלם ושל משאבי הטבע וגורמת להשפעות שליליות על הסביבה ועל האדם. בעולם וגם בישראל בוחנים את ההשפעות הסביבתיות ואת אמצעי הטיפול הנדרשים לשם התמודדות עימן, ומתגבשת ההכרה בצורך לצמצם את זיהום הסביבה ואת הנזקים הכרוכים בו. לשם כך נדרש מידע אמין ורציף על ההשפעות של הפעילות האנושית על הסביבה. נתוני סביבה כוללים מידע על היקף הפליטות לסביבה (מזהמי אוויר, גזי חממה ופסולת), על העלויות למשק לשם מניעת הנזק לסביבה או צמצומו ועל פעולות להפחתת הנזקים הסביבתיים. הנתונים מתקבלים מהמשרד להגנת הסביבה, מהרשויות המקומיות ומסקרי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

נתונים נבחרים, 2022

פסולת ומחזור

פסולת ברשויות המקומיות
6.2 מיליון טונות
 (לעומת 6.1 מיליון טונות בשנת 2021)

מהן הועברו למחזור
1.5 מיליון טונות
 (לעומת 1.4 מיליון טונות בשנת 2021)

פסולת לנפש ליום
1.79 ק"ג
 (ממוצע OECD בשנת 2021 - 1.51 ק"ג)

פסולת בענפי התעשייה והחשמל (2020)

3.3 מיליון טונות

מהן הועברו למחזור

2.5 מיליון טונות

פסולת מסוכנת

390.8 אלף טונות
 (לעומת 374.7 אלף טונות בשנת 2021)

מהן טופלו בישראל
371.2 אלף טונות
 (לעומת 358.6 אלף טונות בשנת 2021)

פליטות של מזהמי אוויר לסביבה

פחמן חד-חמצני (CO)
132.6 אלף טונות
 (לעומת 131.1 אלף טונות בשנת 2021)

גופרית דו-חמצנית (SO₂)
22.0 אלף טונות
 (לעומת 23.1 אלף טונות בשנת 2021)

תחמוצות חנקן (NO_x)
68.9 אלף טונות
 (לעומת 68.5 אלף טונות בשנת 2021)

חומר חלקיקי מרחף (SPM)
3.4 אלף טונות
 (לעומת 3.5 אלף טונות בשנת 2021)

פליטות של גזי חממה לסביבה

81.1 מיליון טונות
 במונחי פחמן דו-חמצני (CO₂)
 פליטה לנפש (2021)

8.4 טונות
 (ממוצע OECD - 10.9 טונות)

הוצאה לשמירה על הסביבה

במגזר הציבורי (2021)

16.7 מיליארד ש"ח

בענפי התעשייה והחשמל (2020)

2.5 מיליארד ש"ח

הוצאה לשמירה על הסביבה

המודעות לנזקים הנגרמים לסביבה גוברת עם השנים, ובעקבותיה החלו מדינות שונות, ובכללן ישראל, לנקוט פעולות לשמירה עליה: הסדרת הטיפול בפסולת ובשפכים, קביעת תקנים לרמות פליטה של מזהמי אוויר ופעולות להפחתת הפליטות שלהם ושל גזי החממה. העלויות הכלכליות של פעולות אלו באות לידי ביטוי מרמת הפרט או העסק ועד לרמה הלאומית והבין-לאומית.

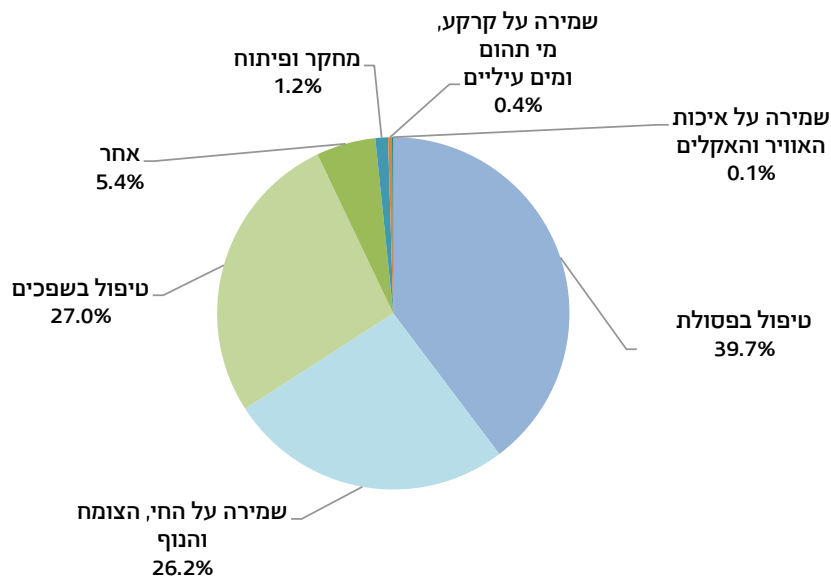
הוצאה לשמירה על הסביבה במגזר הציבורי

בשנת 2021 ההוצאה לשמירה על הסביבה במגזר הציבורי הייתה 16.7 מיליארד ש"ח. 80.1% מהוצאה זו הייתה הוצאה שוטפת, והשאר - השקעה בנכסים קבועים. משנת 2006 עד שנת 2021 ההוצאה לשמירה על הסביבה במגזר הציבורי עלתה ב-132.5%.

כמו בשנים קודמות, ההוצאה הגבוהה ביותר בשנת 2021 הייתה לטיפול בפסולת (6.6 מיליארד ש"ח), ואחריה לטיפול בשפכים (4.5 מיליארד ש"ח) ולשמירה על החי, הצומח והנוף (4.4 מיליארד ש"ח).

הוצאה לשמירה על הסביבה במגזר הציבורי, לפי תחום סביבתי

2021

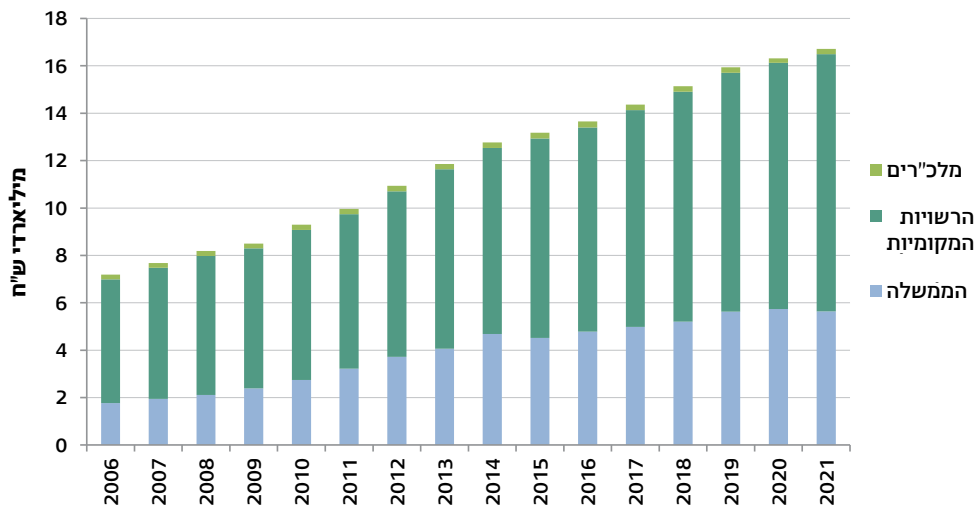

סך הכל 16.7 מיליארד ש"ח

בשנת 2021 64.9% מההוצאה לשמירה על הסביבה במגזר הציבורי הייתה של הרשויות המקומיות, 33.8% - של הממשלה ו-1.3% של מלכ"רים.

הוצאה לשמירה על הסביבה במגזר הציבורי, במחירים שוטפים

2021-2006

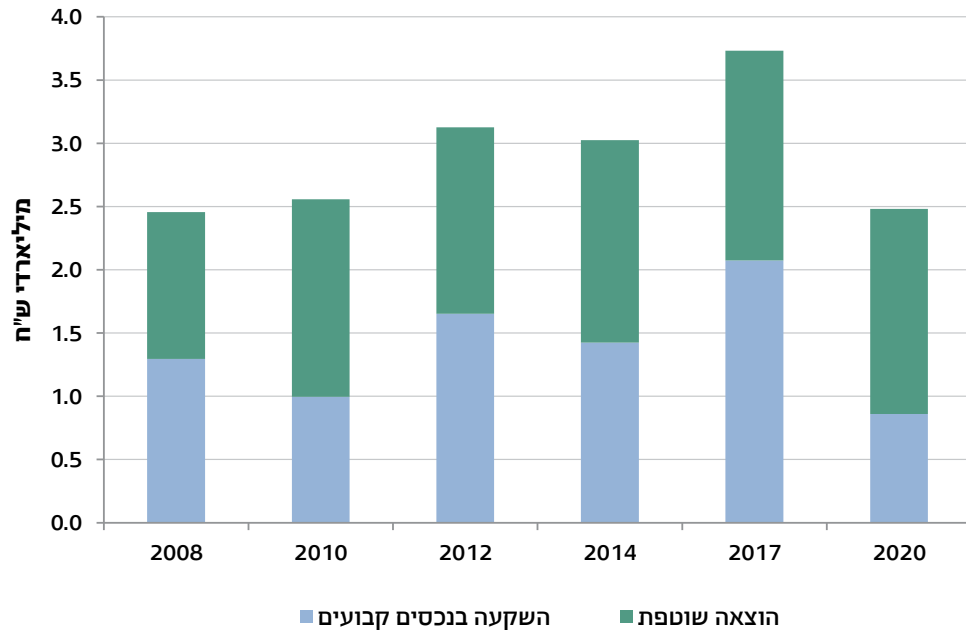
בשנת 2021 57.7% מההשקעה בנכסים קבועים במגזר הציבורי הייתה של הממשלה, 42.2% - של הרשויות המקומיות ו-0.2% של מלכ"רים.

הוצאה לשמירה על הסביבה בענפי התעשייה והחשמל

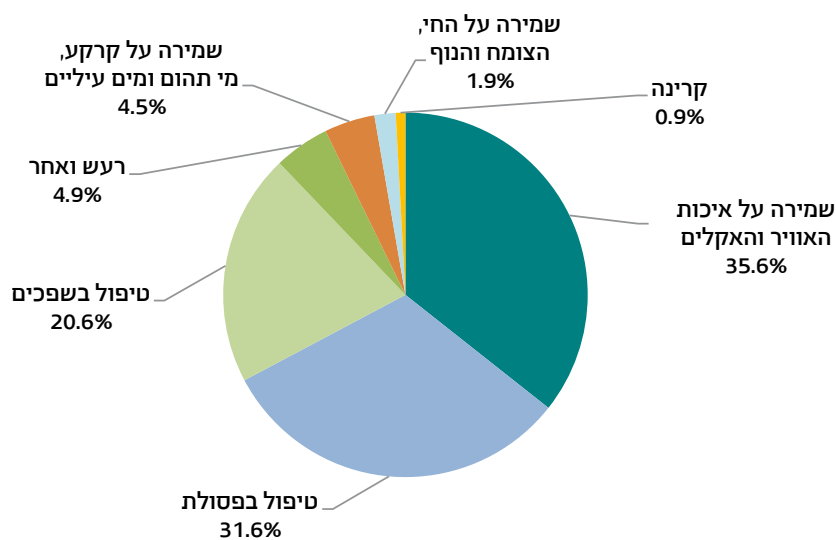
בשנת 2020 ההוצאה לשמירה על הסביבה בענפי התעשייה והחשמל הסתכמה ב-2.5 מיליארד ש"ח, ירידה של 33.5% משנת 2017. 65.3% מהוצאה זו הייתה הוצאה שוטפת, והשאר - השקעה בנכסים קבועים.

ההוצאה הגבוהה ביותר הייתה לשמירה על איכות האוויר והאקלים (884 מיליון ש"ח, 35.6%), ואחריה לטיפול בפסולת (784 מיליון ש"ח, 31.6%) ולטיפול בשפכים (512 מיליון ש"ח, 20.6%).

הוצאה לשמירה על הסביבה בענפי התעשייה והחשמל, במחירים שוטפים שנים נבחרות

הוצאה לשמירה על הסביבה בענפי התעשייה והחשמל, לפי תחום סביבתי 2020

סך הכל 2.5 מיליארד ש"ח

ההוצאה הגבוהה ביותר לשמירה על הסביבה הייתה בענפי אספקת החשמל (681 מיליון ש"ח) ובענפי ייצור כימיקלים ותרופות (464 מיליון ש"ח). ההשקעה בפתרונות קצה (טיפול בזיהום לאחר שנוצר) הייתה 70.0% מסך ההשקעות, והיתר - 30.0% מסך ההשקעות - היו בפתרונות של טכנולוגיה נקייה (מניעת היווצרות הזיהום) או מסוג אחר.

ההוצאה לשמירה על הסביבה בענפי התעשייה והחשמל הייתה 0.17% מהתמ"ג בשנת 2020.

פליטות לסביבה

פליטות של מזהמי אוויר

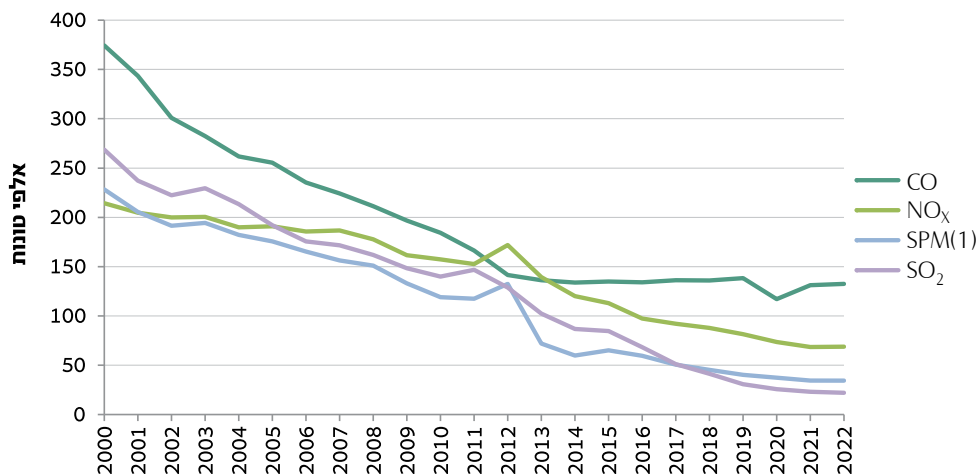
מתחילת שנות האלפיים חלה ירידה בפליטות של מזהמי אוויר משרפת דלקים, וזאת בשל שינוי בתמהיל הדלקים ובמאפייניהם ובזכות שיפורים טכנולוגיים בתחבורה ובענפי התעשייה והחשמל. במהלך השנים התווספו למצבת כלי הרכב רכבים מזהמים פחות, ונגרעו ממנה כלי רכב מזהמים יותר, אם כי במקביל חלה עלייה בנסועה. כמו כן, בענפי התעשייה והחשמל חל מעבר מדלקים מזהמים יותר (פחם) לדלקים מזהמים פחות (גז טבעי).

שיפורים טכנולוגיים אלו בכלי הרכב והשיפור באיכות הדלקים גרמו להפחתת הפליטות על אף העלייה בצריכת הדלקים: בשנים 2000-2022 נצפתה מגמת ירידה בפליטות של מזהמי אוויר משרפת דלקים: פחמן חד-חמצני - CO (64.6%), גופרית דו-חמצנית - SO₂ (91.8%), תחמוצות חנקן - NO_x (67.8%), פחמימנים - HC (50.0%), חומר חלקיקי מרחף - SPM (84.9%) ועופרת - Pb (87.5%).

בשנת 2020, בעקבות משבר הקורונה, חלה ירידה ניכרת בצריכת הדלקים לתחבורה ובפליטות ממנה, אך לאחר היציאה מהמשבר בשנת 2021 חלה שוב עלייה בצריכת דלקים לתחבורה. בעקבות כך בין השנים 2020 ו-2022 עלו הפליטות של פחמן חד-חמצני ב-13.3%, של פחמימנים ב-21.4% ושל עופרת ב-17.3%. עם זאת, חלו ירידות בפליטות תחמוצות חנקן (6.2%), גופרית דו-חמצנית (14.4%) וחומר חלקיקי מרחף (8.1%), בעיקר בעקבות הירידה בצריכת הפחם.

פליטות של מזהמי אוויר משרפת דלקים

2022-2000

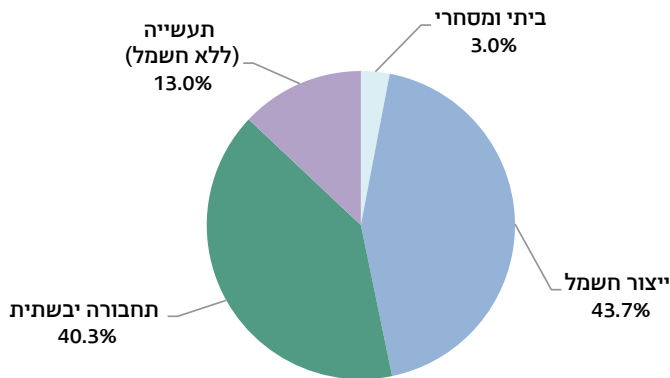

(1) במאות טונות.

פליטות לפי מקור

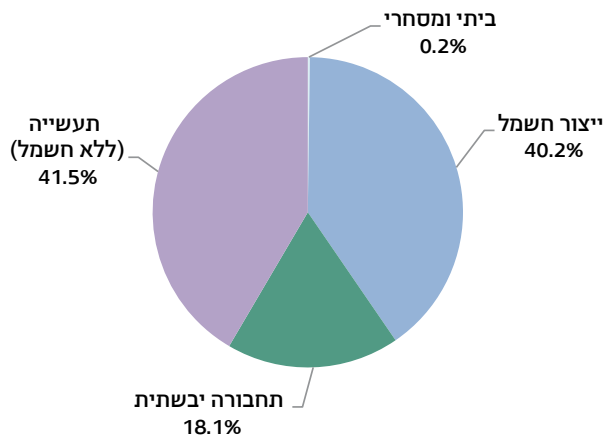
פליטות של פחמן חד-חמצני נוצרות בעיקר מכלי רכב (85.5% בשנת 2022). לאורך השנים ייצור החשמל הוא המקור העיקרי לפליטות של גופרית דו-חמצנית, ובשנת 2022 חלקו עמד על 71.2%. מקורות הפליטה העיקריים של תחמוצות חנקן הם ייצור חשמל (43.7%) ותחבורה יבשתית (40.3%). פליטות של חומר חלקיקי מרחף נוצרות בעיקר בתעשייה (ללא חשמל) (41.5%) ומייצור חשמל (40.2%).

פליטות של תחמוצות חנקן (NO_x), לפי צרכן דלק 2022

סך הכל 68,938 טונות

פליטות של חומר חלקיקי מרחף (SPM), לפי צרכן דלק 2022

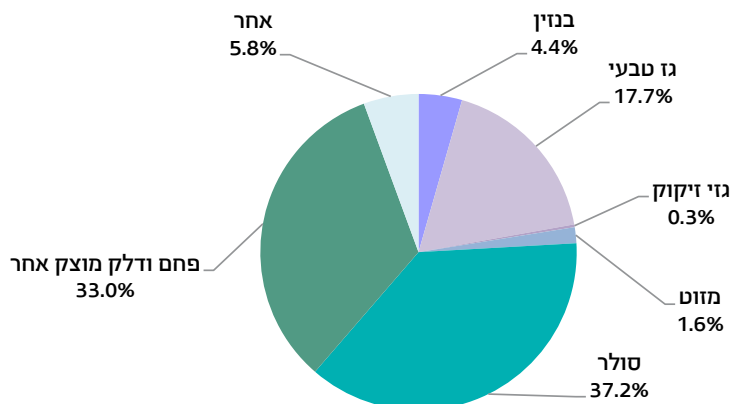
סך הכל 3,439 טונות

פליטות לפי סוג דלק

בשנת 2022 (וכן לאורך השנים) שרפה של פחם ושל דלק מוצק אחר (כולל פטקוק ופצלי שמן) היא מקור מרכזי לפליטות גופרית דו-חמצנית (83.4%) וכן לתחמוצות חנקן (33.0%). בשנים 2021 ו-2022 חלקן של פליטות תחמוצות חנקן משריפת סולר גדל ועמד על כ-37%.

פליטות של תחמוצות חנקן (NO_x), לפי סוג דלק

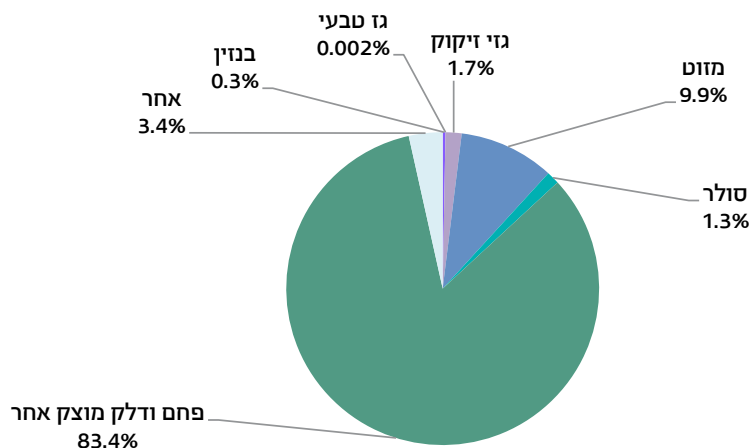
2022

סך הכל 68,938 טונות

פליטות של גופרית דו-חמצנית (SO_2), לפי סוג דלק

2022

סך הכל 22,046 טונות

ריכוזים של מזהמי אוויר בתחנות ניטור

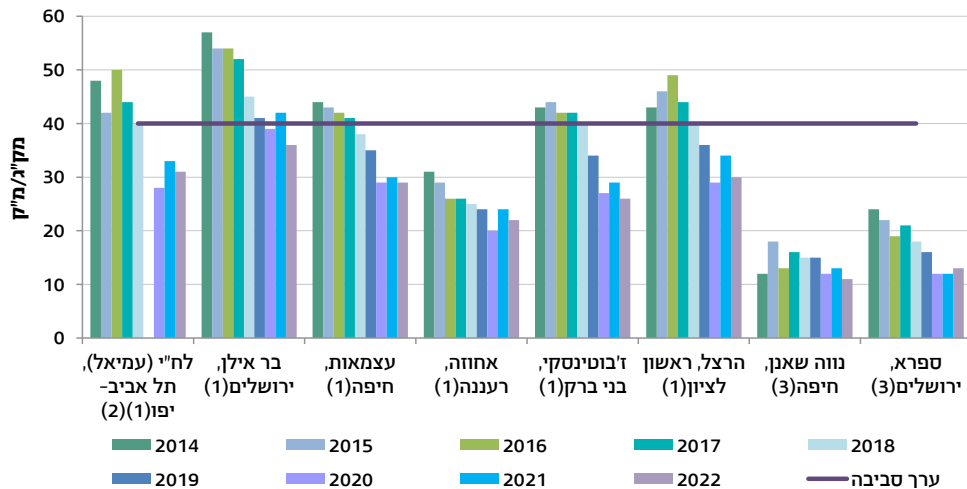
איכות האוויר מושפעת מתופעות טבעיות כגון סופות חול, מפעילות אנושית כגון שרפת דלקים בתעשייה ובתחבורה וכן מתנאים סביבתיים ומטאורולוגיים. מדידה של ריכוזי המזהמים באוויר מאפשרת מעקב ובקרה אחר איכות האוויר וביצוע פעולות לטיפול במקור המזהם או להזהרה של הציבור מפעילויות החושפות אותו לסכנות ממקור זה.

קיימים שני סוגים של תחנות ניטור: תחנות כלליות, המנטרות את איכות האוויר בגובה גגות הבניינים, ותחנות תחבורתיות, המנטרות מזהמי אוויר שמקורם בכלי רכב (בגובה כלי הרכב). עבור כל מזהם אוויר נקבע ערך סביבה, וחריגה ממנו מצביעה על זיהום אוויר המסכן את הציבור. יחידת המדידה של הריכוזים היא מיקרוגרם (מק"ג) למטר קובי (מ"ק).

חנקן דו-חמצני (NO₂) - חשיפה לריכוזים גבוהים של חנקן דו-חמצני עלולה לגרום, בין היתר, לפגיעה במערכת הנשימה. ריכוז גבוה שלו בתחנות מצביע על פליטה גבוהה משרפת דלקים מכלי רכב ומתעשייה באזור הנמדד.

בשנים 2017-2014 נרשמו חריגות מערך הסביבה השנתי של חנקן דו-חמצני בתחנות ניטור תחבורתיות בירושלים, בתל אביב-יפו, בחיפה, בראשון לציון ובבני ברק. בשנים 2018-2019 חריגות מערך הסביבה השנתי של חנקן דו-חמצני נרשמו בירושלים בלבד. בשנת 2020 נרשמה ירידה בכל תחנות הניטור בעקבות משבר הקורונה, ובשנת 2021 נרשמו עליות קלות בריכוזים הממוצעים השנתיים של חנקן דו-חמצני ברוב תחנות הניטור הנסקרות. ב-2022 חלה שוב ירידה בריכוזים הנמדדים ברוב התחנות. עם זאת מאז שנת 2019, לא נרשמו חריגות מערך הסביבה השנתי, למעט בשנת 2021 בירושלים.

ריכוז חנקן דו-חמצני (NO₂) בתחנות ניטור (ממוצע שנתי)
2022-2014

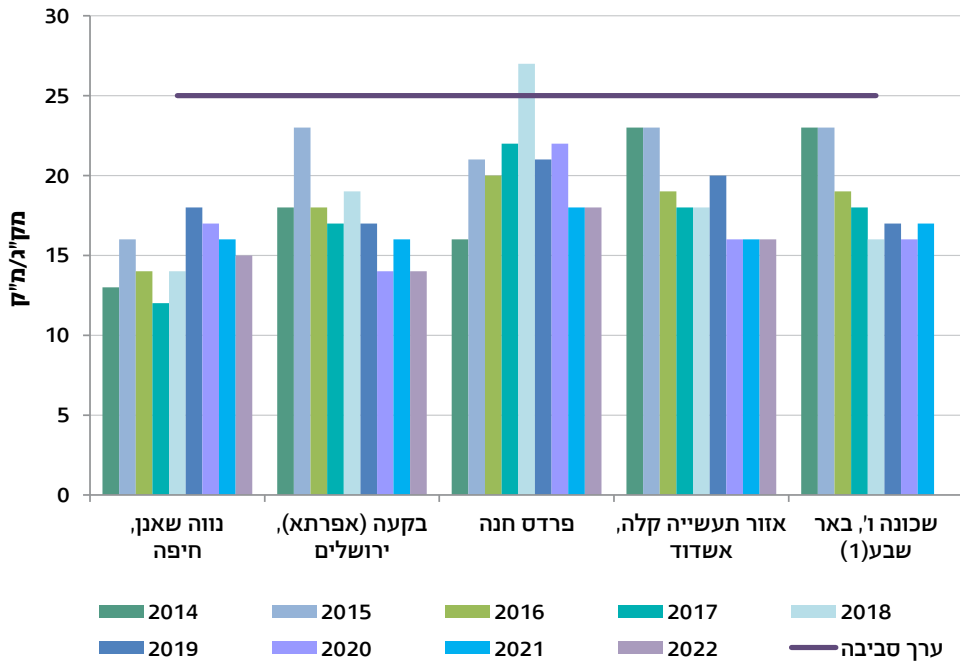

- (1) תחנת ניטור תחבורתית.
- (2) בתחנה זו נתוני 2019 אינם זמינים.
- (3) תחנת ניטור כללית.

חלקיקים (PM2.5) - חלקיקים הקטנים מ-2.5 מיקרון) - לחלקיקים השפעה שלילית על הבריאות כאשר הם חודרים למערכת הנשימה. חלקיקים נוצרים מתהליכי בערה, מפעילות תעשייתית או ממקורות טבעיים (סופות אבק).

בשנת 2022 לא נרשמו חריגות מערך הסביבה השנתי של חלקיקים בתחנות הניטור הכלליות, כמו בשנים 2019-2021. עד שנת 2018 הריכוז הנמוך ביותר של חלקיקים נרשם בתחנת הניטור בנווה שאנן בחיפה; בשנת 2019 חלה בתחנה זו העלייה הגדולה ביותר בריכוז החלקיקים (28.6%). משנת 2020 החלה ירידה הדרגתית בריכוזים, והיא נמשכה גם ב-2022 (16.7% בהשוואה ל-2019). בפרדס חנה נותרו הריכוזים יציבים, לאחר שבשנת 2021 נרשמה הירידה הניכרת ביותר (18.1%). פרדס חנה היא גם התחנה היחידה שבה נרשמה חריגה לאורך השנים (2018).

ריכוז חלקיקים (PM2.5) בתחנות ניטור כלליות (ממוצע שנתי) 2022-2014

(1) בתחנה זו נתוני 2022 אינם זמינים.

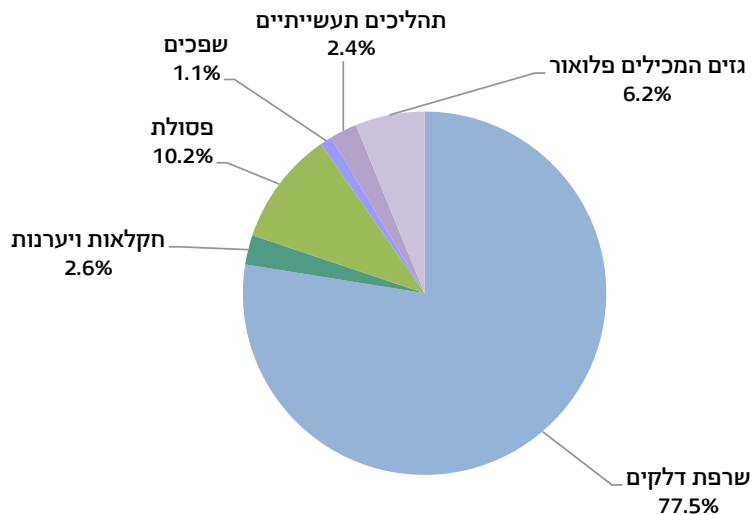
פליטות של גזי חממה

בשנת 2022 נפלטו 81.1 מיליון טונות של גזי חממה במונחי פחמן דו-חמצני (CO₂).¹ שרפת דלקים היא מקור הפליטה העיקרי של גזי חממה (77.5%), ומתוכה 45.2% מהפליטות הן משרפת דלקים בענפי האנרגיה (ייצור חשמל וזיקוק דלקים). בסך הפליטות חלה עלייה של 3.4% בשנים 2021-2022, בעיקר בעקבות עלייה דומה של 3.4% בפליטות משרפת דלקים.

מקורות פליטה עיקריים נוספים הם פליטות מטיפול בפסולת ופליטות של גזי החממה המכילים פלואור. חלקן של פליטות אלו מכלל הפליטות עמד בשנת 2022 על 10.2%-ו 6.2%, בהתאמה.

הפליטות מפסולת ושפכים ומגזים המכילים פלואור עלו בשנים 2021-2022 ב-2.9% וב-4.6%, בהתאמה. לאורך השנים ניכרת מגמת עלייה בפליטות מהטמנת פסולת וכן עלייה בפליטות של גזי החממה המכילים פלואור (לצד תנודתיות בעקבות השינויים בכמויות היבוא² של גזים אלו לישראל).

פליטות של גזי חממה, לפי מקור 2022

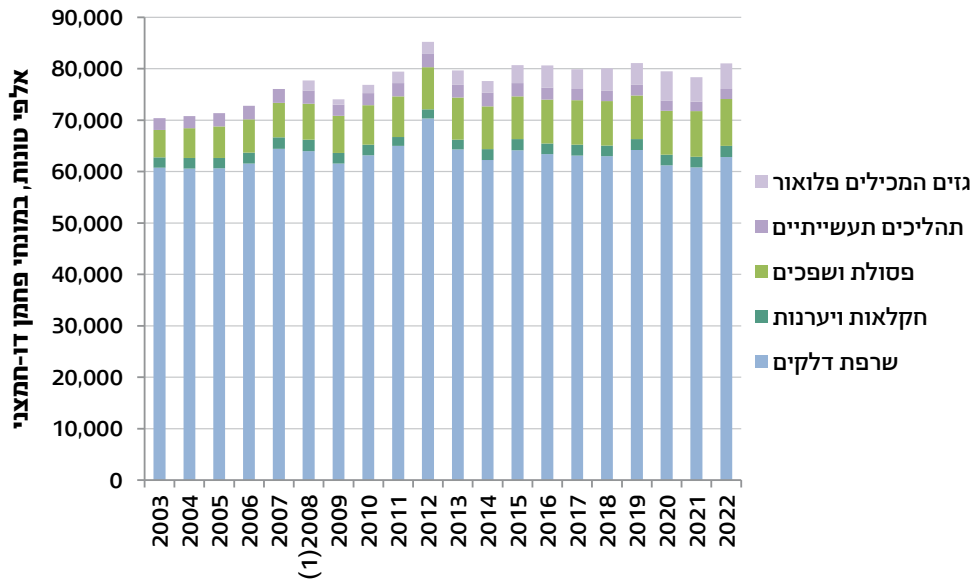

סך הכל 81.1 מיליון טונות

1 עודכנו מקדמי המרה לפחמן דו-חמצני בהתאם ל-IPCC (AR5).
2 חישוב הפליטות של גזים המכילים פלואור מסתמך על כמויות היבוא שלהם, ובשל כך ייתכנו עלויות חדות בפליטות בשנים מסוימות.

סך הפליטות של גזי החממה בשנת 2022 עלה ב-4.3% לעומת סך הפליטות בשנת 2008. בין השנים הללו נצפתה מגמה מעורבת, בעיקר בשל שינויים בתמהיל הדלקים ששימשו לייצור חשמל והמעבר לשימוש בגז טבעי. משנת 2008 חלה עלייה מתמשכת בפליטות מהטמנת פסולת (30.8%) ובפליטות מגזים המכילים פלואור (154.8%).

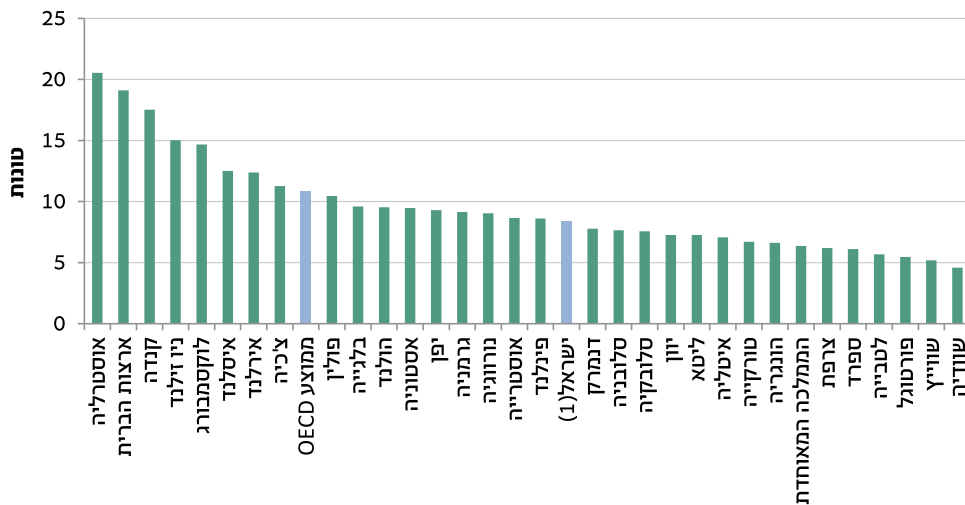
פליטות של גזי חממה, לפי מקור 2022-2003

(1) משנת 2008 סך הפליטות כולל פליטות מגזים המכילים פלואור.

בהשוואה בין-לאומית לשנת 2021 נמצא כי פליטת גזי החממה לנפש בישראל הייתה 8.39 טונות (8.36 טונות - כולל פליטות וקליטות משינוי שימושי קרקע ויערנות), לעומת 10.86 טונות בממוצע במדינות ה-OECD.

פליטות של גזי חממה לנפש בישראל ובמדינות ה-OECD 2021

מקור הנתונים: OECD.
(1) נתון של הלמ"ס.

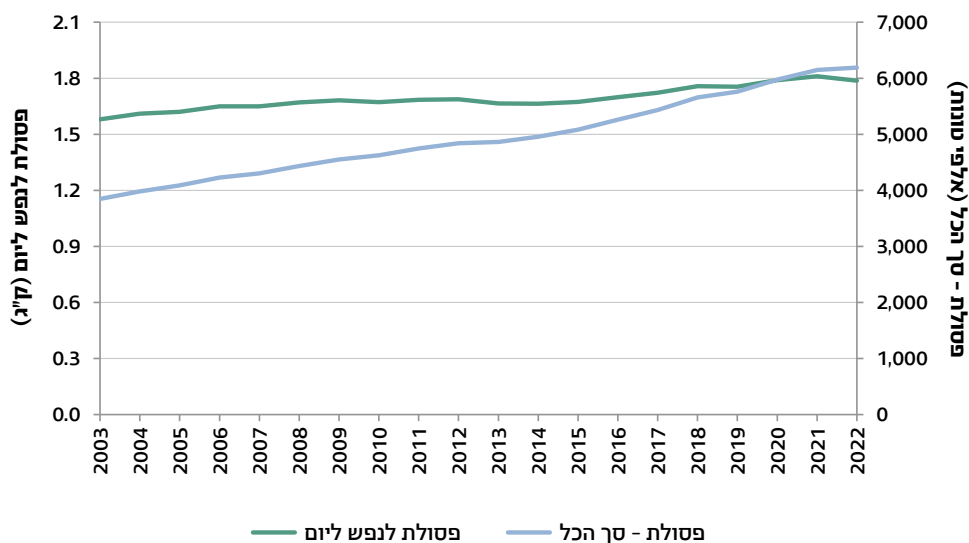
פסולת ומחזור

פסולת ברשויות המקומיות

כמות הפסולת הנאספת ברשויות המקומיות כוללת פסולת ביתית, פסולת מסחרית וגזם. בשנת 2022 נאספו בסך הכל 6.2 מיליון טונות של פסולת, וכמות הפסולת לנפש ליום הייתה 1.79 ק"ג. הכמות הגדולה ביותר של פסולת לנפש ליום נרשמה במחוז תל אביב - 1.92 ק"ג. משנת 2003 גדלה כמות הפסולת לנפש ליום ב-13.1%, ובהשוואה לשנת 2021 חלה ירידה של 1.3%.

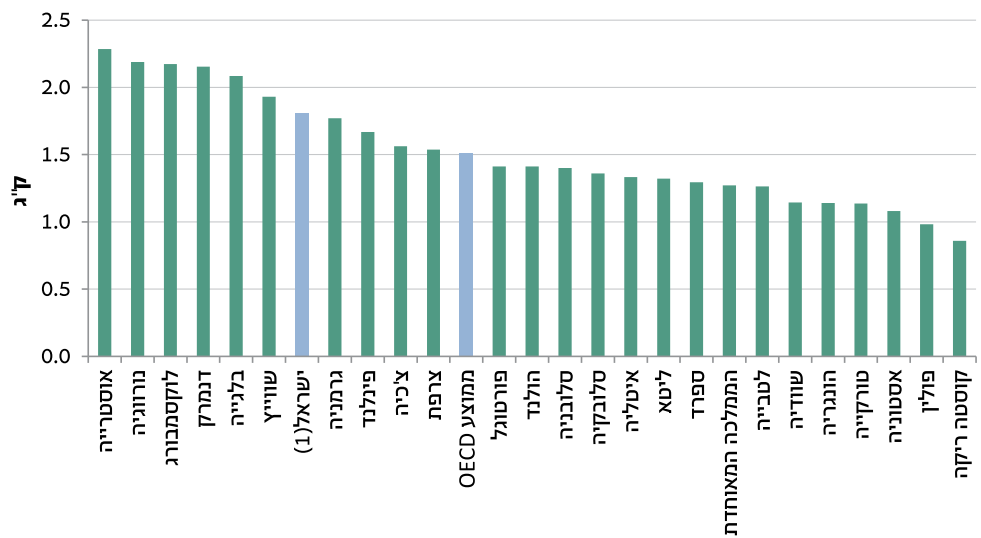
פסולת שנאספה ברשויות המקומיות ופסולת לנפש ליום

2022-2003

בהשוואה בין-לאומית לשנת 2021 נמצא כי כמות הפסולת לנפש ליום ברשויות המקומיות בישראל (1.81 ק"ג) הייתה גדולה מזו שברוב מדינות ה-OECD (1.51 ק"ג בממוצע).

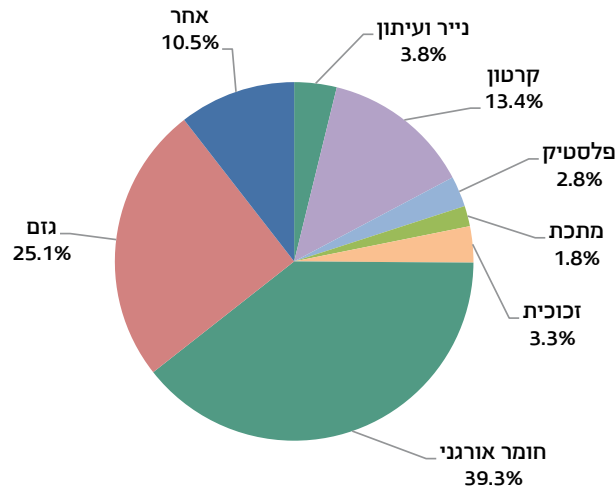
פסולת לנפש ליום ברשויות המקומיות בישראל ובמדינות ה-OECD 2021

מקור הנתונים: OECD.
(1) נתון של הלמ"ס.

בישראל נהוגות שתי שיטות טיפול עיקריות בפסולת: הטמנה ומחזור. בשנים האחרונות נכנסה לשימוש שיטת טיפול חדשה - השבה לאנרגיה (דלק תולד-פסולת, כלומר דלק המיוצר מפסולת - RDF - Refuse-Derived Fuel), המהווה כ-1.5% מסך הפסולת שנאספה ברשויות המקומיות. בשנת 2022 כמות הפסולת שנאספה ברשויות המקומיות והוטמנה הייתה 4.7 מיליון טונות. כמות הפסולת שהועברה למחזור הייתה 1.5 מיליון טונות, מהן 258.8 אלף טונות של נייר, עיתון וקרטון ו-589.9 אלף טונות של חומר אורגני. אחוז הפסולת ברשויות המקומיות שהועברה למחזור בשנת 2022 עמד על 24.3%, לעומת 23.5% בשנת 2021. האחוזים הגבוהים ביותר של פסולת שהועברה למחזור היו במחוז תל אביב (37.0%) ובמחוז ירושלים (35.7%). האחוזים הנמוכים ביותר של פסולת שהועברה למחזור היו במחוז הצפון (16.7%) ובמחוז הדרום (18.1%).

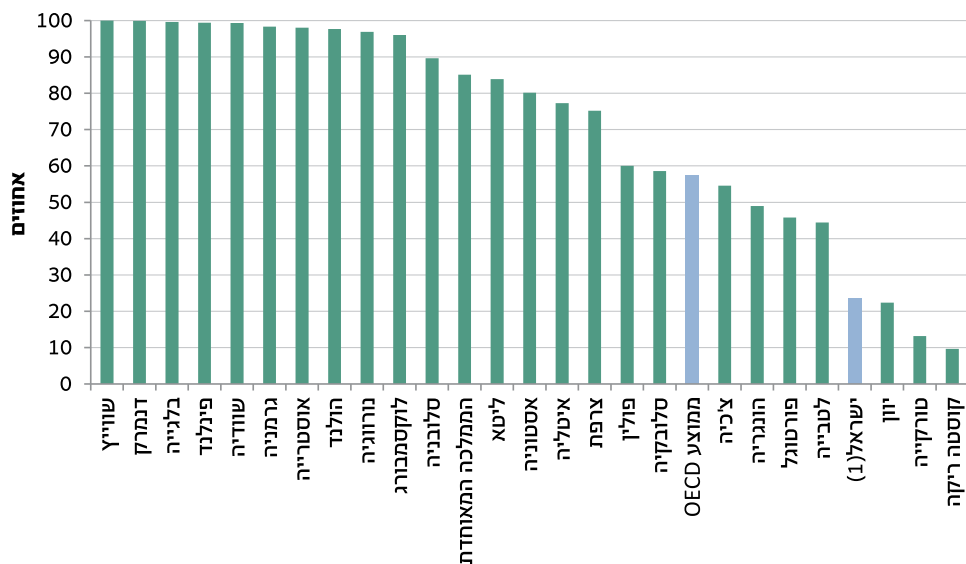
פסולת שהועברה למחזור ברשויות המקומיות, לפי סוג 2022

סך הכל 1.5 מיליון טונות

בשנת 2021 דורגה ישראל במקום ה-23 מתוך 26 מדינות ה-OECD שדיווחו על מחזור פסולת עירונית. אחוז הפסולת ברשויות המקומיות שהועברה למחזור היה 23.5% בישראל, לעומת 57.3% בממוצע במדינות ה-OECD.

פסולת שמוחזרה ברשויות המקומיות בישראל ובמדינות ה-OECD 2021

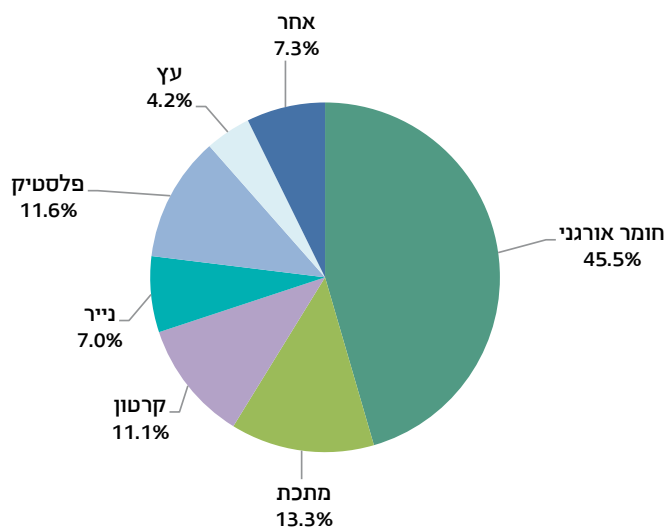
מקור הנתונים: OECD.
(1) נתון של הלמ"ס.

פסולת בענפי התעשייה והחשמל

כמויות הפסולת שנוצרו בענפי התעשייה והחשמל הסתכמו ב-3.3 מיליון טונות בשנת 2020. פסולת זו כוללת פסולת יבשה - 1.6 מיליון טונות (מהן 0.7 מיליון טונות אפר פחם, הנוצר בתהליך שרפת הפחם בתחנות כוח), פסולת מעורבת - 1.5 מיליון טונות ו-0.2 מיליון טונות של פסולת מסוכנת.

פסולת מעורבת שנוצרה בענפי התעשייה והחשמל, לפי סוג

2020

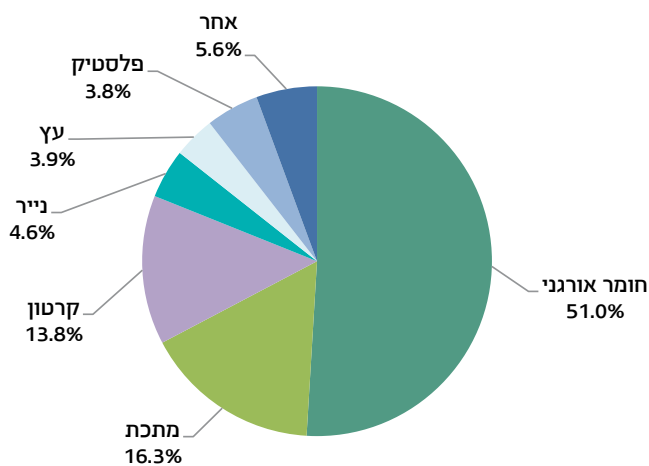
סך הכל 1.5 מיליון טונות

כמויות הפסולת שנשלחו מענפי התעשייה והחשמל ישירות למחזור בשנת 2020 הסתכמו ב-2.5 מיליון טונות, שהן 74.6% מכלל הפסולת שנוצרה בענפים אלו. אחוז המחזור בפסולת היבשה היה 85.6%, בפסולת המעורבת - 68.9% ובפסולת המסוכנת - 32.8%.

בשנת 2020 מוחזרו בענפי התעשייה והחשמל 1.1 מיליון טונות של פסולת מעורבת, מהן 541.8 אלף טונות פסולת אורגנית, 195.1 אלף טונות נייר וקרטון ו-173.7 אלף טונות מתכת.

פסולת מעורבת שמוחזרה בענפי התעשייה והחשמל, לפי סוג

2020

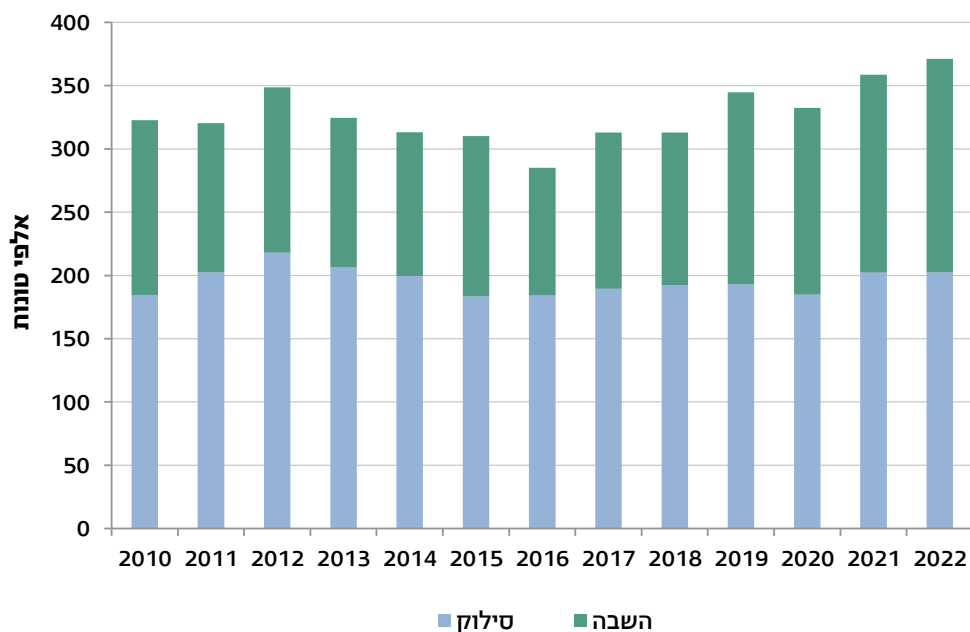

סך הכל 1.1 מיליון טונות

פסולת מסוכנת

בשנת 2021 נוצרו בישראל 390.8 אלף טונות של פסולת מסוכנת. 0.3 אלף טונות של פסולת מסוכנת יובאו (חומרים מסוכנים המטופלים בישראל ומשמשים את התעשייה), ו-19.9 אלף טונות יוצאו. כך טופלו בישראל 371.2 אלף טונות של פסולת מסוכנת. 45.5% מהפסולת המסוכנת הושבה על ידי שליחתה לשרפה לשם הפקת אנרגיה וכן למחזור לתעשייה (בעיקר ממיסים, מתכות ושמינים משומשים). שאר הפסולת סולקה בטיפול פיזי/כימי או בשרפה (ללא הפקת אנרגיה), או נשלחה להטמנה.

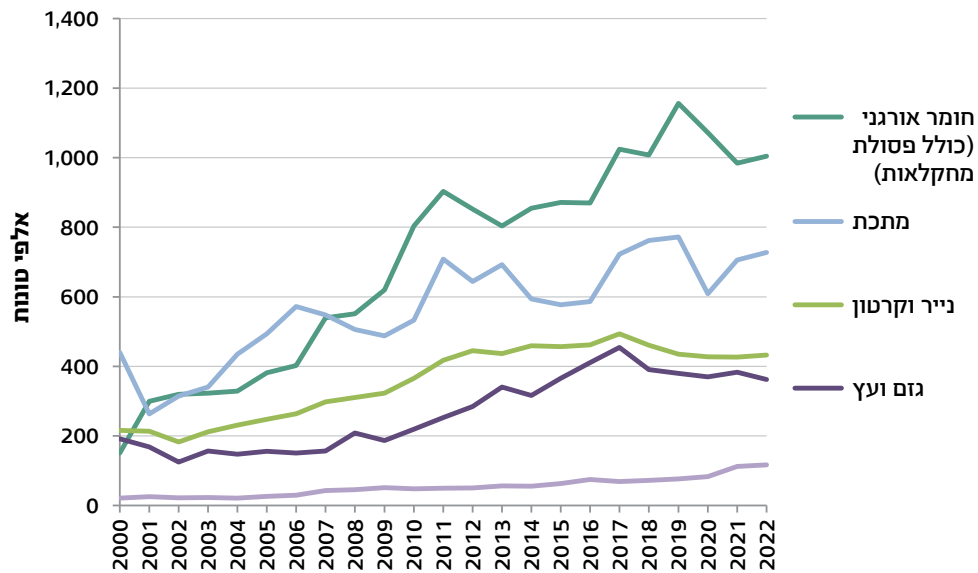
פסולת מסוכנת, לפי שיטת טיפול 2022-2010

פסולת ממוחזרת

סך הפסולת הממוחזרת בישראל בשנת 2022 היה 8.5 מיליון טונות (לא כולל פסולת מסוכנת, פרט למצברים ולשמן), מהן 5.4 מיליון טונות של פסולת בניין ואפר פחם. חומרים עיקריים נוספים שמוחזרו היו חומר אורגני, מתכת, נייר וקרטון וגזם ועץ. משנת 2000 ניכרת מגמת עלייה בכמויות הפסולת הממוחזרת במשק. בשנים 2020-2021 נצפתה ירידה בכמויות המחזור של חומר אורגני, בעקבות שינוי הפעילות בתקופת משבר הקורונה ושינויים רגולטוריים בתחום.

פסולת ממוחזרת, לפי סוג (חומרים נבחרים)
2022-2000

[למילון המונחים](#)

[לנתוני התרשימים](#)

[ללוחות השנתיים - סביבה](#)

[לעמוד הנושאי - סביבה](#)

ישראל שוכנת באזור דל במקורות מים טבעיים, ועל כן נדרשת להתמודד עם אתגרים שונים בניהול משק המים כדי להתאימו לצורכי האדם והסביבה. ישראל מתמודדת עם המחסור במים, בין השאר, באמצעות שימוש חוזר במי שפכים מטוהרים (קולחים) והתפלת מי ים. בתהליך השימוש במים נוצרים שפכים הדורשים טיפול מבוקר.

המידע על מים ושפכים מפרט את סוגי המים ואת מגוון מקורותיהם, את כמותם ואת איכותם וכן את השימושים בהם. כמו כן, מובאים נתונים על שפכים גולמיים במכוני טיפול.

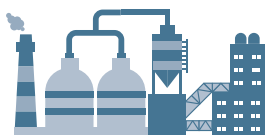
הנתונים מתקבלים מהשירות המטאורולוגי הישראלי, מרשות המים, ממשרד הבריאות ומהמשרד להגנת הסביבה.

נתונים נבחרים, 2022

שפכים גולמיים

שפכים גולמיים במכוני טיפול

574 מיליון מ"ק
(לעומת 570 מיליון מ"ק
בשנת 2021)

שפכים מושבים (קולחים)
562 מיליון מ"ק
(לעומת 557 מיליון מ"ק
בשנת 2021)

איכות המים

בבדיקות לגילוי קוליפורמים
במי שתייה נמצאו תוצאות חריגות

ב-**0.4%** מהבדיקות
(בדומה לשנת 2021)

מליחות ממוצעת בכנרת

257 מג"ל

שימוש במים

סך הכל

2.3 מיליארד מ"ק
(לעומת 2.4 מיליארד מ"ק
בשנת 2021)

צריכה ביתית, ציבורית ותעשייתית

46.5%

צריכה חקלאית

51.8%

השבה לטבע

1.7%

מקורות המים

נפח המשקעים

בשנת הגשם 2021/2022
6.34 מיליארד מ"ק
(לעומת 5.76 מיליארד מ"ק
בשנת הגשם 2020/2021)

התפלת מי ים

540 מיליון מ"ק
(לעומת 533 מיליון מ"ק
בשנת 2021)

מפלט ים המלח

-437.62 מטרים
בחודש דצמבר

ירידה של **1.30** מטרים
לעומת שנת 2021

מפלט הכנרת

-210.35 מטרים
בחודש נובמבר

עלייה של **0.39** מטרים
לעומת שנת 2021

מקורות המים

משקעים

עונת הגשמים מתחילה בדרך כלל בחודש אוקטובר ומסתיימת במאי. נתוני המשקעים מתייחסים לשנת גשם, המוגדרת כשנה המתחילה באוגוסט ומסתיימת ביולי. ישראל מתאפיינת בתנודתיות גבוהה בכמויות המשקעים השנתיות.

בממוצע רב-שנתי (1991-2020) נפח המשקעים (אומדן של כמות המשקעים הכוללת שהצטברה במהלך שנת גשם על פני שטח המדינה) הוא 6.13 מיליארד מטר קובי (מ"ק) של מים. בשנת הגשם 2021/2022 הגיע נפח המשקעים ל-6.34 מיליארד מ"ק, לעומת 5.76 מיליארד מ"ק בשנת הגשם 2020/2021.

כמות משקעים ביישובים נבחרים

מילימטרים

אילת	באר שבע	ירושלים	תל אביב-יפו	חיפה	צפת	
36	128	520	596	487	761	שנת הגשם 2021/2022
23	192	522	557	565	688	ממוצע רב-שנתי 1991-2020

מאגרי מים

מאגרי המים מחולקים למאגרים עיליים - הכנרת וים המלח, ולמאגרים תחתיים של מי תהום (אקוויפרים).

המפלסים במאגרי המים מושפעים מכמויות המשקעים המגיעים אליהם ומפעילות האדם, כלומר האופן שבו האדם משתמש במאגרים ומעצב את פני השטח משפיע על זרימת המים אליהם.

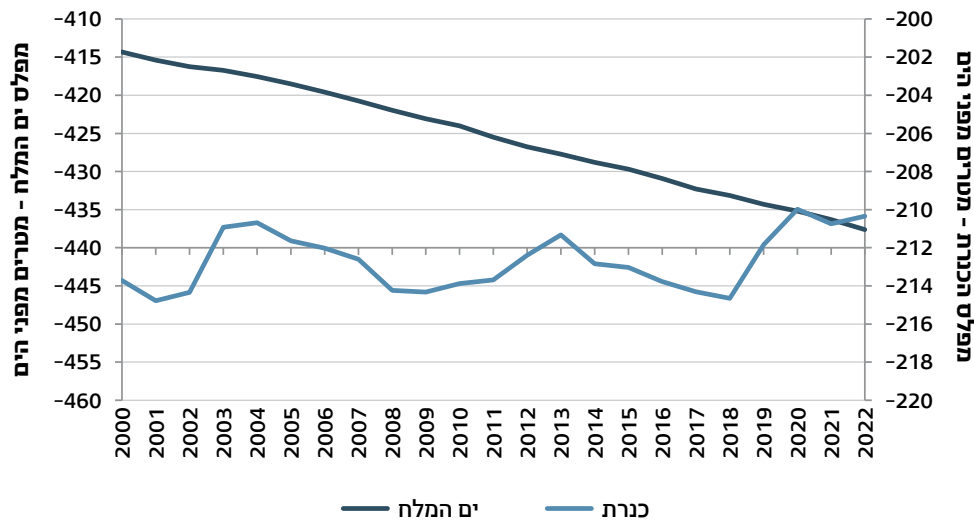
ים המלח

מפלס ים המלח ממשיך לרדת בקצב של כמטר בשנה, ובדצמבר 2022 הוא הגיע לשפל של 437.62 מטרים מתחת לפני הים - ירידה של 1.30 מטרים לעומת דצמבר 2021 (436.32 מטרים מתחת לפני הים). הירידה העקיבה במפלס ים המלח היא תוצאה של ירידה בנפח המים המוזרמים בנהר הירדן מצפון, של המשך הפעילות התעשייתית בדרום ים המלח ושל התאדות עקב התנאים הפיזיים. ירידת המפלס גוררת השפעות נרחבות על אזור הבקעה הסמוך לים. התופעה הבולטת ביותר היא היווצרות בולענים, המסכנים את העוברים באזור וזורעים הרס בתשתיות.

הכנרת

מפלס הכנרת בנובמבר 2022 היה 210.35 מטרים מתחת לפני הים - עלייה של 0.39 מטרים לעומת נובמבר 2021 (210.74 מטרים מתחת לפני הים). בשנים 2014-2018 ירד מפלס הכנרת, בעיקר עקב מיעוט משקעים, אך בשנים 2019-2022 נצפתה עלייה ניכרת במפלס בעקבות ריבוי המשקעים והפחתת כמות המים הנשאבים מהכנרת. בשנת 2021 ירד המפלס מאחר שהכמויות שנשאבו היו גדולות מהכמות שהתווספה כתוצאה מהמשקעים.

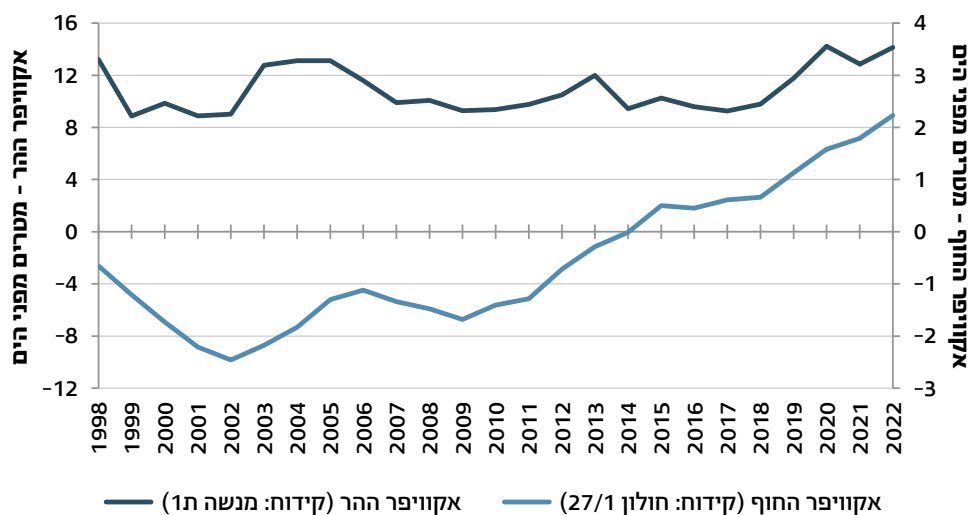
רום המפלס של ים המלח ושל הכנרת
2022-2000

מי תהום (מי האקוויפרים)

מי תהום הם אחד ממקורות המים העיקריים של ישראל, והם חשובים לשמירה על המלאי והמגוון של מקורות המים. מפלס מי התהום מושפע ישירות מפעילות המשתמשים בו וכן מכמות המשקעים המחלחלים אליו. בשנים האחרונות ניכרת מגמת שיפור במפלס של אקוויפר החוף, בין היתר כיוון שחלקם של מי התהום בסך כל המים הנצרכים פוחת בשל השימוש הגובר במי ים מותפלים. במפלס של אקוויפר ההר לא ניכרת מגמה עקיבה לאורך השנים.

רום המפלס של אקוויפר ההר ושל אקוויפר החוף 2022-1998

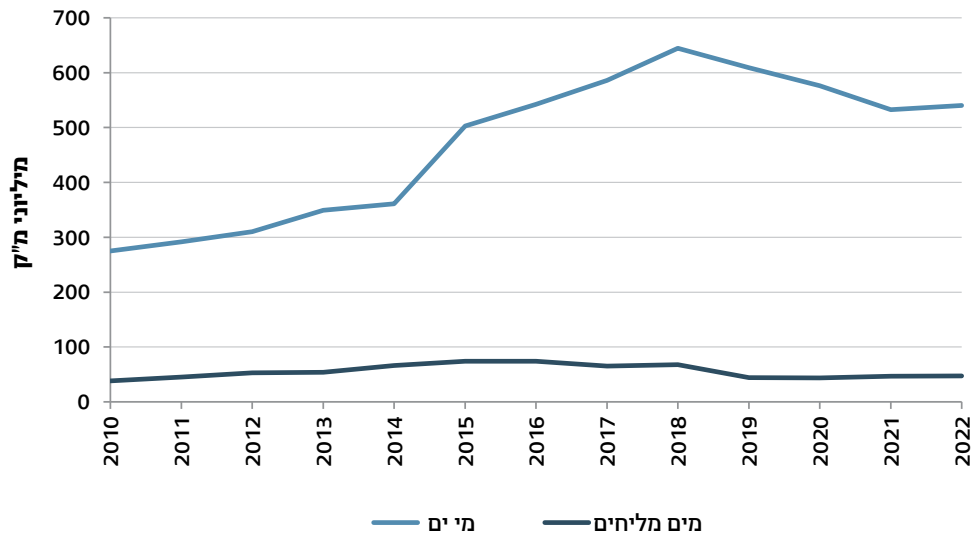
התפלת מים

בשנת 2022 הותפלו מי ים בנפח של 540 מיליון מ"ק (עלייה של 1.4% לעומת שנת 2021), שהם 20.7% מסך הפקת המים.

בחופי הים התיכון בישראל פועלים חמישה מתקנים להתפלת מי ים: שורק (24.6%), חדרה (24.8%), אשקלון (19.6%), אשדוד (16.4%) ופלמחים (14.6%). נוסף עליהם פועל מתקן התפלה באילת.

בישראל קיימים גם מתקנים להתפלת מים המופקים מקידוחים של מי תהום מליחים. נפח המים המליחים שהותפלו עלה מ-30 מיליון מ"ק בשנת 2006 ל-68 מיליון מ"ק בשנת 2018, אך ירד בשנת 2019 ל-44 מיליון מ"ק. מאז לא חל שינוי ניכר בנפח המים המליחים שהותפלו, ובשנת 2022 הוא עמד על 47 מיליון מ"ק.

מים מותפלים
2022-2010

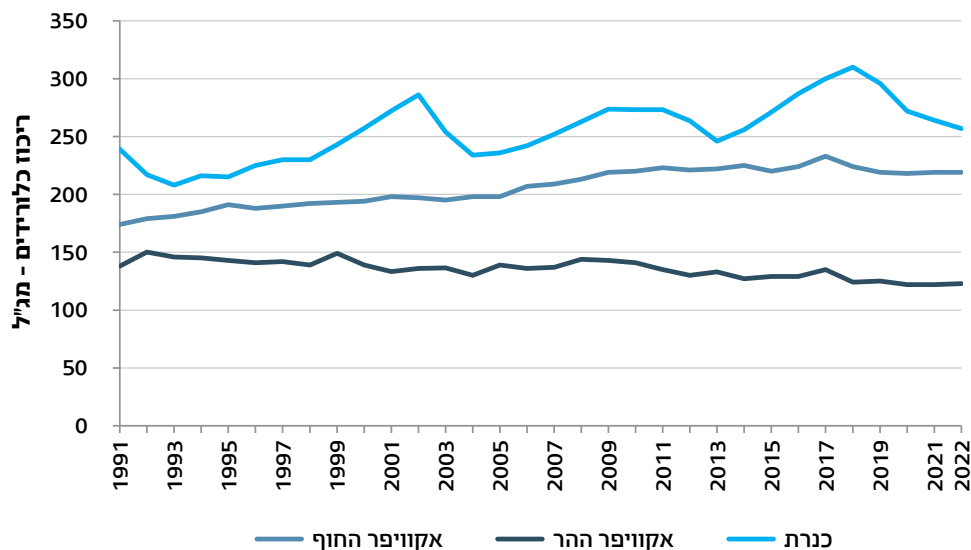
איכות המים

מליחות מקורות המים

מדדי המליחות הם רכיב חשוב בקביעת איכות מי השתייה המופקים ממגוון מקורות. המליחות במקורות המים מושפעת, בין היתר, מכמות המשקעים באגני היקוות ומפעילות אנושית הכוללת הסטת מקורות של מליחים (המוביל המלוח בכנרת), שאיבת מי תהום והשקיה במים בעלי רמת מליחות גבוהה. בשנת 2022 הייתה רמת המליחות הממוצעת בכנרת 257 מיליגרם כלוריד לליטר (מג"ל), באקוויפר ההר - 123 מג"ל ובאקוויפר החוף - 219 מג"ל. רמות מליחות אלו עומדות בתקן הרצוי של כלוריד במי שתייה (400 מג"ל), על פי תקנות בריאות העם של משרד הבריאות. הרמה המרבית המומלצת על ידי ארגון הבריאות העולמי (WHO) היא 250 מג"ל.

לעלייה במליחות מי התהום עלולות להיות השפעות רבות על הסביבה, על החברה ועל הכלכלה: פגיעה באיכותם של מי שתייה ושל מים המשמשים להשקיה, פגיעה בגידולים חקלאיים עקב המלחת קרקעות, הגדלת ההשקעה בעתיד בשל צורך באמצעי טיפול מתקדמים או במתקני התפלה, צמצום כושר השאיבה, הגבלת יכולת משק המים להתמודד עם משברים בעתיד ועוד.

מליחות ממוצעת בכנרת, באקוויפר ההר ובאקוויפר החוף
2022-1991

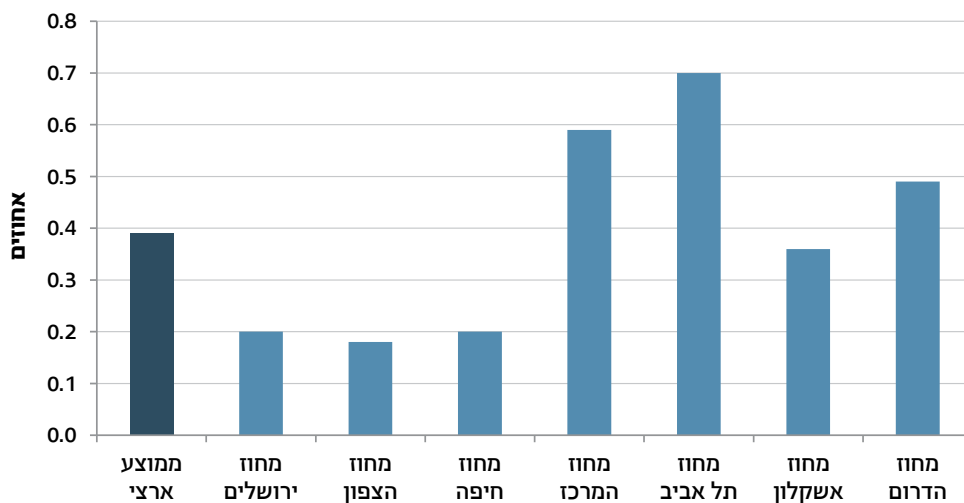
מי שתייה

אחוז התוצאות החריגות בבדיקות לגילוי קוליפורמים במי שתייה ירד באופן עקיב מ-7.6% בשנת 1990, והתייצב מתחילת שנות האלפיים בטווח שבין 0.2% ל-0.6%. בשנת 2022 אחוז התוצאות החריגות היה 0.4%.

בשנים האחרונות בוצעו פעולות לשיפור איכות התשתיות, התקינה ושיטות הדגימה של המים, וזאת כדי להבטיח את איכות המים ואת שיפורה.

מכלל המחוזות (לפי חלוקה של משרד הבריאות), במחוז תל אביב נרשם האחוז הגבוה ביותר של תוצאות חריגות בשנת 2022 - 0.70%.

תוצאות חריגות בבדיקות לגילוי קוליפורמים במי שתייה, לפי מחוז 2022

מי חופי רחצה

הים וחופי הרחצה חשופים לזיהומים הנגרמים מתקלות במערכות הביוב, משפכים של מפעלי תעשייה, מנחלים מזוהמים, ממערכות ניקוז עירוני, מכלי שיט ומפעילות המתרחצים. כדי להבטיח את בריאות המתרחצים קבע משרד הבריאות תקן לאיכות המים בחופים וכן כללים האוסרים על רחצה במקרים של זיהום. כמו כן, נבדקת נוכחותם של חיידקי אנטרוקוקן צואתי (מדד לזיהום של מי ים) ושל חיידקי קוליפורם צואתי (מדד לזיהום של מים מתוקים).

בשנת 2022 נרשמו בים התיכון תוצאות חריגות ב-4.0% מתוך 7,624 בדיקות לגילוי חיידקים צואתיים; בים סוף נרשמו תוצאות חריגות ב-0.7% מתוך 571 בדיקות לגילוי חיידקים צואתיים; בכנרת נרשמו תוצאות חריגות ב-4.4% מתוך 1,165 בדיקות לגילוי קוליפורם צואתי.

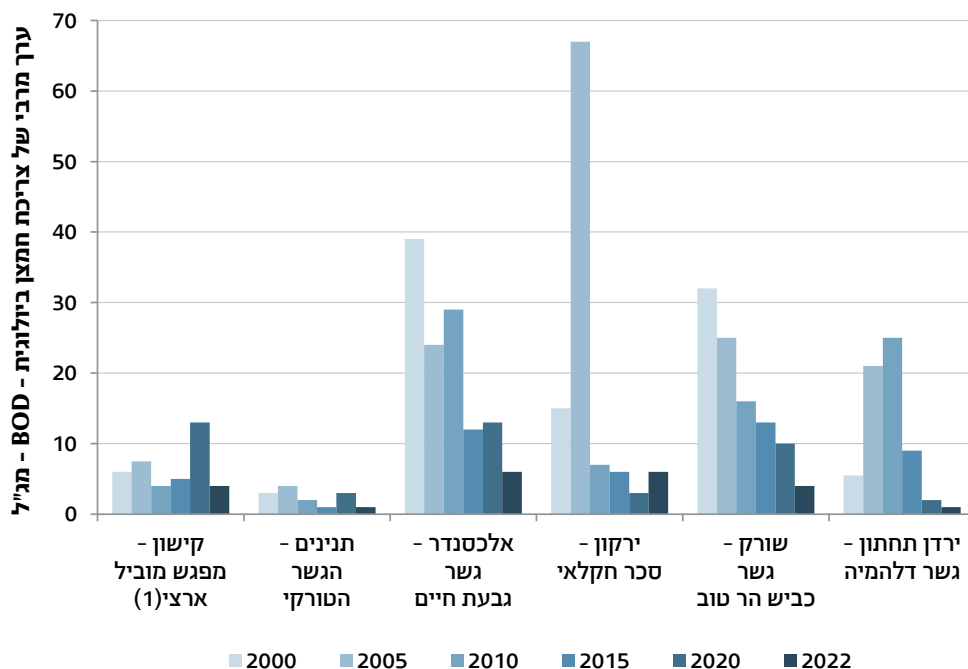
מי נחלים

מצב הנחלים מושפע מהסביבה שבה עובר תוואי הזרימה. בעבר שימשו הנחלים בישראל נתיב להזרמת שפכים. בנחלים נמדדות בין השאר צריכת חמצן כימית (COD) - מדד לרמת הזיהום בשפכים תעשייתיים, וצריכת חמצן ביוכימית (BOD) - מדד לרמת הזיהום בשפכים ביתיים.

בשנים האחרונות נמשכים המאמצים להפחית את כמות השפכים המוזרמים לנחלים בעזרת פיתוח מערכות להזרמת שפכים וכן שיקום נחלים שנפגעו. כמו כן, בשנת 2010 נכנסו לתוקף תקנים חדשים לטיפול בשפכים המוזרמים לנחלים. הערך המרבי שנקבע בתקן הוא 100 מג"ל ל-COD ו-15 מג"ל ל-BOD.

בשנים 2000-2022 חל שיפור כללי במצב הנחלים, וברובם אפשר לראות מגמת שיפור במדדים הנבדקים. עם זאת, עדיין מתרחשים אירועי זיהום נקודתיים המשפיעים על מדדים אלו.

בדיקות של צריכת החמצן הביולוגית (BOD) במי נחלים באתרים נבחרים שנים נבחרות

(1) בנחל הקישון מוצגים נתוני 2001 משום שנתוני 2000 לא היו זמינים.

שימוש במים

בשנת 2022 נעשה שימוש ב-2,344 מיליון מ"ק מים - צריכה ביתית, ציבורית ותעשייתית (כולל מסחר ושירותים), צריכה חקלאית והשבה לטבע. זאת לעומת 1,902 מיליון מ"ק מים בשנת 2012 (עלייה של 23.2%).¹

הצריכה כוללת צריכה של מים שוליים (מים שאינם ראויים לשתיה) וצריכה של מים שפירים (מים ראויים לשתיה).

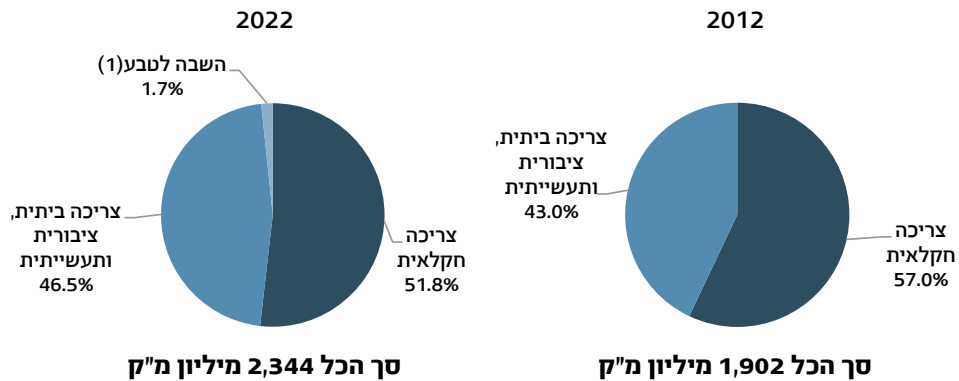
הצריכה החקלאית בשנת 2022 הייתה 1,215 מיליון מ"ק (51.8%), מתוכם 779 מיליון מ"ק (64.1%) היו מים שוליים, והשאר - מים שפירים.

סך הצריכה במגזר הביתי, במגזר הציבורי ובמגזר התעשייתי היה 1,091 מיליון מ"ק (46.5%), מתוכם 947 מיליון מ"ק (86.8%) ממקורות שפירים.

39 מיליון מ"ק, שהם 1.7% מסך השימוש במים, הושבו לטבע.

בשנים 2002-2022 הושפעה צריכת המים מגורמים כגון המצב הכלכלי במשק, מדיניות הממשלה בתחום התעריפים ומגמות דמוגרפיות, והצריכה הביתית והתעשייתית עלתה ב-36.4%. נתון זה בולט על רקע גידול דמוגרפי של 45.5% בתקופה זו וממחיש את הירידה בצריכה לנפש. הצריכה לנפש ירדה בשל הגברת המודעות הציבורית לחיסכון במים וכן בעקבות צעדים שננקטו, כמו העלאת התעריפים, וצמצום פחת מים בשל השקעה בתשתיות. בשנת 2002 צריכת המים הביתית, הציבורית והתעשייתית לנפש הייתה 121.8 מ"ק לנפש. עשר שנים לאחר מכן, בשנת 2012, ירדה הצריכה הביתית, הציבורית והתעשייתית לנפש ל-103.3 מ"ק לנפש, ובשנים האחרונות נצפתה שוב עלייה בצריכה. בשנת 2022 הצריכה הביתית, הציבורית והתעשייתית לנפש עמדה על 114.1 מ"ק לנפש.

שימוש במים, לפי סוג

(1) משנת 2014 מוקצים מים לטבע.

1 משנת 2015 בוטלו הקצאות המים לתעשייה, והצריכה התעשייתית מחושבת עם הצריכה הביתית.

פחת מים

מדד זה בוחן את איכותן של תשתיות הולכת המים. ככל שפחת המים (נזילות במערכת ההולכה) ביישוב גדול יותר, כך אפשר להסיק שהאיכות של תשתית הולכת המים ירודה יותר. בשנת 2022 אחוז הפחת מסך כל תקבולי המים בארץ היה 8.7%.

האחוז הנמוך ביותר של פחת מים מסך תקבולי המים בערים הגדולות בשנת 2022 נמצא בבית שמש (1.2%). האחוז הגבוה ביותר של פחת בשנת 2022 נמצא ברמת גן (7.2%) ובבת ים (6.7%).

שפכים גולמיים

שפכים גולמיים הם מים שהזדהמו בשל שימוש ביתי, ציבורי או תעשייתי, ואינם מתאימים לשימוש נוסף ללא טיפול וניקוי. ישראל מובילה בקנה מידה בין-לאומי בנפח השפכים הממוזרים. נפח השפכים שנוצרו תלוי בכמות המים שצרכו המגזר הביתי, המגזר הציבורי והמגזר התעשייתי. כמות השפכים שטופלו במכוני טיפול בשפכים (מט"שים) עלתה ב-0.7% בשנת 2022 - 574 מיליון מ"ק, לעומת 570 מיליון מ"ק בשנת 2021.

מכוני הטיפול בשפכים משפרים את איכות המים באופן ניכר ומאפשרים לעשות בהם שימוש חוזר ובכך לסייע למשק המים. חלק ניכר מהמים שטופלו (קולחים) מושב לחקלאות, ומיעוטם מושב אל הטבע. בשנת 2022 הופקו 562 מיליון מ"ק של קולחים, לעומת 557 מיליון מ"ק בשנת 2021. המט"ש הגדול בישראל הוא השפד"ן (מפעל שפכי גוש דן), ובשנת 2022 טופלו בו 152 מיליון מ"ק, שהם כ-26% מכלל השפכים במדינה. נפח השפכים המטוהרים בשפד"ן נמצא במגמת עלייה (לאחר ירידה מסוימת בשל הפחתה בצריכת המים).

תהליך הטיפול בשפכים גולמיים נחלק לשלושה שלבים עיקריים:

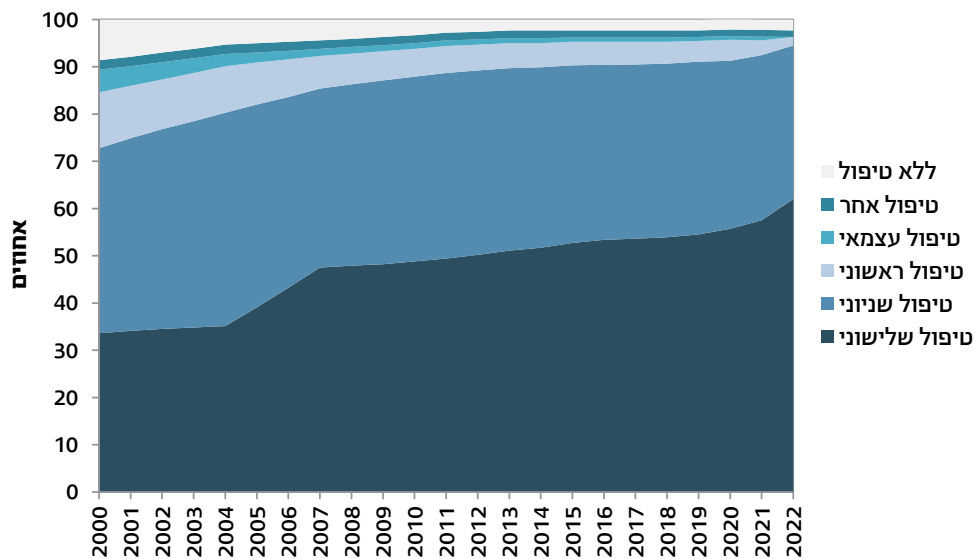
טיפול ראשוני כולל טיפול מכני, סינון גס של השפכים, שיקוע של חלקיקים כבדים ושל חלק מהמוצקים המרחפים והחומר האורגני.

טיפול שניוני כולל טיפול ביולוגי, הרחקה נוספת של המוצקים המרחפים, שיקוע של הבוצה וחיטוי.

טיפול שלישוני כולל אחד או יותר מהתהליכים האלה: סילוק חנקן בתהליך ביולוגי, סילוק זרחן בתהליך ביולוגי או באמצעות כימיקלים, סינון נוסף של המוצקים המרחפים, חיטוי והחדרה לקרקע. תהליך ההחדרה לקרקע דורש משאבי קרקע גדולים מאוד, והוא נעשה כיום רק בשפד"ן.

שפכים שעברו טיפול שניוני יכולים לשמש להשקיה של גידולים לא רגישים, ושפכים שעברו טיפול שלישוני יכולים לשמש להשקיה של כל סוגי הגידולים.

אוכלוסייה מחוברת למתקני טיפול בשפכים גולמיים, לפי רמת טיפול 2022-2000

[למילון המונחים](#)

[לנתוני התרשימים](#)

[ללוחות השנתיים - מים ושפכים](#)

[ללוחות השנתיים - גאוגרפיה](#)

[ללוחות השנתיים - סביבה](#)

[לעמוד הנושאי - מים ושפכים](#)

[לעמוד הנושאי - גאוגרפיה](#)

[לעמוד הנושאי - סביבה](#)

האנרגיה היא תשומה בסיסית בענפי המשק, הן במישרין והן בעקיפין, ומכאן שמשק אנרגיה מפותח מהווה תשתית חיונית לקיום הכלכלה ולהתפתחותן של מדינות. בעבר התבסס משק האנרגיה בישראל בעיקר על יבוא מקורות אנרגיה כדי לייצר מוצרי נפט וחשמל, אך בשנים האחרונות הולך וגדל חלקן של הגז הטבעי המקומי באספקת האנרגיה.

אנרגיה מתקבלת משני מקורות: אנרגיה מתחדשת ממקורות לא מתכלים, כגון שמש (אנרגיה סולרית), רוח, מים, אנרגיה המופקת בתהליכים ביולוגיים ואנרגיה הידרואלקטרית (ביוגז); וכן אנרגיה לא מתחדשת ממקורות מתכלים כגון נפט, גז טבעי ופחם, שמקורם בדלק מאובנים. הפקת אנרגיה מתחדשת וכניסתם של יצרנים חדשים לענף ייצור החשמל משנות את פני משק האנרגיה בשנים האחרונות.

הנתונים מתארים את משק האנרגיה בישראל: מאזן האנרגיה (מקורות האנרגיה והשימוש בהם), כמויות אנרגיה לפי מקור, פירוט של סוגי אנרגיה נבחרים ומחירי אנרגיה.

הנתונים מתקבלים ממשרד האנרגיה, מסקרי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ועוד.

נתונים נבחרים, 2022

חשמל מקורות אנרגיה לייצור חשמל (תשומה)

סך הכל
14.0 מיליון שעט"ן

סוגי אנרגיה לפי אחוז מסך מקורות האנרגיה לייצור חשמל

67.1% גז טבעי

27.0% פחם

5.1% אנרגיה מתחדשת

0.8% מוצרי נפט ופצלי שמן

ייצור החשמל (תפוקה) 6.5 מיליון שעט"ן

צריכה סופית של חשמל
64.5 מיליארד קוט"ש
(5.5 מיליון שעט"ן)

מוצרי נפט מקורות

16.3 מיליון שעט"ן

מזיקוק מקומי
(מבוסס על יבוא נפט גולמי)

86.9%

מיבוא ישיר
13.1%

שימושים

(ללא צריכת ביניים)

15.9 מיליון שעט"ן

55.0% לצריכה סופית

35.7% ליצוא לתדלוק בין-לאומי של אוניות ומטוסים

צריכה סופית של מוצרי נפט בתחבורה

בנזין

4.223 מיליארד ליטרים
(3.4 מיליון שעט"ן)

מהם: בנזין 95 אוקטן

4.196 מיליארד ליטרים

סולר

3.3 מיליארד ליטרים
(2.8 מיליון שעט"ן)

אספקת אנרגיה ראשונית

23.9 מיליון שעט"ן

(לעומת 23.1 מיליון שעט"ן בשנת 2021)

צריכה סופית של אנרגיה

15.7 מיליון שעט"ן

55.8% מוצרי נפט

35.4% חשמל

5.5% גז טבעי

2.7% אנרגיה מתחדשת

פחם, פצלי שמן ושרפת פסולת ממקורות שאינם מתחדשים

0.6%

צריכה סופית של אנרגיה לנפש

1.64 שעט"ן (1.62 שעט"ן בשנת 2021)

מהם:

0.92 שעט"ן מוצרי נפט

0.58 שעט"ן חשמל

0.09 שעט"ן גז טבעי

מאזן האנרגיה

במאזן האנרגיה מוצגים מקורות האנרגיה שעמדו לרשות המשק והשימוש בהם (צריכתם). במאזן מפורטות כמויות האנרגיה הראשונית (אנרגיה המתקבלת ממקור טבעי), התמרתה לאנרגיה שניונית (אנרגיה ראשונית אשר עובדה לסוג אחר של אנרגיה) והצריכה הסופית של האנרגיה. יחידת המידה המשותפת לכל סוגי האנרגיה היא שעט"ן - שווה ערך לטונה נפט.

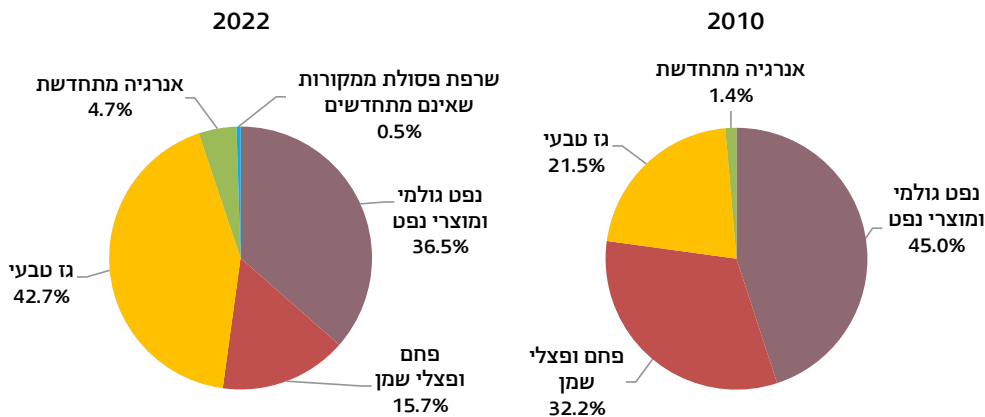
מקורות האנרגיה הראשונית מתקבלים בארץ מיבוא של נפט גולמי ופחם וכן מהפקה מקומית של גז טבעי, פצלי שמן ואנרגיה מתחדשת המופקת מהשמש, מהרוח ומהמים. בארץ מתקיימים כמה תהליכי התמרה: האנרגיה הראשונית מגז טבעי ומפחם והאנרגיה המתחדשת מותמרות לחשמל, והנפט הגולמי מזוקק למגוון מוצרים המשמשים דלקים לענפי המשק (כולל לייצור אנרגיה) ולמשקי בית.

אספקת אנרגיה ראשונית

האנרגיה העומדת לרשות המשק מיבוא, מהפקה מקומית ומשינוי במלאי בניכוי של יצוא ושל תדלוק בין-לאומי של אוניות ומטוסים הסתכמה בשנת 2022 ב-23.9 מיליון שעט"ן (24.5 מיליון שעט"ן פחות 0.6 מיליון שעט"ן - קיזוז יצוא החשמל), עלייה של 3.5% לעומת שנת 2021 (23.1 מיליון שעט"ן).

בשנת 2022 לא חל שינוי משמעותי בתמהיל הדלקים לעומת השנה הקודמת. יחד עם זאת, אף כי חל גידול בהפקה המקומית של גז טבעי, תמהיל האספקה כמעט לא השתנה, בשל גידול ביצוא הגז למדינות שכנות. בשנת 2010 אספקת האנרגיה הראשונית (ללא מסחר בחשמל) התבססה בעיקר על נפט גולמי ומוצרי נפט (45.0%) ועל פחם ופצלי שמן (32.2%). לעומת זאת, בשנת 2022 השתנה תמהיל הדלקים, וחלקם של הנפט הגולמי ומוצרי הנפט ושל הפחם ופצלי השמן ירד ל-36.5% ול-15.7%, בהתאמה. חלקן של הגז הטבעי עלה ל-42.7% בשנת 2022, לעומת 21.5% בשנת 2010.

אספקת אנרגיה ראשונית, לפי סוג ⁽¹⁾

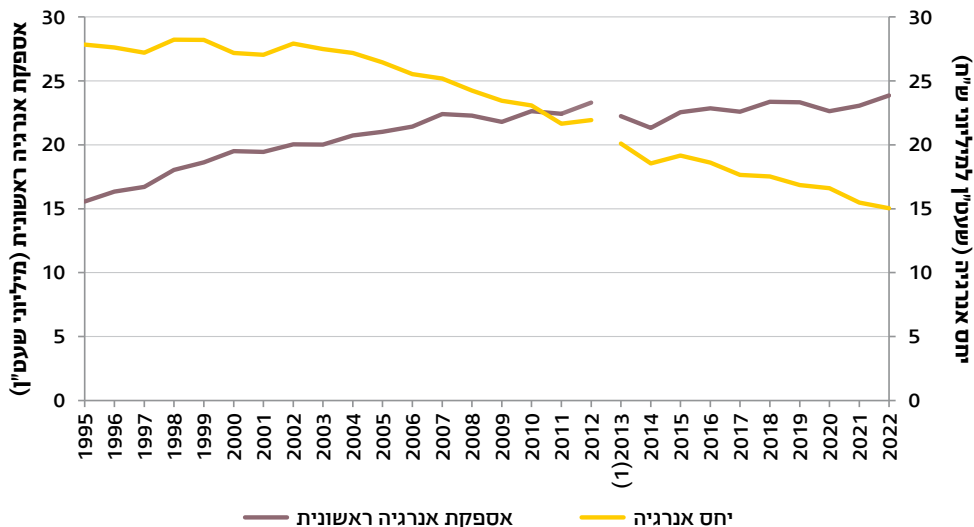
סך הכל 24.5 מיליון שעט"ן

סך הכל 23.3 מיליון שעט"ן

(1) ללא מסחר בחשמל.

יחס האנרגיה הוא המנה המתקבלת מחלוקה של אספקת האנרגיה הראשונית בערך התוצר המקומי הגולמי. ככל שהיחס נמוך יותר, כך האנרגיה מנוצלת בצורה יעילה יותר. בשנת 2022 ירד יחס האנרגיה ב-2.8% לעומת 2021 (15.04 ו-15.47, בהתאמה). זאת בהמשך למגמת הירידה בעשור האחרון.

אספקת אנרגיה ראשונית ויחס האנרגיה 2022-1995

(1) בשנת 2013 עודכנה שיטת החישוב של אספקת אנרגיה ראשונית, ולכן לא ניתן להשוות את הנתונים לנתוני שנים קודמות.

לצורך השוואה של יחס האנרגיה במדינות ה-OECD חושב המדד בערכים המקובלים בארגון - אספקת אנרגיה ראשונית באלפי טונות שיעט"ן לתמ"ג במיליוני דולר PPP במחירי 2015. מהשוואה זו עולה כי בשנת 2021 יחס האנרגיה בישראל (0.061) היה נמוך מעט מהיחס הממוצע באירופה (0.070). בהשוואה למדינות אגן הים התיכון נמצא יחס אנרגיה גבוה יותר ביוון (0.068) ויחס זה בטורקיה.

הפקת אנרגיה מקומית

בשנת 2022 19.4 מיליון טונות שיעט"ן מאספקת האנרגיה הראשונית הגיעו מהפקה מקומית. בשנת 2021 עמדה ההפקה המקומית על סך 17.1 מיליון טונות שיעט"ן ואילו ב-2010 - על 3.1 מיליון טונות שיעט"ן בלבד. בשנת 2022 הפקה מקומית של גז טבעי ושל אנרגיה מתחדשת הייתה 75.1% ו-4.8%, בהתאמה, מסך האספקה הראשונית. זאת לעומת 68.3% ו-4.6%, בהתאמה, בשנת 2021. בשנת 2010 שיעורים אלו היו נמוכים במידה ניכרת: 13.4% גז טבעי ו-1.4% אנרגיה מתחדשת.

התמרת אנרגיה (אנרגיה שניונית)

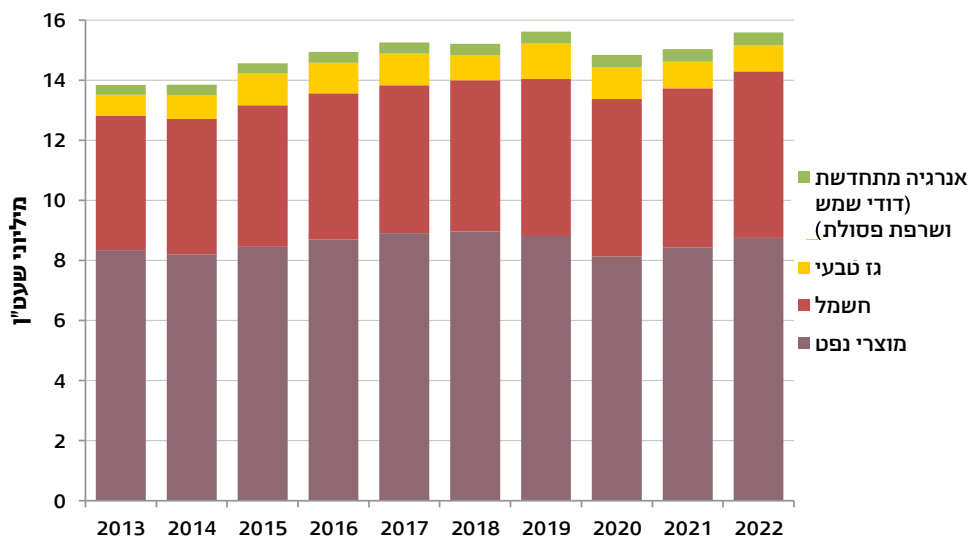
רוב האנרגיה הראשונית עוברת תהליכי עיבוד, הכוללים זיקוק נפט וייצור חשמל. בשנת 2022 תפוקת מוצרי הנפט הייתה 14.2 מיליון שעט"ן, וייצור החשמל - 6.5 מיליון שעט"ן.

צריכה סופית של אנרגיה

הצריכה הסופית של אנרגיה במשק בשנת 2022 הייתה 15.7 מיליון שעט"ן, עלייה של 3.7% לעומת שנת 2021 (15.1 מיליון שעט"ן). נתונים אלה משקפים חזרה לרמת הצריכה בשנת 2019, טרם משבר הקורונה. הצריכה הסופית הורכבה מצריכה של מוצרי נפט (55.8%), של חשמל (35.4%), של גז טבעי (5.5%), של אנרגיה מתחדשת (2.7%) ושל פחם, פצלי שמן ושרפת פסולת ממקורות שאינם מתחדשים (0.6%).

בשנת 2022 הסתכמה הצריכה של מוצרי הנפט ב-8.7 מיליון שעט"ן, עלייה של 3.7% לעומת שנת 2021. צריכת החשמל עלתה ב-4.6% לעומת שנת 2021 והסתכמה ב-5.5 מיליון שעט"ן (64.5 מיליארד קוט"ש). הצריכה הסופית של הגז הטבעי, ללא צריכת ביניים לייצור חשמל ומוצרי אנרגיה אחרים, הסתכמה בשנת 2022 ב-0.9 מיליון שעט"ן.

צריכה סופית של אנרגיה, לפי סוג⁽¹⁾
2022-2013

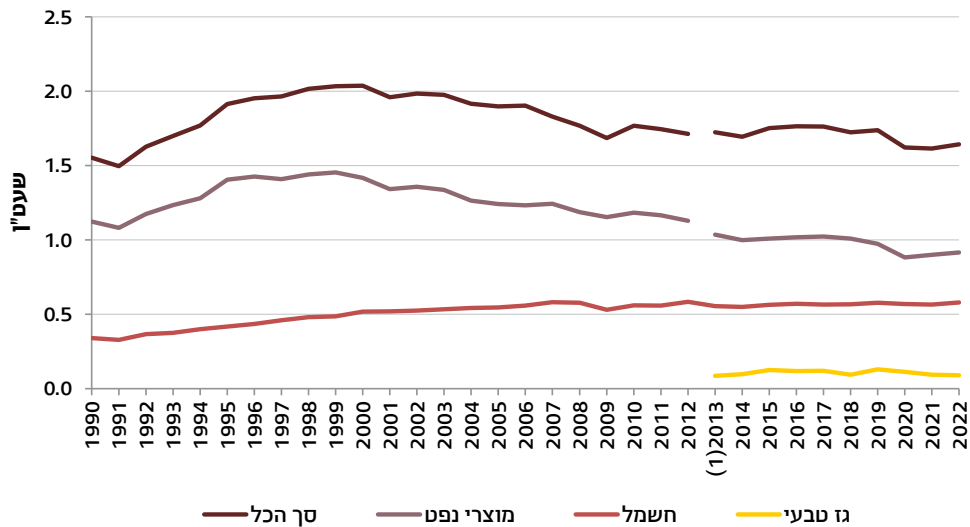

(1) לא כולל כמויות קטנות של פחם, פצלי שמן ושרפת פסולת ממקורות שאינם מתחדשים.

צריכה סופית של אנרגיה לנפש

בשנת 2022 הצריכה הסופית של אנרגיה לנפש עמדה על 1.64 שעט"ן לנפש ועלתה במעט לעומת השנה שקדמה לה (1.62). צריכת החשמל לנפש היא אחד המדדים לרמת חיים, ובשנת 2022 היא עמדה על 0.58 שעט"ן, עלייה קלה לעומת השנה שקדמה לה (0.57). צריכת מוצרי הנפט לנפש עלתה, בהמשך לעלייה בשנה הקודמת והגיעה לרמה של 0.92 שעט"ן לנפש. רמה זו עדיין נמוכה מצריכת מוצרי הנפט לנפש טרם משבר הקורונה.

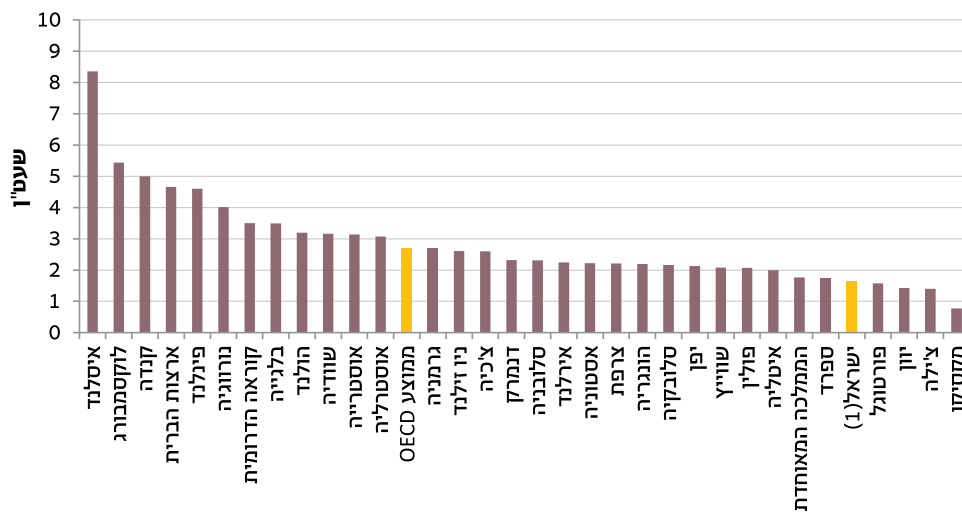
צריכה סופית של אנרגיה לנפש, לפי סוג 2022-1990

(1) בשנת 2013 עודכנה שיטת החישוב של צריכה סופית של מוצרי נפט, ולכן לא ניתן להשוות את הנתונים לנתוני שנים קודמות.

מהשוואה בין מדינות ה-OECD עולה כי בשנת 2021 הצריכה הסופית של אנרגיה לנפש בישראל (1.64 שעט"ן) הייתה נמוכה ממוצע ה-OECD (2.70 שעט"ן). בהשוואה למדינות אגן הים התיכון, המתאפיינות במזג אוויר דומה, הצריכה הסופית של אנרגיה לנפש בארץ הייתה נמוכה מזו שבספרד (1.75 שעט"ן) וגבוהה מזו שביוון (1.43 שעט"ן).

צריכה סופית של אנרגיה לנפש בישראל ובמדינות ה-OECD 2021

מקור הנתונים: IEA (International Energy Agency). נתון של הלמ"ס. (1)

אנרגיה לפי מקור (סוגי אנרגיה)

מוצרי נפט

מוצרי הנפט הגולמי עדיין משמשים מקור אנרגיה מרכזי בכלכלה העולמית בכלל ובמשק הישראלי בפרט. המקורות למוצרי הנפט במשק הם זיקוק מקומי של נפט גולמי (מיובא ברובו) ויבוא. מצב זה גורם לתלות של המשק ביבוא נפט ומוצריו ומעודד את המדינה למצוא פתרונות אנרגיה חלופיים. השימושים במוצרי הנפט הם צריכה סופית (כגון בנזין לתחבורה ודלקים לחימום), צריכת ביניים (כחומר גלם לייצור חשמל ומגוון מוצרים אחרים) ויצוא.

מקורות

המקורות למוצרי הנפט בשנת 2022 היו זיקוק מקומי של נפט מיובא ויבוא ישיר (86.9%-13.1%, בהתאמה), והם הסתכמו ב-16.3 מיליון שעט"ן, עלייה של 10.2% לעומת שנת 2021 (14.8 מיליון שעט"ן).

לעומת שנת 2021, הזיקוק המקומי של מוצרי נפט עלה ב-6.0% ל-14.2 מיליון שעט"ן, והיבוא שלהם עלה ב-49.2% ל-2.1 מיליון שעט"ן.

שימושים

השימושים במוצרי הנפט ללא צריכת ביניים הסתכמו בשנת 2022 ב-15.9 מיליון שעט"ן, עלייה של 5.0% לעומת שנת 2021 (15.2 מיליון שעט"ן). השימושים יועדו לצריכה סופית (55.0%), ליצוא (35.7%) ולתדלוק בין-לאומי של אוניות ומטוסים (9.3%). העליות בשימושים השונים מהוות בחלקן המשך תיקון לירידות שחלו בשנת 2020 עקב משבר הקורונה.

הצריכה הסופית של מוצרי הנפט (לא כולל צריכה להתמרת אנרגיה, המוגדרת כצריכת ביניים) הסתכמה ב-8.7 מיליון שעט"ן, עלייה של 3.7% לעומת שנת 2021 (8.4 מיליון שעט"ן).

היצוא של מוצרי הנפט הסתכם ב-5.7 מיליון שעט"ן, ירידה של 1.3% לעומת שנת 2021 (5.8 מיליון שעט"ן).

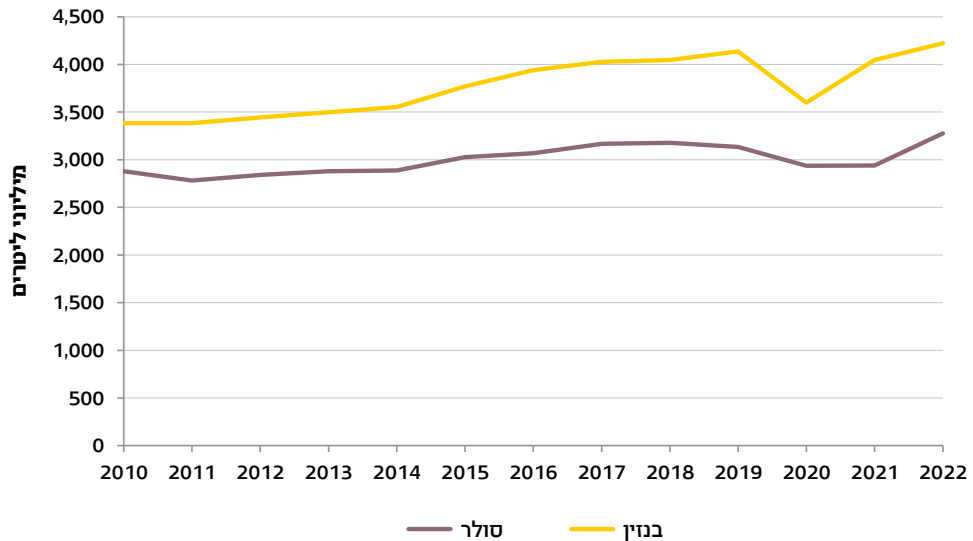
התדלוק הבין-לאומי של אוניות ומטוסים הסתכם ב-1.5 מיליון שעט"ן, עלייה של 55.1% לעומת שנת 2021 (0.96 מיליון שעט"ן). צריכת הדלקים לתדלוק בין-לאומי עלתה וחזרה לרמתה טרם משבר הקורונה בשנת 2019 (כ-1.5 מיליון שעט"ן).

צריכה סופית

בשנת 2022 שיעור הצריכה של **בנזין וסולר בתחבורה** היה 70.8% מסך הצריכה הסופית של מוצרי הנפט במשק (הכוללת גם מוצרי נפט לשימוש תעשייתי, מסחרי, ביתי ועוד). שיעורם עלה בהשוואה לשנת 2021 (68.3%), ואף עלה על שיעורם ב-2019, טרם משבר הקורונה (68.1%). צריכת בנזין מסוג 95 אוקטן (4.2 מיליארד ליטרים), המשמש לכלי רכב פרטיים, נשארה גבוהה מצריכת סולר (3.3 מיליארד ליטרים), המשמש בעיקר לתחבורה ציבורית.

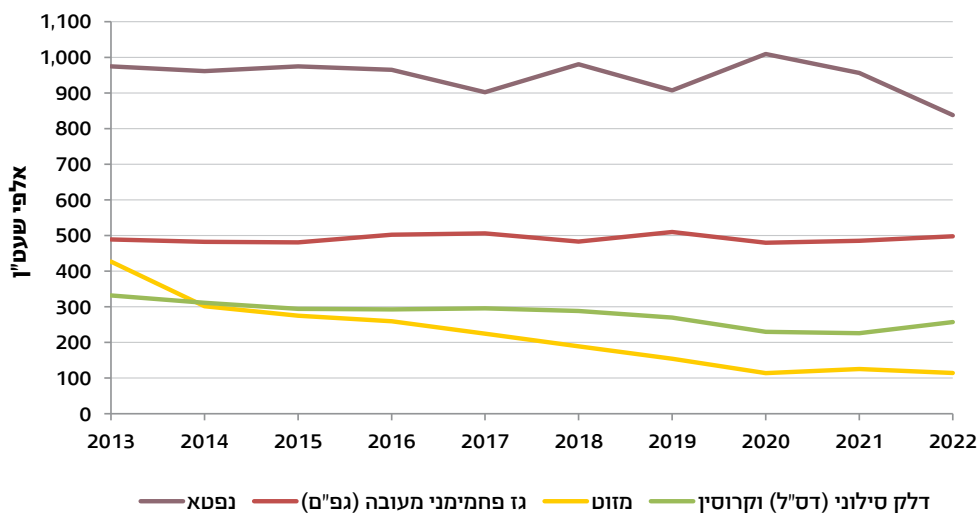
בשנים 2011-2019 עלתה צריכת הבנזין ב-22.3% וצריכת הסולר לתחבורה - ב-12.6%. מגמת העלייה התהפכה בשנת 2020 עקב משבר הקורונה; בשנה זו חלה ירידה חדה בצריכת הבנזין (13.0%) ובצריכת הסולר לתחבורה (6.2%). במהלך שנת 2021 חלה עלייה חדה בשיעור צריכת הבנזין (12.4%), כתיקון לירידה בשנת 2020, אך לא נרשמה עלייה משמעותית בצריכת הסולר. רק בשנה האחרונה, 2022, חזרה צריכת הסולר לתחבורה לרמתה משנת 2019, טרם משבר הקורונה. זאת במקביל להמשך עלייה בצריכת הבנזין.

צריכה סופית של בנזין וסולר בתחבורה
2022-2010

מתוך **מוצרי הנפט האחרים** שנצרכו במשק, הצריכה הגבוהה ביותר בשנת 2022 הייתה של נפטא (צריכה לא לאנרגיה), של גז פחמימני מעובה (גפ"ם) המשמש לבישול ולחימום, ושל דלק סילוני (דס"ל) וקרוסין. הצריכה של גפ"ם ושל דלק סילוני וקרוסין (ללא תדלוק בין-לאומי של מטוסים) קבועה יחסית, ולמרות משבר הקורונה נרשמו ירידות קטנות יחסית בצריכתם ברמה השנתית. בשנים האחרונות נרשמת ירידה מתמשכת בצריכתו של המזוט, ובמקביל ישנו מעבר לשימוש בגז טבעי, המזהם את האוויר פחות.

צריכה סופית של מוצרי נפט אחרים 2022-2013

חשמל

בשנים האחרונות משק החשמל עובר שינויים בעקבות כניסתם של יצרנים פרטיים והתרת המונופול בענף, גידול השימוש בגז טבעי כמקור זול וזמין כתחליף לפחם לייצור חשמל ועידוד הפקת חשמל ממקורות מתחדשים.

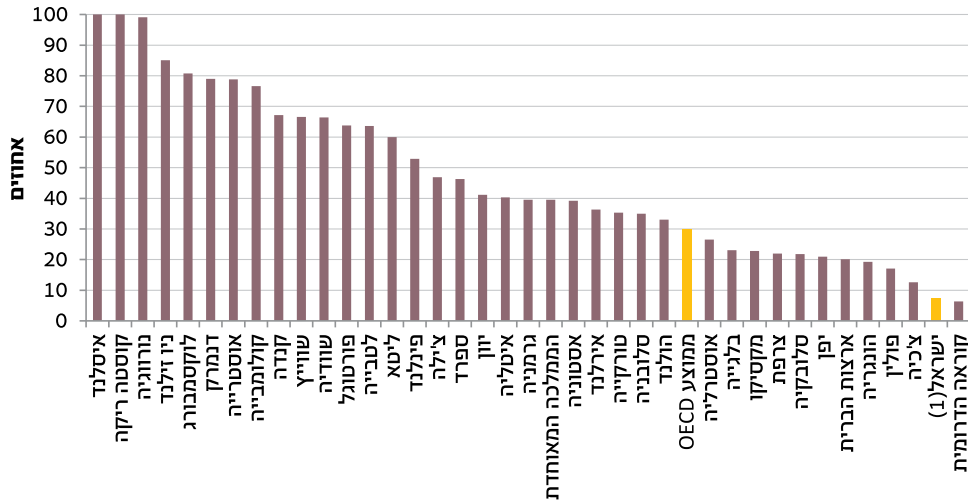
בשנת 2022 גדל כושר הייצור המותקן ועמד על 22,056 מגו"ט (עלייה של 4.8% לעומת שנת 2021), בעיקר כתוצאה מכניסתם של יצרנים פרטיים, המייצרים חשמל באמצעות גז טבעי, ומכניסתם של יצרני חשמל המייצרים בטכנולוגיה סולרית.

סך ייצור החשמל בשנת 2022 היה 76.0 מיליארד קוט"ש (6.5 מיליון שעט"ן), עלייה של 2.9% לעומת 2021. חלקה של חברת החשמל בסך הייצור ירד בשנים האחרונות, מ-93.1% בשנת 2013 ל-51.7% בשנת 2022. במקביל חלקם של היצרנים הפרטיים בשנת 2022 עמד על 48.3%.

מקורות

סך כל המקורות לייצור חשמל (תשומה) בשנת 2022 עמדו על 14.0 מיליון שעט"ן מתוכם 67.1% מגז טבעי, 27.0% מפחם, 5.1% מאנרגיה מתחדשת ו-0.8% ממוצרי נפט ופצלי שמן. תפוקת החשמל מביאה לידי ביטוי את ניצולת מקורות האנרגיה, כאשר ייצור החשמל עמד בשנת 2022 על 6.5 מיליון שעט"ן (75,964 קוט"ש). רוב ייצור החשמל (91.6%) התבסס על שרפה של דלקי מאובנים (דלקים פוסיליים). חלקו של ייצור החשמל מגז טבעי היה 69.0% (לעומת 69.1% בשנת 2021), וחלקם של שאר הדלקים הפוסיליים ירד בשנה זו מ-23.5% ל-22.6%. חלקו של ייצור החשמל מאנרגיה מתחדשת בסך ייצור החשמל בשנת 2022 היה 8.4% (8.0% מאנרגיה סולרית), עלייה של 12.0% לעומת חלקו בשנת 2021 - 7.5%. האחוז הממוצע של ייצור חשמל מאנרגיה מתחדשת במדינות ה-OECD היה 30.0% בשנת 2021. אחוז זה היה גבוה ב-10% בכל המדינות מלבד ישראל וקוראה הדרומית.

ייצור חשמל מאנרגיה מתחדשת מסך ייצור החשמל בישראל ובמדינות ה-OECD 2021

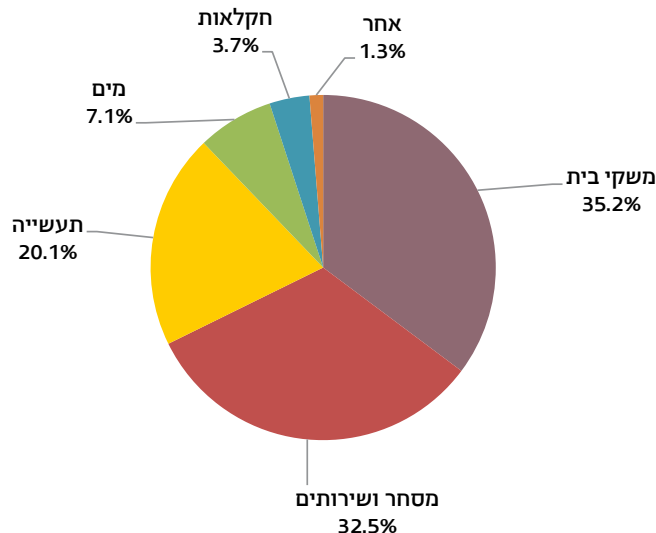
מקור הנתונים: IEA (International Energy Agency).
 (1) נתון של הלמ"ס.

שימושים

בשנת 2022 סך השימושים הכוללים צריכה ויצוא של חשמל עמד על 71.5 מיליארד קוט"ש. בשנה זו הצריכה הסופית של חשמל במשק עמדה על 64.5 מיליארד קוט"ש (5.5 מיליון שעט"ן), עלייה של 4.6% לעומת שנת 2021. יצוא החשמל עמד על 7.0 מיליארד קוט"ש (0.6 מיליון שעט"ן), עלייה של 7.6% לעומת 2021.

חלקם של משקי הבית בצריכת החשמל בשנת 2022 עמד על 35.2%, וחלקם של מסחר ושירותים בצריכת החשמל בשנת 2022 עמד על 32.5%. כמו כן חלקה של התעשייה בצריכת החשמל בשנת 2022 עמד על 20.1%, וחלקם של שאיבת מים בצריכת החשמל ושל החקלאות עמד על 7.1% ו-3.7% בהתאמה.

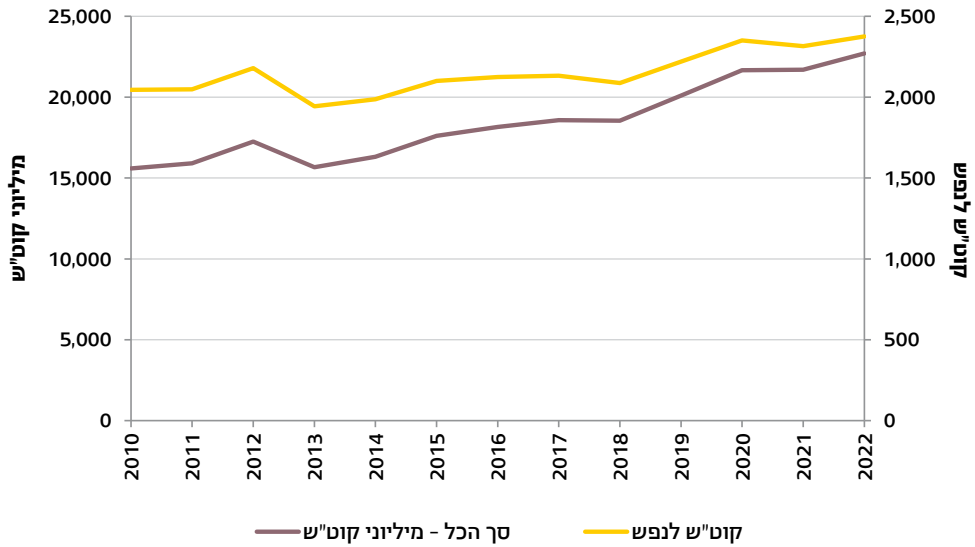
צריכת חשמל, לפי מגזר 2022

סך הכל 64.5 מיליארד קוט"ש

בשנים 2010-2022 חלה עלייה לא רציפה של 45.6% בצריכת החשמל של משקי הבית, ובצריכה לנפש חלה עלייה של 16.1%.

צריכת חשמל במגזר משקי הבית 2022-2010

נצילות התמרה

חישוב היחס בין האנרגיה המופקת (חשמל) לאנרגיה הנצרכת (שרפת דלקים) מלמד על נצילות ההתמרה (תהליך השינוי של אנרגיה ראשונית - דלק, לאנרגיה שניונית - חשמל). ככל שיחס זה גבוה יותר, כך ההתמרה יעילה יותר. כתוצאה משינוי בתמהיל הדלקים ומגידול בשימוש בגז טבעי לייצור חשמל, עלתה נצילות ההתמרה מ-42.2% בשנת 2013 ל-45.0% בשנת 2022.

נצילות התמרה, לפי סוג דלק 2022-2013

אחוזים

2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	
45.0	45.3	45.5	46.3	45.2	45.8	45.9	44.4	43.7	42.2	סך הכל
47.9	48.6	49.5	51.8	49.6	51.2	52.3	50.6	49.0	47.6	גז טבעי
38.0	37.9	37.9	38.2	38.0	38.3	38.3	39.5	39.6	39.2	פחם
28.9	27.5	36.3	39.7	32.3	41.9	37.3	32.4	..	41.2	סולר
26.0	20.9	17.9	23.6	21.2	26.9	24.7	27.4	..	23.7	מזוט

.. = נתונים שאינם ניתנים לפרסום.

מחירי אנרגיה

מדד מחיר של חבית נפט גולמי בעולם ומדדי מחירים של מוצרי נפט בשוק המקומי

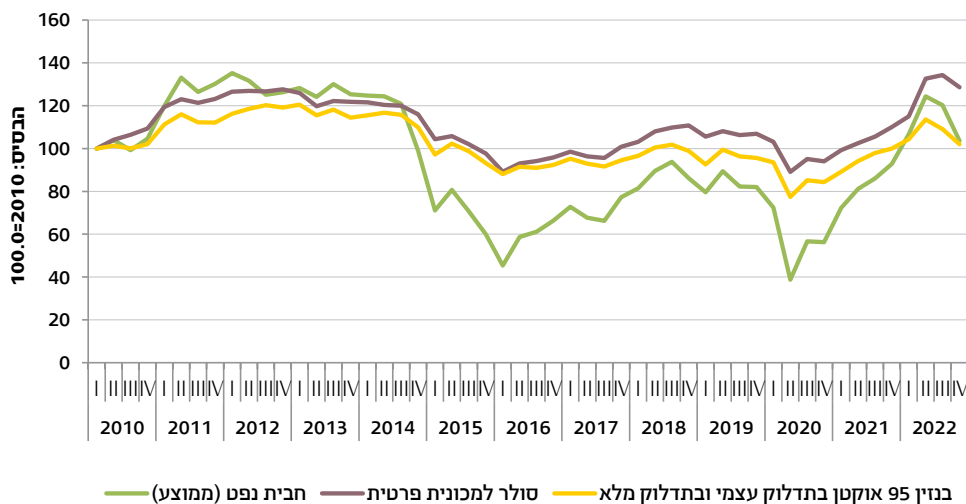
המדד העיקרי למחירי האנרגיה בעולם הוא מחירה של חבית נפט גולמי, המהווה תשומה עיקרית למוצרים השונים. בשנת 2022, מדד מחיר הנפט הגולמי עלה בשני הרבעונים הראשונים בהמשך לעלייה בשנת 2021. זאת כתיקון לאחר הצניחה במחירי הנפט בשנת 2020 עקב משבר הקורונה. במהלך המחצית השנייה של שנת 2022 נבלמה מגמת העלייה. הירידות שנרשמו לאחר מכן שמרו על המדד של מחיר חבית נפט נמוך מהשיאים שנרשמו בשנת 2012, תחילת העשור הקודם. במהלך המחצית השנייה של שנת 2014 חלה ירידה ניכרת ועקיבה במחירה של חבית נפט גולמי, והזולה זו תרמה לירידה במחיריהם של מוצרי הנפט בשוק המקומי. בשנת 2015 נצפו מגמות מעורבות במחירה של חבית נפט גולמי, אך מגמת הירידה נמשכה עד לבלימתה ברבעון הראשון של שנת 2016.

מאז ועד לסוף 2019 חלה מגמת עלייה לא עקיבה במחירה של חבית נפט גולמי. מגמה זו התהפכה ברבעון הראשון של שנת 2020, וממנו החלה ירידה. עם התבררות ממדי ההשפעה של נגיף הקורונה התחזקה מגמה זו ביתר שאת, וברבעון השני של השנה נצפתה צניחה במחירי חבית הנפט הגולמי בעולם. בהמשך השנה נרשמה עלייה קטנה במחירי הנפט. החל מהרבעון האחרון של שנת 2020 מדד מחירה של חבית נפט היה בעלייה עד לרבעון השלישי בשנת 2022. בהשוואה בין הרבעון הרביעי של שנת 2022 לרבעון הרביעי של השנה הקודמת, נרשמה עלייה של כ-12%.

מחירי הסולר והבנזין בשוק המקומי תנודתיים פחות ממחירה של חבית נפט גולמי בעולם. זאת בעיקר בשל מרכיבי המיסוי הקבועים במחיר הדלקים בארץ. עם זאת, מגמת המחירים שלהם תואמת כצפוי את המגמות במחירי הנפט הגולמי.

במדדי המחירים לצרכן של בניזין 95 אוקטן ושל סולר למכונית פרטית נרשמו מגמות מעורבות בשנים האחרונות, במקביל לתנודתיות במחירי הנפט הגולמי. בשנים 2014-2015 נרשמו במדדים אלו ירידות בשיעורים גבוהים. המדדים ירדו עד הרבעון הראשון של שנת 2016, ולאחר מכן היו במגמת עלייה לא עקיבה. כמו המדד של מחיר חבית נפט בעולם, גם מדדי הבניזין והסולר בשוק המקומי בשנת 2020 הגיעו לשפל ברבעון השני של השנה. העלייה שנרשמה במדד מחירי הסולר והבניזין בשוק המקומי מהרבעון השלישי של 2020 ואילך נבלמה במדד מחיר הבניזין ברבעון השלישי של 2022 וברבעון שלאחריו במדד מחיר הסולר. בהשוואה בין הרבעון הרביעי של שנת 2022 לרבעון הרביעי של שנת 2021 נמצאה עלייה של 2.0% במחירי הבניזין ו-16.8% במחירי הסולר.

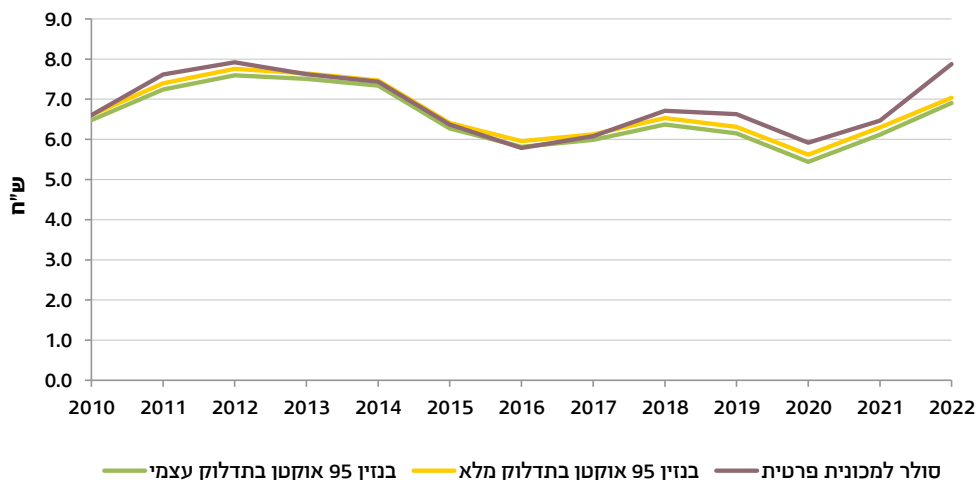
מדדי מחירים של נפט גולמי, סולר ובניזין רבעונים, 2022-2010

מקור הנתונים: מחירי סולר ובניזין - הלמ"ס; מחירי נפט גולמי - IEA.

בשנת 2022 המחיר הממוצע של הסולר היה 7.88 ש"ח, מחיר הבנזין 95 אוקטן בתדלוק עצמי - 6.91 ש"ח, ומחיר הבנזין 95 אוקטן בתדלוק מלא - 7.03 ש"ח. זאת לעומת 6.47 ש"ח, 6.12 ש"ח ו-6.30 ש"ח, בהתאמה, בשנת 2021.

מחירים ממוצעים לצרכן של בנזין וסולר
2022-2010

[למילון המונחים](#)

[לנתוני התרשימים](#)

[ללוחות השנתיים - אנרגיה](#)

[לעמוד הנושאי - אנרגיה](#)

25 המגזר הממשלתי

המגזר הממשלתי בישראל מורכב ממשרדי הממשלה, המוסד לביטוח לאומי, הרשויות המקומיות, המוסדות הלאומיים וכן מוסדות ללא כוונת רווח (מלכ"רים) שהממשלה מממנת את עיקר הוצאותיהם. למגזר זה חשיבות רבה בתחומי הרגולציה הכלכלית וייצור השירותים לצריכה אינדיווידואלית (עבור הפרט) וקולקטיבית (עבור כלל האוכלוסייה).

המידע כולל נתונים כלכליים בנוגע להוצאות, להכנסות, לגירעון ולחוב של המגזר הממשלתי. כמו כן מוצגים נתונים על סיוע רשמי לפיתוח (ODA - Official Development Assistance), שישראל מספקת למדינות מתפתחות.

הנתונים מתקבלים ממשרד האוצר, ממשרד הביטחון, מהמוסד לביטוח לאומי, מרשויות מקומיות, מדוחות כספיים של מלכ"רים ציבוריים ושל מוסדות לאומיים ועוד.

נתונים נבחרים, 2022

עודף המגזר הממשלתי

7.9 מיליארד ש"ח

0.45% מהתמ"ג

(לעומת גירעון של 53.7 מיליארד ש"ח,

3.4% מהתמ"ג, בשנת 2021)

החוב הממשלתי

1,057.5 מיליארד ש"ח

יחס חוב-תוצר

60.0% מהתמ"ג

חוב המגזר הממשלתי

1,067.5 מיליארד ש"ח

סיוע רשמי לפיתוח (ODA)

521.0 מיליון דולר

0.101% מההכנסה הלאומית הגולמית)

הוצאות המגזר הממשלתי

660.2 מיליארד ש"ח

37.4% מהתמ"ג

(לעומת 643.1 מיליארד ש"ח,

40.7% מהתמ"ג, בשנת 2021)
מהם:

368.5 מיליארד ש"ח

לצריכה ציבורית

הכנסות המגזר הממשלתי

668.0 מיליארד ש"ח

37.9% מהתמ"ג

מהם:

87.0%

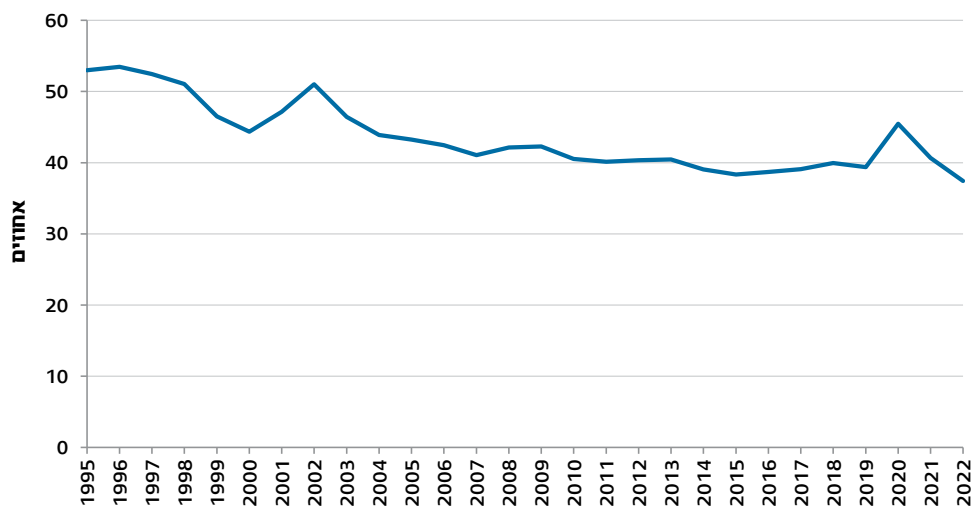
מגביית מיסים

הוצאות המגזר הממשלתי

בשנת 2022 הסתכמו הוצאות המגזר הממשלתי ב-660.2 מיליארד ש"ח (37.4% מהתמ"ג), לעומת 643.1 מיליארד ש"ח (40.7% מהתמ"ג) בשנת 2021.

הוצאות המגזר הממשלתי כאחוז מהתמ"ג היו במגמת ירידה בשנים 1995-2009 (מ-53.0% ל-42.3%), ובשנים 2010-2013 הן התייצבו והיו 40.4% בממוצע. בשנים 2014-2019 ירדו הוצאות ל-39.1% מהתמ"ג בממוצע. בשנת 2020 עלו הוצאות המגזר הממשלתי ל-45.5% מהתמ"ג, ואילו בשנים 2021 ו-2022 הן ירדו (40.7% ו-37.4% בהתאמה).

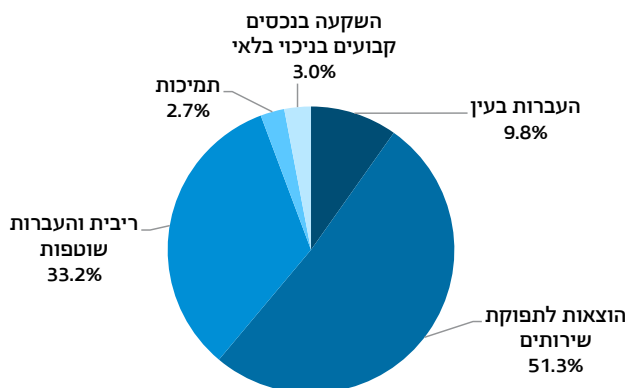
הוצאות המגזר הממשלתי כאחוז מהתמ"ג
2022-1995

הוצאות המגזר הממשלתי כוללות הוצאות לתפוקת שירותים (תמורה לשכירים, מיסים על ייצור, קנייה של סחורות ושירותים ובלאי) וכן העברות בעין (רכישת שירותים למשקי בית מיצרני שוק), תמיכות, העברות שוטפות, תשלומי ריבית, השקעה בנכסים קבועים בניכוי בלאי והעברות הון.

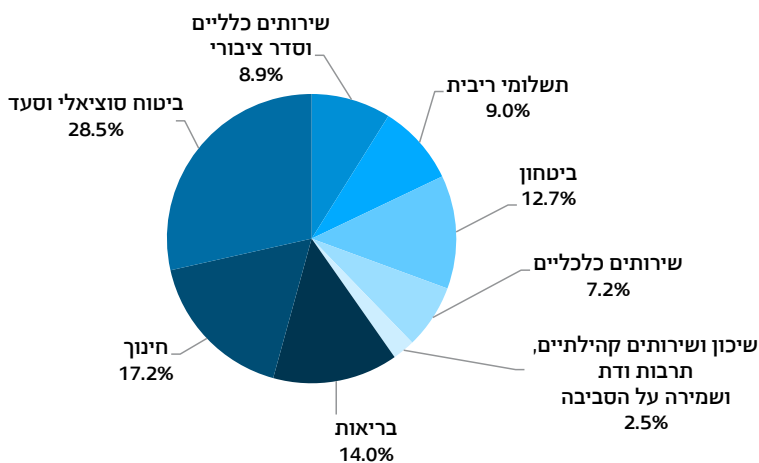
בשנת 2022 51.3% מהוצאות המגזר הממשלתי היו לתפוקת שירותים, מהן 48.1% (163.1 מיליארד ש"ח) היו עבור תמורה לשכירים.

הוצאות המגזר הממשלתי, לפי סוג 2022

בבחינה של הוצאות המגזר הממשלתי לפי מטרה, לאורך השנים ניכרת מגמת עלייה מתמשכת בחלקן של ההוצאות לביטוח סוציאלי וסעד מ-19.7% בשנת 1995 ל-28.5% בשנת 2022, עלייה בהוצאה לחינוך מ-13.8% בשנת 1995 ל-17.2% בשנת 2022, עלייה בהוצאה לבריאות מ-9.3% בשנת 1995 ל-14.0% בשנת 2022, עלייה בהוצאה עבור שירותים כלליים וסדר ציבורי מ-7.7% בשנת 1995 ל-8.9% בשנת 2022 וירידה בהוצאה עבור שירותים כלכליים מ-7.8% בשנת 1995 ל-7.2% בשנת 2022. לעומת זאת, חלה ירידה בחלקם של תשלומי הריבית מסך ההוצאות מ-21.8% בשנת 1995 ל-9.0% בשנת 2022 וירידה בהוצאה לביטחון מ-15.1% בשנת 1995 ל-12.7% בשנת 2022. חלקן של שאר ההוצאות (למטרות שיכון ושירותים קהילתיים, תרבות ודת ושמירה על הסביבה) מסך הוצאות המגזר הממשלתי ירד מ-4.8% בשנת 1995 ל-2.5% בשנת 2022.

הוצאות המגזר הממשלתי, לפי מטרה 2022

הוצאה לצריכה ציבורית

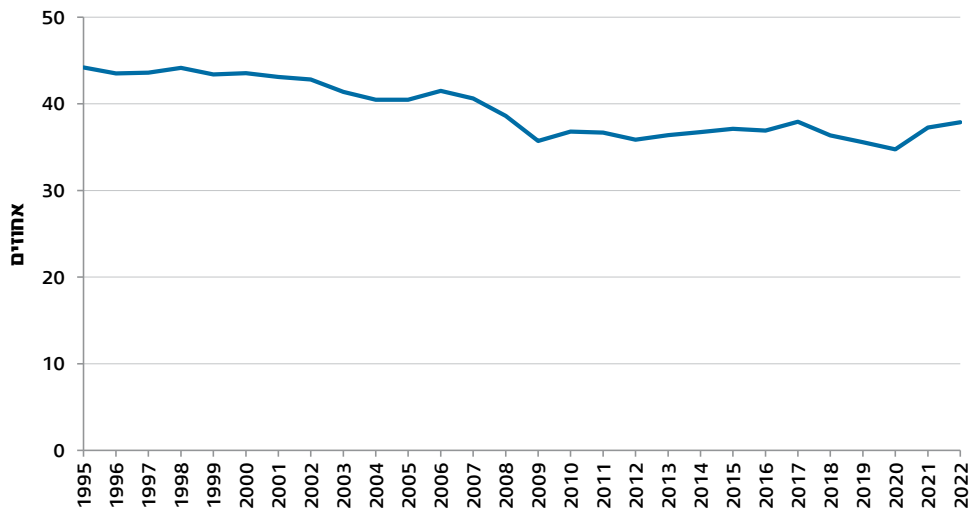
אחד הרכיבים העיקריים של הוצאות המגזר הממשלתי הוא ההוצאה לצריכה ציבורית. בשנת 2022 הסתכמה הוצאה זו ב-368.5 מיליארד ש"ח (20.9% מהתמ"ג). הצריכה הציבורית שווה לערך הקניות של המגזר הממשלתי בניכוי המכירות, התמורה לשכירים, המיסים על הייצור, הבלאי של נכסים קבועים (פירוט נרחב ראו בנושא "חשבונות לאומיים") והעודף התפעולי.

הכנסות המגזר הממשלתי

הכנסות המגזר הממשלתי כוללות הכנסה ממיסים, הכנסה מרכוש, העברות מחו"ל, העברות מהמגזר הפרטי ומכירות. בשנת 2022 הסתכמו הכנסות המגזר הממשלתי ב-668.0 מיליארד ש"ח (37.9% מהתמ"ג), וזאת בהשוואה ל-589.4 מיליארד ש"ח (37.3% מהתמ"ג) בשנת 2021 ול-140.2 מיליארד ש"ח (44.2% מהתמ"ג) בשנת 1995.

הכנסות המגזר הממשלתי כאחוז מהתמ"ג

2022-1995

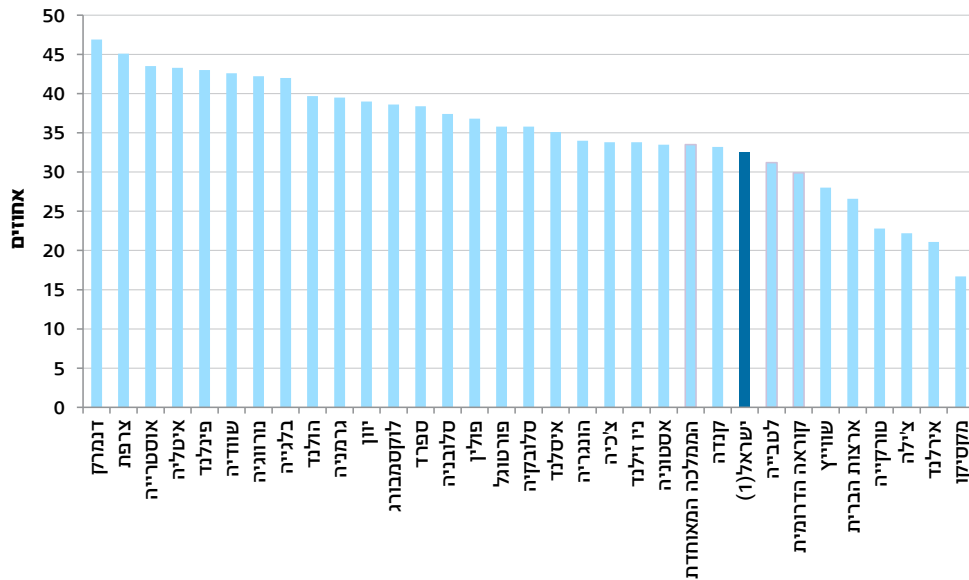

בשנת 2022 מרבית הכנסות המגזר הממשלתי, 581.1 מיליארד ש"ח, היו מגביית מיסים. אחוז המיסים מסך ההכנסות נמצא במגמת עלייה לאורך השנים - מ-77.3% בשנת 1995 ל-87.0% בשנת 2022.

ההשוואה בין-לאומית של ההכנסות ממיסים כאחוז מהתמ"ג לשנת 2021, אפשר לראות כי בישראל האחוז היה 32.5% מהתמ"ג (514.0 מיליארד ש"ח), וזאת לעומת אחוז גבוה יותר במדינות כמו דנמרק, צרפת, אוסטרליה, איטליה, פינלנד, שוודיה ונורווגיה (43.8% מהתמ"ג בממוצע).

הכנסות המגזר הממשלתי ממיסים כאחוז מהתמ"ג בישראל ובמדינות ה-OECD 2021

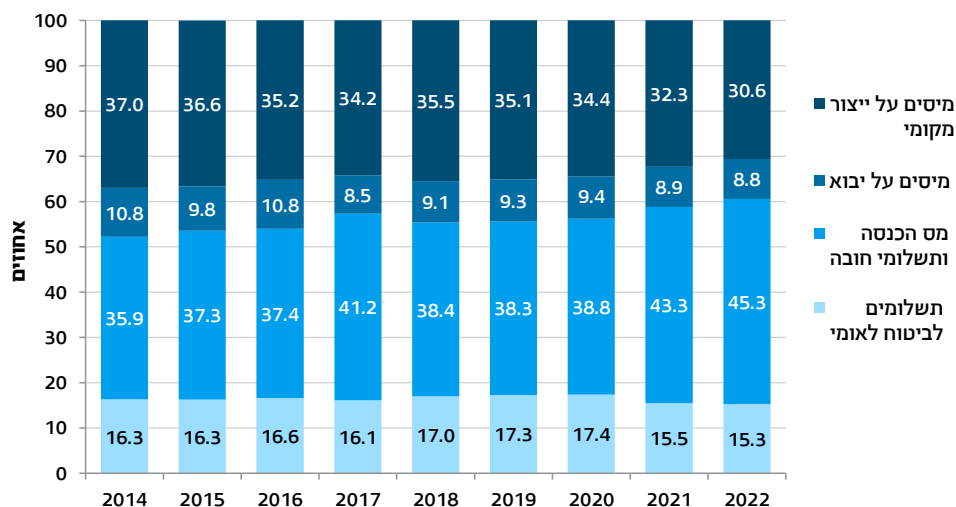

מקור הנתונים: OECD.
(1) נתון של הלמ"ס.

ההכנסות ממיסים מתקבלות מהמקורות האלה: מס הכנסה, גבייה של הביטוח הלאומי, מיסים על שכר, אגרות, היטלים, קנסות ומיסים שוטפים אחרים, מס ערך מוסף, מיסים על יבוא ומיסים עקיפים אחרים.

בשנת 2022 ההכנסות ממיסים כללו מיסים על הכנסה ותשלומי חובה בסך של 263.0 מיליארד ש"ח (45.3%), ומהם מס על שכר בסך של 96.8 מיליארד ש"ח, מס חברות בסך של 76.2 מיליארד ש"ח ומיסי נדל"ן ומיסי הון בסך של 39.9 מיליארד ש"ח; הכנסות מגבייה של הביטוח הלאומי בסך של 88.8 מיליארד ש"ח (15.3%); מיסים על ייצור מקומי בסך של 177.9 מיליארד ש"ח (30.6%), ומהם מס ערך מוסף בסך של 120.0 מיליארד ש"ח; מיסים על יבוא בסך של 51.5 מיליארד ש"ח (8.8%).

הכנסות המגזר הממשלתי ממיסים 2022-2014

עודף/גירעון המגזר הממשלתי

סך כל הוצאות המגזר הממשלתי פחות סך כל ההכנסות שלו שווה לגירעון או לעודף הכולל של המגזר הממשלתי.

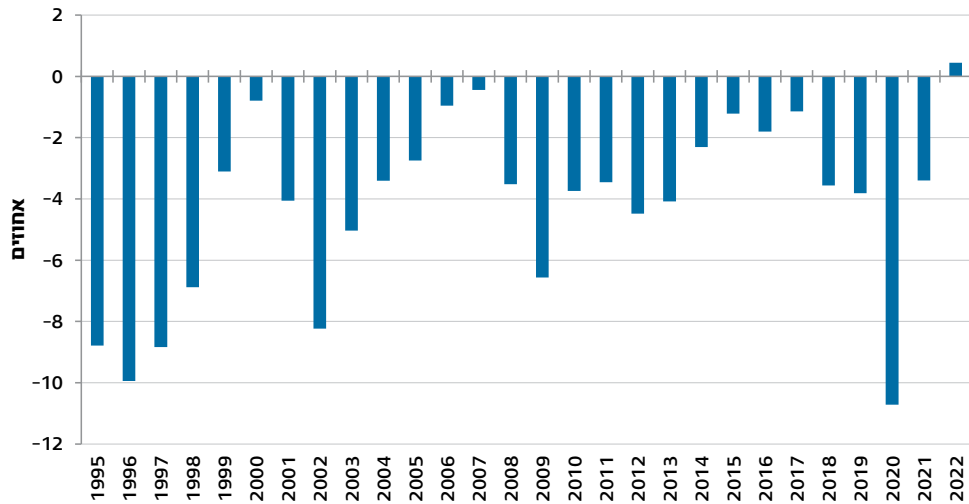
בגירעון הממשלתי נצפתה תנודתיות ניכרת לאורך השנים כתוצאה ממדיניות פיסקלית של הממשלה.

לראשונה מאז 1995 הסתיימה שנת 2022 בעודף, והוא הסתכם ב-7.9 מיליארד ש"ח (0.45% מהתמ"ג). זאת לעומת גירעון של 53.7 מיליארד ש"ח (3.4% מהתמ"ג) בשנת 2021.

המעבר מגירעון לעודף בשנת 2022 נבע מעלייה בהכנסות, ובעיקר מגביית מיסים ומצמצום ההוצאות החריגות שהיו לממשלה בשנת 2021 בעקבות משבר הקורונה.

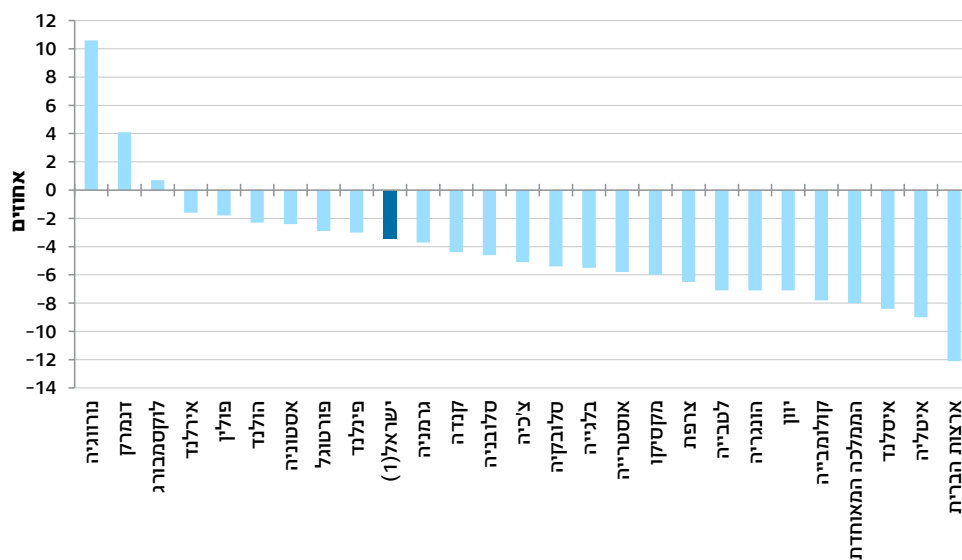
עודף/גירעון כולל של המגזר הממשלתי כאחוז מהתמ"ג

2022-1995

מהשוואה בין-לאומית של גירעון המגזר הממשלתי לשנת 2021 אפשר לראות כי לרוב מדינות ה-OECD היו גירעונות גדולים יותר מהגירעון של ישראל (3.4% מהתמ"ג). לעומת זאת, אפשר לראות שישנן מדינות כגון נורווגיה, דנמרק ולוקסמבורג, שסיימו את שנת 2021 בעודף.

עודף/גרעון כולל של המגזר הממשלתי כאחוז מהתמ"ג בישראל ובמדינות ה-OECD 2021

מקור הנתונים: OECD.
(1) נתון של הלמ"ס.

החוב הממשלתי

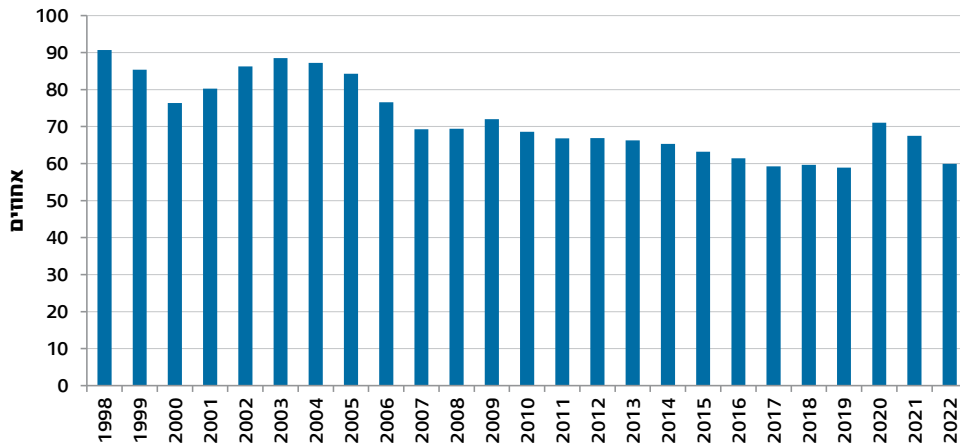
החוב הממשלתי הוא סך כל ההתחייבויות הכספיות של משרדי הממשלה בגין מלוות פנים ומלוות מחו"ל וכן בגין פיקדונות המוחזקים אצל החשב הכללי באוצר, בעיקר של גופים בתחומי הביטוח והפנסיה.

יתרת החוב הממשלתי בסוף שנת 2022 הייתה 1,057.5 מיליארד ש"ח, לעומת יתרה של 1,068.1 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2021.

יחס חוב-תוצר (החוב הממשלתי כאחוז מהתמ"ג) הוא מדד חשוב מאוד בקביעת יכולת הפירעון העתידית של הממשלה וכן עבור חברות דירוג אשראי בין-לאומיות. יחס חוב-תוצר של ישראל לשנת 2022 היה 60.0% מהתמ"ג, ירידה מ-67.5% מהתמ"ג בשנת 2021. הסיבות לירידה הן צמצום היקפם של המלוות אשר גויסו לטובת התמודדות עם משבר הקורונה בשנת 2020 וכן המשך העלייה בתמ"ג. בשנת 2020 יחס חוב-תוצר עמד על 71.0%.

משנת 2009 עד שנת 2019 ניכרת מגמת ירידה של יחס חוב-תוצר (72.0%-ו-58.9%, בהתאמה). מגמה זו ממשיכה את מגמת הירידה שנצפתה בשנים 2006 ו-2007 (76.6%-ו-69.3%, בהתאמה), כתוצאה מפירעון גדול של מלוות פנים.

יחס חוב-תוצר (החוב הממשלתי כאחוז מהתמ"ג)
2022-1998

סיוע רשמי לפיתוח (ODA - Official Development Assistance)

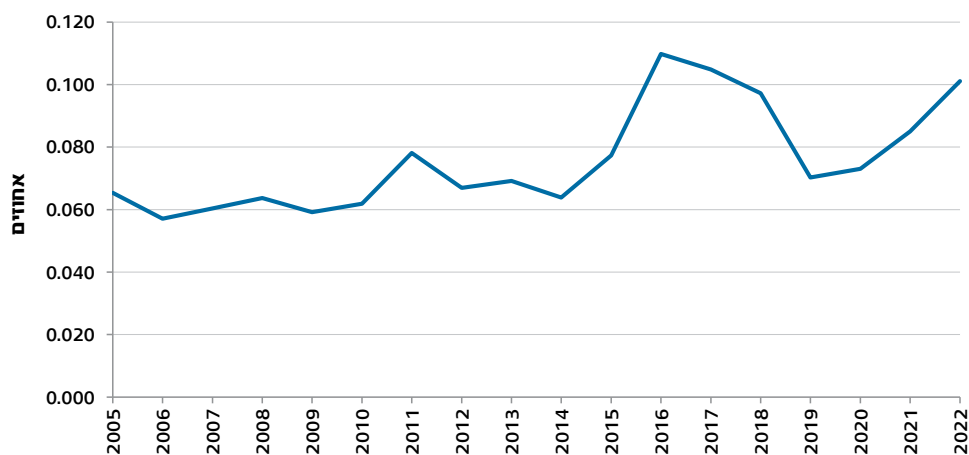
סיוע רשמי לפיתוח מסכם את ההוצאות של ממשלת ישראל והגופים הכפופים לה על סיוע לפיתוח של מדינות מתפתחות בכל שנה, בהתאם לכללים ולהגדרות שקבע ארגון ה-OECD.

הנתונים כוללים את ההוצאות של משרדי הממשלה ויחידות ממשלתיות אחרות, של רשויות מקומיות ושל אוניברסיטאות על סיוע למדינות מתפתחות למטרות פיתוח כלכלי, טכנולוגי, סביבתי, חברתי ותרבותי.

הסיוע שמעניקה ישראל אינו קבוע, והוא תלוי באירועים ובמהלכים כלל-עולמיים. בין השנים 2017 ו-2020 פחת הסיוע מדי שנה, מ-373.6 מיליון דולר בשנת 2017 ל-291.0 מיליון דולר בשנת 2020. זאת בשל סגירת הגבול הדרומי של ישראל למעבר פליטים ובשל שינוי במדיניות הטיפול בפליטים מסוריה.

מגמה זו השתנתה בין השנים 2020 ו-2022, שבהן עלה באופן חד הסיוע הרשמי לפיתוח (291.0 מיליון דולר ו-521.0 מיליון דולר, בהתאמה). עלייה זו התרחשה בעקבות הרחבת הכיסוי בסעיפים שונים וכן בעקבות הענקת סיוע למדינות אחרות בהתמודדות עם נגיף הקורונה. בשנת 2022 הסיוע הרשמי לפיתוח היה 0.101% מההכנסה הלאומית הגולמית ו-0.27% מכלל הוצאות המגזר הממשלתי.

סיוע רשמי לפיתוח (ODA) כאחוז מההכנסה הלאומית הגולמית
2005-2022

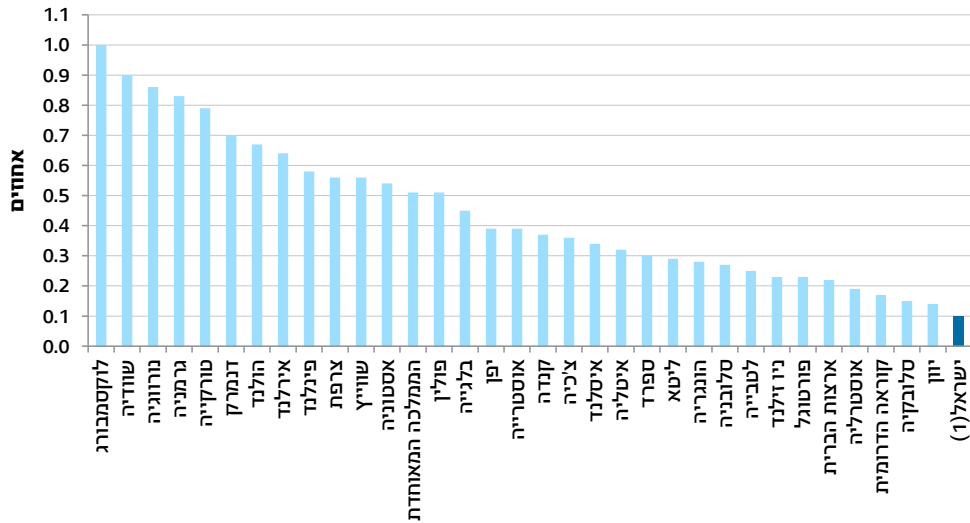

השוואה בין-לאומית של הנתונים מציגה את אחוז הסיוע בהוצאות המדינות התורמות מתוך הכנסתן הלאומית הגולמית. ההשוואה מבוססת על דיווחי המדינות התורמות לוועדת הסיוע לפיתוח של ה-OECD.

היעד שקבע האו"ם למדינות התורמות אומץ בידי ארגון ה-OECD, והוא עומד על 0.7% מההכנסה הלאומית הגולמית שלהן.

מאז תחילת ההשוואה הבין-לאומית, מדינת ישראל ממוקמת נמוך ברשימת המדינות המדווחות לוועדת הסיוע לפיתוח, מבחינת שיעור סיוע החוץ למדינות מתפתחות מההכנסה הלאומית הגולמית. אחוז הסיוע הישראלי בשנת 2022 היה 0.101% מההכנסה הלאומית הגולמית של ישראל - כשביעית מהיעד, לעומת 0.085% בשנת 2021.

סיוע רשמי לפיתוח (ODA) כאחוז מההכנסה הלאומית הגולמית בישראל ובמדינות ה-OECD 2022

מקור הנתונים: OECD.
(1) נתון של הלמ"ס.

[למילון המונחים](#)

[לנתוני התרשימים](#)

[ללוחות השנתיים - המגזר הממשלתי](#)

[לעמוד הנושאי - המגזר הממשלתי](#)

רשויות מקומיות 26

רשות מקומית היא ישות העוסקת בניהול העניינים המקומיים של יישוב או של קבוצת יישובים. הרשויות המקומיות מחולקות, על פי מעמדן המוניציפלי, לעיריות, למועצות מקומיות ולמועצות אזוריות (מועצה אזורית מאגדת כמה צורות יישוב כגון מושבים, קיבוצים ויישובים כפריים). הרשות המקומית מעניקה לתושביה שירותים מוניציפליים בתחומים רבים שנקבעו בחוק. נתוני הרשויות המקומיות כוללים מידע על התפלגות הרשויות לפי מעמד מוניציפלי ומאפיינים דמוגרפיים; אפיון רשויות לפי הרמה החברתית-כלכלית של האוכלוסייה; מדד פריפריאליות; שירותים מוניציפליים (חינוך, רווחה, מים ותברואה); שכר; יוממות; נתוני תקציב. הנתונים מתקבלים מהמוסד לביטוח לאומי, ממשרד הפנים, מרשות המים ועוד. הנתונים מרוכזים בפרסום השנתי "הרשויות המקומיות בישראל" של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

נתונים נבחרים, 2021

עודף/גירעון תקציבי

עודף בתקציב הרגיל, כולל מלוות
356.6 מיליון ש"ח

גירעון בתקציב הרגיל, לא כולל מלוות
41.7 מיליון ש"ח

בעלות על דירה

(אחוז מתוך משקי הבית)
דירות בבעלות עצמית
67.9% כלל-ארצי

בערים שבהן 50 אלף תושבים ויותר:

השיעור הנמוך ביותר: השיעור הגבוה ביותר:
בתל אביב-יפו - 42.2% בנצרת - 93.5%

יוממות

אחוז המועסקים העובדים מחוץ ליישוב המגורים
52.6% כלל-ארצי

בערים שבהן 50 אלף תושבים ויותר:

השיעור הנמוך ביותר: השיעור הגבוה ביותר:
באילת - 9.7% בגבעתיים - 75.2%

שירותים מוניציפליים חינוך והשכלה

זכאים לתעודת בגרות מסך כל תלמידי כיתות יב

77.0% מועצות מקומיות
71.2% כלל-ארצי
82.3% מועצות אזוריות
68.0% עיריות

תברואה

כמות הפסולת לנפש ליום

1.6 ק"ג מועצות מקומיות
1.8 ק"ג כלל-ארצי
1.8 ק"ג מועצות אזוריות
2.1 ק"ג עיריות

רשויות מקומיות

255

74.3% מהאוכלוסייה גרו בתחומי העיריות

14.5% מהאוכלוסייה גרו בתחומי המועצות המקומיות

10.5% מהאוכלוסייה גרו בתחומי המועצות האזוריות

0.7% מהאוכלוסייה גרו ביישובים חסרי מעמד מוניציפלי

תקציב תקבולים

(כולל תקציב רגיל ובלתי רגיל)

100.1 מיליארד ש"ח
עלייה ריאלית של 1.5%

הכנסות מהשתתפות הממשלה

32.4 מיליארד ש"ח
ירידה ריאלית של 4.2%

הכנסות עצמיות

44.1 מיליארד ש"ח

57.3% מסך ההכנסות של התקציב הרגיל
גביית ארנונה כללית

36.5% מסך ההכנסות בתקציב הרגיל,
עלייה ריאלית של 21.6%

שיעור גביית ארנונה מכלל החיובים 75.3%
תשלומים (כולל תקציב רגיל ובלתי רגיל)

98.4 מיליארד ש"ח
עלייה ריאלית של 1.4%

הוצאות עלולות עבודה
28.3 מיליארד ש"ח

עלייה ריאלית של 2.5%

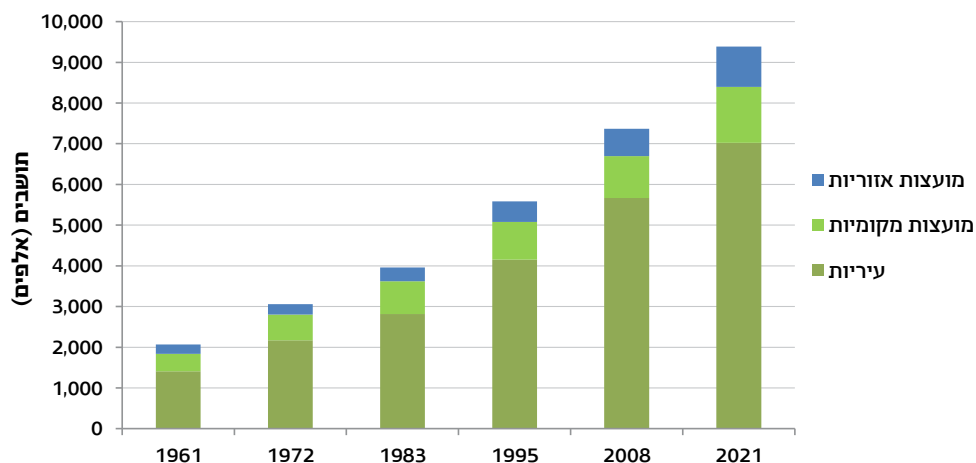
הוצאות לפעולות

21.9 מיליארד ש"ח
עלייה ריאלית של 5.0%

מעמד מוניציפלי ומאפיינים דמוגרפיים

בשנת 2021 היו בישראל 255 רשויות מקומיות. רוב האוכלוסייה (74.3%) התגוררה בתחומי העיריות. רק 10.5% מהאוכלוסייה התגוררה ביישובים השייכים למועצות אזוריות, הכוללות 1,014 יישובים. רוב התושבים במועצות האזוריות (56.2%) התגוררו במושבים ובקיבוצים. חלקה של האוכלוסייה המתגוררת בתחומי העיריות גדל במשך השנים מכ-59% בשנת 1951 (ב-20 עיריות) ל-74.3% בשנת 2021 (ב-79 עיריות).

אוכלוסייה ברשויות המקומיות, לפי מעמד מוניציפלי שנים נבחרות

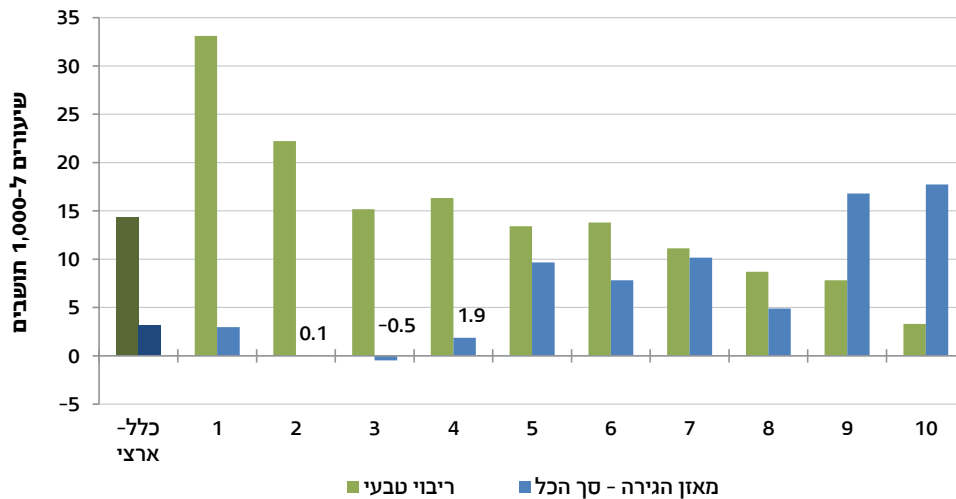
גידול אוכלוסייה

רכיבי השינוי של גידול האוכלוסייה הם ריבוי טבעי ומאזן הגירה. גידול האוכלוסייה הכלל-ארצי בשנת 2021 היה 1.8%, אולם שיעור זה לא היה אחיד בשלושת סוגי המעמד המוניציפלי. במועצות האזוריות ובמועצות המקומיות נרשם גידול אוכלוסייה דומה (2.1% ו-2.5%, בהתאמה), ובעיריות נרשם גידול אוכלוסייה נמוך יותר (1.5%).

ריבוי טבעי (ההפרש בין לידות חי לבין פטירות) הוא רכיב מרכזי של גידול האוכלוסייה. בשנת 2021 שיעור הריבוי הטבעי הכלל-ארצי היה 14.3 ל-1,000 תושבים, גבוה מעט מהשיעור בשנת 2020. שיעור גבוה של ריבוי טבעי נמצא בעיקר ברשויות מקומיות יהודיות בעלות צביון חרדי (כגון קריית יערים - 43.9 ל-1,000 תושבים וביתר עילית - 40.6 ל-1,000 תושבים) וברשויות מקומיות לא-יהודיות (כגון לקיה - 36.8 ל-1,000 תושבים וערעה-בנגב - 35.3 ל-1,000 תושבים). השיעור הגבוה ביותר היה במועצות המקומיות - 15.3 ל-1,000 תושבים, לעומת 14.7 ל-1,000 תושבים במועצות האזוריות ו-13.7 ל-1,000 תושבים בעיריות.

מחלוקת הרשויות המקומיות לפי אשכול חברתי-כלכלי¹ עולה כי שיעור הריבוי הטבעי יורד ככל שהאשכול עולה - מ-33.1 ל-1,000 תושבים באשכול 1 עד 3.3 ל-1,000 תושבים באשכול 10. אשר לרכיב הגידול השני - מאזן הגירה - אין מגמה ברורה בחלוקה לאשכולות, אך ניתן לראות כי השיעור גובר באשכול 5 ומגיע לשיאו באשכול 10.

ריבוי טבעי ומאזן הגירה, לפי אשכול חברתי-כלכלי 2021

1 להסבר ראו סעיף "רמה חברתית-כלכלית".

יחס תלות

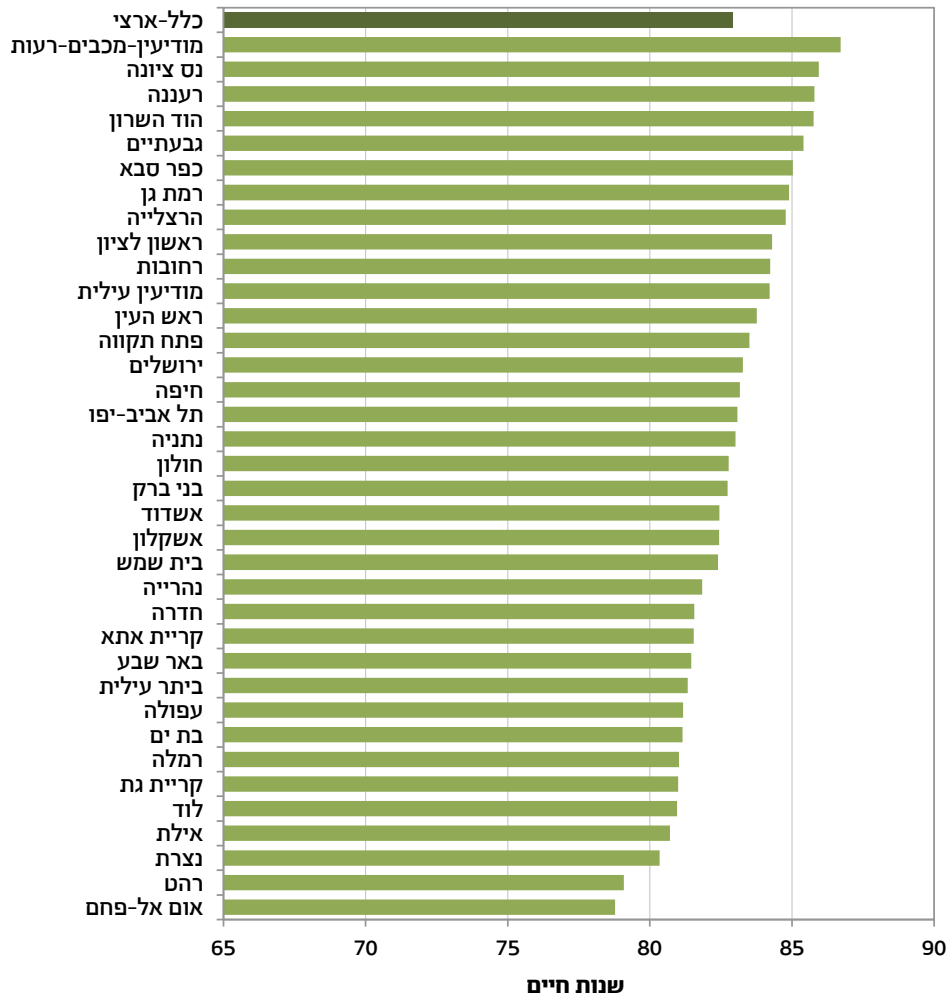
יחס תלות הוא היחס שבין האוכלוסייה הנתמכת (תלויה), הכוללת ילדים (בני 0-19) ומבוגרים (בני 65 ומעלה), לבין האוכלוסייה התומכת (בלתי תלויה), הכוללת גברים ונשים בגיל העבודה (20-64). ככל שיחס זה גבוה יותר, כך הרשות המקומית נדרשת להוצאות גדולות יותר לכל תושב, בעיקר בשירותי חינוך ורווחה.

בשנת 2021 יחס התלות הכלל-ארצי היה 928 תושבים תלויים ל-1,000 תושבים בלתי תלויים. בעיריות היה יחס זה 923 תושבים תלויים ל-1,000 תושבים בלתי תלויים, נמוך מהיחס במועצות האזוריות (1,006 ל-1,000) וגבוה מהיחס במועצות המקומיות (875 ל-1,000).

תוחלת חיים

בשנים 2017-2021 הייתה תוחלת החיים בכלל היישובים בארץ 82.9 שנים בממוצע. מהערים שבהן 50 אלף תושבים ויותר, תוחלת החיים הגבוהה ביותר הייתה במודיעין-מכבים-רעות (86.7 שנים), והנמוכה ביותר - באום אל-פחם (78.8 שנים).

תוחלת חיים בערים שבהן 50 אלף תושבים ויותר (ממוצע) 2017-2021

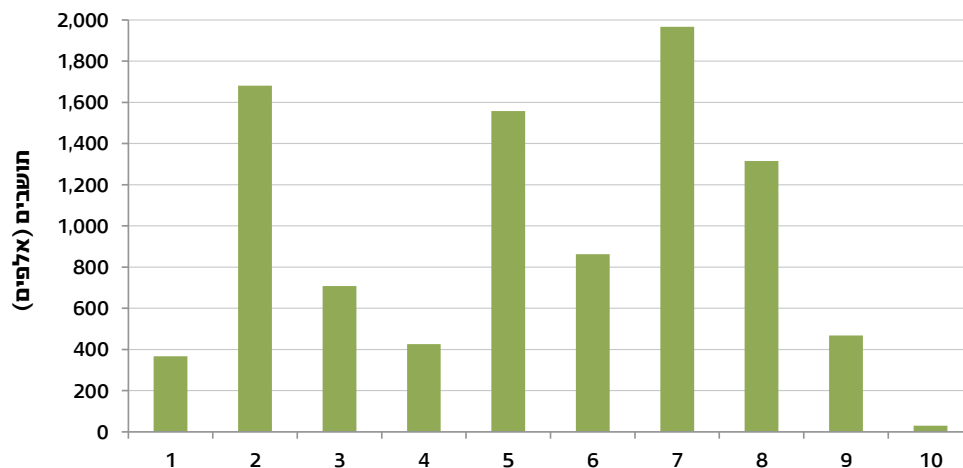

רמה חברתית-כלכלית

הרמה החברתית-כלכלית של האוכלוסייה נמדדת על פי תכונותיה הבסיסיות במגוון תחומים: דמוגרפיה, השכלה וחינוך, תעסוקה וגמלאות, רמת חיים (הכנסה כספית, רמת מינוע ותכונות משתנים הנבחרים מתחומים אלו משמשים לחישוב של ערך המדד החברתי-כלכלי לכל רשות מקומית. עם קבלת ערכי המדד, הרשויות מסווגות לעשרה אשכולות (קבוצות הומוגניות לפי ערכי המדד, שאינן שוות בגודלן) - אשכול 1 מציין את הרמה החברתית-כלכלית הנמוכה ביותר של האוכלוסייה, ואשכול 10 מציין את הרמה החברתית-כלכלית הגבוהה ביותר של האוכלוסייה.

קיימת שונות רבה בין הרשויות המקומיות מבחינת הרמה החברתית-כלכלית של האוכלוסייה המתגוררת בהן. לפי המדד החברתי-כלכלי שהתקבל בשנת 2019, נמצא כי בשנת 2021 כ-20% מהאוכלוסייה התגוררה ברשויות מקומיות המסווגות באשכול 7, כ-18% באשכול 2 (הכולל את ירושלים), ואילו כשליש אחוז מהאוכלוסייה התגוררה ברשויות מקומיות המסווגות באשכול 10 (במועצות מקומיות).

אוכלוסייה ברשויות המקומיות, לפי אשכול חברתי-כלכלי 2021

מדד פריפריאליות

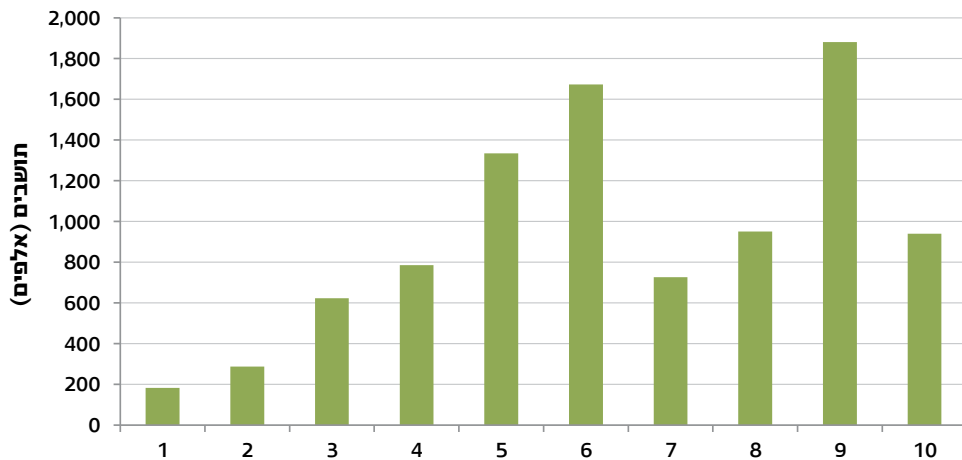
מדד הפריפריאליות משקף את קרבתן של רשויות מקומיות לריכוזי האוכלוסייה בארץ. ההנחה היא שגודל האוכלוסייה ברשות המקומית מעיד על עוצמת הפעילות הכלכלית בה.

ערך מדד הפריפריאליות של יישוב מחושב כסכום משוקלל של ציוני התקן של שני רכיבים: הנגישות הפוטנציאלית למקומות תעסוקה, לשווקים, לשירותים ועוד (משקל של 2/3) והקרבה לגבול מחוז תל אביב (משקל של 1/3).

עם קבלת ערכי המדד, הרשויות המקומיות מחולקות לעשרה אשכולות (קבוצות הומוגניות לפי ערכי המדד, שאינן שוות בגודלן). באשכול 1 נכללות הרשויות הפריפריאליות ביותר, ובאשכול 10 - הרשויות המרכזיות ביותר.

לפי מדד הפריפריאליות שהתקבל בשנת 2020, נמצא כי בשנת 2021 פחות מ-20% מהאוכלוסייה התגוררה ברשויות הפריפריאליות ביותר - אשכולות 1-4. כמו כן מאשכול 1 עד אשכול 6 ניתן לראות מגמת עלייה במספר התושבים. באשכול 9, הקרוב למרכז, התגוררה כ-20% מהאוכלוסייה.

אוכלוסייה ברשויות המקומיות, לפי אשכול פריפריאליות 2021

שירותים מוניציפליים

הרשויות המקומיות מספקות לתושביהן שירותים מוניציפליים במגוון תחומים: חינוך, רווחה, מים, תשתיות, תברואה, תרבות וספורט ועוד.

חינוך

החינוך הוא שירות מוניציפלי מרכזי של הרשויות המקומיות. בשנת הלימודים תשפ"א (2020/21) הפעילה מערכת החינוך היסודי והעל-יסודי 6,264 בתי ספר² ובהם כ-76.8 אלף כיתות. בכיתות אלו למדו כ-1.874 מיליון תלמידים. הממוצע הארצי של תלמידים לכיתה בבתי ספר יסודיים עמד על 26.4 תלמידים.³

אחד המדדים שלפיהם נבחנת איכות החינוך הוא אחוז הזכאים לתעודת בגרות מסך כל תלמידי כיתות יב. בשנת תשפ"א (2020/21) היה אחוז הזכאים הכלל-ארצי 71.2%. אחוז הזכאים במועצות האזוריות (82.3%) היה גבוה מאחוז הזכאים במועצות המקומיות (77.0%) ובעיריות (68.0%). נמצא כי ככל שהאשכול חברתי-כלכלי של הרשות המקומית גבוה יותר, כך גבוהים אחוז הזכאים לבגרות ואחוז הזכאים לבגרות העומדים בדרישות הסף של האוניברסיטאות.

נשירת תלמידים

בשנת תשפ"א (2020/21) 1.4% מתלמידי כיתות ז-יב (1.9% מהבנים ו-1.0% מהבנות) נשרו ממערכת החינוך ולא עברו ללמוד במסגרות לימוד חלופיות כלל-ארציות. בחלוקת הרשויות המקומיות לפי אשכול חברתי-כלכלי עולה כי שיעור הנשירה ממסגרות לימוד נמצא לרוב במגמת ירידה ככל שעולה מספר האשכול. באשכול 10 שיעור הנושרים חוזר ועולה יחסית. שיעור הנשירה ברשויות היהודיות עמד בשנת תשפ"א על 1.22% וברשויות הערביות עמד על 1.04%.

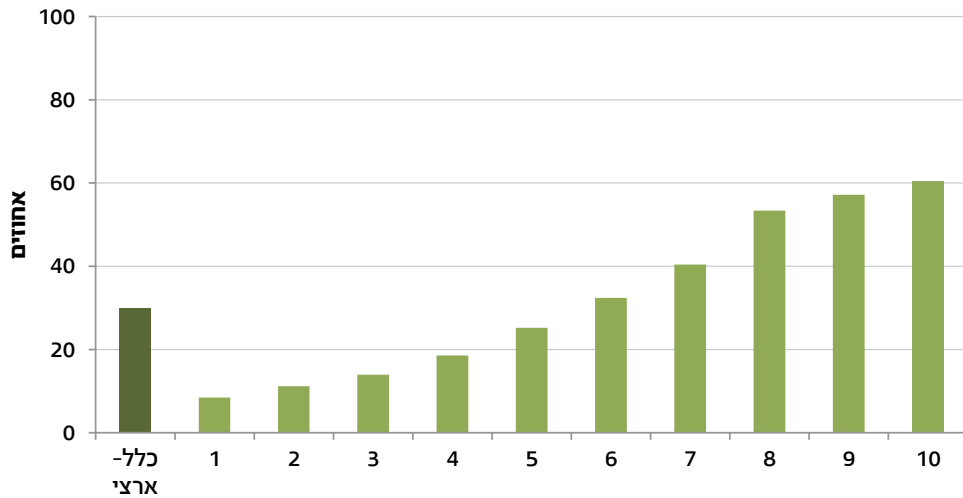
2 בספירת בתי ספר לפי דרג חינוך נספר פעמיים בית ספר שמתקיימים בו לימודים ביותר מדרג חינוך אחד, לדוגמה חטיבת ביניים ותיכון. הנתונים כוללים בתי ספר ביישובים חסרי מעמד מוניציפלי.

3 תלמידים בחינוך היסודי בכיתות א-ו, הלומדים במסגרות חינוך רגילות בלבד ובכיתות שבהן 5 עד 50 תלמידים. לא כולל חינוך מיוחד.

השכלה גבוהה

מסך כל מסיימי כיתות יב בשנת 2014, אחוז הנכנסים להשכלה גבוהה בתוך 8 שנים היה 35.1%. בשנת 2022 14.2% מכלל בני 20-25 היו סטודנטים במוסדות להשכלה גבוהה. 29.9% מכלל בני 35-55 היו בעלי תואר אקדמי ממוסדות להשכלה גבוהה. באשכול חברתי-כלכלי 1 הם היו 8.4% מבני 35-55, ובאשכול החברתי-כלכלי 10 - 60.3% מבני 35-55.

בעלי תארים⁽¹⁾ מכלל בני 35-55, לפי אשכול חברתי-כלכלי 2022

(1) בעלי תארים ממוסדות להשכלה גבוהה בישראל.

רווחה

שירותי הרווחה שהביטוח הלאומי מספק ברשויות המקומיות כוללים מתן קצבת ילדים, קצבת זקנה, גמלת הבטחת הכנסה, דמי אבטלה ועוד.

מקבלי דמי אבטלה

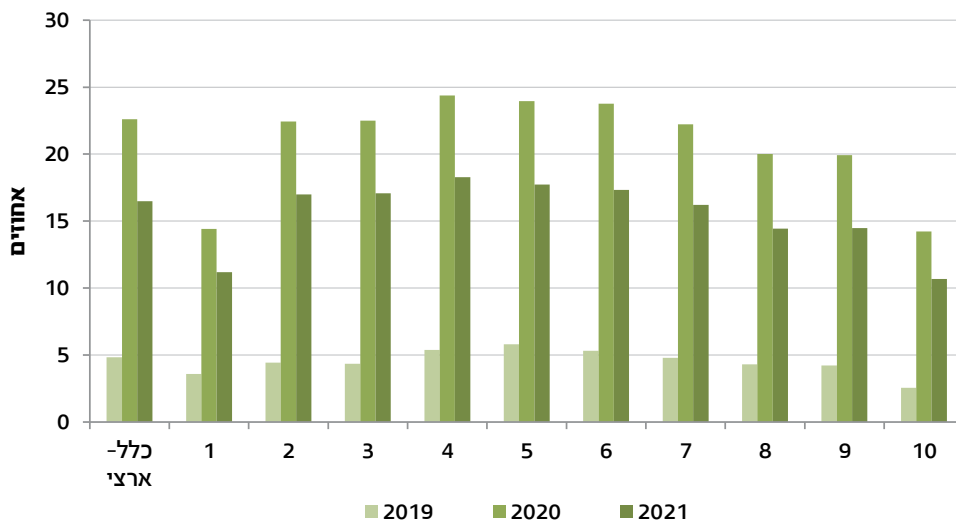
מספר מקבלי דמי אבטלה (ממוצע חודשי) בשנת 2021 היה 335,554 (לעומת 530,771 ב-2020). בסך הכל 843,930 איש קיבלו דמי אבטלה (בשנת 2020 קיבלו דמי אבטלה 1,140,459 איש), שהם 16.5% מבני 20-67 באותה שנה (22.6% ב-2020). הממוצע החודשי של בני 20-67 שקיבלו דמי אבטלה היה 6.6%, לעומת ממוצע חודשי של 10.6% בשנה הקודמת.

גילם הממוצע של מקבלי דמי אבטלה ב-2021 היה 38.5, ו-46.2% מהם היו גברים. מתוך ממוצע שנתי של 124.8 ימי זכאות נוצלו 111.9 ימים.

מפילוח של אחוז מקבלי דמי אבטלה מבני 20-67 לפי אשכול חברתי-כלכלי עולה כי האחוזים הגבוהים ביותר של מקבלי דמי אבטלה בשנת 2021 נמצאים באשכול 4. ההתפלגות דומה בכל השנים. בשנת 2021 חלה ירידה לעומת 2020, אך אחוז מקבלי דמי האבטלה עדיין נותר גבוה יחסית ל-2019. האחוזים השנתיים הגבוהים ביותר של מקבלי דמי אבטלה נרשמו במועצה האזורית זבולון (60.3%), באילת (40.6%) ובמעלה אפרים (29.0%). מגפת הקורונה, אשר גרמה לירידה בכניסות תיירים, השפיעה על אחוז המקבלים דמי אבטלה בעיר אילת, שבה התעסוקה מבוססת במידה רבה על תיירות. בשנת 2020 נרשמה עלייה גדולה מאוד באחוז המקבלים דמי אבטלה - 48.7%, ובשנת 2021 האחוז ירד אך נותר גבוה.

מקבלי דמי אבטלה בני 20-67 (ממוצע חודשי), לפי אשכול חברתי-כלכלי

2021-2019

מים

הרשויות המקומיות מספקות מים לתושבים ולעסקים באופן ישיר או באמצעות תאגידי המים. בשנת 2021 צריכת המים למגורים בעיריות ובמועצות המקומיות הייתה 54.6 מ"ק לנפש, ירידה של 1.9% לעומת 2020. צריכה רבה של מים נמדדת בדרך כלל ברשויות מקומיות שהרמה החברתית-כלכלית שלהן גבוהה.

תברואה

הרשויות המקומיות מספקות גם שירותי תברואה, ובהם איסוף פסולת מוצקה ביתית ומסחרית וגזם, שמייצרים תושבים ועסקים. בשנת 2021 יוצרו ברמה הכלל-ארצית 1.8 ק"ג של פסולת לנפש ליום - סך הכל 6.2 מיליון טונות של פסולת. הכמות הגדולה ביותר של פסולת נמדדה במועצות האזוריות - 2.1 ק"ג לנפש ליום, לעומת 1.8 ק"ג לנפש ליום בעיריות ו-1.6 ק"ג לנפש ליום במועצות המקומיות. פסולת בכמות גדולה נמדדת בדרך כלל ברשויות מקומיות שהרמה החברתית-כלכלית שלהן גבוהה (כמו בצריכת המים) או ברשויות מקומיות שיש בהן פעילות מסחרית ותיירותית רבה ביחס לתושביהן (3.5 ק"ג לנפש ליום באילת ו-2.4 ק"ג לנפש ליום בתל אביב-יפו).

בשנת 2021 אחוז הפסולת הממוחזרת ברמה הכלל-ארצית היה 23.5%. בעיריות נמצא האחוז הגבוה ביותר של פסולת ממוחזרת (24.8%), ואחריהן במועצות האזוריות (24.1%) ובמועצות המקומיות (15.9%).

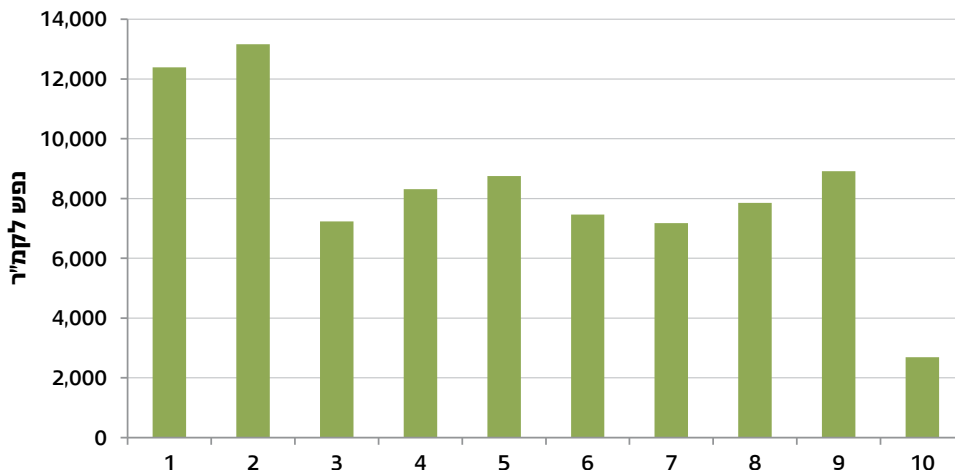
אחוז הפסולת הממוחזרת עולה ככל שהאשכול החברתי-כלכלי גבוה יותר. הרשויות באשכולות 10-8 ממחזרות פסולת פי 1.3 מהמוצע הכלל-ארצי. כמות הפסולת לנפש באשכול 10 כמעט כפולה מהמוצע הכלל-ארצי.

שימושי קרקע

שימושי קרקע הם הדרכים שבהן האדם מנצל את הקרקע. בהקשר של הרשויות המקומיות, נאספים נתונים על חלוקת השטח הבנוי למגורים, לבנייה, לגינון, לנוי ולפארקים. הרשויות שבהן האחוז הגבוה ביותר של שטח למגורים הן המועצות המקומיות הר הדר - 84.0% וכעביה-טבאש-חג'אג'רה - 80.2%, וכן עיריית גבעתיים - 65.9%. הרשויות שבהן האחוז הגבוה ביותר של שטח לגינון, לנוי ולפארקים ציבוריים הן העיריות תל אביב-יפו - 7.6%, מגדל העמק - 4.7% והמועצה המקומית בית דגן - 3.5%; ברשויות רבות האחוז אפסי.

צפיפות אוכלוסייה לשטח בנוי למגורים, לפי אשכול חברתי-כלכלי

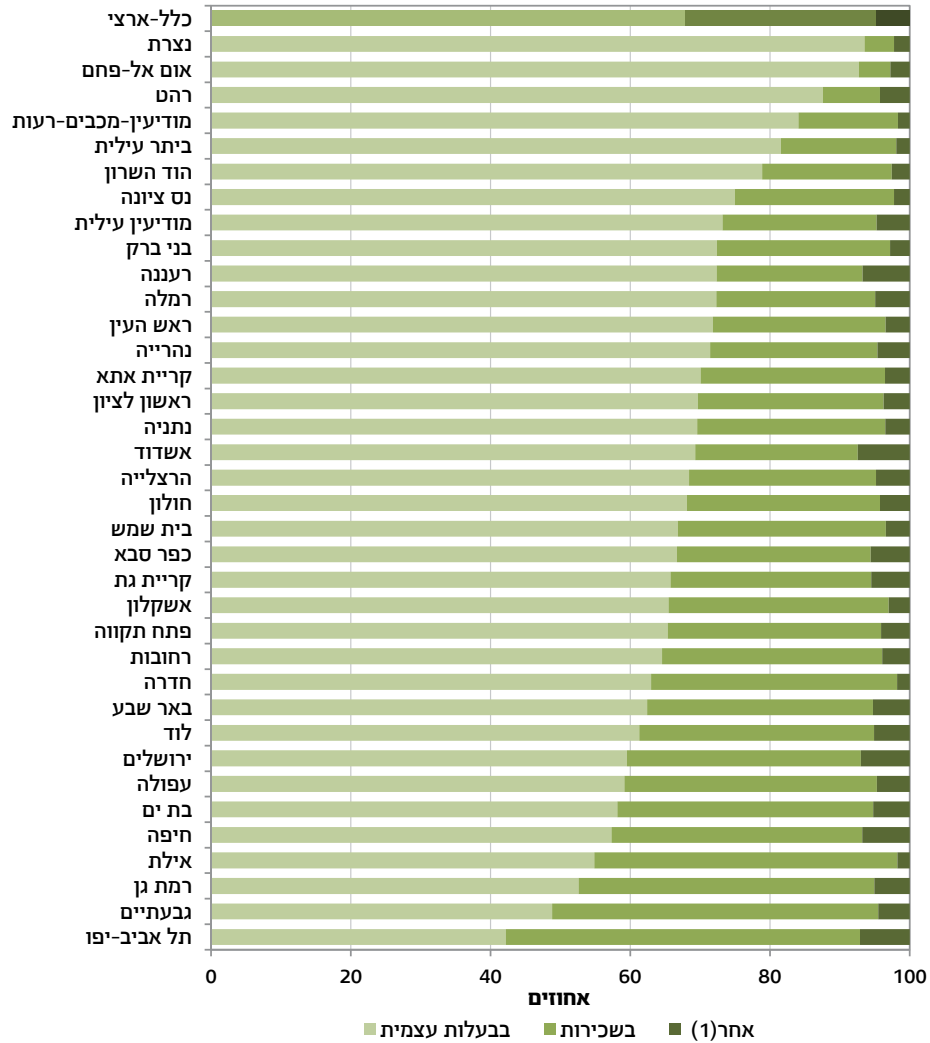
2021

בעלות על דירה

השיעור הכלל-ארצי של דירות בבעלות עצמית עמד בשנת 2021 על 67.9%.
בערים שבהן 50 אלף תושבים ויותר השיעור הנמוך ביותר של דירות בבעלות עצמית היה בתל אביב-יפו - 42.2%, והשיעור הגבוה ביותר בנצרת - 93.5%.

משקי בית בערים שבהן 50 אלף תושבים ויותר, לפי בעלות על דירה 2021

(1) כולל דיור מוגן, בבעלות אחרים ללא תשלום שכר דירה (כולל קיבוצים) וכן דירות בדמי מפתח.

תקציב

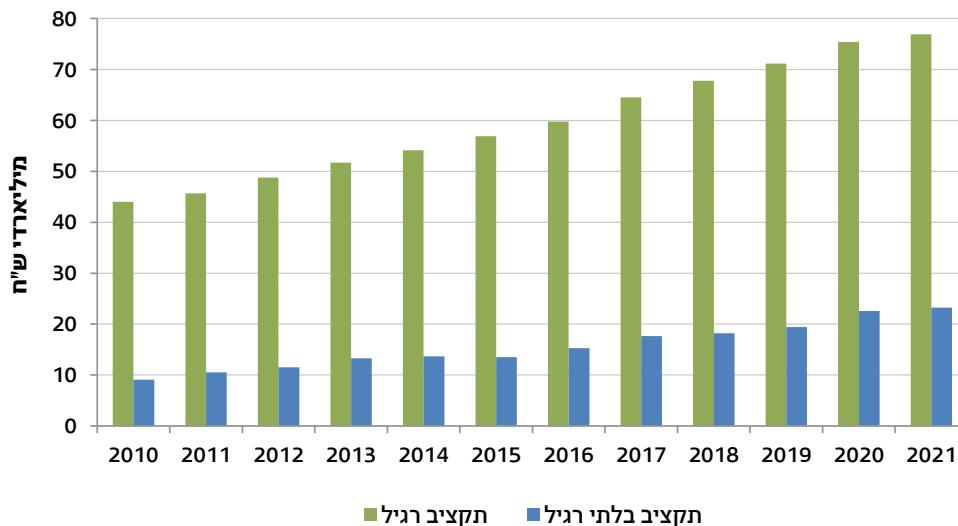
כדי לספק שירותים מוניציפליים לתושבים ולעסקים שבתחומן, הרשויות המקומיות מנהלות תקציב. התקציב הרגיל מיועד לניהול השוטף, ואילו התקציב הבלתי רגיל מיועד למימון פעילויות פיתוח (מיזמים). התקציב הרגיל והתקציב הבלתי רגיל כוללים מרכיב של תקבולים ומרכיב של תשלומים.

הנתונים הכספיים לשנת 2021 משקפים עלייה בגביית הכנסות עצמיות לצד צמצום ההכנסות מהשתתפות הממשלה, בהשוואה לנתוני 2020 שהושפעה ממשבר הקורונה. משבר זה הביא, בין היתר, לירידה משמעותית בהכנסות מגביית ארנונה, לצד עלייה משמעותית בהכנסות מהשתתפות הממשלה ועלייה של הכנסות ממלוות.

תקבולים

בשנת 2021 הסתכמו תקבולי הרשויות המקומיות ב-100.1 מיליארד ש"ח, עלייה ריאלית של 1.5% לעומת שנת 2020. 76.9 מיליארד ש"ח התקבלו בתקציב הרגיל, ו-23.2 מיליארד ש"ח בתקציב הבלתי רגיל. מתוך סך התקבולים, 75.3 מיליארד ש"ח התקבלו בעריות (75.2%), 11.5 מיליארד ש"ח התקבלו במועצות המקומיות (11.4%), ו-13.4 מיליארד ש"ח התקבלו במועצות האזוריות (13.4%).

תקבולי הרשויות המקומיות בתקציב הרגיל ובתקציב הבלתי רגיל
2021-2010

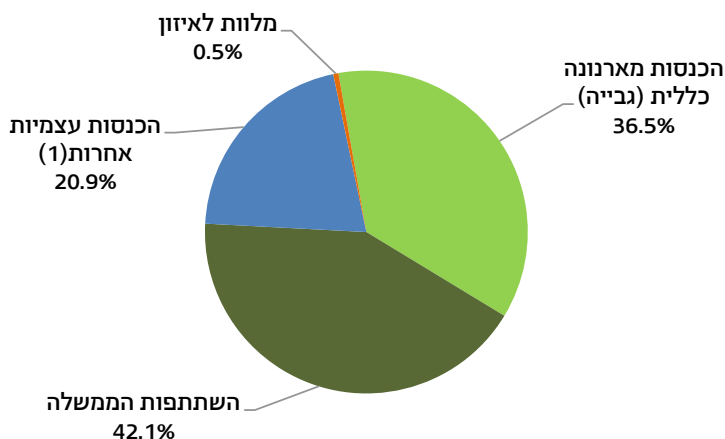

תקציב רגיל

בשנת 2021 הסתכמו תקבולי הרשויות המקומיות בתקציב הרגיל ב-76.9 מיליארד ש"ח, עלייה ריאלית של 1.3% לעומת שנת 2020 (שבה נרשמה עלייה ריאלית של 7.1%).

תקבולי הרשויות המקומיות בתקציב הרגיל כוללים בעיקר הכנסות עצמיות והכנסות מהשתתפות הממשלה. בהכנסות העצמיות של הרשויות נכללות הכנסות מארנונה כללית (ארנונה למגורים וארנונה לא-למגורים), מאגרות ודמי שירותים, מהיטלים, מקנסות, מהשתתפות בעלי נכסים ומוסדות ועוד.

תקבולי הרשויות המקומיות בתקציב הרגיל, לפי מקור 2021

סך הכל 76.9 מיליארד ש"ח

(1) כולל הכנסות מריבית, שונות ובלתי רגילות והעברה מקרנות פיתוח.

בשנת 2021 הארנונה הכללית שנגבתה הייתה 36.5% מסך ההכנסות בתקציב הרגיל של הרשויות המקומיות, בשונה משנת 2020 (32.0%). ההכנסה הממוצעת מגביית ארנונה כללית לנפש הייתה 3,064 ש"ח. ההכנסה מגביית ארנונה עלתה ריאלית ב-21.6% לעומת שנת 2020.

בשנת 2021 גביית הארנונה למגורים (46.0% מסך הארנונה הכללית) הייתה 1,410 ש"ח לנפש בממוצע.

יחס הגבייה מכלל החיובים למגורים הוא היחס בין תקבולים בפועל מארנונה למגורים (גבייה) לבין דרישות לתשלום ארנונה למגורים (חיוב) שנצברו עד לסוף השנה, כולל חיובים בגין שנים קודמות שטרם נגבו. בשנת 2021 יחס הגבייה מכלל החיובים למגורים היה 75.3%, בדומה לשנת 2020 (75.2%).

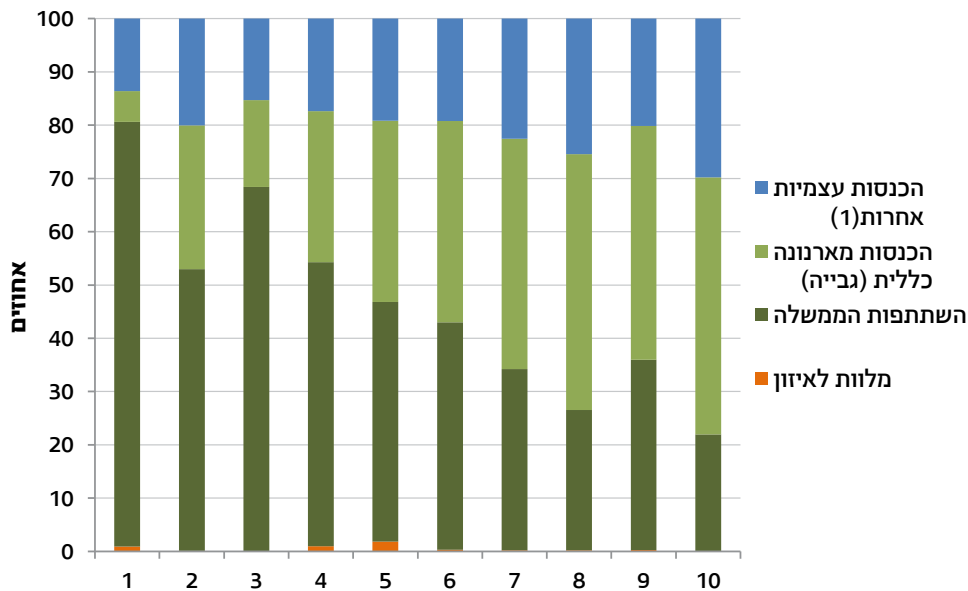
יחס הגבייה השנה מהחיוב השנה (ללא חיובים משנים קודמות, פטורים והנחות) בשנת 2021 היה 69.8%.

בשנת 2021 גביית הארנונה לא-למגורים (54.0% מסך הארנונה הכללית) הייתה 1,653 ש"ח לנפש בממוצע.

ההכנסות מהשתתפות הממשלה בשנת 2021 הסתכמו ב-32.4 מיליארד ש"ח, ירידה ריאלית של 4.2% לעומת שנת 2020 (שבה נרשמה עלייה ריאלית של 15.4%).

כאשר בוחנים את תקבולי הרשויות המקומיות בתקציב הרגיל לפי אשכולות המדד החברתי-כלכלי (משנת 2019) ניתן לראות כי ככל שהאשכול החברתי-כלכלי גבוה יותר, כך קטנות ההכנסות מהשתתפות הממשלה.

תקבולי הרשויות המקומיות בתקציב הרגיל, לפי מקור ואשכול חברתי-כלכלי 2021

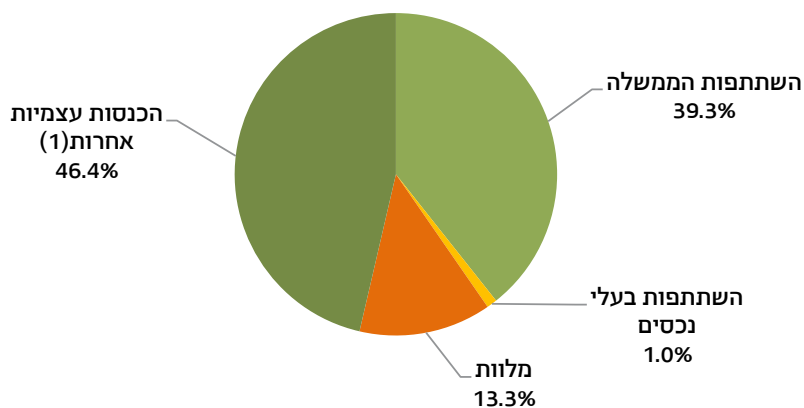
(1) כולל הכנסות מריבית, שונות ובלתי רגילות והעברה מקרנות פיתוח.

תקציב בלתי רגיל

בשנת 2021 הסתכמו תקבולי הרשויות המקומיות בתקציב הבלתי רגיל ב-23.2 מיליארד ש"ח, עלייה ריאלית של 2.2% לעומת שנת 2020 (שבה נרשמה עלייה ריאלית של 17.8%). תקבולי הרשויות המקומיות בתקציב הבלתי רגיל כוללים בעיקר הכנסות עצמיות והכנסות מהשתתפות הממשלה.

תקבולי הרשויות המקומיות בתקציב הבלתי רגיל, לפי מקור

2021

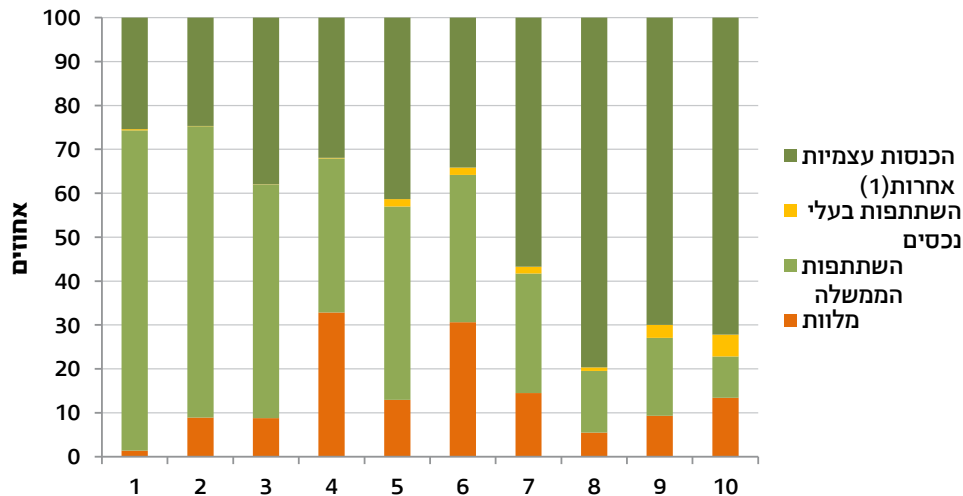
סך הכל 23.2 מיליארד ש"ח

(1) כולל השתתפות בתקציב הרגיל, השתתפות מוסדות והעברות מקרנות פיתוח.

כאשר בוחנים את תקבולי הרשויות המקומיות בתקציב הבלתי רגיל לפי אשכולות המדד החברתי-כלכלי (משנת 2019) ניתן לראות כי כמו בתקציב הרגיל, גם בתקציב הבלתי רגיל ככל שהאשכול החברתי-כלכלי גבוה יותר, כך קטנות ההכנסות מהשתתפות הממשלה.

תקבולי הרשויות המקומיות בתקציב הבלתי רגיל, לפי מקור ואשכול חברתי-כלכלי

2021

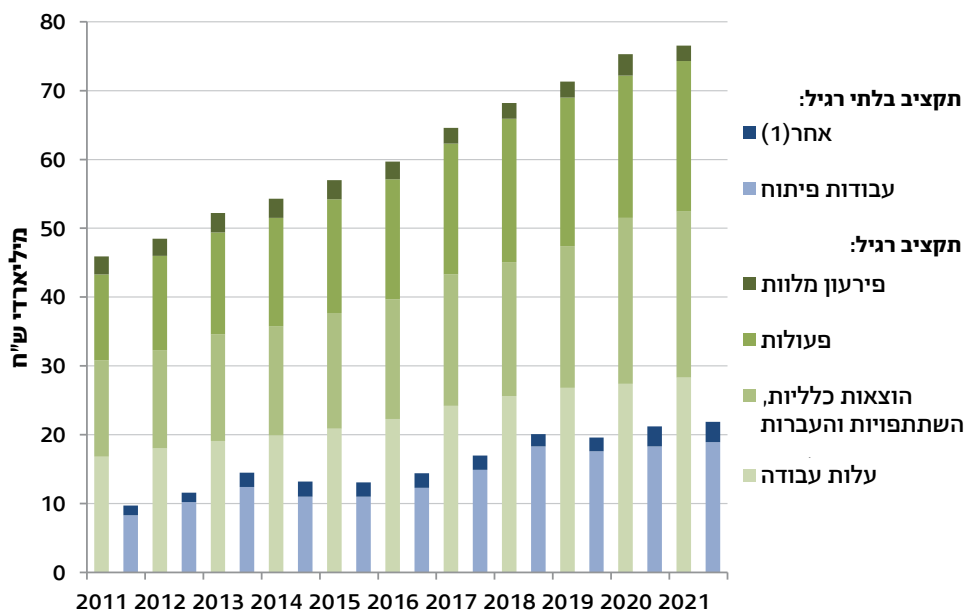

(1) כולל השתתפות בתקציב הרגיל, השתתפות מוסדות והעברות מקרנות פיתוח.

תשלומים

בשנת 2021 הסתכמו תשלומי הרשויות המקומיות ב-98.4 מיליארד ש"ח, עלייה ריאלי של 1.4% לעומת שנת 2020. 76.6 מיליארד ש"ח שולמו בתקציב הרגיל, ו-21.9 מיליארד ש"ח בתקציב הבלתי רגיל. מתוך סך התשלומים, 74.0 מיליארד ש"ח היו תשלומים של העיריות (75.1%), 11.3 מיליארד ש"ח - של המועצות המקומיות (11.5%), ו-13.1 מיליארד ש"ח - של המועצות האזוריות (13.4%).

תשלומי הרשויות המקומיות בתקציב הרגיל ובתקציב הבלתי רגיל 2021-2011

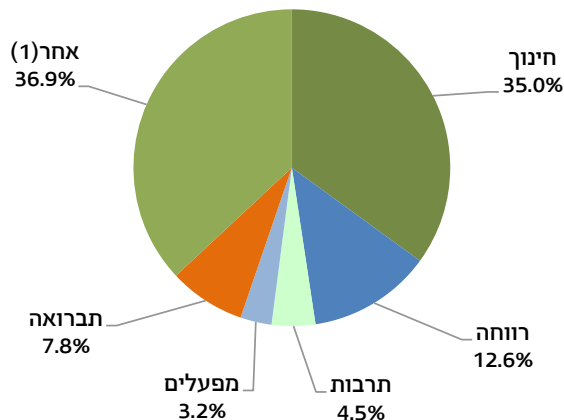

(1) כולל תכנון, העברת מלונות ותשלומים אחרים.

תקציב רגיל

בשנת 2021 הסתכמו תשלומי הרשויות המקומיות בתקציב הרגיל (השוטף) ב-76.6 מיליארד ש"ח, והם היו מסך התקציב. בשנה זו סך התשלומים בתקציב הרגיל עלה ריאלי ב-1.0% לעומת שנת 2020. כאשר בוחנים את סך התשלומים בתקציב הרגיל לפי מעמד מוניציפלי, ניתן לראות כי בעיריות חלה עלייה ריאלי של 0.3%, במועצות המקומיות - עלייה ריאלי של 3.0%, ובמועצות האזוריות - עלייה ריאלי של 3.2%.

תשלומי הרשויות המקומיות בתקציב הרגיל, לפי תחום 2021

סך הכל 76.6 מיליארד ש"ח

(1) כולל הנהלה וכלליות, נכסים ציבוריים, שירותים עירוניים וממלכתיים שונים, תשלומים בלתי רגילים ועוד.

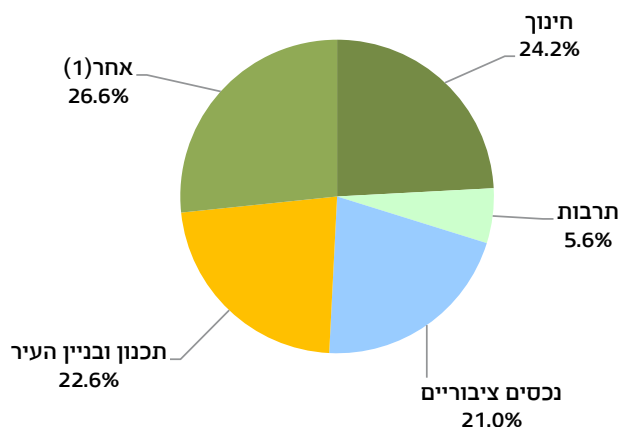
ההפרש בין סך התקבולים (כולל מלוות) לבין סך התשלומים (כולל פירעון מלוות) נקרא "עודף תקציבי" או "גירעון תקציבי". בשנת 2021 נרשם בתקציב הרגיל עודף תקציבי של 356.6 מיליון ש"ח, לעומת עודף של 128.5 מיליון ש"ח בשנת 2020. ב-177 רשויות מקומיות נרשם עודף תקציבי, ואילו ב-66 רשויות מקומיות נרשם גירעון תקציבי וב-3 רשויות נרשם איון בין הכנסות והוצאות.⁴

⁴ הנתונים הכספיים לשנת 2021 של תשע רשויות מקומיות - עיריית בית שאן, עיריית נצרת, עיריית קריית שמונה, מועצה מקומית בוקעאטא, מועצה מקומית נן יבנה, מועצה מקומית חריש, מועצה מקומית משהד, מועצה מקומית קדימה-צורן ומועצה מקומית תל שבע - אינם זמינים בשלב זה בשל העיכוב בביקורת מטעם משרד הפנים.

תקציב בלתי רגיל

בשנת 2021 הסתכמו תשלומי הרשויות המקומיות בתקציב הבלתי רגיל (הפיתוח) ב-21.9 מיליארד ש"ח, והם היו 22.2% מסך התקציב. בשנה זו סך התשלומים בתקציב הבלתי רגיל עלה ריאלית ב-2.6% לעומת שנת 2020. כאשר בוחנים את סך התשלומים בתקציב הבלתי רגיל לפי מעמד מוניציפלי, ניתן לראות כי בעיריות חלה עלייה ריאלית של 2.6%, במועצות המקומיות - עלייה ריאלית של 7.3% ובמועצות האזוריות - ירידה ריאלית של 0.8%.

תשלומי הרשויות המקומיות בתקציב הבלתי רגיל, לפי תחום 2021

סך הכל 21.9 מיליארד ש"ח

(1) כולל תברואה, שמירה וביטחון, שירותים עירוניים שונים, רווחה, תשלומים בלתי רגילים ועוד.

[למילון המונחים](#)

[לנתוני התרשימים](#)

[ללוחות השנתיים - רשויות מקומיות](#)

[ללוחות השנתיים - אוכלוסייה](#)

[ללוחות השנתיים - המגזר הממשלתי](#)

[לעמוד הנושאי - רשויות מקומיות](#)

[לעמוד הנושאי - אוכלוסייה](#)

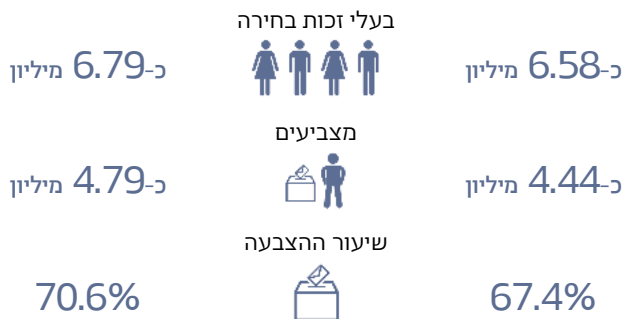
[לעמוד הנושאי - המגזר הממשלתי](#)

27 בחירות, כנסת וממשל

המשטר בישראל מבוסס על הפרדה בין שלוש רשויות: הרשות המחוקקת, הרשות המבצעת והרשות השופטת. הכנסת - בית הנבחרים של ישראל - היא הרשות המחוקקת, בעלת הסמכות הבלעדית במדינה לחוקק חוקים. לכנסת יש גם תפקיד מכונן-חוקתי - חיבור חוקה למדינת ישראל. הכנסת היא הזרוע המפקחת על הממשלה, נתונים לה כמה תפקידים מעין-שיפוטיים, וכן מתפקידה לבחור את נשיא המדינה ואת מבקר המדינה. בכנסת מכהנים 120 חברים, ומקום מושבה בירושלים. הנתונים כוללים מידע על הבחירות לכנסת ה-24 (ארכה 19 חודשים בלבד) ולכנסת ה-25 וכן על עבודתה השוטפת של הכנסת ה-25 (בשמונת החודשים מאז שהתכנסה לראשונה) - חקיקת חוקים, העלאת הצעות לסדר היום והצעות לדין מהיר וכן הגשת שאילתות. בתוך כך נעשית השוואה לכנסות הקודמות (לפי הממוצע השנתי, כיוון שאורכן של הכנסות היה שונה). כמו כן מוצגים נתונים על תלונות של אזרחים לנציבות תלונות הציבור. הנתונים בנושא בחירות, כנסת וממשל מתקבלים מוועדת הבחירות המרכזית לכנסת ומארכיון הכנסת. הנתונים על תלונות הציבור מתקבלים מנציבות תלונות הציבור במשרד מבקר המדינה.

נתונים נבחרים, 2021-2023

הבחירות לכנסת ה-25 (1.11.2022) הבחירות לכנסת ה-24 (23.3.2021)

עבודת הכנסת ה-25 (בתקופה 3.7.2023-15.11.2022)

נציבות תלונות הציבור (2022)

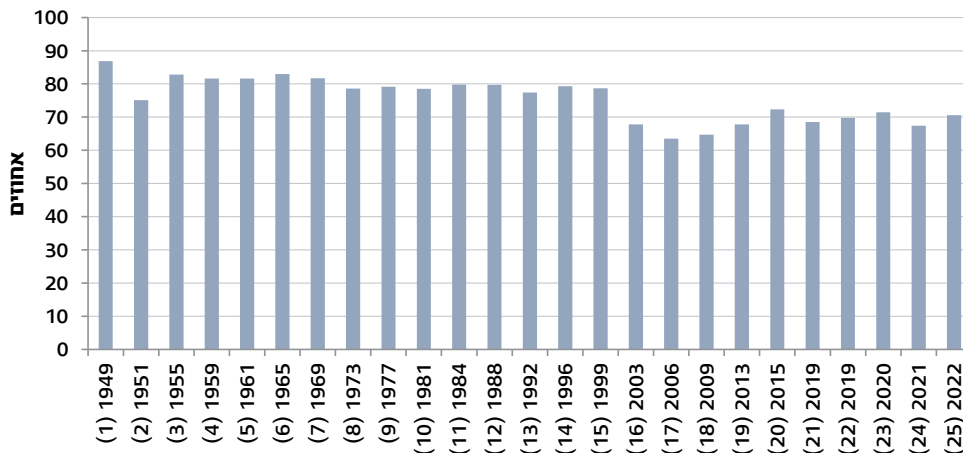
הבחירות לכנסת

שיעורי ההצבעה בבחירות לכנסת ה-24 וה-25

בבחירות לכנסת ה-24 הצביעו כ-4.44 מיליון מתוך כ-6.58 מיליון בעלי זכות בחירה, ושיעור ההצבעה היה 67.4%. בבחירות לכנסת ה-25 הצביעו כ-4.79 מיליון מתוך כ-6.79 מיליון בעלי זכות בחירה, ושיעור ההצבעה היה 70.6%.

במהלך שנות האלפיים חלה ירידה ניכרת בשיעורי ההצבעה בבחירות לכנסת. שיעור ההצבעה הגיע לשפל יחסי בבחירות לכנסת ה-17 בשנת 2006 (63.5% בלבד) ועלה בהדרגה עד לבחירות לכנסת ה-20 (72.3%). בכנסות ה-21 עד ה-23 שיעור ההצבעה עמד על כ-70%. בבחירות לכנסת ה-24 חלה ירידה בשיעור ההצבעה (67.4%), ואילו בבחירות לכנסת ה-25 חלה עלייה בשיעור ההצבעה ל-70.6%.

שיעור ההצבעה בבחירות לכנסת, לפי שנת בחירות⁽¹⁾
2022-1949

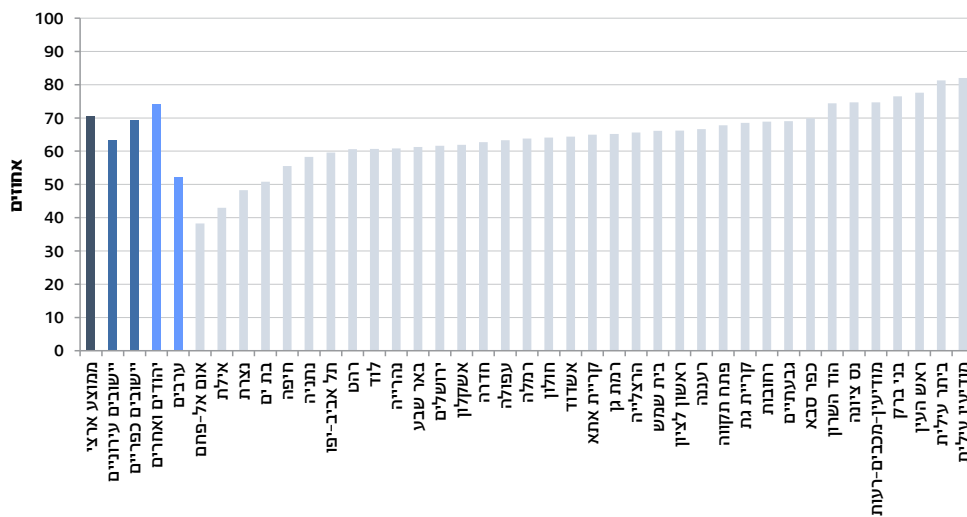
(1) ליד כל שנה מצוין בסוגריים מספר הכנסת.

בבחינת שיעור ההצבעה בבחירות לכנסת ה-25 לפי צורת יישוב נמצא כי ביישובים הכפריים¹ שיעור ההצבעה היה גבוה יותר מביישובים העירוניים² (69.3% לעומת 63.3%, בהתאמה).

בקרב הערבים שיעור ההצבעה בבחירות לכנסת ה-25 היה 52.3% בלבד, ואילו בקרב היהודים ואחרים הוא היה גבוה הרבה יותר (74.2%) ואף גבוה משיעור ההצבעה הכללי (70.6%). לשם השוואה, בבחירות לכנסת ה-24 שיעור ההצבעה בקרב הערבים היה אף נמוך יותר ועמד על 44.2%, ואילו בקרב היהודים ואחרים הוא היה 71.9%.

מתוך היישובים שבהם 50 אלף תושבים ויותר, שיעורי ההצבעה הגבוהים ביותר בבחירות לכנסת ה-25 נרשמו במודיעין עילית (82.0%), בביתר עילית (81.3%), בראש העין (77.6%), בבני ברק (76.5%), במודיעין-מכבים-רעות (74.7%), בנס ציונה (74.7%) ובהוד השרון (74.4%). לעומת זאת, שיעורי ההצבעה הנמוכים ביותר נרשמו באום אל-פחם (38.3%), באילת (43.0%), בנצרת (48.3%), בבת ים (50.8%), בחיפה (55.5%), בנתניה (58.3%) ובתל אביב-יפו (59.6%). בירושלים שיעור ההצבעה עמד על 61.6%.

שיעור הצבעה בבחירות לכנסת ה-25, לפי יישוב, (1) צורת יישוב וקבוצת אוכלוסייה (2)

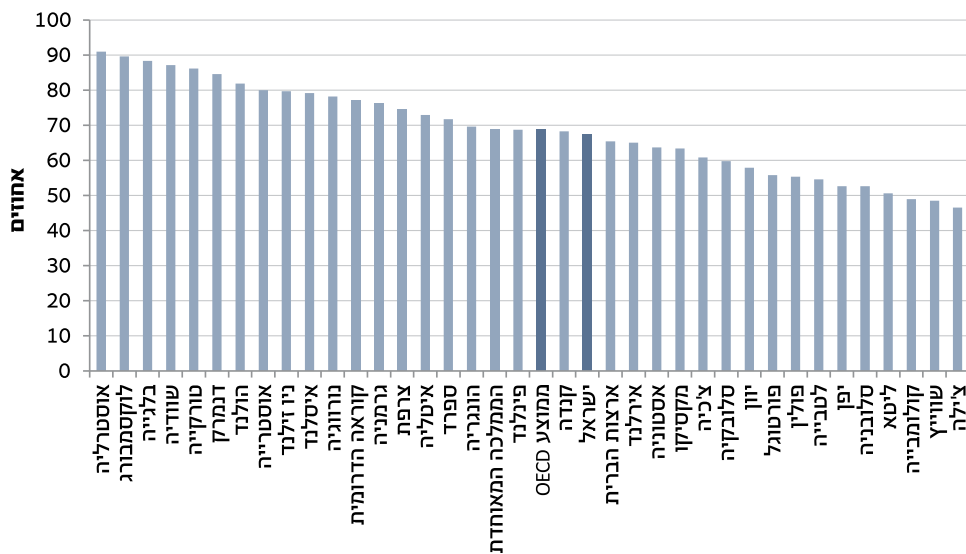
(1) יישובים שבהם 50 אלף תושבים ויותר.

(2) קבוצת האוכלוסייה נקבעה על פי דתם של רוב תושבי האזור הסטטיסטי שאליו משויכת קלפי הבחורים.

1 יישובים שבהם פחות מ-2,000 תושבים; כולל מושבים, קיבוצים, יישובים קהילתיים ויישובים כפריים אחרים.
2 יישובים שבהם 2,000 תושבים ויותר.

מהשוואה בין-לאומית של שיעור ההצבעה בבחירות האחרונות במדינות ה-OECD עולה כי שיעור ההצבעה בישראל בבחירות לכנסת ה-24 (67.4%) היה במקום ה-21, נמוך מהשיעור הממוצע במדינות ה-OECD (68.7%). שיעור ההצבעה הגבוה ביותר היה באוסטרליה (91.0%), ושיעור ההצבעה הנמוך ביותר - בצ'ילה (46.5%).

שיעור הצבעה בבחירות בישראל ובמדינות ה-OECD שנים נבחרות⁽¹⁾

מקור הנתונים: OECD; הנתון של ישראל - ועדת הבחירות לכנסת ה-24.
(1) ישראל - נתון לשנת 2021. שאר המדינות - נתונים לשנים 2016-2019.

חוקים

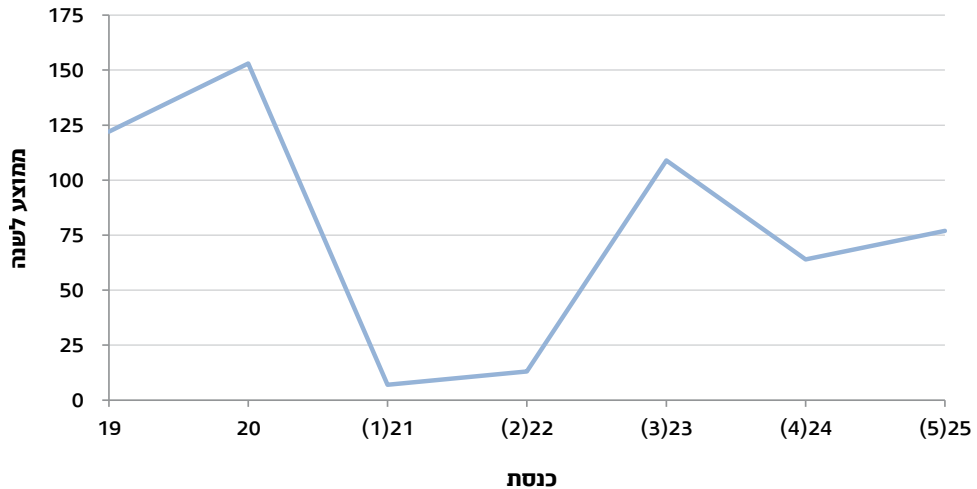
תפקידה העיקרי של הכנסת הוא לחוקק חוקים. את הצעות החוק מגישים הממשלה (הצעת חוק ממשלתית), חברי הכנסת (הצעת חוק פרטית) או ועדות הכנסת (ועדת החוקה, חוק ומשפט; ועדת הכנסת; הוועדה לענייני ביקורת המדינה). הצעת חוק מטעם ועדה יכולה לעסוק רק בחוקי יסוד ובחוקים שעניינם הכנסת, חברי הכנסת, הבחירות לכנסת, המפלגות או מבקר המדינה.

בהצעת חוק אפשר להציע חוק חדש, תיקון של חוק קיים או ביטול של חוק קיים. קידום הצעות החוק במליאה נעשה בכמה שלבים, המכונים "קריאות". בכל קריאה הצעת החוק מתקבלת או נדחית בהצבעת חברי הכנסת במליאה. בין הקריאות במליאה מתקיימים דיונים בוועדות הכנסת, והן מכינות את ההצעה לשלבי החקיקה הבאים. לאחר הקריאה השלישית הצעת החוק הופכת לחוק של מדינת ישראל.

ב-15 בנובמבר 2022 התכנסה הכנסת ה-25 לשיבתה הראשונה. מאז ועד 3 ביולי 2023 (במשך כשמונה חודשים) התקבלו 48 חוקים - כ-77 חוקים בממוצע לשנה (חישוב מוערך).

מאז כינון הכנסת הראשונה (פברואר 1949) ועד למועד התכנסותה של הכנסת ה-25 לשיבתה הראשונה (נובמבר 2022) התקבלו 7,216 חוקים - כ-97 חוקים בממוצע לשנה. בשמונה עשרה הכנסות הראשונות (כשישים וארבע שנות פעילות) חוקקה הכנסת בסך הכל 6,099 חוקים - כ-95 חוקים בממוצע לשנה. בכנסת ה-19 עד הכנסת ה-24 (כעשר שנות פעילות) נחקקו 1,117 חוקים - כ-112 חוקים בממוצע לשנה.

חוקים שהתקבלו בכנסת ה-19 עד ה-25

- (1) בתקופה שבין 30.4.19 ל-3.10.19.
- (2) בתקופה שבין 3.10.19 ל-16.3.20.
- (3) בתקופה שבין 16.3.20 ל-6.4.21.
- (4) בתקופה שבין 6.4.21 ל-15.11.22.
- (5) בתקופה שבין 15.11.22 ל-3.7.23.

פעילות מרכזית בכנסת מתקיימת בשנים עשרה ועדות קבועות, שאליהן מועברים נושאים שנדרש בהם דיון מקצועי. במהלך כשמונת החודשים מאז הישיבה הראשונה של הכנסת ה-25 נדונו בוועדות 48 חוקים. 12 מהחוקים שהתקבלו נדונו בוועדת הכספים ו-7 בוועדת הפנים והסביבה. מאז כינון הכנסת הראשונה ועדת החוקה, חוק ומשפט וועדת הכספים דנו במספר הרב ביותר של חוקים (1,680 ו-1,674, בהתאמה) - 46.2% מהחוקים שהתקבלו בכנסת לאורך השנים.

הצעות לסדר היום והצעות לדיון מהיר

חברי כנסת שאינם שרים או סגני שרים רשאים להציע לכלול נושאים לדיון בסדר יומה של הכנסת באמצעות הצעות לסדר היום, וזאת במסגרת מכסה סיעתית שקובעת ועדת הכנסת. הבקשה להעלאת הצעה לסדר היום מוגשת ליושב ראש הכנסת.

יש שני סוגים של הצעות לסדר היום: הצעה רגילה והצעה דחופה. הצעה רגילה נכללת במכסת ההצעות לסדר היום של הסיעה, והצעה דחופה אינה נכללת במכסת ההצעות לסדר היום של הסיעה. כל חבר כנסת רשאי לבקש כי הצעה אחת לסדר היום שהגיש בשבוע מסוים תידון כהצעה דחופה. הצעה מאושרת כהצעה דחופה לסדר היום אם נשיאות הכנסת סבורה שנושא ההצעה הוא בעל חשיבות או דחיפות מיוחדת.

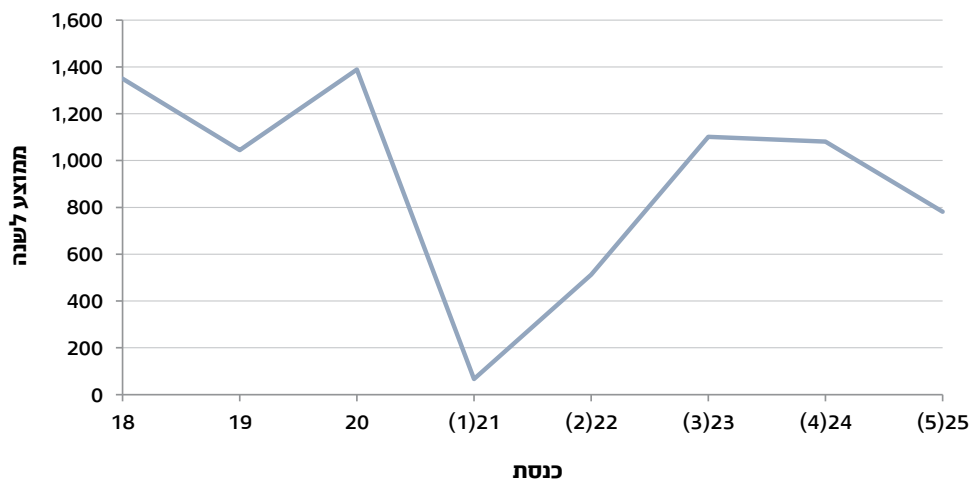
לאחר שחבר הכנסת המציע הצעה מנמק אותה במליאת הכנסת, הממשלה רשאית להביע את עמדתה. לאחר שנשמעה עמדת הממשלה, ואם חבר הכנסת המציע לא הסתפק בתשובת השר, רשאים שניים מחברי הכנסת להביע את עמדתם בנוגע להצעה, וכן להציע שהנושא לא ייכלל בסדר היום או שיידון בוועדה. מליאת הכנסת מחליטה בהצבעה אם לדון בהצעה במליאה (כלומר לכלול את הנושא בסדר היום של הכנסת), להעביר אותה לדיון בוועדה או להסירה מסדר היום של הכנסת.

נוסף על הצעות לסדר היום, ישנן הצעות לדיון מהיר. נשיאות הכנסת מאשרת הצעות אלו, והן מועברות ישירות לדיון בוועדה.

בכנסת ה-24 נדונו 1,711 הצעות לסדר היום והצעות לדיון מהיר במליאת הכנסת ובוועדות הכנסת - כ-1,081 הצעות בממוצע לשנה.

במהלך כשמונת החודשים מאז ההתכנסות הראשונה של הכנסת ה-25 נדונו 489 הצעות לסדר היום והצעות לדיון מהיר במליאת הכנסת ובוועדות הכנסת - כ-782 הצעות בממוצע לשנה (חישוב מוערך).

הצעות לסדר היום והצעות לדיון מהיר בכנסת ה-18 עד ה-25

- (1) בתקופה שבין 30.4.19 ל-3.10.19.
- (2) בתקופה שבין 3.10.19 ל-16.3.20.
- (3) בתקופה שבין 16.3.20 ל-6.4.21.
- (4) בתקופה שבין 6.4.21 ל-15.11.22.
- (5) בתקופה שבין 15.11.22 ל-3.7.23.

כ-45% (219) מההצעות שנדונו עד כה במהלך הכנסת ה-25 הוגדרו הצעות לדיון מהיר בוועדה. הוועדות שדנו במספר הרב ביותר של הצעות היו ועדת הפנים והגנת הסביבה (25 הצעות), ועדת העבודה, הרווחה והבריאות (19 הצעות) וועדת הביטחון (15 הצעות).

שאלות

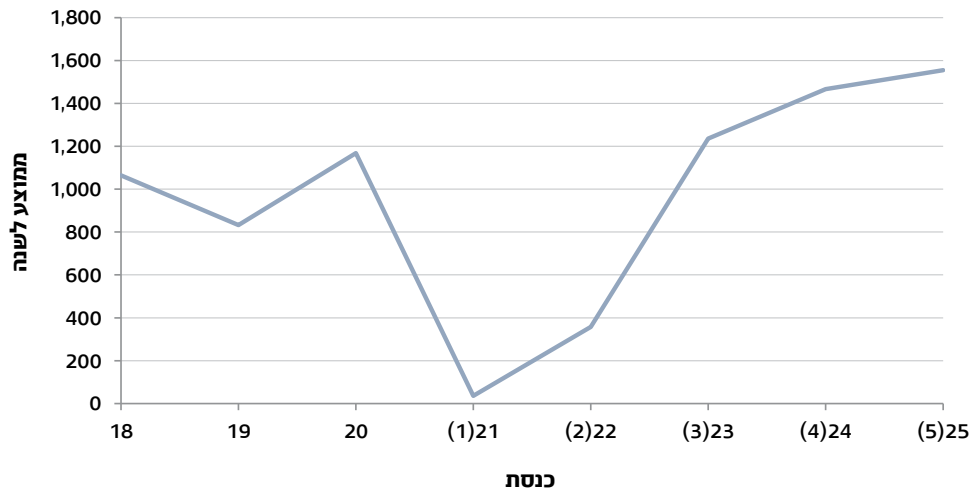
חבר כנסת רשאי לפנות לשר בשאלתה על עניין שבתחום תפקידי השר. ישנם שלושה סוגי שאלות: שאלתה רגילה, ישירה ודחופה (שאלתה בעל-פה).

בשאלתה רגילה על השר הנשאל למסור את תשובתו במליאת הכנסת או להודיע על סירובו להשיב עליה בתוך 21 יום מקבלתה. שאלתה ישירה מועברת לשר הנשאל באמצעות מזכירות הכנסת, ועליו להשיב עליה בכתב בתוך 21 יום. בשאלתה דחופה על השר הנשאל למסור את תשובתו במליאת הכנסת בתוך יומיים.

בכנסת ה-24 נענו 2,323 שאלות - כ-1,467 בממוצע לשנה, ומהן 1,600 היו ישירות (68.9%), 592 רגילות (25.5%) ו-131 דחופות (5.6%).

במהלך כשמונת החודשים מאז התכנסותה הראשונה של הכנסת ה-25 נענו 972 שאלות - כ-1,555 בממוצע לשנה (חישוב מוערך), ומהן 573 היו ישירות (59.0%), 357 רגילות (36.7%) ו-42 דחופות (4.3%).

שאלות שנענו בכנסת ה-18 עד ה-25

- (1) בתקופה שבין 30.4.19 ל-3.10.19.
- (2) בתקופה שבין 3.10.19 ל-16.3.20.
- (3) בתקופה שבין 16.3.20 ל-6.4.21.
- (4) בתקופה שבין 6.4.21 ל-15.11.22.
- (5) בתקופה שבין 15.11.22 ל-3.7.23.

תלונות לנציב תלונות הציבור

לפי חוק מבקר המדינה, כל אדם רשאי להגיש לנציבות תלונה על הגופים הנתונים לביקורת של מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור: כלל משרדי הממשלה ויחידות הסמך שלהם, הרשויות המקומיות, איגודי הערים ותאגידי המים והביוב, החברות הממשלתיות או גופים אחרים שהממשלה משתפת בהנהלתם, מפעלים או מוסדות מדינה כגון המוסד לביטוח לאומי, משטרת ישראל, צה"ל ורשות מקרקעי ישראל וכן גופים אחרים שהועמדו לביקורת על פי החלטת הכנסת או על פי הסכם בינם לבין הממשלה.

הנציבות מקבלת תלונות בנושאים רבים ומגוונים, וייחודה בכך שהיא מאפשרת למתלוננים לפנות אליה לא רק בזכויות חוקתיות, כספיות וחברתיות, אלא גם בנושאים שאינם מתאימים בדרך כלל לבירור בבית משפט: אי-קבלת מענה לפנייה, התנהגות לא נאותה של עובד ציבור, שרירות לב וכדומה.

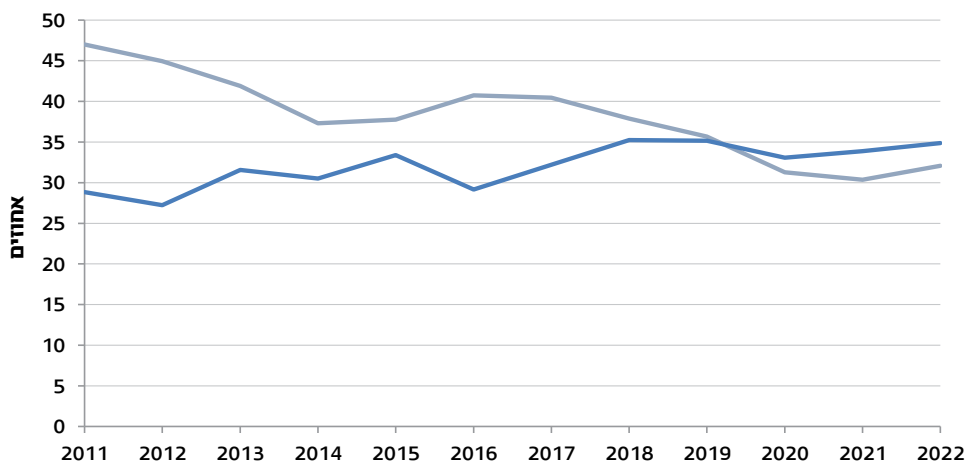
התלונות לנציב תלונות הציבור נחלקות לשלוש: תלונות שהסתיים הטיפול בהן (תלונות שנדחו על הסף או שהופסק בהן הבירור); תלונות שהסתיים הטיפול בהן והוכרעו לגופו של עניין (כלומר נקבע אם הן מוצדקות או לא); תלונות שנמצאו מוצדקות.

משנת 2016 ישנה ירידה באחוז התלונות שהוכרעו לגופו של עניין מתוך כלל התלונות שהסתיים הטיפול בהן. בשנת 2016 הוכרעו 6,115 תלונות מתוך 15,013 תלונות שהסתיים הטיפול בהן (40.7%), ובשנת 2022 הוכרעו 7,297 תלונות מתוך 22,748 (32.1%).

בעשור האחרון (בשנים 2011-2021) האחוז הגבוה ביותר של תלונות שהוכרעו לגופו של עניין מתוך כלל התלונות שהסתיימו הטיפול בהן נרשם בשנת 2011 - 47.0% (6,834 תלונות מתוך 14,540, בהתאמה), ואילו האחוז הנמוך ביותר היה בשנת 2021 - 30.4% (6,026 תלונות מתוך 19,849, בהתאמה).

בעשור האחרון חלה עלייה (לא עקיבה) באחוז התלונות שנמצאו מוצדקות מתוך כלל התלונות שהוכרעו לגופו של עניין. בשנת 2011 נמצאו מוצדקות 1,970 תלונות בלבד מתוך 6,834 תלונות שהוכרעו לגופו של עניין (28.8%), ובשנת 2022 - 2,545 תלונות מוצדקות מתוך 7,297 תלונות שהוכרעו לגופו של עניין (34.9%).

תלונות לנציב תלונות הציבור 2022-2011

— תלונות שהוכרעו לגופו של עניין מתוך כלל התלונות שהסתיימו הטיפול בהן
— תלונות שנמצאו מוצדקות מתוך כלל התלונות שהוכרעו לגופו של עניין

[למילון המונחים](#)

[לנתוני התרשימים](#)

[ללוחות השנתיים - בחירות, כנסת וממשל](#)

[לעמוד הנושאי - בחירות, כנסת וממשל](#)

עמדות ותחושות הציבור 28

נתונים על עמדות ותחושות הציבור מספקים מידע על תפיסות ועמדות של האוכלוסייה במגוון תחומים: בריאות, תנאי דיור ואזור המגורים, תעסוקה, מצב כלכלי, מצבים רגשיים, התנדבות ועוד. הנתונים מתקבלים מהסקר החברתי, הנערך בכל שנה על מדגם חדש מן האוכלוסייה הבוגרת (בני 20 ומעלה). הסקר החברתי מדווח על תנאי החיים של האוכלוסייה ועל רווחתה, והוא מורכב משני חלקים עיקריים: גרעין קבוע של שאלות החוזרות בכל שנה, וחלק משתנה, העוסק בכל שנה בנושאים חדשים בהרחבה.

בשנת 2022 עסק הסקר בנושאים האלה: השלכות תעסוקתיות, חברתיות וכלכליות של משבר הקורונה; השפעת הדת על תחומי החיים במדינה; תפיסת הדמוקרטיה במדינת ישראל; ותפיסת אמצעי התקשורת - המסורתיים והחדשים.

נתונים נבחרים, 2022 (בני 20 ומעלה)

הערכת הדמוקרטיה בישראל ומעורבות אזרחית

מרוצים או מרוצים מאוד מהדרך שבה הדמוקרטיה פועלת בישראל **40.2%**

41.9% מהיהודים מהערבים **29.5%**

השפעת הדת

מסכימים עם האמירה ש"לדת יש השפעה חזקה על החיים בארץ" **73.3%**

76.8% מהיהודים מהערבים **52.2%**

עמדות בנושא אמצעי התקשורת והרשתות החברתיות

עבור הטלוויזיה היא מקור עיקרי למידע חדשותי **47.4%**

צורכים חדשות בעיקר מאתרי חדשות באינטרנט **42.0%**

אמצעי תקשורת הנתפסים כאמינים בקרב הציבור

הטלוויזיה - בקרב **43.8%**

הרדיו - בקרב **47.6%**

עיתונים - בקרב **43.6%**

הרשתות החברתיות - בקרב **28.3%**

תחושות לחץ, בדידות ואפליה

19.0% מרגישים לחוצים תמיד או לעיתים קרובות

20.9% מרגישים בדידות לעיתים קרובות או מדי פעם

21.4% חשו אפליה כלשהי בשנה האחרונה

צמצום פערים בחברה

בעיני הציבור הפעולה העיקרית שהמדינה צריכה לעשות כדי לצמצם את הפערים בחברה היא להשקיע בחינוך **(41.6%)**

תחושת סיכון

סבורים שהסיכון העיקרי להם ולמשפחתם קשור בבריאות: **32.5%**

25.2% חוששים ממחלה או ממגבלות מבוגר **7.3%** חוששים בטיפול ממושך בבן משפחה מבוגר

שביעות רצון מהחיים ומהמצב הכלכלי

מרוצים מחייהם **90.2%**

מרוצים ממצבם הכלכלי **63.0%**

שביעות רצון מהדירה ומאזור המגורים

מרוצים מהדירה שבה הם מתגוררים **88.0%**

מרוצים באופן כללי מאזור המגורים **84.2%**

מרוצים מהניקיון באזור המגורים **59.5%**

מרוצים מהתחבורה הציבורית באזור המגורים **35.0%**

תחושת עוני וקשיים כלכליים

הרגישו עניים בשנה האחרונה **12.7%**

מהיהודים **7.6%** מהערבים **42.8%**

29.9%

מתקשים לכסות את כל ההוצאות החודשיות של משק הבית

איזון עבודה-חיים

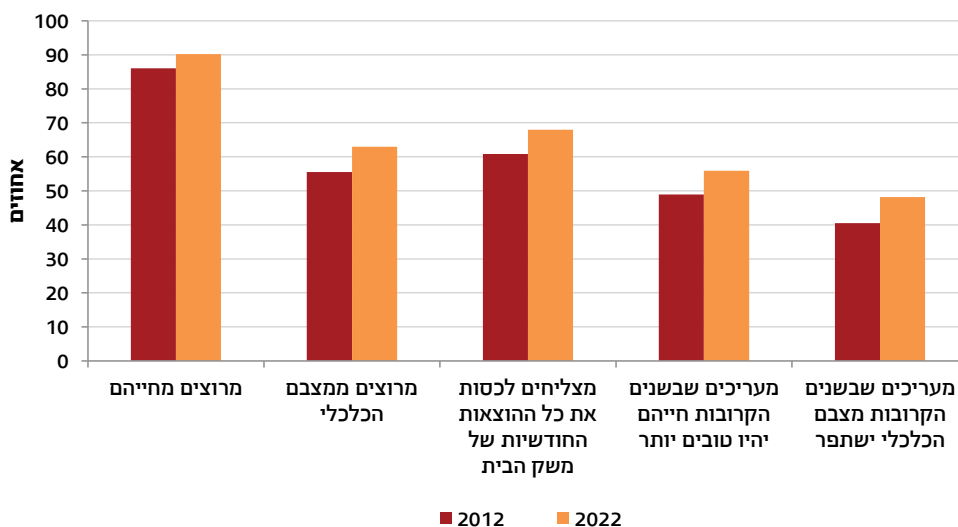

33.3% אינם מרוצים מהאיזון בין הזמן שהם מקדישים לעבודה ובין הזמן שהם מקדישים לתחומים אחרים בחייהם. האחוז דומה בקרב גברים ונשים

שביעות רצון מהחיים ומהמצב הכלכלי והערכתם בעתיד

בשנת 2022 90.2% מבני 20 ומעלה (כ-5.2 מיליון איש) דיווחו כי הם מרוצים מאוד או מרוצים מחייהם (40.8% מרוצים מאוד ו-49.3% מרוצים) ו-63.0% (כ-3.6 מיליון איש) דיווחו כי הם מרוצים ממצבם הכלכלי. 55.9% מעריכים שבשנים הקרובות חייהם יהיו טובים יותר, ו-48.2% מעריכים שמצבם הכלכלי ישתפר. בהשוואה לשנת 2012 ישנה עלייה באחוז המרוצים מחייהם, באחוז המרוצים ממצבם הכלכלי ובאחוז המצליחים לכסות את הוצאותיהם החודשיות. כמו כן ישנה עלייה באחוז האנשים הצופים שיפור בחייהם ובמצבם הכלכלי.

בני 20 ומעלה, לפי שביעות רצון מהחיים ומהמצב הכלכלי והערכתם בעתיד 2022 ו-2012

בקרב יהודים² לעומת ערבים נמצא אחוז גבוה יותר של מרוצים, הן מהחיים (91.2% ו-83.9%, בהתאמה) והן מהמצב הכלכלי (65.0% ו-50.7%, בהתאמה). גם אחוז המצליחים לכסות את כל ההוצאות החודשיות של משק הבית גבוה יותר בקרב יהודים לעומת ערבים (71.9% ו-45.2%, בהתאמה).

55.7% מהיהודים מעריכים שבשנים הקרובות חייהם יהיו טובים יותר, לעומת 57.3% מהערבים. 48.4% מהיהודים מעריכים שבשנים הקרובות מצבם הכלכלי ישתפר, לעומת 46.8% מהערבים.

1 מכאן ואילך כולל "מרוצים מאוד" ו"מרוצים".

2 מכאן ואילך כולל "אחרים": נוצרים לא-ערבים, בני דתות אחרות ואנשים ללא סיווג דת במרשם האוכלוסין.

שביעות רצון מהדירה ומאזור המגורים

בשנת 2022 88.0% מבני 20 ומעלה דיווחו כי הם מרוצים באופן כללי מהדירה שבה הם מתגוררים (43.0% מרוצים מאוד ו-45.0% מרוצים). הגרים בדירה בבעלותם מרוצים יותר מהגרים בשכירות (91.9% ו-80.6%, בהתאמה).

85.4% מרוצים מהיחסים עם השכנים (35.1% מרוצים מאוד ו-50.3% מרוצים), ו-12.6% אינם מרוצים.

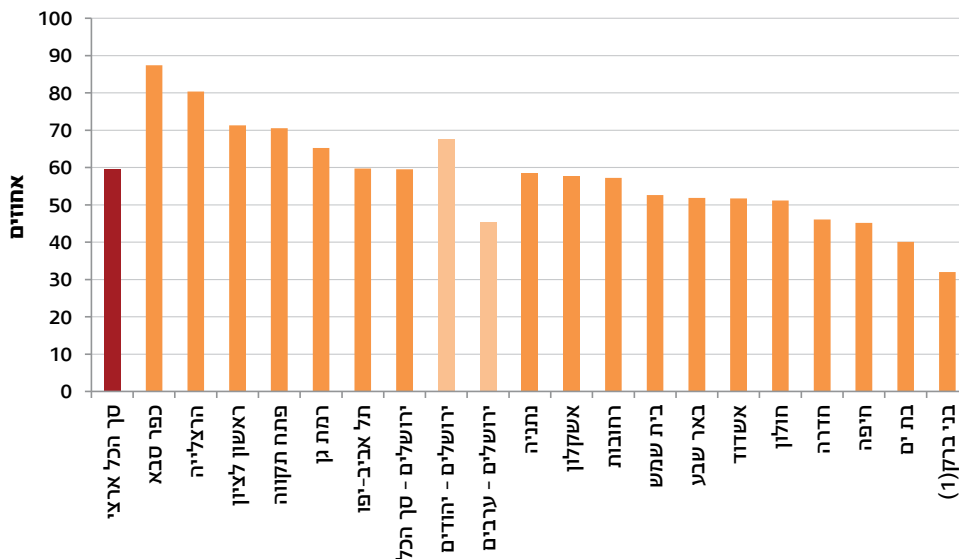
הישראלים מרוצים באופן כללי מאזור מגוריהם. בחינה של היבטים שונים של אזור המגורים מעלה פערים בין יהודים לערבים ובין תושבי 18 הערים הגדולות (100 אלף תושבים ויותר).

84.2% מרוצים באופן כללי מאזור מגוריהם (38.6% מרוצים מאוד ו-45.6% מרוצים), ויהודים מרוצים יותר מערבים (86.7% ו-69.5%, בהתאמה). מתוך 18 הערים הגדולות, האחוזים הגבוהים ביותר של מרוצים מאזור המגורים נצפו בראשון לציון (92.0%) ובאשקלון (89.0%). אחוזים נמוכים יותר של מרוצים מאזור המגורים נרשמו בבתי ים (73.5%) ובירושלים (78.1%).

61.0% מרוצים מכמות השטחים הירוקים, הגנים הציבוריים והפארקים באזור מגוריהם. מתוך הערים הגדולות, בהרצלייה ובראשון לציון נרשמו האחוזים הגבוהים ביותר של מרוצים מכמות השטחים הירוקים (77.9% ו-75.1%, בהתאמה).

59.5% מרוצים מהניקיון באזור מגוריהם, ויהודים מרוצים יותר מערבים (62.4% ו-42.4%, בהתאמה). מתוך הערים הגדולות, האחוז הגבוה ביותר של מרוצים מהניקיון באזור המגורים נרשם בכפר סבא (87.4%).

בני 20 ומעלה המרוצים מהניקיון באזור מגוריהם, בערים שבהן 100 אלף תושבים ויותר 2022

(1) טעות הדגימה היחסית היא בין 15% ל-30%; רמת המהימנות של הנתונים נמוכה, ויש להשתמש בהם בזהירות.

74.8% מרוצים משירותי איסוף האשפה, ול-29.8% מפריע זיהום האוויר באזור מגוריהם.

53.9% מרוצים ממצב הכבישים והמדרכות באזור מגוריהם.

35.0% מרוצים מהתחבורה הציבורית באזור מגוריהם. 32.3% אינם מרוצים, ו-32.3% נוספים אינם משתמשים כלל בתחבורה הציבורית.³ מתוך 18 הערים הגדולות, האחוזים הגבוהים ביותר של מרוצים נצפו בבתי ים (61.1%) ובחיפה (58.0%). אחוזים נמוכים יחסית נצפו בכפר סבא (29.7%) ובראשון לציון (30.3%).

59.7% מדווחים כי אין די מקומות חניה באזור מגוריהם. מצוקת החניה גבוהה במיוחד ברחובות (77.5%), ברמת גן (76.6%) ובחולון (74.0%).

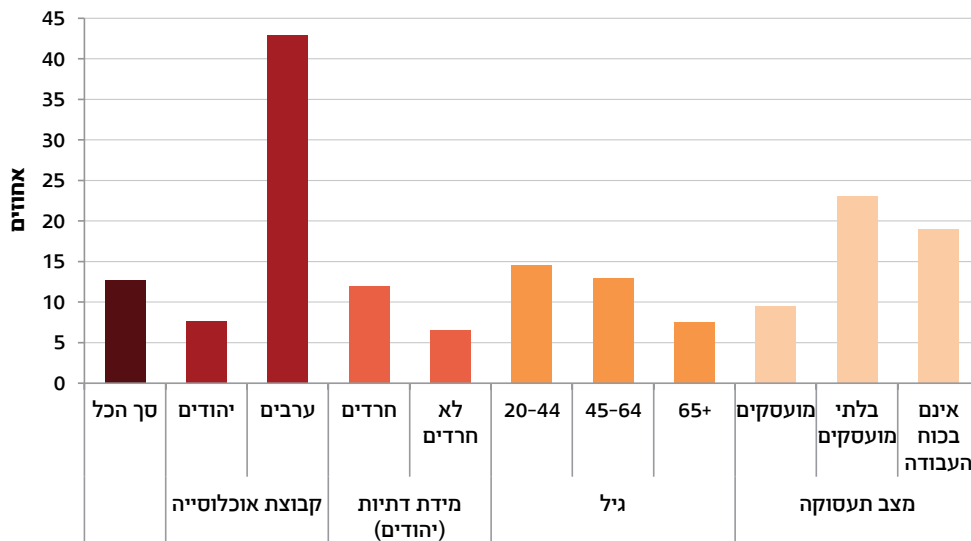
3 0.4% הנותרים השיבו "לא ידוע".

תחושת עוני

12.7% מבני 20 ומעלה (כ-743 אלף איש) הרגישו עניים בשנה האחרונה. 4% 42.8% מהערבים הרגישו עניים, לעומת 7.6% מהיהודים.

בקרב בני 25-64, במשקי בית שבהם שני בני הזוג אינם עובדים 35.1% הרגישו עניים לעיתים קרובות, לעומת 7.4% במשקי בית שבהם שני בני הזוג עובדים.

בני 20 ומעלה שהרגישו עניים בשנה האחרונה, (1) לפי תכונות נבחרות 2022

(1) ב-12 החודשים שקדמו לריאיון.

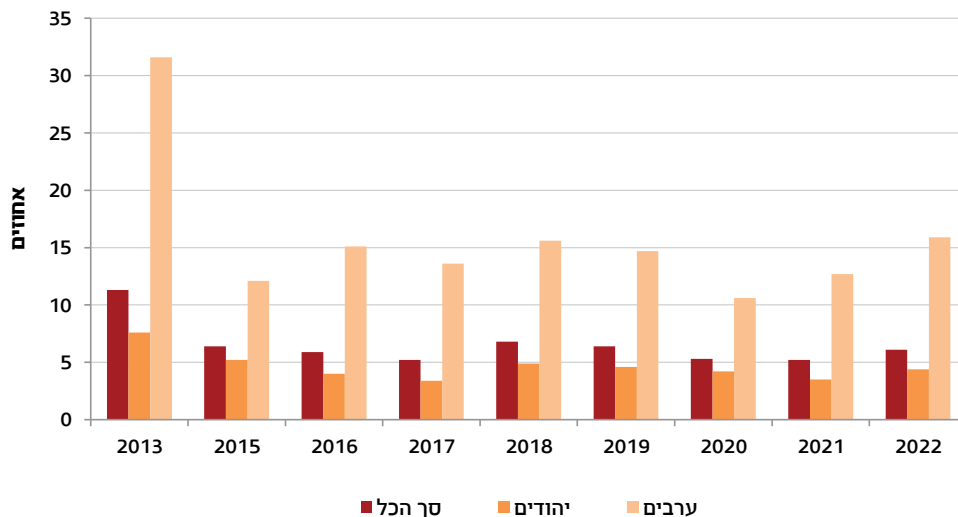
4 מכאן ואילך "בשנה האחרונה" - ב-12 החודשים שקדמו לריאיון.

ויתורים בשל קשיים כלכליים

ויתורים בתזונה

6.1% מבני 20 ומעלה דיווחו כי בשנה האחרונה הם ויתרו על ארוחה חמה לפחות פעם ביומיים בשל קשיים כלכליים: 15.9% מהערבים ו-4.4% מהיהודים; 5.6% מהנשואים ו-10.7% מהגרועים; 15.9% מהגרים במשקי בית שבהם ההכנסה החודשית הממוצעת לנפש היא עד 2,000 ש"ח. אחוז בני 20 ומעלה שוויתרו על ארוחה חמה בשל קשיים כלכליים ירד מ-11.3% בשנת 2013 ל-6.1% בשנת 2022.

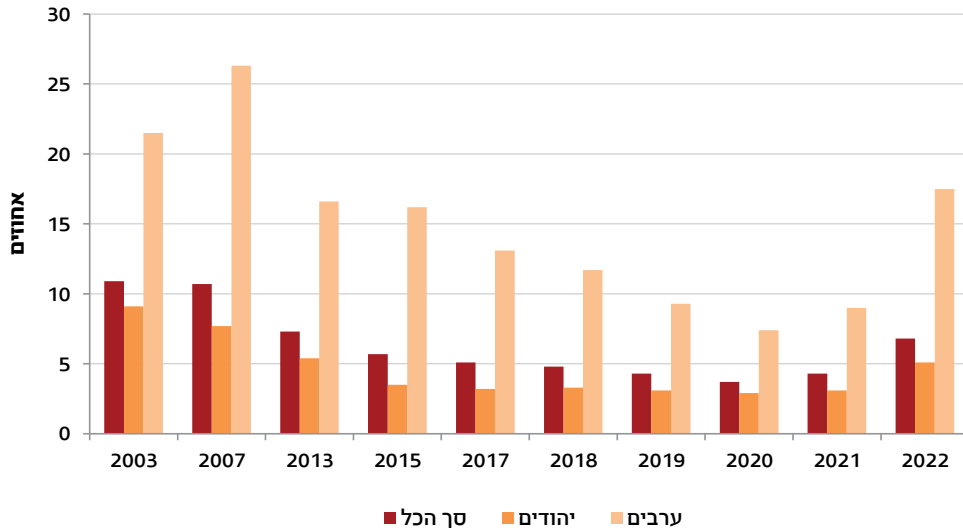
בני 20 ומעלה שוויתרו על ארוחה חמה בשל קשיים כלכליים, לפי קבוצת אוכלוסייה שנים נבחרות

ייתורים בתחום הבריאות

64.1% מבני 20 ומעלה (כ-3.7 מיליון איש) נזקקו בשנה האחרונה לתרופות במרשם רופא, ומהם 6.8% (כ-256 אלף איש) ויתרו על רכישת התרופות בשל קשיים כלכליים: 17.5% מהערבים ו-5.1% מהיהודים; 19.2% מהגרים במשקי בית שבהם ההכנסה החודשית הממוצעת לנפש היא עד 2,000 ש"ח, 7.5% מהגרים במשקי בית שבהם ההכנסה לנפש היא 2,001-4,000 ש"ח.

בני 20 ומעלה שויתרו על רכישת תרופות בשל קשיים כלכליים, לפי קבוצת אוכלוסייה שנים נבחרות

55.8% מבני 20 ומעלה (כ-3.2 מיליון איש) נזקקו בשנה האחרונה לטיפול רפואי, ומהם 10.7% (כ-349 אלף איש) ויתרו על הטיפול בשל קשיים כלכליים: 16.1% מהערבים ו-9.7% מהיהודים; 20.8% מהגרים במשקי בית שבהם ההכנסה החודשית הממוצעת לנפש היא עד 2,000 ש"ח, 11.9% מהגרים במשקי בית שבהם ההכנסה לנפש היא 2,001-4,000 ש"ח ו-6.5% מהגרים במשקי בית שבהם ההכנסה לנפש גבוהה מ-4,000 ש"ח; 21.6% ממי שהעריכו כי מצב בריאותם אינו טוב.

תחושות לחץ, בדידות ומצוקה ואמון בזולת

בשנת 2022 19.0% מבני 20 ומעלה (כ-1.1 מיליון איש) דיווחו שהם מרגישים לחוצים תמיד או לעיתים קרובות - 21.6% מהנשים ו-16.3% מהגברים.

6% (כ-348 אלף איש) מרגישים מדוכאים תמיד או לעיתים קרובות - 6.4% מהנשים ו-5.5% מהגברים.

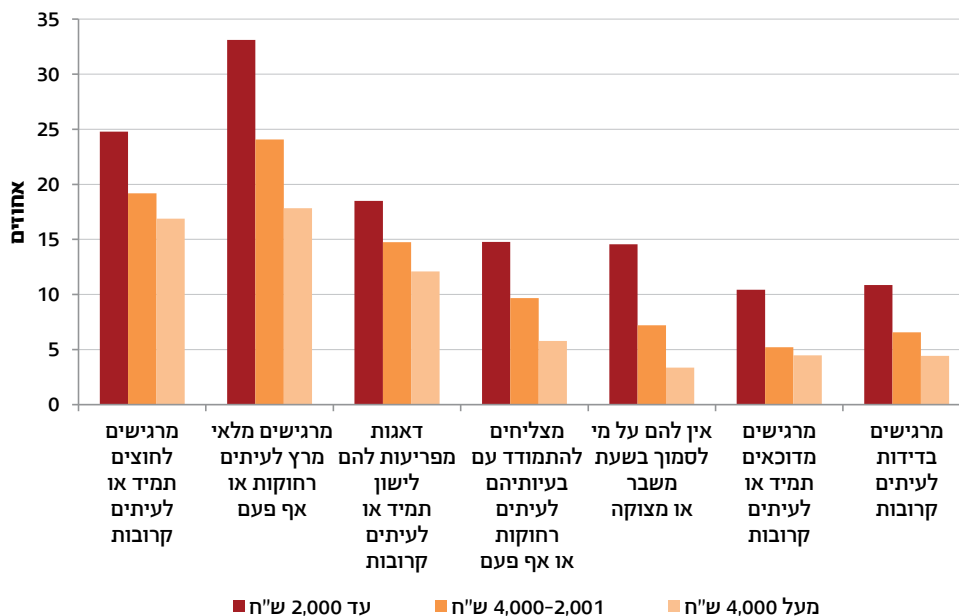
22.0% (כ-1.28 מיליון איש) מרגישים מלאי מרץ לעיתים רחוקות או אף פעם.

ל-14.3% (כ-837 אלף איש) דאגות מפריעות לישון תמיד או לעיתים קרובות - ל-16.2% מהנשים ול-12.3% מהגברים. ל-26.8% נוספים דאגות מפריעות לישון לפעמים או מדי פעם.

20.9% (כ-1.2 מיליון איש) דיווחו כי הם מרגישים בדידות לעיתים קרובות או מדי פעם: 6.1% מרגישים בדידות לעיתים קרובות, ו-14.8% מרגישים בדידות לפעמים או מדי פעם. תחושת הבדידות עולה עם הגיל: 5.2% מבני 20-64, 7.1% מבני 65-74 ו-14.4% מבני 75 ומעלה חשים בדידות לעיתים קרובות.

6.4% (כ-372 אלף איש) ציינו כי אין להם על מי לסמוך בשעת משבר או מצוקה - ל-7.8% מהגברים ול-5.0% מהנשים אין על מי לסמוך. אחוז גבוה של אנשים שאין להם על מי לסמוך נמצא בקבוצות האלה: הגרים במשקי בית שבהם ההכנסה החודשית הממוצעת לנפש היא עד 2,000 ש"ח (14.6%), מי שהעריכו כי מצב בריאותם אינו טוב (15.1%) וערבים (15.2%).

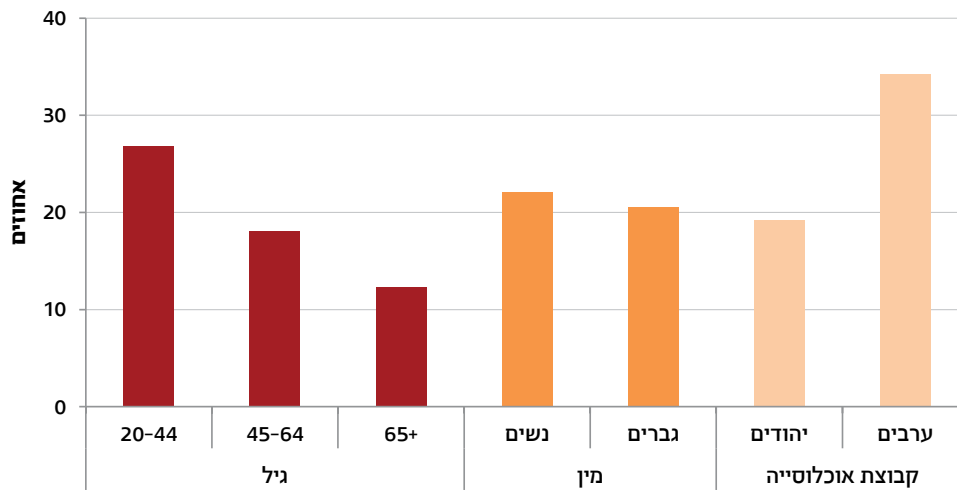
בני 20 ומעלה המרגישים לחץ, בדידות או מצוקה, לפי הכנסה ממוצעת לנפש במשק בית (ברוטו לחודש) 2022

תחושת אפליה

אחד מכל חמישה ישראלים (21.4%) חש אפליה כלשהי בשנה האחרונה בשל גיל, לאום, מוצא/עדה, צבע עור, דת/אמונה, מין, נטייה מינית או מוגבלות פיזית או נפשית. תחושת אפליה בולטת בעיקר בקבוצות האלה: חרדים (42.3%), ערבים (34.3%), הגרים במשקי בית שבהם ההכנסה החודשית הממוצעת לנפש היא עד 2,000 ש"ח (29.8%) ורווקים (28.0%). 8.8% חשו מופלים בשל מוצאם/עדתם: 23.7% מהערבים ו-6.2% מהיהודים. 10.5% חשו מופלים בשל דתם/אמונתם: 22.7% מהערבים ו-8.4% מהיהודים.

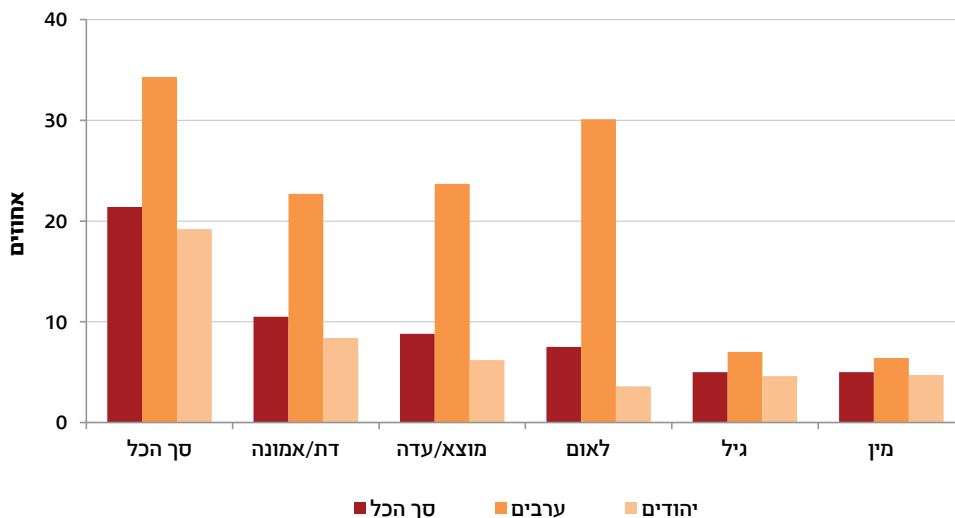
בני 20 ומעלה שחשו מופלים בשנה האחרונה, (1) לפי גיל, מין וקבוצת אוכלוסייה 2022

(1) ב-12 החודשים שקדמו לריאיון.

בקרב היהודים - 39.4% מהחרדים ו-13.1% מהדתיים חשו מופלים בשל אמונתם, לעומת 3.9% מהמסורתיים ו-2.7% מהחילונים.
7.5% חשו מופלים בשל הלאום שלהם. 27.8% מהמוסלמים ו-41.5% מהדרוזים חשו מופלים בשל הלאום שלהם.

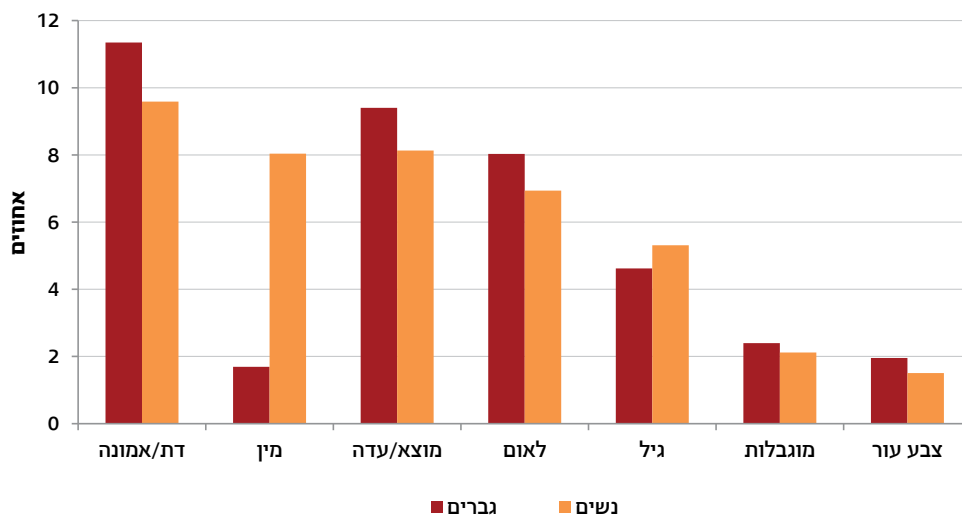
**בני 20 ומעלה שחשו מופלים בשנה האחרונה⁽¹⁾,
לפי קבוצת אוכלוסייה וסיבת אפליה**
2022

(1) ב-12 החודשים שקדמו לריאיון.

8.0% מהנשים חשו מופלות בשל מינן. האחוז גבוה יותר בקרב נשים צעירות: 12.6% מבנות 20-39 חשו מופלות בשל היותן נשים, לעומת 5.1% מבנות 40 ומעלה.
 8.1% מהאנשים עם מוגבלות תפקודית חמורה (כ-73 אלף איש) חשו מופלים בשל מוגבלותם.
 1.7% (כ-100 אלף איש) חשו מופלים בשל צבע עורם.
 כאחוז אחד מבני 20 ומעלה חשו מופלים בשל נטייתם המינית. האחוז דומה בקרב גברים ונשים.

בני 20 ומעלה שחשו מופלים בשנה האחרונה, (1) לפי מין וסיבת אפליה 2022

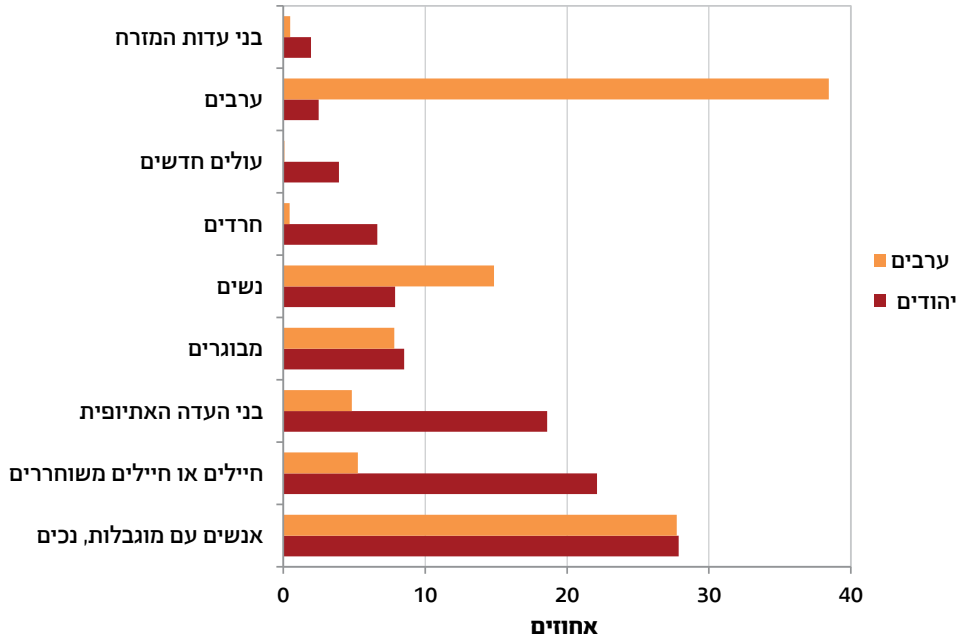

(1) ב-12 החודשים שקדמו לריאיון.

העדפה מתקנת⁵

לדעת הציבור הקבוצות הראויות ביותר להעדפה מתקנת בקבלה לעבודה או ללימודים⁶ הן אנשים עם מוגבלות, נכים (28%), חיילים או חיילים משוחררים (20%) ובני העדה האתיופית (17%). יהודים וערבים ציינו את האנשים עם מוגבלות כראויים להעדפה מתקנת בשיעור זהה (28%).

בני 20 ומעלה, לפי הקבוצה הראויה ביותר לדעתם להעדפה מתקנת ולפי קבוצת אוכלוסייה
2022

5 העדפה מתקנת היא מתן עדיפות לאנשים המשתייכים לאוכלוסייה מסוימת בקבלה לעבודה או ללימודים.
6 המשתתפים נשאלו בריאיון מיהי לדעתם הקבוצה העיקרית שראוי שהמדינה תיתן לה העדפה מתקנת בקבלה לעבודה או ללימודים.

צמצום פערים בחברה

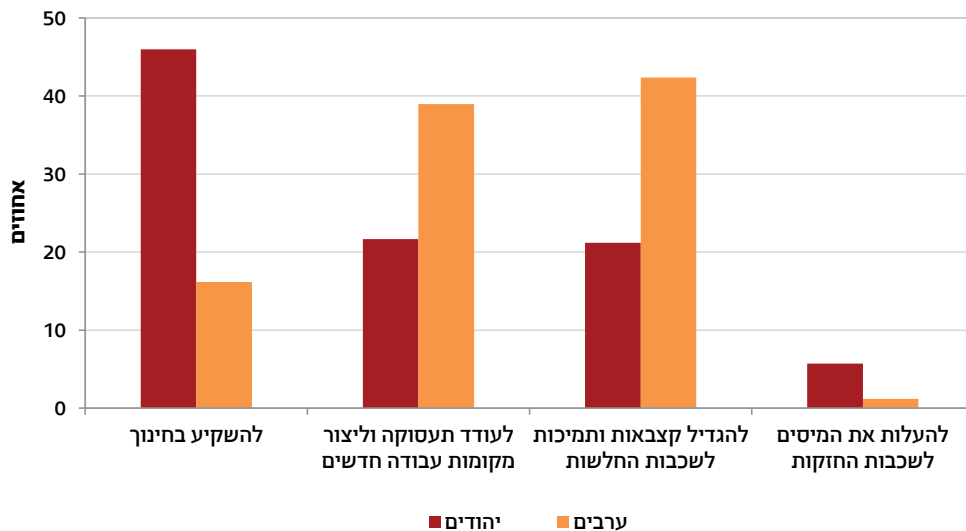
42% חושבים כי הפעולה העיקרית שהמדינה צריכה לעשות כדי לצמצם את הפערים בחברה היא השקעה בחינוך.

שיעור היהודים הרואים בהשקעה בחינוך פתרון לפערים גבוה יחסית (46%), כמעט פי שלושה מהערבים (16%) וגבוה משמעותית מפתרונות בתחומים האחרים.

בקרב הערבים הפעולה המועדפת היא הגדלת קצבאות ותמיכות לשכבות החלשות (42%) ויצירת מקומות עבודה חדשים (39%).

בני 20 ומעלה, לפי הפעולה העיקרית שלדעתם המדינה צריכה לנקוט כדי לצמצם את הפערים בחברה ולפי קבוצת אוכלוסייה

2022

איזון עבודה-חיים

בשנת 2022 18.0% מהמועסקים בני 20 ומעלה דיווחו כי הם מרוצים מאוד מהאיזון בין הזמן שהם מקדישים לעבודתם ובין הזמן שהם מקדישים לתחומים אחרים בחייהם. 46.2% נוספים מרוצים מהאיזון עבודה-חיים, ו-33.3% לא כל כך מרוצים או אינם מרוצים כלל מהאיזון (34.4% ב-2021). אחוז המרוצים מהאיזון עבודה-חיים דומה בקרב גברים ונשים.

תחושת סיכון⁷

21.2% מהאוכלוסייה חשים שאין סיכון להם ולמשפחתם. שליש מהאוכלוסייה (32.5%) מעריכים כי הסיכון העיקרי להם ולמשפחתם הוא בשל היבטים בריאותיים - מחלה, מוגבלות או קושי בטיפול ממושך בן משפחה מבוגר.

**בני 20 ומעלה, לפי הסיכון העיקרי שהם מעריכים להם ולמשפחתם הקרובה
2022**

אחוזים	סיכון עיקרי
25.2	מחלה או מוגבלות
11.3	קושי לכסות הוצאות
10.4	סיכון ביטחוני
7.8	סיכון אחר (כולל חינוך אחר לילדים ורמת דיור נאותה)
7.3	קושי בטיפול ממושך בן משפחה מבוגר
5.9	איבוד מקום עבודה או הכנסה
5.0	פשיעה או אלימות
21.2	אין סיכון
5.9	לא יודע

7 המשתתפים בסקר נשאלו: "בשנים הקרובות, מהו לדעתך הסיכון העיקרי לך ולמשפחתך הקרובה?"

ההבדלים בין גברים לנשים אינם משמעותיים, ונשים צופות מעט יותר סיכון של מחלה או מוגבלות (28.0%-1-22.3%, בהתאמה).

ערבים חוששים יותר מיהודים מאובדן מקום עבודה או הכנסה (14.0% לעומת 4.5%, בהתאמה) ומפשיעה או אלימות (20.2% לעומת 2.4%, בהתאמה). לעומתם, יהודים חוששים יותר מערבים מסיכון ביטחוני (11.5% לעומת 4.3%, בהתאמה).

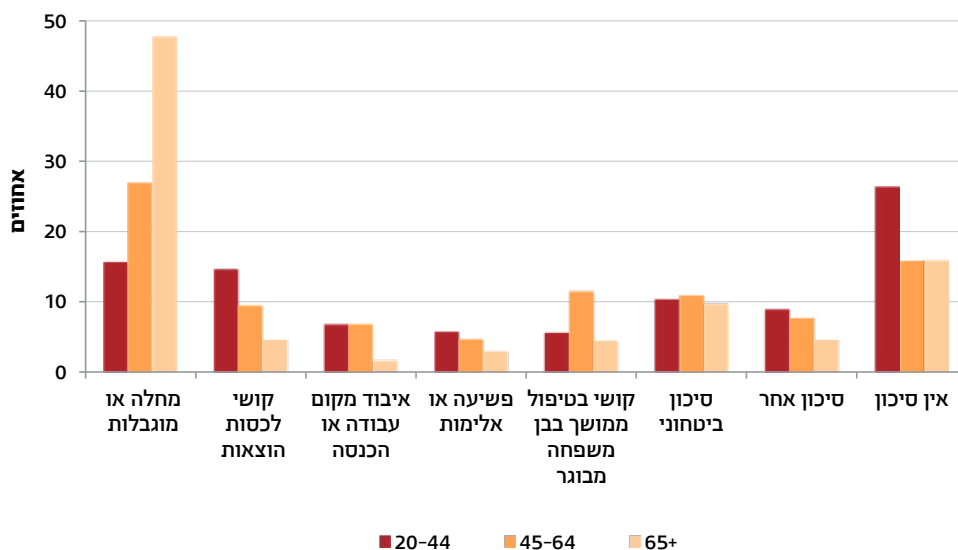
נמצאו הבדלים בין יהודים לערבים באשר לתחושת הסיכון להם ולמשפחתם: 22.6% מהיהודים חשים כי אין סיכון להם ולמשפחתם בשנים הקרובות, לעומת 13.2% מהערבים.

בהתפלגות לפי גיל, נראה כי בקרב בני 65 ומעלה שיעור הצופים סיכון של מחלה או מוגבלות בשנים הקרובות (47.7%) הוא פי שלושה מהשיעור בקרב בני 20-44 (15.7%). 26.3% מבני 20-44 אינם צופים שום סיכון, פי 1.6 מהשיעור בקרב בני 65 ומעלה (16.0%).

קושי בכיסוי הוצאות מוגדר כסיכון עיקרי בקרב בני 20-44 (14.7%), פי שלושה מהשיעור בקרב בני 65 ומעלה (4.7%).

בני 20 ומעלה, לפי הסיכון העיקרי שהם מעריכים להם ולמשפחתם הקרובה ולפי גיל

2022

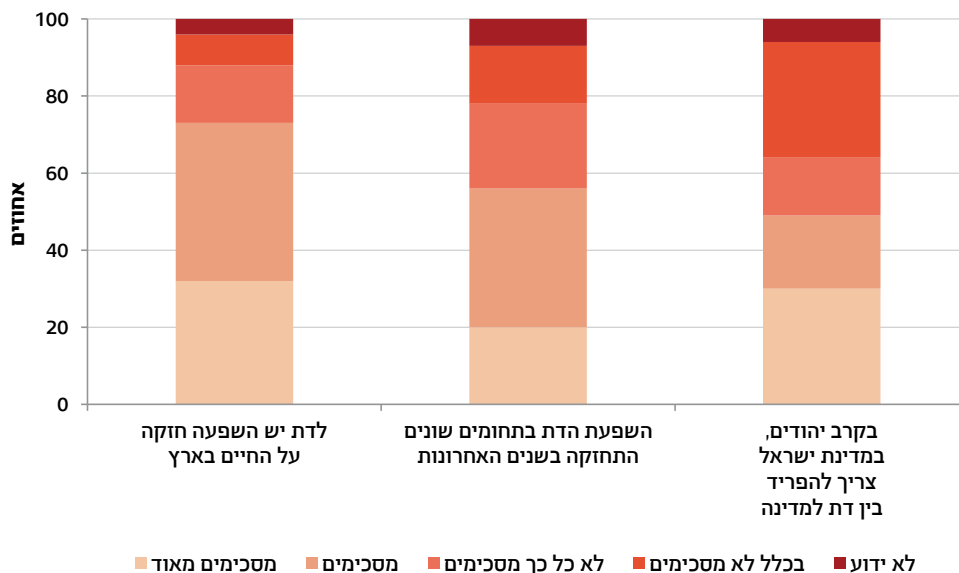

עמדות בנושא השפעת הדת⁸

מרבית הציבור (73%) מסכימים עם האמירה ש"לדת יש השפעה חזקה על החיים בארץ" - 77% מהיהודים ואחרים⁹ מסכימים מאוד או מסכימים, לעומת 52% מהערבים.

56% מסכימים עם האמירה ש"השפעת הדת בתחומים שונים התחזקה בשנים האחרונות" - 57% מהיהודים ו-52% מהערבים מסכימים מאוד או מסכימים.

בקרב היהודים 49% מסכימים מאוד או מסכימים עם האמירה ש"במדינת ישראל צריך להפריד בין דת למדינה" - 13% מהחרדים, 17% מהדתיים, 28% מהמסורתיים-דתיים, 43% מהמסורתיים הלא כל כך דתיים ו-75% מהחילונים.

**בני 20 ומעלה, לפי עמדות בנושא השפעת הדת
2022**

בקרב יהודים 6.7% סבורים כי מאז משבר הקורונה יחסי דתיים-חילונים נעשו טובים יותר, 56% סבורים כי הם לא השתנו, ו-26% סבורים כי היחסים נעשו גרועים יותר.¹⁰

10% מהחרדים סבורים כי היחסים נעשו טובים יותר, לעומת 2.8% מהחילונים. 37% מהחרדים סבורים שהיחסים נעשו גרועים יותר לעומת 18% מהדתיים, 22% מהמסורתיים ו-28% מהחילונים.

8 למשתתפים בסקר הוצגה רשימת היגדים, והם נשאלו באיזו מידה הם מסכימים עם כל אחד מהם. אפשרויות התשובה היו: 1. מסכים/מסכימה מאוד. 2. מסכים/מסכימה. 3. לא כל כך מסכים/מסכימה. 4. לא מסכים/מסכימה כלל.

9 כולל נוצרים שאינם ערבים וחסרי סיווג דת.

10 11.3% הנותרים השיבו כי אינם יודעים.

הערכת הדמוקרטיה בישראל ומעורבות אזרחית

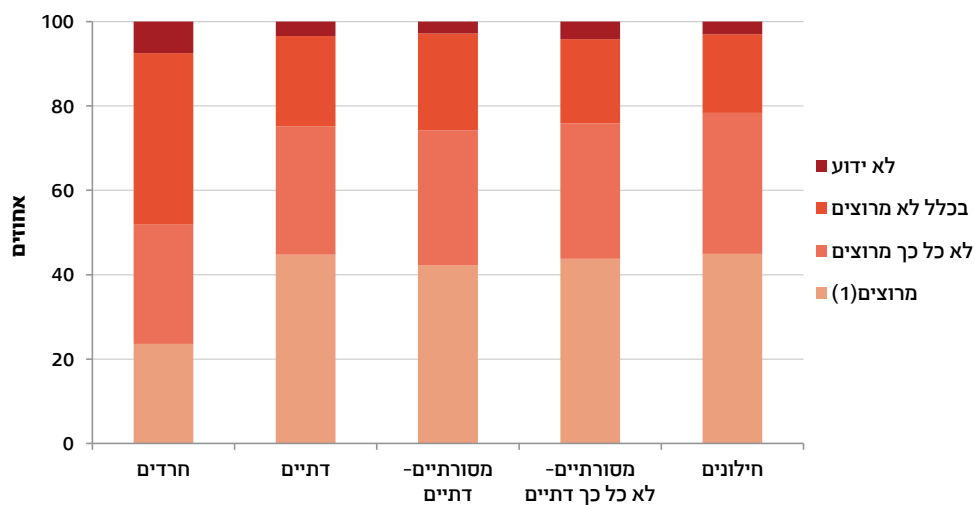
6% מהציבור מרוצים מאוד ו-34% מרוצים מהדרך שבה הדמוקרטיה פועלת בישראל.¹¹ 33% לא כל כך מרוצים ו-23% אינם מרוצים כלל.

42% מהיהודים¹² מרוצים או מרוצים מאוד מהדרך שבה הדמוקרטיה פועלת, לעומת 30% מהערבים. 36% מבני 20-44 ו-44% מבני 45 ומעלה מרוצים.

בקרב היהודים - חילונים, דתיים ומסורתיים מרוצים יותר מחרדים מהדרך שבה הדמוקרטיה פועלת.

יהודים בני 20 ומעלה, לפי שביעות רצון מהדרך שבה הדמוקרטיה פועלת ולפי מידת דתיות

2022

(1) 'מרוצים מאוד' או 'מרוצים'.

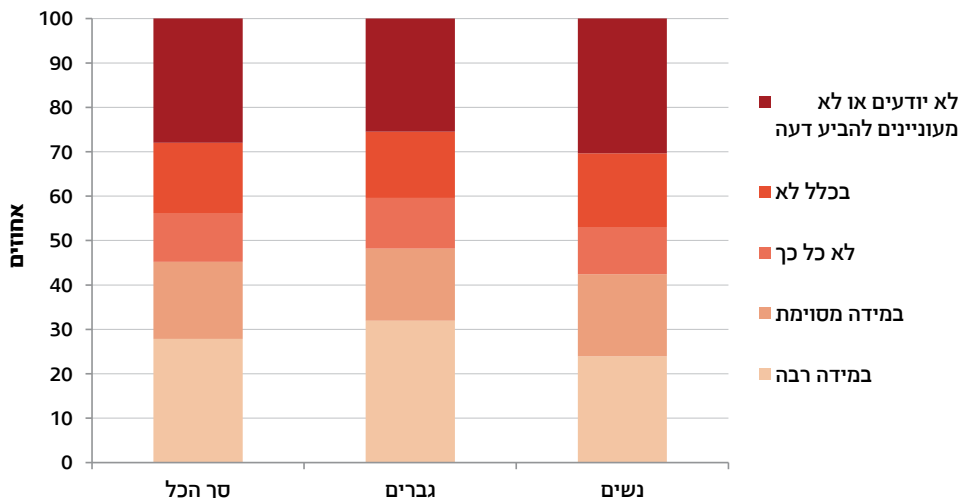
44% מבני 20 ומעלה מעריכים כי חל שינוי לרעה בדרך שבה הדמוקרטיה פועלת בישראל,¹³ 47% מהגברים ו-41% מהנשים. 42% סבורים כי לא חל בה שינוי, ו-6.6% סבורים כי חל בה שינוי לטובה. 44% מהיהודים ו-48% מהערבים מעריכים כי חל שינוי לרעה.

11 המשתתפים בסקר נשאלו האם באופן כללי הם מרוצים מהדרך שבה הדמוקרטיה פועלת בישראל.
12 כולל 'אחרים' - נוצרים שאינם ערבים וחסרי סיווג דת.

13 המשתתפים בסקר נשאלו האם לדעתם חל שינוי בשנים האחרונות בדרך שבה הדמוקרטיה פועלת בישראל.

45% מרגישים חופשי להביע דעה¹⁴ על תפקוד הממשלה במידה רבה או במידה מסוימת. 32% מהגברים ו-24% מהנשים, 31% מהיהודים ו-11% מהערבים, 19% מהחרדים ו-35% מהחילונים - מרגישים חופשי במידה רבה להביע את דעתם. 13% מהיהודים ו-30% מהערבים כלל לא מרגישים חופשיים להביע את דעתם.

בני 20 ומעלה, לפי מין ולפי המידה שבה הם מרגישים חופשי להביע דעה על תפקוד הממשלה, 2022

מעורבות אזרחית

11% מהאוכלוסייה היו מעורבים בפעילות ציבורית או פוליטית ב-12 החודשים האחרונים¹⁵, מהם: 53% חתמו על עצומה, 35% השתתפו בהפגנה או בצעדת מחאה, 19% השתתפו באספה פוליטית או בחוג בית, 23% יצרו קשר עם גורם בממשלה, גורם בשלטון המקומי או נבחר ציבור, ו-20% עבדו לטובת מפלגה או פעלו בקבוצה לטובת מטרה כלשהי.

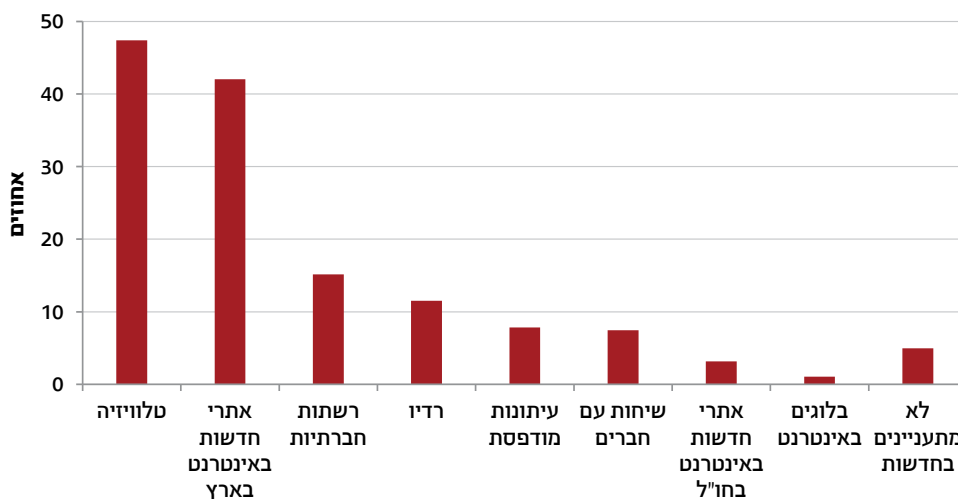
¹⁴ המשתתפים בסקר נשאלו באיזו מידה הם מרגישים חופשי להביע את דעתם על תפקוד הממשלה, כגון במדיות השונות, ברשתות החברתיות או בטוקבקים.
¹⁵ הכוונה היא ל-12 החודשים שקדמו לריאיון.

עמדות בנושא התקשורת והרשתות החברתיות

כמחצית מהאוכלוסייה (47%) צורכים חדשות בעיקר מהטלוויזיה¹⁶ ו-42% צורכים חדשות בעיקר מאתרי חדשות באינטרנט. הרדיו והעיתונות המודפסת הם מקור מידע לקבוצות קטנות יותר באוכלוסייה (12% ו-7.8%, בהתאמה).

15% צורכים חדשות בעיקר מהרשתות החברתיות ו-7.5% משיחות עם חברים.

בני 20 ומעלה, לפי מקור מידע עיקרי בנושאי חדשות⁽¹⁾ 2022

(1) היה אפשר לבחור עד שניים מהמקורות המפורטים.

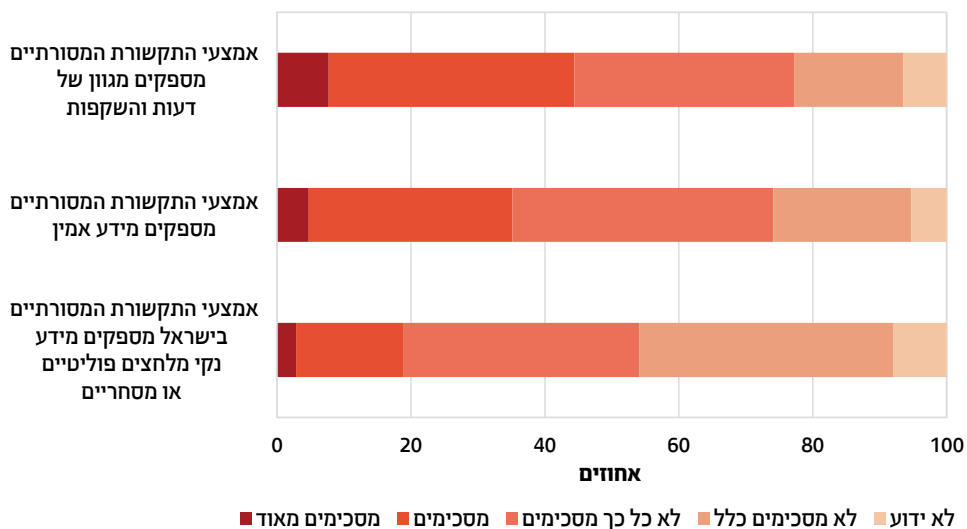
יהודים צורכים חדשות באתרי החדשות הישראליים באינטרנט יותר מערבים (45% ו-25%, בהתאמה).

ככל שעולה הגיל כך עולה שיעור בני 20 ומעלה שצורכים חדשות בעיקר מהטלוויזיה: 33% מבני 20-44, 54% מבני 45-64 ו-74% מבני 65 ומעלה. כמו כן, עם העלייה בגיל צריכת החדשות מהעיתונות המודפסת גבוהה יותר: 6.1% מבני 20-64 לעומת 15% מבני 65 ומעלה.

¹⁶ ניתן היה לבחור עד שניים מהמקורות המפורטים בתרשים בהמשך.

כמחצית (49%) מהציבור סבורים שהמידע החדשותי באינטרנט יכול להחליף את מהדורות החדשות באמצעי התקשורת המסורתיים, כגון עיתון מודפס, ערוצי טלוויזיה, רדיו וכדומה. כרבע מהציבור (24%) סבורים כך במידה רבה, ורבע נוסף (25%) סבורים כך במידה מסוימת. שיעור הסבורים כי המידע החדשותי באינטרנט יכול להחליף את מהדורות החדשות באמצעי התקשורת המסורתיים במידה רבה או במידה מסוימת פוחת עם הגיל: 55% מבני 20-44, 47% מבני 45-64 ו-35% מבני 65 ומעלה. 35% מסכימים מאוד או מסכימים עם האמירה שאמצעי התקשורת המסורתיים (ערוצי הטלוויזיה והרדיו וכן העיתונות המודפסת) מספקים מידע אמין - 36% מהיהודים ו-29% מהערבים. פחות ממחצית (44%) מסכימים מאוד או מסכימים עם האמירה שאמצעי התקשורת המסורתיים בישראל מספקים מגוון של דעות והשקפות - 45% מהיהודים ו-41% מהערבים.

בני 20 ומעלה, לפי עמדות לגבי אמצעי התקשורת המסורתיים⁽¹⁾ 2022

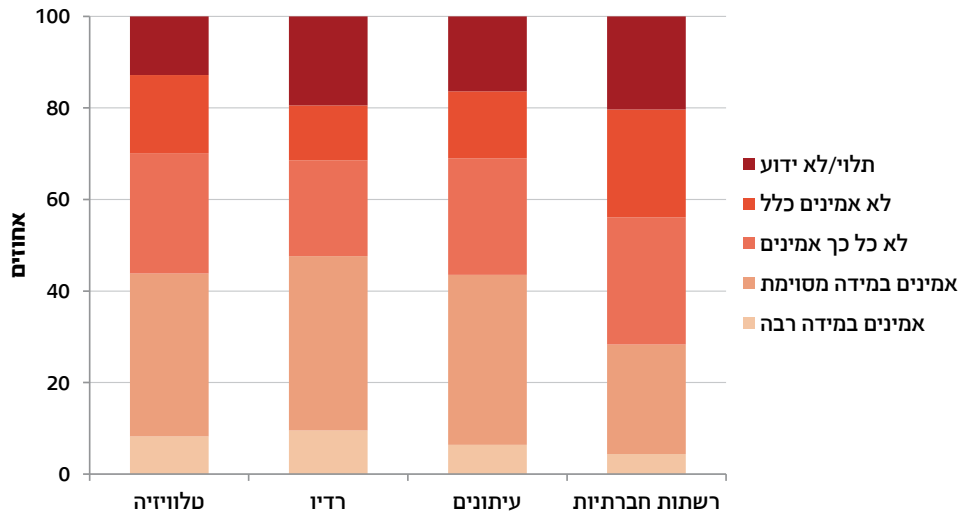
(1) אמצעי התקשורת המסורתיים כוללים ערוצי טלוויזיה, רדיו ועיתונים, לעומת אמצעי התקשורת החדשים הכוללים רשתות חברתיות ומדיה חברתית כגון פייסבוק ווטסאפ.

21% סבורים כי אמצעי התקשורת המסורתיים נעשו פחות חופשיים ועצמאיים בהשוואה למצב לפני משבר הקורונה. 52% סבורים כי הם חופשיים ועצמאיים במידה שווה, ו-7% סבורים כי הם נעשו חופשיים ועצמאיים יותר.

הערכת אמינותם של אמצעי התקשורת השונים

אמינותם של הטלוויזיה, הרדיו והעיתונים נתפסת כגבוהה יותר מאמינותן של הרשתות החברתיות. הטלוויזיה נתפסת כאמינה (במידה רבה או במידה מסוימת) בקרב 44% מהציבור, הרדיו - בקרב 48% והעיתונים - בקרב 44%. לעומת זאת, הרשתות החברתיות נתפסות כאמינות בקרב 28% מהציבור.

בני 20 ומעלה, לפי הערכת אמינות אמצעי התקשורת 2022

פעילות ברשתות ובמדיה החברתית

74% מהציבור אינם משתתפים בדיונים בנושאי אקטואליה (כגון פרסום תגובות למאמרים), באינטרנט ברשתות החברתיות או בבלוגים, 17% משתתפים בדיונים, מרביתם לעיתים רחוקות או מדי פעם. 8.2% אינם משתמשים כלל באינטרנט.

20% מהאוכלוסייה ראו או חוו לעיתים קרובות ביטויי שנאה, גילויי אלימות או אימים שהופנו כלפי אנשים שפעילים במדיה החברתית, 17% ראו או חוו מדי פעם, 11% - לעיתים רחוקות ו-43% לא חוו או שאינם פעילים ברשתות חברתיות.

מבין המשתמשים באינטרנט 29% חוששים להשתתף באופן פעיל בדיונים בשל תופעות אלו, נוסף על 34% שאינם פעילים כלל בדיונים ברשתות החברתיות מסיבות שונות.

[למילון המונחים](#)

[לנתוני התרשימים](#)

[ללוחות השנתיים - עמדות ותחושות הציבור](#)

[לעמוד הנושאי - הסקר החברתי](#)

לקבלת מידע סטטיסטי אפשר לפנות באמצעות הטלפון, הפקס או הדואר האלקטרוני אל המרכז למידע סטטיסטי (יחידת המידע) בימים א-ה בשעות 8:00-15:00.
קבלת קהל בין 9:00 ל-13:00.

יחידת המידע

רח' כנפי נשרים 66, פינת רחוב בקי
ת"ד 34525,
ירושלים, מיקוד 9134401
טל' 02-659-2666, פקס 02-652-1340

ספרייה

הספרייה בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בירושלים פתוחה
בימים א-ה בשעות 9:00-15:00, טל' 02-659-2032, 02-659-2666.

הנגשת מידע למחקר

הנגשת מידע למחקר אפשרית לחוקרים מורשים, על פי נוהל הנגשת מידע למחקר, המתעדכן מעת לעת באתר האינטרנט של הלמ"ס.
דוא"ל: research@cbs.gov.il

פניות של נדגמים בסקרי הלמ"ס

בדוא"ל: skarim-lamas@cbs.gov.il
בטלפון: 1-800-210-290 בימים א-ה בשעות 9:00-21:00

אתר הלמ"ס באינטרנט: www.cbs.gov.il

דואר אלקטרוני: info@cbs.gov.il

הלמ"ס ברשתות החברתיות

שנתון סטטיסטי לישראל 2023

gov
www.gov.il